Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 8 november 2022

Notulen van de raadsvergadering van 8 november 2022 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 41 leden, namelijk: mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, mevrouw M.M. Vlasblom, mevrouw V.A. Bruin, de heer M. Verhoef, de heer A.R. Oostdijk, de heer B. van Drunen, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer B. van Schaik, de heer S. Ceulemans, de heer T.S.J. Coşkun, de heer J.M.D. de Waard, de heer S.M. Bonte, de heer T.B. Roskam, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw I. Elfilali, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw J.M. Nunnely, de heer T.J. Vonk, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer D.J. van Dommelen, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw I. Coenradie, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer T. de Haan, de heer S. Soytekin, mevrouw D.A. van Groningen, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw S. Reitema, mevrouw S. van de Peppel, de heer N. Balwantsingh, de heer T. Kind, de heer R.T.J. van der Velden, mevrouw J. Bokhove, de heer R. Moti, de heer G.J. Engberts, de heer S.J.C. Becker, de heer F. Elbay, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer M.H. Biljoen en mevrouw A. Kockelkoren

Afwezig zijn 4 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer T. Kuzu en mevrouw E. Rehim Zadeh

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1.1 Opening

De **VOORZITTER**. Ik open deze vergadering en heet u van harte welkom. In het bijzonder welkom aan de wellicht wat verlate familieleden van oud-raadslid en oud-wethouder Henderson. Zo straks volgt een In memoriam naar aanleiding van zijn overlijden en zij kijken vanaf een afstand mee. Ook welkom aan degenen die de raadsvergadering in zijn algemeenheid vanaf een afstand volgen. Welkom aan de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Ik heb enkele berichten van verhindering ontvangen. Mevrouw Aafjes-Aalst is vandaag afwezig. De heer Kuzu is tijdens de ochtendzitting afwezig. Mevrouw Rehim Zadeh komt iets later en mevrouw De Jong is afwezig vanwege ziekte.

1.2 In memoriam oud-raadslid en oud-wethouder J.H.A. (Johan) Henderson

De **VOORZITTER**. Ik neem u graag mee naar agendapunt 2 van deze ochtend, een In memoriam naar aanleiding van het overlijden van oud-raadslid en oud-wethouder J.H.A. (Johan) Henderson.
Geachte raad. Woensdag 19 oktober gaat de Rotterdamse geschiedenis in als de sterfdag van een van de markante mannen in de Rotterdamse politiek, Johan Henderson. Dagblad Trouw kopte ooit boven een interview met Johan begin jaren negentig: 'Wethouder van verslaafden, groezelige woninkies en prostituees'. Die verslaafden waren de vaste bezoekers van Perron nul, destijds een vluchtplek naast het Rotterdams Centraal Station voor vele verslaafden, waar ze methadon en een kop koffie konden krijgen. Het werd toen gelijk gezien

als sociaal beleid. Die groezelige woninkies stonden in de oude Rotterdamse wijken. Johan was zelf in zo'n huisje geboren en opgegroeid. Die prostituees liepen op de tippelzone bij de G.J. de Jonghweg, verslaafd en beschadigd. Klanten reden er net zo vaak rondjes totdat vrouwen 'desperate', wanhopig bereid waren de klus te klaren voor een grijpstuiver. Mensonterende omstandigheden, taaie problemen die horen bij een grote stad. Johan ziet ze weerspiegeld in de glanzende gebouwen die in de stad oprijzen. Hij tobt over de minderbedeelden in de samenleving, mensen die nooit een voet in die gebouwen zouden zetten, laat staan er wonen. Hij tobt niet alleen, hij denkt ook aan praktische oplossingen. Praktische oplossingen waarbij je je niet zoveel moet aantrekken van ethische aspecten. Wat hem betrof lag heroïne gewoon in het schap bij de groenteboer. Als het aan hem lag, runde de gemeente kleinschalige eroscentra in de stad. Een academicus was Johan Henderson niet. Hij bracht als jonge jongen brood rond op Katendrecht en zat achter de kassa bij de kruidenier. Na veel omzwervingen kwam hij in het welzijnswerk terecht, als opbouwwerker in het buurthuis van de Gouvernestraat kreeg hij voor het eerst te maken met de politiek. Dat beviel hem wel. Ik hoef er alleen maar tegenaan te schoppen, zei hij. Voorzitter van de PvdA-fractie werd hij min of meer per ongeluk. Zelfs het lidmaatschap was geen bewuste keuze, eerder een kwestie van vergelijken en afstrepen, maar hij voelde zich er thuis en leerde veel. Op 5 september 1978 trad hij toe tot de gemeenteraad van Rotterdam. Johan was geen groot spreker en een man van weinig woorden. Bij de aanvaarding van het lijsttrekkerschap van de PvdA was een mooie toespraak voor hem voorbereid, maar die liet hij in zijn binnenzak zitten. Hij klom op een stoel en riep alleen: "Voortaan pakken we hem gewoon beet." Johan gaat niet de geschiedenis in als een groot communicator. Dat heeft hem ook wel eens in de politieke problemen gebracht. Maar voor de Rotterdammers was zijn boodschap kraakhelder. De mensen voor wie hij het deed, daar ging het om. Met de onlangs overleden oud-burgemeester Bram Peper was de verhouding op zijn zachtst gezegd ingewikkeld. Peper was van de visioenen en van de vergezichten. Henderson van de praktische oplossingen van vandaag en morgen. Ook bij zijn collega-wethouders met klinkende academische titels werd hij soms als een buitenbeentje beschouwd. Het liet Johan allemaal koud. Het ging hem om de mensen voor wie hij er stond, de verschoppelingen op straat. Zolang de mensen voor wie hij het vuur uit zijn sloffen liep maar achter hem bleven staan, daar ging het om. Sloffen die hij zelf overigens gewoon op 'de mart' kocht. Op 9 april 1998 nam Johan Henderson afscheid van twintig jaar raadslidmaatschap, waarvan vier jaar als fractievoorzitter van de PvdA en zeven jaar als wethouder van Sociale zaken, Volksgezondheid en Werkgelegenheid. Daarna ging hij verder in het politieke leven als deelgemeentebestuurder. In Feijenoord is hij nog enige jaren deelraadsvoorzitter geweest en voorzitter van de bewonersvereniging Vreewijk. Daar wist hij landelijke belangstelling voor dit prachtige tuindorp te creëren en dat leidde weer tot de status van rijksmonument voor grote delen van die wijk. Johannes Hendrikus Arnoldus Henderson zal niet herinnerd worden om stenen, straten of bruggen, maar om de zorg voor mensen die onder aan de ladder stonden in de samenleving. Mensen die de steun van de overheid hard nodig hebben om hun leven op de rit te krijgen of op de rit te houden. Die zorg heeft Johan in de steigers gezet. Dat zal niet vergeten worden. Ik wens de nabestaanden van Johan heel veel sterkte met het verlies van deze bijzondere, markante, eigengereide man. Weet dat zijn betrokkenheid bij de Rotterdamse samenleving een inspiratie is voor velen en ook zal blijven voor velen van ons. Mag ik u vragen te gaan staan voor een moment van stilte?

1.3 Mededelingen

De **VOORZITTER**. Dan zijn we aangekomen bij agendapunt 1.3, Mededelingen. U treft op uw bureau een mooi embleem, een speldje met 'Vergeet mij niet', omdat het deze week Alzheimerweek is, met de bijbehorende plakkertjes die voor de mensen die met de ziekte

van doen hebben buitengewoon relevant zijn. Ter herinnering aan deze week. Er zijn verder geen mededelingen te doen.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 8 en 10 november 2022

De **VOORZITTER**. Dan ben ik aangekomen bij agendapunt 2, de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 8 en 10 november. Ik zal eerst de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u in de gelegenheid stellen om eventuele aanvullende opmerkingen over de agenda te maken. Bij de punten die ik noem kunt u uiteraard daar als u dat nodig vindt uw opmerkingen plaatsen. Vandaag behandelen wij de begroting. Het debat omvat de agendapunten 7.1 tot en met 7.8. Wij behandelen deze onderdelen als één geheel, dus als u daar iets over wilt zeggen dan kunt u dat samenhangend met elkaar bespreken. Dan is het ons voornemen om indien nodig uiterlijk tot vanavond 24.00 te vergaderen. Komen wij in tijdnood, dan gaan wij voor de rest van de vergadering over naar de donderdag. Dus uiterlijk vanavond 24.00 uur. De vergadering wordt vanavond sowieso geschorst en donderdagochtend 10.00 uur voortgezet voor de behandeling van de overige punten op de agenda. Er is een verzoek ontvangen van 50PLUS, PvdA, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, VVD, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en DENK voor een tweeminutendebat 'Een fluit voor wethouder Buijt'. Ik stel voor dit donderdag te agenderen als agendapunt 12.1. Er is een verzoek door 50PLUS ingediend voor de indiening van een motie vreemd aan de orde van de dag 'De mevrouw Pelgerstraat'. Ik stel voor deze donderdag te agenderen als 14.1. Zijn er nog leden die iets willen zeggen over de agenda? Dat is niet het geval. Dan kom ik nu bij de spreektijd voor de begrotingsbehandeling van vandaag. Het voorstel is om vier uur op de klok te zetten. Ik breng graag bij u in herinnering dat vandaag de nieuwe regeling ingaat die betrekking heeft op interrupties. Een interruptie gaat altijd ten koste van uw spreektijd. De geïnterrumpeerde krijgt dertig seconden de tijd om te antwoorden. Gebruikt hij of zij langer dan dertig seconden voor het antwoord, dan gaat dat af van de spreektijd. Dan ziet u dat automatisch op het scherm lopen. Het zal even wennen zijn voor ons allen, maar ik hoop van harte dat we het snel ingeregeld krijgen. Ik ga er mijn best voor doen. Voor donderdag zal ik donderdagmorgen nog een nader spreektijdvoorstel naar u doen toekomen. Het venster om te stemmen is gepland op donderdag 10 november aan het einde van de vergadering. Wilt u daar alstublieft rekening mee houden? Moties die vandaag worden ingediend zullen dus pas donderdag in stemming worden gebracht tenzij er sprake is van andere gewichtige moties. Rond 12.45 uur zal er een lunch worden geserveerd. Dat zal plaatsvinden op de plekken waar dat altijd gebruikelijk is en een warme maaltijd is vanavond rond 18.30 uur beschikbaar.

3. Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 20 en 31 oktober 2022

De **VOORZITTER**. De vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 20 oktober en van 31 oktober 2022. Kunt u zich vinden in de voorgestelde notulen? Dat is het geval.

4. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 week 42 tot en met 44

De **VOORZITTER**. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 week 42 tot en met 44. Ik stel u voor akkoord te gaan met de voorgestelde wijze van afdoening. Dat is het geval.

5. Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet

De **VOORZITTER**. Er zijn geen documenten aangeboden ter bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet.

6. HAMERSTUKKEN

6.1 Het voorstel tot herbeoordeling van de geheimhouding en openbaarmaking van de huurovereenkomst met Cruise Port Rotterdam B.V. en de overeenkomst voor de walstroominstallatie met Cruise Port Shore Power B.V.

De **VOORZITTER**. Het voorstel tot herbeoordeling van de geheimhouding en openbaarmaking van de huurovereenkomst met Cruise Port Rotterdam B.V. en de overeenkomst voor de walstroominstallatie met Cruise Port Shore Power B.V. Mag ik vaststellen dat het alsnog openbaar maken van een aantal documenten uw instemming heeft? Ik hoor en zie niets. Ik ga ervan uit dat dat oké is.

7. BEGROTINGSDEBAT

7.1 Debat over de begroting voor 2023 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.7
7.2 Het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023
7.3 Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen
A. Verordening onroerende-zaakbelastingen 2023
B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2023
C. Verordening precario- en reclamebelasting 2023
D. Algemene legesverordening 2023
E. Verordening logiesbelasting 2023
F. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023
G. Verordening afvalstoffenheffing 2023
H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2023
I. Verordening rioolheffing 2023
J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2023
K. Verordening rechten markten 2023
L. Verordening precario standplaatsen 2023
M. Retributieverordening Openbare werken 2023
N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2023
O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2023
P. Verordening liggeld woonschepen 2023
Q. Verordening leges Omgevingsvergunning 2023
7.4 Het voorstel tot vaststelling van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026
7.5 Het voorstel tot vaststelling van het afwegingskader voor het toetsen van projecten die aanspraak willen maken op middelen uit het Duurzaamheidstransitiebudget
7.6 Het voorstel tot vaststelling van de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheesing Rotterdam 2022'
7.7 Het voorstel tot vaststelling van de investeringsplannen voor 2022
7.8 Het voorstel met betrekking tot de bestemming van niet begrote erfpachtbaten in 2022 en 2023, alsmede tot afdoening van de motie- Vonk 'Kader voor conversie'

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu toegekomen aan het begrotingsdebat voor heden. De sprekersvolgorde is zoals altijd te doen gebruikelijk, om en om oppositie en coalitie. We beginnen vandaag met GroenLinks, mevrouw Kockelkoren of mevrouw Bokhove? Ik heb

verschillende namen op mijn lijstje staan. Maar ik neem aan dat mevrouw Bokhove zal spreken? U heeft het woord.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. Het fijne is dat onze fractie eigenlijk altijd met één mond spreekt, dus het maakt niet zozeer uit wie het woord voert, maar ik zal het in dit geval doen. Voorzitter, als grootste linkse partij van de raad, als grootste progressieve partij en als grootste oppositiepartij trapt GroenLinks vandaag de besprekingen van de begroting voor 2023 en verder af. Deze begroting is de eerste van dit college en we zien nu hoe het coalitieakkoord zijn financiële weerslag krijgt en eigenlijk in grote lijnen zoals dat ook al duidelijk was bij de bespreking van het coalitieakkoord. Gezien de verandering van de politieke kleur van dit college, van een hoopvolle regenboogcoalitie naar de meest rechts en conservatief mogelijke variant, is het geen verrassing dat GroenLinks niet onverdeeld enthousiast is over het coalitieakkoord. Wij zien daarvan natuurlijk ook een aantal zaken terug in deze begroting. Wij uitten al eerder onze zorgen en wij hadden de hoop dat de coalitie en het college bij de verdere uitwerking van de begroting hiermee rekening zouden houden. De begroting lijkt met 250 pagina's ten opzichte van eerdere jaren toen hij soms wel 1000 pagina's besloeg, overzichtelijk, en daarvoor complimenten. En toch heeft GroenLinks op een aantal punten stevige kritiek op de inhoud. Ik neem u graag mee langs drie lijnen. De eerste mantra is 'No time to waste'. Deze begroting biedt onvoldoende antwoorden op de crises, meervoud. 'Too little too late'. Veel ambities, targets en doelen van het college bieden onvoldoende perspectief of zijn niet representatief voor de koers van deze coalitie. En als derde mantra: 'It takes two to tango'. Willen we politiek geloofwaardiger maken en beter uitlegbaar aan bewoners, dan is meer transparantie en navolging van democratische besluitvorming door het college noodzakelijk, zodat de raad in positie is. Maar eerst in het algemeen nog een opmerking. Met deze begroting zien we duidelijk dat er rechtsaf is geslagen. Ondanks dat het coalitieakkoord zegt één stad te willen zijn, zien wij verschillen in ongelijkheid. De stad van twee snelheden, zoals die eerder benoemd is; wij zien die verschillen weer toenemen. Inkomensverschillen worden door het beleid van dit college niet kleiner maar groter. Daar neem ik als voorbeeld regelingen voor de minima. Die zijn minimaal en moeilijk bereikbaar voor bewoners. Ze kosten veel administratieve rompslomp en verantwoording, terwijl bijvoorbeeld woningeigenaren en mensen die financieel aan de goede kant van de streep staan, integraal kunnen profiteren van subsidies, op bijvoorbeeld woonlasten door een kunstmatig lage ozb, subsidiëring van de rioolheffing en subsidiëring van de afvalstoffenheffing. Het is makkelijker om een lager tarief te betalen dan noodzakelijk dan om een aanvraag te doen voor kwijtschelding. No time to waste, de urgentie. Tussen het schrijven van het coalitieakkoord en deze begroting is de tijd niet stil blijven staan. Er zijn belangrijke ontwikkelingen. Een opeenstapeling van crises is gaande, waarbij GroenLinks onvoldoende ziet dat er rekening mee is gehouden in de begroting. De oorlog in Oekraïne duurt veel langer dan gedacht. De gevolgen op de energierekening zijn groter dan verwacht. Vele Rotterdammers en hun kinderen komen in de problemen omdat ze met hun inkomen of uitkering het eind van de maand niet meer halen. We verwachten dat het aantal mensen in schulden snel zal toenemen. De stikstofcrisis is door het kabinet nog niet beslecht en zal dadelijk ook voor de Rotterdammers die een woning zoeken een grotere rol gaan spelen, want het leidt tot nog minder bouw en nog meer krapte op de woningmarkt. De wethouder Wonen krijgt het dadelijk extra druk door de uitspraak van de Raad van State nu blijkt dat er voor meer bestemmingsplannen een MER nodig is. Wij vrezen dat er nog minder tijd overblijft om de klimaatcrisis op te lossen en ook lijkt dit landelijk moeilijker dan ooit. Terwijl de Klimaattop begint in Egypte zien wij na een aanvankelijk ingezette daling in Rotterdam van de CO_2-uitstoot, deze weer snel stijgen. Op het klimaatgebied in Rotterdam is het angstvallig stil, en dat terwijl we geen tijd te verliezen hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, kan mevrouw Bokhove misschien aangeven waar de daling die we de afgelopen jaren hebben gehad, de oorzaak vond?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). De beste daling van CO_2 bereik je op het moment dat het crisis is en dat de inkomens laag zijn, want dan zijn mensen heel erg spaarzaam. We hebben eerder gezien dat de vervuiling wat afnam. U doelt erop dat corona en mogelijk wat minder verkeer een economische recessie daar gevolg aan is, en daar hadden we verder op moeten doorpakken.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). voorzitter, voor een partij die zegt dat zij duurzaamheid zo hoog in het vaandel heeft, zou ik mevrouw Bokhove toch willen meenemen in de belangrijkste oorzaak, namelijk het sluiten van de kolencentrales. En door de crisis die zij zelf in haar betoog aangeeft, zijn die kolencentrales weer opengegaan, omdat we wel willen dat de Rotterdammers gewoon weer lekker warm achter hun kacheltje kunnen zitten. Daar hebben wij de grootste voordelen gehaald en dat noemt u niet. Dus gaat u nu geen goede sier maken met het vorige college daarop. Daar hadden we geluk. Ik denk ook dat we van die fossiele industrie af moeten. Maar u moet het niet mooier maken dan het is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, we moeten alle zeilen bijzetten. Het is ontzettend stil geweest en we moeten volgens mij ook zorgen dat we als stad alle inspanningen verrichten die we maar kunnen. Het betekent ook dat we financieel inzet moeten tonen en niet moeten wachten tot het rijk besluiten voor ons neemt of er wel of niet financiering komt. We moeten zelf vooruitstappen en dat is het grote verschil wat het vorige college heeft gedaan. Het is heel lastig om van een stijgende trend een dalende trend te maken en dan moet je doorpakken. Ik zie hierin onvoldoende versnelling en daar wil ik graag dadelijk ook een motie over indienen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik vind het heel bijzonder, want de grootste progressieve partij van Rotterdam zoals mevrouw Bokhove zegt, heeft wel een heel zwartgallig wereldbeeld en dat ben ik niet gewend van GroenLinks. Ik begrijp dat er politieke verschillen zijn in deze raad over hoe dingen worden aangepakt, maar ik zie een Armoedefonds van € 20 miljoen, ik zie dat de € 11,3 miljoen die het vorige college heeft vrijgemaakt voor armoede en schulden wordt voortgezet. Ik zie dat we in het coalitieakkoord afspreken dat we ons aan de 55% reductie committeren en daarnaartoe werken. Dus ik vraag me af waar nu precies dat pessimisme van GroenLinks toch vandaan komt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). GroenLinks is inderdaad pessimistisch over de inzet die gepleegd wordt op het financiële kader om verandering te brengen. U schermt met € 20 miljoen. Dat is echt een fractie van wat er in de vorige periode is ingezet. Toen is er in ieder geval al € 150 miljoen aan de voorkant bij de vorming van de coalitie vrijgemaakt om te zorgen dat er ambities waargemaakt konden worden. Nu moet u alleen maar wachten op het rijk. U ziet dat

het rijk het ook moeilijk heeft. We hebben nu voor het eerst in de veegbrief gezien dat de wethouder ook moet erkennen dat zij minder lokaal budget heeft om in te zetten en u weet dat afwachten op het rijk geen garantie is voor de toekomst. Ik wil graag dat Rotterdam zijn verantwoordelijkheid pakt om de klimaatproblemen zo snel mogelijk terug te dringen en dat vragen Rotterdammers ook van ons. We moeten niet wachten op het rijk. We moeten zorgen dat we zelf naar voren stappen. Er ligt een enorme opgave op het verduurzamen van woningen. De energierekening van mensen loopt omhoog en daar zal ik zo ook nog eventjes verder op terugkomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Volgende mij liggen er voldoende ambities en plannen om deze klimaatcrisis aan te pakken. Ik vind het heel verstandig dat we al het geld dat wij van het rijk krijgen gebruiken en dat we daar niet onze eigen spaarzame middelen voor hoeven in te zetten, omdat er inderdaad zoals u aangeeft voldoende uitdagingen liggen in deze stad waar we ook het geld voor nodig hebben. Dus ik begrijp niet zo goed waarom u zo kritisch bent op het feit dat wij gewoon geld willen van het rijk voor het aanpakken van een van de belangrijkste crises van deze eeuw.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). In de vorige periode is er ook rijksgeld losgetrokken en dat lukte ook omdat er dan bijvoorbeeld cofinanciering was. Als u minder zelf inzet, hebt u minder kans op cofinanciering en ook minder kans om geld los te trekken van het rijk. Wat u eigenlijk doet is zeggen: wij gaan dat allemaal doen, wij barsten van de ambities. En dat geloof ik. Maar u heeft zich ook laten afschepen in de onderhandelingen met een aanzienlijk lager bedrag om in te zetten op de bestrijding van klimaatverandering. Sterker nog, het budget dat u heeft uitonderhandeld, dat moet u ook zeggen, in klimaatadaptatie, in het vergroenen bijvoorbeeld. Dat zijn geen mitigerende maatregelen. Het is ontzettend belangrijk dat we ook bronmaatregelen nemen. Niet alleen praatjes verkopen, niet alleen ambities verkopen, maar er moet ook boter bij de vis. En afwachten op het rijk is niet naar voren stappen. We hebben dringende versnelling nodig. De Rotterdammers zitten dringend te wachten op het verduurzamen van hun huizen, wijk voor wijk, deur voor deur, om te zorgen dat én de energierekening omlaaggaat én het klimaat gespaard wordt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, we hebben € 100 miljoen in een fonds vrijgemaakt voor de klimaatambities die we hebben opgenomen in het coalitieakkoord. Hoe de verdeling daarvan eruitziet daar wordt over gesproken. Ik kijk naar de wethouder om te vragen hoe zij ermee omgaat op het moment dat we die € 100 miljoen… dat daarvan blijkt dat er minder van het rijk komt. Maar ik begrijp gewoon nog steeds niet goed waarom u het vervelend vindt dat wij geld krijgen van het rijk en dat we dus het geld dat daardoor overblijft, kunnen besteden aan andere zaken. Dat vind ik heel erg bijzonder. Bij die klimaatambities en die klimaatdoelen is de inhoud daarbij leidend en dat is het belangrijkste. U bent het toch met mij eens dat het niet gaat over gesteggel over geld, maar dat die klimaatdoelen toch ons doel zijn als stad om naartoe te werken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, ik word hier een beetje moedeloos van eigenlijk. U zegt: waarom bent u nu niet optimistisch? U wilt mooie sier maken met geld dat u niet in de

pocket heeft. U zegt: we hebben een fonds van € 100 miljoen. Het moet nog wel gevuld worden door het rijk. U verkoopt gebakken lucht vooralsnog. En als u dan vraagt: wilt u die ambities niet delen? Ja, maar ik wil ook boter bij de vis. En daar verschillen wij in. U probeert mooie praatjes te verkopen, met geld dat u niet in de pocket heeft. En ja, daar kun je geen begroting op baseren.

De **VOORZITTER**. De heer Moti wil u een vraag stellen.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik probeer al een tijdje in het debat deel te nemen. Voorzitter, ik sluit aan bij de woorden van mevrouw Bokhove, want dat geld waar u de hele tijd mee schermt is er nog helemaal niet. Je ziet dus ook dat bij dit college daardoor ook de ambities ontbreken. We gaan woningen wel van het gas halen, de woningen waarmee we al gestart zijn, maar plannen om de rest van de stad van het gas af te halen ontbreken, terwijl we weten dat er een noodzaak is. Hoe kijkt u daar nu naar dat er geen ambitie is om in deze stad alle woningen aardgasvrij te maken?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, volgens mij staan er voldoende ambities in het coalitieakkoord. Wij verbinden ons aan de klimaatdoelen die op landelijk niveau zijn afgesproken en aan de ambities die daar zijn opgenomen. En nogmaals, die doelen zijn leidend. Dat wij hier een discussie hebben over het geld, ik begrijp goed dat u daar kritisch op bent, maar wat mij betreft staat die € 100 miljoen, en gaan we kijken: oké hoeveel is er nodig, hoeveel krijgen we van het rijk en hoeveel hebben we daar als Rotterdam nog zelf voor bij nodig?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, deze discussie gaat over meer dan geld. Het gaat ook over plannen, het gaat ook over voorstellen. Het gaat er ook over in hoeveel wijken we in deze bestuursperiode de woningen van het aardgas af gaan halen? En daar is het antwoord op dit moment nul. We maken alleen de wijken af waar we al zijn begonnen en er komen nul extra wijken bij, tenzij het rijk ons zegt dat we extra wijken moeten doen. Hoeveel woningen gaan we in deze stad isoleren? Het antwoord is nul. Tenzij we van het rijk geld krijgen om woningen te isoleren. Dat is vorige week voortdurend het antwoord geweest in de commissie. Met andere woorden, geen eigen ambitie. We stellen ons op als een soort uitvoeringsloket van het rijk, alsof we een soort UWV zijn, het rijk bepaalt en wij moeten uitvoeren. Maar dat is niet waar. We zijn natuurlijk gewoon een gemeente met een eigen mandaat. We hebben het recht om eigen ambities te hebben. Sterker nog, die moeten we hebben. Dat hebben onze kiezers ons gevraagd, dat is door ons beloofd. En waar zie ik die ambities dan terug in de begroting? Niks.

De **VOORZITTER**. De vraag is helder. Wilt u de interrupties kort houden alstublieft? Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik zie miljarden aan geld liggen in Den Haag en ik vind het gewoon heel erg naïef als we als stad dan ons kostbare eigen geld daarin zouden stoppen terwijl we weten dat daar voldoende ligt om al onze ambities waar te maken.

De **VOORZITTER**. Nog één keer mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, de laatste keer inderdaad. Want ik heb gezegd dat het over geld gaat, maar het gaat ook over plannen. En dat is het grootste probleem van de PvdA. De plannen ontbreken ook.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen, nee? Het is ook geen vraag, het is meer een constatering. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, ik stond al even maar ik wil eigenlijk beginnen met de laatste opmerking die de heer Moti maakte. Waar zijn de plannen? En het gaat niet alleen over geld. De heer Moti gaf als voorbeeld het van het gas af halen van huizen. Ja, daar is het vorige college inderdaad ambitieus in geweest. Ambitieus in het presenteren van plannen, want gaandeweg bleek dat een totaal onbetaalbaar verhaal te zijn. Het ging op een gegeven moment richting een € 40.000,00 per woning om die van het gas af te halen. Dit college komt gewoon met veel inhoudelijkere plannen. Niet alleen om goede sier te maken naar de buitenwereld en halverwege erachter te komen: o nee, oeps, dit kan helemaal niet. Nee, dit zijn gewoon concrete plannen die er zijn en geen gebakken lucht.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, een vraag aan mevrouw Bokhove. Als geld het belangrijkste is met betrekking tot energie en duurzaamheid, waarom ligt er dan nog steeds € 130 miljoen van het Energietransitiefonds op ons te wachten?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, het klimaatprobleem is in een heleboel jaren ontstaan, dat krijg je niet in vier jaar opgelost. We hebben heel hard gewerkt in de afgelopen periode om daaraan te werken en we hebben ook onze verantwoordelijkheid genomen om te zorgen in revolverende fondsen, dat er veel langer, meerjarig uit geput kan worden. Het is niet dat wij dat niet wilden. Sommige gelden zijn natuurlijk ook pas later vrijgekomen, onder andere doordat de VVD toen nog even op de rem stond. We hebben daar een mooie basis neergelegd en ik verwacht ook dat het college doorgaat met die plannen en die basis die wij hebben neergelegd. Het vorige college heeft al een heel groot stuk van de financiële opgave voor u vervuld en we verwachten ook dat daar voortvarend mee wordt aangepakt.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, nog steeds de vraag, u krijgt dus nog dertig seconden van mij om het nog een keer te beantwoorden. Waarom is er nog steeds € 130 miljoen in het Energietransitiefonds?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, dit is een revolverend fonds om uit te geven en daar komt ook weer budget van terug. En een aantal plannen stonden gewoon ook voor 2030 op de rol. Dus er kan gewoon hard aan worden gewerkt om die uit te voeren.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Met andere woorden, er is dus op dit moment voldoende geld om aan onze ambities vorm te geven en ondertussen zijn we aan het werk

om vanuit de rijksoverheid ook nog additionele middelen te krijgen. Is dat de correcte samenvatting?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, het klimaatprobleem is hartstikke urgent. U ziet nu de toename. We hebben een start gemaakt met het veranderen van Rotterdam om te zorgen dat er een kentering komt, dat niet meer de CO_2-uitstoot oploopt maar terugneemt. En we moeten daarop doorpakken en wat mij betreft is iedere euro die we van het rijk halen hartstikke mooi meegenomen. Er zijn geen garanties, we moeten het doen met de middelen die we wel hebben en daar moeten we voortvarend mee aan de slag. Dat zegt niet dat we geen rijksmiddelen nodig hebben. Het zegt ook niet dat wij voor Rotterdam geen middelen extra hoeven vrij te maken. Op het moment dat het urgent is, en er zijn plannen, want dat is het andere punt inderdaad, dat er onvoldoende plannen nu aan ten grondslag liggen in deze nieuwe coalitieperiode, moeten we gewoon doorpakken.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, idealistisch GroenLinks gaat dus over de as van geld en niet over de as van idealen en resultaten. Dat hebben we dan vandaag vastgesteld. Ik ben benieuwd naar de rest van het verhaal van GroenLinks.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, die vaststelling is iets te kort door de bocht, want ik was nog niet bij het einde van mijn verhaal. Want u kent GroenLinks ook altijd als constructief en in ieder geval om te zorgen dat er wel actie gaat plaatsvinden, omdat wij ook vinden dat het de hoogste tijd is, ook dat de wethouder een beetje wakker wordt. Want, en dat is het lastige, u zegt: wij maken mooie plannen. Die concrete plannen hebben wij nog niet kunnen bespreken. Ik denk dat er pas dadelijk in januari een eerste voorstel komt om een aantal financiën uit te geven aan het klimaat om te zorgen dat die CO_2-uitstoot terugdringt en dat we zorgen dat de wereld niet verder opwarmt. Maar dat duurt al maanden, dat er geen concrete plannen zijn ter bespreking. Dat er geen voorstellen liggen van dit college hoe nu verder. Terwijl er wel geput wordt vanuit de middelen die beschikbaar zijn om andere dingen daarmee te doen. Klimaatadaptatie, bijvoorbeeld het vergroenen. Dat zou ook uit een ander potje kunnen waardoor we wel deze middelen op de correcte manier kunnen inzetten. GroenLinks heeft dadelijk een aantal moties, want ik heb ze niet allemaal nu bij de hand. Misschien ga ik het als stapeltje doen, maar daarvoor kijk ik inderdaad eventjes naar mijn fractie. Aanvulling klimaatgelden, omdat wij wel willen dat die hoge ambitie van het vorige college wordt nagekomen en dat daar ook boter bij de vis is. Aanvulling klimaatgelden, en dat willen we vanuit de ozb doen, omdat wij daarvan zeggen dat daardoor eigenlijk meer middelen beschikbaar zouden zijn. We hebben de motie 'Rotterdam Paris Proof', om de ambities aan te scherpen en het college een aantal ideeën mee te geven. En we hebben de motie 'Energiecorporaties', die ervan uitgaat dat meer mensen aanspraak op de fondsen moeten maken dan tot nu toe, omdat dat daarmee ook toegankelijker is. Ik heb de moties nog niet bij de hand, dus dat komt allemaal mooi aan het eind. U kunt nog even rustig… We tekenen ook een aantal moties mee die zorgen voor versnelling van de verduurzaming, voor versnelling van woningisolatie en die zorgen dat Rotterdam van het gas af kan. De andere crisis, de wooncrisis. We hebben aangegeven dat wij vooralsnog ook onvoldoende antwoorden in de maatregelen zien op het bestrijden van de wooncrisis. Wij vrezen een terugval van de bouw en een oplopend woningtekort. GroenLinks zet zich bij het maken van het Woonakkoord in ieder geval in voor voldoende betaalbare en sociale huurwoningen.

Volgens mij is het een goed streven om dat zo goed mogelijk raadsbreed te doen. Voor dit debat willen wij alvast, omdat dat over de begroting gaat en dat je daar met middelen moet schuiven, alvast op twee punten versnelling aanbrengen om te zorgen dat er meer woningen beschikbaar komen op korte termijn. Dat is één motie die gaat over de opkoopbescherming, om die over de hele stad uit te rollen zodat er snel meer woningen beschikbaar zijn. En het betaalbaar maken van collectief wonen, waardoor er ook in het collectieve segment een versnelling kan optreden. En de energietransitie gaat ook de mobiliteitstransitie aan. Rotterdammers hebben hier al een aantal keer op de tribune laten zien dat ze het niet eens zijn met de ingeslagen weg van het stadsbestuur op het gebied van de luchthaven. Die wordt als een gegeven gezien. En blijven vliegen of zelfs meer vliegen op Rotterdam The Hague Airport is niet meer van deze tijd. Ik hoop dat het college zich daarvan ook rekenschap wil geven, want dit is ook een van de grote uitstoters, waar we het net al over hadden in het debatje met de heer Lansink. Een van de grote uitstoters voor ons is Rotterdam The Hague Airport. En dan kunnen we ons achter het rijk verschuilen, maar wij kunnen ook zelf actie ondernemen. Van wethouder Karremans horen we ook graag zijn concrete doelstellingen wat betreft het autoluw maken van de stad. We weten dat daar de 30-kilometeruitrol voor nodig is, dat daar een autoluwfonds voor nodig is, dat dat versneld kan worden. Maar hoeveel, wat zijn nu dadelijk de resultaten daarvan? Hoeveel straatparkeerplekken gaan uit de straat, hoeveel minder auto’s zien we dadelijk in het straatbeeld? U heeft daar geen helder doel aan gehangen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, ik hoor mevrouw Bokhove beginnen over Rotterdam Airport, onder andere met: meer vliegen kan toch helemaal niet de bedoeling zijn? Nee, dat wordt ook helemaal nergens gezegd. Het voelde als de opbouw naar een verhaal en op een gegeven moment bloedt het dood als het ware. Wat is nu het idee van GroenLinks over Rotterdam Airport? Komt daar nu nog een motie van of wilt u het gewoon even noemen om de achterban te pleasen? Wat is het?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik noem het omdat u volgens mij heel vaak de Rotterdammer een beetje uit het oog verloren bent. En misschien heeft u nog op uw netvlies staan hoeveel Rotterdammers vorige week hier in de zaal waren. Het is wel degelijk belangrijk omdat dit bijdraagt aan het terugdringen van die klimaatverandering. Ik vraag of de wethouder dat met mij eens is en als u vraagt: waar zijn de concrete voorstellen? GroenLinks heeft met een aantal andere partijen een uiterst concreet voorstel gedaan om te werken aan sluiting op termijn, om te zorgen dat daar woningen gebouwd kunnen worden. Er ligt een initiatiefvoorstel waar het college nog niet op gereageerd heeft en in het kader van 'No time to waste', zou het ontzettend fijn zijn als daar een reactie op komt. Want wij hebben daar al een voorstel voor ingediend, dus ik hoef daar niet nog eens een keer een motie over in te dienen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Volgens mij is het dan toch tijd, want we hebben het hier vaak over 'de Rotterdammer', om die zogenaamde Rotterdammer even te definiëren. Een meerderheid, een overgrote meerderheid van de Rotterdammers is namelijk hartstikke blij met Rotterdam Airport. Mevrouw Bokhove heeft het over grote groepen Rotterdammers die in komen spreken. Nou, de insprekersgroepen die ik hier voorbij heb zien komen bestond voor ongeveer twee derde uit mensen die niet eens in Rotterdam woonden.

Volgens mij staat het gevoel dat GroenLinks heeft bij de Rotterdammer helemaal haaks op wat de Rotterdammer in de praktijk is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Volgens mij zijn er niet zoveel vragen gesteld in dit betoog van de heer Van Drunen.

De **VOORZITTER**. Dan ga ik naar de heer Segers-Hoogendoorn want die heeft een interruptie richting de heer Van Drunen.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ik wil voor de heer Van Drunen de Rotterdammer nog wel op een andere manier definiëren, en dat is namelijk deze raad, 45 leden, gekozen na een verkiezing. Want die raad heeft namelijk niet alleen in deze periode maar ook in de vorige periode overduidelijke, klip-en-klare moties aangenomen over het terugdringen van de grootte van het vliegveld en dat negeert het vliegveld gewoon. Kunt u daar misschien dan eens op reageren? Want dat is de mening van de Rotterdammer ook, of legt u moties die aangenomen worden keurig naast u neer?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik ben raadslid. Ik doe helemaal niets met moties. Wat er met moties gedaan moet worden is aan het college en dat is ook niet eens aan het vliegveld zelf.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dan concludeer ik dat de heer Van Drunen de Rotterdammer gewoon definieert zoals het hem op dat moment uitkomt en wat hem op dat moment past in die portefeuille. Dat vind ik uiterst zwak. En ik vind het ook zwak dat een raadslid dat zelf stemt over moties, dan alleen maar zegt: daarna is het aan het college hoor. En als er dan een organisatie is aan wie die motie is gericht, en die negeert dat gewoon, gewoon flagrant negeren, dan vindt de heer Van Drunen dat prima. Nou, dat lijkt mij een prima boodschap naar de Rotterdammer voor maart 2026.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, 2026 duurt inderdaad nog even. Ja, ik ben heel benieuwd hoe ik dit betoog van de heer Segers-Hoogendoorn nu moet plaatsen, want blijkbaar is het in CDA-huize heel normaal om moties te richten aan organisaties, in dit geval de luchthaven en niet aan het college. Dus misschien komt er ook eens een keer een motie weet-ik-veel, voor de Ikea of de Hornbach of zo.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, afrondend voorzitter, ja, ik wilde net eigenlijk al een lesje lokale democratie geven aan de heer Van Drunen. Dan doe ik het even nog een keer. Nee, wat wij doen mijnheer Van Drunen, is over het algemeen hier moties indienen en het college iets opdragen te doen, bijvoorbeeld richting organisaties. Bijvoorbeeld tegen het vliegveld zeggen: luistert u eens even hier, de volksvertegenwoordiging van Rotterdam heeft duidelijk gezegd: u moet krimp onderzoeken. Vervolgens legt die organisatie dat volledig naast zich neer. En dat is precies waarover ik het heb. Dus dat is wat het CDA probeert te

doen met moties. Kennelijk doet u dat op een andere manier, maar het lijkt mij goed als u nog eens een keer het reglement van orde van dit huis doorneemt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik hoor mevrouw Bokhove zeggen dat zij de mening van Rotterdammers belangrijk vindt. Daarom is er ook een participatietraject, een motie die wij ook hebben ingediend, die het heeft gehaald. Maar wat mij dan verbaast is dat GroenLinks niet heeft mee gestemd met een motie om het participatietraject te onderzoeken ten aanzien van de brug versus tunnel. Dat vind ik dan bijzonder. Dan vraag ik aan mevrouw Bokhove, via u voorzitter, waarom eigenlijk?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het heldere dictum staat mij nu niet helemaal voor de geest. O, dat is de motie die van mevrouw Van Wifferen was. Volgens mij was dat helemaal niet ter zake, want dat zat niet in de participatie. Dat is juist in de afronding van de participatie van dit college mogelijk geweest, dus ik vind dat eigenlijk een beetje, nou, niet zo to the point op dit moment.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik wil mevrouw Bokhove best helpen. Het ging over een motie om de Rekenkamer te vragen te onderzoeken hoe het participatietraject is verlopen met de brug versus de tunnel ten aanzien van de oeververbinding. Daar heeft GroenLinks op tegen gestemd en ik vraag nogmaals waarom.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Er stond een aantal overwegingen in de motie en het participatietraject was wat GroenLinks betreft ook nog helemaal niet afgelopen, dus ik vond het ook een vreselijk premature motie. Bovendien is het ook een motie die suggereert dat daar een einde aan zou zijn, aan de keuze tussen een brug of een tunnel. Eigenlijk brengt mij die, als u het goed vindt, naar mijn volgende punt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Volgens mij heeft het nieuws best wel wat consternatie veroorzaakt bij de bewoners, dus volgens mij is het voor de bewoners heel erg belangrijk dat er goed wordt gekeken naar het traject dat gaande is geweest en hoeven wij niet nog tien jaar te wachten totdat er uiteindelijk een brug of een tunnel is om hierop te reflecteren.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dat is de mening van D66 en ik heb me ook een beetje verbaasd over het snelle slot in de onderhandelingen, maar goed, dat is verder nu niet aan mij. Ik denk dat wij in ieder geval keurig de bewoners hebben betrokken in het hele traject. Wat dat betreft hoef ik daar niet de goedkeuring van de Rekenkamer op. Er is wel een ander interessant punt dat wij willen maken. Ik kijk een beetje aan hoe het kabinet nu aan het rommelen is de laatste tijd, waar een nieuwe bestuurscultuur is beloofd. Ik heb het gevoel dat het in ieder geval landelijk nog niet zo lekker loopt en dat het mogelijk wel eens kan zijn dat het kabinet valt binnen de drie jaar dat ze aangesteld zijn. Dat betekent ook dat er naar

de toekomst toe wel eens andere perspectieven open kunnen liggen. Nu heeft het college gekozen om verder te gaan in de onderhandelingen met het MIRT over de oeververbinding waarbij GroenLinks heeft gevraagd: zorg dat die in ieder geval dan zo wordt uitgevoerd dat er ook eventueel geüpgraded kan worden naar een metro. Maar het is eigenlijk doodzonde, want in deze onderhandelingen met het rijk is het niet gelukt om een metrovariant onder de grond te plaatsen, maar we hebben de motie 'Offer you can't refuse'. Wij zouden heel graag willen dat het onderzoek naar een metrotunnel ook niet stopt. Daar is voor nodig dat er ook gekeken wordt naar alternatieve bekostiging. Dat is eigenlijk een missing link tot nu toe en naast de onderhandelingen met het rijk zou ik heel graag willen dat Rotterdam zelf naar voren stapt, budget vrijmaakt, een onderzoeksbudget van ongeveer € 1 miljoen per jaar aan rentelasten, om te zorgen dat er op het moment dat het kabinet valt, dat weer andere mensen aan tafel zitten, wij eventueel nog een alternatief naar voren kunnen brengen en dat is dan een offer you can't refuse, een metro onder de Maas door.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Het klinkt een beetje als een herhaling van een aantal commissiedebatten. Volgens mij is in de commissie al heel duidelijk aan de wethouder gevraagd: goh wethouder Karremans, zijn er nog andere mogelijkheden om een metrotunnel te financieren? Want heel veel Rotterdammers willen dat heel graag. En nu hoor ik mevrouw Bokhove exact hetzelfde nog eens een keer zeggen. Gelooft mevrouw Bokhove wethouder Karremans niet? Doet hij zijn werk niet goed? Heeft zijn voorganger misschien het werk niet goed gedaan? Want dit is een traject dat al jarenlang loopt. Dus waarom nu ineens nog eens een keer vragen om andere financieringsmogelijkheden terwijl het antwoord op die vraag al heel duidelijk gegeven is, al meerdere malen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Wat mij betreft is er tot nu toe onvoldoende gekeken naar die financiële andere mogelijkheden van een alternatief. En wat wij niet willen doen is schoenen weggooien die mogelijk nog gewoon een keertje uit de verpakking kunnen worden gehaald. De uitdaging is hier om te zorgen dat een offer you can't refuse, naast de weg waarvan het verstandig is dat de wethouder die gaat lopen, dat die nog een tijdje mee gaat lopen. Want je weet maar nooit wat de toekomst brengen moge.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dus het is een vraag voor de vierde keer stellen en hopen op een ander antwoord. Want als je de vraag maar vaak genoeg stelt verandert dat blijkbaar of zou je dat kunnen verwachten. Maar in de tussentijd blijft wel die teller doorlopen als GroenLinks blijft vragen: hou die mogelijkheden open. Blijf dat onderzoek maar lekker uitvoeren. Geen enkel zicht dat het daadwerkelijk ooit eens gaat gebeuren, maar laat maar lekker die teller doorlopen en maar onderzoek blijven doen. Doe maar onderzoek, doe maar onderzoek. Vindt GroenLinks dat verstandig financieel beleid?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). GroenLinks vindt het ontzettend verstandig om hier met het onderzoek door te gaan omdat je daarmee een goed alternatief in handen hebt. Wat er tot nu toe niet gedaan is, is dat je bijvoorbeeld verder naar voren stapt. Er is tot nu toe alleen gekeken naar wat het rijk wil bijdragen en we hebben als GroenLinks al vaker aangegeven: wij zien de mogelijkheid om als stad meer bij te dragen waardoor het een offer you can't

refuse wordt. En ja, dan zijn we ook bereid de portemonnee te trekken, want ja, een metro draagt ook veel meer bij aan het klimaat en de schone lucht in de stad dan een oeververbinding waar auto's overheen gaan. Dus wij zien daar juist een toekomstbestendige motie in.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, voor zover ik weet voorzitter is er juist wel verder gekeken dan alleen naar het rijk. Ik kan me nog voorstellen dat in de commissie die vraag letterlijk is gesteld aan de wethouder: is er ook naar Brussel gekeken, naar Europese gelden, en dat het antwoord daarop was: ja, daar is naar gekeken, maar dat geld ligt daar ook niet. Dus ik weet niet wat GroenLinks hiermee nu wil bereiken behalve dan... Ja, ik weet het eigenlijk helemaal niet. Nee.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, u kunt verdergaan als u dat wilt.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het is ook lastig om de motie te beoordelen terwijl u hem nog niet hebt kunnen lezen. Ik zou dus vooral zeggen: lees de motie. Dit gaat erover een groter deel van de financiering zelf voor onze rekening te nemen en daar een berekening bij te maken zodat de plannen verder uitgewerkt kunnen worden. Want met name de tunnel gaat ook niet door omdat het rijk er gewoon überhaupt niet aan wilde, maar deze variant van bekostiging is nog niet bekeken.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik wil toch even een checkvraag bij mevrouw Bokhove stellen. Volgens mij zegt mevrouw Bokhove: ik blijf toch maar studeren op een tunnel in de hoop dat het ons misschien wel lukt. Is dat wat ik hoor van mevrouw Bokhove?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dat lijkt naïef, maar het antwoord is ja. En het is het niet. We hebben namelijk ooit gezien dat er twee studies waren voor de Randstadrail en dat het bewoners is gelukt om de Randstadrail weer over het oorspronkelijke voorkeurstracé te krijgen en niet over het alternatieve tracé, dat namelijk veel meer schade aan groen en aan wijken zou brengen. Het is in het verleden gebleken dat ook bij MIRT-verkenningen andere alternatieven boven kunnen komen drijven.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Mevrouw Bokhove is kennelijk op zoek dat Pasen en Pinksteren op dezelfde dag gaan vallen. Dat is ongeveer wat zij nastreeft in de hoop dat het misschien ooit een keertje gaat lukken. Dat is niet wat ik mevrouw Bokhove zou wensen en ook deze stad niet. Het is wachten op iets wat niet gaat gebeuren en uiteindelijk staan we met lege handen, geen brug, geen oeververbinding, geen enkele kans om Zuid bij onze stad te betrekken. U droomt in droomscenario's van iets wat de komende jaren niet aan ons voorbij gaat komen en ondertussen blijft Zuid achterlopen. Ondertussen blijft die stad een oeververbinding nodig hebben en u bent degene die dat met uw droomscenario's tegenhoudt. Dat mag ook wel eens gezegd.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, mevrouw Bokhove legt een lijntje door naar de Randstadrail. Even om het verhaal compleet te maken. GroenLinks begon zelf de bijdrage met: er zijn

verschillende crises in de wereld met ongekende economische gevolgen die die met zich meebrengen. Die jaren geleden, de tijd dat we allemaal verschillende leuke plannen neer konden leggen en voor leuke opties konden kiezen, die tijden zijn voorbij. Die tijden zijn niet de komende week voorbij, de komende maanden, nee die tijden zullen de komende jaren voorbij zijn. We zitten met een ongekende inflatie, dus om nu de oeververbinding te vergelijken met de Randstadrail tig jaar geleden, die vlieger gaat gewoon niet op.

De **VOORZITTER**. Ik stel dat er geen vragen gesteld zijn. U kunt verdergaan. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dat mag, maar ik stel vast dat er geen vragen gesteld zijn.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik neem toch even die interruptie, die mogelijkheid nog eventjes voor mijn rekening. Pasen en Pinksteren zijn niet op één dag, het zal mij ook niet lukken. Maar bewezen resultaten in het verleden bieden enige garantie voor de toekomst. En op het moment dat je niet zorgt – ik vraag hier om een parallel traject – ik zeg niet: wethouder, stop de onderhandelingen met het rijk over de huidige oeververbinding, maar zorg dat wij zelf verantwoordelijkheid nemen voor een alternatief, een offer you can't refuse. Daar gooi ik geen deuren mee dicht naar het rijk, maar zorg ik wel dat Rotterdam beter gesteld staat naar de toekomst toe.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Hoeveel is mevrouw Bokhove bereid te betalen voor dat zelfstandige initiatief zoals ze dat noemt?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, het kan miljoenen kosten. Het zal tientallen miljoenen kosten om dat onderzoek goed te doen en die lasten zullen we nu moeten nemen. We zullen daar nu de rentelasten van moeten nemen. Je kunt dat bij de kapitaallasten nemen op het moment dat het uitgevoerd wordt. Dan heb je de afschrijvingen over een jaar of zestig, zeventig. Dat mag bij dit soort trajecten. Dan tel je die daarbij op. We hoeven die kosten nu nog niet eens aan het begin te maken. We zullen daar een reservering met name voor de rentelasten voor op moeten nemen in deze begroting, komende begrotingen. En pas op het moment dat zoiets in uitvoering gaat, dan gaat de teller echt lopen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik hoor mevrouw Bokhove dus geen antwoord geven op mijn vraag. Zij geeft geen enkel bold figure wat dit gaat kosten. De wethouder is volgens mij helder geweest in de behandeling van de oeververbinding, dat het ook onbetaalbaar is voor de stad Rotterdam om zo'n tunnel te realiseren, niet zonder bijdrage van anderen. En u zegt heel duidelijk in uw betoog, ik herhaal het nogmaals, waar gaat u het geld vandaan halen binnen de eigen begroting van Rotterdam en voor hoeveel voor die tunnel die u zo graag ambieert?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink, u krijgt een vraag van de heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, iedereen in deze raad was volgens mij een voorstander van de tunnel. De meeste partijen, ook de partij van de heer Lansink had het zelfs letterlijk in het verkiezingsprogramma staan. En de vraag die de heer Lansink stelt is een terechte hè, kunnen we het ons veroorloven? En mijnheer Lansink, wat is het uw partij waard, wat zou

het uw partij waard zijn om toch die tunnel te doen? Is bijvoorbeeld € 30 miljoen per jaar het waard om alsnog een tunnel te realiseren in onze stad?

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, mij is heel veel gelegen aan een oeververbinding. En een oeververbinding die we ook wat mij betreft liever gisteren dan vandaag gaan aanleggen. En in alle realiteitszin die wij als partij hebben, zien wij de meeste mogelijkheden en de grootste mogelijkheden om op korte termijn met die brug aan te vangen. Want dat is een discussie die ik u ook niet hoor aanhalen. Dat is binnen welke termijn er een tunnelverbinding met metro realiseerbaar is in deze stad. Ik verwijs nog maar eens eventjes naar de Amsterdammers die hebben gepoogd een metrolijntje aan te leggen. Nou, volgens mij zijn ze vele jaren over de begroting heen gegaan. Dat is één. Twee, hebben ze de planning op geen enkele wijze gehaald. Dat gun ik onze stad Rotterdam ook niet. Ik gun deze stad overigens ook een fantastische iconische brug die ook zichtbaar is en ook past wat mij betreft in deze stad. Daar heb ik heel veel geld voor over, maar ik heb ook andere ambities in deze stad en dat leggen wij naast elkaar neer.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dat was geen antwoord op mijn vraag. Overigens weten we in Rotterdam wel hoe we ondergrondse tunnels moeten bouwen. De Randstadrail is zowel binnen budget als binnen tijd gebouwd, dus hier kunnen we dat wel. Maar de vraag is nog steeds: als u in uw programma heeft staan dat de VVD voorstander is van een tunnel en stel, we zouden dat met € 30 miljoen per jaar, € 32 miljoen per jaar kunnen realiseren. Zou de VVD dat dan een acceptabel bedrag vinden? Dat was de vraag.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik heb u aangeven dat zowel geld als planning als realiseerbaarheid voor mij van belang is en dat zie ik met een tunnel niet gebeuren mijnheer Moti, en daar moet u het mee doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, u kunt verdergaan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dan ga ik het nu even over iets anders hebben. Er komt ook in het kader van de mobiliteitstransitie extra aandacht voor fietsparkeren, het faciliteren inderdaad van gezonde ritten door de stad. Die motie komt er ook aan. Dan hebben we nog een crisis. Dat is de opvangcrisis en daar hebben wij twee moties over en eigenlijk ook een vraag. De motie die we zullen indienen op het moment dat het antwoord van de wethouder onvoldoende is, heet 'Zonder geld geen doorstroom'. Want er is een onderschrijding van het budget om de goede… Sorry, ik moet eventjes één tel. Kijk, voor de ondersteuning van de nieuwkomers stond een budget van € 5 miljoen per jaar en daar wordt maar € 3,5 miljoen van uitgegeven en dat is een onderschrijding. En wij vrezen een beetje dezelfde situatie als in Ter Apel, op het moment dat je minder inspanningen pleegt, je ook minder doorstroming bewerkstelligt. Mensen zijn minder goed voorbereid op hun taak en integratie en dat we dan een soort negatieve spiraal krijgen en dat er wordt aangegeven dat er daardoor weer minder nieuwkomers welkom zijn. Dus wij willen graag weten waar dat budget van die voorgestelde bijstelling is geweest en eigenlijk willen we gewoon dat die bijstelling wordt teruggedraaid om te zorgen dat we alle nieuwkomers zo goed mogelijk kunnen opvangen. En dan in het kader van een steentje bijdragen in plaats van een steen op de maag, hebben we een motie 'Iedere jongere een bed, nood breekt wet'. We weten dat staatssecretaris Van der Burg bijna

met zijn tong op zijn schoenen, met zijn ziel onder zijn arm loopt, bij alle gemeenten aanklopt om te zorgen dat jongeren in een bed kunnen slapen, niet op een stoel of in de buitenlucht hoeven te slapen, en dat Rotterdam geen gehoor heeft gegeven aan het verzoek om te zorgen dat die 1700 kinderen een fatsoenlijk bed gaan krijgen. Daar is vooralsnog geen gehoor aan gegeven en daar hebben wij een motie over om dat wel te doen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Sorry dat ik door u heen sprak. Ja voorzitter, we hebben het hier over gehad in de actua. Toen heb ik de wethouder daar inderdaad over bevraagd en de wethouder zei dat hij dat verzoek niet had gekregen van de heer Van der Burg. Misschien dat het inmiddels anders is of dat u andere informatie heeft, maar ik wil toch rechtzetten dat er tot op heden volgens mij geen informatie onze raad heeft bereikt dat wij een verzoek van de staatssecretaris om jongeren op te vangen hebben afgewezen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Mevrouw Bokhove ben ik.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove moet ik zeggen. Ja, het is nog even wennen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dat geeft niet. Ik heb de oproepen op de televisie gezien en volgens mij is de staatssecretaris terughoudend om gemeente voor gemeente aan te spreken om te zorgen dat mensen niet in een lastig parket komen, maar als ik de staatssecretaris hoor voel ik een dringend appel op de stad Rotterdam om fair share te doen en te zorgen dat wij extra kinderen opvangen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dus u erkent dat u niet van de wethouder heeft gehoord dat hij een verzoek van de staatssecretaris heeft afgewezen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, ik sta inderdaad op deze plek en ik zit niet op die stoel, maar ik zou hem uitgenodigd hebben in Rotterdam.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik hoor een enorme tegenstelling in het verhaal van mevrouw Bokhove. Eerst is het de staatssecretaris die met zijn tong op zijn schoenen de gemeenten afloopt en daarna is het ineens alle begrip dat niet alle gemeenten een voor een worden benaderd. Wat is het nou? Heeft u lof voor het werk van de staatssecretaris of moet hij zijn werk beter doen?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik sta hier echt met verbazing naar te kijken. Wat is dit voor wereldvreemde discussie? We zien toch allemaal de kranten en de televisie? We zien toch allemaal dat kinderen gewoon op stoelen moeten slapen, op de grond moeten slapen omdat we te weinig opvangplekken hebben? We zien een huilende staatssecretaris op tv die een klemmend beroep doet op alle gemeenten om hem te helpen. En dan gaat u zeggen: ja,

als de wethouder niet gebeld wordt dan doen we hier niets in Rotterdam. Het is een schande. We zien toch allemaal de beelden? Waarom nemen we niet zelf proactief actie? Ik zou zeggen: het stadsbestuur moet niet wachten op een telefoontje, want volgens mij neemt deze wethouder het telefoontje ook niet op, want anders had hij het geluid ook wel gehoord. We moeten zelf aanbieden, zorgen dat kinderen niet op stoelen hoeven te slapen, zorgen dat kinderen niet op bankjes hoeven te slapen.

De **VOORZITTER**. Mag ik u nogmaals vragen om de interrupties te gebruiken voor het stellen van een vraag? Ik merk halve betogen en dat kunt u prima gebruiken in uw eigen tijd. Dit is ook uw eigen tijd maar ik bedoel in uw eigen betoog. De snelheid van het debat wordt daarmee gediend.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, wat ons wordt aangeleund wil ik echt van me af werpen. We vangen samen met Eindhoven de meeste jongere asielzoekers op van Nederland. Deze wethouder heeft periodiek overleg met de staatssecretaris. Dat heeft hij ook aangegeven. Dus dat u zegt dat Rotterdam de telefoon niet opneemt, dat is echt niet waar.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, een correctie, ik zei: als het geluid deze wethouder niet heeft bereikt, dan kan dat er alleen aan liggen dat hij zijn telefoon niet opneemt. Voorzitter, één correctie. Rotterdam doet veel minder dan wat er van ons verwacht mag worden. Daar is de staatssecretaris ook duidelijk in geweest. Een stad als Rotterdam hoort 2000 asielzoekers op te vangen. Wij doen een schamele 500.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, u kunt verdergaan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Ja, weet u, ik maak een sommetje. De staatssecretaris zoekt 1700 plekken en hij gaf in het nieuws nog aan dat er nog maar 100 gerealiseerd zijn en die zijn niet in Rotterdam gerealiseerd, dus dan hebben wij toch ons steentje niet bijgedragen. Ik wil graag een steentje bijdragen in deze asiel- of opvangcrisis en ik wil geen steen op de maag. Ik hoop dat u in ieder geval voor deze groep over uw hart wilt strijken en wilt zorgen dat deze kinderen inderdaad wat minder traumatisch dan dat ze Nederland zijn ingekomen, hun leven kunnen voortzetten. Dan gaan we naar een volgend punt, want ik zei al dat dit uit drie delen bestaat. Het bestaat uit 'No time to waste', het bestaat uit ambities meetbaar maken of aanscherpen. Wij willen graag dat het college en de coalitie controleerbaar zijn. Met heldere doelen en heldere keuzes zodat wij ook kunnen beoordelen wat de effecten zijn van extra in te zetten of van te besparen middelen. Wij weten bijvoorbeeld niet duidelijk, ook niet na de veegbrief wat de voorgestelde € 16 miljoen bezuiniging op zorg nu precies gaan behelzen. En wij zien ook dat de vertaling in de collegetargets niet overeenkomt met de urgentie die wij op een heleboel dossiers voelen. En het helpt ons om heldere doelen te hebben en heldere targets. De taaltrajecten de afgelopen periode, aan het eind van 2022 zijn er dadelijk bijna 22.000 geslaagde taaltrajecten afgerond. En ondanks dat er corona was. Het eerste jaar zijn er, nou wat is het, 9300 mensen ingestroomd in een taaltraject, 9300. Zelfs in coronajaren stroomden er 6600 mensen in een taaltraject binnen. En wat dit college doet, het heeft € 4 miljoen extra om te besteden, of € 4,5 miljoen misschien zelfs aan taal. De wethouder heeft ook twee keer zoveel meer tijd gekregen om te zorgen dat dit in goede banen wordt geleid. Maar de ambitie is lager. Er wordt aangegeven dat het komt omdat de systematiek veranderd is. Nou, een

instromer is een instromer, en een geslaagd taaltraject is een geslaagd taaltraject. Dat betekent dat iemand een taalniveau omhoog is gegaan. De wethouder laat eigenlijk het taalniveau los, dus hij vraagt eigenlijk minder inspanningen dadelijk van de taalaanbieders om te zorgen dat mensen ook daadwerkelijk vooruitgaan. Dat vind ik erg jammer. Ik wil hem uitdagen om te zorgen dat met dat extra geld dat u heeft en met de extra tijd die u heeft die ambitie te verhogen. Want in mijn tijd zijn er namelijk ook zoveel mensen ingestroomd. Ik wil u uitdagen met uw extra budget om te zorgen dat die instroom 1000 per jaar hoger wordt. Dan zet het echt zoden aan de dijk. Daar is een motie over. Het geldt ook voor 'Weg met de schulden'. Het target rondom schuldsanering en schuldhulpverlening, er waren in de collegeperiode met Leefbaar Rotterdam, het 'can do'-college, ongeveer 2000 intakes per jaar. Ons college, dat kan ik eigenlijk niet meer zeggen, het vorige college heeft dat geüpgraded naar 4000 intakes per jaar ondanks corona. Was dat niet geweest dan was de ambitie om door te stomen naar 6000 intakes. U springt op een rijdende trein. Dus het zou u toch moeten lukken om die doelstelling van die 6000 intakes te doen, zodat er zoveel mogelijk mensen naar die schuldhulptrajecten kunnen doorstromen. Daar is ook een motie voor. En dan missen wij nog de target van iedere Rotterdammer een dak boven zijn hoofd. Wij willen graag dat het college daar ook een target op gaat formuleren met heldere indicatoren om te zorgen dat er niemand op straat hoeft te slapen. En dan het laatste punt, nou, bijna het laatste punt, sorry. Ik heb nog even tijd gelukkig. De omgang met de raad. It takes two to tango. De raad wordt niet altijd in positie gezet. Wij merken als raadsleden dat wij sneller betere, concretere informatie nodig hebben om mee te kunnen besturen, om moties te kunnen indienen. Dat geldt niet alleen voor debatten rondom de begroting, dat geldt ook op andere momenten. Wij zijn niet van de school van: ga maar slapen, het komt allemaal wel goed. Ik gaf al aan dat het rondom de bezuinigingen in de zorg het allerbelangrijkste voor nu is, want dat kan grote impact hebben. Maar het budgetrecht van de raad is ook met voeten getreden rondom die erfpachtconstructie. Nu is het formeel verwerkt in de begroting, maar de besluitvorming had voorafgaand moeten zijn. Dit is zo'n grote verschuiving van budget dat de raad daar vooraf een kader over moet stellen. En dat niet alleen het kader stellen belangrijk is, maar dat ook belangrijk is waar dat budget naartoe gaat. Hier is vooruitgelopen op de begroting om de eigen hobby's sluitend te maken. Dit had aan de raad voorgelegd moeten worden en zo moeten we niet met elkaar omgaan. Want zo maken we niet een stevig geluid naar de stad. Dan is er een punt dat ik wil maken en daarvoor kijk ik de wethouder aan. Want het is niet alleen two to tango. De raad en het college moeten goed naar buiten toe kunnen treden, maar dat moet ook publiek bekend zijn. En nu hebben wij toevallig een mooie publieke, onze eigenste lokale omroep, waar nog een motie voor ligt. De lokale media zijn bij uitstek dat gremium dat kan zorgen dat informatie toegankelijk wordt ontsloten naar Rotterdammers. Nu lag er een motie die vroeg € 1,00 per Rotterdammer. Want we weten dat Open Rotterdam ongeveer € 650.000,00 nodig heeft om zijn taken goed te kunnen doen. De wethouder zou geld zoeken en ging daarvoor eerst aankloppen bij het rijk. Wat denken jullie? Het rijk geeft niet thuis. Dat is ook een optie hè. Het rijk geeft niet thuis. Dat betekent niet dat die motie niet afgedaan hoeft te worden, maar dat er een uitdaging ligt voor de wethouder om te zorgen dat we op een andere manier budget zoeken. Ik dacht bijvoorbeeld aan het Gergiev-festival dat nu niet meer doorgaat sinds de oorlog in Oekraïne, maar ik begrijp dat de wethouder eigenlijk op een andere manier mogelijkheden ziet. Ik wil graag de lokale omroep goed overeind houden. Kunt u aangeven of daar nu een duidelijk perspectief op financiering is of niet? En in het kader van nog meer mee kunnen doen, hebben wij een motie 'Fysieke toegankelijkheid', om te zorgen dat onze stad toegankelijk blijft voor alle Rotterdammers. We hebben een motie 'Mantelzorgondersteuning'.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, mevrouw Bokhove, u maakt best wel wat punten, maar ik zie ook dat uw tijd een beetje uitloopt. Ik zou met u graag ook nog wel wat interrupties op mijn debat willen hebben, dus ik dacht: ik wijs u er nog even op.

De **VOORZITTER**. Welbegrepen eigenbelang. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Misschien mag ik deze halve minuut dan om de spreektijd weer op te hogen. Nee sorry, ik ben ook gelukkig aan het eind van mijn verhaal. Mantelzorgondersteuning is belangrijk om Rotterdammers mee te laten doen, daar hebben wij een motie over. En volgens mij zit er ook nog een motie in de pocket over studententegemoetkoming. Die hebben het momenteel hartstikke zwaar en worstelen ook om boven water te blijven. Rotterdam blijft strijden voor een eerlijker, groener en duurzaam Rotterdam, een stad die ook echt voor iedereen is en daar hebben wij volgens mij met deze bijdrage ons steentje aan bijgedragen. We gaan inderdaad nog graag verder in debat, maar ik ga er nu even een punt achter zetten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 1. Put your money where your mouth is

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- de wethouder heeft gezegd dat het huidige college meer zal uitgeven aan klimaat dan het vorige college;
- het vorige college een Energietransitiebudget (ETB) had van € 68 miljoen;
- het huidige college enkel € 20 miljoen bijdraagt aan het Duurzaamheidstransitiebudget (voorheen: ETB);
- dat een verschil is van € 48 miljoen dat de komende vier jaar niet wordt besteed aan het klimaat;

overwegende dat:
- er een noodzaak is aan een college dat de klimaatcrisis serieus neemt;
- juist meer geld moet worden geïnvesteerd in klimaataanpak in plaat van minder;
- in het Duurzaamheidstransitiebudget rekening wordt gehouden met € 80 miljoen van het rijk, terwijl de bijdrage vanuit het rijk geen vast gegeven is;

verzoekt het college:
- gedurende komende vier jaar het verschil van € 48 miljoen vrij te maken voor het duurzaamheidstransitiebudget;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

Amendement A. Put your money where your mouth is

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

besluit:
in het kader van de motie 'Put your money where your mouth is' de lasten van het programma 'energietransitie' te verhogen met € 48 miljoen en deze dekking te vinden uit het programma belastingen, in de meeropbrengsten ozb-woningen areaal 2023. Dit ten behoeve van het verhogen van het duurzaamheidstransitiebudget."

w.g. M.Y. Morkoç

Toelichting:
We leven midden in een klimaatcrisis. Te lang is er niet voldoende gehandeld om opwarming van de aarde te voorkomen, we hebben nu geen tijd meer om halve maatregelen te nemen. Om deze reden is het van groot belang dat dit college, minstens, de inzet van afgelopen jaren voortzet en extra middelen uittrekt om dit grondig te doen.

Motie 2. Rotterdam Paris Proof

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college voor deze periode als doel heeft gesteld te komen tot 15% CO_2-reductie, wat leidt tot 25% reductie ten opzichte van 1990;
- het college geen target heeft gesteld voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving;
- Rotterdam recent het Paris Proof commitment van de Dutch Green Building Council heeft ondertekend;

overwegende dat:
- het energiegebruik in gebouwen verantwoordelijk is voor 37% van het totale energieverbruik;
- de nieuwbouw en renovatie opgave 6,4% van de totale CO_2-uitstoot per jaar veroorzaakt en vooral bij bestaande bouw de grootste uitdaging ligt om deze volledig CO_2-neutraal te laten functioneren;
- vele Rotterdammers gebukt gaan onder onbetaalbaar hoge energielasten en wonen in tochtige ongezonde woningen;
- maatregelen van het college zeer minimaal zijn en ver verwijderd van wat nodig is om als stad werkelijk Paris Proof te worden;
- Rotterdam zich met het ondertekenen van het Paris Proof Commitment heeft gecommitteerd aan het opstellen van een routekaart om voor alle eigen gebouwen de Paris Proof ambitie te bereiken;
- daarnaast commitment uitspreekt te monitoren op de voortgang op de behaalde resultaten in de hele keten van huurders, de branche, partners en leveranciers en hun bijdrage aan deze ambitie;

verzoekt het college:
- een ambitieuze afrekenbare doelstelling te formuleren volgens het Paris Proof Commitment om het energieverbruik van de gebouwde omgeving te verlagen en bestaande bouw volledig CO_2-neutraal te laten functioneren;
- voor de VJN een routekaart op te stellen hoe deze doelen bereikt gaan worden en aan de raad te sturen;
- budget te reserveren van € 48 miljoen om deze versnelling in de verduurzaming van de gebouwde omgeving ook daadwerkelijk te bereiken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, I. Elfilali, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 3A. Wees geen krenten, gun energietoeslag aan studenten

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdamse studenten binnen de huidige regeling uitgesloten zijn van de eenmalige energietoeslag van € 1.300;
- vele andere gemeenten zelf verantwoordelijkheid hebben genomen door de energietoeslag voor studenten zelf te faciliteren;

overwegende dat:
- Rotterdamse studenten hard geraakt worden door stijgende energiekosten, zeker in combinatie met andere stijgende lasten;
- er vanuit de gemeente Nijmegen een blauwdruk ligt hoe deze energietoeslag goed uitgekeerd kan worden;

verzoekt het college:
- volgens Nijmeegse methode, via bijzondere bijstand, de eenmalige energietoeslag van € 1.300 toe te kennen aan Rotterdamse studenten;
- hiervoor ruimte te maken in de begroting;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, S. Reitema, I. Elfilali, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.M. Vlasblom, S. van de Peppel en T.S.J. Coşkun

Amendement B. Wees geen krenten, gun energietoeslag aan studenten

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

besluit:
in het kader van de motie 'Wees geen krenten, gun energietoeslag aan studenten' de lasten van het programma 'armoedebestrijding' te verhogen met € 14,3 miljoen vanuit de algemene middelen. Dit ten behoeve van het financieren van energiecompensatie voor studenten, volgens Nijmeegse methode, via de individuele bijzondere bijstand."

w.g. M.Y. Morkoç

Toelichting:
Studenten worden sinds de exorbitante stijging van de energieprijzen achtergesteld op het punt van eerlijke tegemoetkoming en compensatie. Uit de aanpak van het rijk blijkt weinig gevoel van urgentie, terwijl in de gemeente Nijmegen een actieplan is uitgewerkt en begonnen. Door middel van het beschikbaar stellen van het budget ten behoeve van energiecompensatie voor studenten via de individuele bijzondere bijstand kan de gemeente deze groep daadwerkelijk helpen het hoofd boven water te houden.

Motie 4. Energietransitiefonds, ook beschikbaar voor energiecoöperaties

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam in het kader van het Rotterdams Klimaatakkoord voornemens is 90 coöperatieve zonnedaken te realiseren, door bestaande en nieuwe vormen van energiecoöperaties;
- de aanpak om dit te realiseren deels bestaat uit het mogelijk maken van financiële ondersteuning van lokale initiatieven middels subsidies en leningen;
- de gemeente Rotterdam in lijn met deze aanpak een Energietransitiefonds in het leven heeft geroepen;
- energiecoöperaties momenteel geen gebruik kunnen maken van dit Energietransitiefonds;

overwegende dat:
- energiecoöperaties bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van het Rotterdams Klimaatakkoord;
- energiecoöperaties bestaan uit ondernemende en betrokken Rotterdammers;
- de definitie van een energiecoöperatie beschreven staat in zowel Europese richtlijnen als het realisatiefonds;

verzoekt het college:
- te onderzoeken of Rotterdamse energiecoöperaties vanaf 2023 de mogelijkheid kunnen krijgen gebruik te maken van het revolverende Energietransitiefonds;
- hierover niet later dan het eerste kwartaal van 2023 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, I. Elfilali, R.T.J. van der Velden en I. van Wifferen

Motie 5. Haalbaar en betaalbaar collectief wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het bouwen van 55% betaalbare woningen (20% sociaal en 35% middelduur) een collegetarget is;
- het college coöperatieve woonvormen wil ondersteunen en daarvoor € 0,6 miljoen per jaar reserveert;

overwegende dat:
- er vele initiatiefnemers van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en Coöperatief wonen geprobeerd hebben hun woonwens vorm te geven in Rotterdam;
- het daadwerkelijk van de grond krijgen van een gezamenlijke collectieve betaalbare woonvorm negen van de tien keer strandde op de voorfinanciering en waardebepaling van de grond;
- andere steden in NL aantonen dat een derde bouwstroom voor een betaalbare inclusieve stad op maat binnen handbereik is als publieke waarde boven rendement wordt gesteld;
- dit principe vraagt om een ander waardestelling voor de grond waarbij wonen als gebruiksgoed in plaats van handelswaar wordt benaderd;

- om dit te bereiken een revolverend overheidsfonds cruciaal is, waarbij via een lening met voorwaarden in tien tot twintig jaar de aanvangsfinanciering met rente wordt terugbetaald;

verzoekt het college:
- voor betaalbaar collectief wonen een eigen grondprijs definitie vast te stellen en hierover voor de Voorjaarsnota een terugkoppeling te geven aan de raad;
- een revolverend fonds collectief betaalbaar wonen in te stellen waarmee op basis van het woonakkoord bouwinitiatieven uit de stad mogelijk worden gemaakt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.M. Vlasblom, P.J.H.D. Verkoelen, I. Elfilali, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 6. Opkoopbescherming voor betaalbaar wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- om wonen betaalbaar te houden voor Rotterdammers door het vorig college in zestien wijken in Rotterdam opkoopbescherming is ingevoerd;
- in de begroting 2023 staat dat komende periode het budget voor het programma Goed huren en verhuren gehalveerd wordt;
- het college aangeeft dat deze budgethalvering eventuele uitbreiding van de opkoopbescherming uitsluit;

overwegende dat:
- woningen bedoeld zijn om in te wonen en niet voor beleggers;
- uit veel wijken die nu nog geen opkoopbescherming kennen de roep is gehoord om deze alsnog in te voeren vanwege ongebreidelde aankoop van panden door beleggers;
- in de eerdere debatten over opkoopbescherming nagenoeg de hele raad riep om uitbreiding van opkoopbescherming over de gehele stad;
- het daarom onbegrijpelijk is dat deze begroting elke uitbreiding onmogelijk maakt waarmee woningzoekenden buiten de zestien wijken vaak achter het net zullen blijven vissen;

verzoekt het college:
- uitbreiding van de opkoopbescherming mogelijk te maken door de halvering van het budget Goed huren en verhuren ongedaan te maken;
- bij de Voorjaarsnota 2023 de beloofde evaluatie van de resultaten van de opkoopbescherming in de eerste zestien wijken en de wenselijke uitbreiding te delen met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.M. Vlasblom, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts en T.J. Vonk

Motie 7. Offer you can’t refuse

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het kabinet voor het einde van het jaar besluit welke financiële bijdrage het zal leveren aan de nieuwe oeververbinding;

overwegende dat:
- de keuze voor een brug is gemaakt op financiële argumenten;
- nog een lange weg te gaan is voor de uitwerking van de oeververbinding en het dringend gewenst is om op een flexibele manier toe te werken naar een vorm van de oeververbinding waarbij een opwaardering naar een tunnel niet bij voorbaat wordt uitgesloten;
- de wethouder en bijna alle partijen in de raad uitdrukkelijk hebben aangegeven dat hun voorkeur in principe uitgaat naar een metro (door een tunnel);
- de begroting 2023 laat zien dat Rotterdam een voldoende financiële basis heeft en de mogelijkheid geeft voor een alternatieve financiering;
- de kosten voor een tunnelverbinding € 2,5 miljard zijn, waarvan de gemeente Rotterdam € 1,5 miljard voor haar rekening neemt, kan er worden aangenomen dat de rente en aflossing ca € 29 miljoen per jaar vergt;
- daarbij ervan uitgegaan kan worden dat een afschrijvingsperiode zestig jaren zal zijn, wat een gangbare norm is voor bruggen en tunnels. Een dergelijke alternatieve financiering biedt daarmee ruimere mogelijkheden voor een oeververbinding;

verzoekt het college:
- het proces van nadere onderzoeken optimaal wordt gefaciliteerd met een flexibele opzet voor een oeververbinding in samenhang met de mogelijkheden van een alternatief financieringsopzet;
- in de meerjarenbegroting middelen te reserveren voor de afschrijving van € 29 miljoen per jaar die nu worden vastgehouden voor het weerstandsvermogen;
- om te onderzoeken of we het resterende bedrag kunnen aanvullen vanuit onze eigen begroting om alsnog de metrotunnel te kunnen realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

Motie 8. Op de OV-fiets

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het college parkeren in de garages en P+R-voorzieningen wil bevorderen in plaats van parkeren op straat;
- de bezettingsgraad van gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen in 2022 30% is;
- het college de bezettingsgraad in 2026 heeft geraamd op 38%;

overwegende dat:
- de overheid via de werkgever mensen wil stimuleren om op de fiets naar het werk te komen;
- medewerkers die fietsen zich gelukkiger voelen, fitter zijn en minder vaak ziek zijn;
- werkgevers een groot aandeel hebben in het autoverkeer in en naar de stad;
- er op dalmomenten voldoende ruimte is in gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen;

verzoekt het college:
- bij het bevorderen van de bezettingsgraad van garages en P+R-voorzieningen fiets parkeren voor werkgevers te stimuleren door het faciliteren van deelmobiliteitsaanbieders als de OV-fiets;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

Motie 9. Zonder geld geen doorstroom

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord staat dat er voor deze collegeperiode, per jaar, € 3 miljoen wordt uitgetrokken voor 'Ondersteunen nieuwkomers';
- in het coalitieakkoord staat dat er voor deze collegeperiode, per jaar, € 1,5 miljoen wordt uitgetrokken voor 'Leerwerktrajecten statushouders';
- in de financiële bijstellingen van de begroting 2023 voor "Ondersteunen nieuwkomers" nog maar € 1,4 miljoen per jaar beschikbaar is voor deze gehele collegeperiode;
- het onderwerp 'Leerwerktrajecten statushouders' geheel is weggevallen op de financiële bijstellingen van de begroting 2023;
- onder de noemer 'Ondersteunen Nieuwkomers' onder andere taallessen, stageplekken en begeleiding naar werk vallen;

overwegende dat:
- de noemer 'Leerwerktrajecten statushouders' zou kunnen vallen onder de noemer 'Ondersteunen nieuwkomers';
- in totaal er een verandering € 4,5 miljoen naar € 1,4 miljoen is geconstateerd voor het ondersteunen van nieuwkomers in onze stad;
- de asielketen vast zit door het niet tijdig doorstromen van statushouders naar juiste voorzieningen;
- statushouders vaak lang moeten wachten op de juiste hulp en ondersteuning;
- door het ondersteunen van nieuwkomers meer ruimte gecreëerd kan worden voor de opvang van andere vluchtelingen;

verzoekt het college:
- deze bijstelling terug te draaien naar de beoogde € 4,5 miljoen die volgens het coalitieakkoord in nieuwkomers zou worden geïnvesteerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, I. Elfilali, N. Balwantsingh en M.M. Vlasblom

Motie 10. Iedere jongere een bed, nood breekt wet

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:

- op 6 oktober 2022 staatssecretaris Van der Brug de oproep deed aan alle gemeenten om meer opvangplekken te realiseren voor minderjarigen die zonder ouders naar Nederland zijn gekomen;
- zowel de kinderombudsman als de rechter als verschillende organisaties zoals UNICEF, MiGreat, Vluchtelingenwerk en het Rode Kruis aan de noodklok hebben geluid over de onhoudbare situatie in Ter Apel (specifiek voor jongeren/kinderen);
- het Nidos aangeeft enorm geholpen te zijn wanneer elke gemeente gemiddeld één woning aanbiedt;
- er in Rotterdam ruim 200 organisaties zijn geweest die hebben aangegeven bij te willen dragen aan de opvang van mensen die gevlucht zijn;

overwegende dat:
- in Nederland gevluchte alleenstaande kinderen niet op een stoel, op de grond of buiten zouden hoeven te slapen;
- de rechter heeft besloten dat de situatie in Ter Apel niet houdbaar is en dat er nog maar 55 jongeren/kinderen mogen verblijven waar dit er toentertijd 250 waren;

verzoekt het college:
- te voldoen aan de oproep van de staatssecretaris door samen met de ruim 200 Rotterdamse organisaties een eerlijk aandeel te nemen in de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, N. Balwantsingh, I. Elfilali, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.M. Vlasblom en T.J. Vonk

Motie 11. Taaltrajecten op het vizier

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het doel van dit college is om in 2023 6350 taaltrajecten opgestart te hebben;
- er in 2021 7726 trajecten zijn gestart en in 2020 6608;
- het aantal afgeronde taaltrajecten in 2022 boven de 6000 zal eindigen;

overwegende dat:
- in de vorige collegeperiode zowel het aantal gestarte als het aantal afgeronde trajecten werd bijgehouden;
- de ambitie van dit college aanzienlijk lager is dan de behaalde resultaten van de afgelopen jaren;
- het goed beheersen van de Nederlandse taal ontzettend belangrijk is voor onder andere iemands perspectief op de arbeidsmarkt, zelfvertrouwen en het verkrijgen van een goed sociaal netwerk;

verzoekt het college:
- de ambitie voor het aantal gestarte taaltrajecten per jaar op te hogen naar ten minste …;
- de ambitie voor het totaal aan gestarte taaltrajecten in deze collegeperiode op te hogen naar ten minste…;
- zowel het aantal gestarte als het aantal afgeronde taaltrajecten bij te houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

Motie 12. Weg met de schulden

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het college op het onderwerp schuldhulpverlening het volgende collegetarget heeft geformuleerd: 'In deze collegeperiode vergroten we de instroom in de schuldhulpverlening door in totaal 15.750 intakes af te nemen en pakken we schulden aan door in totaal 8200 schuldregelingen te starten';
- in de vorige periode er 4000 schuldhulptrajecten per jaar werden gestart;
- het aantal gestarte schuldhulptrajecten in deze periode buiten beschouwing zal worden gelaten;

overwegende dat:
- had er geen corona geweest de afgelopen twee jaar, het target op 6000 schuldhulptrajecten per jaar zou hebben gelegen;
- er van uit kan worden gegaan dan meer mensen in financiële problemen zullen komen de komende maanden als gevolg van de energiecrisis en inflatie;
- het van groot belang is om zoveel mogelijk mensen te bereiken met onze trajecten en hier hoge targets voor te stellen;
- het om bovenstaande redenen van nog groter belang is de bestaande targets op te schalen;

verzoekt het college:
- ook deze collegeperiode zowel het aantal intakes als het aantal gestarte schuldhulptrajecten bij te houden;
- het target voor het aantal gestarte schuldhulptrajecten te zetten op 7.000 per jaar met een totaal van 28.000 voor de volledige collegeperiode;
- het target voor het aantal intakes voor de volledige collegeperiode te verhogen naar 30.000;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

Motie 13. Iedere Rotterdammer een dak boven diens hoofd

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- de kosten in de zorg de komende jaren ontzettend zullen blijven oplopen;
- dit college ervoor kiest om te bezuinigen op de zorg;
- er tegenover deze bezuinigen een aantal maatregelen staan die ervoor zouden moeten zorgen dat het bezuinigen minimaal blijft;
- een van de maatregelen leest: 'er sneller en meer woningen voor daklozen worden gerealiseerd';

- onder de doelstelling 'Kwetsbaren doen mee' staat dat men het aantal daklozen wil gaan verminderen;
- er bij deze doelstelling staat dat men dit gaat bewerkstelligen door middel van: een kwaliteitsslag in de opvang, het creëren van een stabiele basis en snellere door- en uitstroom uit de opvang en inzetten op innovatie woonvormen (zoals Housing First);
- er voor de aanpak dak- en thuisloosheid € 2.3 miljoen per jaar wordt uitgetrokken;

overwegende dat:
- er verder nog nergens uitwerking van de maatregelen voor meer woningen is;
- er aan de doelstelling om het aantal daklozen te verminderen geen collegetarget gekoppeld is;
- er aan de doelstelling om het aantal daklozen te verminderen ook geen indicator gekoppeld is waardoor er geen metingen worden bijgehouden;
- het van belang is om bij te houden of de € 2,3 miljoen rechtmatig wordt besteed;

verzoekt het college:
- een collegetarget te maken van de doelstelling dat het aantal daklozen verminderd moet worden;
- indicatoren op te stellen zodat men deze collegeperiode de middelen om het doel te behalen kan toetsen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T. Kind, N. Balwantsingh, M.M. Vlasblom, T.J. Vonk en S. van de Peppel

Motie 14. Daad bij woord: Koester en ondersteun de mantelzorgers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- Rotterdamse mantelzorgers op dit moment slechts aanspraak kunnen maken op een mantelzorgcadeau in de vorm van een cadeaukaart van € 50 of een Rotterdampas met € 25 ov-tegoed per jaar;
- een van de gestelde doelen voor de komende collegeperiode als volgt luidt 'Rotterdamse mantelzorgers blijven vitaal en voelen zich ondersteund in hun zorgtaak';
- er vanuit het rijk circa € 5 miljoen voor mantelzorgondersteuning aan Rotterdam wordt toegekend waarvan ongeveer € 3,5 miljoen wordt besteed;
- bovenstaande doel gemeten wordt aan de hand van het aantal vragen van mantelzorgers en partners dat bij de Mantelfoon binnenkomt;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord wordt uitgesproken dat mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in de samenleving en het college de mantelzorgers om deze reden zal 'koesteren en ondersteunen';
- de opties vanuit het mantelzorgcadeau erg beperkt zijn en wellicht niet voldoen aan de behoeftes van de Rotterdamse mantelzorgers;
- er uit de gesprekken met de Mantelfoon veel belangrijke inzichten komen over de vragen en behoeftes van mantelzorgers;
- mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in het beantwoorden van de zorgvraag waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn;

spreekt uit:
- erkenning en dank aan alle mantelzorgers van Rotterdam;

verzoekt het college:
- het begrotingsoverschot van circa € 1,5 miljoen in te zetten ten behoeve van de uitbreiding van het mantelzorgcadeau;
- te onderzoeken hoe het mantelzorgcadeau uitgebreid kan worden en in dit onderzoek mee te nemen wat de behoefte van mantelzorgers zelf zijn;
- hierover binnen 6 maanden te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 15. Doorwerken aan een fysiek toegankelijke stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het GroenLinks initiatiefvoorstel Fysiek toegankelijke stad voor iedereen heeft geleid tot hernieuwde aandacht en ambtelijke inzet voor de fysieke toegankelijkheid;
- een projectleider fysieke toegankelijkheid tot april 2023 werkzaam is maar de voorliggende begroting daarna geen ruimte biedt voor verlenging;

overwegende dat:
- fysieke toegankelijkheid permanente aandacht en inzet vraagt om de vele knelpunten die mensen met een fysieke beperking tegenkomen;
- de vele vrijwilligers van 010Toegankelijk, Brede Raad de VGR en bewoners die zich elke dag hard maken voor toegankelijkheid de blijvende aandacht ook vragen van de gemeenteraad van Rotterdam;
- het budget om dit goede werk voort te zetten met circa €180.000 voor 1FTE voor een projectleider zeer overzichtelijk is en een wereld van verschil maakt voor de fysieke toegankelijkheid van de stad voor iedereen;

verzoekt het college:
- de inzet voor een fysiek toegankelijke stad voor iedereen ook in 2023 te borgen door wederom budget van €180.000 vrij te maken voor een projectleider fysieke toegankelijkheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, I. Elfilali en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Vandaag spreken we over de allereerste begroting van dit nieuwe college. Een college en coalitie die niet alledaags is. Wie twee jaar geleden geld had gezet op een college met Leefbaar Rotterdam en DENK was voor gek

verklaard. Maar toch doen we het, ondanks de verschillen. Want die verschillen zijn er, die mogen er zijn, die moeten er zelfs zijn. Dat is de echte diversiteit van gedachten. Dat is durven om uit je politieke loopgraven te komen en daarom ben ik ook trots op onze partij, op DENK, maar ook op D66 en de VVD, die wel bereid zijn om naar de geluiden uit de stad te luisteren en over hun eigen schaduw heen durven te stappen. Voorzitter, dit op papier ongewone college bestuurt onze stad in een ongewone periode. Want er zijn heel veel zorgen die leven bij Rotterdammers. Op het gebied van onze veiligheid, de asielinstroom, ruimtelijke ordening, het kunnen betalen van alledaagse kosten zoals de energierekening of de boodschappen. En het vinden van een huis. Voor onze opa en oma, kinderen, en misschien wel voor onszelf. Steeds vaker hoor ik om mij heen dat onze veiligheid op straat, het krijgen van een woning, of gewoon een prakkie aardappelen, vlees en groente worden gezien als een luxeproduct. Laat ik heel duidelijk zijn. Voor Leefbaar Rotterdam zijn dit soort zaken geen luxe, nu niet en nooit niet. Daarom zullen wij ons de komende jaren daar hard voor maken, ook al kunnen we als gemeenteraad geen gouden bergen beloven. Geen gouden bergen beloven betekent niet dat we niet ambitieus zijn. Integendeel, de Rotterdammer gaat de komende jaren merken dat Leefbaar Rotterdam weer aan de knoppen zit. Allereerst op veiligheid. Want we zien namelijk dat er meer geld voor wordt uitgetrokken de komende jaren, en dan spreek ik over de begrote plannen en ambities. In 2023 geven we een kleine € 9,4 miljoen uit aan investeringen. In 2024 stijgt dit bedrag zelfs naar € 22 miljoen. Dat is een combinatie van inzetten op wat werkt, maar ook op het introduceren van nieuwe plannen. Maar allereerst moet de basis op orde. De basis is het fatsoenlijk belonen van onze boa’s. Daar maken we de komende jaren fors geld voor vrij. We halen honderden wapens per jaar van de straat met preventief fouilleren en dat blijven we doen. Wat ons betreft mag dit eigenlijk nog wel vaker gebeuren dan we al doen. We investeren in extra ov-surveillanten zodat Rotterdammers met een veilig gevoel ’s avonds de metro in kunnen. Daarnaast introduceren we pleinstewards die met name in de avonduren straatoverlast tegengaan. De tijd dat ouderen ’s avonds hun hondje niet meer durven uit te laten of dat tuig onder je slaapkamerraam hangt, moet tot de verleden tijd gaan behoren. Ook aan de preventieve kant gaat er veel gebeuren. We voeren campagnes tegen seksuele straatintimidatie en investeren in jongerenwerkers die onze jeugd op tijd uit de klauwen van de drugsmaffia moeten houden. Voor ons zal de lijn de komende jaren helder zijn. We gaan door en zetten in op wat zichtbaar werkt, maar durven ook bij te sturen en misschien zelfs te stoppen als plannen niet blijken te werken. Want Rotterdam is niet gebaat bij de papieren werkelijkheid van onze bubbel hier op de Coolsingel, maar bij plannen die werken op straat. Voorzitter, de ondermijnende criminaliteit is het betonrot in onze gemeenschap. Net als betonrot zorgt ondermijning voor het structureel aantasten van de omgeving. Dat vereist een strijd om de lange adem en wij voelen de ambitie om die strijd op te schroeven en daarvoor hebben we een aanpak nodig op hotspots van ondermijning. Helaas zijn dat onze winkelstraten. De alliantie Hand in hand op de Beijerlandselaan laat zien hoe dat kan. 117 van de 240 winkels waren bij aanvang van dit plan verdacht van ondermijning. Er wordt daar dag in dag uit keihard gewerkt om deze straat een upgrade te geven. Deze aanpak moeten we verder uitrollen, te beginnen op de Slinge, Wolphaertsbocht en Crooswijkseweg. Dit zijn straten waar ondermijning als betonrot werken op onze gemeenschap en samenleving. Daarom zal ik aan het eind van mijn betoog een motie indienen 'Een winkelstraat om trots op te zijn'. Voorzitter, Nederland verkeert in een ontwrichtende asielcrisis. De asielstroom gaat volgend jaar ruim over de 50.000 heen en maatregelen om de instroom in te dammen blijven uit. Bij ongewijzigd landelijk beleid zal de instroom alleen maar blijven toenemen. Maar het enige antwoord van Den Haag is: meer opvangplekken. Kortom, het landelijke beleid faalt en de gevolgen daarvan worden bij gemeenten over de schutting gegooid, ook bij ons hier in Rotterdam, bijvoorbeeld in de vorm van verplichte huisvesting van statushouders. De taakstelling voor de eerste helft van 2023 bedraagt al 784 statushouders die Rotterdam een woning moet geven. Een aantal dat door de steeds hogere asielinstroom en daardoor ook

steeds meer verblijfsvergunningen verder zal stijgen. Rotterdammers zien hun kinderen die op de wachtlijst staan voor een sociale huurwoning gepasseerd worden door een steeds groter groeiende groep statushouders. Deze situatie is onhoudbaar, onrechtvaardig en aan geen enkele Rotterdammer uit te leggen. Wij zijn daarom blij met de afspraak in het coalitieakkoord om bij het rijk aan te dringen op een andere verdeelsleutel. Niet op basis van inwoneraantal zoals nu, maar op basis van draagkracht, zodat Rotterdam wordt ontzien en de druk op onze toch al veel te krappe woningmarkt door statushouders afneemt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, ik hoor de heer Van Drunen zeggen dat hij het onrechtvaardig vindt dat statushouders hier in Rotterdam een woning krijgen. Ik vraag me dan af of hij het onrechtvaardig vindt dat mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld en waarbij we in internationale verdragen hebben afgesproken dat we deze mensen opvangen, dat die dan in Nederland een plek krijgen?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, Nederland is niet de plek die de problemen in de hele wereld kan oplossen. Rotterdam is ook niet de stad die alle problemen van heel Nederland kan oplossen. Dus dat is mijn antwoord daarop.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik deel uw opvatting, want we moeten het altijd samen doen met de andere landen in deze wereld en in Europa en daarom kijk ik ook zeker naar de samenwerking die we kunnen zoeken met andere landen. Maar ik vraag nogmaals: vindt u het onrechtvaardig dat iemand die op de vlucht is voor oorlog en geweld en hier vraagt om hulp, dat die een verblijfsvergunning krijgt?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik vind het onrechtvaardig dat onze zeer krappe woningmarkt overspoeld wordt door mensen die ook andere alternatieven hebben, terwijl onze in Rotterdam wonende Rotterdammers, die gewoon in hun eigen stad willen blijven wonen, daar geen alternatieven voor hebben. Dat vind ik onrechtvaardig.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, een vraag aan de fractie van D66, want u verwijst naar internationale verdragen waar Rotterdam zich aan moet houden, maar hoe beoordeelt u dan zelf uw eigen coalitieakkoord, waarin u een quotum hebt gezet op vluchtelingenopvang? Dat is ook in strijd met de internationale verdragen. Dus ik zou daar toch graag een reactie op willen zien.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Internationale verdragen die wij als land hebben ondertekend.

De heer **MOTI** (pvda). Dus u vindt dat Nederland zich aan die afspraken moet houden, maar Rotterdam niet. Als het maar buiten Rotterdam gebeurt, is dat dan de opvatting van D66 Rotterdam hier?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik zeg dat Rotterdam plaatsvindt in een land dat die verdragen heeft afgesloten. Ik zeg niet dat asielzoekers hier in Nederland niet welkom zijn. Ze zijn welkom en we moeten ze opvang bieden. We hebben in dit coalitieakkoord daarover afspraken gemaakt en op het moment dat het rijk dat anders wil – en volgens mij is het rijk daar nu mee bezig – dan kunnen ze aanwijzen dat wij als Rotterdam verplicht zijn om meer asielzoekers op te vangen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dus nogmaals, ze zijn in Nederland welkom, zolang het maar niet in Rotterdam is, dat is dan het antwoord. Voorzitter, ik ben blij dat mevrouw Maassen niet weer begint over die steen op de maag, want dat hebben we hier natuurlijk al honderd keer gehoord, maar ik zou toch wel een advies willen geven aan mevrouw Maassen. Want als het echt zo'n steen op de maag is, die u daar overigens zelf heeft geplaatst, haal hem dan ook weg. Haal hem dan ook weg en elke medicus zal u ook zeggen: doe dat snel. Want een steen op de maag, de medische term daarvoor is een bezoarsteen, als ik het goed uitspreek. En als u daar niet op tijd mee bent gaat dat zweren, gaat dat etteren, komt er pus en kan het zelfs levensbedreigend zijn. Dus kortom, laten we vandaag, deze twee dagen gebruiken om de steen uit de maag van D66 te halen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). U ridiculiseert een coalitieafspraak en ik vind het heel vervelend voor iedereen die wel last heeft van deze medische aandoening dat u dat een beetje belachelijk maakt. Maar ik houd me aan de afspraken die we in dit coalitieakkoord hebben gemaakt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali, u was eerder maar u was gaan zitten. Ja.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja dat klopt, dank voorzitter, ik wilde even reageren op het discours van de heer Van Drunen, waar ik mij verre van wil houden. Maar wat ik eigenlijk opvallend vind en waar ik eigenlijk ook een vraag aan de heer Van Drunen over heb. Het is toch niet zo dat je alleen maar het een doet en het ander niet? We kunnen er dus toch zijn voor de Rotterdammers en de uitdagingen waar zij tegenaan lopen en tegelijkertijd als grote internationale stad mensen in nood helpen? Het is toch ook niet zo dat Leefbaar Rotterdam alleen iets wil doen aan de ondermijning van criminaliteit en niks aan afval?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik ben het eens met mevrouw Elfilali. Wij helpen ook Rotterdammers die hulp nodig hebben. Alleen kunnen wij niet alle problemen van de hele wereld oplossen, dus wij moeten grenzen stellen aan de hulp die we kunnen bieden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ik ben heel blij dat de heer Van Drunen het met mij eens is. Het is volgens mij ook helemaal niet zo dat Rotterdam de problemen van de hele wereld gaat oplossen. Het gaat erom dat wij ook ons steentje bijdragen en om in dezelfde taal te blijven

over stenen, ik denk dat het steentje dat u wilt bijdragen, zeg ik via u voorzitter, heel erg klein is. Het is een kiezelsteen en dat is onrechtvaardig.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan, maar ik zag dat mevrouw Mohamed-Hoesein ook een vraag had. Dat gaat over? Mevrouw Elfilali had geen vraag, dat was een opmerking. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Dan zou ik het toch wel in een vraag willen vervatten voorzitter, want wat de heer Van Drunen net gedaan heeft, is twee bevolkingsgroepen tegen elkaar opzetten. Dat is in feite wat hij doet. U stelt de Rotterdammer tegenover de statushouder en zegt: wij moeten voorrang bieden aan de Rotterdammer en daarmee frame je de statushouder. Bent u zich bewust dat u die twee groepen tegen elkaar opzet en daarmee het straks ook veel moeilijker maakt voor dit college? Want ze zijn niet alleen verantwoordelijk voor het realiseren van woningruimte, een dak boven het hoofd, maar ook voor integratie in de samenleving. Bent u zich bewust van het feit dat met de framing die u nu doet, dat u daarmee deze statushouders op 10-0 achterstand zet als ze onze stad binnenkomen? Snapt u dat?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, de heer Vonk beticht mij van het creëren van een frame. Dat is niet waar. Ik stel alleen maar vast, heel simpel gezegd, in één bed kan één persoon slapen. Dus we kunnen niet onbeperkt alle deuren voor iedereen openzetten zonder dat dat ten koste gaat van Rotterdammers die al in onze stad wonen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Precies, nu doet u het weer. Nu plaatst u twee groepen tegenover elkaar. We zijn het allemaal volgens mij met elkaar eens, ik denk zelfs ook Leefbaar Rotterdam, dat mensen die gevlucht zijn voor oorlog en geweld en ook als zodanig zijn toegelaten tot ons land, dat die alles verdienen om hier een goede plek te krijgen. Daar moet u aan bijdragen. Maar wat u doet, is deze mensen wegzetten als een groep die een bedreiging vormt voor de Rotterdammer. Hoe luisteren de Rotterdammers naar uw verhaal? Die gaan deze groepen zien als een bedreiging. Daarmee plaatst u ze dus inderdaad op 10-0 achterstand voor hun integratie en ik vind het een buitengewoon kwalijk frame. Ik vraag me gewoon af of u snapt dat u deze mensen wegzet.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik snap heel veel voorzitter. Ik snap ook dat de heer Vonk hier juist mij wil betichten van een tegenstelling die er helemaal niet is. Het gaat niet om het opzetten van de ene groep tegen de andere groep. Dat is totaal niet mijn intentie en dat is ook totaal niet wat ik of wat Leefbaar Rotterdam wil. Het gaat erom dat we duidelijk moeten stellen dat met alle goede bedoelingen die we kunnen hebben, we niet iedereen kunnen helpen die hulp nodig heeft. Daar zitten grenzen aan.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, er is ook niemand die beweert dat we iedereen moeten helpen. Er is niemand die dat beweert. Dus dat is echt een flauwekulopmerking. Maar kijkt u uw eigen bijdrage nog eens terug straks, luister die nog eens terug en pak dan alle zinnen eruit waarmee u wel degelijk een scheiding hebt gemaakt tussen de ene groep de

statushouders en de andere groep de Rotterdammers, en dat de Rotterdammers hier last van gaan krijgen. Luistert u het nog maar eens gewoon goed terug.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, want de heer Van Drunen geeft aan: één bed, maar tegelijkertijd is in dat ene bed natuurlijk wel ruimte. Kunnen daar niet twee mensen in slapen en kan dat bed niet van twee mensen zijn? Want voorzitter, de vluchtelingen en degenen waar we het nu over hebben, dat zijn ook mensen die zich ontwikkelen tot Rotterdammers.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik heb niet de intentie om aan mensen te vragen om hun bed te delen met iemand die ze niet kennen.

De **VOORZITTER**. U bent gaan zitten. Ja, maar u was voor uw buurman, maar als u bent gaan zitten mag het ook. Zegt u het maar. Ja.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Sorry, ik ging er weer even bij zitten. Want ik vind het wel heel bijzonder hoe de heer Van Drunen hierop reageert dat hij geen groepen tegen elkaar opzet. Want u zegt eigenlijk, via u de voorzitter, letterlijk dat studenten of dat de kinderen van de Rotterdammer geen sociale huurwoningen meer kunnen krijgen vanwege de statushouder, maar dat zijn wel mensen die aangewezen zijn tot Rotterdam. Dus bij dezen mijnheer Van Drunen, via u voorzitter, zijn deze mensen geen Rotterdammer in uw ogen?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Mensen die niet in Rotterdam wonen, zijn inderdaad geen Rotterdammer. Dat lijkt mij heel helder. En ik heb ook nergens in mijn betoog wat ik net ook al aangaf, aan willen geven dat ik groepen tegen elkaar wil opzetten. Ik heb alleen willen aangeven dat er grenzen zitten aan wat we kunnen doen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja mijnheer de voorzitter, nu wil ik mijnheer Van Drunen toch vragen, terwijl ik zelf iedere nacht het bed graag deel met iemand, waarom creëert u in uw coalitieakkoord en ook in deze begroting dan wel penthouses en voor het topsegment, appartementen van 200, 300 vierkante meter, waar heel veel bedden kunnen staan, die allemaal dan bevolkt worden door mensen van buiten, die niet uit Rotterdam komen. Waarom creëert u daar dan wel ruimte voor en niet voor de Rotterdammers?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Als een statushouder het in zich heeft om zo'n appartement te kunnen kopen mag hij er wat mij betreft in wonen. Alleen, wat er niet beschikbaar is, dat is er niet. Dat geldt ook voor mensen wiens kind tot z'n dertigste, misschien wel vijfendertigste op zolder moet blijven wonen, ondanks dat ze hier geboren en getogen zijn, die dus geen plek kunnen vinden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Maar dit snap ik niet helemaal goed. Want volgens mij zit de heer Van Drunen in een coalitiepartij en hebben zij zelf dit hele woonbeleid ook opgeschreven en creëert hij hiermee een soort zondebokpolitiek, dat er niet genoeg betaalbare woningen zijn. Daar zijn ze zelf de hele tijd bij, en vervolgens daarvan een andere groep de schuld geven omdat er maar meer van komen. Ik bedoel, dat is een beetje een omgekeerde wereld, vindt u niet?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Als ik een toverstaf zou hebben voorzitter, dan zouden er vanmiddag nog voldoende huizen staan, voldoende betaalbare huizen, woningen voor iedere Rotterdammer die dat wil. Maar die toverstaf heb ik niet. Die heeft niemand, dus ondertussen moeten wij zeer spaarzaam omgaan met de woningen die er zijn.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Waar ik gebleven was, was dat wij blij zijn met de afspraak in het coalitieakkoord om bij het rijk aan te dringen op een andere verdeelsleutel. Niet op basis van inwonersaantal, zoals nu, maar op basis van draagkracht. Graag hoor ik hiervan van het college een update. Hoe staat het hiermee? Zoals nu dit debatje ook al duidelijk heeft gemaakt, de nood is hoog. Er is haast geboden. Voorzitter, terwijl het kabinet de poorten wagenwijd openzet, snappen we in Rotterdam dat er wel grenzen zijn aan wat een samenleving aankan. We zijn als Leefbaar Rotterdam dan ook trots op de duidelijke grens die we in het coalitieakkoord hebben getrokken, niet meer dan 500 asielzoekers in Rotterdam. Al belt de staatssecretaris honderd keer per dag. In Amsterdam mag dan het motto zijn: hoe meer, hoe beter, wij maken een fundamenteel andere keuze. Dat is ons recht als gemeente. Maar de bijl dreigt aan de wortel van de lokale democratie gezet te worden. Het kabinet komt met een dwangwet om gemeenten te verplichten tot asielopvang. Den Haag wil dat we minstens drie keer zoveel asielzoekers opvangen dan we nu doen. Een ondemocratische actie van een regering die de gemeenten met keiharde dwang de gevolgen van haar eigen failliete beleid wil laten oplossen. Deze dwangwet is een klap in het gezicht van de Nederlandse gemeenten. Wij zullen er alles aan doen om de schade voor onze stad te beperken, want in Rotterdam zijn wij als gemeenteraad de baas.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Hoe komt Leefbaar Rotterdam aan het getal van drie keer meer dan het huidige aantal opvang?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Een goede vraag. De wethouder heeft aangegeven dat er in Den Haag wordt gesproken over 500, om dat op te hogen naar 1500. Drie keer 500 is 1500. Voorzitter, ik ga verder. Vuiligheid, het was de afgelopen vier jaar zonder Leefbaar Rotterdam aan de knoppen, misschien wel de grootste ergernis van de Rotterdammer. Langzaamaan veranderde onze schone, mooie stad in Calcutta aan de Maas. Voor ratten en meeuwen was het in Rotterdam nagenoeg iedere dag carnaval. Nog altijd sluimert dit probleem voort. Leefbaar Rotterdam ontvangt nog steeds meldingen over de buitenruimte, weliswaar minder dan voorheen. Wij blijven de komende jaren kritisch, want een partij die roept dat alles beter moet, moet ook gaan leveren. De begroting voor aankomend jaar geeft reden tot optimisme wat dat betreft. De extra investeringen in de buitenruimte zijn fors. Er komt verbeterd beleid voor € 6,7 miljoen, dat in 2026 oploopt naar een kleine € 13,2 miljoen. Daarmee is de straat nog lang niet schoon, maar het zegt wel iets over de ambities van dit

college. Op het gebied van afvalinzameling wordt volgend jaar ruim € 2,4 miljoen extra geïnvesteerd. Welke concrete verwachtingen heeft de wethouder wat dit geld gaat opleveren voor de wijk? Gaat bijvoorbeeld het afval vaker opgehaald worden? En zo ja, hoeveel? Een nieuw concept dat eraan zit te komen zijn de runners. Afvalrunners, geen drugsrunners. Die zijn er al genoeg. Hoeveel runners krijgen we de komende jaren en kan de wethouder aangeven wat dat concreet gaat opleveren voor een wijk? Bijvoorbeeld hoe vaak in de week een wijk wordt aangedaan door een runner? En hoe werkt het aansturen, gaat dat bijvoorbeeld met een algoritme, zoals nu met de scanauto? En hier blijft het niet bij, want voorkomen is nog altijd beter dan genezen. Dit college komt namelijk niet alleen als het vuil al naast is geplaatst. Ze komen daarvoor al in de wijken. Met minimaal honderd pop-up-milieuparken trekken we als gemeente de wijken in. Hiermee halen we het afval op bij de Rotterdammers voor het überhaupt de stoep kan raken. De drempel om op een goede manier van je afval af te komen, zal onder dit college op zijn allerlaagst zijn. Ook op zondag, want dan is de milieustraat in West open. Want hoe kan een stad werkelijk leefbaar zijn als je tot je knieën in het afval loopt? Voorzitter, zoals ik al eerder zei, leven we in een ongewone tijd. Het is een tijd waarin de normale hardwerkende Rotterdammer opeens geconfronteerd wordt met torenhoge energierekeningen, historisch hoge inflatie en een koopkrachtdaling van heb-ik-jou-daar. En alhoewel we nog ver weg zijn van een armoedevrije stad, gaat dit college toch echt grote stappen maken op dit domein. Deze stad kan ook namelijk zeker op dit moment niet anders van ons verwachten. Het klinkt clichématig, maar geen woorden maar daden zijn nodig. Een spreuk voor vele Rotterdammers en ook nu weer voor dit college. Dat is alleen al te zien aan de manier waarop het college reageerde op geluiden uit onze stad. Dit zagen we bijvoorbeeld met signalen over de stijgende energierekening die de Coolsingel bereikten. Wat gebeurt er? Het college steekt de koppen bij elkaar voor een bestuurlijk team in de strijd tegen armoede. Mijn vraag hierover is wel wat nu de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering hiervan. Ik hoor er heel graag meer over.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, zou ik aan de heer Van Drunen mogen vragen welke daden er dan de afgelopen weken en maanden gerealiseerd zijn? Wat is er dan gebeurd? Wat hebben we dan gedaan om de koopkracht van onze arme Rotterdammers te verbeteren?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, dat is exact de vraag die ik ook net aan het college stel. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, er is een bestuurlijk team op gezet. Hoe zit dat nu met de uitvoering van alle zaken die daar zijn ingebracht?

De heer **MOTI** (pvda). Ik houd het hier maar bij. Ik kom er zo meteen in mijn eigen bijdrage wel op terug.

De **VOORZITTER**. Fijn. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). En los van het reageren op de crisis werkt dit college ook aan oplossingen met een structureel doel. Voor zover ik weet is er nog nooit zoveel geld geserveerd om armoedeproblematiek bij de wortel aan te pakken. We zijn dan ook erg benieuwd naar de concrete plannen die gaan komen voor het Armoedefonds van € 20 miljoen. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam maakt zich zorgen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, mag ik aan de heer Van Drunen vragen wat hij ervan vindt dat we nu zes maanden later nog steeds geen plannen hebben voor dat Armoedefonds?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Vol verwachting klopt mijn hart. Ik ben heel benieuwd wat die plannen worden.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). U maakt terecht in het begin van uw betoog de opmerking dat heel veel Rotterdammers zich zorgen maken of ze hun boodschappen nog wel kunnen doen. Dat zei u terecht. Maanden later hebben we € 20 miljoen gereserveerd waar nog steeds geen plannen voor zijn. Ik vraag u een oordeel daarover.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, de verbazing van de PvdA verbaast mij op mijn beurt weer. Want er wordt net gedaan alsof het zeer ongebruikelijk is om bedragen te reserveren in een begroting zonder dat daar een exacte invulling voor is. Dat is helemaal niets nieuws. Dat deed het vorige college ook, sterker nog, dit college doet dat veel minder dan het vorige college heeft gedaan.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nee voorzitter, het is niet ongebruikelijk om bedragen te reserveren. Maar wat wel ongebruikelijk is, is dat je in een stad woont waar kinderen flauwvallen omdat ze niet hebben gegeten. Terwijl er € 20 miljoen op de pot ligt te verstoffen en waar niets mee gebeurt. Daar verbaast de PvdA zich wel over.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen, u heeft het woord.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, volgens mij zijn er juist plannen gemaakt om kinderen op school van een ontbijt te voorzien. Dus het framen van de heer Moti dat er massaal kinderen flauwvallen van de honger, dat zal het leuk doen in de krantenkoppen, dat zal het leuk doen in de media, maar dat is gewoon niet waar.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein, een vraag aan de heer Moti?

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja, dat klopt voorzitter, want er wordt op dit moment een uitgebreid aantal maatregelen ook daadwerkelijk uitgevoerd in het kader van die armoederegeling. Er wordt gewoon keihard gewerkt in de stad. Ze zijn zichtbaar, er worden ook echt op de markt mensen aangesproken, dus kortom, er zijn gewoon niet alleen plannen maar het wordt ook daadwerkelijk uitgevoerd. Dus die vraag van de heer Moti verbaast me wel.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, wat mij verbaast is dat wij op de markt voedselbonnen voor € 15,00 uitdelen die je alleen maar in de Albert Heijn mag uitgeven. Met alle respect, mensen met een kleine beurs doen hun boodschappen niet bij de Albert Heijn. Die doen hun boodschappen op de markt. En wat doen wij? € 15,00 uitdelen, wat overigens maar een

tijdelijke oplossing is hè, voor één dag voedsel, op de markt. Dat is wat we doen. We zijn wereldvreemd bezig in deze stad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u wel voorzitter. Er is meer dan alleen maar een waardebon. Het is een middel. Wat er ook wordt gedaan is mensen daadwerkelijk helpen met het aanvragen van onder andere die toeslagen. Er wordt ook gewerkt met een actieplan, maar ook liggen de hoofdlijnen van het actieplan er al wel. En dat is wel van belang om te benoemen. U schetst het beeld alsof er niets wordt gedaan en er niets wordt ingezet. Het plan ligt er op hoofdlijnen en ik denk dat dat in deze fase van de begroting voldoende is om aan de slag te gaan en een richting te hebben over waar de gelden aan worden besteed.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, Rotterdammers die niet weten hoe ze hun boodschappen moeten betalen, hoe ze hun rekeningen moet betalen, hoe ze kunnen rondkomen, hoe ze voldoende voedsel op hun tafel kunnen leggen. Die hebben niets aan een verhaal van: we werken hard aan plannen, we hebben een hoofdlijnennotitie. Die hebben daar niets aan. Die hebben nu actie nodig. Die hebben nu nodig dat die € 20 miljoen die gereserveerd is goed besteed wordt in plaats van dat het ligt te verstoffen op de plank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, die plannen zijn noodzakelijk, maar er wordt, dat zeg ik ook net, uitvoering aan gegeven in de dagelijkse praktijk. Er wordt mee gewerkt. En voorzitter, het beeld dat de heer Moti oproept, is een waar alleen maar negativiteit uit spreekt. Dat laat ik voor zijn rekening. Hij kan er ook voor kiezen om juist de Rotterdammers te helpen leiden naar de regelingen die er wel zijn en mensen erop te attenderen. Ja voorzitter, jammer dat deze constructieve houding om juist de Rotterdammers te bereiken en juist de regelingen die er wel zijn niet te gebruiken om dat voor het voetlicht te brengen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter, ik wilde even reageren op de opmerking van de heer Van Drunen dat het niet waar is dat kinderen omvallen van de honger. Een verhaal wordt uitgelicht in de krant, maar één op de vijf kinderen in Rotterdam leeft in armoede. We weten niet precies hoeveel kinderen zonder ontbijt of met honger naar school gaan. Maar dat zijn echt grote aantallen. Is de heer Van Drunen zich daarvan bewust?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Daar ben ik mij zeker van bewust voorzitter, en daarom ben ik ook heel blij met de stappen die op dat vlak gezet worden. Waar ik op reageerde, van dat is niet waar, dat was het beeld dat de heer Moti schetste, alsof het dagelijks gebeurt, bij wijze van spreken hele straten tegelijk. Nee, het is inderdaad één keer gebeurd. Dat dit letterlijk zo gebeurd is, of in ieder geval één keer waarvan het in de media is gekomen. Dat is één keer te veel, maar het is niet zo zoals de heer Moti schetst dat dat een dagelijkse gang van zaken is. En ik ben het helemaal eens met mevrouw Elfilali dat het verschrikkelijk is dat één op de vijf kinderen zonder ontbijt naar school gaat. Dat hoort gewoon niet te kunnen en daarom

ben ik ook heel blij dat dat de aandacht heeft en dat daar stappen in gezet zijn om dat te voorkomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Heeft de heer Van Drunen getoetst dat het niet dagelijks gebeurt? Hoe weet u dat?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, nou, laat ik het zo zeggen, het staat niet dagelijks in de krant. Als u aanwijzingen heeft dat het wel dagelijks gebeurt, dat er dagelijks kinderen flauwvallen, dan zou ik heel graag aan mevrouw Elfilali willen vragen: neem dat alstublieft op met de wethouder zodat hij daar actie op kan ondernemen, net zoals er direct actie op is ondernomen op het kind waar het toen daadwerkelijk om ging.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). U moet niet zeggen voorzitter, zeg ik tegen de heer Van Drunen, dat u iets weet als u het niet weet. En dan moet u het niet ineens gaan omdraaien. U weet niet hoeveel kinderen met honger naar school gaan en ik denk dat u gewoon inderdaad kunt toegeven, of ik constateer inderdaad dat u zegt dat iets niet waar is, terwijl u het gewoon niet weet.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter, en ik weet dat het één op de vijf is. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam maakt zich zorgen. Veel werkende Rotterdammers die normaal gesproken maar net aan kunnen rondkomen, dreigen in drijfzand te raken. De werkende Rotterdammers met een bescheiden inkomen, maar ook MKB'ers, bijvoorbeeld gewoon maar een bakker op de hoek. De mensen die de ruggengraat en het karakter zijn van onze stad. Deze Rotterdammers staan vaak niet op de radar, kunnen geen gebruikmaken van allerlei regelingen en zullen daardoor van wanhoop niet weten wat ze moeten doen. Ze hebben namelijk altijd zichzelf prima kunnen redden. Wij vinden dit heel moeilijk te verkroppen en willen daarom vragen aan het college: hoe zorgen we ervoor dat we deze groepen in zicht krijgen, die groepen die het net wel, net niet kunnen redden, maar die dus nog niet bekend zijn met allerlei gemeentelijke instanties omdat ze daar tot op heden ook nooit wat mee te maken hebben gehad. En welke bestaande sociale regelingen kunnen worden omgebouwd en ingezet om deze groep werkende Rotterdammers te kunnen ondersteunen? En wat kunnen we daarbij doen specifiek met betrekking tot het MKB? Voorzitter, bouwen en wonen. Het is een complex thema waar we als gemeente terecht veel op worden aangekeken. Dit is niet alleen in Rotterdam een probleem. In heel Nederland is het een probleem en in sommige gemeenten zijn de wachtlijsten voor sociale huurwoningen nog altijd meer dan tien jaar. De gemeenten zijn nog altijd aan zet en waar de landelijke overheid graag meer het roer over wil nemen, moeten wij ook als gemeente blijven bewegen. Het is daarom goed dat we in Rotterdam de ambitie hebben om jaarlijks 3500 tot 4000 nieuwe woningen bij te bouwen. Dit aantal zal worden uitgebouwd uit meer dan de helft voor sociale- en middenklassewoningen. Het is heel goed dat we deze ambitie hebben en dat we op deze manier echt tempo maken met het leveren van ons aandeel in de wooncrisis. De afgelopen raadsperiode deelde toenmalig fractievoorzitter van Leefbaar Rotterdam, Simons, een initiatiefvoorstel in om onze eigen Rotterdammers voorrang te geven bij het zoeken van een woning. Binnenkort gaan we dit voorstel verder bespreken en wat ons betreft is het noodzakelijk dat we deze maatregel ook zo snel mogelijk gaan doorvoeren, zodat onze inwoners binnen hun geliefde stad als eerste aan de beurt zijn voor een woning. Voorzitter,

al die snelheid voor nieuwe woningbouw is natuurlijk super. Maar dit mag niet veelvuldig ten koste gaan van het woongenot en de faciliteiten van de huidige bewoners in onze stad. Niemand zit op één betonnen jungle te wachten. Daarom gaan we als raad binnenkort naar aanleiding van een voorstel van Leefbaar Rotterdam-raadslid Verhoef in gesprek om te kijken hoe we omgaan met het verdwijnen van faciliteiten ten koste van nieuwe woningbouw. Denk bijvoorbeeld aan sport- of speelplaatsen, volkstuinen en andere openbare faciliteiten. Want de bouwopgave is belangrijk, maar daar moeten onze huidige inwoners niet de dupe van worden. Voorzitter, afsluitend wil ik graag nog een motie indienen, getiteld 'Lief, klein, stoer zakje'. Hij is al langs een heleboel verschillende fracties gegaan en die hebben hem ook ondertekend. In het kort gezegd vraagt de motie om een campagne en gemeentelijk beleid tegen het gebruik van, ik noem het snus, want ik spreek geen Zweeds. Snus. Snuf gaat in je neus, snus gaat in je mond. In ieder geval, we doen er lacherig over, maar het is een serieus probleem, met name omdat dit een vorm van tabak is die enorm populair is en nog populairder aan het worden is onder minderjarigen en dat moeten we stopzetten. Ik heb twee moties die ik dan graag zou willen indienen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. U krijgt een vraag van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ik ga ervan uit dat de heer Van Drunen aan het eind is van zijn betoog en dan valt me vooral op wat hij niet zegt. Dat gaat over de gigantische bezuinigingen op zorg die dit college inboekt in de begroting van 2023 en meerjarig. Nu weet ik ondertussen dat dit college niet van de visie is en van het beleid en van de plannen. Het is geen woorden maar daden, handen uit de mouwen enzovoorts. Maar zonder plan op het ontzettend kwetsbare onderdeel zorg, zo'n gigantische bezuiniging inboeken, dat is totaal onverantwoord. Kan de heer Van Drunen zeggen hoe hij voor zich ziet dat die bezuinigingen in deze stad op een goede manier gaan landen zonder dat dit college daar enkele plannen voor heeft?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, wat onverantwoord is, is de koers die is ingezet door het vorige college. Er is ingezet op het uitschrijven van een blanco cheque voor de zorguitgaven. Als we daar nu niet voor op de rem trappen, dan gaat dat in 2026 ruim over € 1 miljard heen. Wat het vorige college gedaan heeft: die zijn in een auto gestapt, die hebben koers gezet richting een afgrond en het gaspedaal vol ingetrapt. Wat wij hier doen, is gas terugnemen. Gas terugnemen en zorgen dat die auto niet van de rand afdondert.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, ik breng de heer Van Drunen in herinnering dat onder andere naar aanleiding van een initiatief van uw eigen raadslid Hoogwerf in de vorige periode, wij een prachtig plan hebben gehad als raad, 'Een kind is geen kavel', waarbij we zagen wat de desastreuze gevolgen waren van nietsontziende bezuinigingen in de jeugdhulp bijvoorbeeld. Daar neem ik ook verantwoordelijkheid voor. Wij deden daar ook actief aan mee. U kunt toch niet zeggen dat deze bezuinigingen die u nu inboekt zonder enig plan dat daaronder ligt, dat dat verantwoord is? En nog een andere vraag: u vraagt straks, althans uw college, ons college vraagt straks aan de raad goedkeuring voor deze begroting. Maar hoe kan ik nu zonder te knipperen met mijn ogen straks akkoord gaan met een begroting waar een gigantische bezuiniging in zit, zonder enkel plan om dat op te vangen?

De **VOORZITTER**. Eerst het antwoord van de heer Van Drunen. Het is een lange vraag.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, het is een heel lange vraag van de heer Segers-Hoogendoorn, die spreekt over een gigantische bezuiniging. Het is niet zozeer een bezuiniging, het is een tekort waar we tegenaan dreigen te lopen. Waar de heer Segers-Hoogendoorn eigenlijk op doelt, dat is een deel in de begroting van € 16 miljoen. € 16 miljoen op een totale begroting van ruim € 3 miljard. Die € 16 miljoen klopt. Die is inderdaad nog niet tot in alle details en achter de komma ingevuld. Dat klopt. Het vorige college deed niet anders mijnheer Segers-Hoogendoorn. Het is net als de heer Moti, die begon daar net ook over. Dit is gewoon een heel normale en werkbare manier. Die invulling tot in detail zit er aan te komen. En als we kijken in de orde van grootte is dat voor die € 16 miljoen. Ik wil niet zeggen dat dat kattenpis is, want dat is het absoluut niet. Het is een gigantisch bedrag, maar als we kijken, als we onszelf serieus nemen en kijken naar de totale opgave waarover we het hebben, is het prima dat die € 16 miljoen nog niet tot in het uiterste detail is ingevuld.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter en daarop wil ik ook aanvullen, het beeld dat de heer Segers schetst over de resultaten uit 'Een kind is geen kavel', dat is ook niet juist. Daar is veel meer opgehaald, namelijk dat er ook een stelselwijziging aangewezen zal moeten zijn. Dus ook die stelselwijziging zoals wij hem overgeheveld hebben gekregen vanuit het rijk, waar ook het CDA aan de grondvesten stond, is iets waarnaar we moeten kijken. U versimpelt het heel erg en u brengt een beeld naar Rotterdammers alsof dit college nu gigantisch op zorg gaat beknotten terwijl dat absoluut niet het geval is. Er is ook duidelijk aangegeven: de mensen die zorg nodig hebben zullen dat ook krijgen. We moeten er wel voor zorgen dat daar waar de kosten van de zorg ertoe leiden dat het onoverzichtelijk wordt en we inderdaad een begroting gaan krijgen op één komma zoveel miljard euro. Dan moeten we daar ook op acteren.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, als we onszelf serieus nemen, dan heb je als je meerjarig financieel beleid hebt daar ook plannen onder liggen. De heer Van Drunen zegt: we hebben dat nog niet tot in detail uitgewerkt. Ik wilde u even helpen mijnheer Van Drunen, er ligt nul plan onder. De zorgcontinuïteit is absoluut niet gegarandeerd. En natuurlijk moet u financieel ingrijpen. Ik zal de laatste zijn die zal ontkennen dat je dat moet doen, maar dat gaat wel gepaard met plannen. En hoe vies u er ook van bent, van die plannen en beleid, want dat vindt u allemaal heel ingewikkeld en dat is niet de handen uit de mouwen, dit is echt een onverantwoord risico. En ik zeg u eigenlijk alleen maar, en dat zeg ik ook via de voorzitter aan mevrouw Mohamed-Hoesein, u vraagt hier vandaag en donderdag aan deze raad om in te stemmen met een begroting. Ik kijk dan naar dit deel van de begroting en dan zeg ik: dit is onverantwoord. Want hier ligt geen plan onder. Hoe kan ik daar nu straks ja tegen zeggen? Daar moet u mij mee helpen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, weet u wat onverantwoord was? Dat is wat we jarenlang hebben gedaan in de zorg, namelijk elk jaar besluiten hoeveel we uit de algemene reserve trekken om de tekorten te faciliteren die we in de zorg hebben. Wat doet dit college? Wij houden rekening met het feit dat we die tekorten al meerjarig hebben, boeken dat in en geven dat als opdracht mee om die tekorten te dekken. Dat is pas financieel beleid, mijnheer Segers-Hogendoorn. En het zal u sieren dat te zien in plaats van

hier een verhaal te houden alsof dit volgens de begroting een onduidelijk proces is. Het is nog nooit zo duidelijk geweest.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, hiermee laat de heer Lansink eigenlijk alleen maar zien dat hij niet heeft geluisterd naar wat ik zei sowieso, en ook niet snapt wat ik bedoel. Dus ik zeg: het kan wel verstandig financieel beleid zijn dat hier gebeurt, maar je kunt niet vragen om die blanco cheque te tekenen zonder dat er plannen onder liggen. En het is eigenlijk precies exemplarisch wat de heer Lansink doet. Hij heeft het alleen maar over die financiën. Het is geweldig verantwoord van u, mijnheer Lansink, dat u dat zo doet. Maar ik vraag als raadslid gewoon keurig netjes: mag ik alstublieft de plannen zien als u mij straks vraagt akkoord te gaan met die begroting? Daar moet u eens op reageren en de heer Van Drunen ook. Hoe regelt u die zorgcontinuïteit als u deze financiële inboeking doet?

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, die continuïteit wordt geborgd, zie de veegbrief van de wethouder. De wethouder krijgt de tijd om in januari met een plan te komen voor een ingeboekte stelpost van € 16 miljoen. In januari krijgt de raad tot op de komma de 16 miljoen die er voor volgend jaar staat, uitgewerkt. Januari, januari krijgt u 16 miljoen tot op de komma uitgewerkt. U besluit nu dat er € 16 miljoen stelpost komt te staan. Dat is alles wat u als raad op dit dossier doet.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, kennelijk had de heer Lansink het nodig om met de intonatie het nog eens extra aan te zetten. Ik constateer gewoon dat voor het akkoord gaan met deze begroting de vraag aan de raad dus eigenlijk is: gaat u maar akkoord met deze blanco cheque. Nou, daar ga ik nog eens heel goed over denken en het hangt af van de reactie van het college op al onze plannen straks of wij daartoe genegen zijn. Dank.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee voorzitter, u geeft geen blanco cheque, u geeft het college de opdracht die € 16 miljoen in januari, zoals de veegbrief ook aangeeft, te voorzien van een plan. Dat is wat u doet. Niks carte blanche. Januari komt er een plan. Niks carte blanche.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de heer Lansink lijkt een beetje geïrriteerd, maar laten we het even terugbrengen naar de inhoud. Dat zeg ik ook richting de heer Van Drunen. Want we doen alsof het alleen maar om € 16 miljoen gaat, maar dat is niet waar. Er ligt een begroting voor waar inderdaad volgend jaar € 16 miljoen wordt bezuinigd op de zorg, het jaar daarna € 33 miljoen en het jaar daarna € 47 miljoen, het jaar daarna € 63 miljoen. En daar zeggen we als het aan u ligt, overmorgen ja op. Dus we zeggen niet alleen maar ja op € 16 miljoen. We zeggen ja op bijna € 200 miljoen aan zorgbezuinigingen. En u wilt dat de raad daar dus ja op zegt, zonder dat we weten wat daarvan de gevolgen zijn. Zelfs op die € 16 miljoen, laten we dan maar even teruggaan in uw redenatie. Zelfs op die € 16 miljoen. Dus u wilt akkoord gaan met bezuinigingen van € 16 miljoen, zonder dat u weet hoeveel ouderen

dat treft, hoeveel kwetsbare kinderen dan geen zorg meer gaan krijgen, want niemand van ons weet dat hier.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee voorzitter, nogmaals, het is geen bezuiniging. Het is het inboeken van een tekort en u vond het kennelijk jarenlang prima om elk jaar vast te stellen wat het tekort werd en dan werd het er gewoon uitgehaald. Dat vinden wij geen goed plan meer. Wij willen laten zien welke tekorten we in de zorgbegroting hebben en dat boeken wij in in deze begroting met een opdracht die tekorten ook te dekken. Dat is geen bezuiniging. Dat is zorgen dat die zorguitgaven in 2026 niet een derde van onze begroting betreffen. Dat is wat we doen. Dat betekent dat we minder meer doen. Dat is wat we doen. Niks bezuinigen, dat frame blijft helemaal niet plakken mijnheer Moti. Dat is een tekort dat we inboeken en in het vorige college, wat deden we daar? Daar besloten we elk jaar weer: hop, trek maar weer een paar miljoen uit de algemene reserve om het tekort te dekken. Dat is wat we niet doen. We boeken het in, we maken het zichtbaar en er komen plannen voor. En wat u ook suggereert hè, dat de mensen hier last van gaan krijgen, dat heeft het college ook heel duidelijk aangegeven: niemand komt voor gesloten deuren. Er gaat geen hek naar beneden in januari 2023, dat gaat ook niet in 2024 gebeuren, ook niet in 2025 en ook niet in 2026. Neem het op, mark my words, dat gaat niet gebeuren.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik zou de heer Lansink dan toch willen wijzen op de veegbrief die weliswaar gisteravond laat verstuurd is, waar het college uiteindelijk gewoon heeft gezegd dat de misleidende teksten uit de begroting – we gaan snijden in de bureaucratie – niet waar blijken te zijn, dat er wel degelijk heel hard gesneden gaat worden op de zorg, dat er groepen ouderen zijn die dit jaar wel zorg krijgen, maar als ze volgend jaar zorg aanvragen, dat niet meer gaan krijgen. Dat er groepen ouderen zijn die dit jaar wel zorg hebben gekregen, als ze dat volgend jaar aanvragen veel minder uren gaan krijgen. Dat er kinderen zijn die dit jaar misschien wel zorg krijgen, maar als ze het volgend jaar aanvragen dat niet meer gaan krijgen. Dus er wordt wel degelijk heel fors in het zorgaanbod gesneden. Leest u de stukken er maar op na.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, laat ik deze vraag alvast even parkeren bij de wethouder Zorg. Er worden heel stevige dingen gezegd vanuit de VVD. Niemand gaat hier last van krijgen. In 2023 niet, in 2024 niet. Hij zegt ook: op de komma gaan wij een overzicht krijgen voor die € 16 miljoen. Mijn vraag straks aan de wethouder in zijn termijn is of hij inderdaad kan bevestigen dat datgene wat net is uitgesproken door de VVD, dat dat precies klopt en dat u dat ook precies gaat waarmaken. Ik zou graag die toezegging van de wethouder op dit punt willen hebben. En dan toch nog even een kleine correctie. Wij hadden inderdaad een systematiek waarin er tekorten in de zorg ontstonden die we bij plusten vanuit de algemene reserve. Dat deden wij niet in de vorige collegeperiode maar in de collegeperiode daarvoor. Dat was de systematiek die wij deden in die periode. Even voor de duidelijkheid, dat was het college met Leefbaar Rotterdam. We hebben inderdaad in de nieuwe periode gezegd: nee, we gaan ook dat gewoon in de begroting opnemen, want je moet wel realistisch begroten. Dat deden we samen met de VVD. Dat is wat er is gebeurd en nu zeggen we: we gaan nu gigantisch ombuigen. Hoe, dat weten we nog niet, maar u moet er alvast even ja op zeggen. De heer Segers-Hoogendoorn heeft hier een heel terecht pijnlijk punt uit gepakt, ook voor mij. Ik vind het ingewikkeld. Hoewel we bijna altijd voor stemmen voor een begroting vind ik

het zeer ingewikkeld om tegen deze begroting ja te zeggen, als wij niet meer duidelijkheid aan de voorkant krijgen. Dus een heel terecht punt.

De **VOORZITTER**. Helder. Het was min of meer een raadsdebat op dit punt mijnheer Van Drunen. Wilt u daar nog iets op zeggen of was u al klaar hè, volgens mij? U was klaar. Dank u. De heer Van Drunen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 16. Lief, klein stoer zakje

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november 2022 ter bespreking van de begroting;

constaterende dat:
- sinds november 2021 is er in Nederland een verbod op de verkoop en handel van nicotinezakjes zonder tabak;
- Nederland een opmars kent van het gebruik van snus;
- snus een schadelijke werking heeft door de nicotine, namelijk verhoging van de bloeddruk en schade aan de vaatwanden;
- het risico op verslaving door de nicotine bij zuigtabak (snus) groot is;
- snus voornamelijk populair is onder minderjarigen;

overwegende dat:
- toenemende populariteit van snus op basisscholen;
- een nieuw gevaar voor het welzijn van Rotterdamse jongeren opdoemt;
- gebruikende jongeren een mogelijke prooi zijn van criminelen;

verzoekt het college:
- een campagne op basisscholen reeds te starten om te wijzen op bijkomende gevaren van het gebruik van snus (vaak verpakt in een lief of stoer blikje);
- deze campagne niet alleen gericht is op het gezondheidsaspect maar ook op het gevaar om misbruikt te worden voor geldelijk gewin van criminelen;
- een gemeentelijk beleid te ontwikkelen met als doel het gebruik van snus in Rotterdam te ontmoedigen en tegen te gaan bij onze jonge Rotterdammertjes;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans, E. Rehim Zadeh, A.R. Oostdijk, P.J.H.D. Verkoelen, F. Elbay, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun en R. Moti

Motie 17. Voor een (winkel)straat om trots op te zijn

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- voorgaande colleges begonnen zijn met een plan voor het opknappen van de Beijerlandselaan;
- vanuit dit voornemen de huidige aanpak van Alliantie Hand in Hand is opgetuigd, welke zich voor tien jaar inzet (2019-2029) voor een vitale lokale economie en een aantrekkelijk woonklimaat op de Beijerlandselaan en Groene Hilledijk;

- deze aanpak gericht is op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, overlast en problematische verhuur, met de pijlers aanpak Ondermijning, Fysiek, Branchering en Woonprogramma;

overwegende dat:
- in het recent verschenen rapport Van Rijn omtrent NPRZ gesteld wordt dat de aanpak op de Beijerlandselaan aansprekend is, ook als signaal naar bewoners;
- de aanpak van Alliantie Hand in Hand heeft geresulteerd tot een significante vermindering van foute ondernemingen, wat de aantrekkelijkheid van het gebied als geheel verbeterd en vermoedelijk verder zal verbeteren;
- een sterke actieve winkeliersvereniging, bonafide vastgoedbeheerders en woningcorporaties een belangrijke rol kunnen spelen in de mate en kans op succes van een dergelijke brede aanpak;
- op de Slinge gewerkt wordt met een BIZ, ondermijning een grote doorn in het oog is en het winkelgebied zichzelf kenmerkt als wijkcentrum voor een groot gebied, waarbij het ontwikkelen tot een 'aantrekkelijke stedelijke boulevard met een combinatie van winkels en andere voorzieningen' als een van de grote speerpunten geldt;
- de Wolphaertsbocht als grote uitdaging het versterken van de samenwerking tussen ondernemers en pandeneigenaren kent, maar daarentegen grote maatschappelijke uitdagingen kent en stevig gebukt gaat onder ondermijnende criminaliteit;
- de Crooswijkseweg vooralsnog geen actieve ondernemersvereniging heeft, waar 'transformatie van een deel van het gebied' geldt als belangrijke opgave, tezamen met het gegeven dat de straat verloedert en gebukt gaat onder ondermijnende criminaliteit;
- deze drie straten op basis van bovengenoemde uitdagingen, problemen, maatschappelijke functie voor de lokale gemeenschap, maar ook de langetermijnkansen, een gericht plan van aanpak verdienen om de omgeving als geheel een stevige upgrade te geven van de leefbaarheid;
- er verschillende potjes zijn waar vanuit deze plannen kunnen worden aangewend;

verzoekt het college:
- het onderzoeken van financieringsmogelijkheden om de aanpak, vergelijkbaar met die van de Alliantie Hand in Hand op de Groene Hilledijk/Beijerlandselaan, uit te breiden naar de Slinge, Crooswijkseweg en Wolphaertsbocht/Katendrechtse Lagedijk, zodat de leefbaarheid verbeterd kan worden en fenomenen als (ondermijnende) criminaliteit en verpaupering intensief en structureel aangepakt kunnen worden;
- voor de Voorjaarsnota 2023 te onderzoeken welke integrale aanpak noodzakelijk is voor desbetreffende straten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik wil graag nog voor de lunchpauze mijnheer Moti aan het woord laten. Dat gaat ons hopelijk lukken. Als ik naar uw spreektijd kijk, moet het lukken.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, bij het lezen van de begroting moest ik heel erg denken aan een rede van Joop den Uyl. Die gaat over het verhaal van twee steden. In mijn eigen woorden gaat het ongeveer zo: Kijk om je heen, daar zie je de lichtjes van de stad, de wolkenkrabbers, de glitter, de reclame, de rooftopbars, maar daaronder, daaronder is de werkelijkheid van de armoede, van de mensen die afhankelijk zijn van voedselbanken. Van

de mensen die de vuilnisbakken moeten afstruinen. Van de mensen die in tochtige huizen wonen tegen veel te hoge huren. Dat is de werkelijkheid van degenen die in het donker zijn. En we zien als politici hoe gezinnen met kinderen, ouderen, jonge alleenstaanden, niet meer kunnen rondkomen, hun boodschappen niet meer kunnen betalen, hoe ze te kampen hebben met armoede, hoe hun schulden toenemen. En als we niet een ander beleid voeren dan zal het niet alleen onze samenleving opbreken maar dan zal het ons allemaal opbreken. Voorzitter, de rede van Joop den Uyl is al bijna vijftig jaar oud, maar nog steeds actueel. Het zijn woorden die mij inspireren en die voor mij een politiek beschrijven waar ik iedere dag voor opsta. Alleen als we solidair met elkaar zijn, hoe verschillend we ook zijn, elkaar helpen, kunnen we als samenleving vooruitkomen. Er is een politiek nodig die durft ongelijk te investeren zodat iedereen gelijke kansen krijgt. In een rijke samenleving als de onze hebben we de plicht om iedereen bestaanszekerheid te bieden. Zorgen dat onze bewoners gewoon kunnen rondkomen, hun boodschappen kunnen betalen, kunnen blijven meedoen. Maar helaas heeft de begroting op dit punt geen enkele doortimmerde durf. Geen frisse ideeën of ambitie om de kloof in onze stad te dichten. Ja, we kennen ronkende persberichten, stoere socialmediaposts dat tienduizenden huishoudens het moeilijk hebben. Maar echte voorstellen om Rotterdammers te helpen, hen in hun bestaanszekerheid te ondersteunen en de stad klaar te maken voor de toekomst, ontbreken. Het college wacht af en mist ambitie. Voor de zomer was nog het excuus…

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik hoor de heer Moti praten en ik verwarde zijn eigen woorden misschien met die van Den Uyl, omdat ik niet zeker wist of hij nu bedoelde dat hij het beleid wilde wijzigen of dat het een citaat was van Den Uyl, maar goed, dat terzijde. Er wordt meer dan ooit geïnvesteerd in armoedebestrijding, € 54 miljoen. En we hebben ook nog een Armoedefonds. Ik hoorde u net zeggen: er moeten plannen onder liggen. Maar in het vorige college hebben we gezien dat we het geld niet uitgegeven kregen, dus is de heer Moti het met mij eens dat we beter wat meer de tijd kunnen nemen om ervoor te zorgen dat we dat geld ook daadwerkelijk bij die Rotterdammer terecht krijgen, dan dat we allemaal mooie plannen maken waarbij we het geld uiteindelijk allemaal op de plank laten liggen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, mevrouw Maassen heeft gelijk dat het vorige college met heel veel nieuw beleid kwam en dat er in de eerste jaren bij de uitrol van het beleid onderbestedingen hebben plaatsgevonden. Dat klopt. U zult zien dat in de latere jaren die onderbestedingen weg waren omdat de plannen inmiddels rolden. Ik ben blij dat dat beleid ook wordt voortgezet. Ik ben ook blij, dat heb ik ook voor de zomer gezegd, met het Armoedefonds van € 20 miljoen. Want de noden zijn alleen maar groter geworden ten opzichte van de afgelopen jaren. Er is een enorme crisis in onze stad. Alleen, wat mij enorm steekt, is dat we zien dat zoveel duizenden Rotterdammers het moeilijk hebben, we € 20 miljoen op de plank hebben, dat al zes maanden lang ligt te verstoffen, en we nog steeds geen plannen hebben hoe we dat geld zinvol en goed naar die Rotterdammers kunnen brengen, terwijl zij nu niet kunnen rondkomen, hun rekeningen niet kunnen betalen en hun schulden oplopen. Daar heb ik moeite mee.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, volgens mij begrijpt de heer Moti wel de begrotingssystematiek, want het Armoedefonds wordt namelijk per 2023 beschikbaar

gesteld. Dus in principe starten we per 1 januari met het uitgeven van het Armoedefonds, dus er ligt niet zes maanden al geld te wachten. Nee, per 1 januari kunnen we € 20 miljoen uitgeven voor de komende vier jaar.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het is een keuze om het Armoedefonds in 2023 in de begroting te laten indalen. Want het geld is er namelijk gewoon al. Het komt uit de erfpachtconversie. Het had gewoon in 2022 ook ingedaald kunnen worden bij deze herziening, zelfs bij de herziening voor de zomer. En het is een keuze om nog geen plannen te hebben. Het is al bijna 1 januari en er zijn nog steeds geen plannen. Ik ben benieuwd hoe Rotterdammers nu echt geholpen gaan worden. We hadden beter in plaats van kunnen dralen gewoon meteen dat geld kunnen inzetten. Ik heb net al gezegd: ik vind het gênant dat het enige actieve of concrete voorstel is: voedselbonnen uitdelen van € 15,00 die je bij de Albert Heijn, nota bene, kan inleveren. Als je wereldvreemd bent doe je dat. Want je weet dat mensen met een kleine beurs hun boodschappen op de markt doen en voor de andere boodschappen gaan ze naar de Aldi en de Lidl. Natuurlijk is het een leuke marketingstunt van Albert Heijn en een gegeven paard moet je niet in zijn bek kijken, maar hiermee help je de armoede de stad niet uit.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, € 15,00 is voor heel veel mensen heel erg veel geld. Overigens is er ook een witgoedfonds gestart waarbij mensen worden geholpen met het aanschaffen van nieuw witgoed zodat ze hun energie slurpende oude witgoed weg kunnen doen. En ik deel niet de opvatting dat we meteen maar moeten gaan strooien met geld zonder dat we weten waar het terechtkomt en welke effectiviteit het heeft. Op die manier help je mensen niet uit de armoede. Dan zorg je ervoor dat ze in armoede blijven zitten. Dan verander je niets in deze stad en heb je wel allemaal geld weggegooid en komt het terecht bij mensen die het ofwel niet nodig hebben of bij organisaties of instanties waarbij we uiteindelijk mensen niet helpen, en we over vier jaar met dezelfde discussies zitten.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik zou nog graag willen reageren, dus in interruptietijd voorzitter.

De **VOORZITTER**. Aan u.

De heer **MOTI** (pvda). Natuurlijk, wij zijn ook blij met de witgoedregeling. Blij dat het kabinet geld geeft aan gemeenten om zo'n witgoedregeling vorm te geven waardoor we als stad dit kunnen doen. Wederom een voorbeeld van geen eigen ambitie maar gewoon een uitvoeringsloket zijn van het rijk. En voorzitter, wat mij nu stoort in de interruptie van D66 is altijd maar die angst van rechts dat geld terecht kan komen bij mensen met een kleine beurs die het misschien niet nodig hebben. Daarom gaan we dan allemaal heel veel controlesystemen inzetten, heel veel bureaucratie optuigen, heel veel formulieren laten we invullen, want o jee, als er een paar euro's verkeerd terechtkomen bij een bijstandsmoeder. En dat voorzitter, is het failliet in Nederland juist. Die angst dat mensen onterecht een paar eurootjes meer krijgen. Ik zal u zeggen, er zijn op dit moment tienduizenden Rotterdammers, uw eigen college zegt: tienduizend Rotterdammers die niet kunnen rondkomen. Laten we nu eens een keer die angst dat een paar eurootjes verkeerd terechtkomen wegdoen en mensen gewoon echt helpen in plaats van ze te laten wachten.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, de heer Moti heeft het over de angst van rechts. Alsof er hier partijen zijn in de raad die bang zijn voor mensen die een bijstandsuitkering ontvangen of iets dergelijks. Hij maakt er weer een compleet overtrokken verhaal van. Maar het belangrijkste is, en dat vergeet de heer Moti, we hebben het hier over geld dat van ons allemaal is. Van alle Rotterdammers. Daar mag best wel wat controle op zitten voordat we dat gaan uitgeven. En juist het voorbeeld waar de heer Moti heel lachwekkend over doet, een boodschappenkaart van € 15,00, die maar bij één supermarkt is uit te geven. Dat vind ik juist een heel goede, want blijkbaar als het aan de PvdA zou liggen, zou er weer een heel systeem opgetuigd worden met een boodschappenkaart die je bij acht verschillende supermarkten kan uitgeven en op de markt en bij de bakker op de hoek. Er zal juist weer een heel groot bureaucratisch systeem worden opgetuigd, juist om helemaal in tijden van de PvdA van vijftig jaar geleden, zoals het al decennialang gaat. En dan zie ik de heer Moti al, ik zie hem nu al denken: ja, maar dan geven we het toch gewoon cash? Dan gaan we gewoon flappen uitdelen, gewoon zo. Ja, dat werkt natuurlijk helemaal niet. Het gaat er wel om dat het geld op de juiste manier wordt uitgegeven en juist door heel duidelijke grenzen daaraan te stellen. En ik ben het helemaal eens met de PvdA dat we daarin niet moeten doorschieten, maar enige mate van begrenzing daarin is juist heel erg verstandig en kan ik alleen maar toejuichen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, de heer Moti vraagt aan de ene kant een plan, een uitgewerkt plan en cijfers tot achter de komma. Anderzijds wil hij het geld dat beschikbaar zou kunnen vallen, onmiddellijk uitgeven. Het staat gewoon haaks op elkaar. Ik zie ook vanuit de vorige periode maatregelen die nog steeds worden uitgevoerd, dus er zijn maatregelen die worden uitgevoerd. Het nieuwe plan heeft al handen en voeten gekregen. En ook daar voorzitter, wil ik toch ook benoemen, niet alleen de geldzorgen met laagdrempelige maatregelen, maar ook wordt er geïnvesteerd in een combinatie van energiebesparingen en armoederegelingen. Er wordt op verschillende niveaus met verschillende bedragen geïnvesteerd in armoede. En ik vind het niet ridiculiserend, maar ik vind wel dat u hiermee, met deze bijdrage, Rotterdammers juist schrik en angst aanjaagt en niet helpt om juist de gemeente op te zoeken en juist gebruik te maken van de middelen die er zijn. En dat vind ik heel betreurenswaardig.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik zou de vraag toch bij mevrouw Mohamed-Hoesein willen terugleggen. Noemt u eens drie voorbeelden van dit college wat zij extra doen aan inkomensondersteunende maatregelen voor mensen met een kleine beurs. De boodschappenkaart wordt gefinancierd door het Rode Kruis en Albert Heijn, maar wat doet dit college nu? Kunt u er eens drie noemen? Anders dan we maken plannen, we hebben een uitgangspuntennota et cetera. Ik zal u zeggen: ik kan het niet en ik heb al mijn stukken gelezen. Ik kan het niet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, er is ontbijt op scholen.

De heer **MOTI** (pvda). Door het kabinet.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dat is een van de plannen die wij hier hebben verzocht, waar PvdA keer op keer tegen heeft gestemd. U trekt nu wel een heel grote broek aan door te zeggen dat er niet wordt geïnvesteerd. We hebben het witgoedfonds al genoemd. De energiegelden, daar wordt keihard op geïnvesteerd om te zorgen dat de mensen die daar recht op hebben, dat die volledig wordt uitgenut. Ook teams op straat heb ik genoemd. Kortom, er zijn een flink aantal zaken die zijn ingezet en uitgevoerd worden om de Rotterdammer te bereiken.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, kijk, dit is nu precies het punt. Dit is een interruptie hè, dus ik ga ervan uit dat mijn tijd stilstaat. Mevrouw Mohamed-Hoesein noemt nu precies de voorbeelden waar dit college helemaal niets zelf aan heeft gedaan. De energietoeslag krijgen we van het rijk. De witgoedregeling heeft het rijk aan de gemeenten gevraagd. En u noemde nog een derde voorbeeld, excuus, het ontbijt op school. Het is een amendement van de PvdA samen met GroenLinks in Den Haag gerealiseerd, waardoor gemeenten nu geld krijgen om ontbijt op school te realiseren. Dat heeft dit college helemaal niet gedaan. Het college krijgt gewoon geld van het rijk om dat te regelen en u doet alsof dit een soort eigen verdienste is van de coalitie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, de heer Moti beticht mij van bang-zijn om geld aan mensen te geven in kwetsbare posities. Dat is niet waar. Waar ik bang voor ben, is dat armoede erfelijk is en blijft in deze stad. Het is hardnekkig, we zien het van generatie op generatie doorgaan en daar hebben we effectief en zorgvuldig beleid voor nodig. Daar hebben we geen € 20 miljoen nodig waarvan we zeggen: hier heeft u het maar. Want dan blijft de armoede in stand. En ik begrijp het hè, voor de PvdA is het heel makkelijk om te zeggen: ja, u bent zielig, dus hier heeft u geld en u blijft zielig. Maar wij willen emanciperen, wij willen ervoor zorgen dat mensen op hun eigen benen kunnen blijven staan en zorgvuldig ons geld uitgeven zodat we armoede daadwerkelijk kunnen uitbannen in deze stad.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik zou zeggen: luistert u eens goed naar uw coalitiegenoot die toch duidelijk zei: laten we vooral geen geld uitgeven want we kunnen mensen niet vertrouwen dat ze die € 15,00 dan wel uitgeven aan waar wij het voor bedoeld hebben. Dat is het voorbeeld van controle vanuit de overheid. Arme mensen, daar wil de overheid precies van bepalen wat zij met elke euro doen. Dat hoorde ik net de heer Van Drunen zeggen. En voorzitter, daar staat mijn PvdA niet voor.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, de begroting die voorligt, ligt juist om te zorgen dat we de komende periode het geld kunnen uitgeven aan armoederegelingen. Dat dit college de mogelijkheid krijgt om het coalitieakkoord te kunnen uitvoeren. Dus ja, wij maken gebruik van datgene dat wij vanuit het rijk krijgen en de maatregelen die zijn ingezet en worden gecontinueerd naast de begroting die dit college krijgt vanuit het coalitieakkoord. Dus mijnheer Moti, nogmaals, u schetst een beeld van hel en verdoemenis, terwijl er keihard wordt gewerkt en er keihard wordt ingezet op het helpen van de Rotterdammers.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ga mezelf herhalen dus ik laat deze even.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Een kleine correctie op het verhaal van de heer Moti is dat de schoollunches inderdaad van het rijk komen. Maar het is een motie geweest van Volt en D66. Dus dat wilde ik even corrigeren.

De heer **MOTI** (pvda). Die wil ik dan aan u gunnen mijnheer Kind. Voorzitter, voor de zomer was het excuus van de gemeente dat de gemeente er financieel slecht voorstaat en dat er daarom fors moet worden bezuinigd. Maar wat blijkt? Dit college zit als een Dagobert Duck op een uitpuilende gemeentekas. Het weerstandsvermogen is verdubbeld, terwijl de buffers voldoende zijn om zelfs in tijden van de meest heftige crisis het gemeentelijk huishoudboekje op orde te krijgen en te houden. De algemene reserve groeit met maar liefst € 120 miljoen. Met geen enkel doel. Sparen om te sparen zoals Dagobert Duck doet. En dit is het verhaal van twee steden hier in Rotterdam voorzitter. Van de kaasstolp hier aan de Coolsingel waar ze er trots op zijn dat er miljoenen worden opgepot, terwijl de werkelijkheid buiten is dat de armoede toeneemt. Daarbuiten zijn de bewoners die radeloos en onzeker zijn. Ouders die hun eigen ontbijt en lunch overslaan zodat ze toch het lunchtrommeltje, het broodtrommeltje van hun kind kunnen vullen. Daarbuiten heb je ouderen die nog maar één maaltijd per dag eten en vroeg naar bed gaan zodat de verwarming niet aan hoeft. Loop om 20.00 uur ’s avonds door de wijk en je ziet mensen in het donker met een jas aan televisie kijken. Dat is de werkelijkheid. En wat is het antwoord in deze begroting? Geld op een plank laten liggen om stof te vergaren. Wat doet het college dan wel? Het bevriezen van de afvalstoffenheffing voor € 8 miljoen, een geblinddoekt schot hagel op de stad. Bewoners in Hillegersberg of Kralingen hebben helemaal niets aan deze € 1,30 belastingverlaging per maand. De Nederlandsche Bank, hoofdeconomen van alle grote banken pleiten allemaal voor gerichte steun. Help Rotterdammers met lage en de lage middeninkomens. Help Rotterdammers met een inkomen tot € 2500,00 netto. Help onze wijkagenten, onze buschauffeurs, onze bezorgers, onze verpleegkundigen. Zij zitten klem, zij zijn onzeker of ze nog wel hun rekeningen kunnen betalen. Hun bestaanszekerheid wordt bedreigd. En in plaats daarvan kiest het college ook nog eens om het rioolonderhoud te subsidiëren. Een subsidie van € 6 miljoen aan pandeigenaren. De PvdA kiest er wel voor om bestaanszekerheid van tienduizenden Rotterdammers te versterken zodat onze wijkagenten, buschauffeurs, bezorgers, verpleegkundigen, Rotterdammers met een inkomen tot € 2500,00 netto de steun krijgen die ze zo hard nodig hebben. Met bedragen die ertoe doen. We hebben daarom een amendement voorzitter, een amendement waarbij we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen naar € 240,00, het kind- en jeugdtegoed elk verhogen met € 100,00 en het AOW-tegoed verhogen met € 100,00. En met dit amendement verhogen we niet alleen de toeslagen, maar we verruimen dus ook eenmalig de inkomensgrenzen naar 150% van het wettelijk sociaal minimum dan wel het wettelijk minimumloon. En voor de jaren 2024 en verder maken we gebruik van de financiële ruimte in de begroting en behouden we deze hogere toeslagen en verhogen we de inkomensgrenzen naar 140%.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, een van mijn voorgangers zei ooit weleens: Sinterklaas, hij zit daar. Hij staat nu. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik zou de heer Lansink toch willen vragen in interruptietijd om toch even goed naar het verhaal te luisteren. Ik heb duidelijk aangegeven waar wij het geld vandaan halen, namelijk de ongekende belastingverlagingen die dit college doet, die terechtkomen in Hillegersberg en Kralingen. Daar kiezen wij niet voor. Wij kiezen ervoor zoals ook de topeconomen van banken en de Nederlandsche Bank zeggen, het geld gericht in te zetten bij de mensen die het nodig hebben, bij onze wijkagenten, verpleegkundigen en bezorgers.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u voorzitter. Ja, het is heel leuk natuurlijk om het beeld te schetsen dat dit college er zit voor Hillegersberg en Kralingen. Ja, dat klopt, daar zit het college voor. Het college zit ook voor al die andere wijken in Rotterdam. Dit is juist een college dat er is voor de hele stad en juist zorgt door bijvoorbeeld het gelijk houden van die afvalstoffenheffing, dat dat ook bij iedere Rotterdammer terechtkomt. Juist op een manier die niet vraagt om allerlei ingewikkelde controlemechanismen waar u zelf zo wars van bent. Nee, gewoon één heel duidelijke maatregel die bij iedereen belandt. Dat de ene persoon daar meer waarde aan hecht dan de ander, ja, daar kan ik me iets bij voorstellen. Maar dit is juist een voorbeeld van hoe je op een eerlijke manier een stad bestuurt, door maatregelen te nemen waar iedereen iets aan heeft.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, en de PvdA heeft een andere definitie van eerlijk. Wij vinden het niet eerlijk dat mensen die geen geld nodig hebben nu € 1,30 per maand gaan krijgen, waar ze overigens ook niet op zitten te wachten en niet om vragen. Wij vinden het eerlijk om mensen die echt steun nodig hebben, zoals die wijkagent en die buschauffeur, die gewoon op dit moment niet weet hoe hij zijn boodschappen moet betalen, te helpen. En dat doen we met stevige inkomensondersteuning.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Die maatregelen die genomen worden gelden ook voor die wijkagent, gelden ook voor die buschauffeur.

De heer **MOTI** (pvda). Klopt, en in uw voorstel is dat € 1,30 per maand en zoals u in ons voorstel kunt lezen, verdubbelen we die IIT voor deze groep naar € 240,00. Iets wat ze niet krijgen wordt nu € 240,00. Als ze kinderen hebben krijgen ze € 600,00. Als ze een AOW hebben krijgen ze € 600,00. Dat is in ons voorstel. Excuus, € 550,00.
Voorzitter, ons tweede voorstel is om in twee wijken een pilot te starten om Rotterdammers die nog steeds van het kastje naar de muur worden gestuurd in onze lokettenjungle bij de hand vast te nemen en niet los te laten totdat het probleem is opgelost. Ook hiervoor hebben we een amendement. De dekking voor dit amendement voorzitter, is het onderzoek voor een achtste groot buitenruimteproject, het uitgraven van de Goudse singel. Onze ambtenaren bij Stadsontwikkeling kunnen deze tijd beter besteden aan nuttige werkzaamheden zoals het op tijd afgeven van bouwvergunningen voor betaalbare woningen en daar kunnen we dit geld dus beter voor gebruiken. Voorzitter, tijdens de verkiezingen ondertekenden diverse partijen het FNV-manifest om het minimumloon te verhogen naar minimaal € 14,00 voor alle werknemers die werkzaamheden voor de gemeente verrichten. Het college schermde voor de zomer met juridische bezwaren en daarom nu de volgende motie waarin we het college oproepen om daar waar er geen juridische belemmeringen zijn een minimumloon van € 14,00 in te voeren, in onze inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden. En daar waar er wel

juridische belemmeringen zijn, deze weg te nemen al dan niet in overleg en met een lobby met het rijk. Deze werknemers verdienen de zekerheid van een loon waarmee je kunt rondkomen. Voorzitter, voordat ik overga tot het thema wonen nog een laatste voorstel als het gaat om armoede en schulden. Geen enkele andere stad kent zoveel bewoners die getroffen zijn door het toeslagenschandaal. En terecht dat de vorige wethouder Grauss vooropliep met het ondersteunen en compenseren van gedupeerden. Eén groep lijkt echter niet voldoende geholpen te worden, de inmiddels meerderjarige kinderen. Velen van hen zijn door de financiële situatie van hun ouders ook in de schulden terechtgekomen. Daarom dienen we een motie in voor een schuldenpauze bij deze groep. Ook deze kinderen dienen de zekerheid te krijgen dat ze kunnen werken aan een nieuw begin na alles wat ze is aangedaan. Deze motie dienen we samen in met verschillende partijen.
Voorzitter, het stadsbestuur, het college kiest ervoor om het budget voor de ondersteuning van huurders te halveren. Huisjesmelkers in de hele stad lachen in hun knuistjes. Onbegrijpelijk dat we onze kwetsbare huurders die zo bedreigd worden in hun bestaanszekerheid door exorbitant hoge huren voor slecht onderhouden woningen in de steek laten. Daarom een amendement voor een bestemmingsreserve vanaf 2024, zodat we kunnen garanderen dat de aanpak intact blijft, ook als het rijk niet met extra gelden over de brug komt. Voorzitter, dan wil ik het nog hebben over de groeiende groep dak- en thuisloze mensen in onze stad. Ook dit is het verhaal van twee steden. Een college dat als Dagobert Duck op ons geld zit en daarbuiten slapen mensen op straat. Iedereen verdient de zekerheid van een dak boven zijn hoofd en daarom ook de volgende motie.
De PvdA is er trots op dat het Rotterdams stadsbestuur vorig jaar excuses heeft aangeboden voor onze rol in het koloniaal verleden en de slavernij. Voor vele Rotterdammers kan het nog steeds pijnlijk zijn dat ze de naam van een slavenhouder dragen. Diverse gemeenten hebben inmiddels voor hun inwoners een naamswijziging kosteloos gemaakt. In Rotterdam moet dat ook gebeuren en zo snel mogelijk. Daar dienen we zo meteen een motie voor in.
Wat vaak ook onderbelicht is, is de positie van de Surinaamse inheemsen. Ik denk dat in deze raadzaal maar weinig mensen kunnen vertellen hoeveel inheemse Surinamers in Rotterdam woonachtig zijn. Ongeveer 2000, ik verklap het antwoord. Terwijl ook zij deel uitmaken van ons gedeeld verleden en van onze gezamenlijke toekomst. Onze inheemse Surinaamse gemeenschap voelt zich op dit moment onvoldoende gezien en gehoord en daar willen we met een motie een eind aan maken. Daar dienen we de volgende drie moties voor in voorzitter.
Voorzitter, een tunnel was voor dit college een brug te ver, en dat vanwege de verwachte maximale bijdrage van het rijk. We gaan dat debat niet overdoen, maar wij zien wel kansen om het op een andere manier te kunnen doen als de onderhandelingen met het rijk zijn afgerond. Wij denken dat de gemeente Rotterdam wel degelijk zelf de kosten kan dragen van een tunnel en we hebben daar de volgende motie voor.
Excuus voorzitter, even de logistiek van moties goed afhandelen. Voorzitter, ik ga afronden. Als we willen dat iedereen mee kan blijven doen, als we willen dat we in ons Rotterdam niet een verhaal van twee steden krijgen, juist dan hebben we de plicht om solidariteit te tonen, samen met elkaar te zorgen voor elkaar, en dat zijn de keuzes die de PvdA maakt bij de komende begroting.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 18. Werken voor onze stad moet lonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:

- mensen die in dienst zijn van de gemeente Rotterdam terecht minimaal € 14 per uur verdienen;

overwegende dat:
- in Rotterdam één op de zes kinderen opgroeit in armoede;
- er steeds meer mensen in Nederland niet rond kunnen komen ondanks dat ze een fulltimebaan hebben;
- er in Rotterdam een brede steun bestaat voor € 14 minimumloon gezien het grote aantal politieke partijen dat op 28 februari 2022 het manifest 'Voor 14' heeft ondertekend;
- er in Nederland tientallen gemeenten waaronder Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Tilburg, Eindhoven, Arnhem, Nijmegen, Maastricht, Venlo, Groningen en Leeuwarden al hun steun hebben uitgesproken voor € 14 minimumloon;
- Rotterdam mist in dit rijtje;

spreekt uit dat:
- alle werknemers die voor de gemeente werken, ook werknemers die niet in dienst zijn van de gemeente, een leefbaar loon behoren te verdienen van minimaal € 14 per uur;

verzoekt het college:
- te onderzoeken hoe in alle inkoop- en aanbestedingsprocedures van de gemeente een minimaal uurloon van € 14 kan worden opgenomen voor alle werknemers die werkzaamheden verrichten voor de gemeente Rotterdam;
- daar waar er geen belemmeringen zijn om een minimaal uurloon van € 14 voor deze werknemers te regelen, dit per direct op te nemen in de inkoop- en aanbestedingsprocedures;
- waar er (juridische) belemmeringen zijn bij het rijk te lobbyen deze weg te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

Motie 19. De betaalpauze (toeslagenschandaalregeling) voor het hele gezin laten gelden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- slachtoffers van het toeslagenschandaal in aanmerking kunnen komen voor een betaalpauze van hun schulden;
- zij in de betaalpauze tijdelijk hun schulden bij de gemeente Rotterdam als schuldeiser niet hoeven af te lossen;
- ons ter ore is gekomen dat meerderjarige (inwonende) kinderen in het gezin niet in aanmerking komen voor de betaalpauze met als gevolg dat schuldeisers bij deze kinderen aankloppen voor het aflossen van schulden;

overwegende dat:
- een betaalpauze tijdelijke rust kan brengen voor slachtoffers van het toeslagenschandaal met schuldenproblematiek;
- van rust weinig sprake is wanneer de meerderjarige (inwonende) kinderen buiten de bescherming van de betaalpauze vallen;
- kinderen niet de verantwoordelijkheid horen te dragen voor de schulden van hun ouders, ongeacht de reden(en) van de schulden;

- deze problematiek slechts één van de vele punten is waar slachtoffers van het toeslagenschandaal tegenaan lopen;

verzoekt het college om:
- de regeling van de betaalpauze voor slachtoffers van het toeslagenschandaal te laten gelden voor alle gezinsleden, inclusief de meerderjarige (inwonende) kinderen, voor de schulden waarvan de gemeente Rotterdam schuldeiser is;
- te lobbyen bij het rijk om de betaalpauze-regeling voor slachtoffers van het toeslagenschandaal te laten gelden voor alle gezinsleden, inclusief de meerderjarige (inwonende) kinderen;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, M.M. Vlasblom, P.J.H.D. Verkoelen, L.S. Vlieger, T.J. Vonk en T. Kind

Motie 20. Een einde aan dak- en thuisloosheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- de regering met het programma SamenThuis2030 invulling geeft aan Europese afspraken om dak- en thuisloosheid te voorkomen en deze uiterlijk in 2030 te beëindigen;
- gemeenten de komende vier jaar elk jaar € 65 miljoen ontvangen om een uitvoeringsprogramma te maken;

overwegende dat:
- dakloosheid vooral en in eerste plaats een woonprobleem is en geen zorgvraagstuk;
- met pilots al positieve ervaringen in Rotterdam zijn opgedaan met Housing First;
- de Maatschappelijke kosten van dak- en thuisloze mensen met circa € 50.000 per persoon per jaar in de opvang erg hoog zijn;
- dankzij extra maatregelen van het rijk flexwonen wordt gestimuleerd met onder meer subsidies en garantstellingen die voor de doelgroep van voormalig dakloze mensen ingezet kan worden;
- samenwerking binnen de gemeente (tussen Wonen, Maatschappelijke Opvang, Vastgoed Zorg en Werk en Inkomen) en met opvanginstellingen en corporaties van groot belang is;

van mening dat:
- het zeer onwenselijk is dat Rotterdam een toenemend aantal dak- en thuisloze mensen telt;
- Rotterdam voortvarend aan de slag moet gaan om dakloosheid uiterlijk in 2030 te beëindigen;
- maatschappelijke opvang stap voor stap gereduceerd moet worden onder het motto Wonen eerst;

verzoekt het college:
- in de begroting 2023 rekening te houden met de middelen van het rijk voor SamenThuis2030;
- een meerjarig programma met corporaties, opvanginstellingen en belangenorganisaties met ervaringsdeskundigen te ontwikkelen;

- een nulmeting van het aantal dak- en thuisloze mensen, tussendoelstellingen en monitoring hier onderdeel van uit te laten maken;
- hierover voor 1 juni 2023 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, P.J.H.D. Verkoelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.M. Vlasblom en L.S. Vlieger

Motie 21. Een plek om kennis te delen en geschiedenis te herdenken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- er het komende jaar extra middelen zijn uitgetrokken om bijzondere aandacht te besteden aan de herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij;
- er samen met de gemeenschappen in Rotterdam invulling aan het programma 'Een gedeelde geschiedenis' gegeven dient te worden middels dit bedrag;
- dit programma tot 2024 doorloopt;

overwegende dat:
- de slavernijgeschiedenis ook na het jaar 2024 relevant blijft;
- er vanuit de stad de behoefte klinkt om een plek te realiseren waar mensen kunnen samenkomen en, middels door hun gekozen wegen, invulling kunnen geven aan het herdenken van en leren over het koloniaal- en slavernijverleden en de doorwerking daarvan;
- niet alle gemeenschappen een even krachtige stem hebben in het maatschappelijk debat;

verzoekt het college om:
- samen met de relevante gemeenschappen te onderzoeken hoe invulling gegeven kan worden aan zo'n permanente plek in de stad en welke inzet hiervoor nodig is;
- in dit onderzoek de representatie van alle groepen die geraakt werden door de koloniale- en slavernijgeschiedenis en doorwerking daarvan, te waarborgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Balwantsingh, L.S. Vlieger, M.M. Vlasblom en T.J. Vonk

Motie 22. Het tastbaar maken van de inheems Surinaamse geschiedenis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- er het komende jaar extra middelen zijn uitgetrokken om bijzondere aandacht te besteden aan de herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij;
- er samen met de gemeenschappen in Rotterdam invulling aan het programma 'Een gedeelde geschiedenis' gegeven dient te worden middels dit bedrag;
- dit programma tot 2024 doorloopt;

overwegende dat:

- niet alle gemeenschappen een even krachtige stem hebben in het maatschappelijk debat;
- inheemse Surinamers van oudsher een achtergestelde positie in geschiedvertelling hebben in Nederland;
- inheemse Surinamers woonachtig in Rotterdam de behoefte voelen om langs te kunnen gaan op een fysieke plek met een duurzaam karakter om over hun geschiedenis te kunnen praten en deze te herdenken;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken met de inheemse Surinaamse gemeenschap in Rotterdam hoe invulling gegeven kan worden aan een kenniscentrum voor de gemeenschap waar zij kunnen samenkomen en hun geschiedenis kunnen delen met elkaar en anderen;
- te onderzoeken of hier budget voor vrijgemaakt kan worden vanuit de extra middelen hierboven genoemd, en hoe de continuïteit van een dergelijke plek gewaarborgd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Balwantsingh, L.S. Vlieger en M.M. Vlasblom

Motie 23. Een plek om kennis te delen en geschiedenis te herdenken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- er het komende jaar extra middelen zijn uitgetrokken om bijzondere aandacht te besteden aan de herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij;
- er samen met de gemeenschappen in Rotterdam invulling aan het programma 'Een gedeelde geschiedenis' gegeven dient te worden middels dit bedrag;
- dit programma tot 2024 doorloopt;

overwegende dat:
- de slavernijgeschiedenis ook na het jaar 2024 relevant blijft;
- er vanuit de stad de behoefte klinkt om een plek te realiseren waar mensen kunnen samenkomen en, middels door hun gekozen wegen, invulling kunnen geven aan het herdenken van en leren over het koloniaal- en slavernijverleden en de doorwerking daarvan;
- niet alle gemeenschappen een even krachtige stem hebben in het maatschappelijk debat;

verzoekt het college om:
- samen met de relevante gemeenschappen te onderzoeken hoe invulling gegeven kan worden aan zo'n permanente plek in de stad en welke inzet hiervoor nodig is;
- in dit onderzoek de representatie van alle groepen die geraakt werden door de koloniale- en slavernijgeschiedenis en doorwerking daarvan, te waarborgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Balwantsingh, L.S. Vlieger en M.M. Vlasblom

Motie 24. Laat de raad kiezen tussen een brug of tunnel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het kabinet voor het einde van het jaar besluit welke financiële bijdrage het zal leveren aan de derde oevervinding;

overwegende dat:
- de financiële situatie (solvabiliteit) van de gemeente Rotterdam het toelaat om zelf een forse investering te doen;
- de gemeente ervoor kan kiezen om betonnen bruggen, viaducten en tunnels over een lange periode van tot wel 90 jaar af te schrijven;
- een eventuele additionele investering van € 1,5 miljard tegen de huidige omslagrente (1,5%) en een afschrijfperiode van bijvoorbeeld 75 jaar, de kapitaallasten (rente + afschrijvingen) circa € 32 miljoen per jaar bedragen;
- dit minder is dan 1% van de begroting;

verzoekt het college om:
- nadat het kabinet zijn financiële bijdrage voor de derde oeververbinding bekend heeft gemaakt de gemeenteraad een keuze voor te leggen, inclusief een financieringsvoorstel, voor de meerkosten van een tunnel met metroverbinding ten opzichte van de brug met tram;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti, R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Amendement C. Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026, de verordening Afvalstoffenheffing 2023 en de verordening Rioolheffing 2023;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. het kindtegoed met € 3,7 miljoen, het jeugdtegoed met € 2,3 miljoen, het AOW-tegoed met € 6,3 miljoen en de IIT met € 5,0 miljoen te verhogen (in totaal € 17,3 miljoen);
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Belastingen de baten t.b.v. eenmalige compensatie lokale heffingen 2023 met € 8,0 miljoen en opbrengsten rioolheffing met € 6 miljoen te verhogen (in totaal € 4 miljoen);
- het begrotingsjaar 2023 in het programma Algemene Middelen de algemene reserve te verlagen met € 3,3 miljoen."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het

WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7.9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14 miljoen op. De resterende € 3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve.

Amendement D. Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2024 en verder

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026;

besluit:
om de begroting als volgt te wijzigen:
- de meerjarenraming voor 2024 en verder voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. het kindtegoed met € 3,1 miljoen, het jeugdtegoed met € 1,6 miljoen, het AOW-tegoed met € 5,1 miljoen en de IIT met € 4,2 miljoen jaarlijks te verhogen (in totaal € 14,1 miljoen);
- de meerjarenraming voor 2024 en verder voor het programma Belastingen de baten t.b.v. opbrengsten rioolheffing in 2024 met € 4,9 miljoen, in 2025 met € 2,3 miljoen en in 2026 met € 4,3 miljoen te verhogen;
- de meerjarenraming voor 2024 en verder in het programma Algemene Middelen de algemene reserve in 2024 met € 9,2 miljoen, in 2025 met € 11,8 miljoen en in 2026 met € 9,8 miljoen te verlagen."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen willen wij toepassen voor huishoudens die tot 140% van het WSM/WML verdienen. We maken de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Het resterende deel kan gedekt worden uit de algemene reserve, zonder een gat in de begroting te slaan.

Amendement E. Verordening Afvalstoffenheffing 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de verordening Afvalstoffenheffing 2023;

besluit de verordening Afvalstoffenheffing 2023 als volgt te wijzigen:
Artikel 4:
1. De belasting bedraagt per perceel, per kalenderjaar indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht aanvangt in de loop van het belastingjaar bij de aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door:
   a. één persoon: € 319,38;
   b. twee personen: € 382,62;
   c. drie personen of meer: € 414,22

2. In afwijking van het eerste lid:
   a. is het tarief, indien het belastingtijdvak een gedeelte van een kalenderjaar of gedeelten van kalenderjaren omvat, gelijk aan de som van zoveel twaalfde delen van het voor het

desbetreffende kalenderjaar geldende tarief als daarvan kalendermaanden behoren tot het belastingtijdvak;

b. bedraagt de belasting, indien de huishoudelijke afvalstoffen afkomstig zijn van onzelfstandige wooneenheden, zoals een perceel dat gebruikt wordt voor kamerverhuur of voor huisvesting van studenten, voor een perceel waarop meerdere personen verblijven, per kalenderjaar:
   - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door één persoon: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel a;
   - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door twee personen: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel b;
   - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 3 tot en met 5 personen: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel c;
   - indien het perceel op 1januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 6 tot en met 10 personen: € 1.268,68;
   - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 11 tot en met 15 personen: € 1.983,07;
   - indien het perceel op 1januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door meer dan 15 personen: € 1.983,07 vermeerderd met € 152,37 voor elke extra persoon boven de 15 personen."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen willen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7.9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14 miljoen op. De resterende € 3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve.

Amendement F. Verordening Rioolheffing 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de verordening Rioolheffing 2023;

besluit om de verordening Rioolheffing 2023 als volgt te wijzigen:
Artikel 6 Tarief:

1. Het tarief voor woningen bedraagt per perceel per belastingjaar:
   a. indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer minder bedraagt dan € 50.000: € 54,95;
   b. indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer € 50.000 of meer bedraagt: € 274,88."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7.9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14 miljoen op. De resterende € 3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve.

Amendement G. Loodsen geven handen en voeten aan de menselijke maat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- de begroting voor 2023 voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. de pilot loodsen voor de menselijke maat te verhogen met € 400.000;
- de begroting voor 2023 in het programma Stedelijke Ontwikkeling de lasten t.b.v. Onderzoek Goudsesingel te verlagen met € 400.000."

w.g. S. Reitema en T. Kind

Toelichting:
De vraagwijzer geeft richting bij problemen maar begeleidt niet het hele proces, van begin tot eind, totdat de hulpvraag is opgelost. Eén contactmoment (één telefoongesprek of één fysieke afspraak) is vaak niet genoeg om Rotterdammers effectief bij hun hulpvraag (of hulpvragen) te ondersteunen. Het vraagt om een menselijke maat en om iemand die de gemeentelijke regelingen goed kent. Dit is de loods: deze neemt de Rotterdammers aan de hand en loopt samen met hen het hele proces door. Deze rol is een uitbreiding op de huidige vraagwijzer.
Wij stellen een pilot voor van één jaar met tweemaal drie fte loodsen die outreachend de vraagwijzerrol invullen en mensen bij de hand nemen. Deze loodsen worden opgenomen in twee wijkteams van nader te bepalen NPRZ-focuswijken en werken volgens de 1-gezin-1-plan-aanpak. De kosten hiervoor bedragen € 400.000. We dekken dit door de lasten van het onderzoek Goudsesingel met € 400.000 te verlagen.

Amendement H. Begroting goed Verhuren en opkoopbescherming

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- het begrotingsjaar 2024 voor het programma Bestaande Stad de lasten t.b.v. een Bestemmingsreserve Goed verhuren en opkoopbescherming te verhogen met € 9 miljoen;
- het begrotingsjaar 2024 in het programma Algemene Middelen de algemene reserve te verlagen met € 9 miljoen."

Toelichting:
In de voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren 2021 is te lezen dat de gemeente voor 2023 € 5,3 miljoen heeft gereserveerd voor het gelijknamige programma. In de begroting 2023 is te zien dat het college voor dit programma in 2023 hier nog eens € 700.000,00 aan toevoegt. Het totale budget voor 2023 komt hiermee op € 6 miljoen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 is te zien dat er slechts € 3 miljoen per jaar wordt uitgetrokken voor het programma Goed Huren en Verhuren. In beantwoording op technische vragen is aangegeven dat de bezuinigingen op het programma in 2024, 2025 en 2026 ervoor zorgen dat de gemeente beperkt wordt in de keuzes over de reikwijdte waarmee de Wet goed verhuurderschap en overige instrumenten geïmplementeerd kunnen worden. Ook sluit de halvering de uitbreiding van de opkoopbescherming uit. De bezuinigingen hebben grote gevolgen voor vele Rotterdammers die het al moeilijk genoeg hebben op de huidige woningmarkt.
Uit de beantwoording van de technische vragen blijkt tevens dat er wellicht middelen vanuit het rijk beschikbaar komen voor de invoering en uitvoering van een meldpunt en toezicht op en handhaving van de Algemene Regels voor goed verhuurderschap (de verplichte onderdelen uit de wet Goed verhuurderschap). Het is nog onbekend hoe hoog dit bedrag wordt. Daarom stelt de PvdA Rotterdam voor om voor het begrotingsjaar 2024 het programma Bestaande Stad de lasten t.b.v. een Bestemmingsreserve Goed verhuren en opkoopbescherming te verhogen met € 9 miljoen en dit te dekken uit de algemene reserve.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Met deze bijdrage van de PvdA zou ik voorstellen om te gaan lunchen. Het is nu 12.30 uur en ik wilde u voorstellen voor de lunch één uur de tijd te nemen en dan hier terug te zijn om 13.30 uur. Wilt u er alstublieft aan meewerken? Dan schors ik de vergadering tot 13.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 8 november 2022

Notulen van de raadsvergadering van 8 november 2022 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER**. Goedemiddag. We beginnen iets later dan ik had verwacht. We zijn in de eerste termijn van de behandeling van de begroting 2023. Ik geef het graag het woord aan de heer Lansink. Hij staat er inmiddels.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik heb weleens gehoord van een afterdinnerdip, maar het debat van vandaag was een beetje een predinnerdip, want ik vond het nog wat kabbelend. Misschien kan ik daar nog wat in veranderen, ik zal in ieder geval mijn uiterste best doen. Voorzitter, onze stad en onze inwoners krijgen het de laatste jaren wel voor hun kiezen. De coronacrisis ligt nog maar net achter ons of de volgende storm steekt op. De energiecrisis en de inflatie en andere crises hebben inmiddels een meer chronisch karakter gekregen, zoals de enorme opgave in de woningbouw en het excessieve geweld in onze stad. Er lijkt misschien wel sprake van een crisisinflatie, zoals ook weleens smalend wordt gezegd. Maar nee, het zijn voor onze Rotterdammers en ondernemers onzekere en moeilijke tijden en er staat veel op het spel. En hoewel het vermogen van de gemeente uiteindelijk beperkt is, kunnen we een positief verschil maken. Als wij ons werk als raad en college goed blijven doen. En dat is waar wij allemaal elke dag weer ons bed voor uitkomen. Voorzitter, de Rotterdamse VVD is geen partij die graag sombert. Ja, we hebben scherp waar uitdagingen zitten, maar dat maakt ons strijdbaarder. Strijdbaarder dan ooit wellicht. We onderkennen de grote en de kleine problemen, maar we blijven niet hangen in het benoemen ervan, maar we willen er ook iets tegen doen. Voorzitter, de VVD wil van dit college dus actie. Niet nog meer visiedocumenten, stelselherzieningen, regietafels of overlegstructuren, maar actie. Deze gemeenteraad en vele voor ons hebben genoeg in gang gezet en het is nu tijd om fors te gaan uitvoeren. Doen, voelbaar, zichtbaar en tastbaar zijn in onze wijken. De gemeente is er immers voor haar inwoners en niet andersom. We kunnen het de komende jaren waarmaken, met zijn allen. Dat geldt overigens niet alleen voor onze collegeleden en ambtenaren, maar zeker ook voor onszelf als gemeenteraad. Voorzitter, doorbouwen in een crisis. Ik hoor het voormalig wethouder Kurvers nog zeggen. Maak niet de fout als een crisis ons raakt om stadsontwikkeling op een waakvlam te zetten. Hij sloot zelfs een convenant ertoe met alle relevante partijen om dit te verzekeren. Voorzitter, de

Rotterdamse VVD is blij dat we ondanks stijgende kosten en grote tekorten op de arbeidsmarkt nog steeds duizenden woningen per jaar gaan bijbouwen. Want er lijkt nog steeds en er is nog steeds hyperkrapte op de woningmarkt. Dat voelen en horen we allemaal. Iedereen van ons kent wel iemand die er al jaren niet meer tussenkomt. En het realiseren van een pot geld om grondexploitaties te kunnen dichtsmeren en zo de juiste woningen te kunnen bouwen voor onze Rotterdammers, zetten we door, het beleid van het vorige college. Zo kunnen we blijven doorbouwen naar behoefte en dat is vanuit de VVD ook de stevige opdracht aan wethouder Zeegers en natuurlijk rekenen wij op haar dat zij dat gaat doen. Voorzitter, we kijken als Rotterdamse VVD niet weg als het om armoede binnen onze stad gaat. De wethouder Armoede in een aanvalsplan om Rotterdammers die het nodig hebben te kunnen helpen, is een goede eerste stap. Ik ben blij dat het college ook blijft monitoren hoe verschillende groepen in onze stad potentieel worden geraakt door de energiecrisis en de inflatie. We zitten er in die zin dus bovenop en houden het goed in de gaten. Maar de beste manier om uit de armoede te raken, is aan het werk komen. Voorzitter, wethouder Versnel heeft daarin een belangrijke opgave. Maar die heeft ook een andere kant.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik was het vroeger eens met wat de heer Lansink zegt. De beste manier om uit armoede te komen, is aan het werk gaan. Maar u leest tegenwoordig toch ook de kranten? U leest toch ook dat heel veel werkenden, ook al werken ze fulltime, gewoon nog steeds onvoldoende geld verdienen om de rekeningen te kunnen betalen? Zou u daar nu eens een keer op willen reflecteren?

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ja, en ik denk ook dat daar de opgave ligt ook voor het stadsbestuur. Ik denk dat je treintjes moet maken van mensen die nu werk hebben naar beter betaalde banen, om ook weer ruimte te maken voor mensen die nu in de bijstand zitten naar een eerste betaalde baan.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, kijk, het gaat om mensen die gewoon al een goede baan hebben. Een wijkagent, een buschauffeur, een verpleegkundige. Volgens mij moeten we blij zijn dat deze mensen dit werk doen. En deze mensen kunnen op dit moment niet rondkomen, krijgen de rekeningen niet betaald. Wat vindt u daarvan? We hebben een amendement ingediend, bent u nu bereid om deze groepen te helpen? Dat is het antwoord om de armoede bij deze groepen op te lossen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, wat veel belangrijker is, is vast te stellen welke groepen er in Rotterdam echt in de problemen komen. Ik hoor het de heer Moti zeggen, maar ik zie het ook graag vanuit de monitor die we samen hebben opgesteld naar voren komen of die problemen en waar die problemen zijn en dan voer ik graag het debat met de heer Moti. Maar tot op heden moeten we ook vaststellen dat we voelen dat die crisis voor heel veel mensen potentieel heel veel schade kan gaan opleveren, maar het zit hem nog niet in de allergrootste groepen en nog niet in heel Rotterdam. Het is zaak dat we als gemeenteraad, zaak ook als Rotterdamse VVD om continu te blijven kijken naar die grote groepen waar het potentieel echt fout gaat. Ik ben dus ook blij met het initiatief vanuit het college en waarvoor u allemaal bent gebeld, om aan te geven voor welke groepen u denkt dat er extra monitoring op z'n plaats is. Voorzitter, personeelstekorten. We leven in een uitzonderlijke tijd. Op elke honderd werkzoekenden zijn er 143 vacatures. Eén op de drie ondernemers in Rotterdam kan niet groeien omdat er geen nieuw personeel gevonden kan worden. Er was nog nooit zoveel vraag naar arbeid. We kunnen van deze crisis ook ons

voordeel maken en dat vraagt om onorthodoxe interventies. Dat vraagt om lef, en dat hebben we in Rotterdam genoeg, dus wethouder Versnel, u moet het vooral gaan doen. Voorzitter, we zien een stijging in Rotterdam aan excessieve geweldplegingen, door steeds jongere plegers. We hebben veel in plan om te zorgen dat deze jongeren en jongens kunnen worden gepakt. En ja, dat is een kat-en-muisspel. Belangrijk is ook om te zorgen dat we deze ellende voorkomen, preventie dus. We moeten zorgen dat een crimineel pad voor een steeds kleinere groep aantrekkelijk is. Criminaliteit mag niet lonen, en al helemaal niet zichtbaar lonen. En er moeten betere kansen komen voor jongeren in moeilijke wijken. Wat dat betreft is het belangrijk dat we het gaspedaal intrappen op het NPRZ. Voorzitter, er is meer nodig. In de commissiebehandeling kondigden wij al onze concept-initiatiefnota aan. We willen in de omgeving rond jongeren van huis naar school en terug, de veilige schoolroute, een veilige, inspirerende en attractieve omgeving realiseren. Minder prikkels van criminelen, meer prikkels vanuit sport, verenigingen, jongerenwerk en welzijn. Meer plekken waar je tot groei en bloei komt. Voor de Rotterdamse VVD is er genoeg om dit plan waar te maken. Het gaat er vooral om, om slim te organiseren en af te stemmen op behoeften van de jongeren zelf. Ik ben trots op de toezeggingen van velen van u uit deze raad om met mij mee te denken aan een definitieve vorm van het initiatief. Ik zal u daar binnenkort nog voor uitnodigen om met mij mee te denken. Het vorige college heeft flinke stappen gezet in de aandacht voor en het vrijmaken van geld voor duurzaamheid en klimaatadaptie. De kunst is nu in deze periode ook echt in de uitvoering te schieten. Doen dus, met zaken waar de Rotterdammer echt iets van merkt. Bijvoorbeeld omdat zijn energierekening daalt, omdat we meer huizen van het gas halen en meer huiseigenaren en corporaties weten te mobiliseren om hun huizen te isoleren. Maar ook verder en moedig voorwaarts in verdere vergroening van de stad, opvang van water en de grote stadsprojecten. Voorzitter, natuurlijk kan de nieuwe brug niet ontbreken in mijn verhaal. Om onze uitdagingen op Zuid het hoofd te kunnen bieden is die nieuwe oeververbinding cruciaal. Het is dé kans om enorm te versnellen in de verdere ontwikkeling van Zuid. Ik ben dan ook blij met een grote, overweldigende meerderheid in deze raad. Weet dat wij als fractie elke dag weer met onze partij in Den Haag bellen om het maar weer over die fantastische brug te hebben en ik hoop dat u allen met evenzoveel enthousiasme uw eigen partijen in Den Haag weet te vinden. Voorzitter, mijn betoog richt zich op het uitspreken van het absolute vertrouwen dat wij als stad in staat zijn om het hoofd te bieden aan alle grote problemen waarmee wij worden geconfronteerd. Het is een moeilijke tijd, maar deze stad heeft voor hetere vuren gestaan. Het is toen gelukt en het zal ons opnieuw lukken. Niet door in de paniek of in de kramp te schieten. Niet door het probleem te benoemen, maar dag in, dag uit bezig te zijn in het oplossen ervan. Voorzitter, in dat licht kijk ik ook nog eens naar de opkomstcijfers van de verkiezingen. Het lijkt alweer zo lang geleden. Grote groepen Rotterdammers zijn nog niet komen opdagen voor de verkiezingen. Voor mijn partij is dat de reden dat zichtbaarheid in de wijken, het aanpakken van problemen waar Rotterdammers en ondernemers tegenaanlopen en een mentaliteit van aanpakken en doorzetten, de rode draad is in mijn betoog. We hebben alles in huis om dat waar te maken, dus samen aan de slag wat mij betreft. Voorzitter, ik heb een drietal moties ter ondersteuning van mijn betoog. Wij zouden graag nog wat slagen willen maken in de bijzondere onderzoeken omdat we zien dat de capaciteit voor de gewone onderzoeken beperkt is en we dus wat meer op de bijzondere onderzoeken tijd willen zetten. We willen ook nog extra aandacht voor doelmatigheid van onze organisatie en wij zouden graag het melden van verkeersaso’s in onze stad vereenvoudigen en daar hebben wij ook een motie voor. Een drietal moties van mijn hand. Ik beveel ze warm aan aan mijn collega’s in de raad. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende moties ingediend.

Motie 25. Voldoende capaciteit bijzondere onderzoeken bijstandsfraude

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van Begroting 2023 en Tweede Herziening 2022;

constaterende dat:
- bij heronderzoeken de rechtmatigheid gecontroleerd wordt door bijstandsgerechtigden uit te nodigen op basis van een aselecte steekproef, een themaonderzoek of op basis van een risico-inschattingsmodel;
- de doelstelling om in 2022 6400 heronderzoeken uit te voeren niet gehaald wordt;

overwegende dat:
- naast de heronderzoeken naar aanleiding van ontvangen signalen van fraude bijzondere onderzoeken gedaan worden;
- deze bijzondere onderzoeken ervoor zorgen dat bijstandsfraude gericht eerder en beter aangepakt kan worden;
- het doen van rechtmatigheidsonderzoeken op basis van signalen van fraude prioriteit dient te hebben boven het doen van de aselecte heronderzoeken;

verzoekt het college om:
- bij het inzetten van de capaciteit het doen van rechtmatigheidsonderzoeken/bijzondere onderzoeken op basis van signalen van fraude prioriteit te geven boven het doen van heronderzoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker

Motie 26. Doelmatigheid in de dienstverlening een feit

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van begroting 2023 en Tweede Herziening 2022;

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord staat dat resultaatgerichtheid en doelmatigheid de kern is; doen we de juiste dingen én doen we ze goed?;
- het collegetarget over dienstverlening gericht is op het verbeteren van de dienstverlening en niet kijkt naar de doelmatigheid;

overwegende dat:
- een doelmatige organisatie een efficiënte organisatie is;
- er binnen vele sectoren sprake is van een personeelstekort;
- het juist nu van belang is om als organisatie te kijken of personeel efficiënt is ingezet, dus of de juiste mensen op de juiste plek zitten;
- onze dienstverlening het visitekaartje is van de overheid naar al onze Rotterdammers;
- de methode Berenschot een methode is om te bepalen welk aandeel van de personeelsformatie gericht is op sturing en ondersteuning van het primaire proces van de organisatie;
- dit kan helpen om beter zicht krijgen in hoeverre we als gemeente de juiste dingen ook efficiënt doen;

roept het college op:

- te onderzoeken of het mogelijk is een 'doelmatigheids' norm te stellen aan de hand van bijvoorbeeld de Berenschot methode voor de gemeentelijke dienstverlening:
    - waarbij getoetst wordt welk aandeel van de gemeentelijke personele organisatie gericht is op of bezig is met de sturing en ondersteuning van dienstverlening aan de Rotterdammer;
    - én waarin getoetst wordt in hoeverre dit het juiste resultaat oplevert;
- over de uitkomsten hiervan de raad zo snel mogelijk te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en F. Elbay

Motie 27. Ga weg: Meld verkeersaso in de gemeentelijke app!

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van Begroting 2023 en Tweede Herziening 2022;

constaterende dat:
- zowel de MeldR als de VeiligR-app, apps zijn waar Rotterdammers overlast kunnen melden;
- momenteel verkeer asociaal rijgedrag lastig gemeld kan worden;

overwegende dat:
- Rotterdammers veel overlast ervaren van asociaal verkeersgedrag;
- naar aanleiding van een veelvoud aan klachten, de politie via het Zomeroffensief op zeven hotspots in de stad ingrijpt en handhaaft;
- we sinds vorig jaar zeer veel meldingen hebben ontvangen via ons eigen meldpunt van Rotterdammers die regelmatig overlast ervaren van verkeersasociaal rijgedrag;
- de overlast veel breder over de stad is verspreid en wordt ervaren, dan alleen met het zomeroffensief wordt aangepakt;
- Rotterdammers behoefte hebben aan een gemeentelijk meldpunt waar ze specifiek verkeersoverlast door aso's kunnen melden;
- de gemeente aan het werk is alle apps om te vormen tot één centrale app;
- aan de hand van meldingen in een gemeentelijke app ook gerichte maatregelen getroffen kunnen worden om de verkeersaso's in Rotterdam aan te pakken;

verzoekt het college:
- te onderzoeken of het mogelijk is om in de centrale app een meldpunt voor verkeersasociaal gedrag toe te voegen;
- dit terug te koppelen naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U bent al weggegaan mijnheer Lansink, maar u krijgt nog een vraag van mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, het doet mij deugd om te horen dat de VVD de klimaatcrisis ook als een van de crises benoemt waar we de komende tijd hard mee aan de

slag moeten, want dat is in het verleden nog wel eens anders geweest, maar ik hoor hem ook zeggen dat we vooral aan de slag moeten met de maatregelen die voelbaar en zichtbaar zijn voor de Rotterdammers. Maar dan zou ik nogmaals aan de heer Lansink willen vragen: is hij het eens met D66 dat we niet alleen moeten werken aan die maatregelen die goed zijn voor de Rotterdammers in de aanpak van de klimaatcrisis, maar dat we ook af en toe pijnlijke maatregelen moeten nemen, zoals het plaatsen van een windmolen, waardoor het uitzicht wellicht misschien wat minder prettig wordt, en ook maatregelen die ze misschien niet direct voelen in de portemonnee, maar die wel essentieel zijn om in deze stad droge voeten te houden.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, over dat laatste is de VVD denk ik altijd aan uw kant. Als er iemand bijvoorbeeld in het verleden over 'droge voeten natte palen' heeft georeerd is het de heer Verheij wel en hij heeft er fantastische plannen over ingediend. Wat dat betreft staan wij aan dezelfde kant. En over die windmolens denk ik, ach ja, we hebben een Noordzee, die is ellenlange kilometers breed en lang. Dus laten we daar nu eerst eens wat van die dingen plaatsen en daarna in een zichtbaar veld. Volgens mij is dat de koers die wij voeren en dat zal ook de koers zijn die ik u warm aanbeveel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, dan zal ik mijn vraag wat korter formuleren. Is de VVD ook bereid om pijnlijke maatregelen te nemen om die klimaatcrisis aan te pakken?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, we zijn een partij die per definitie in staat is in moeilijke tijden ook moeilijke keuzes te maken. Maar ik zeg ook: het hoeft niet altijd een pijnlijke maatregel te zijn om het over een goede maatregel te hebben. Laten we vooral ook kijken hoe we uit die energiecrisis en de duurzaamheidscrisis ook sterker komen en dat is altijd de lijn die wij als VVD zien. Het hoeft niet altijd te somberen en pijn te lijden. Volgens mij kunnen wij als land ook krachtiger zijn in het bestrijden van de crisis die u aanhaalt, daar komen wij echt sterker uit. Dat hebben wij ook gedaan toen wij bijna onder water liepen en inmiddels zijn wij overal ter wereld de specialist in het beheersen van water en dat gaan wij ook op dit vlak doen mevrouw Maassen. Daar gaan wij weer gewoon een kans van zien. En niet somberen, het hoeft echt niet altijd pijn te lijden.

De **VOORZITTER**. U was klaar, ik dank u zeer. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Ze zeggen weleens dat de ogen de spiegel van de ziel zijn van de mens. Als je in iemands ogen kijkt, dan kom je erachter wat iemand bezighoudt, hoe iemand is. Zo is ook deze begroting. Hiermee zien we de ziel van dit college, waar het voor staat. We zien dat vier partijen hebben geprobeerd elkaar te ontmoeten en dat is op het eerste gezicht wel mooi. Maar als je beter kijkt, dan zien we dat er in de uitwerking en in de onderbouwing veel mist. En we zien eigenlijk vooral dat een aantal, sorry?

De **VOORZITTER**. U hoeft niet te luisteren naar wat er gezegd wordt buiten de microfoon. Ik zal ook anderen niet aanmoedigen om dat te doen, dus graag gewoon spreken.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Inderdaad. Maar we zien ook vooral dat dit college voor veel zaken niet staat, en dat zijn nu net zaken die de Voltfractie juist belangrijk vindt. We missen een beetje de mentaliteit van de mouwen opstropen en de problemen van nu werkelijk aangaan. Iets wat je zou verwachten bij deze partijen. Overal in de teksten rondom de begroting lees je een afhankelijke houding van bronnen van buitenaf. Als er geld komt vanuit

het rijk, als er geld komt van mecenaten, als er hulp komt van een familie. Ja, dan kunnen we oppakken en dan kan er verandering zijn. Maar wat we missen is plan B. Wat als? Wat als dat nu niet komt, wat als dat niet lukt? Daarover wordt gezwegen. En daar vragen wij om wat meer creativiteit, een radicaal andere aanpak. Helaas ook een visie die verder kijkt. En daar zullen wij als Voltfractie proberen te helpen om toch die ambitie, die nu ontbreekt in onze ogen, wat op te krikken. We zien op zich ook een college dat erkent dat Rotterdam voor een aantal grote uitdagingen staat. Een grote woonopgave, hoge energieprijzen, energiearmoede, hoge inflatie. Maar laten we even beginnen bij het klimaat. We zetten in, als grote internationale stad, op een doel van minimaal 25% CO_2-reductie in 2025 ten opzichte van 1990. En we hangen aan heel veel onzekerheden rondom het rijk. In alle eerlijkheid, de Voltfractie vindt dit een luie target. Bij de bank zeggen ze ook weleens dat als je wilt sparen, je hoog moet inzetten. Want je haalt bijna nooit je eigen doel. Dus als je € 100 wilt sparen, dan moet je inzetten op € 120, en dan kom je misschien op € 80 uit. Dus als wij een hoge ambitie neerzetten op het klimaat, dan zullen we harder gaan lopen. Dus waarom niet meer ambitie, vraag ik aan het college. Waarom niet inzetten op zo snel mogelijk klimaatneutraal? Waarom doen we niet zoals steden zoals Kopenhagen en Oslo, die veel hoger inzetten en daardoor dus in een korte tijd veel meer bereiken? En juist steden kunnen een enorme aanjager zijn als het gaat om EU-brede klimaatdoelen. Want gemiddeld zijn steden… en zeker een grote stad als Rotterdam met de haven, wij zijn verantwoordelijk als steden in algemene zin voor 70% van de CO_2-uitstoot. Dus beeld je eens in wat het zou kunnen betekenen voor Rotterdammers, maar ook voor Nederland en eigenlijk voor heel Europa als wij een ambitieuzer doel zouden neerzetten?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft een vraag aan u.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, het is natuurlijk heel mooi om met het klimaatverhaal andere steden erbij te betrekken, want het klimaat gaat tenslotte over de hele wereld. Maar ik vraag me af of mevrouw Elfilali wel op de hoogte is wat bijvoorbeeld het grote verschil is tussen een stad als Oslo en Rotterdam? Een van de grote verschillen, kan ik u vertellen, is de mate waarop energie wordt opgewekt. Oslo ligt zoals u weet in Noorwegen. Voor veruit het overgrote deel maken die gebruik van elektriciteit uit hydrocentrales. Die hebben we hier niet, dus als we die factor even weghalen in de vergelijking, hoe ziet u dan de vergelijking? Vindt u het dan nog een eerlijke vergelijking om een stad als Oslo met Rotterdam te vergelijken?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Zeker, ik noemde nu twee steden. Kopenhagen is ook bijvoorbeeld een stad, vergelijkbaar qua omvang en ook qua mentaliteit met Rotterdam. Maar waar het om gaat, en eigenlijk bevestigt de heer Van Drunen dat in zijn inbreng, wat ik heel mooi vind, is dat we dus heel goed kunnen gaan kijken naar andere steden die het beter doen dan wij en laten we daar dus van leren. Dat is ook precies waar Volt voor staat: de beste voorbeelden halen uit Europa en dan toe te passen dicht bij huis. Laat ik verdergaan. Ik snap dus eigenlijk niet voorzitter, waarom wij achterover gaan leunen en het minimum gaan doen. Wij zouden eigenlijk gewoon willen dat we die norm omhoog brengen. En laten we gewoon samen kijken met elkaar hoe we dat wel kunnen bereiken. In de bebouwde omgeving, met de haven, en laten we ook vooral groen en biodiversiteit niet vernietigen, maar gebruiken om onze doelen te halen. Wij pleiten voor het nemen van beslissingen die ecologisch verantwoord zijn, maar ook de ecologische gezondheid van onze stad vooropstellen, en die samengaan met economische activiteiten en er niet voor moeten wijken. Wij pleiten ook voor de economie van morgen. Met ruimte en aandacht voor bedrijvigheid in de brede zin, voor innovatieve start-ups, voor sociale ondernemers, voor een

economie die welzijn eigenlijk vooropstelt en daarmee ook economische bedrijvigheid kan stimuleren. In de voortgangsrapportage over een motie die de Voltfractie met een aantal andere politieke partijen heeft ingediend over ondernemend Rotterdam wordt aangekondigd dat er een uitvoeringsprogramma MKB en ondernemerschap komt. Op zich is dat een mooi streven, maar wat ontbreekt in dit tussenbericht is aandacht voor Rotterdamse start-ups, voor innovatieve en sociale ondernemers. Dus ik vraag het college: kan het college en de wethouder bevestigen ofwel in ieder geval toezeggen dat in dit aangekondigde programma naast aandacht voor het MKB, dat ook echt iets heel anders is dan andere categorieën bedrijven, er ook prominent aandacht zal zijn voor Rotterdamse start-ups, innovatieve en sociale ondernemers, en dat we daarmee dus ook de focus leggen op ondernemerschap dat bijdraagt aan een economie waar duurzaamheid, innovatie, circulariteit en ook welzijn centraal staan. Dan lazen wij in het coalitieakkoord dat het college een klimaatberaad wil gaan organiseren. Daar zijn wij als Voltfractie alleen maar voor. Alleen zien wij nu tot onze spijt dat er nog geen geld voor gereserveerd is, en uit ervaringen die er zijn, weten we dat het organiseren van een klimaatberaad, als je het goed wilt doen, tijd kost. Nu begrepen we vorige week van de wethouder dat het plan is om in het tweede kwartaal van 2023 met een voorstel te komen en dan in gesprek te gaan met de raad en dan datzelfde jaar nog een klimaatberaad te organiseren. Dat lijkt ons wat krap, dus vandaar dat wij een motie indienen waarin wij eigenlijk willen voorstellen om dat iets naar voren te halen en alvast in het eerste kwartaal van 2023 met een voorstel te komen zodat we als raad met elkaar in gesprek kunnen gaan over de inhoud van het klimaatberaad en ook de aanpak, zodat we er ook daadwerkelijk wat aan kunnen hebben. Dus daarvoor dien ik nu een motie in. Daarnaast dienen we ook een motie in waarin we eigenlijk de biodiversiteit willen stimuleren en dat doen wij met diverse andere partijen.
Dan even over subsidies. Publiek geld, inkoopbeleid, aanbestedingen en ook het subsidie verlenen zijn allemaal manieren waarop we als stad ook bepaalde doelen kunnen bereiken zoals duurzaamheid maar ook innovatie, digitalisering, circulariteit. Dus ik vraag het college: zijn wij dapper genoeg om dit soort instrumenten strenger in te zetten voor doeleinden die hieraan bijdragen? En is het mogelijk om goed te kijken naar bijvoorbeeld onze subsidieverordening en onderliggende beleidsregels of wij daar prominenter doeleinden zoals duurzaamheid en innovatie in kunnen invoegen, omdat dat een mooi en belangrijk vehikel zou kunnen zijn om bepaalde doelen te kunnen bereiken? Verder over werk en inkomen. Ten aanzien van de Participatiewet maken wij ons zorgen over de gebundelde uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in de Participatiewet, beter bekend als de BUIG. We zijn bang dat ten aanzien van dit kader we ons gaan beperken tot de kerntaken. Volt vindt het belangrijk dat er desondanks ruimte blijft bestaan voor de ontwikkeling richting de arbeidsmarkt voor de toekomst, waarin skills en vaardigheden centraal staan en er ook op nieuwe manieren wordt nagedacht over het verwerven en valideren van kennis, ervaring en competenties, en het ook makkelijker wordt om een persoonlijk ontwikkelpad te volgen, dwars door branches en sectoren heen. Ten aanzien van zorg maken we ons ook wel zorgen, om de buiging van het budget binnen de WMO. Als Voltfractie zijn we het op zich eigenlijk eens met het college dat er op andere manieren naar de zorg moet worden gekeken. Dus meer gericht op passende zorg, op E-health, preventie, door beter samen te werken met het netwerk van informele zorgverleners en mantelzorgers. Maar tegelijkertijd zijn deze oplossingsrichtingen gericht op de korte termijn en daardoor onzeker. Zo lopen zorgaanbieders tegen btw-problemen aan als zij zorgpersoneel aan elkaar willen uitlenen, vraagt E-health om investeringen, is het moeilijk om preventie in businessmodellen te gieten en neemt het aantal mantelzorgers per hulpbehoevende af. Dus als we er niet in slagen om te investeren ook in langetermijnoplossingen, dan zijn we bang dat we tot verschraling van de zorg voor Rotterdammers gaan komen. Met oplopende wachtlijsten en vaker het antwoord nee, terwijl mensen hulp juist nodig hebben. We kijken in ieder geval op dit moment uit naar de plannen van het Rotterdamse Zorgakkoord en zullen dan op basis

daarvan kijken wat we daarvan vinden. Digitalisering, ook een favoriet onderwerp van Volt. Het wordt natuurlijk steeds belangrijker, ook binnen het beleid van lokale overheden. Denk aan aandacht voor algoritmen, artificiële intelligentie, informatieveiligheid, apps, de beweging richting smart cities, digitale dienstverlening en digitale inclusie. Dus waar wij in het begin hoopgevend waren over een wethouder Digitale inclusie, maakten we ons tegelijkertijd bij het begin ook zorgen over de plek van digitalisering binnen het college en ook het ambtelijk apparaat. We zien inderdaad nu bevestigd dat het thema versnipperd en verspreid ligt over verschillende wethouders, schakels, afdelingen en zien ook in de begroting geen duidelijke koers voor het onderwerp. Dus ja, er is een digitaliseringsagenda, maar die omvat slechts een deel van de relevante thema's rondom digitalisering.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). En als we echt vooruit willen, moeten we toewerken naar een bredere digitaliseringsagenda, waarin een meer integrale visie wordt neergelegd voor de komende jaren.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ik heb echt een oprechte vraag aan mevrouw Elfilali, want ik ben ook echt oprecht benieuwd naar het antwoord. Digitalisering is natuurlijk een heel breed begrip. Maar is voor Volt digitalisering nu een doel of een middel, want dat is mij niet helemaal duidelijk.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Digitalisering is iets essentieels in deze tijd. Het is inderdaad een breed begrip, want het gaat over dienstverlening, het gaat over innovatie, het gaat over onze economie, het gaat over vaardigheden die je eigenlijk al van jongs af aan moet leren, dus het is niet een kwestie van doel of middel. Het is iets dat essentieel is en waar je gewoon goed beleid op moet hebben en waar we dus ook heel erg strategisch naar moeten kijken, juist een stad als Rotterdam. En dat is precies wat wij voorstellen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Maar juist omdat het zo'n breed thema is, zou u het dan toch juist moeten prijzen dat het, u noemt het versnipperd, ik zou zeggen dat het juist breed verspreid is over de verschillende wethouders heen en dat het juist niet op één punt is toegespitst.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Wat ik al zei in mijn betoog, we waren hoopvol en blij dat het überhaupt een plek kreeg binnen het college. Alleen als het dan zo verwatert dat het eigenlijk niks is, dan is het weer teleurstellend, dus wij hopen dat we het nu kunnen bijsturen zodat we digitalisering naar een hoger plan kunnen brengen. Daarom stellen wij dus ook voor om met een brede digitaliseringsagenda te komen waarin we gaan kijken wat de visie wordt voor de komende jaren.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ik ga verder met mijn betoog over organisatie en ook het uitgangspunt dat we op zich ook delen, namelijk dat problemen moeten worden opgelost op het meest wenselijke bestuurlijke niveau en vaak is dat de wijk. Wij staan daarom achter bewegingen zoals Wijk aan zet, en houden dit soort bewegingen ook goed in de gaten. We zien alleen ook tegelijkertijd dat er af en toe bewegingen zijn om dan juist te gaan bezuinigen op mooie initiatieven vanuit de wijken en daar maken we ons ook zorgen om. Wat we verder ook nog missen is vanuit onze filosofie aandacht voor Europa. Er is een team Internationale zaken en er zijn Europese subsidies waar we gebruik van maken en waar de begroting ook naar wijst. Maar wij denken dat er nog veel meer te halen is uit Europese subsidies en fondsen. Daarom zouden wij ook graag zien dat er wordt onderzocht hoe er meer impact gemaakt kan worden bij het benutten van Europese fondsen en subsidies. Tot slot voorzitter, een aantal punten rondom bouwen en wonen. Wij zijn voorstander van creatieve woonvormen en we zijn ook heel blij met de belofte die in het coalitieakkoord staat over coöperatief wonen. We missen alleen de uitwerking. We missen nu in de begroting daar ook financiering voor. Daarom dienen wij een motie in die wat meer kleuring kan geven aan die mooie belofte rondom coöperatief wonen. Dan nog een motie over het combineren van functies. We hebben veel vastgoed, veel leegstand, dus het combineren van woon-werkfuncties zou ook kunnen bijdragen aan twee doelen. Tot slot nog twee vragen aan het college. Wij denken dat er ook nog meer ambitie kan zijn als het gaat om afvalscheiding. Dat draagt bij aan hergebruik maar ook aan circulariteit. Hoe kijkt het college aan tegen de huidige norm binnen Rotterdam als het gaat om afvalverwerking en afvalscheiding en hoe zouden we die norm omhoog kunnen krikken? Het tweede is, we zien dat veel mensen in financiële problemen komen en we zien ook tegelijkertijd dat als je daar daadwerkelijk iets aan wilt doen, dat kinderen ook van jongs af aan moeten leren omgaan met geld. Dus een vraag aan het college hoe zij aankijken tegen huidige initiatieven rondom geldbewust opgroeien en leren omgaan met geld van jongs af aan. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 28. Goede voorbereiding op het Rotterdams klimaatberaad

"De gemeenteraad van Rotterdam op 8 en 10 november 2022 bijeen ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord staat: 'We organiseren een Rotterdams burgerberaad voor het klimaat: een gelote groep Rotterdammers wordt gevraagd welke klimaatmaatregelen zij voorstellen om de klimaatdoelen voor 2030 te realiseren. Deze voorstellen worden besproken in de gemeenteraad.';
- dit herhaald wordt in de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023 met de toevoeging: 'In 2023 zal het eerste Burgerberaad georganiseerd worden en worden de eerste plannen voorgelegd aan de raad.';
- het op dit moment onduidelijk is waar in de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023 er geld is gereserveerd voor de organisatie van het Rotterdams klimaatberaad;

overwegende dat:
- voor een goed en succesvol klimaatberaad voldoende tijd en een adequate voorbereiding nodig is;

- hierbij rekening moet worden gehouden dat het betrekken van de Rotterdamse raad in de voorbereidingen wenselijk is en dat dit proces ook ruim de tijd nodig heeft, voordat aan de loting begonnen wordt;
- hierbij rekening moet worden gehouden dat de lotingsrondes en de verdere uitvoering van het klimaatberaad beiden enkele maanden in beslag zullen nemen;

verzoekt het college:
- de Rotterdamse gemeenteraad al in het eerste kwartaal van 2023 in de vorm van een collegebrief inzage te geven in de plannen voor het Rotterdams klimaatberaad;
- de raad al in het eerste kwartaal van 2023 in deze plannen te betrekken;
- aan te geven waar in de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting van 2023 er geld is gereserveerd voor de organisatie van het Rotterdams klimaatberaad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

Motie 29. Meer informatieborden over biodiversiteit in Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam op 8 en 10 november 2022 bijeen ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- er een biodiversiteitscrises gaande is en we de afname van de verscheidenheid van soorten moeten keren om zo een leefbare stad te behouden voor toekomstige generaties;
- er binnen de stad Rotterdam misconcepten zijn rondom het thema biodiversiteit en het daar bijhorende beheer van de natuur in de stad;
- een tekort aan kennis kan leiden tot een gebrek aan draagvlak voor (het beheer van) deze biodiverse gebieden;

overwegende dat:
- Rotterdam er de komende jaren 40 hectare bijenlandschap bij krijgt en de ambitie er is om meer groene gebieden in de stad met elkaar te verbinden om zo de biodiversiteit in de stad te vergroten;
- we dit verspreid door de hele stad willen doen. Juist ook op plekken waar er nog weinig stadsnatuur is en veranderingen nodig zijn in het beheer van deze gebieden, zoals ander maaibeleid;

verzoekt het college:
- om meer informatieborden te plaatsen bij bestaande biodiverse gebieden en informatieborden plaatsen bij nieuwe biodiversiteitsprojecten zoals bij de uitbreiding van de bijenlandschappen;
- op deze manier het belang uit te leggen van biodiversiteit d.m.v. aantrekkelijke informatieborden, met foto's en begrijpelijke taal op strategische plekken in deze gebieden;
- op deze informatieborden met QR-codes te werken en deze te koppelen aan de online-informatieprogramma's van de gemeente, zoals de campagne de 10 van 010;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts, M.S. Abrahamse, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T. de Haan

Motie 30. Belofte coöperatief wonen

"De gemeenteraad van Rotterdam op 8 en 10 november 2022 bijeen ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- het woningtekort aankomende jaren zal toenemen;
- woningdelen een reële verlichting op de woningmarkt teweeg kan brengen;
- hierover in het coalitieakkoord geld beschikbaar wordt gesteld voor de stimulans van coöperatieve woonvormen, alleen niet gespecificeerd wordt hoe dit dan wordt gedaan;

overwegende dat:
- coöperatief wonen mensen niet alleen een plek geeft om te wonen, maar ook in staat stelt om iets op te bouwen;
- dit kan door aandeel te kopen in een coöperatie waar je kunt wonen en werken;
- er ruimte gemaakt moet worden in de bestemmingsplannen voor coöperatief wonen

verzoekt het college:
- uitwerking te geven aan de belofte die gedaan wordt in het coalitieakkoord daarbij te definiëren hoeveel, en op welke manier, geld besteed gaat worden aan de stimulans;
- hierover terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

Motie 31. Combineer functies vastgoed

"De gemeenteraad van Rotterdam op 8 en 10 november 2022 bijeen ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college met target 7 inzet op de doelstelling tot woningbouwproductie en dat om deze doelstelling te halen, de beschikbaarheid van voldoende (bouw)locaties essentieel is;
- daarnaast het college met target 13 in wil zetten op behoud van voldoende bedrijfsruimte;

overwegende dat:
- het combineren van functies, zoals woon-werken, horeca-stedelijke landbouw, industrie-recreatie kan bijdragen aan het voldoen aan meer woningen, ruimte voor bedrijvigheid en het tegengaan van leegstand of onbenut potentieel van ruimtes;
- slimmer en flexibeler gebruik van bestaand vastgoed, zoals kantoor- en bedrijfspanden of woningen, kan bijdragen aan de woonopgave en bedrijvigheid in Rotterdam;

verzoekt het college:
- in te zetten op het faciliteren en stimuleren van het combineren van functies, zoals woon-werken, horeca-stedelijke landbouw, industrie-recreatie en waar nodig te onderzoeken wat hiervoor nodig is;

- hierover terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, A. Kockelkoren en G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, dit zijn de eerste 224 dagen van deze raad en ook van mij als raadslid, en de eerste 145 dagen van dit college. Dat klinkt heel erg lang, maar het is slechts een fractie van de honderden dagen, maanden en jaren die deze stad al kent en de talloze raden, colleges en zelfs stadhouders die hier voor mij zijn gepasseerd. En als ik dat zeg voorzitter, dan voel ik mij een klein onderdeel van deze grote stad die altijd doorgaat en door zal gaan. Maar toch wil ik vandaag stilstaan bij de stad van de toekomst en werken aan deze grootse stad met een ambitieuze toekomst. Want ik ben een kleine radar maar ik heb grote ambities. Werken aan een stad die onverminderd doorgaat. En graag ga ik met u een wandeling maken door die stad van de toekomst. Ik zie een Rotterdam waar uw kleinkinderen, uw neefjes, nichtjes of buurtkinderen wakker worden in een stad in bloei. Die worden gewekt door zoemende bijtjes in het bijenlandschap van onze stad, en de fiets of de tram of metro pakken onderweg naar hun basisschool, langs de groene stroken van de Schiedamse wijk tot aan het Rijnhavenpark, omdat zij zich vrij en veilig, zonder stoplicht door een 15-minutenstad kunnen bewegen. Omdat niemand meer naar de andere kant van de stad hoeft te bewegen om een goede basisschool te krijgen. Onderwijs als wapen om kansen te vergroten voor jong en oud, arm en rijk. En na een schooldag vol rekenen, taal en sport en cultuur met ontbijt zijn er genoeg parken en speeltuinen, waar ze in alle vrijheid grenzeloos kunnen spelen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik hoor mevrouw Maassen het toekomstbeeld van Rotterdam schetsen waar de bijen door de stad gaan en waar we ons verplaatsen met fiets, tram en metro. Nu wil het geval dat D66 een groengebied, een prachtig natuurgebied bij de Esch wil slopen. En dan denk je: waarvoor dan? Ja, voor een brug voor de auto. Dus waarom maakt u dan die keuze niet? Gewoon nu niet voor die brug met die auto?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, zoals ik ook al zei hè, het gaat om een stad voor de toekomst voor iedereen. Dat betekent dat deze brug gaat werken aan een stad waarin iedereen zich in een 15-minutenstad kan voortbewegen, omdat dat bijdraagt aan kansengelijkheid. Dat betekent ook dat we af en toe keuzes moeten maken, want we hebben nu eenmaal ruimteconcurrentie in deze stad. Dat betekent niet dat wij groen gaan opofferen voor een brug, want we zullen namelijk dit groen ook compenseren. Volgens mij zijn daar ook moties over aangenomen waarin we gaan onderzoeken hoe we ervoor kunnen zorgen dat dat groen ook nog steeds beschikbaar blijft voor de Rotterdammer. Misschien niet op de plek waar de brug staat, maar zeker wel beschikbaar voor de Rotterdammers in deze stad.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). De jonge Rotterdammer van morgen ontwikkelt zich in een groene stad tot wereldburger waarin kansen aan de voeten liggen, waar zij in contact komen

met verschillende culturen. Expats, studenten, nieuwkomers, oudgedienden en tijdelijke gasten. Jonge en oude nachtdieren die genieten van een levendige waterkant aan de Maas vol nachtcultuur, terrassen en bars. Een leerstad met een studentenleven aan beide zijden van de Maas, dankzij een oeververbinding. En onze internationale campus, vol groene kades, bomen op de Erasmusbrug, ik durf te dromen, cruiseschepen op walstroom en daken vol met zonnepanelen en dik groen mos, waar misschien ook nog wel een worm uit klimt. Een stad met een CO_2-neutrale haven, een waterstofhub en duurzame bedrijvigheid. Maar die stad komt er niet vanzelf. In 2050 iets bereiken betekent vandaag beginnen en tempo maken. Daarom vraag ik het college hoe het staat met plannen van het coalitieakkoord. Wanneer wordt het verkeersexperiment bij de Erasmusbrug definitief gemaakt en hoe verlopen de gesprekken voor eenrichtingsverkeer op de Nieuwe Binnenweg en het verkeersexperiment op het Eendrachtsplein? Hoe staat de voortgang met dat 40 hectare bijenlandschap? Hoeveel hectare bijenlandschap kunnen we erbij verwachten en lopen we op schema? Wanneer mogen we de verkiezing van een nachtburgemeester verwachten en weten we al waar we in 2023 vijf extra nachthorecagelegenheden hebben? Ik noem maar wat, misschien de Maas. Is er een gesprek geweest met de scholen om segregatie aan te pakken in het onderwijs? Bijvoorbeeld voor de mogelijkheid voor centraal aanmeldbeleid. Wat is de status van het te organiseren burgerberaad voor het klimaat en wanneer mogen we de eerste voorstellen verwachten in de raad? Dan kijk ik ook naar mijn collega. D66 doet er ook graag een schepje bovenop. Als D66 mogen de ambities nog grootser. Rotterdam is volwassen geworden in de afgelopen jaren. We hoeven niet meer in calimerostand te kijken naar Amsterdam hoe die de zaken aanpakt. We investeren het meest van de G4 in klimaat en deze stad blaakt van het potentieel en dat zelfvertrouwen mogen we wat mij betreft uitstralen. Daarom vraag ik het college zich aan te sluiten bij het convenant Klimaatadaptief bouwen. Dit past perfect bij onze groene ambities en laat aan onze partners zien dat we dit serieus nemen. We hebben hiervoor ook een motie die we willen indienen. En welke mogelijkheden zijn er om innovatieve woningvormen zoals woningcoöperaties meer ruimte te geven? Dit past wat mij betreft ook goed bij het moderne gezinsleven van de toekomst.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, in mijn eigen verhaal had ik het over het verhaal van twee steden. En als ik mevrouw Maassen hoor, dan hoor ik natuurlijk een heel mooi toekomstbeeld, maar de vraag is: wat doen we met de mensen die nu niet kunnen rondkomen? Wat doen we met die groeiende armoede bij kinderen die gewoon zonder ontbijt naar school gaan, zelfs zijn flauwgevallen in de klas? Wat is daar uw antwoord op? Want ik heb nu al zes, zeven minuten naar u zitten luisteren en ik hoor alleen maar een heel mooi groen hallelujaverhaal, waar ik overigens niet tegen ben, maar dat losstaat van de werkelijkheid van tienduizend Rotterdammers van vandaag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, kijk, ik schets een toekomstbeeld waarin de stad van twee snelheden, zoals de heer Moti die schetst, inderdaad verleden tijd is. Ik heb het net ook al in een interruptie gezegd, we investeren € 54 miljoen per jaar in armoede. Dat is het meeste ooit. Dat telt in totaal op tot meer dan € 200 miljoen, wat we uitgeven aan de aanpak van armoedebestrijding. We zijn bezig met een pilot in Delfshaven om kinderen een ontbijt op school aan te bieden en dat gaan we uitbreiden. Zo zijn er nog talloze voorbeelden te bedenken waarin wij ervoor zorgen wat mij betreft om de mensen te emanciperen zodat ze uit die armoedesituatie komen en dat we hen helpen om zichzelf te helpen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik hoor nu een beetje hetzelfde broodje-aapverhaal als ik bij de VVD-fractie hoorde. We gaan mensen emanciperen, mensen moeten aan het werk gaan, dan komen ze uit de armoede. De bittere waarheid is dat de armoede op dit moment plaatsvindt bij tienduizenden gezinnen die gewoon elke dag fulltime werken. Gewoon onze wijkagenten die hun rekeningen niet meer kunnen betalen, verplegers die hun rekeningen niet meer kunnen betalen, winkelpersoneel van de Bijenkorf dat zijn rekeningen niet meer kan betalen en daarom twee weken geleden hier aan het staken was. Dat is de realiteit van vandaag. Dan kunt u wel zeggen: we gaan de mensen emanciperen. Nee, die mensen zijn al geëmancipeerd maar die verdienen gewoon te weinig en de vraag is hoe gaan we ze helpen?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik ben niet in de gelegenheid om het minimumloon omhoog te trekken en ik ben in deze raad ook niet in de gelegenheid om het belastingstelsel aan te pakken. Waar ik wel toe in staat ben is om de mensen te helpen die in Rotterdam bij de gemeente aankloppen en daar hebben we heel veel verschillende regelingen voor. We hebben een energietoelage voor de mensen die tot, volgens mij, 140% van het sociaal minimum verdienen. We hebben een bijzondere bijstand, we hebben de individuele bijzondere bijstand, we hebben een Armoedefonds waarmee we straks mensen gaan helpen. Dus u kunt niet doen alsof we niets doen. En de mensen die werken en nog steeds in de knel zitten, ook zij zijn welkom bij de gemeente om te vragen om hulp en daar staat ook de deur voor open.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, daar ben ik blij mee, dat de fractie van D66 zegt: ja, ook voor deze mensen staat de deur open en die moeten we helpen. Kan ik er dan van uitgaan dat u dan ook voor de amendementen van de PvdA gaat stemmen die het mogelijk maken dat inderdaad ook wijkagenten, verplegers, winkelpersoneel van de Bijenkorf zo meteen in aanmerking komen voor de individuele inkomenstoeslag, in aanmerking komen voor de kindertoeslag of het jeugdtegoed, in aanmerking komen als ze wat ouder zijn voor de AOW-toeslag, omdat we de grenzen verhogen en de bedragen verhogen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, dit is het mooie aan de politiek. Er is eenzelfde doel maar we hebben een verschil in opvatting in hoe we dat doel moeten bereiken. Daarom kan ik niet meegaan met uw motie om deze dingen te verhogen. Ik zie ook niet precies in hoe we dat… Ik heb alle vertrouwen in de wethouder dat hij met de juiste maatregelen komt om ervoor te zorgen dat we de armoede in Rotterdam gaan aanpakken.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). In de stad van de toekomst verminderen we het afval en werken we toe naar circulariteit. Daar is nog een wereld te winnen en hoe kunnen we ervoor zorgen dat we meer initiatieven ondersteunen die zich inzetten voor die circulaire stad? En ten slotte op dit punt, zonder mensen in cruciale sectoren gaat deze transitie niet plaatsvinden. Er is hier al vaak genoeg gesproken over mensen die aan het werk zijn en de mensen die nog worden gezocht. De personeelstekorten zijn flink en alle kansen moeten we dus aangrijpen. Ik ben blij met het RAP010-fonds, maar we moeten ook onze ogen openhouden voor kansen. Daarom ben ik heel erg benieuwd of we ons als gemeente Rotterdam kunnen aansluiten bij het initiatief van de techniekssector dat afgelopen week is gepresenteerd en in samenwerking met onderwijs en ondernemers dit initiatief kunnen ondersteunen. Voorzitter, ik zei het net al, de stad van de toekomst wordt niet alleen bepaald door de fysieke ruimte maar ook door de mensen die erin wonen. Het gaat om de mensen hier in de stad.

Rotterdam, een stad van ruim 650.000 mensen, 80.000 bedrijven, 73.000 studenten, 170 nationaliteiten en 71 wijken. Een mooi mozaïek van mensen, culturen en ideeën. Die stad kan in de toekomst alleen vorm krijgen als iedereen in deze stad de kans krijgt om zichzelf te zijn, diens eigen ik mag bloeien in veelkleurigheid. Laat de diversiteit er zijn. Laat Rotterdam een stad zijn waar iedereen diens eigen ik ten volle kan ontdekken. Waar we non-acceptatie en haat met kracht afkeuren en bestrijden, waar we strijden voor het eigen ik. En niet om het samenzijn te verbreken. En niet om te verindividualiseren in deze stad, maar dat er een plek is voor al die verschillende mensen en al die verschillende meningen en iedereen het recht heeft om zichzelf te zijn. Rotterdam, letterlijk en figuurlijk als veilige haven met ruimte voor alle unieke karakters en mensen. We zijn als D66 daarom trots dat we nog steeds shelter city zijn. Dat we extra investeren in de aanpak van discriminatie en racisme en dat we investeren in een emancipatieagenda. Maar ook hier voorzitter bereiken we alleen iets in de toekomst als we vandaag beginnen. Kan het college aangeven of er al gesprekken plaatsvinden met instanties over cultuursensitieve zorg en of het bereid is om mee te werken aan het Roze Loper Keurmerk? Welke concrete acties zijn er ondernomen, en ik citeer hier het coalitieakkoord, voor de veiligheid, voorlichting en zichtbaarheid van de lhbtiqa+-gemeenschap en in hoeverre gebeurt dit in overleg en afstemming met queer Rotterdammers? Ik wil hierover ook graag een motie indienen. Welke stappen zijn er ondernomen om afspraken te maken in de aanpak van discriminatie op de huizenmarkt, arbeidsmarkt en in het uitgaansleven? Worden er bijvoorbeeld al mystery guests ingezet en worden organisaties hier ook op aangesproken? Ook hier wil D66 weer een stap verdergaan. Ik spreek geregeld mensen in de stad en daarbuiten van de queer community. Mensen mogen en kunnen lang niet altijd zichzelf zijn en ik heb van dichtbij gezien hoe ongelukkig je dat kan maken. Ik wil de diversiteit van deze stad omarmen. Iedereen mag er zijn. Jong, oud, dik, dun, van noord tot zuid. En daarom vraag ik het college om in gesprek te gaan met dat mozaïek van mensen om de groei van de stad te bevorderen en om zichtbaarheid te geven aan die diversiteit. We willen daarom graag een motie indienen om te onderzoeken of we kennissessies kunnen organiseren met verschillende groepen in de stad over het institutioneel vertrouwen. En afgelopen week heeft het rijk geld aangekondigd voor de excuses voor het slavernijverleden en ik vraag aan het college: gaan wij met een stapeltje ideeën naar Den Haag om ook in Rotterdam de juiste aandacht hieraan te kunnen besteden en ook een beroep te kunnen doen op die € 200 miljoen? Ik weet dat andere partijen in de raad het heel vies vinden klinken als we een beroep doen op rijksgeld, maar goed, het ligt voor het oprapen. Voorzitter, zoals ik al zei, Rotterdam is een leerstad en een wereldstad met wereldburgers. En als bestuur van deze stad hebben onze beslissingen niet alleen invloed op Rotterdammers, maar op allen die zich met deze stad verbonden voelen of met Rotterdam verbonden zijn. We staan hier niet alleen voor de wereldburgers in deze stad. Het is ook voor de mensen en bedrijven om ons heen. In verbondenheid met Zuid-Holland, Nederland, Europa. Rotterdam als stad van de wereld en leerstad van de toekomst. Die internationale stad vraagt om een internationale strategie. Een blik naar buiten en een gesprek met onze internationale partners. Wij kunnen leren van anderen en anderen van ons. Maar we moeten ook kritisch zijn. De oorlog in Oekraïne heeft ons geleerd dat we niet altijd alleen maar happy clappy moeten zijn met iedereen die met ons wil samenwerken. Er was een oorlog voor nodig om onze relaties met Rusland te herijken en mijn vraag aan het college is: zijn we hier kritisch op in onze huidige relaties met andere landen die bijvoorbeeld de mensenrechten aan de laars lappen en welke keuzes maken wij hier als Rotterdam nu in? In onze internationale strategie past dat we de banden met onze partners zorgvuldig kiezen. Maar die we dan kiezen moeten dan warm en goed zijn. Nodig ze uit en wees in contact. Dat is ook onderdeel van de motie die ik net heb aangekondigd. Vooral met landen waarvan een grote diaspora in Rotterdam woont. Want al die wereldburgers komen van allerlei plekken en brengen ook allemaal hun eigen toegevoegde waarde mee. En niet alleen de Rotterdammer heeft af en toe een helpende hand nodig, ook onze tijdelijke gasten. Daarom ben ik er trots

op dat we nog steeds shelter city zijn. Dat heb ik volgens mij al gezegd. Dat we mensen een tijdelijk onderkomen kunnen bieden als het in hun eigen land te heet onder de voeten wordt. En ja, ook in de stad van de toekomst zullen we mensen een extra handje helpen. Want ik heb niet de illusie dat ook in een stad van de toekomst mensen af en toe in armoede leven of tegen problemen aanlopen. Daarom vraag ik het college hoe het staat met de 200 transitieplekken die we in het coalitieakkoord hebben afgesproken, waarin we hebben afgesproken dat we onderdak bieden aan groepen die dat nodig hebben. Daarnaast is er voor het zomerreces een motie van 50PLUS aangenomen om met een plan van aanpak te komen ten aanzien van daklozen. Dat plan wordt pas in juni 2023 naar de raad gestuurd en er komt misschien weer een heel koude winter aan. Niemand wil dat mensen in de vrieskou op straat slapen, dus ik wil graag een beetje tempo achter dat plan zetten. Ik vraag daarom aan de wethouder of hij wil toezeggen om eerder met dit plan van aanpak te komen en daarin ook in beeld te brengen wat nu de aantallen mensen zijn die op straat slapen. Tot slot voorzitter, laten we ons in deze stad vol met die verschillende mensen, ideeën en meningen, ook in deze raad, verenigen. Verenigen tot één samenleving en één stad, waar we de uitdagingen en problemen die ons in de ogen kijken niet laten verdelen, maar dat we daar misschien met verschil van opvatting, samen het hoofd aan bieden. Met dat ene gemeenschappelijke doel, samen één stad, één stad die klaar is voor morgen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 32. Actief (een handtekening) onder klimaatadaptief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van agendapunt 7.1, Debat over de begroting voor 2023 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.7;

constaterende dat:
- grote weersveranderingen ten gevolge van klimaatverandering een weerslag hebben op Rotterdam, zo zijn er dit jaar lange periodes van droogte geweest, hitte en wateroverlast;
- er een grote bouwopgave voor Rotterdam in het verschiet ligt met de ambitie, zoals afgesproken in het coalitieakkoord 2022-2026 'Eén Stad', om jaarlijks 4.000 woningen te bouwen;
- in 2018 het convenant 'Klimaatadaptief bouwen' van de provincie Zuid-Holland opgesteld is waarin verschillende gemeenten en private partijen zich committeren om dit vraagstuk in de bouw samen beter op te pakken;

overwegende dat:
- de gemeente Rotterdam zich inzet om de stad weerbaarder te maken voor deze weersveranderingen, maar dat veel delen van de stad nog onvoldoende voorbereid zijn op de toekomstige weersomstandigheden;
- Rotterdam gebruik kan maken van de kennis uit het convenant om haar eigen ambities verder vorm te geven en het hoofd te bieden voor de bouwopgave in het kader van klimaatverandering;
- deelnemers van het convenant zowel delen in kennis als in instrumenten en dat voor de grote bouwplannen van de gemeente, dit een niet te negeren middel is;
- Rotterdam ook haar kennis en kunde via het convenant kan delen met de andere tekenaars, wat samenwerking in de regio bevordert;

verzoekt het college:
- om de ambities van het Rotterdamse college rondom klimaatadaptatie een boost te geven door het convenant 'Klimaatadaptief bouwen' te ondertekenen;

- om inzichtelijk te maken hoe het klimaatadaptatie een primaire rol gaat geven binnen de bouwopgave van Rotterdam;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan, A. Kockelkoren en I. Elfilali

Motie 33. Queer acceptatie vergt representatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdam een diverse en brede lhbtiqa+-gemeenschap kent;
- in het Regenboogstembusakkoord wordt voorgesteld dat eens per jaar een tussentijdse evaluatie plaatsvindt;
- in het coalitieakkoord 'Eén Stad' is opgenomen dat er wordt gewerkt aan meer veiligheid, voorlichting, zichtbaarheid en afstemming van/met lhbtiqa+'ers in Rotterdam;

overwegende dat:
- het belangrijk is dat verschillende organisaties die de regenbooggemeenschap vertegenwoordigen betrokken zijn bij het beleid ten aanzien van lhbtiqa+-acceptatie;
- lhbtiqa+-acceptatie een thema is dat aandacht van veel verschillende beleidsvelden vraagt;
- recente ontwikkelingen in de stad laten blijken dat lhbtiqa+-acceptatie een onderwerp is dat ook in Rotterdam nog veel aandacht vraagt;
- het belangrijk is dat het beleid ten aanzien van lhbtiqa+-acceptatie breed gedragen wordt omdat het een diverse groep mensen betreft;
- het belangrijk is om met een brede groep betrokken lhbtiqa+'ers hierover op structurele basis gesprekken te voeren over een brede set thema's welke betrekking hebben op deze doelgroep;

verzoekt het college:
- meerdere gesprekken te voeren met de initiatiefnemende organisaties van het Rotterdamse Regenboogstembusakkoord over de ontwikkeling van het beleid rondom lhbtiqa+-acceptatie en de veiligheid van deze groep in de stad en de voortgang hiervan;
- gesprekken met queer Rotterdammers en organisaties organiseren waarmee hun inbreng kan worden meegenomen in de beleidsontwikkeling;
- bij het eerstvolgende overleg in ieder geval te betrekken hoe de Rotterdam Pride meer zichtbaarheid kan krijgen in de stad;
- in gesprek te gaan met alle scholen in Rotterdam over de noodzaak en expliciete wens van het college om scholen een veilige werk- en leeromgeving te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, P.J.P. Lansink-Bastemeijer, G.J. Engberts en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 34. Gevestigd, maar niet vertegenwoordigd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van agendapunt 7.1 Debat over de begroting voor 2023 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.7;

constaterende dat:
- het Sociaal en Cultureel Planbureau op 11 oktober jl. het rapport 'Gevestigd, maar niet thuis' heeft uitgebracht over de integratie van migranten in Nederland;
- in dit rapport signalen beschreven staan over zowel het lage institutionele vertrouwen van Nederlanders met bijvoorbeeld een migratieachtergrond (maar ook Nederlanders zonder migratieachtergrond), als hun gevoelsmatige ervaring dat hun belangen niet goed worden vertegenwoordigd in de politiek;
- Rotterdam een grote gemeenschap kent van Nederlanders met laag institutioneel vertrouwen;

overwegende dat:
- de diverse gemeenschappen die leven in Rotterdam mogelijk ook ervaren dat hun geluid politiek gezien onvoldoende gehoord wordt;
- gesprekken aangaan met deze Rotterdammers, bijvoorbeeld die met Afrikaanse roots, van groot belang is om het institutionele vertrouwen en verbintenis met Rotterdam van deze groepen te doen groeien;
- bij goed burgerschap ook de kans hoort om adequaat gehoord te worden, en de gemeente hierin een faciliterende rol zou moeten vervullen;

verzoekt het college:
- de mogelijkheden te onderzoeken om te investeren in het vertrouwen van (jonge) Rotterdammers door eens per half jaar een kennissessie in samenwerking met maatschappelijke organisaties te organiseren, gericht op het vergaren van input voor hoe Rotterdammers meer betrokken kunnen worden bij de Rotterdamse politiek en daarbij de financiering mee te nemen in het onderzoek;
- de mogelijkheden en wenselijkheid om periodiek evenknieën uit de landen van herkomst uit te nodigen om met de Rotterdamse raad mee te lopen te onderzoeken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, A.J.A. Maassen en T. de Haan

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, 8 juli 2021, weet u het nog? Toen riep deze gemeenteraad de noodtoestand voor het klimaat uit via een motie van de Partij voor de Dieren. Ja, dan verwacht je toch dat dit college handelt vanwege deze noodtoestand voor het klimaat? Kan de wethouder ons uitleggen wat de noodtoestand voor het klimaat nu precies inhoudt voor haar en hoe handelt de wethouder hiernaar? Wat doet zij? Het gaat immers slechter dan ooit met onze planeet. Zonder radicaal andere keuzes te maken koersen we af op een stijging van de temperatuur van 4 graden Celsius aan het einde van deze eeuw. Nu zien we al de gevolgen van deze temperatuurstijging. De mens, die slechts 0,01% van het leven op aarde vertegenwoordigt, is daar verantwoordelijk voor. Het klimaat zou zich nog kunnen herstellen, alleen als het roer radicaal omgaat. En terwijl het ene rapport na het andere rapport leert dat de planeet er veel slechter voor staat dan we al

dachten, dat de temperatuurstijging sneller gaat dan gedacht, wachten wij hier in Rotterdam nog altijd met smart op de groene daden van dit college. Dit college mag dan van mening zijn dat het al heel veel doet, maar dit klimaatbeleid toont een gebrek aan ambitie. Geen moeite zou te veel moeten zijn om de klimaatverandering af te wenden. Dit college is een college dat vooral afschuift, aan klimaattafels waar grootvervuilers zijn oververtegenwoordigd. En het schuift het door naar toekomstige generaties. Er wordt voornamelijk gewezen naar het rijk en de gelden van het rijk. Maar wat nu als die gelden niet komen? Rotterdam is verantwoordelijk voor ongeveer 25% van de landelijke CO_2-uitstoot. Ruim 90% van de stedelijke CO_2-uitstoot komt voort uit de bedrijvigheid in de Rotterdamse haven, voornamelijk veroorzaakt door de fossiele bedrijven. Maar het college richt zich voornamelijk op de overige 10% en verschuift hiermee de aandacht van het systeem naar het individu. Mensen kunnen natuurlijk op individueel niveau een positieve invloed hebben, maar het echte probleem ligt toch echt bij de grote fossiele bedrijven die de wereld naar de afgrond duwen. Ondertussen wordt de fossiele industrie in Rotterdam geen strobreed in de weg gelegd. Sterker nog, de aanwezigheid van de fossiele industrie wordt gelegitimeerd door dit college door haar partner te maken in de uitvoering van publiek beleid. De fossiele industrie keuvelt lekker mee aan de klimaattafels, we zien ze terug in het onderwijs en in het domein van werk en inkomen. Maar het klimaat trekt zich hier niets van aan. De klimaatcrisis wordt steeds erger. Niets doen is geen optie en kost uiteindelijk alleen maar meer geld. Wij zeggen: neem nu eindelijk als Rotterdam eens afscheid van de fossiele industrie. Verbreek alle banden met deze bedrijven. Want hoe je het wendt of keert, je zult toch afscheid moeten nemen van de fossiele industrie. Immers, het zijn kolen en olie. De mens denkt altijd dat zaken niet anders kunnen. Een omwenteling, dat vindt men nooit een prettig iets. Maar als er eenmaal een nieuw verhaal ligt, dan kunnen we het oorspronkelijke ons bijna niet meer voorstellen. En daarom komen wij met een motie. Ik zal aan het einde al mijn moties indienen, want het zijn er achttien vandaag.
Voorzitter, de energietransitie gebeurt in de haven. Het onderbrengen van de portefeuilles Haven en Energietransitie bij verschillende leden van het college vinden wij geen gelukkige keuze, omdat de energietransitie zich voor ruim 90% afspeelt in de haven. Voor ons is er maar één verantwoordelijk voor de energietransitie en dat is de wethouder Klimaat. Daarom komen wij met een motie om de portefeuille Haven onder te brengen bij het collegelid verantwoordelijk voor de energietransitie. En voorzitter, waarom is minder vlees eten nog steeds geen belangrijk thema in het Rotterdamse klimaatbeleid? Naast alle adviezen van dit college voor bewoners ontbreken adviezen om minder vlees te consumeren. Maak dit nu ook een punt in je klimaatbeleid. Het is namelijk heel simpel: het klimaatprobleem ligt op je bord. Je vork en mes zijn de belangrijkste wapens tegen de klimaatverandering en om de aarde te redden. Ik zou zeggen: waar wachten we nog op? Voorzitter, wij kiezen partij voor de dieren en daarom zijn wij tegen het vergassen van duiven op het Centraal Station. Wij willen een hengelvrije Rottemeren en we pakken de stroperij aan. Voor deze actiepunten hebben wij moties voorbereid. Mens en dier kunnen niet zonder groen en daarom willen wij een taakstelling op aanplant van nieuwe bomen, en maar liefst een aantal van 500 nieuwe bomen per jaar. Dat vindt de Partij voor de Dieren een mooi begin. Vandaar ook een motie. Als die nieuwe bomen vogels, vleermuizen, zoogdieren en insecten aantrekken, zou het toch mooi zijn als wij Rotterdammers dat kunnen vastleggen om zo kennis over stedelijke biodiversiteit te versterken. Ik bedoel, het verhaal van mevrouw Maassen legde er ook de nadruk op, bijvoorbeeld op de bijen. Wij willen burgerwetenschap over biodiversiteit door middel van een bestaande app. Hiervoor hebben wij ook een motie. Als wij dan door die groene stad wandelen, de stad van mevrouw Maassen, laat ik het zo maar noemen, en even willen uitrusten, dan doen wij dat niet meer op bankjes gemaakt van cumaru, een houtsoort die niet duurzaam kan worden gewonnen. Dat is een boom die uit Peru komt en die doet er bijna 500 jaar over om te groeien en wij maken daar hier gewoon bankjes van. Hiernaast in de straat staan ze ook. Pure verspilling. Wij roepen de wethouder op om gebruik te maken

van echt duurzaam materiaal voor de vijftig nieuwe bankjes per jaar. De motie is er heel duidelijk in. Voorzitter, wij zijn blij dat wethouder Zeegers wil bouwen voor natuur. Het manifest dat daartoe ook door de bouwbedrijven is ondertekend, vindt bij haar gelukkig gehoor. Hopelijk wordt het bouwbesluit snel aangepast zodat we gebouwen geschikt kunnen maken voor alle Rotterdammers. Voorzitter, verder spreken wij onze zorgen uit over buitendijks bouwen en de risico's die de gemeente loopt door klimaatschade. Ook zaken zoals wegen, waterkeringen of rioolbuizen kunnen worden geraakt door de klimaatverandering. Wij zijn blij met de ruime ondertekening van collega's uit deze gemeenteraad op onze motie 'Erken het risico van klimaatschade'. Wij danken de partijen daar mede voor. Voorzitter, de Partij voor de Dieren kijkt ook naar een begroting vanuit breder en integraal perspectief en zet in op preventie. Want voorkomen is immers beter dan genezen. We moeten nu het verschil maken door in te zetten op een gezonde voedselomgeving op en rond de scholen, horeca en zorginstellingen. Obesitas, diabetes type 2 en hart- en vaatziekten zijn de top drie van de welvaartsziekten, ook in Rotterdam. Maar hier kunnen we preventief op bezuinigen. Het begint bij de voedselomgeving van onze kinderen. Daarom bieden wij de volgende moties aan: 'Tot ziens met de snackkarren rondom de scholen' en 'Een kind is niet te koop'. Voorzitter, dan de hulphond. Wij weigeren als Rotterdam een eenmalige bijdrage van € 20.000,00 te verstrekken voor tien jaar vanuit de WMO-middelen om de hond op te leiden. Nee, de gemeente legt rechterlijke uitspraken en onafhankelijk advies van deskundigen naast zich neer en betaalt liever € 20.000,00 per jaar, ieder jaar aan Pameijer. Wij respecteren de rechterlijke uitspraak wel, en dan kunt u zelf uitrekenen wat de winst zou zijn wanneer men de motie van ons met betrekking tot de hulphond gewoon aanneemt in deze gemeenteraad. Het is niet nogal een bedrag, zou ik zeggen. Voorzitter, niet alleen natuur en milieu staan onder druk, maar ook de mensenrechten. De luchtkwaliteit in en rond de stad, drinkwater met medicijnresten, met PFAS en andere giftige stoffen in ons oppervlaktewater en niet te vergeten het afval. En ja, sommige zaken liggen bij de provincie en bij de waterschappen. Daarom roepen wij de wethouder ook op om het gesprek aan te gaan met de provincie en de waterschappen. Daar bieden wij de volgende motie voor aan: 'De zorgkosten dalen door de druk op te schalen', waarin wij het college oproepen het gesprek aan te gaan met de provincie en waterschappen. Voorzitter, samen zijn we verantwoordelijk om de leefomgeving gezonder te maken. Voor ons, voor onze kinderen en voor onze kleinkinderen. Investeren in een schone leefomgeving is preventie op zorgkosten. En hoewel de haven en de fossiele industrie verankerd zitten in onze Rotterdamse identiteit moeten we gewoon ook realistisch zijn en met de kennis van nu weten we dat deze ankers van onze identiteit ook een aandeel hebben in onze ongezonde leefomgeving. We zullen eerlijk naar onszelf en de Rotterdammers moeten zijn. De haven en de fossiele industrie in deze vorm heeft geen recht meer van bestaan. Het is wat ons betreft dan ook onwenselijk dat de fossiele industrie zich bemoeit met het onderwijs van onze kinderen. Greenwashing via kinderen is gewoonweg brutaal en niet gezond. En om daar halt aan toe te roepen bieden wij de motie aan 'Fossielvrij onderwijs in Rotterdam'. Voorzitter, begroting gaat ook over welvaart. Welvaart in de breedste zin van het woord op alle domeinen. Economisch weten we wel hoe we ervoor staan, maar graag ziet de Partij voor de Dieren dat we niet alleen economisch naar welvaart kijken, maar ook naar het klimaat, gezondheid, armoede, geluk et cetera. Daarom bieden wij de volgende motie aan over brede welvaart. En dan voorzitter, aansluitend op mijn vorige punt breek ik hier in de raad een lans voor de Dierenvoedselbank. Een organisatie die zich inzet voor de allerkwetsbaarsten in armoede, en dat zijn uiteindelijk toch de huisdieren. Graag zien we dat de Dierenvoedselbank ook opgenomen wordt in het actieplan Geldzorgen en geholpen wordt om hun diensten te kunnen vervullen. Ook hun kosten zijn gestegen terwijl de donaties jammer genoeg teruglopen. En toch delen ze iedere week weer voedsel uit. Onzichtbare helden zijn het, en daarom bieden we de volgende motie aan: 'Neem de Dierenvoedselbank op in het actieplan Geldzorgen'. Voorzitter, dan nog een stukje over de economie. De Partij

voor de Dieren, zoals ik al eerder zei, wil een gezonde en duurzame voedselomgeving voor onze inwoners en dat kan onder andere via branchering. Branchering is een belangrijk instrument om te komen tot verantwoorde keuzes, bijvoorbeeld deze gezonde en duurzame voedselomgeving. Maar voor de gemeenteraad is vooralsnog geen rol weggelegd in de invulling van de verworven bedrijfspanden, wat natuurlijk gewoon een gemiste kans is. Daarom verzoeken wij het college de raad in staat te stellen wensen en bedenkingen mee te geven over strategische keuzes ten aanzien van een branchering die in het fonds Vitale kerngebieden worden gemaakt. Voorzitter, ik dank u.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 35. Energietransitie gebeurt in de haven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de leden van het college onderling de portefeuilles verdelen;

overwegende dat:
- er een onmiskenbaar grote programmatische samenhang bestaat tussen de portefeuille haven en die van de energietransitie;
- het onderbrengen van de portefeuilles haven en energietransitie bij verschillende leden van het college geen gelukkige keuze is, omdat de energietransitie zich voor ruim negentig procent afspeelt in de haven;

verzoekt het college:
- de portefeuille haven onder te brengen bij het collegelid verantwoordelijk voor de energietransitie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 36. Strategie voor branchering

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente panden opkoopt op plekken wij zij regie wil nemen in de omgevingskwaliteit en het aanbod van activiteiten in bedrijfspanden, bijvoorbeeld in winkelstraten als de Beijerlandselaan;
- het Fonds Vitale Kerngebieden is opgericht om voor de duur van vijftien jaar met verwerving van bedrijfspanden bij te dragen aan herstel en verbetering van de ruimtelijke aantrekkelijkheid van Rotterdam ten behoeve van economie, leefbaarheid, human capital, cultuur en toerisme;

voorts constaterende dat:

- de gemeente middels inspraak en met gebruikmaking van brancheringscommissies wil komen tot een afweging welke activiteiten zij in opgekochte bedrijfspanden toestaat;

overwegende dat:
- branchering een belangrijk instrument is om te komen tot maatschappelijk verantwoorden keuzes, bijvoorbeeld ten aanzien van het realiseren van een gezonde voedselomgeving;
- voor de raad vooralsnog geen rol is weggelegd in de invulling van verworven bedrijfspanden die terugvloeien naar de markt, hetgeen een gemiste kans is;

verzoekt het college:
- de raad in staat te stellen wensen en bedenken mee te geven over strategische keuzes ten aanzien van branchering die in het Fonds Vitale Kerngebieden worden gemaakt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 37. Verbreek alle banden met de fossiele industrie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam op diverse beleidsvelden bestuurlijke relaties onderhoudt met bedrijven in de fossiele industrie, zoals bijvoorbeeld in het klimaatbeleid (e.g. klimaattafels), op (techniek)onderwijs en in het domein van werk en inkomen (e.g. leerwerkakkoorden);

overwegende dat:
- ruim negentig procent van de stedelijke CO_2-uitstoot voortkomt uit bedrijvigheid in het havenindustrieel complex, veroorzaakt door de fossiele bedrijven die er actief zijn;
- bestuurlijke relaties met de fossiele industrie leiden tot bestuurlijke lock-in, omdat de gemeente hiermee onderdeel wordt van het probleem;
- het college de aanwezigheid van de fossiele industrie in onze stad legitimeert door haar partner te maken in de uitvoering van publiek beleid;

van mening dat:
- het klimaat zich niks aantrekt van overlegstructuren, afsprakenkaders of intentieovereenkomsten;
- uitstel van noodzakelijke klimaatactie altijd in het voordeel is van de status quo, en in het nadeel van de planeet;

verzoekt het college:
- alle (financiële) banden met fossiele bedrijven te verbreken;
- andere organisaties aan te sporen om hetzelfde te doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 38. Erken het risico van klimaatschade

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de beleidsnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Rotterdam 2022;

constaterende dat:
- de beleidsnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Rotterdam 2022 ziet op het afdekken van financiële restrisico's, buiten de programmabegroting;
- de gemeente geen voorziening treft of verzekering afsluit om de gevolgen van klimaatverandering voor de gemeente financieel af te dekken;
- klimaatschade in de voorliggende beleidsnota niet wordt bestempeld als restrisico;

overwegende dat:
- de buitendijkse bouwagenda, met plannen voor duizenden nieuwe woningen in onder meer Feyenoord City, Merwe-Vierhavens en Schiehaven-Noord, noopt tot inzicht in de te kwantificeren risico's als gevolg van bijvoorbeeld overstromingen;
- toenemende extreme droogte tot schade leidt aan bijvoorbeeld wegen, civiele kunstwerken, rioolbuizen en waterkeringen, als gevolg van bodemdaling;

verzoekt het college:
- klimaatschade te beschouwen als een risico voor de financiële positie van de gemeente;
- te inventariseren in welke beleidsvelden van de gemeente klimaatschade zich kan voordoen en hierover te rapporteren aan de raad;
- tevens te inventariseren of en welke beheersmaatregelen kunnen worden getroffen om klimaatschade te verdisconteren in de programmabegroting, dan wel klimaatschade te beschouwen als financieel restrisico;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.H. Biljoen, P.J.H.D. Verkoelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.M. Vlasblom, I. Elfilali, T.J. Vonk, F. Elbay en R. Moti

Motie 39. Hengelvrije Rottemeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam verbonden is aan de gemeenschappelijke regeling voor het recreatiegebied Rottemeren, met het Recreatieschap Rottemeren die als openbaar lichaam namens de deelnemende gemeenten onder meer het belang van natuurbescherming behartigt;
- het college de voorzitter van het dagelijks bestuur van het Recreatieschap levert;

voorts constaterende dat:
- het Recreatieschap Rottemeren haar visrecht per machtiging heeft uitgegeven aan een of meer hengelsportverenigingen, die particulieren in staat stellen vis te vangen in wateren van de Rottemeren inclusief Rotte;

overwegende dat:
- hengelen dierenleed veroorzaakt omdat vissen door deze handeling pijn lijden;
- uitgifte van het visrecht in het recreatiegebied Rottemeren haaks staat op de doelstelling natuur te beschermen;

verzoekt het college:
- in het dagelijks bestuur van Recreatieschap Rottemeren te pleiten om te stoppen met het uitgeven van visrecht in de wateren die tot het eigendom van het recreatieschap behoren;

- de raad op de hoogte te stellen over een besluit dat het dagelijks bestuur hieromtrent zal nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 40. Nieuwe bankjes van echt duurzaam materiaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord Één stad wordt aangekondigd dat er in deze raadsperiode per jaar vijftig bankjes in de openbare ruimte worden toegevoegd;
- in de Begroting 2023 budget is ingeruimd voor inkoop van de bankjes;

voorts constaterende dat:
- de gemeente als materiaal voor bankjes in de openbare ruimte cumaru inkoopt, een merknaam voor hout afkomstig van de shihuahuacoboom die in het Amazonegebied groeit;
- uit onderzoek blijkt dat deze boom er tot wel vijfhonderd jaar over doet om tot volledige wasdom te komen, een zeer traag groeiende boomsoort aldus;

overwegende dat:
- inkoop van cumaru voor toepassingen in de Rotterdamse openbare ruimte leidt tot achteruitgang van de populatie aan shihuahuaco;
- we als stad een verantwoordelijkheid dragen voor de instandhouding van de groene long van planeet aarde, te weten de Amazone;

verzoekt het college:
- te stoppen met de inkoop van cumaru als materiaal voor nieuwe bankjes;
- op zoek te gaan naar materiaal voor de nieuwe bankjes dat voldoet aan gezond populatiebeheer van boomsoorten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en I. Elfilali

Motie 41. Stop met het vergassen van duiven bij Rotterdam Centraal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam onderdeel is van de Integrale Beheerovereenkomst Eigenaren die met organisaties ProRail en Nederlandse Spoorwegen (NS) is gesloten inzake beheer van het gebied rondom treinstation Rotterdam Centraal;

overwegende dat:
- NS in het dagelijkse beheer van het stationsgebied duiven vangt met gebruik van kooien en er met regelmaat toe overgaat deze dieren met koolstofdioxide te vergassen;

- er dit jaar (peilmoment: juli 2022) al 25 duiven op deze wijze zijn gedood;

voorts overwegende dat:
- duiven een intrinsieke waarde hebben en het doden van deze dieren daarmee in strijd is;
- de twee duiventillen in de binnenstad van Rotterdam succesvol zijn in het tegengaan van vermeende overlast, zonder te hoeven overgaan tot het aanbrengen van dierenleed;

verzoekt het college:
- bij ProRail en NS erop aan te dringen dat er geen duiven meer worden vergast in het gebied rondom Rotterdam Centraal;
- bij deze twee partijen de mogelijkheid tot plaatsing van een duiventil in het gebied bespreekbaar te maken, en de gemeenteraad te informeren over de uitkomst van het gesprek;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

Motie 42. Taakstelling voor bomenplant

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente thans geen taakstelling hanteert voor toevoeging van nieuwe bomen aan het eigen bomenbestand;

overwegende dat:
- de urgentie voor toevoeging van duizenden nieuwe bomen onverminderd hoog is, omdat het zorgt voor versterking van natuurwaarden, de wijken vergroent en hittestress tegengaat;

verzoekt het college:
- jaarlijks ten minste vijfhonderd (500) bomen toe te voegen aan het gemeentelijk bomenbestand en over het behaalde resultaat te rapporteren in de bomenbalans;
- in de aanplant van nieuwe bomen bij voorkeur rekening te houden in soort en boomgrootte, teneinde zoveel mogelijk versterking van natuurwaarden te realiseren;
- aanplant bij voorkeur zoveel mogelijk te realiseren in de meest versteende wijken van de stad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.Y. Morkoç en I. Elfilali

Motie 43. Burgerwetenschap voor meer kennis over biodiversiteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- er gewerkt wordt aan een structureel stadsbreed monitoringssysteem voor stedelijke biodiversiteit, te weten een natuurmeetnet voor biodiversiteit;

- gegevens over waarnemingen van diersoorten in de periode 2010-2020 volgens de opsteller van de rapportage (Bureau Stadsnatuur Rotterdam) flink wat kennislacunes hebben blootgelegd, veelal vanwege de geografische spreiding in de frequentie van waarnemingen;
- het college aangeeft dat verzameling van data over diersoortenaanwezigheid in de stad nog steeds op gefragmenteerde wijze plaatsvindt;

voorts constaterende dat:
- voor 'citizen science', burgerwetenschap, door het college een belangrijke rol is weggelegd in een toekomstige biodiversiteitsmonitor;

overwegende dat:
- Rotterdammers kunnen helpen in het kaart brengen van biodiversiteit, om zo een nauwkeuriger beeld van soortenrijkdom te schetsen;
- de gemeente Rotterdam de hulpvaardigheid van burgers kan aanwakkeren door een mogelijk tot invoer van waarnemingen binnen een nieuwe of bestaande appfunctie mogelijk te maken, zoals bijvoorbeeld in MeldR;

verzoekt het college:
- burgerwetenschap voor meer kennis over biodiversiteit in Rotterdam te faciliteren;
- te onderzoeken of een mogelijkheid tot invoer van waarnemingen van stedelijke diersoorten binnen een nieuwe of bestaande appfunctie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.Y. Morkoç en I. Elfilali

Motie 44. Een inclusieve gemeente is natuurinclusief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- er een 'Manifest Bouwen voor Natuur' is met als doel een natuurstandaard voor nieuwbouw te realiseren, te weten het verplicht stellen van natuurinclusieve toepassingen in nieuwe gebouwen;
- er een diverse groep van ondertekenaars van het manifest is, waaronder: gemeenten (in ieder geval: Amersfoort, Breda, Amsterdam, Delft, Den Haag, Hilversum, Maastricht, Utrecht en Wageningen), natuurorganisaties en bouwbedrijven (onder meer: Ballast Nedam, BAM, Dura Vermeer en Heijmans);

overwegende dat:
- de ondertekenaars natuurinclusief bouwen als logisch en passend zien om stedelijke biodiversiteit te versterken, maar dat het vrijwillige karakter van natuurinclusiviteit leidt tot een ongelijk speelveld tussen marktpartijen die al dan niet de biodiversiteit vooruit willen helpen;
- een natuurtoets voor bouwplannen bijdraagt aan de investeringszekerheid van bouwbedrijven die met hun bedrijfsvoering iets willen betekenen voor de stadsnatuur;

voorts overwegende dat:
- ondertekening van het manifest door de gemeente Rotterdam ontzettend zal helpen in het opvoeren van druk op de regering te komen tot eensluidende regelgeving voor

natuurinclusieve bouw, bijvoorbeeld in het Bouwbesluit;

verzoekt het college:
- het 'Manifest Bouwen voor Natuur' te ondertekenen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en I. Elfilali

Motie 45. Actieplan tegen stroperij in de Rottemeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- Staatsbosbeheer, de terreinbeheerder van recreatiegebied Rottemeren, die namens Recreatieschap Rottemeren het gebied beheert, tijdens een werkbezoek van de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte medio oktober jongstleden heeft aangegeven dat stroperij in het gebied "heel vaak" voorkomt;
- het college in een brief aan de Raad (21bb016896) van eind 2020 meldt dat stroperij "een hardnekkig probleem is in Rotterdam";

voorts constaterende dat:
- de terreinbeheerder als wettelijke taak het in stand houden en ontwikkelen van natuurwaarden heeft op gronden die zij in beheer heeft gekregen;
- de huidige handhavingscapaciteit van de terreinbeheerder uit 3 fte bestaat en tot 23.00 uur 's avonds wordt ingezet;

overwegende dat:
- stroperij illegaal is, dierenleed veroorzaakt en botst met de instandhouding van natuurwaarden;
- handhaving in het recreatiegebied door meerdere instanties wordt opgepakt, zoals de politie en buitengewoon opsporingsambtenaren van deelnemende gemeenten;

verzoekt het college:
- in het dagelijks bestuur van Recreatieschap Rotterdam te pleiten voor gecoördineerde actie op handhaving van stroperij in het gebied;
- de resultaten van handhaving op stroperij te delen met de raad en te bezien of intensivering van inzet nodig is;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.S. Abrahamse en M.Y. Morkoç

Motie 46. Tot ziens snackkarren rondom scholen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente erkent dat de voedselomgeving in belangrijke mate het consumptiegedrag van scholieren beïnvloedt en tevens stelt dat een gezonde 'kind'-omgeving, die gezonde

keuzes stimuleert, van groot belang is voor het bieden van zoveel mogelijk (gelijke) kansen aan kinderen en jongeren om gezond op te groeien;

voorts constaterende dat:
- standplaatsen met een ongezond aanbod in de onmiddellijke nabijheid van scholen volgens de gemeente een belangrijk obstakel vormen bij de diverse pogingen van scholen met een gezonde schoolkantine om scholieren en studenten te verleiden tot een gezonder voedingspatroon;

overwegende dat:
- het enige wettelijke middel op dit moment, om de gezonde voedselomgeving te faciliteren, een algeheel verbod van standplaatsen in een bepaald gebied is;

voorts overwegende dat:
- de gemeente Rotterdam deze kindermarketing aan banden kan leggen;

verzoekt het college:
- een algeheel verbod voor standplaatsen in te stellen in een straal van 200 meter vanaf, en op 250 meter loopafstand rondom, een instelling voor voortgezet- en of middelbaar beroepsonderwijs;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 47. Een kind is niet te koop

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- 98% van de marketing gericht is op kinderen;

overwegende dat:
- kinderen en jongeren het recht hebben op een gezonde leef- en voedselomgeving;
- het dus onwenselijk is dat kinderen ingezet worden ter promotie van ongezonde voedingsmiddelen met te veel suiker, vet en zout;
- dat kindermarketing ingezet wordt op scholen, sport-/ en recreatieaccommodaties en reclamemogelijkheden op en rond gebieden waar kinderen verleid worden tot het consumeren van de aangeprezen artikelen;

voorts overwegende dat:
- de gemeente Rotterdam deze kindermarketing aan banden kan leggen;

verzoekt het college:
- een algeheel verbod van kindermarketing op scholen, sport- en recreatieaccommodaties of gebieden waar activiteiten plaatsvinden gericht op de jeugd;
- kindermarketing uit te sluiten in de eerstvolgende verlening van elk van de huidige vier concessies voor het maken van reclame in de openbare ruimte;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 48. Zorgkosten dalen door druk op te schalen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de gemeente in de komende jaren wil bezuinigen op zorgkosten, tot een bedrag van ongeveer €200 miljoen uitgesmeerd over de jaren 2023 tot en met 2026;

overwegende dat:
- de provincie en waterschappen een verantwoordelijkheid hebben naar de inwoners van Rotterdam en deze moeten nemen;
- het nalaten van deze verantwoordelijkheid nemen door bijvoorbeeld vergunningen verlenen die van invloed zijn op de leefomgeving consequenties hebben voor de gezondheid van de Rotterdammers;
- een ongezonde leefomgeving bijdraagt aan oplopende zorgkosten die op rekening van Rotterdam komen te staan;

verzoekt het college:
- in gesprek te gaan met provincie en waterschappen om hen te verzoeken striktere kaders te stellen aan de vergunningverlening voor de uitvoering van activiteiten van bedrijven, industrie, land- en tuinbouw en dergelijke om zo de leefomgeving van Rotterdam te verschonen en de uit vervuilde leefomgeving voortvloeide kosten op zorg te drukken;
- de uit de gesprekken voortvloeiende afspraken te delen met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 49. Fossielvrij onderwijs

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- een gemeente die inzet op gezonde scholen zich ook moet uitspreken tegen inmenging van de fossiele industrie op scholen;

overwegende dat:
- onderwijs vrij moet zijn van fossiele marketing;

verzoekt het college:
- onderwijs fossielvrij te houden en een verbod in te stellen op marketing en/of lespakketten aangeboden door bedrijven en/of instanties gerelateerd aan de fossiele en/of petrochemische industrie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 50. Brede welvaart

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- een schaalsprong in de toepassing van het brede welvaartsbegrip in de begrotingscyclus actief wordt bepleit door de Algemene Rekenkamer en de Raad van State en inmiddels ook omarmd is door het kabinet;

overwegende dat:
- beleid altijd de welvaart in de breedste zin van het woord zou moeten vergroten;
- van veel voorstellen onduidelijk is hoe ze bijdragen aan de brede welvaart;

verzoekt het college:
- om bij de evaluatie van de begroting in de eerste en tweede bestuursrapportages mee te nemen of een bepaling kan worden toegevoegd dat alle voorstellen worden vergezeld van een toelichting over hun bijdrage aan de brede welvaart;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 51. Neem de Dierenvoedselbank op in het Actieplan Geldzorgen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- de Dierenvoedselbank hulp biedt aan de gezelschapsdieren en hun baasjes die het minder breed hebben;
- de gezelschapsdieren niet voor zichzelf kunnen opkomen in deze tijden van inflatie en oplopende kosten door energie;
- de vraag toegenomen is van 6 à 10 nieuwe aanmeldingen per week, het cliëntenaantal gestegen is van 350 naar bijna 400 and counting;
- de donaties afnemen door de algehele economische crisis en de kosten daarentegen met € 600 per maand gestegen zijn;
- de Dierenvoedselbank gehuisvest is in een onveilig pand waarvan de huur € 1.419 bedraagt inclusief elektriciteit, echter zonder verwarming aanwezig in het pand. Dit opgelost wordt met door haar aangeschafte elektrische kacheltjes, waardoor de eindafrekening hoger kan uitvallen dan begroot;
- de kosten voor benzine gestegen zijn, terwijl de Dierenvoedselbank verantwoordelijk is voor het vervoeren van voeder naar de verschillende afhaalpunten verspreid door Rotterdam;
- de Dierenvoedselbank betaalt voor het afvoeren van het afval zoals karton en plastic;

overwegende dat:
- de Dierenvoedselbank een essentieel onderdeel vervult in de keten van hulp aan de cliënten aangesloten bij de Voedselbank en zorg draagt voor de meest kwetsbare inwoners van Rotterdam die in deze tijden van crisis niet voor zichzelf op kunnen komen;

verzoekt het college:

- de Dierenvoedselbank op te nemen in het Actieplan Geldzorgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

Motie 52. Extern deskundig oordeel WMO-aanvraag hulphond

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdammers een beroep kunnen doen op maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Rotterdam, om zo hun maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid te bevorderen;
- de gemeente thans aanvragen van Rotterdammers voor een hulphond als WMO-maatwerkvoorziening categorisch weigert, omdat ze een hulphond beschouwt als therapeutisch hulpmiddel;

voorts constaterende dat:
- zorgverzekeraars de kosten voor gebruik van blindengeleidehond, ADL-assistentiehond en signaalhond kunnen vergoeden, maar geen aanvragen voor andere typen hulphond in behandeling nemen;

overwegende dat:
- voor reeds zeventig Nederlandse gemeenten bekostiging van een hulphond voor aandoeningen zoals PTSS, autisme of addison onder de reikwijdte van de WMO valt en zij aanvragen van hulpbehoevende inwoners op merite beoordelen;
- externe deskundigen de hulpvraag van inwoners centraal stellen en onafhankelijk van gemeentebeleid een oordeel kunnen vellen over de voordelen van een hulphond voor maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid;

verzoekt het college:
- aanvragen voor bekostiging van een hulphond (niet zijnde: blindengeleidehond, ADL assistentiehond, signaalhond) in het kader van de WMO in behandeling te nemen door een extern deskundig oordeel op te vragen over de merite van een dergelijke maatwerkvoorziening voor de aanvrager;
- opvolging te geven aan de uitkomst van het externe deskundige advies;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan ga ik naar mevrouw Mohamed-Hoesein. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, in technische tijd graag. Er is zojuist iets misgegaan bij het indienen van een van onze moties. Nummer 23 ontbreekt ook, als ik in iBabs kijk, dus die wil ik alsnog indienen.

De **VOORZITTER**. Oké, dat is motie 23, 'Het verleden een plek geven met een naam van de toekomst'. Die motie krijgt nu als nummer 23A. Wilt u dat straks bij het beoordelen van de moties goed in de gaten houden?
De heer Moti heeft de volgende motie ingediend.

Motie 23A. Het verleden een plek geven met een naam van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- na de afschaffing van de slavernij, tot slaaf gemaakten in bijvoorbeeld Suriname een voor- en achternaam kregen van een overheidscommissie waar plantage-eigenaren en slavenhouders zitting in hadden;
- sommige van de nazaten van tot slaaf gemaakten, die nu in Rotterdam wonen, nog steeds deze achternamen dragen;

overwegende dat:
- het dragen van een dergelijke achternaam voor nazaten als zeer pijnlijk en vernederend kan worden ervaren;
- het dragen van de naam herinneringen kan oproepen aan een geschiedenis waarin hen cultuur, de eigen naam en religie is ontnomen;
- een naamswijziging € 835 kost, en het veranderen van een naam in deze context valt onder de oorzaak 'psychische hinder', waardoor er nog eens maximaal € 300 boven op de wijziging kan komen in verband met psychologisch onderzoek;
- er een landelijke wetgeving in aantocht is die een naamsverandering voor nazaat van tot slaaf gemaakten gratis zal maken, maar deze wetgeving en de uitwerking daarvan nog op zich laten wachten;

verzoekt het college om:
- per direct álle financiële drempels weg te nemen die gemoeid zijn met een naamsverandering voor nazaten van tot slaaf gemaakten woonachtig in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Balwantsingh, L.S. Vlieger en M.M. Vlasblom

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, het college dat vandaag hier zit, zal zich de komende vier jaar inzetten om van Rotterdam een Rotterdam van ons allemaal te maken. Rotterdam, één stad. Ons coalitieakkoord is de basis daarvoor. En in het begrotingsvoorstel dat we nu bespreken en waarover we later deze vergadering moeten stemmen, gaat het om de financiële verantwoording van het coalitieakkoord. Met deze begroting gaat DENK Rotterdam aan de slag en zet een flinke stap vooruit. Een flinke stap vooruit bij het vergroten van de gelijkheid van de Rotterdammers. Zo spreken wij in Rotterdam over samenleven en niet meer van integreren, niet in een stad waar je geboren of opgegroeid bent. Je bent allochtoon omdat je ouders in een ander land zijn geboren, maar je bent gewoon Rotterdammer. Een gelijke kans vereist strijd tegen racisme en discriminatie. DENK Rotterdam vindt het dan ook niet meer dan passend dat er investeringen worden gedaan

hiervoor. DENK is blij met de mystery guests die discriminerend handelen moeten ontmaskeren, de campagne om discriminatie te melden en met de aanpak om discriminatie op de arbeidsmarkt en de stagemarkten verder terug te dringen. Voorzitter, op dit belangrijke punt van discriminatiebestrijding kunnen we een voortrekkersrol nemen. En in de commissie heb ik het veelkoppig monster van discriminatie binnen de politie besproken, benoemd. DENK Rotterdam ziet dat de eerste hobbel is genomen, erkenning van het probleem binnen het korps. We zijn blij met de intentie die is uitgesproken vanuit het korps om hier werk van te maken. We kijken dan ook uit naar een plan van aanpak dat uitgevoerd wordt. Een stap naar meer gelijkheid zou zijn de suggestie over te nemen van de coördinator racismebestrijding, zodat de politie openstaat voor religieuze of persoonlijke uitingen zoals een hoofddoek en tatoeages. Hierover wil DENK verder met het college en betrokken ketenpartners in gesprek. Voorzitter, wij zijn blij met hetgeen in de begroting is opgenomen om kennis en expertise te vergroten en te investeren in de professionals in het veld. Zij hebben ook de steun nodig om hun werk te kunnen uitvoeren, de grote opdrachten die er liggen. En voorzitter, met kansengelijkheid moet je ook zo vroeg mogelijk in het leven beginnen, dus start je bij het onderwijs. En gelukkig, een flink aantal projecten wordt uitgevoerd, voorlichting op scholen over discriminatie en diversiteit. Wat ik echter miste in de begroting was een opmerking over onderwijsadvies aan leerlingen. In de praktijk blijkt dat 40% van alle leerlingen na drie jaar middelbare school op een ander niveau zit dan het basisschooladvies voorschreef. Voorzitter, dat het begrip onder- of overadvisering ontbreekt in de begroting, betekent hopelijk niet dat de wethouders hier geen aandacht voor hebben. Want dit zet kinderen op achterstand voor de rest van hun leven. Is de wethouder het met mij eens dat er veel winst te behalen valt door onder meer aanbevelingen van de nationaal coördinator discriminatie- en racismebestrijding, die betrekking hebben op het onderwijs, mee te nemen en deze daar waar het relevant en mogelijk is, voor het voetlicht te brengen? Kan de wethouder daar een reflectie op geven? Voorzitter, er is landelijk meer aandacht gekomen voor ontbijt op scholen en nu wordt er ook gekeken naar het verstrekken van schoollunches aan de kinderen wier ouders dit niet kunnen betalen. Dit wordt zowel vanuit de gemeente als vanuit particuliere initiatieven gedaan. Voorzitter, ik zie dit met gemengde gevoelens aan. Want voorzitter, ik ben blij dat er een college zit dat meehelpt om oplossingen te leveren en te faciliteren en dat niet wegloopt voor uitdagingen. Maar ik ben er wel treurig om dat die maatregelen nodig zijn in Rotterdam. Voorzitter, de gevolgen van de koopkrachtdaling, want dat is er een van, de armoede onder jongeren en de hoge lasten voelt elke Rotterdammer in zijn of haar portemonnee. DENK Rotterdam is daarom blij met het actieplan dat wordt uitgerold, Geldzorgen. Daar worden nu laagdrempelige maatregelen uitgevoerd. Energieklussers promoteams die werkelijk de markt opgaan en ouderen ook actief benaderen. Het college treedt hiermee proactief op. En voorzitter, ik vind een pluim aan dit college gepast. Het plan is snel na aantreden opgesteld en wordt goed uitgevoerd en ontvangen. En ook goed om te benoemen voorzitter, deze begroting reserveert € 20 miljoen extra tegen armoede boven op de structurele middelen. En inmiddels is er een hoofdlijnennotitie waar de commissie over gaat spreken en inbreng op zal leveren. Ook de fractie van DENK zal daar kritisch helpen meedenken over een verdere invulling. Maar voorzitter, dat is dus aanpakken. We vragen wel opnieuw aandacht voor communicatie. En juist nu de kloof tussen burger en overheid zo groot is, is het belangrijk voor de gemeente om communicatiemiddelen en taal te gebruiken van de Rotterdammers zelf, dus geen ambtelijk taalgebruik zoals armoedeval en koopkrachtregelingen. Maar gewoon op zijn Rotterdams: ik kom niet rond, help! Voorzitter, het college vragen we daarom om extra aandacht hieraan te schenken en ook benadrukken we het belang van goede lokale media die in staat zijn om in niches te komen waar de gemeentelijke communicatiekanalen geen bereik hebben. Voorzitter, ik vraag de wethouder een reflectie op dit punt. Een oplossing voor geldzorgen en te dure boodschappen kan een bezoekje aan de markt zijn. Maar de markt is beperkt geopend en daardoor niet altijd een optie voor werkende mensen. Ik wil de

wethouder vragen of hij bereid is om meer Rotterdammers te helpen om betaalbaar en gezond eten te kopen, met een motie, 'Aardbeien voor een euro, ook na werktijd'. Daarin verzoek ik het college om te onderzoeken of er draagvlak is om de markten op Zuid en West ook in de avonduren en/of op zondag open te stellen en die mogelijkheid te bieden. Maar voorzitter, hoeveel aardbeien en appels je ook eet, soms word je gewoon ziek. Soms heb je gewoon zorg nodig en hulp nodig. En dan is het belangrijk dat je zorg krijgt die aansluit op jouw behoeften en achtergrond. DENK Rotterdam wil dat iedereen een eerlijke, gelijkwaardige kans heeft op goede zorg. Ik vraag de wethouder of hij dit beeld deelt en of hij ons kan meenemen in hoe hij inclusieve en passende zorg wil bestendigen, zodat iedereen die gelijke kans heeft. Voorzitter, het verschil in gezondheid tussen mensen met een hoge en lage sociaaleconomische status is groot. Niet alleen je inkomen, maar ook de plek waar je woont, bepaalt hoe gezond je bent en hoelang je leeft. Uit onderzoek van het Erasmus MC bleek dat mensen in de Tarwewijk gemiddeld acht jaar korter leven dan mensen in Nesselande. Voorzitter, het is dus letterlijk van levensbelang om gezondheidsverschillen te verkleinen. Ik vraag dan ook aan de wethouder, via de voorzitter, hoe hij hiermee aan de slag kan gaan. Eigenlijk moet ik eerst de vraag stellen of de wethouder die eerste stap met mij maakt, namelijk omarmt de wethouder het principe van gezondheidsverschillen verkleinen met mij en vervolgens gaat hij met mij op stap? Voorzitter, we moeten ook binnen Rotterdam waar dat binnen onze mogelijkheden ligt, voorkomen dat er discriminatie of onderscheid is in de zorg. Daarom wil ik aan de wethouder vragen om mede te helpen zorgen dat de zorgverleners in Rotterdam zich veilig voelen om hun werk te doen, zodat ze zich ook veilig kunnen ontwikkelen. Kan hij hierop reflecteren? Voorzitter, we beseffen ook dat juist het waarborgen van de toegankelijkheid en de beschikbaarheid betekent dat dit college keuzes moet maken. DENK Rotterdam zal scherp volgen hoe het coalitieakkoord wordt uitgevoerd. De opdracht is duidelijk. Mensen die zorg echt nodig hebben mogen niet tussen wal en schip vallen. Voorzitter, DENK Rotterdam is tevreden met de inspanningen van het college betreffende woningbouw. Ondanks dat wij nog niet zijn waar we willen zijn, is wel al duidelijk dat Rotterdam met DENK in het college een inhaalslag maakt. Voorzitter, DENK Rotterdam geeft het college wel mee om altijd de behoeften van de Rotterdammers zelf en de menselijke maat voor ogen te blijven houden. Wanneer we wijken vernieuwen, moeten we niet vergeten dat er mensen wonen die gehecht zijn aan hun wijk. Voorzitter, we moeten beter luisteren naar de Rotterdammer. Naar de behoefte van de Rotterdammer. Voorzitter, om dit helder op het netvlies te houden, tekenen we mee met de motie van 50PLUS, 'De mevrouw Pelgerstraat'. Voorzitter, als marktoverwegingen de standaard zijn en blijven, dreigen Rotterdammers met een kleine portemonnee langzaam maar zeker de binnenstad uitgewerkt te worden en ook dat is niet hetgeen wij dit college hebben meegegeven. Voorzitter, met elke portemonnee moet je de mogelijkheid hebben om een woning te kunnen huren of kopen in Rotterdam. Voorzitter, niet alleen wonen, ook sporten wil dit college zo toegankelijk mogelijk maken voor de Rotterdammers. En ook dat geldt voor de Rotterdammer met een kleine portemonnee en voor de Rotterdammer die fysiek minder mobiel is. Met de gerichte inzet van inrichtingselementen in de buitenruimte kan dit college al effectief en laagdrempelig bijdragen aan het welzijn van Rotterdammers. Voorzitter, is de wethouder bereid om de openbare ruimte als instrument te beschouwen en intensiever te benutten? DENK Rotterdam ziet in de motie van Volt om de stad bij deze uitdaging te betrekken en een prijs daarvoor uit te reiken ook als een heel mooie motie en vraagt daarnaast expliciet aandacht voor de fysiek minder mobiele Rotterdammer. Voorzitter, die buitenruimte moet natuurlijk ook goed toegankelijk zijn en blijven. Tijdens een commissiebespreking hebben wij een punt gemaakt van parkeeroverlast door deelscooters. Gelukkig gaf de wethouder aan dat we het inderdaad beter moeten doen als het gaat om deze parkeeroverlast. Daarvoor dien ik de motie in met de naam 'Laat deelscooters niet in de weg staan'. Hiermee kan de overlast van deelmobiliteit afnemen door parkeerspots of droplocaties te maken, zoals ze dat in Parijs of Den Haag al doen. Dus voorzitter,

bereikbaarheid is ook een heikel punt als we het hebben over werken en studeren in de haven. En wij willen onze haven blijven ontwikkelen. We willen onze jongeren enthousiasmeren voor werken in en rond de haven. Ja, maar dan moet de aanpak wel veranderen. Mijn fractie vindt dat als we echte verandering willen, we ook voorbij de preek moeten durven gaan. Doorbreek het wittemannenbolwerk, de wil is er, ook vanuit de haven zelf. De noodzaak is er. Voorzitter, kan de wethouder met mij meegaan en toezeggen dat hij hiervoor een integraal plan van aanpak wil opstellen? Voorzitter, we zien ook dat een integraal plan noodzakelijk is voor de problematiek van jongeren die de zware criminaliteit in raken. Criminelen ronselen kinderen op de basisschool en steeds meer Rotterdammers ervaren een directe impact van een roof of moord in hun eigen omgeving. Dit is onacceptabel. Voorzitter, we willen het college een richting geven ter ondersteuning in hun plannen en we dienen de motie in met de titel 'Experts aan de slag voor geen kinderen in criminaliteit'. Met deze motie vraag ik de burgemeester en de wethouder om in de integrale aanpak expliciet de jongeren, hun ouders, welzijnsorganisaties en jongerenwerkers zelf te betrekken. Daarvoor vraag ik een expertsessie te beleggen. Voorzitter, er is aandacht in de begroting voor onze betrokkenheid bij ons gezamenlijk slavernijverleden. En bij de bespreking benoemde ik in mijn eerste periode de problematiek van de nazaten van tot slaaf gemaakten die een naamswijziging moesten vragen. Dat ze hiervoor bijna € 1.000,00 moeten betalen en een denigrerend medisch-psychologisch onderzoek moeten ondergaan. Voorzitter, ik gaf als grond de rechtsongelijkheid in onze wetten en regels. Nu het voor de Nederlanders met een Friese achtergrond wel mogelijk is die naamsverandering te kunnen laten doorvoeren zonder deze eisen. Voorzitter, zelfs een onderzoek was in Rotterdam niet mogelijk de afgelopen vier jaar, maar ik ben blij dat dit in verschillende andere steden al wel is onderzocht en wordt uitgevoerd. Ik wil de wethouder met deze motie op pad sturen om daar zijn licht op te steken. Voorzitter, ik dien dan ook de motie 'Naamswijziging tot slaaf gemaakten' in. Voorzitter, het is voor DENK de eerste keer dat wij deelnemen aan een coalitie in Rotterdam. Hiermee laten we zien dat we niet willen roepen vanaf de zijlijn, maar ook daadwerkelijk de verantwoordelijkheid nemen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft een vraag aan u.

De heer **MOTI** (pvda). Over het vorige onderwerp. De PvdA heeft ook zojuist een motie over naamswijziging ingediend, waarin we zelfs zeggen: regel het gewoon. We hebben uw motie ook gezien. Wat wij niet zo goed snappen is waarom de fractie van DENK vraagt om een onderzoek naar naamswijziging. Wat wilt u precies onderzoeken? Andere steden doen dit al. Is dat niet een beetje zonde van de tijd en het geld om dit te onderzoeken? Is het gewoon niet tijd dat we in Rotterdam dit nu gewoon eenmaal gaan doen?

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voordat we iets kunnen doen mijnheer Moti, is het zaak om helder te hebben, ten eerste wat er nodig is om dat te faciliteren. Ik zie dat de heer Moti mijn antwoord niet wil afwachten maar dat hij gelijk al opstaat.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het is helder hoe dat moet gebeuren. Amsterdam en Utrecht doen dat nu inmiddels al en al lange tijd. We hoeven dat alleen maar te kopiëren en laten we geen tijd verliezen. Laten we deze pijn bij deze Rotterdammers wegnemen door het gewoon te regelen vandaag en donderdag door voor onze motie te stemmen.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, de heer Moti heeft groot gelijk wanneer hij zegt dat deze pijn er al langer is. Maar het is niet de afgelopen paar maanden, het is niet de afgelopen vier jaar. Het is al tientallen en zo niet meer jaren dat dit wordt aangekaart. Dus

als de PvdA de behoefte had om er iets aan te doen, had dit ook veel eerder op de agenda kunnen staan. En niet roepen: 'per direct' op het moment dat het u uitkomt.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dat klopt. Die pijn is al eeuwen. We hadden nooit de slavernij moeten invoeren. En eigenlijk had de PvdA al sinds zijn oprichting hiervoor excuus moeten aanbieden. Dat klopt, dat is niet gebeurd. Mijn excuus dan daarvoor. Maar laten we nu, want nu kunnen we besluiten nemen, laten we de besluiten nu juist wel nemen in plaats van het uit te stellen met allerlei onderzoeken en het alleen maar op de lange baan schuiven.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik ben heel erg verbaasd met het argument van de heer Moti: andere steden doen het al, dus we gaan het hier ook maar doen. Dat is veel te kort door de bocht. Volgens mij gebruikt de heer Moti dat argument alleen maar voor zaken die in zijn eigen straatje passen. Utrecht heeft bijvoorbeeld alle deelscooters de stad uit gezet. Dus zullen we dat hier dan ook gelijk maar doen?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Gezien mijn tijd reageer ik hier maar niet op.

De **VOORZITTER**. Oké, u kunt verdergaan mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik was gestart.

De **VOORZITTER**. De heer Moti. Ja, maar hij wil niet. Ik ga het niet door de strot jagen.

De heer **MOTI** (pvda). Ik begrijp het, want ik was bang dat mijn tijd doorliep, want ik heb nog maar drie minuten.

De **VOORZITTER**. Dat was een pragmatische reactie. Ik dacht dat het een inhoudelijk gemotiveerde reactie was.

De heer **MOTI** (pvda). Het punt is juist dat dit college altijd roept: we gaan niet meer het geld besteden aan allerlei onderzoeken en allerlei adviezen en allerlei consultants, we zijn van de uitvoering. En ik zie hier alleen maar moties ingediend worden door coalitiegenoten om dit te onderzoeken, dat te onderzoeken, om het maar niet te doen. Laten we het nu gewoon meteen doen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik was gestart met het laatste stuk. Het is voor DENK de eerste keer dat wij deelnemen aan een coalitie in Rotterdam. Hiermee laten we zien dat we niet willen roepen vanaf de zijlijn, maar ook daadwerkelijk onze verantwoordelijkheid nemen. Voorzitter, de samenwerking van vier partijen, deze vier partijen, wordt als uniek omschreven. Historisch. Maar voorzitter, voor mij is het juist typisch Rotterdam. Rotterdam is eigenwijs, Rotterdam toont lef en gaat aan de slag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft een vraag aan u.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Ik ben even de heer Kuzu kwijt, maar die heeft in ieder geval zijn ogen niet in zijn zak, want die ziet de VVD met kaak en koffie in een warme ruimte zitten te kissebissen over asielbeleid. Terwijl dat gebeurt slapen kinderen op een stenen vloer, hebben onvoldoende te eten en zijn er slechte sanitaire voorzieningen. Dat is pas crisis. Als u het ermee eens bent dat het crisis is, kunt u dadelijk de motie steunen van GroenLinks? Op het moment dat de staatssecretaris belt om te vragen of wij ook ons fair share van de 1700 asielkinderen willen doen, minderjarige asielzoekers. Bent u dan ook bereid te erkennen dat dit crisis is, dat de nood aan de man is en dat u uw coalitieakkoord wat dat betreft openbreekt?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ik denk dat niemand hier in deze raadzaal zegt dat er geen probleem is. Er is een heel groot probleem. Het is een punt waar we continu aandacht voor hebben. Maar tegelijkertijd zetten we ook volop in om te zorgen voor een oplossing. Wij vangen heel veel mensen op en ik heb er geen behoefte aan en ik denk u ook niet, om een hele herhaling van zetten te doen. Maar ik denk wel dat het goed is om te benoemen dat wij op het moment dat wij aan de lat staan, daar ook voor zullen instaan. Op het moment dat er een beroep op ons wordt gedaan en wij in staat zijn om dat binnen de taakstelling te doen, dat dat zonder meer wordt opgepakt. Wat ons bordje ligt, daar zorgen wij voor.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb nog wel een vraag. U heeft het over de verantwoordelijkheid die DENK neemt. U haalde ook in uw bijdrage mevrouw Pelger uit de Tweebosbuurt aan, met een prachtige motie die wordt ingediend door 50PLUS. Wij vonden altijd DENK aan onze zijde met betrekking tot de sloop van de Tweebosbuurt. Daar was uw partij tegen en de Partij voor de Dieren en andere partijen ook. Nu zit u zelf in het college, zelf aan de knoppen. Kunt u garanderen dat er in Rotterdam, nu DENK in dit college zit, geen socialewoningvoorraad meer wordt gesloopt?

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, DENK zit in het college, maar laten we duidelijk zijn. Het collegebeleid, daarin wordt vanaf het moment dat er kan worden gestuurd op meer sociale huur, meer sociale koop, dat daar daadwerkelijk een verschil wordt gemaakt. En inderdaad, dat is het verschil ten opzichte van de vorige periode waar wij niet konden voorsorteren op een hoger percentage dat daarvoor werd ingeruimd en ook voor duidelijke definities. En dat is nu wel een groot verschil.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. En bijvoorbeeld dan de Pompenburgflat, die door het college gesloopt wil gaan worden, hoe staat DENK daarin? Daar gaan ook weer woningen weg. We hebben nu allemaal geleerd van mevrouw Pelger, er stond een zeer emotionele foto van mijnheer Jonker op Twitter, van de lijkwagen die langs haar huis rijdt, waar ze grondig uit is gezet, laat ik het dan zo maar noemen. Dat is dus eigenlijk mijn vraag aan u.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, laat ik eerst even benoemen dat het ontzettend pijnlijk was om dat beeld inderdaad te zien en ook meegeven dat de opdracht die

wij aan dit college geven is: houd oog voor die menselijke maat en zorg ervoor dat je ook echt luistert en die behoefte niet alleen hoort maar ook laat weerklinken.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u, en zou ik dan ook uw reactie mogen hebben. Door het bestemmingsplan van de Tweebosbuurt is nu natuurlijk een streep gehaald. Hoe staat u daar nu in?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, dat is iets wat nog in de commissie besproken gaat worden en waar we verder ook nog met de wethouders, met dit college over in discussie gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter, ik wilde even reageren op de vraag van de heer Van der Velden aan mevrouw Mohamed-Hoesein met betrekking tot de sloop van de Pompenburgflat. De Partij voor de Dieren gaat er gemakshalve even aan voorbij dat er meer woningen voor terugkomen dan dat er nu staan. Dus dat lijkt mij juist een heel positieve ontwikkeling.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik snap deze vraag niet, want ik heb het ook niet zo geformuleerd.

De **VOORZITTER**. Ik denk dat de heer Van Drunen net één woordje miste in zijn zin. Gaat er gemakshalve aan voorbij dat er… Ik snapte hem ook niet goed.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Oké, dan moet ik mij iets helderder uitdrukken. Mijn vraag of eigenlijk mijn opmerking aan de heer Van der Velden is, die zich kritisch uitspreekt over de sloop van de Pompenburgflat, terwijl dat mijns inziens juist een heel goede ontwikkeling is, omdat er meer woningen voor terugkomen dan dat er nu op dit moment staan. Het biedt dus juist meer ruimte voor meer mensen dan nu. Dus ik snap het hele punt niet waarom dat nu zo'n probleem zou zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Ja, dan heeft u dus kennelijk niets van de zaak van mevrouw Pelger en van de Tweebosbuurt begrepen. Dan heeft u daar werkelijk waar helemaal geen centimeter van begrepen. Want waar gaat het om? Een buurt is ook een sociaal weefsel. Een gebouw waar je al jaren in woont, daar kun je niet zo makkelijk afscheid van nemen als je daar bijna letterlijk de trap wordt afgedragen omdat je huis wordt gesloopt. Dus een hele buurt is sociaal weefsel, dat is de Pompenburgflat ook. Ga er eens een keer kijken, misschien heeft u dat gedaan. Als u dat niet heeft opgemerkt vind ik dat zeer jammer. Zeker voor een partij die zegt op te komen, met het collegeprogramma 'Eén stad', wij zijn er voor de Rotterdammer. Ja, behalve voor dat soort mensen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, op een gegeven moment is een woning ook gewoon op. Je kan niet door blijven gaan met maar aan alle kanten pleisters blijven plakken. Op een

gegeven moment moet je die pleister er hard aftrekken. Dan moet er gesloopt worden en dan moet er weer teruggebouwd worden. En dat is heel vervelend als je daar al decennialang woont. Absoluut. Dat valt absoluut niet te onderschatten, maar soms is dat onoverkomelijk.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, het valt me nog net niet mee dat de heer Van Drunen van Leefbaar Rotterdam niet zegt: ja, we moeten de Pompenburgflat afbreken omdat er zoveel asielzoekers komen en we moeten extra bouwen. Ik vind het echt een waardeloos antwoord dat u geeft en het geeft alleen maar aan dat Leefbaar Rotterdam er niet is voor de normale Rotterdammer met een kleine beurs.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, de Pompenburgflat staat er pas veertig jaar, energielabel A. Maar het enige argument is: ze zijn niet op, u wilt daar meer woningen bouwen. Dan weet ik nog andere plekken. Er zijn sommige huizen in Kralingen en op andere plekken met heel grote tuinen. Daar kun je duizenden misschien wel tienduizenden, honderdduizenden flatwoningen bouwen als dat uw doel is. Sloop dan al die villa's die daar staan.

De **VOORZITTER**. Wilt u daar iets op zeggen mijnheer Van Drunen?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dat ik geen voorstander ben van het onteigenen van particulier eigendom.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we terug naar mevrouw Mohamed-Hoesein. U kunt verdergaan.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik denk dat het enerzijds ook wel van belang is om te benoemen dat de bouw- en de woonopdracht ook voor een groot deel een erfenis is die wij meenemen als DENK-college. Nou, toch niet een DENK-college, maar met DENK in het college nemen we ook de erfenis mee van vorige periodes. En dat met name de bouwopdracht iets is waar je een langetermijnplanning hebt en waar er ook heel goed moet worden gekeken naar de mogelijkheden die er wel zijn. Maar ik geef ook nogmaals mee, ook hier benoem ik: luister en niet alleen inbreng ophalen.

De **VOORZITTER**. U was klaar? Dank u zeer. Mevrouw Vlasblom. O, ik krijg nog moties van u. Dan kan mevrouw Vlasblom nog even rusten.
Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende moties ingediend.

Motie 53. Aardbeien voor een euro, ook na werktijd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- de inflatie nog nooit zo hoog is geweest sinds de Tweede Wereldoorlog;
- ondanks deze inflatie, de prijzen op de markt vrijwel gelijk zijn gebleven;

- de betaalbaarste markten van Rotterdam op Zuid en in West te vinden zijn, en deze alleen woensdag of donderdag van 08.00 tot 17.30 en zaterdag van 08.00 tot 17.00 zijn geopend;

overwegende dat:
- Rotterdammers minder geld over hebben voor boodschappen;
- Rotterdammers tegelijkertijd meer zullen gaan werken, ook op zaterdagen;
- Rotterdammers nu naar de Haagse Markt gaan om daar hun boodschappen te doen;
- marktkraamhouders in Rotterdam ook een kans verdienen om extra zaken te doen;

verzoekt het college:
- zo snel mogelijk te onderzoeken of er draagvlak is bij stakeholders, waaronder omwonenden, marktkooplui en ondernemers, op Zuid en West om deze markten ook in de avonduren en/of op zondag open te stellen;
- indien dit het geval is, dit te regelen en dit (online en offline) te communiceren naar de Rotterdammers;
- de onderzoeksresultaten te delen met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 54. Experts aan de slag voor Geen Kinderen in criminaliteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- ondermijnende criminaliteit structuren mondiaal zijn vertakt, maar zich op lokaal niveau wortelen en investeren;
- de problematiek van de ondermijnende criminaliteit diepgeworteld zit in de criminele structuren van Rotterdam;

overwegende dat:
- het belangrijk is om een breed pakket aan preventieve maatregelen te nemen om ondermijnende criminaliteit in onze stad tegen te gaan;
- het betrekken van groepen die dicht bij het probleem staan, zoals moeders, jongerencoaches en begeleiders, van grote meerwaarde kan zijn bij de aanpak van de problematiek op lokaal niveau;
- preventieve maatregelen zoals de inzet van jongerencoaches effectiever en wenselijker worden geacht, dan eventuele nazorg;
- huizen van de wijk een cruciale rol kunnen spelen bij de preventie van ondermijnende criminaliteit;

verzoekt het college:
- om op korte termijn een (expert)meeting te organiseren met experts, professionals, betrokkenen, onderzoekers, de burgemeester en andere relevante partijen in het kader van de bestrijding van ondermijnende criminaliteit;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein en J. Bokhove

Motie 55. Naamsverandering tot slaaf gemaakten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- veel Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders een Nederlands klinkende achternaam hebben die hen herinnert aan het slavernijverleden;
- mensen die hun achternaam willen veranderen € 835 moeten betalen;
- mensen die hun naam willen veranderen hieraan voorafgaand een psychologisch onderzoek moeten ondergaan om aan te tonen dat er echt geleden wordt onder de naam;
- uit onderzoek gebleken is dat het bestuur, burgers en instituties van Rotterdam Utrecht direct en indirect hebben aangezet tot, geïnvesteerd in en geprofiteerd van koloniale exploitatie en op slavernij gebaseerde productiesystemen in Amerika, Afrika en Azië;

overwegende dat:
- het onwenselijk is dat Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders, die afstammen van tot slaaf gemaakte mensen, dagelijks moeten lijden onder hun achternaam;
- een psychologisch onderzoek te moeten ondergaan om aan te tonen dat je echt hinder ondervindt van je achternaam belastend en denigrerend is;
- afstammelingen van slaven moeten worden bijgestaan in het opnieuw eigenen en uitdragen van hun oorspronkelijke identiteit;
- niet iedere afstammeling van een tot slaaf gemaakte mens beschikt over voldoende middelen om zijn/haar slavennaam af te kopen;

draagt het college op:
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden die worden ingezet in andere steden in dit verband en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein en A.J.A. Maassen

Motie 56. Laat deelscooters niet in de weg staan

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- de Gemeente Rotterdam per 1 januari 2020 en vergunningensysteem heeft ingevoerd voor deelmobiliteit in de APV;
- deelscooters, naast gemak voor de berijder, ook overlast veroorzaken door de ruimte die zij innemen;
- er steeds meer ergernis ontstaat over hoe deze scooters worden geparkeerd, omdat zij in de weg staan voor het passeren van personen met kinderwagens of mindervaliden;
- de wethouder heeft erkend dat we deze overlast beter moeten aanpakken dan nu het geval is;

overwegende dat:

- er meer draagvlak ontstaat voor deelscooters bij Rotterdammers als deze niet zo vaak in de weg zouden staan;
- het instellen van vaste op- en afstapplekken zouden leiden tot meer overzichtelijkheid en minder parkeeroverlast;
- er veel betere plekken zijn om deelscooters te stallen dan berijders zelf vaak verzinnen;

verzoekt het college:
- een plan van aanpak op hoofdlijnen te maken om parkeerplaatsen te realiseren voor deelvervoer op tweewielers om overlast tegen te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, S.J.C. Becker, P.J.H.D. Verkoelen en M.H. Biljoen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Radicale gelijkwaardigheid en economische rechtvaardigheid. Dat betekent voor BIJ1 dat je in onze stad toegankelijk, betaalbaar en duurzaam kunt wonen. Dat je het recht hebt om hier te zijn, ook als je niet aan de door het systeem gestelde norm voldoet. Dat je hulp kunt krijgen op de momenten dat het nodig is en dat we ook collectief de verantwoordelijkheid voelen om problemen te voorkomen in plaats van te laten opstapelen. Het betekent dat we Rotterdammers moeten koesteren, ongeacht afkomst, leeftijd, opleiding, inkomen of status. Dat we een stad zijn waar we voor elkaar zorgen in plaats van bestraffen. Dat niet winstmodellen maar menselijkheid centraal staat. Waar een nieuwe start, een nieuwe kans altijd mogelijk is. Waar altijd een licht brandt aan het eind van de tunnel en waar we een hand uitreiken in plaats van afhakken. Een stad waar je veilig bent. Waar we verschillen omarmen, in plaats van mensen tegen elkaar op te zetten. Waar we rechtdoen aan onze wortels. Rotterdam is geen stad van elite investeerders of dure woontorens, Rotterdam is een stad van strijd, van diversiteit in al haar vormen. Een stad van solidariteit met elkaar, niet alleen in woorden maar ook in daden. Maar helaas wordt dat beeld beleidsmatig steeds verder uitgewist. In Rotterdam wonen wordt voor steeds meer mensen onmogelijk. Het is volstrekt onbetaalbaar geworden voor velen die hier zijn opgegroeid en hier hun wortels kennen. Die pijnlijke werkelijkheid is geen toevallige ontwikkeling. Het is een jarenlange trend die gebouwd is op politieke keuzes die hier in dit huis worden gemaakt. We werken immers al jaren met een woonvisie die deels gebouwd is op aannames. Op basis van redelijk wankele cijfers wordt beleid gemaakt waarbij vooral rekening wordt gehouden met de belangen van de hoge- en de middeninkomens. Die genormaliseerde drang om volledige stadsdelen te herontwikkelen, om letterlijk en figuurlijk de onbetaalbare hoogte in te gaan, gaat ten koste van de toegankelijkheid en betaalbaarheid van onze stad en onze binnenstad. In plaats van bouwen voor mensen worden lege iconen opgetuigd op basis van de behoeften van het grootkapitaal en investeerders. Hun belangen staan centraal in hoe wij hier naar wonen kijken. Dat zien we ook terug in hoe we als stad met alle macht blijven vasthouden aan de grootschalige sloopplannen van betaalbare woningen. Dat is meer dan toondoof. Dat is de bewuste keuze om niet te voldoen aan onze taak. Voor de mensen die hierbij worden verdreven is ook amper tot geen ruimte voor het recht op terugkeer. Zij worden dus per definitie weggejaagd uit de wijken waar zij geworteld zijn om plaats te maken voor meer kapitaal.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink heeft een vraag aan u.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Hoeveel woningen worden er de komende vier jaar gesloopt in Rotterdam?

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Er zijn in ieder geval grootse plannen om een heel mooie flat met energielabel A te slopen, de Pompenburgflat.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Er zijn 300.000 woningen in Rotterdam. Hoeveel worden er de komende vier jaar gesloopt?

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, ik ga me niet laten intimideren door cijfers die ik uit mijn hoofd zou moeten leren kennen, want dat kan ik niet en daar sta ik hier ook niet voor.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee voorzitter, het is angst inboezemen naar Rotterdammers. Het is gewoon het verhaal vertellen dat hier grootschalig wordt gesloopt en dat kan mevrouw Vlasblom gewoon niet onderbouwen. Dat is wat ze hier doet en dat is kennelijk haar strategie. Maar het is mijn rol om ook even aan te tonen dat u geen enkel fundament heeft om aan te tonen dat hier grootschalig wordt gesloopt. En als u dat wel kan zou ik u vriendelijk verzoeken als u dat hier even over de bühne gooit, dat gewoon met feiten te onderbouwen. En als u dat niet kan, is het dus gewoon eigenlijk lariekoek. Dat moeten we vooral niet doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). 558 woningen in Tweebosbuurt noem ik grootschalig. 226 van de Pompenburg noem ik grootschalig. Elk project dat gewoon gesloopt wordt dat niet gesloopt hoeft te worden, is gewoon een grootschalig project. Dat is een project dat te veel is en wat we ons niet kunnen permitteren op dit moment in onze woningnood.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het zijn allemaal voorbeelden die mevrouw Verkoelen geeft die in het vorige college zijn gemaakt. Ik zeg: hoeveel worden er de komende vier jaar in deze periode gesloopt? En u komt met oude koeien uit de sloot. Dat vind ik allemaal prima. Maar daarmee blijf ik nog steeds overeind dat er van grootschalige sloop in dit college geen sprake is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Zolang u Pompenburg niet tegenhoudt bent u net zo verantwoordelijk en daarbij was u als VVD in het vorige college. Dus ja, voor mij is het hetzelfde of u er nu in zit of in het vorige.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Van grootschalige sloop is geen sprake in dit college.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Daar houd ik u aan.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Ondertussen wil ik trouwens ook wel de notitie maken dat ik zelf uit een buurt kom die gesloopt is, namelijk Crooswijk een aantal jaar geleden, dus ik spreek hier ook uit ervaringsdeskundigheid. Wat ik heb begrepen is het gemiddeld 12.000 woningen in twaalf jaar, dus dat is zo'n 1000 woningen per jaar, dus dat vind ik best massaal.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Mevrouw Vlasblom komt weer met iets uit het verleden. Crooswijk is al enkele jaren geleden dat dat is gebeurd. U kunt nu wel weer daarmee de angst inboezemen bij Rotterdammers dat hier grootschalig wordt gesloopt. Er wordt niet grootschalig gesloopt in de komende periode, dus dat moet u ook niet pretenderen, want dan maakt u alleen de Rotterdammers heel bang voor iets wat er niet gaat komen en ik vind dat onfatsoenlijk.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Hierin wordt het ultieme onderscheid gemaakt tussen arm en tussen rijk en die kloof wordt alsmaar groter. De enorme inflatie, de achterblijvende lonen en alle andere stijgende kosten drukken steeds meer mensen de armoede in. De gevolgen zijn meer dan abstracte cijfers. Het raakt mensenlevens. Broodnodige compensatie en noodzakelijke hulp is voor veel groepen niet toegankelijk en ontoereikend, bijvoorbeeld omdat zij net boven het sociaal minimum uitkomen of er een taalbarrière wordt gecreëerd. Mensen worden hierdoor gedwongen om de keuze te maken tussen de energierekening of de tandarts, tussen eten of naar werk kunnen reizen in het alsmaar duurder wordend openbaar vervoer. Mensen worden zonder pardon de schulden ingeduwd en in plaats van mensen aan de voorkant te helpen, wordt er gewacht tot mensen zo diep zitten dat een uitweg amper mogelijk is. Dat leidt tot dehumanisering, schuldeisers, incassobureaus, buiten op bankjes slapen, een huis moeten kraken en mensen buiten om geld moeten vragen. En in plaats dat het ons aan het denken zet wordt deze pijnlijke spiraal in deze raad gebruikt om hardere handhaving te eisen. Handhaving die actief moet optreden tegen dezelfde mensen die wij als politiek keihard in de steek hebben gelaten. Want armoede wordt gezien als overlast, dus meer boa's, meer camera's, geld naar repressie, in plaats van het bestrijden van onderliggende menselijke problematiek. Voorkomen is altijd beter dan genezen, daar moeten we veel meer aan vasthouden. En dat betekent ook een andere definitie van veiligheid. Veiligheid voor wie en ten koste van wie? Wie zien we als bedreiging en waarom? De persoon die gedwongen is om op straat te bedelen om te kunnen eten? De jongeren die door gebrek aan perspectief rondhangen op een plein? De demonstrant die de straat opgaat voor het recht op woonruimte? En ook racisme en discriminatie moet een structureel onderdeel zijn van hoe we naar veiligheid kijken. Etnisch profileren, geweld tegen vrouwen, moslimhaat en alle vormen van uitsluiting vormen een direct gevaar voor heel veel mensen in Rotterdam. Het is een integraal probleem in beleid en in omgang met Rotterdammers van kleur. De oplossing vraagt echt om veel meer dan een incidentele cursus of wat mooie woorden en intenties. Waar zijn we nu mee bezig en voor wie staan wij hier nu? Wij creëren een stad die onder hoogspanning staat en dat valt te spiegelen aan ons hier in deze raad. We onderhouden hier met elkaar een bestuurscultuur waar zo goed als alles in beton is gegoten, waar tegenspraak en oppositie er bijna voor spek en bonen lijken te zijn en waar we net als bewoners van de stad keer op keer niet tijdig worden geïnformeerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik hoor mevrouw Vlasblom zeggen dat we het probleem van racisme en discriminatie niet zullen aanpakken met enkel een cursus. Ik ben heel erg benieuwd wat het perspectief is van BIJ1 wat wel nuttige interventies zullen zijn om dit aan te pakken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voor die vraag ook. Want wij willen eigenlijk ook heel graag inzetten op een wethouder antidiscriminatie en racisme, want die kan dan op elke portefeuille het doorgronden en zorgen dat het probleem wordt aangepakt.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Maar nu nog zien of het werkt. En ook het lef te hebben om te benoemen dat deze problemen ook structureel zijn in plaats van incidenteel, want dat wordt ook nog heel vaak gedaan in dit huis. Daar moeten we fundamenteel mee afrekenen in deze raad. Deze raad is geen instituut van politieke belangen, van het behouden van systemen of van de bescherming van grootkapitaal. Het is onze taak om ons in te zetten voor oprechte systeemverandering om Rotterdam van en voor ons allemaal te maken. Een stad waar we niemand achterlaten en waar radicale gelijkwaardigheid en economische rechtvaardigheid aan de voorgrond staan van alles wat we doen. Als laatste wil ik nog heel graag een motie indienen met een aantal partijen, waarin we direct gaan inzetten op een permanente winteropvang.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink wil een vraag stellen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, ik houd eigenlijk wel altijd van betogen zoals die van de Partij voor de Dieren en van BIJ1, omdat het idealistische, prachtige verhalen zijn. Maar ik vond het ook wel een beetje zwaar om naar te luisteren, omdat ik vond dat het veel benoemen is van dingen die fout zijn, en ik had van u gehoopt dat u misschien de mogelijkheid had genomen om nu met heel veel voorstellen richting deze raad te komen over hoe u het dan zou doen, want dat doet u dan vervolgens niet. Dus zou u misschien in de tijd die ik u nu gun, zo'n dertig seconden, misschien toch een aantal zaken willen aangeven waarvan u zou zeggen: ik heb dat net in mijn betoog benoemd als iets wat niet goed gaat, maar ik zou dat op deze en deze manier anders doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Ik snap wel dat het zwaar valt en ik denk dat het ook wel terecht is, want waar het misschien angst veroorzaakt bij u, ben ik al een hele tijd bang over de ontwikkelingen in de stad. Ik benoemde net in mijn betoog ook een aantal dingen die beter zouden moeten gaan, die toegankelijker zouden moeten zijn, dat wonen betaalbaarder zou moeten zijn, dat er niet gesloopt zou moeten worden, dat er geen taalbarrière moet worden gecreëerd. Het zijn dus een aantal dingen die ik noem en daarbij wil ik ook de kanttekening plaatsen dat wij een nieuwe partij zijn, heel schaarse middelen hebben en heel vaak als wij een idee hebben, we die meerderheid hier niet kunnen bereiken. Dat is het feit hier van ons als partij. En als wij dan nu al onze schaarse middelen, tijd en energie inzetten om het allemaal tot in de puntjes uit te zoeken, dan zijn we veel verder van huis. Dus onze taak in dit huis is wat ons betreft ook om jullie allemaal scherp te houden, dat er een andere manier is en dat er een andere wereld mogelijk is.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, het is toch in mijn ogen een beetje meer angst zaaien en daar ben ik niet van. Ik had van u toch meer verwacht in die zin, en ik moet vaststellen dat u de problemen benoemt en dat u eigenlijk maar weinig oplossingen biedt en dat u daarin de problemen die u ziet en de oplossingen die u vindt, het ook nog niet eens bij het rechte eind heeft. Want dan zegt u: er moet niet gesloopt worden. Er wordt ook niet gesloopt. Niet in grote aantallen die u suggereert, dus u bent bezig met angst zaaien en niet met de problemen van deze stad op te lossen. Ik had van BIJ1 in alle oprechtheid gewoon wat meer verwacht. Maar goed, ik loop de volgende jaren graag met u mee om te kijken of als er wat meer tijd is er toch plannen richting deze raad komen van BIJ1. Tot op heden is dat misschien wat teleurstellend.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Ja, het enige dat ik kan zeggen is dat ik ook gewoon bang ben. Ik denk dat het goed is om het lef te hebben om het te benoemen hoe het is voor heel veel Rotterdammers in deze stad, en dat we het niet allemaal mooi moeten verpakken in mooie beleidstaal en papieren intenties, maar dat het ook benoemd mag worden hoe het nu is. Zo zien wij het en zo ervaren wij ook het dagelijks leven.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik zou de Rotterdammer het toch gunnen dat wij hier als raad naast het benoemen van de problemen die u ziet vooral ook proberen om het voor die Rotterdammers te regelen. Dat is in ieder geval de raad die ik voor ogen heb voor de toekomst en ik praat ook graag met u ook met koffie om te kijken hoe we uw angsten kunnen omzetten naar daadkracht.

De **VOORZITTER**. Die koffie gun ik zo meteen, want ik ga zo meteen schorsen voor een theepauze deze middag. U was klaar toch?
Mevrouw Vlasblom heeft de volgende motie ingediend.

Motie 57. Permanente winteropvang

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bij een op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting;

constaterende dat:
- er sinds 1 januari 2020 Nederland ruim 36.000 dakloze mensen telt;
- daklozen naar verhouding vaak te vinden zijn in de 4 grote steden, dat stelt het CBS vast op basis van de nieuwste cijfers;
- er in 2018 een stilstand in de stijging was van cijfers daklozen;
- er sinds de coronapandemie een groei is in dakloosheid;
- afspraken over daklozenopvang en koudweerregeling (KWR) in nauwe afstemming met de G4-steden worden gemaakt;

overwegende dat:
- twee van de G4-steden al permanente winteropvang hebben ingezet met succes, namelijk Den Haag en Amsterdam;

- Amsterdam in samenwerking met het Leger des Heils een permanente winteropvang heeft het hele jaar door voor verschillende doelgroepen: kwetsbare Amsterdammers, kwetsbare EU-burgers en kwetsbare ongedocumenteerden;
- Den Haag een nieuwe permanente locatie heeft voor ruim 160 dakloze mensen;
- permanente opvang bijdraagt aan herstel;
- daklozen in de winterperiode extra kwetsbaar zijn;

verzoekt het college om:
- met spoed onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van permanente winteropvang, naar aanleiding van het voorbeeld van Amsterdam en Den Haag;
- dit te onderzoeken voor, op zijn minst, de periode van november 2022 tot maart 2023;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, T. Kind, L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, toch nog een motie?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja voorzitter, ook in de technische tijd, dat lijkt me handig, drie moties met een iets gewijzigd dictum.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8A. Op de OV-fiets

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college parkeren in garages en P+R-voorzieningen wil bevorderen in plaats van parkeren op straat;
- de bezettingsgraad van gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen in 2022 30% is;
- het college de bezettingsgraad in 2026 heeft geraamd op 38%;

overwegende dat:
- de overheid via de werkgever mensen wil stimuleren om op de fiets naar het werk te komen;
- medewerkers die fietsen zich gelukkiger voelen, fitter zijn en minder vaak ziek zijn;
- werkgevers een groot aandeel hebben in het autoverkeer in en naar de stad;
- er op dalmomenten voldoende ruimte is in gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen;

verzoekt het college:
- bij het bevorderen van de bezettingsgraad van garages en P+R-voorzieningen fietsparkeren voor werkgevers te stimuleren door het faciliteren van deelmobiliteitsaanbieders op deze locaties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en S.J.C. Becker

Motie 11A. Taaltrajecten in het vizier

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het doel van dit college is om in 2023 6350 taaltrajecten opgestart te hebben;
- er in 2021 7726 trajecten zijn gestart en in 2020 6608;
- het aantal afgeronde taaltrajecten in 2022 boven de 6000 zal eindigen;

overwegende dat:
- in de vorige collegeperiode zowel het aantal gestarte als het aantal afgeronde trajecten werd bijgehouden;
- de ambitie van dit college aanzienlijk lager is dan de behaalde resultaten van de afgelopen jaren;
- het goed beheersen van de Nederlandse taal ontzettend belangrijk is voor onder andere iemands perspectief op de arbeidsmarkt, zelfvertrouwen en het verkrijgen van een goed sociaal netwerk;

verzoekt het college:
- de ambitie voor het aantal gestarte taaltrajecten per jaar op te hogen naar ten minste 7000;
- de ambitie voor het totaal aan gestarte taaltrajecten in deze collegeperiode op te hogen naar ten minste 28.000;
- zowel het aantal gestarte als het aantal afgeronde taaltrajecten bij te houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T. Kind, S. Reitema en M.M. Vlasblom

Motie 15A. Doorwerken aan een fysiek toegankelijke stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het GroenLinks initiatiefvoorstel Fysiek toegankelijke stad voor iedereen heeft geleid tot hernieuwde aandacht en ambtelijke inzet voor de fysieke toegankelijkheid;
- een projectleider fysieke toegankelijkheid tot april 2023 werkzaam is maar de voorliggende begroting daarna geen ruimte biedt voor verlenging;

overwegende dat:
- fysieke toegankelijkheid permanente aandacht en inzet vraagt om de vele knelpunten die mensen met een fysieke beperking tegenkomen;
- de vele vrijwilligers van 010Toegankelijk, Brede Raad de VGR en bewoners die zich elke dag hard maken voor toegankelijkheid de blijvende aandacht ook vragen van de gemeenteraad van Rotterdam;
- het budget om dit goede werk voort te zetten met circa € 180.000 voor 1fte voor een projectleider zeer overzichtelijk is en een wereld van verschil maakt voor de fysieke toegankelijkheid van de stad voor iedereen;

verzoekt het college:

- de inzet voor een fysiek toegankelijke stad voor iedereen ook in 2023 te borgen door wederom te zorgen voor een projectleider fysieke toegankelijkheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en G.J. Engberts

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Deze moties zijn aangepast, dus dan moet u straks goed in uw systeem kijken. Ik ga kort schorsen voor een theepauze.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, van de orde graag voorzitter, u wilt kort schorsen, graag, maar ik wil ook graag echt iedereen oproepen dan ook op tijd terug te zijn. Ik zit zelf bijvoorbeeld met dat ik helaas niet bij de avondzitting kan zijn. Ik wil heel graag mijn eerste termijn doen. Wij zijn niet zo goed met het snel weer bij elkaar komen op de afgesproken tijd. Ik zou dan echt willen vragen kort te schorsen en gewoon het tempo erin te houden.

De **VOORZITTER**. Ik was van plan om een kwartiertje te gaan schorsen. Dat is heel gebruikelijk. Het is in ons vak, dat weet u ook, ook erg belangrijk dat er geschorst wordt. Er is vaak tijd nodig in de wandelgangen om elkaar te spreken, elkaar in de ogen te kijken, zoals mevrouw Elfilali had aangegeven. Elkaar in de ogen kijken om elkaars ziel te ontdekken, dus ik schors graag tot 16.55 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mag ik u verzoeken te gaan zitten. Mag ik de raadsleden verzoeken ook binnen te treden en de deur dicht te doen. Het woord is aan mevrouw Verkoelen. Mevrouw Verkoelen, u heeft het woord.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, onder stoom en kokend water is dit college ontstaan. Het was een halszaak voor deze coalitie om sneller te starten dan vier jaar geleden en met drie weken eerder dan de coalitie 2018 heeft dit stadsbestuur dat gewonnen. Maar dat is dan ook het enige wapenfeit van dit college tot nu toe. Voorzitter, ik begon mijn betoog op 16 juni met de volgende zin: 'Deze nieuwe coalitie is geen coalitie van visies, van vergezichten, van perspectieven'. 50PLUS had niet kunnen bevroeden dat dit ook echt bloedserieus het geval is. Na 16 juni 2022, toen de coalitie een feit was, is dit stadsbestuur namelijk volledig stilgevallen. De wereld staat in brand, Nederland, Rotterdam stort van de ene crisis en ramp in de volgende crisis en ramp, maar dit stadsbestuur ging op een enkele uitzondering na eerst maar eens met zomerreces. En dat terwijl alle signalen op rood stonden als het ging over bijvoorbeeld het doelgroepenvervoer. Het disfunctioneren van Trevvel heeft gewoonweg niet de prioriteit gehad van onze wethouder Zorg. Met als gevolg dat heel veel jongeren maar ook heel veel ouderen vanaf augustus geen vervoer op maat meer hebben. Maar over de gevolgen, de kosten, de financiële consequenties, daarvan zien we in deze begroting niets staan. En dat is niet het enige in de zorg dat zorgen baart voorzitter. In het coalitieakkoord wordt een doemscenario geschetst over een tekort van € 200 miljoen per jaar op de zorg. Maar dit nieuwe stadsbestuur had even tijd nodig om daarvoor maatregelen te bedenken. Maar als er een half jaar later nog niets is bedacht bij de begroting en er zelfs geen maatregelenpakket ligt voor de € 16 miljoen bezuiniging voor het

komend jaar, dan maakt 50PLUS zich meer dan ernstig zorgen. Dan ben je als nieuw college heel erg fout bezig. 50PLUS Rotterdam gaat dit college dan ook geen blanco cheques geven. Voorzitter, nog zo'n hoofdpijndossier.

De **VOORZITTER**. Voordat u doorgaat mevrouw Verkoelen, de heer Van Drunen wil een vraag stellen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik heb een beetje moeite met de opmerking blanco cheque van mevrouw Verkoelen. Ik snap dat het voor 50PLUS misschien lastig is om te weten hoe dat nu werkt in een coalitie, maar het is nu juist een begroting zodat je geen blanco cheque hoeft uit te geven, zodat je weet dat het om een bedrag van € 16 miljoen gaat. U noemt het een blanco cheque en dat is het dus gewoon niet. Het is een cheque waar € 16 miljoen op staat.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik zal u uit de droom helpen. Ik heb acht jaar CDA gehad, dus ik weet verdomd goed hoe coalitievorming werkt mijnheer Van Drunen. En het tweede is, het is een blanco cheque. U vraagt nu aan ons, gaat u maar lekker slapen, we komen straks met een mooi plan. Daar gaan wij niet mee akkoord als 50PLUS. Ik ga door.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dus mevrouw Verkoelen heeft liever een snel plan dat we wellicht naar de prullenbak sturen, dan een doordacht plan dat u in januari gewoon goed in deze gemeenteraad kunt bespreken. Dus het eerste heeft uw voorkeur, snel, onzorgvuldig, rafelrandjes eraan, honderd vragen van uw kant en waarschijnlijk 83 moties. Of we gaan in januari met elkaar zitten met een plan waar we het echt met elkaar over hebben. Dat is dan een plan in januari waar we twaalf maanden de tijd voor hebben om gewoon een uitvoering te vinden en om die € 16 miljoen gewoon in te boeken in onze begroting. Dus dat eerste heeft eigenlijk uw voorkeur zodat u er 83 moties over kan indienen, ja?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee hoor, dat deed ik op 16 juni, al die moties indienen, 52 stuks, en toen kreeg ik van u te horen: ga nu slapen, een half jaartje, met die begroting zijn we klaar. Dan hebben we het voor u voor elkaar mevrouw Verkoelen. Niks heeft u klaar met de begroting. Ik heb er geen vertrouwen in dat u het in januari voor elkaar heeft, dus u krijgt van mij gewoon niet meer het voordeel van de twijfel, heel simpel.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Het gaat u dus om: sneller is beter. Daar ben ik in ieder geval geen voorstander van. Ik heb het liever in januari en goed. Ik kan nog wel twee maandjes wachten. Er is gewoon ook een nieuwe wethouder. Die geef ik ook graag de kans om echt in het zadel te komen. Ik heb liever echt een plan dat goed is dan een plan dat snel is.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Zes maanden is niet snel en dat is onzorgvuldig van dit college. Maar laat ik u eventjes in orde stellen. Ik krijg nog een paar van die dossiers, ik zou even wachten. Er zijn er nog een aantal die zo snel gingen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Kijk voorzitter, ik zou met mevrouw Verkoelen mee willen gaan als die € 16 miljoen ingeboekt zou moeten worden en het zou ontzettend veel pijn gaan doen voor die Rotterdammer. Dan zou ik zeggen: oké, dan wil ik een plan, rugnummers erbij en alles. Wat heeft het college vanaf dag één gezegd over die € 16 miljoen? Dat gaat niet ten koste van de kwaliteit, dat gaat niet ten koste van de zorg, dat gaat de Rotterdammer niet voelen, er gaan geen hekken dicht, er gaan hekken omlaag, er gaan geen loketten gesloten worden. Het is iets wat de Rotterdammer niet gaat voelen. Dan vind ik het prima dat het college in januari met een plan komt. Dat vind ik prima. Zorgvuldig, dan gaat u als raad zelf ook nog een oordeel over vellen. Dat is toch veel fijner dan dat we nu eventjes tussen de bedrijven door voor € 16 miljoen aan plannetjes van dit college krijgen?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, wat de heer Lansink zegt klopt gewoon niet, hij leest zijn stukken niet. Het is wel heel vervelend om zo te debatteren want het kost ons allemaal heel veel tijd. Ik herhaal de brief die we gisteren hebben gehad, ik heb het eerder al gezegd. Daarin staat letterlijk: de maatregelen waaraan gedacht wordt, moeten opleveren dat de nieuwe instroom wordt beperkt. Dus voor mensen die dit jaar wel zorg krijgen, wordt het beperkt, kunnen geen zorg krijgen. Er staat in: gestuurd wordt op het verkleinen van de omvang van indicaties. Dus mensen die vijf uur zorg zouden krijgen, die krijgen misschien maar één uur zorg. Mensen gaan het wel merken, het zorgaanbod wordt gewoon drastisch verminderd.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, een vraag van ik meen de heer Vonk aan het college was ook of mijn woorden kloppen. Die heeft hij bij de wethouders neergelegd. Ik zou u adviseren om daar eens op te wachten.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja maar voorzitter, wat moet ik dan met deze brief? Stuurt het college ons allemaal nepbrieven volgens de heer Lansink?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee hoor, ik denk dat de wethouder u prima gaat uitleggen hoe wat daar staat prima inpasbaar is in mijn verhaal.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we daarop wachten. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). De VVD, de partij van de centen, ja hoor, maar niet voor haar eigen begroting. Ik ga door. Nog zo'n hoofdpijndossier waar dit college maar niet op presteert het eerste half jaar is de armoedebestrijding. We zijn van het vorige naar dit college van een halve naar een hele wethouder Armoede gegaan. Dat is gezien de financiële recessie die voor de deur staat totaal geen luxe, want sinds het aantreden van dit college is de armoede in de stad de pan aan het uit rijzen, net zoals de dakloosheid verdubbelt. Maar in tegenstelling tot het toegenomen belang om over te gaan tot acties, zijn de ambities van de wethouder om er iets aan te doen, totaal niet. Gelukkig is er wel een ander coördinerend wethouder aangesteld, zodat in ieder geval het armoedebeleid nog breed op de agenda van dit college blijft staan en mogen we De Verre Bergen wel bedanken, want die stopt er tenminste het komend jaar weer wel geld in, anders dan deze wethouder, die serieus tegen alle adviezen in van de schuldenproblematiek een verdienmodel wilde maken via een revolverend fonds. Een wethouder die pas onder grote druk van de raad, omdat kinderen omvallen omdat ze geen eten meer krijgen, met een dermate slecht aanvalsplan voor de korte termijn naar de raad terugkomt, dat meer vragen oproept dan dat de mensen in

armoede worden geholpen. En die vele gestelde vragen stapelen zich vervolgens ook nog eens op. Want direct antwoord geven zit er eigenlijk bij deze wethouder nooit in.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, er worden maatregelen uitgevoerd door deze wethouder. Er ligt een plan en voor dat plan vraagt hij de financiële onderbouwing zodat hij daarmee aan de slag kan gaan. En de vraag is dus: tekent u daarvoor, geeft u deze wethouder opdracht om met dat extra geld die extra € 20 miljoen aan de slag te kunnen gaan en daadwerkelijk mensen te kunnen helpen?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik hoor een nota van uitgangspunten, meer hoor ik niet. Ik heb geen aanvalsplan gezien voor de korte termijn. Dat is waar we om vroegen en op dit moment zitten we in grote problemen qua armoede en er wordt niets aan gedaan. En het verhaal van de vorige periode is afgerond. Dus gaat u me nu niet vertellen dat er nog weer van alles komt. We zijn een half jaar verder. Dit had de hoogste nood moeten krijgen. De kranten stonden er vol van. De mensen vielen om en we deden niks. Dat is de boodschap.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, er gebeurde wel degelijk iets. Dat er inderdaad op sommige punten sneller kon worden gehandeld, ook daar is de wethouder achteraan gegaan, ook daar is het college achteraan gegaan. Er zijn lijnen uitgezet om er in elk geval voor te zorgen dat er veel meer budget kan worden vrijgemaakt en dat dat ook kan worden ingezet. Dus voorzitter, ik begrijp de behoefte aan urgentie van mevrouw Verkoelen. Zij vindt mij aan haar zijde op het moment dat wij de stad ingaan en zien dat er armoede is. U vindt mij aan uw zijde. Maar om daarvan nu te concluderen dat dit college er geen werk van maakt, dat vind ik nu net iets te voorbarig.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Na drieënhalve commissie alleen maar vragen, vragen, vragen en geen antwoorden krijgen, ben ik er echt een beetje klaar mee. 50PLUS heeft daar geen goed woord meer voor over en vindt het prestatieniveau van deze wethouder ver onder de maat. Voorzitter, soepel loopt het dus allemaal nog niet in dit nieuwe college. Ik ga net nu naar uw wethouder, dus ik zou even wachten.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Waar heeft 50PLUS in de afgelopen jaren eigenlijk wel een goed woord voor over? Want u brengt het alsof het iets nieuws is, maar ik heb het gevoel dat het bij u altijd kommer en kwel is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee hoor, ik was supergelukkig met de wethouder Armoede de vorige keer. Als u het goed gevolgd heeft, heeft u daar gezien dat ik uitermate vaak gezegd heb dat ik tevreden was. Ik was zeer tevreden over Werk en inkomen. Ik was niet tevreden over uw wethouder Wonen, dat klopt. Die heeft gesloopt en gesloopt en gesloopt. Dat klopt, inderdaad. Niet alles was geweldig.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Soepel loopt het dus allemaal nog niet in dit nieuwe college. Het beweegt allemaal nog niet zo hard. Behalve natuurlijk voor onze wethouder Mobiliteit. Die is als een razende Roeland alles in de steigers aan het zetten. Want als vroemvroempartij moet er snelheid komen en vooral geen files. Iets wat overigens niet geweldig lukt in Rotterdam, want iedere dag staat de hele stad muur- en muurvast, met als hoogtepunt de afgelopen donderdag met duizend kilometer file en vooral in en op en rond de ring van Rotterdam. Komt dat nu door al die opbrekingen, van de Jonker Fransstraat, de Rozenbrug, de Burgemeester van Walsumweg, de Pompenburg, de Rochussenstraat, de Maastunnel? Misschien wel. En wat te denken van de Roseknoop, die financieel toch wel heel wankel is begroot. 50PLUS Rotterdam is erg voor de renovatie van de Roseknoop, laat ik dat vooropstellen. Die is voor de bereikbaarheid van Rotterdam-Zuid en de stad hard nodig. Maar zo'n project zo ontzettend vaag en compleet verkeerd begroten vindt 50PLUS Rotterdam toch echt onacceptabel. Laten we dit dure en belangrijke infrastructurele werk zorgvuldiger bekijken en ook de financiële haalbaarheid beter beschouwen. En nu komt ie mijnheer Karremans, het zal niet het eerste grootschalige project zijn dat misschiet en we hebben de afgelopen week met Feyenoord City dat ook kunnen zien. Daar is ie voor de eerste keer.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, de Roseknoop zorgvuldiger bekijken. Bedoelt 50PLUS dan dat dat uitgesteld moet worden?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Als u het heel snel kunt doen, gooi maar een aantal ambtenaren en deskundigen in een kamer, de deuren dicht, drie dagen brainstormen, misschien zijn ze er wel eerder uit. Maar er zal iets moet gebeuren met de Roseknoop, want zoals de Roseknoop er nu voor staat, die helemaal geënt is op het Feyenoord City-dossier dat verandert, lijkt mij niet handig. Ik zou er echt nog eens even opnieuw naar kijken. We halen ons hier een nieuw probleem op de hals van een grootschalig project, dat zeg ik u van tevoren.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, we halen ons inderdaad een heel groot probleem van een heel grootschalig project op de nek. Dat is namelijk als we niet gaan starten met de Roseknoop wanneer beoogd is, want dan komt de stad helemaal vast te staan omdat er op dat moment ook een overlap gaat plaatsvinden met werkzaamheden aan de Van Brienenoordbrug. Dus vindt u het nu belangrijk dat er heel snel begonnen wordt, dat heel zorgvuldig begonnen wordt? Waar zit het nu? Want ik ben een beetje de draad kwijt in uw betoog.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nou, ik hoop dat u als coalitie uw eigen college toch heel vaak gaat vertellen dat snel en zorgvuldig samen moet gaan. Want als we moeten gaan kiezen tussen snel en niet zorgvuldig, dan wordt het toch wel een heel beroerde paar vier jaar. Dus het moet snel en zorgvuldig. En ik denk, want de Brienenoord is echt pas in 2026, 2027 aan de gang, dat u echt nog wel het maandje heeft om goed te onderzoeken hoe het in elkaar zit, althans, het college heeft dat. Niet u, maar het college. Dus dat zou ik doen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (Ir). Ja voorzitter, ik ben niet echt iemand van de tegeltjeswijsheden, maar ik ken er wel eentje die regelmatig bij bijvoorbeeld autogarages hangt. Die geeft aan: we kunnen snel werken, we kunnen goed werken en we kunnen goedkoop werken, u mag er twee van de drie aanwijzen. Welke twee van de drie wijst mevrouw Verkoelen aan?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Snel, goed en goedkoop. Daar staan wij voor als stadsbestuur, zou ik zeggen. Doet u het maar, dat is de opdracht die ze hebben van mij. En als het niet anders is, dan heb ik graag een ander college dat dat wel garandeert.

De heer **VAN DRUNEN** (Ir). Tot zover de realiteitszin van 50PLUS.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, dat brengt mij bij het volgende thema, bouwen en wonen. Het stoppen van Feyenoord City zal grote impact hebben op de begroting en 50PLUS snapt verdomd goed dat het college nog even de tijd nodig heeft om aan wonden te likken. Het is niet niks wat er is gebeurd. Even dan hè, en dan gauw het nieuwe stadion uit uw hoofd zetten en door. Voor wat betreft de woningbouwcijfers gaat dat natuurlijk niet op. De Rekenkamer was er zeer duidelijk over. Stop met in voortgangsrapportages te doen alsof de Rotterdamse voorraad uit bijna 58,1% sociale woningen bestaat. Die cijfers kloppen natuurlijk helemaal niet. Ook staan er aanbevelingen in het Rekenkamerrapport die het woonbeleid transparanter en rechtvaardiger maken. Dat moet onze wethouder aanspreken. Waarom nu weer wachten op een woonakkoord, college? Ga daar toch gelijk mee aan de slag. Wacht dat traject niet af en laat uw goede wil zien wethouder. Zoals 50PLUS ook graag ziet dat het college inzet op de overspannen particuliere huurdersmarkt waar Rotterdammers, omdat ze geen keus hebben, gemangeld worden en woekerhuurprijzen moeten betalen voor vaak waardeloze woningen. Stop die huisjesmelkers college. Pak ze aan, die particuliere verhuurders die het leven van veel Rotterdammers tot een hel maken. En ten slotte voorzitter, het zijn barre tijden waar we op van alles moeten bezuinigen. Maar dit college pot het geld op, en waarom eigenlijk? Omdat dit stadsbestuur niets maar dan ook nog niets doet het eerste half jaar. Zelfs passen op de zaak is er niet eens meer bij. Dit college laat de algemene reserves oplopen, laat het weerstandsvermogen zelfs oplopen naar bijna 2 in 2026, ongelofelijk. Rotterdam gaat zo zeer slechte tijden tegemoet met dit stadsbestuur. Kunnen we dat niet beter nu inzetten, dat geld? Nu hebben we het nodig, met die torenhoge inflatie, met die enorme zorgvraag, met die gigantisch toenemende armoede en met deze geweldig grote wooncrisis. En daar doet dit college in deze begroting helemaal niets aan. Voorzitter, ter afsluiting heeft 50PLUS nog één motie. U zou het willen dat ik het had ondertussen. Het gaat over Alzheimer, de meest voorkomende vorm van dementie. Dementie, de snelst groeiende doodsoorzaak in Nederland. In Nederland komen er ieder uur, hoort u wel, ieder uur vijf mensen bij met dementie. Met de toename van de leeftijd neemt de kans op dementie toe. De vergrijzing in de twintigste eeuw is vertienvoudigd en daarmee neemt de dementie ook een enorme vlucht. Er is veel onderzoek nodig naar de ziekte van Alzheimer en naar andere vormen van dementie. Het college ontvangt soms geld vanuit eventuele bijverdiensten die ze doen naast hun wethouderschap en dragen dat af aan de gemeente. Dat geld staat op de balans van inkomsten van de gemeente en wij doen er eigenlijk niets mee, het komt in de begroting ook nooit terug naar voren. 50PLUS verzoekt het college een donatie te doen vanuit de kostenrekening, want zo heet die, baten van het college, aan het Alzheimercentrum Erasmus MC, ten behoeve van onderzoek naar de ziekte Alzheimer en andere vormen van dementie. Ter ondersteuning van deze 50PLUS-motie lag aan het begin van deze vergadering een memoblokje bij u voor, en u weet hè, dat is de

eerste stap, je gaat overal stickertjes plakken, op de koelkast 'koelkast', en zo gebeurt dat heel vaak. Velen van ons kennen dat. En met dat alzheimerspeldje op uw tafel sponsort u, dat u het gelijk weet, maar gelijk de Alzheimerstichting. Geachte collegae, draag het met trots en zegt het voort. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Nog een vraag van mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik vind het heel sympathiek dat mevrouw Verkoelen aandacht vraagt voor een bepaalde groep die zorg nodig heeft. Dat is nu ook een flink discussiepunt geweest in het betoog van mevrouw Verkoelen. Ik begrijp natuurlijk goed hè, op het moment dat het lijkt alsof er minder geld wordt uitgegeven aan de zorg, dat mensen zich er zorgen over maken of iedereen nog wel de juiste zorg krijgt. Maar als we niets doen, krijgen juist de mensen die het nodig hebben, juist de mensen die Alzheimer hebben en dementie, niet de juiste zorg, omdat we het niet kunnen bieden als gemeente als we geen hervormingen gaan doorvoeren, als we tot over een € 1 miljard aan zorg gaan blijven uitgeven. Dan zullen de mensen die dementie hebben geen zorg meer kunnen ontvangen omdat we de mensen er niet voor hebben, de middelen er niet voor hebben en dan blijven mensen wel zonder zorg achter. Ik vraag dus aan mevrouw Verkoelen of zij toch openstaat om te kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat we die zorg efficiënter kunnen inrichten en dat we dan wel die € 16 miljoen slimmer kunnen inzetten?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Kijk, laten we duidelijk zijn. Sowieso, ten eerste, laat ik daar duidelijk over zijn, het is ook een kwestie van prioriteit die u wilt geven. U kunt uw geld maar één keer uitgeven. Dat kunnen we doen aan de vroemvroem, maar we kunnen het ook doen aan de zorg. Mijn punt is zorg, dat is het eerste punt. Maar u heeft gelijk, dan nog gaat het niet. Ik ben het helemaal met u eens dat we maatregelen moeten gaan nemen en dat we dat goed moeten doen en dat we dat ook moeten doen. En waar mijn punt nu zit: daar hebben we een half jaar niets aan gedaan. We wisten het en we hebben er niets aan gedaan. En nu wordt er aan mij gevraagd: vertrouw er nu op, we gaan dat doen. Ik kan daar niet meer op vertrouwen. Dat had ik een half jaar geleden van u gevraagd. Een half jaar geleden bij de coalitie heb ik het aan u gevraagd: doe er wat aan. Laten we het erover gaan hebben. En dat is mijn punt. Er moeten maatregelen komen, ik ben het met u eens. Maar welke weet ik niet, en ik ga niet nu zeggen: doet u maar, want dan komt u nooit meer bij mij terug en dan zit ik straks met een pakket dat ik niet wens.

De **VOORZITTER**. Helder, dan ga ik de moties duiden.
Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 58. Waardering voor mantelzorgers!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college een beroep doet op het eigen sociaal netwerk van familie, vrienden, mantelzorgers en vrijwilligers voordat professionele hulp wordt ingeschakeld;
- informele zorg voor de professionele zorg een flinke besparing oplevert;
- het college doet dit beroep op het eigen sociaal netwerk omdat het beroep op de zorg toeneemt maar de middelen niet toereikend zijn om alle zorg die nodig is ook te kunnen leveren de kosten van de geleverde zorg toenemen;

overwegende dat:
- 50PLUS Rotterdam begrijpt dat er een spanningsveld is tussen de zorg die gevraagd wordt en die we kunnen leveren;
- uit onderzoek van onder andere het Sociaal Cultureel Planbureau[1] [2] blijkt dat het aantal potentiële mantelzorgers de komende jaren sterk zal afnemen omdat de groep ouderen toeneemt en groep die mantelzorg verstrekt afneemt;

draagt het college op:
- in kaart te brengen welke financiële voordelen mantelzorg heeft voor het gemeentelijke zorgbudget;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

[1] https://digitaal.scp.nl/ouderenzorg/tekort-aan-mantelzorgers-en-professionals
[2] https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-05/flyer-financiele-kwetsbaarheid-mantelzorgers.pdf

Motie 59. Uit de lengte of uit de breedte!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college constateert dat de beschikbare schaarse middelen het college dwingen om scherpe keuzes te maken;
- er niet alleen een financieel probleem is, maar ook een personeelsprobleem;

overwegende dat:
- het stadsbestuur maatregelen wil doorvoeren die zeer arbeidsintensief zijn zoals het toepassen van de menselijke maat;
- 50PLUS voor dergelijk maatwerk is maar dat dit ook arbeidsintensief is;
- de personeelsproblemen een algemeen verschijnsel zijn waar we voorlopig nog geen oplossing voor hebben;

draagt het college op:
- met een onderbouwd plan te komen waaruit de betaalbaarheid van maatwerk en de menselijke maat blijkt en hoe zich dat verhoudt tot de voorgenomen beperkingen van kosten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 60. Wat wil de Rotterdammer?

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- dit nieuwe college de menselijke maat als uitgangspunt wil hanteren in de dienstverlening aan Rotterdammeers met een zorgvraag;

- de te verlenen zorg moet aansluiten bij de behoeften van Rotterdammers;

overwegende dat:
- de grootste kritiek van de Rekenkamer in haar rapport Broze bedoelingen was dat de gemeente geen idee had waar de Rotterdammer behoefte aan had en er toch een masterplan Ouder en wijzer is geformuleerd;
- de voormalige wethouder Zorg pas in tweede instantie in gesprek met de Rekenkamer tot de conclusie kwam dat inzicht in de behoefte van de Rotterdammer de basis moet zijn voor de dienstverlening aan de Rotterdammers;

draagt het college op:
- niet in dezelfde valkuil te stappen als het vorige college en eerst goed te inventariseren waar de Rotterdammers met onder andere hun verschillende achtergronden behoefte aan hebben;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 61. Zoek op internet naar misstanden bij de particuliere huurmarkt!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- vanwege de geringe beschikbaarheid van betaalbare huurwoningen in Rotterdam particuliere verhuurders de vrije hand hebben om niet alleen woekerprijzen voor hun woonruimten te vragen, maar deze ook te verhuren onder voorwaarden, die op gespannen voet staan met de bedoelingen van de wet;
- de toch al grote druk op de markt van huurwoningen extra wordt verhoogd door de komst van steeds meer mensen die in scheiding liggen, arbeidsmigranten, dak- en thuislozen, mensen die gevangenis, ziekenhuis of zorginstelling, psychiatrie/revalidatie verlaten en ineens dakloos zijn;
- al deze groeperingen veelal zijn toegewezen op de particuliere huurmarkt, waar zij voor woekerprijzen woonruimten kunnen vinden, die worden verhuurd op foute voorwaarden;

overwegende dat:
- op internet tal van sites te vinden zijn, waar particuliere verhuurders hun 'handelswaar' aanprijzen en aanbieden;
- voor een aanzienlijk deel van de aangeboden woonruimten veel te hoge huren worden gevraagd;
- de gemeente in het kader van Goed Verhuurderschap Goed Huurderschap misstanden op de particuliere huurmarkt tracht te voorkomen;
- voorkomen beter is dan genezen en dat het dus goed zou zijn om het kwaad bij de bron te bestrijden;

draagt het college op:
- om proactief internetsites te onderzoeken op misstanden bij de verhuur van woonruimten en bij het constateren daarvan actie te ondernemen opdat woningzoekenden niet de dupe worden van onwenselijke praktijken van huisjesmelkers en andere partijen, die in deze branche opereren;

- om hierover uiterlijk in Q1 van 2023 een eerste rapportage van bereikte resultaten te delen met de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasblom

Motie 62. Geen carte blanche voor oplopende kosten in de zorg!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college constateert dat de beschikbare schaarse middelen het college dwingen om scherpe keuzes te maken;
- het college constateert in het coalitieakkoord dat het totale tekort oploopt tot ongeveer € 200 miljoen per jaar;
- het college in de begroting een bezuiniging van € 16 miljoen opneemt;
- het college in juni 2022 aangeeft dat het voor de tekorten een maatregelenpakket gaat opzetten en deze voor de begroting 2023 gaat presenteren;
- het college deze afspraak niet nagekomen is en er geen maatregelenpakket voorligt voor de € 200 miljoen maar ook niet voor de € 16 miljoen voor 2023;

overwegende dat:
- bij de begroting 2023 wel de bezuiniging van € 16 miljoen is opgenomen maar er zelfs geen maatregelenpakket voor deze € 16 miljoen aangeleverd is door het college;
- 50PLUS Rotterdam geen carte blanche wenst te geven voor deze beleidsperiode en zelfs niet voor 2023 voor de € 16 miljoen;

draagt het college op:
- de bezuinigingen op te schorten en tekorten uit de algemene reserves aan te vullen;
- de hoogste prioriteit te geven aan het opzetten van een goed maatregelenpakket dat de tekorten van € 200 miljoen voorkomt en deze aan de gemeenteraad voor het einde van 2022 voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 63. Wordt de Roseknoop niet te duur?

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- de Roseknoop essentieel is voor de bereikbaarheid van Rotterdam-Zuid en de stad;
- de Roseknoop gerenoveerd moet worden;
- de kosten van de Roseknoop geraamd waren op € 17,5 miljoen maar ondertussen al zo'n € 50,2 miljoen geworden;
- de aanbestedingsprocedure al gestart is en het college verwacht eind november 2022 de gunning te kunnen verlenen;

overwegende dat:
- de kosten van de renovatie van de Roseknoop nu al veel duurder uitpakt en dat dit hoogstwaarschijnlijk nog meer zal gaan worden;
- deels deze extra kosten opgelost moeten worden uit vrijwillige en onzekere constructies als de MRDH, de grondexploitatie van de Tweebosbuurt, compensatieclaim RET verminderen, e.d.;
- er nu al een dekkingstekort voor de gemeente overblijft van zo'n € 24,2 miljoen en dat dit tekort nog verder zal gaan toenemen;
- dit dekkingstekort in de begroting niet voorkomt en onduidelijk is hoe het college de kosten voor de Roseknoop te gaan financieren;

draagt het college op:
- de renovatie en de financiering (kosten en dekking) van de Roseknoop binnen twee weken opnieuw aan de raad ter behandeling voor te leggen vanwege de gunning van dit project voor eind november 2022;
- de gunning die gepland staat voor eind november 2022 niet te doen voordat de vakcommissie van de gemeenteraad de renovatie en de financiering heeft kunnen bespreken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 64. Wordt de Roseknoop juist gerenoveerd?

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- de Roseknoop gerenoveerd moet worden;
- de Roseknoop moet gerenoveerd zijn voordat de Van Brienenoordbrug in onderhoud genomen wordt;
- de renovatie van de Roseknoop gebaseerd is op het realiseren van Feyenoord City met een nieuw stadion;

overwegende dat:
- Feyenoord City en het realiseren van een nieuw stadion volledig van de baan is;
- een volledig nieuwe situatie rond de Roseknoop is ontstaan met het vernietigen van het bestemmingsplan Feyenoord City;
- vanwege deze nieuwe situatie de renovatie van de Roseknoop aangepast dient te worden;
- de tijd die nodig is om deze Roseknoop-aanpassing te onderzoeken nodig is om problemen in een later stadium te voorkomen;

draagt het college op:
- de renovatie van de Roseknoop aan te passen aan de nieuwe situatie waar het bestemmingsplan Feyenoord City met een nieuw stadion niet meer bestaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasblom

Motie 65. In Rotterdam slaapt niemand op straat!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- dak- en thuislozen in Rotterdam mede door de enorme toename van armoede, door gebrek aan woningen, steeds meer toeneemt;
- Nederland (en daarmee ook Rotterdam) in Europees verband op 21 juni 2021 een verklaring 'Lisbon declaration to combat homelessness' heeft ondertekend die het volgende stelt:
  - niemand buiten hoeft te slapen door gebrek aan goede opvang;
  - niemand langer dan nodig in de opvang hoeft te verblijven;
  - niemand de gevangenis of het ziekenhuis verlaat zonder adequate huisvesting;
  - zo min mogelijk mensen uit hun huis gezet worden en niemand uit huis gezet wordt zonder ondersteuning naar een passende huisvesting;
  - mensen die dakloos zijn, worden daar niet om gediscrimineerd;

overwegende dat:
- de komende winter vanwege de gigantische inflatie die hoogstwaarschijnlijk gaat uitmonden in een financiële recessie veel meer mensen als in andere winters dakloos zullen worden;
- Rotterdam altijd heeft gezegd dat in onze stad niemand buiten hoeft te slapen door gebrek aan goede opvang;
- omdat Rotterdam voorgaande jaren een tekort aan opvang voor dak- en thuislozen heeft gehad zal dit de komende winter vanwege de verwachte toename aan dak- en thuislozen zeker weer het geval zijn;
- nu alvast voor de aanstormende winter in te gaan zetten op extra onderdak voor dak- en thuislozen in Rotterdam;

draagt het college op:
- ter voorkoming van een tekort aan slaapplaatsen voor dak- thuislozen op de kortst mogelijke termijn een hotelboot met ruim voldoende extra slaapplaatsen voor dak- en thuislozen in Rotterdam aan te laten meren in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en M.M. Vlasblom

Motie 66. Een ziekte om niet te vergeten!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Alzheimer de meest voorkomende vorm van dementie is (70% mensen met Alzheimer);
- dementie de snelst groeiende doodsoorzaak in Nederland is en in 2050 meer dan verdubbeld zal zijn (van 290.000 mensen met dementie in 2021 naar 620.000 mensen met dementie in 2050);
- er in Nederland ieder uur 5 mensen met dementie bij komen;
- met de toename van de leeftijd de kans op dementie toeneemt;

- dementie een hersenaandoening (hersenafwijking) is en veroorzaakt dat mensen minder zelfstandig kunnen functioneren wat zelfredzaamheid, participatie, eigen regie onmogelijk maakt;
- dementie enorme impact heeft op naasten en daarmee ook mantelzorgers (800.000 mantelzorgers in Nederland) hoog belast;
- dementie een volksziekte is die de hoogste zorgkosten met zich meebrengt;

overwegende dat:
- recent weer extra aandacht werd gevraagd voor de snelst groeiende doodsoorzaak in Nederland op Wereld Alzheimer Dag (21 september);
- aankomende Rotterdam Memory Walk (17 december) ook in het teken staat van wandelen tegen dementie om geld op te halen voor dementieonderzoek in het Erasmus MC;
- dementie iedereen kan overkomen en mensen met dementie gemiddeld na 6,5 jaar te hebben geleefd met deze ziekte komen te overlijden;
- dat de vergrijzing alleen al in de twintigste eeuw in Nederland meer dan vertienvoudigd is (van 0,3 miljoen in 1900 tot 3,5 miljoen in 2022);
- dat daarmee het aandeel ouderen en dus ook het aantal mensen met dementie in de totale bevolking van Nederland een enorme vlucht neemt;
- driekwart van de mensen met dementie (ca. 210.000 mensen) thuis woont;
- er veel onderzoek nodig is naar de ziekte van Alzheimer en andere vormen van dementie om betere inzichten in de oorzaken van dementie, preventie, behandeling en ondersteuning te krijgen;
- het college van B&W eventuele bijverdiensten ontvangen uit hoofde van hun functie afdragen aan de gemeente en dit op de balans van inkomsten van de gemeente komt te staan;

verzoekt het college:
- een donatie te doen vanuit de kostenrekening 'Baten van het college' aan het Alzheimercentrum Erasmus MC ten behoeve van onderzoek naar de ziekte Alzheimer en andere vormen van dementie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Mijnheer Vonk. Sorry, mevrouw Vlasblom, had u iets te melden?

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, ik zou graag mijn motie van zojuist even opnieuw willen indienen met een kleine aanpassing, als dat mogelijk is.

De **VOORZITTER**. De motie 'Permanente winteropvang' was eerder ingediend en wordt nu aangepast ingediend. De oude kan eruit, dus deze krijgt een accentduiding.
Mevrouw Vlasblom heeft de volgende motie ingediend.

Motie 57A. Permanente winteropvang

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting;

constaterende dat:
- er sinds 1 januari 2020 Nederland ruim 36.000 dakloze mensen telt;
- daklozen naar verhouding vaak te vinden zijn in de 4 grote steden, dat stelt het CBS vast op basis van de nieuwste cijfers;
- er in 2018 een stilstand in de stijging was van cijfers daklozen;
- er sinds de coronapandemie een groei is in dakloosheid;
- afspraken over daklozenopvang en koudweerregeling (KWR) in nauwe afstemming met de G4-steden worden gemaakt;

overwegende dat:
- twee van de G4-steden al permanente winteropvang hebben ingezet met succes, namelijk Den Haag en Amsterdam;
- Amsterdam in samenwerking met het Leger des Heils een permanente winteropvang heeft het hele jaar door voor verschillende doelgroepen: kwetsbare Amsterdammers, kwetsbare EU-burgers en kwetsbare ongedocumenteerden;
- Den Haag een nieuwe permanente locatie heeft voor ruim 160 dakloze mensen;
- permanente opvang bijdraagt aan herstel;
- daklozen in de winterperiode extra kwetsbaar zijn;

verzoekt het college om:
- met spoed te onderzoeken naar de mogelijkheden van permanente winteropvang, naar aanleiding van het voorbeeld van Amsterdam en Den Haag;
- dit te onderzoeken voor, op zijn minst, de periode van november 2022 tot maart 2023;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.M. Vlasblom, T. Kind, L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, eigenlijk hetzelfde verhaal voor een motie van DENK, een aanpassing in de tekst, een inhoudelijke aanpassing. Ik wil hem opnieuw indienen. Het gaat om de motie 'Aardbeien voor een euro, ook na werktijd'.

De **VOORZITTER**. Aardbeien voor een euro, ook na werktijd. Graag nog een keer doornemen, hij is inhoudelijk gewijzigd en opnieuw ingediend.
Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende motie ingediend.

Motie 53A. Aardbeien voor een euro, ook na werktijd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- de inflatie nog nooit zo hoog is geweest sinds de Tweede Wereldoorlog;
- ondanks deze inflatie, de prijzen op de markt vrijwel gelijk zijn gebleven;
- de betaalbaarste markten van Rotterdam op Zuid en in West te vinden zijn, en deze alleen woensdag of donderdag van 08.00 tot 17.30 en zaterdag van 08.00 tot 17.00 zijn geopend;

overwegende dat:
- Rotterdammers minder geld over hebben voor boodschappen;
- Rotterdammers tegelijkertijd meer zullen gaan werken, ook op zaterdagen;
- Rotterdammers nu naar de Haagse Markt gaan om daar hun boodschappen te doen;
- marktkraamhouders in Rotterdam ook een kans verdienen om extra zaken te doen;

verzoekt het college:
- zo snel mogelijk te onderzoeken of er draagvlak is bij stakeholders, waaronder omwonenden, marktkooplui en ondernemers, op Zuid, West en in het centrum (Binnenrotte) om deze markten ook in de avonduren en/of op zondag open te stellen;
- indien dit het geval is, dit te regelen en dit (online en offline) te communiceren naar de Rotterdammers;
- de onderzoeksresultaten te delen met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Idem dito.

De **VOORZITTER**. Ook een kleine maar weliswaar inhoudelijke aanpassing van een amendement Put your money where your mouth is. Graag inhoudelijk beoordelen als u straks naar de amendementen kijkt, want deze motie krijgt een accentduiding

Amendement A1. Put your money where your mouth is

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

besluit:
in het kader van de motie 'Put your money where your mouth is' de lasten van het programma 'energietransitie' te verhogen met € 48 miljoen en deze dekking te vinden uit het programma belastingen, in de meeropbrengsten ozb-woningen areaal 2023. Dit ten behoeve van het verhogen van het duurzaamheidstransitiebudget."

w.g. M.Y Morkoç

Toelichting:
We leven midden in een klimaatcrisis. Te lang is er niet voldoende gehandeld om opwarming van de aarde te voorkomen, we hebben nu geen tijd meer om halve maatregelen te nemen. Om deze reden is het van groot belang dat dit college, minstens, de inzet van afgelopen jaren voortzet en extra middelen uittrekt om dit grondig te doen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. En wat is dat toch prachtig hè, die Rotterdamse raad met al die partijen en al hun eigen geluiden. Dus nu even de switch van 50PLUS naar de ChristenUnie. Als er al een rode lijn in mijn betoog zit, dan is dat toch die van vertrouwen. Vertrouwen, dat kun je niet afdwingen, en vertrouwen begint ook niet op het moment als je het verdient. Vertrouwen begint bij de bereidheid van de ander om het je te geven en vervolgens is het aan jou om het vertrouwen waar te maken. En wat we zien in ons land, in onze stad en ook hier in de politiek is die wisselwerking, dat daar toch veel in is misgegaan en dat we op zoek zijn, opnieuw op zoek zijn naar vertrouwen. Voorzitter, dat is voor ons als ChristenUnie een ongelofelijk belangrijk thema in de komende periode. We zijn daarom blij dat er vanuit het college en vanuit de raad zo is ingezet op Wijk aan zet. Want wij geloven dat op het moment als wij ervoor kiezen om als overheid weer dichter bij de burger te komen, om de mensen weer in de ogen te kunnen kijken, dat er dan ook weer ruimte is om vertrouwen te herstellen. We zijn ook blij dat dit college de uitdaging die we hebben ingezet in de vorige periode ook full swing doorzet. We hebben daar ook een prachtige commissievergadering over gehad en daar is ook veel in verhelderd. Het was een goede bespreking. Eigenlijk in lijn van die bespreking zou ik graag, en dan begin ik gelijk maar, een motie indienen, want we hebben het gehad over Wijk aan zet, dicht bij de burgers, de wijkhubs waar de jongeren komen, waar de ouderen komen, maar ook over de veiligheid op straat en de veiligheidsbeleving die in heel veel wijken slecht is, maar die je misschien zou kunnen herstellen als mensen elkaar juist ook daar in de ogen kunnen kijken. Daarom heb ik een motie voorzitter, en die heet 'Koffietijd in de wijk'. Deze motie vraagt om met de politie en de boa’s in gesprek te gaan, ook de wijk-boa’s, de boa’s die specifiek gekoppeld zijn aan de wijken, om met hen en met de bewoners in gesprek te gaan: hoe kunnen wij een mooi moment vinden om elkaar te ontmoeten en dan ook vervolgens mensen met open armen te kunnen ontvangen en het nodige en het goede werk te kunnen doen. Die motie zou ik graag willen indienen en ik hoop natuurlijk op net zoveel enthousiasme over het idee in de commissie dan ik straks van de burgemeester ga horen, die er toen niet bij was.
Voorzitter, ik wil ook nog een ander compliment geven dat ook bij mij in ieder geval vertrouwen wekt. Dat is de manier waarop dit college ervoor gekozen heeft om de sustainable development goals op te nemen in de begroting. We hadden daarom gevraagd, daar is een begin mee gemaakt in de vorige periode, en dit college heeft in het coalitieakkoord gezegd: wij gaan daarmee aan de slag en dat doen ze ook echt. Dat verdient ook een compliment. Ik was dat vergeten in de commissie, dan heb ik dat bij dezen rechtgezet. Voorzitter, we moeten het vertrouwen ook waarmaken en dat doen we ook door er onvoorwaardelijk te zijn voor de meest kwetsbare mensen in onze stad. Kijk, en daar gaan we elkaar toch een beetje kwijtraken. Ik ben ervan overtuigd voorzitter, dat wij meer moeten doen om deze mensen vast te houden. Als ik een beetje met een afstand kijk naar de begroting, wat ik dan zie, is dat er veel geld wordt opgepot, ook door anderen is dat al wel gezegd, en dat er te weinig wordt gedaan voor de meest kwetsbare mensen. Er wordt geld opgepot, dus de bestemmingsreserves nemen toe. De algemene reserve neemt toe. Ik begreep van iets van € 120 miljoen. Het weerstandsvermogen, mevrouw Verkoelen noemde het ook al, van 1 naar 1,94. Het verschil tussen 1,0, dat eigenlijk de norm is, en 1,94 is € 170 miljoen. In feite potten we dat op en geven we het niet uit. Dus ik heb er ook niet zo heel veel moeite mee om straks moties in te dienen waar niet een heel precies dekkingsvoorstel achter zit, want dat geld is er. We zitten er bovenop en we geven het niet uit. Er is geld beschikbaar gekomen vanuit het rijk voor de aanpak van daklоosheid, € 6,9 miljoen, afgelopen jaar. Er is genoeg geld, zeggen we. We stoppen het maar in een bestemmingsreserve. In 2019 en 2020 is er geld gegeven voor de vernieuwing van de daklozenopvang, de zogenaamde Blokhuismiddelen. Ook die zitten nog steeds in de reserve en het is nog steeds € 12 miljoen. Grote bedragen, ze worden allemaal weggestopt. En tegelijk zien we dat er toch een enorme opgave wordt neergelegd om op de zorg te gaan bezuinigen. Voorzitter, die bezuiniging op de zorg, daar hebben wij grote moeite mee. Wij

zien het wel als iets waar we nu ja tegen moeten zeggen, terwijl we nog niet weten wat er gaat komen. Wij vinden dat te snel. Daarom heb ik ook al eerder gezegd dat het voor mij moeilijk is om voor deze begroting te stemmen, en toch hebben we gedacht: misschien is er een escape. Ik dien een motie in waarin ik vraag om geen maatregelen alvast te nemen voordat we als raad helemaal hebben ingestemd met de plannen die in januari aan ons worden gepresenteerd. Dus geen bezuinigingsmaatregelen voordat wij ja hebben gezegd tegen dat pakket van die € 16 miljoen. Want als we dat met elkaar kunnen afspreken, wellicht voorzitter is er dan vertrouwen om nu ja te zeggen deze begroting, ondanks het feit dat we nog niet weten wat die bezuinigingen precies gaan inhouden. Maar dat ze pijn gaan doen, dat staat als een paal boven water.
Voorzitter, als ik het heb over kwetsbare mensen dan denk ik ook aan de winteropvang. We hebben eerder geprobeerd om een permanente winteropvang te realiseren. Dat is tot op heden niet gelukt, maar we houden hoop. Er is wel een motie ingediend door BIJ1 die wij ook hebben ondertekend, maar die vraagt om het te onderzoeken. Wij zeggen met deze motie, die eigenlijk nog een stapje verdergaat, ga het gewoon gelijk doen. Dat is beter voor de mensen die in onzekerheid leven of ze, als het echt koud wordt, een dak boven hun hoofd hebben. Het is beter voor de organisaties die niet op-en-af een winteropvang moeten gaan organiseren en het is ook beter voor onze stad, waar mensen klagen over de overlast. Het kan niet zo zijn dat we als politiek hier ook maar een beetje gaan meeklagen met die mensen over de overlast en tegelijkertijd geen opvang voor deze mensen regelen. Daarom deze motie 'Daklozen zitten altijd in de kou'. Hij wordt voldoende ondersteund en ook door Amsterdam en Den Haag, die inmiddels deze permanente opvang hebben. Voorzitter, als wij kritisch zijn op de bezuinigingen op de zorg, dan is het ook aan de oppositie om met ideeën te komen. Wij hebben ook echt lang nagedacht: wat zou je op dit moment nu al kunnen inbrengen om te kijken: misschien is dit een richting waarin we ook daadwerkelijk kunnen gaan bezuinigen, in een poging om ook constructief daarin bij te dragen. Wij denken zelf daarbij aan de eigenkrachtconferenties. Ik zal dat even kort duiden. Als mensen zorg nodig hebben, vallen ze vaak snel terug naar een directe zorgvraag, terwijl is gebleken dat als eerst het netwerk om de mensen heen wordt georganiseerd, deze mensen vaak prima in staat zijn met dat netwerk om hun problemen op te lossen, maar dan wel door middel van een zogenaamde eigenkrachtconferentie. In Nieuw-Zeeland bijvoorbeeld is het recht op deze eigenkrachtconferenties al veel beter verankerd en blijkt dat met tientallen procenten het beroep op de zorg ook daadwerkelijk is afgenomen. Voorzitter, die hoop hebben wij ook voor Rotterdam. Wij doen het al een beetje in Rotterdam, maar nog lang niet goed genoeg en het zou nog veel beter kunnen. Wij denken dat dit een serieuze poging kan zijn om het beroep op de zorg ook te doen afnemen. Daarom de motie 'In je netwerkkracht gezet worden'.
Voorzitter, ik combineer hem gelijk met een volgende, want anders laat ik u de hele tijd heen en weer rennen. Ik gooi er gelijk nog eentje bij en dat is een andere suggestie die wij hadden, namelijk over de individuele inkomenstoeslag, om die te gaan differentiëren. Daar is ook, ik meen door de PvdA, al het nodige over gezegd. Wij willen met deze motie slechts een onderzoek doen, maar ervoor zorgen dat wat de uitkomst ook is, er in ieder geval een differentiatie komt tussen gezinnen en tussen individuen. De mensen die op de hoogte zijn met wat de IIT eigenlijk is, weten dat het buitengewoon relevant is om dat onderscheid eindelijk eens een keer in Rotterdam ook, net als in heel veel andere gemeenten, te gaan maken. Daarom ook de motie 'Samen ben je met meer'.
Voorzitter, dan twee amendementen. Er is een idee ontstaan om de parkeervergunning voor iedereen te gaan verlagen. Het is een beetje vergelijkbaar met de maatregel van € 190,00, die voor iedereen geldt, terwijl die niet voor iedereen relevant is. Wat je nu gaat krijgen, is dat een aantal burgers hun schouders ophaalt over de verlaging, en een aantal burgers nog steeds worstelt met een te hoog bedrag voor de parkeervergunning. Ons idee is: laten we dat nu niet voor iedereen generiek maken, maar alleen voor de mensen die het echt niet kunnen betalen ook een kwijtschelding regelen. Daarom een amendement op de begroting,

en die heet 'Kwijtschelding parkeervergunning lage inkomens'. En dan gelijk een tweede amendement, dat gaat over het Woonakkoord. Voorzitter, als we het hebben over vertrouwen, dan is er veel beschadigd ook in de discussies over het wonen. Wat een mooi initiatief is, is dat we nu met een woonakkoord aan de slag zijn en dat we proberen om samen tot een woonakkoord te komen. Maar daar is wellicht ook geld voor nodig. Ons pleidooi is om het geld dat vrijkwam met de erfpachtconversie, nog even te parkeren, niet gelijk in de Rotterdamse Investeringsmotor te zetten, maar even te parkeren, zodat, mocht daar geld nodig zijn om dit woonakkoord mogelijk te maken, om dat dan ook daarvoor te kunnen aanwenden. Daarom een amendement, 'Wachtkamer woonakkoord'.
Voorzitter, ik rond af. Ik keer nog even terug naar de kanteling naar de wijken. Daar begon ik mee en daar wil ik ook mee afsluiten. Wij vinden dat de begroting eigenlijk nog heel weinig inzichtelijk maakt welke kosten er nu naar de verschillende wijken gaan. Als je nu wilt weten: wat investeren wij nu in Hillegersberg en wat investeren wij nu Charlois, dan kost het verdraaid veel moeite om daarachter te komen. We zouden het een onderzoek waard vinden, het is een onderzoeksmotie, om te kijken hoe je nu de komende tijd in de P&C-documenten beter inzichtelijk kunt maken welk geld wij nu investeren in welke wijken. De bewonersinitiatieven, Opzoomer Mee, de woonakkoorden en de financiële gevolgen daarvan. De specifiek wijkgerelateerde investeringen. Laten we die ook bij elkaar voegen en zichtbaar maken, zodat we ook als raadsleden kunnen kijken of we die kanteling naar de wijken ook daadwerkelijk inzetten. Daarvoor mijn laatste motie voorzitter, en dan nog één afsluitende opmerking. Voorzitter, ik gun het ons allemaal, dat we niet werken vanuit wantrouwen, maar dat we werken vanuit vertrouwen. Niet vanuit de kramp om ons geld vast te houden, maar om te durven investeren. Niet uit angst voor de vreemde, maar uit liefde voor ons allemaal. Niet wanhopig beschermen wat we hebben, maar met een open vizier en op hoop van zegen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 67A. Koffietijd in de wijk

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- er een start is gemaakt om per wijk een vast team aan boa’s samen te stellen;
- daarmee wijkagenten en wijkboa’s de vaste gezichten in de wijk gaan vormen;
- bij wijkbewoners er een sterke behoefte is om politie en boa's laagdrempelig te benaderen;

overwegende dat:
- goed contact tussen handhaving en samenleving van essentieel belang is voor de veiligheidsbeleving in de wijk;
- contact niet alleen er moet zijn als er problemen zijn maar mensen juist op hun eigen moment de wijkagent en wijkboa kunnen vinden, ontmoeten en bevragen;
- de wijkhub een fysieke presentie van de gemeentelijke overheid in de wijk vormt of gaat vormen;

verzoekt het college:
- met de wijkagenten en wijkboa’s in gesprek te gaan om tot een veiligheidsspreekuur in de wijk te komen, bedoeld voor wijkbewoners, om rechtstreeks een vraag te kunnen stellen of een idee, signaal of zorg te kunnen delen;

- dit spreekuur door de wijkagenten en wijkboa’s te laten organiseren in de wijkhub waarmee de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de politie en boa’s wordt geborgd;
- over de implementatie in het voorjaar 2023 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, I. Coenradie en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Motie 68. De gemeenteraad het laatste woord

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdam in 2023 € 16 miljoen gaat bezuinigen op de zorg;
- het tot zover vrijwel geheel onduidelijk is waar en hoeveel bezuinigd gaat worden;
- deze informatie wel meermalen op verschillende momenten is toegezegd;

overwegende dat:
- het onwenselijk is als forse bezuinigingen ingezet worden nog vóórdat de raad een politiek oordeel heeft kunnen vellen;

verzoekt het college:
- geen onomkeerbare stappen te zetten in de uitvoering van de bezuinigingen op de zorg voordat de gemeenteraad een politiek oordeel heeft kunnen vellen;
- daarom de bezuinigingen op de zorg niet in te laten gaan vanaf 1 januari 2023, maar pas nadat de gemeenteraad een politiek oordeel heeft kunnen vellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, R. Moti en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 69. Daklozen zitten altijd in de kou

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdam substantiële middelen uittrekt om te voorkomen dat haar burgers in de kou komen te staan;
- er een grote groep daklozen is die altijd in de kou staat, ook met de extra uitgetrokken middelen;
- Amsterdam en Den Haag overgegaan zijn tot een permanente winteropvang;

overwegende dat:
- de kosten van een permanente winteropvang relatief klein zijn;
- deze vorm van opvang veel leed bespaart voor kwetsbare mensen;
- door het structurele karakter van de opvang een efficiencywinst behaald kan worden;
- een permanente winteropvang voorkomt dat daklozen gedwongen worden om in portieken, parken, etc. te slapen;

verzoekt het college:

- jaarlijks een permanente winteropvang te realiseren, van november tot en met maart;
- de kosten hiervan te dekken uit de middelen voor Aanpak dak- en thuisloosheid;
- en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, R. Moti, S. van de Peppel, L.S. Vlieger, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.S.J. Coşkun

Motie 70. In je (netwerk)kracht gezet worden

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- in de Jeugdwet is opgenomen dat vóór ingrijpen door bijvoorbeeld gecertificeerde instellingen de mogelijkheid wordt geboden aan gezinnen om tot een familiegroepsplan te komen;
- bij een familiegroepsplan het netwerk rondom mensen wordt ingeschakeld om naar oplossingen te zoeken;
- het doel hiervan is om ouders en kinderen zelf aan zet te laten zijn;

overwegende dat:
- het familiegroepsplan aan een opmars bezig is in de jeugdzorg, en verschillende actoren het belang ervan benadrukken;
- het goed is als overheid om uit te gaan van de veerkracht van gemeenschappen, vóór de overheid zelf ingrijpt;
- er gerede twijfels bestaan over de effectiviteit én rechtmatigheid van ingrijpen door de jeugdbescherming;
- in de jeugdbescherming een omslag van achteraf ingrijpen naar vooraf hulp bieden nodig is;
- familiegroepsplannen tevens een bijdrage kunnen leveren aan het beheersen van de oplopende zorgkosten, door het voorkomen van prijzigere interventies;

verzoekt het college:
- te onderzoeken hoe het familiegroepsplan op dit moment vorm krijgt in de Rotterdamse jeugdzorg;
- met voorstellen te komen hoe het familiegroepsplan beter ingebed kan worden, en te overwegen op welke manier organisaties zoals Eigen Plan en Eigen Kracht Centrale daar een rol bij kunnen spelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, R. Moti, S. van de Peppel, A. Kockelkoren en S. Ceulemans

Motie 71. Samen ben je met meer

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdam een individuele inkomenstoeslag van € 120 per huishouden toe kan kennen;

- bij de uitkering van de individuele inkomenstoeslag geen rekening gehouden wordt met de samenstelling van huishoudens;
- een huishouden van bijvoorbeeld één persoon evenveel ontvangt als een huishouden bestaande uit een alleenstaande moeder met drie kinderen;
- het Nibud Rotterdam aanbeveelt om de inkomenstoeslag te differentiëren naar de samenstelling van het huishouden;
- de gemeente Rotterdam bezig is met een onderzoek naar de mix van regelingen in Rotterdam;

overwegende dat:
- een groter huishouden naar alle waarschijnlijkheid een grotere financiële behoefte heeft;
- gezinnen daarom financieel benadeeld kunnen worden door toeslagen die geen rekening houden met de samenstelling van huishoudens;
- mensen meer zijn dan individuen;

verzoekt het college:
- bij het onderzoek naar de mix van Rotterdamse regelingen als een van de uitgangspunten te nemen dat er in ieder geval een onderscheid komt tussen de bijdrage voor individuen en grotere huishoudens;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, L.S. Vlieger en S. Soytekin

Motie 72. Wijkgericht begroten en rekenen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- niet alleen de gemeenteraad maar ook de wijkraden en inwoners nauwelijks zicht hebben op uitgaven en inkomsten op wijkniveau;
- in de begroting en jaarstukken moeilijk terug te vinden is welke uitgaven en inkomsten specifiek aan wijken zijn gekoppeld;

overwegende dat:
- Rotterdammers met 'Wijk aan Zet' meer invloed krijgen op wat er gebeurt in hun wijk;
- bewoners actief mee doen en denken over de (stedelijke) plannen in hun wijk en kunnen meebepalen waaraan de budgetten voor initiatieven van bewoners worden besteed;
- het daarom wenselijk is om meer inzicht te krijgen in de financiën op wijkniveau;

verzoekt het college:
- met concrete voorstellen te komen hoe in de komende jaarstukken en begrotingen meer inzichtelijk gemaakt kan worden welke inkomsten en uitgaven specifiek aan wijken zijn gekoppeld, zoals inkomsten parkeergeld, en aan uitgaven zoals bewonersinitiatieven Opzoomer Mee, wijkgebonden investeringen, uitvoering wijkakkoord et cetera;
- deze voorstellen na toetsing bij raad en wijkraden te verwerken in de P&C-cylcus en P&C-producten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Amendement I. Kwijtschelding parkeervergunning lage inkomens

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023 en de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026;

besluit het ontwerpvoorstel (bb 22bb006162 kenmerk M2208-9022) als volgt te wijzigen:

[oud]
1. De hierbij behorende Kadernota Lokale Lasten 2022-2026 vast te stellen.
2. De Kadernota Lokale Lasten 2018-2022 hierbij in te trekken.

[nieuw]
1. De hierbij behorende Kadernota Lokale Lasten 2022-2026 vast te stellen, met uitzondering van de verlaging van de kosten voor de 1e bewonersvergunning met 20%.
2. Dit uitgangspunt te vervangen door de volgende tekst: 'De kosten van de 1e bewonersvergunning blijven gelijk. Inkomens tot 130% van het minimum inkomen kunnen kwijtschelding van deze kosten aanvragen.'
3. De Kadernota Lokale Lasten 2018-2022 hierbij in te trekken."

w.g. T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

Toelichting:
- Met de uitbreiding van betaald parkeren worden flink wat Rotterdammers met een lager inkomen geraakt. Ook mensen met een minimuminkomen die toch een auto nodig hebben. Bijvoorbeeld om naar werk te komen, mantelzorg te verlenen. Niet zelden zijn dit mensen voor wie OV geen soelaas biedt.
- 20% vermindering voor alle Rotterdamse bewoners klinkt goed, maar op jaarbasis is dit voor vele huishoudens een zeer beperkt bedrag, terwijl voor sommigen de extra lasten van een vergunning grote impact hebben.
- Daarom geen vermindering voor iedereen, maar kwijtschelding voor wie extra hard geraakt wordt.

Amendement J. Wachtkamer woonakkoord

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023 en de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026;

besluit het ontwerpvoorstel (bb 22bb006017 kenmerk M2207-2853) als volgt te wijzigen:

[oud]
1. Het restant van de bijzondere, niet begrote erfpachtbaten wegens de eeuwigdurende afkoop van erfpachtcanonverplichtingen, waartoe de woningcorporaties Havensteder en Woonstad in 2022 hebben besloten, conform de algemene spelregels van het investeringsbeleid aan te wenden. Dit betekent dat het restant wordt aangewend voor:
   - investeringen die leiden tot (eigen of andermans) bezit ('bezit voor bezit'),
   - zonder dat dit voor de gemeente tot structurele lasten leidt.
2. Het restant van deze erfpachtbaten toe te voegen aan de bestemmingsreserve 'De Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)'.
3. De motie 'Kader voor conversie' (22bb4966) als afgedaan te beschouwen.

[nieuw]

1. Het restant van de bijzondere, niet begrote erfpachtbaten wegens de eeuwigdurende afkoop van erfpachtcanonverplichtingen, waartoe de woningcorporaties Havensteder en Woonstad in 2022 hebben besloten, toe te voegen aan de tijdelijke bestemmingsreserve 'Wachtkamer Woonakkoord', zodat het geld indien nodig kan worden ingezet om afspraken uit het Woonakkoord te kunnen realiseren.
2. Het restant dat na het sluiten van een Woonakkoord of als er geen Woonakkoord komt, conform de algemene spelregels van het investeringsbeleid aan te wenden en toe te voegen aan de bestemmingsreserve 'De Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)'. Dit betekent dat het restant wordt aangewend voor:
   - investeringen die leiden tot (eigen of andermans) bezit. ('bezit voor bezit'),
   - zonder dat dit voor de gemeente tot structurele lasten leidt.
3. De motie 'Kader voor conversie' (22bb4966) als afgedaan te beschouwen."

w.g. T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Toelichting:
- raad en college werken samen aan een 'Raadsakkoord Wonen' waarin de raad uitgangspunten voor het Woonbeleid vaststelt. In de collegebrief over het Regioakkoord staat dat het college de gemeenteraad als onderdeel van het Woonakkoord op zoek gaat naar maatregelen en mogelijkheden in het licht van de nog onbeantwoorde behoefte in het sociale en middensegment. Met andere woorden: de nu gereserveerde middelen schieten tekort;
- met de erfpachtconversie heeft Rotterdam de beschikking over een fors bedrag dat afkomstig is uit eerdere gronduitgifte en woningbouw. Juist in een tijd van stijgende rente, oplopende kosten en een stagnerende markt waardoor bouwprojecten onder druk staan. Rotterdam staat voor de uitdaging om tijdens de crisis waarvan de eerste tekenen zich aandienen te bouwproductie op peil te houden. Niet weer terug naar een situatie van een paar honderd nieuwe woningen per jaar om vervolgens jaren achter de feiten aan te hollen;
- dit wijzigingsvoorstel is NIET bedoeld om de erfpachtconversie zomaar totaal hieraan te gaan besteden. Het voorstel is WEL bedoeld om de middelen beschikbaar te houden. Indien uit het Woonakkoord blijkt dat er meer geld nodig is om de gewenste doelen te behalen en er onvoldoende geld elders gevonden kan worden dan hoeft er niet naar geld gezocht te worden. Met de te creëren reserve Wachtkamer Woonakkoord kan daar dan in voorzien worden;
- als er onverhoopt geen Woonakkoord komt dan gaat het geld alsnog naar de Rotterdamse Investeringsmotor. Dat geldt ook voor het restant als het Woonakkoord maar een deel van de beschikbare reserve Wachtkamer Woonakkoord nodig heeft.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mag ik u erop wijzen dat u daarmee wel door uw spreektijd heen bent voor vandaag? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). De tijd loopt, jezus, voorzitter, collega's, lotgenoten. Ik werd weer uitgedaagd door de heer Lansink. Voorzitter, collega's, lotgenoten, het kan zoveel beter. Op 30 maart stelde ik hier dat eigenlijk 18 van de 45 stoelen bezet zouden moeten zijn. Dus 27 lege stoelen. Dat zijn er nogal wat. Dat is heel dat vak, heel dit vak. Want een beschamende 38,9% van de Rotterdammers vond het de moeite waard om te stemmen. En tot nu toe hebben de thuisblijvers gelijk gekregen. GroenLinks, PvdA en ChristenUnie eruit, en DENK en Leefbaar Rotterdam kwamen erin. Een coalitieakkoord van 65 pagina's met in elke zin:

we gaan door met dit en we gaan door met dat. En zo is het voorzitter. De dame en acht heren zitten er nu alweer vier maanden en er is niets zichtbaar veranderd in deze stad. Eén wethouder is vertrokken, er is één wethouder aangetreden, maar van echte verandering is nog nergens iets te bespeuren. Ook in de begroting die we vandaag bespreken, een uitwerking van dat coalitieakkoord, is nauwelijks sprake van enige visie of ambitie. Wat willen we met onze mooie stad? Het lijkt vooral pappen en nathouden en wachten op orders uit Den Haag of leuke plannen van grote projectontwikkelaars of grote bedrijven. Eigen creativiteit is helaas ver te zoeken. Al maanden wordt in deze zaal gesproken over lobbyen in Den Haag, terwijl lobbyen slechts een modern woord is voor bedelen. Waar is ons gevoel van eigenwaarde gebleven? Waar onze zelfbewuste trots waarmee we laten zien dat we het waard zijn om op de schouders van de noeste werkers van Rotterdam te mogen staan? Ze staan hier prachtig afgebeeld op de muren van deze raadzaal. Arbeid is de bron van alle rijkdom, en dat moeten wij hier wel laten zien. Er mot gewerkt worden, lieve collega's. Natuurlijk is Rotterdam een prachtige stad en gaat er veel goed. De meeste kinderen gaan op tijd naar school, in onze stad is veel te doen, de stoplichten springen op rood en ze springen op groen. Nog altijd varen de schepen aan Rotterdam voorbij. We zijn en blijven de grootste haven van de wereld en zijn een middelgrote Europese stad in een van de rijkste landen van die wereld. Er is best veel om trots op te zijn. Dankzij het bloed, zweet en de tranen van hardwerkende Rotterdammers. Dat kan natuurlijk zomaar opeens afgelopen zijn als die tsaar P. in Moskou besluit een atoomraket op onze prachtige haven af te vuren, maar dat terzijde. Dan kunnen we met onze begroting helemaal niets meer doen. Maar wat we wel kunnen doen is een beter Rotterdam maken met hetzelfde geld. Een beter Rotterdam voor hetzelfde geld. Dat was de titel van onze alternatieve begroting voor 2010 in het najaar van 2009. Zo'n alternatieve begroting, helemaal volgens de lijntjes zoals het zou moeten, hebben we toen gemaakt en die gaan we weer maken, samen met iedereen die in Rotterdam woont en werkt. Met de studenten van STUUR, met de bewoners van de Pompenburg, met de mensen die genieten van de Esch of flaneren over de Veranda, met de bewoners tegen vliegtuigoverlast, met de FNV en alle anderen die met ons mee willen denken. 'Sterker door strijd' is de wapenspreuk van Rotterdam, prominent onder het standbeeld van die stoere man in de hal van het stadhuis. 'Durf te strijden, durf te winnen', dat is een van de wapenspreuken van de SP. Als we onze ambitieuze woorden omzetten in daden, dan worden we echt sterker door strijd. Dank aan onze ambtenaren, de begroting lijkt goed opgezet, met in elk hoofdstuk: wat is het doel, wat moeten we daarvoor doen, wat kost dat dan? Maar bij nader doorvragen is toch vooral de insteek van de wethouders geweest: welk budget heb ik, wat voor leuks kan ik daarmee doen en dient het dan nog ergens toe? Kortom, de omgekeerde wereld. Ga nu echt doen: doel, inzet, middelen en niet andersom. Voorzitter, deze nieuwe gemeenteraad kan veel beter, veel productiever, veel efficiënter. Laten we dat dan ook doen, om te beginnen met de vorm. De nieuwe actualiteitenraad is al een verademing ten opzichte van de eerdere, maar er zijn nog steeds veel te lange commissievergaderingen. Met enige zelfdiscipline moet dat kunnen in maximaal drieënhalf uur, en dat zijn toch al 210 minuten. Dat is best lang en meer dan genoeg. Wees op de eerste plaats volksvertegenwoordiger, ga van daaruit kaders stellen, om daarna te controleren of ons DB, het college, binnen die afgesproken kaders blijft. Veel te vaak laten we ons verleiden om op elke punt en komma te controleren. Deze programmabegroting gaat over € 3,5 miljard en dat in 250 pagina's. Daarachter ligt een productbegroting en daarachter weer allerlei andere uitwerkingen. Als elke miljoen op één pagina uitleg vraagt, dan gaat het al over 3500 pagina's en is het godsonmogelijk en ook onwenselijk om die tot op de letter of de cent te controleren. Daar hebben we de ambtenaren voor. Laten wij ons beperken tot de grote lijnen en de richting waarin we onze stad willen koersen. Dus niet pappen en nathouden en afwachten tot wat Rutte wil, maar zelf het roer in handen nemen. Wat de SP betreft gaat dat roer om en zetten we koers op een socialer, rechtvaardiger Rotterdam. Maar dan moeten we ophouden met het naspelen van dat gedoe in de Tweede Kamer. Dat coalitie en oppositie spelen leidt er

alleen maar toe dat velen van jullie tegen iets moeten stemmen waar je eigenlijk voor bent en voor iets waar je eigenlijk tegen bent, omdat je toevallig in dit blok of in dat blok zit. Laten we coalities smeden op de inhoud. Het moet anders. Dat moet vooral effectiever, zodat er eindelijk zichtbaar wat verandert in de stad. Nou, dan zegt u: wat wil de SP dan? Heel veel. En nu ben ik mijn tekst kwijt. O, daar is hij weer. Dat krijg je met die apparaten. Zo heb je wat in handen, zo is het blanco. Maar goed voorzitter, er staat nog wel het een en ander. Een paar voorbeelden. Nu voor iedereen duidelijk is dat de huidige woonvisie op drijfzand is gebouwd, willen we een moratorium op sloop. Ik heb gehoord dat de heer Lansink daar ook voor is, dat er niets meer gesloopt wordt in deze stad, goede en betaalbare woningen. Te beginnen bij de Pompenburg, waar 226 huurwoningen dreigen te sneuvelen onder megalomane plannen voor een toren van 250 meter aan het Hofplein. Misschien dat de heer Van Drunen denkt: laten we hem 500 meter maken, dan hebben we nog meer woningen. Voorzitter, bij elk nieuwbouwproject van meer dan honderd woningen wil de SP de eis stellen van minimaal 40% sociaal, 40% middenduur en 20% duur. En die onzin van 15% topsegment, dat moeten we snel vergeten, want daar komen alleen maar buitenlanders in. Voorzitter, neem de wijkraden serieus. Die 291 gekozen leden van de 39 wijkraden maken nu samen met hun bewoners wijkakkoorden. Er is enige verwarring over wat het woord buitenlanders betekent. In jullie taal zijn dat expats, dat zijn de buitenlanders. Daar hebben we het over gehad. Dan terug naar de wijkraden. Het zijn 291 gekozen mensen. Die zijn nu bezig met wijkakkoorden en die stellen wij vast en die moeten dan worden ingepast in onze begroting. Kan het college ons beloven, met name de heer Simons, dat ze van die 39 wijkakkoorden een stadsakkoord gaat maken en dat de gemeenteraad daarbij betrokken wordt en dat we eventuele knelpunten gaan oplossen bij de voorjaarsnota 2023? We hebben er geen gehad voor dit jaar, maar misschien dat er volgend jaar wel een komt. Zo komt de wijk echt aan zet. Verder; pak de regie over de energie terug. De SP voert landelijk campagne om de energiebedrijven te nationaliseren. Dus maak een plan waardoor we weer wat meer te zeggen krijgen over ons Warmtebedrijf. Dat moet ook wel, want Vattenfall wil het niet meer doen en bedrijven als Eneco en Nuon. Dat kan heel goed in samenwerking met andere gemeenten en de provincie. Tot twintig jaar geleden kon dat nog en dat kan nu weer. We hebben de boel verkocht aan een Zweeds staatsbedrijf en Japanse financiële instellingen en iedereen ziet aan zijn onbetaalbare energierekening waartoe dat heeft geleid. Terug met die handel. Hetzelfde geldt voor het openbaar vervoer, het welzijnswerk, Trevvel, de woningbouw, et cetera. Veel te veel is aanbesteed en uitbesteed en dat leidt elke dag en bij elke commissievergadering weer tot verzuchtingen als: helaas gaan wij er niet meer over. Hoezo niet? Het is onze stad en onze verantwoordelijkheid. Waar de markt faalt, zullen we het toch echt zelf moeten doen. Grijp je kans om dat verlies draaiende vliegveldje te sluiten en maak daar een voorbeeldige groene nieuwe woonwijk van. De volgende generaties zullen ons eeuwig dankbaar zijn. Hetzelfde geldt voor die metrobuis tussen Zuidplein en Kralingse Zoom. Neem geen genoegen met een autobrug dwars door de stad als daarvoor de Esch moet worden opgeofferd en de kansen op een mooie groene rivieroever aan de overkant in Feijenoord worden verprutst. Iedereen in deze zaal wilde die metrobuis. Wees creatief, we hebben zelf honderden miljoenen aan reserves, en we hebben 650.000 Rotterdammers in alle soorten en maten die willen meewerken aan het verbeteren van onze stad. Stop met bedelen in Den Haag, daag de regering uit en maak ze duidelijk dat ze wel gek zouden zijn als ze niet mee zouden investeren in de successen van Rotterdam. Hetzelfde geldt voor de nu opengevallen plot voor dat overbodige nieuwe stadion voor Feyenoord. Zet de beste Rotterdamse architecten en stedenbouwkundigen aan het werk om op die plek een nieuw icoon te ontwerpen. Een nieuwe wijk in balans waar rijk en arm, jong en oud, Rotterdammers in al hun diversiteit samen kunnen genieten van hun woning met uitzicht op de rivier. Een icoon van de volkshuisvesting voor de bewoners van Zuid, bewoners van Hillesluis tot Carnisse, van Lombardijen tot de Tarwewijk. Te vaak klampen zuiderlingen mij nu aan en zeggen: Zuid is hot, maar wij kunnen er geen huis meer vinden. Zij voelen zich gedwongen

om te verhuizen naar Spijkenisse, of een woning te nemen in Schiedam, het eindpunt van metro De Akkers, het eindpunt van lijn 25 in Barendrecht. Die 'Parijsisering' van de stad gaat maar door, omdat wij, deze gemeenteraad van Rotterdam, al jaren alles aan de markt overlaten. Ik ga afronden voorzitter. Kortom, waar de markt faalt moeten we zelf het roer in handen nemen. Samen met de Rotterdammers gaat de SP die alternatieve begroting de komende jaren vormgeven, door te buurten in de wijken, door met de vele Rotterdamse organisaties te laten zien dat een beter Rotterdam voor hetzelfde geld mogelijk is.

De **VOORZITTER**. Dank u. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Zo, hier heeft u nu de hele dag op zitten wachten. Voorzitter, als CDA Rotterdam hebben wij hier tientallen jarenlang collegebeleid uitgelegd en verdedigd. Een schone taak. Als oppositiepartij wordt misschien dan vanzelf van je verwacht dat je nu hier gaat staan en collegebeleid gaat aanvallen. Maar wij kiezen daar niet voor. Niet omdat wij dit collegebeleid zo goed vinden, allerminst. De onbezonnen bezuinigingen op zorg heb ik al eerder genoemd en het gedrocht van het quotum zijn daar voorbeelden van. Maar wij kiezen ervoor hier nu eens precies te vertellen hoe wij het graag zouden zien. Hoe een christendemocratische kijk op de samenleving en de politiek uitmondt in voorstellen om onze stad beter en inclusiever te maken. Want voorzitter, inclusiviteit is toch wel een van de kernwoorden in de tijdgeest waarin we leven. Waar veel partijen en bewegingen in onze maatschappij die vanuit inclusiviteit starten, zijn niet zelden in hun uitingen en voorstellen tamelijk exclusief voor de achterban waarvoor zij opkomen. En voor een christendemocraat is het ik pas een gezond ik als het zich verhoudt tot de ander. Wij realiseren ons dat de vrijheid van het ik altijd grenst aan de onvrijheid van de ander. We starten vanuit wat ons bindt in plaats van wat ons doet verschillen. Zoals de huidige paus het zei, toen hij nog door het leven ging als Jorge Bergoglio: politiek is een zeer edele vorm van naastenliefde, liefde voor de samenleving vertaalt zich in politieke inzet voor het algemeen welzijn. Minder ik en meer wij, daar komen onze voorstellen vandaan. Ten eerste, het cement in onze samenleving, het verenigingsleven. Verenigingen staat, net als veel huishoudens, het water aan de lippen en tot over de lippen. En wij moeten alles op alles zetten en heel snel om hen te helpen in hun voortbestaan. Daarom heb ik een motie 'Een warme douche voor verenigingen', waarin wij voorstellen zo spoedig mogelijk een fonds op te richten om verenigingen de winter door te helpen.

De **VOORZITTER**. U kunt doorgaan hoor, u kunt straks de moties gebundeld inleveren.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). En dan voorzitter, het belang van informele netwerken in onze stad. De formele dienstverlening van overheid en instellingen is onmisbaar, maar we vergeten weleens hoe belangrijk het informele netwerk van vrijwilligers, verenigingen en levensbeschouwelijke organisaties zijn. Ze zijn geen bedreiging voor het formele, maar een noodzakelijke aanvulling. Vandaar dat wij hierbij de motie 'Twee kanten van dezelfde medaille' indienen, waarin we ten aanzien van het bestrijden van armoede in onze stad, het formele netwerk koppelen aan het informele. Dan de kleine kernen. U kunt verwachten van het CDA daarop ook met voorstellen te komen. Deze hechte dorpsgemeenschappen moeten baat hebben bij het feit dat ze formeel tot Rotterdam behoren. Specifiek voor Hoek van Holland bijvoorbeeld, hebben wij zorgen over de middelen die benodigd zijn om de toeristische visie, de TROP, tot uitvoering te brengen. Die staan niet in de begroting en vandaar de motie 'TROP of eronder'. Bouwen en wonen, we hadden al een wooncrisis, maar er komt nog een forse schep bovenop door de recente gerechtelijke stikstofuitspraken. Een bouwstop dreigt. Laten we dus versnellen en inzetten op wat wel kan, om de wooncrisis nog enigszins te bestrijden. Daarom willen wij versnellen en focussen op het transformeren van kantoorpanden tot woningen, middels de motie 'The office'. Ten slotte

voorzitter, onze veiligheid. We staan aan de vooravond van een heel nieuwe soort criminaliteit en ondermijning van de veiligheid, cyber crime. Recent voor onze ogen getoond door het grote hack op de Rotterdamse bibliotheek. Maar we zien dat dit college vanaf 2024 de middelen voor cybersecurity gaat afbouwen in plaats van intensiveren. Dat lijkt ons als CDA Rotterdam op zijn zachtst gezegd niet verstandig. Vandaar hierbij de motie 'Het hack is van de dam'. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 73. Een warme douche voor verenigingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdamse (sport)verenigingen geconfronteerd worden met fors hogere energietarieven;
- kantineopbrengsten van veel (sport)verenigingen teruglopen als gevolg van de inflatie;
- sponsoropbrengsten van veel (sport)verenigingen teruglopen, doordat sponsoren uit het MKB het momenteel financieel zwaar hebben;
- zich al meer dan twintig sportverenigingen bij Rotterdam Sportsupport hebben gemeld dat het water hen aan de lippen staat;
- dit hoogstwaarschijnlijk slechts het topje van de ijsberg zal zijn en dat dit aantal vermoedelijk veel hoger zal worden naarmate verenigingen nieuwe energietarieven zullen ontvangen;
- Sportsupport inschat dat zeker 50 clubs dit seizoen hun energiefacturen niet meer kunnen betalen;

overwegende dat:
- veel (sport)verenigingen de afgelopen jaren door de coronamaatregelen al fors hebben ingeteerd op hun reserves;
- deze reserves noodzakelijk zijn voor (sport)verenigingen voor investeringen in de vitaliteit en duurzaamheid van de vereniging;
- Rotterdamse (sport)verenigingen als gevolg van de teruglopende opbrengsten en de stijgende uitgaven zowel op korte als op lange termijn in hun voortbestaan bedreigd worden;
- (sport)verenigingen een onmisbare rol spelen op het gebied van preventie en in het bevorderen van fysieke en mentale gezondheid;
- (sport)verenigingen onmisbaar zijn voor Rotterdam;
- het voorzieningenniveau in delen van Rotterdam. zoals de kleine kernen, al erg laag is en dat het omvallen van een vereniging in deze gebieden zeer grote gevolgen heeft voor de leefbaarheid van die gebieden;
- Rotterdam al verschillende maatregelen heeft getroffen. Zo zijn adviezen gegeven om het energieverbruik te minderen, zetten we met IHP Sport in op het verduurzamen van sportaccommodaties en is er een lobby naar het rijk gestart;
- deze maatregelen op dit moment te weinig soelaas bieden aan verenigingen om het hoofd boven water te houden;

verzoekt het college:
- een noodfonds voor verenigingen in het leven te roepen;
- hieraan plannen te verbinden om middelen uit het noodfonds zo spoedig en effectief mogelijk in te zetten;
- hiervoor voor het eind van het jaar rapporteert aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. van de Peppel en T. Kind

Motie 74. Twee kanten van dezelfde medaille

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- er in alle Rotterdamse wijken veel initiatieven zijn die bijdragen aan vroegsignalering van armoede en schuldenproblematiek, of die nou klein en informeel of groot en formeel zijn;
- rondom armoede informele kanalen de formele kanalen aanvullen omdat het vaak laagdrempeliger is en er minder bureaucratie bij komt kijken;
- Rotterdammers er baat bij hebben als het informele en formele netwerk elkaar vinden en aanvullen;

overwegende dat:
- het informele netwerk op geen enkele plek in het coalitieakkoord noch de conceptbegroting 2023 te vinden is;

verzoekt het college:
- actief informele netwerken (zoals vrijwilligersinitiatieven, verenigingen en levensbeschouwelijke organisaties) op te zoeken en samenwerking te zoeken in zowel de (vroeg) signalering van als de hulp en ondersteuning aan Rotterdammers in armoede;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema, L.S. Vlieger en T.J. Vonk

Motie 75. TROP of eronder

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- de motie 'Hoek is Hoek' aangenomen is op 18 februari 2021 waarin opgeroepen is om Hoek van Holland te ontwikkelen op het gebied van bouwen, mobiliteit en voorzieningenniveau;
- er in de begroting geen geld ter beschikking is gesteld voor het Toeristisch-Recreatief OntwikkelingsPerspectief (TROP);
- het TROP gestoeld is op vijf pijlers welke actieplannen betreffen die de levensvatbaarheid en levensloopbestendigheid van Hoek van Holland waarborgen;

overwegende dat:
- een groot deel van de plannen van de TROP niet uitgevoerd kunnen worden omdat er geen budget voor is;
- het toeristisch-recreatief ontwikkelingsperspectief Hoek van Holland tal van ontwikkelingen op het gebied van bouwen, mobiliteit en voorzieningenniveau kent;
- vanuit het budget 'toerisme' is er geld vrijgemaakt voor 'quick wins', deze zijn echter niet genoeg voor het realiseren van de uitvoeringsagenda van het TROP;

verzoekt het college:
- te onderzoeken of er geld vrijgemaakt kan worden voor de uitvoeringsagenda van het TROP;
- de plannen van de uitvoeringsagenda van het TROP uit te voeren in samenspraak met de Hoekenezen;
- hierover terug te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen, J.M.D de Waard en M.S. Abrahamse

Motie 76. The office

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- er een wooncrisis is;
- bouwplannen extra bemoeilijkt worden door recente stikstofuitspraken;
- transformatie van gebouwen kansrijk is om een deel van de nood te lenigen;
- in de conceptbegroting 2023 ook gesproken wordt over kansen van transformatie van kantoorgebouwen;

overwegende dat:
- deze kansen in de conceptbegroting beperkt blijven tot het benoemen van één project en een aantal vierkante meters;
- er meer concrete plannen nodig zijn om deze kansen te benutten;

verzoekt het college:
- de potentiële en gewenste transformatie van kantoren naar woningen op korte termijn nader uit te werken;
- de mogelijkheden tot transformatie voor specifieke locaties inzichtelijk te maken, met daarbij de toekomstplannen van betreffende vastgoedeigenaren en initiatiefnemers;
- een realistische inschatting te maken van het tempo of fasering van deze transformatie, waarbij wordt aangegeven welke planologische wijzigingen en procedures doorlopen moeten worden;
- de gemeenteraad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, M.M. Vlasblom, T. Kind en A. Kockelkoren

Motie 77. Het 'hack' is van de dam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- cyber- en ransomwareaanvallen een reëel en toenemend risico vormen, ook in Rotterdam;

- in de begroting staat dat het college voornemens is de cyberweerbaarheid van de eigen gemeente zo hoog mogelijk te houden;
- de bibliotheek van de gemeente Rotterdam recentelijk nog het doelwit is geweest van een cyberaanval;

overwegende dat:
- de gemeente Rotterdam op de hoogte is van het toenemende gevaar rondom cyberveiligheid[1];
- de intensiveringen uit de vorige collegeperiode 'focuswijken en cyber' eindigen in 2024;
- naast de gemeente Rotterdam ook veel Rotterdammers slachtoffer worden van cybergerelateerde criminaliteit;
- cyberweerbaarheid van de stad en haar inwoners tot en met 1-1-2024 is opgenomen als onderdeel van Sustainable Development Goal 16 (Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten);

verzoekt het college:
- te komen met een uitwerking van plannen ten aanzien van cybersecurity vanaf 2024;
- en als daar middelen voor nodig zijn te onderzoeken of een heroverweging binnen het meerjarenperspectief mogelijk is;
- en hierover terug te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T. Kind en A.R. Oostdijk

[1] Resilient Rotterdam Strategie 6. De Cybercrisis (22bb1448 Bijlage behorende bij 22bb1447)

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan de laatste spreker voor vanmiddag, de heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Voorzitter, vandaag praat ik voor het eerst mee over de begroting voor onze mooie stad. De afgelopen tijd hebben wij getracht de begroting ons eigen te maken. Een aantal zaken viel ons op. Heel veel is reeds besproken en ik zal mijn best doen om niet al te veel in herhaling te vallen. In veel dat is gezegd kunnen wij ons vinden, in een aantal zaken niet. Er worden investeringen voorgesteld op klimaat, energie, veiligheid en cyber, waar onzes inziens een andere keuze beter passend zou kunnen zijn. Met betrekking tot cyber, mijnheer Segers-Hoogendoorn heeft het er al even over gehad, zijn wij geconfronteerd met het feit dat de bibliotheek kortgeleden ten prooi is gevallen aan cybercriminelen. Niet alleen voor bedrijven maar ook voor particulieren wordt het steeds belangrijker om diverse digitale gevaren te herkennen en daartegen weerbaarheid op te bouwen. Daarom bevreemdt het Forum voor Democratie dat sommige intensiveringen met betrekking tot security in 2024 eindigen. Als IT'er vind ik dit een zorgelijke ontwikkeling. Daarom een vraag aan de wethouder of hij kan aangeven waarom hieromtrent deze terughoudendheid wordt betracht en pleiten we voor meer en gerichte inzet op dit thema. De heer Segers-Hoogendoorn heeft hierover al een motie ingediend die wij van harte zullen steunen. Dat scheelt weer een motie. Met betrekking tot veiligheid, het intensiveren van toezicht om criminaliteit en overlast tegen te gaan, ligt in lijn met de wensen van Forum voor Democratie. Wel moeten we de grenzen blijven bewaken als het op privacy aankomt en verregaande AI-toepassingen mijden wanneer privacy ook maar enigszins in het geding komt. De heersende trend die we overal zien, is dat onder het mom van veiligheid heel laconiek wordt omgegaan met het recht op privacy. Dat is een mooi verkooppraatje voor wie

allerlei draconische maatregelen wil doordrukken, maar privacy is een groot goed dat te allen tijde moet worden beschermd. Dan voorzitter, over het klimaat. Niemand is tegen energiebesparing en een goed milieu, dus wij ook niet. Waar we echter geen toekomst in zien, zijn windparken en huizen van het gas halen. Er zijn immers nog geen goede alternatieven, ondanks wat de regering ons wil doen geloven. Een besparing op deze onderwerpen zou fondsen vrijmaken die dan weer geïnvesteerd kunnen worden in andere energiebesparende maatregelen. Met wat hulp zouden we ons meer kunnen richten op adaptatie zoals het bouwen van dijken, kustbescherming, rivierbeheer en gewasontwikkeling. Onze Nederlandse ingenieurs zijn hierin gespecialiseerd en die kennis kan wereldwijd geëxporteerd worden. We doen er goed aan met al het gezonde verstand dat we hebben, het energiebeleid los te koppelen van het klimaatbeleid. Dan tot slot voorzitter, met betrekking tot digitalisering. Het digitaliseren van dienstverlening geeft veel voordelen. We zijn ook content met de gelden die hiervoor vrijgemaakt worden. Wat Forum voor Democratie betreft mag dat nog wel een tandje meer. Dit proces moet wel in dienst staan van efficiëntie. En om de dienstverlening te vergemakkelijken, vergroten en verbeteren. Het is uiteraard niet de bedoeling dat er grootschalige datavergaring mee gaat plaatsvinden. Ook zal voor de digitaal achterblijvenden, zoals bijvoorbeeld de ouderen, er zolang het nodig is een alternatief geboden moeten worden. Een vraag aan de wethouder of hij kan meedenken over mogelijke alternatieven en hierover de raad te informeren. Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Daarmee is een einde gekomen aan de eerste termijn van de zijde van de raad. Ik geef nu graag het woord aan de locoburgemeester, die u volgens mij een ordevoorstel wil doen.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb met veel plezier en interesse vandaag u allen gehoord. Het college heeft u gehoord in de eerste termijn. Het is ook een feest van de democratie natuurlijk, het vaststellen van de begroting, maar het is ook een feest voor het indienen van moties. Ik ben de tel een beetje kwijt, maar het zijn er heel veel geworden. U vraagt natuurlijk ook terecht van het college om moties gewoon zorgvuldig te beoordelen. We hebben even overlegd als college. Om tot een zorgvuldige beoordeling te komen van de moties en deze ook gewoon goed in samenhang te kunnen beoordelen, wil het college u voorstellen om de vergadering nu te schorsen en donderdagochtend verder te gaan, zodat we dan bij de eerste termijn van het college gelijk goed alle moties kunnen behandelen. Dat is het voorstel van het college aan uw raad. Ik hoor het graag.

De **VOORZITTER**. Het voorstel is dus om de beraadslagingen te schorsen en donderdagochtend verder te gaan met de eerste termijn van de zijde van het college, opdat het college in staat is om goed alle ingediende moties van advies te kunnen dienen en dan ook donderdag de tweede termijn van de zijde van de raad te doen en dan mogelijk laat in de middag dan wel ’s avonds de stemmingen. Dat is het voorstel zoals het nu voorligt. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja voorzitter, nu ben ik een beetje in verwarring, want we hebben ook in het presidium gesproken met elkaar en daar was vanuit de fractievoorzitters het voorstel om toch wel die eerste termijn van het college te horen. Want het fijne is dan dat je nog twee dagen tijd hebt om eventueel zelf ook nog even na te denken, nog iets aan te scherpen, ook nog even met andere fracties te spreken, waardoor je dan je finale motie op donderdag kunt indienen. Op het moment dat we pas op donderdag de informatie van het college krijgen, dan is dat eigenlijk een gemiste kans om samen te werken. Dus ik kijk nu een beetje in verwarring rond naar mijn collega’s of zij mijn manier ook hebben

geïnterpreteerd, of dat het college inderdaad niet wist wat het voorstel vanuit het presidium was.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik verwacht van het college meer dan alleen een reactie op moties, meer gewoon een reactie op de beschouwingen die we hier gehouden hebben. Dat zou ook gewoon prima kunnen in de eerste termijn van het college. En moties zouden ook eigenlijk pas in tweede termijn moeten worden ingediend. Normaliter zou dat zo zijn. Dan snap ik wel dat je dat ook met de ambtenaren wil overleggen. Dat kan dan gewoon in de tweede termijn van het college op donderdag gebeuren. Maar laten we wel gewoon vandaag een eerste reactie krijgen op wat we vandaag allemaal met veertien partijen naar voren hebben gebracht. Dat moet toch niet zo moeilijk zijn? Er zitten daar acht heren en één dame. Die moeten toch kunnen reageren op wat hier gezegd wordt? Daar hebben ze toch geen achterbanoverleg voor nodig?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, we doen eigenlijk al sinds jaar en dag gewoon de eerste termijnen achter elkaar. Ik zou niet weten waarom we daar nu van zouden moeten afwijken. Als het college behoefte heeft om iets meer de tijd te hebben om zich voor te bereiden op de eerste termijn, dan snap ik dat en dan kunnen we best nu de dinerpauze al beginnen en dan ook iets eerder beginnen met het avonddeel. Dat zou dan mijn voorstel zijn, om het college toch een beetje tegemoet te komen. Maar ik zou het zonde vinden om nu het debat te staken en alles naar donderdag te schuiven, want dan heeft het idee van twee dagen uittrekken voor de begroting ook weinig zin, als je al om 17.00 uur ’s middags stopt.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik denk dat het voorstel van het college een heel verstandig voorstel is. Juist als ik kijk naar de spreektijden die nog op de klok staan, die nog heel beperkt zijn, verwacht ik niet dat het dan donderdag weer een heel volle dag gaat worden. Ik denk dat het heel verstandig is om onze energie wat dat betreft te verdelen over de twee dagen die wij tot onze beschikking hebben.

De **VOORZITTER**. Allemaal opinies. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, ik sluit me toch aan bij mijnheer Coşkun, mijnheer Moti en mevrouw Bokhove. We hebben dit ook in het presidium besproken. Ten tweede zijn er al heel veel moties van tevoren gedeeld. We hebben ook een termijn met de griffie dat moties ingediend kunnen worden. Ik denk dat het college best kan reageren op de beschouwingen van de raad en dan kunnen wij donderdag daar ook weer op anticiperen, dus ik zou zeggen: gewoon doorgaan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, idem dito voorzitter. Ik vind het echt wat moeilijk om nu gewoon onszelf allemaal gehoord te hebben, vervolgens tot rust te komen met zijn allen en dan donderdag een verhaal te gaan horen. Ik vind dat heel moeilijk, ik vind dat een moeilijke debatvorm. Echt serieus, ik heb echt zoiets van: ik heb ook tot vannacht zitten schrijven en alles zitten bedenken. Ik vind het wel zo lekker om daar nu wel een reactie op te gaan krijgen. Ik snap dat het vervelend is voor moties. Nou, ik hoop dat het college breed daar

zittend, ondertussen dan ook verrekte goed begrijpt hoe het elke keer bij ons gaat wanneer wij de stukken niet op tijd krijgen, dat is heel moeilijk. Maar wij doen het ook elke keer, dus ik zou zeggen: bijt je er even op kapot en laten we gewoon die eerste termijn wel doen, want ik vind het echt een kater om onszelf alleen maar hier gehoord te hebben en vervolgens donderdag pas een reactie te gaan horen. Dat gaat me echt te ver.

De **VOORZITTER**. Het is helder mevrouw Verkoelen. Ik wil graag ook andere fracties horen. De VVD? Want anders ga ik het ordevoorstel in stemming brengen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja goed, volgens mij is het gewoon stemmen voorzitter. Zo hebben we het in dit huis afgesproken, dus ik heb niet de behoefte om daarin toe te lichten.

De **VOORZITTER**. Ja, dat was doorgaans bij ordevoorstellen van de zijde van de raad. Dit is een ordevoorstel van het college, dus ik wil wel graag de raad even rondgaan. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Even nog een vraag gewoon aan het college. Is er ook nog een tussenweg mogelijk, waarin we zeggen: een aantal dingen kunnen we al wel vandaag doen? Want ik kan me niet voorstellen dat alle moties nu superingewikkeld zijn. Aan de andere kant heb ik er wel begrip voor, want wij hebben wel vrij laat, anders dan gebruikelijk, nog ook wat complexe amendementen ingediend. Als het inderdaad zo is dat daar nog echt even op gekauwd moet worden, dan zouden we dat deel misschien naar donderdag kunnen doen, maar een ander deel vandaag kunnen doen. Ik gooi het maar even in de groep. Als het geen optie is, dan moet ik nog even kijken, maar dan zou ik het liefst doorgaan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja, dank voorzitter. Ik ondersteun mijn collega Verkoelen heel erg, omdat wij echt in korte termijn heel veel hebben moeten doen met de minst mogelijke middelen. Misschien een voorstel om dan alleen de vragen te beantwoorden en dan later tot advisering van de moties over te gaan op donderdag. Maar dat we tenminste wel iets van respons krijgen, want wij hebben ook tot midden in de nacht zitten doorwerken. Ik snap het ook wel hoor maar.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, ik sluit me daar deels bij aan. Geen bezwaar tegen schorsen van de vergadering nu, ook gelet op de spreektijden. Ik ga liever voor kwaliteit dan voor afraffelen. De moties en amendementen kunnen we wat mij betreft parkeren, maar het zou inderdaad wel fijn zijn om alvast wat eerste reacties te ontvangen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, in allebei de varianten zal er tussen vanavond laat en donderdagochtend veel onderling contact zijn om moties of amendementen net even iets anders te maken, want in de tweede termijn kun je aangepaste doen. Dus in allebei de varianten gaat dat toch gebeuren. Ik denk, als wij helemaal niets doen van de eerste termijn vandaag, dat donderdag erg uit de hand gaat lopen en ’s avonds speelt Feyenoord ook.

De **VOORZITTER**. Het is altijd fijn als mensen hun eigen agenda ook gewoon kenbaar maken. De heer Van Drunen, u was al geweest. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik wilde graag een schorsing vragen voor enkele minuten om even overleg te plegen, om me te beraden op het voorstel en misschien op een tegenvoorstel, om daar even met mijn fractie over te overleggen.

De **VOORZITTER**. Dat is mogelijk. Als er schorsing wordt gevraagd, dan kennen wij de schorsing ook toe. Een minuutje of tien? Ik schors tot 17.15 uur.

(De vergadering wordt geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? Ik verzoek u uw plaatsen in te nemen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik ben nog niet zover mevrouw Bokhove. Als iedereen even gezeten is. Mevrouw Mohamed-Hoesein, u had schorsing gevraagd dus u krijgt als eerste het woord.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, we hebben overlegd met elkaar. Er is in elk geval nog niet een voorstel uit gekomen dat ik kan voorleggen. Ik vraag dan de vergadering te hervatten op het punt dat het was en als er anderen het woord willen voeren en eventueel toch nog iets op willen aanvullen, dan is het aan de voorzitter om daar de gelegenheid toe te geven.

De **VOORZITTER**. Er is dus niet een compromis uitgekomen waar iedereen zich achter kan scharen, dus dan hebben we dus nu een punt terug te pakken, namelijk dat er een voorstel van de zijde van het college was om de vergadering te schorsen tot en met donderdag. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, daar zou ik nog één keer, de zaal rondkijkend en ook een aantal mensen van het college gesproken, die op zich denken dat er mogelijk wel een eerste aanzet tot beantwoording kan zijn door de locoburgemeester en door de wethouder Financiën en kort op de vragen kan worden geantwoord en dan eventueel moties en amendementen naar de donderdag verschuiven. Dat is een voorstel waar ik op zich prima mee zou kunnen leven. En dat we dan bijvoorbeeld het college ook even tijd geven om die reactie voor te bereiden en dat zou in de dinerpauze kunnen wat mij betreft. Dat lijkt mij een mooier voorstel dan dadelijk stemmen over het ordevoorstel dat voorligt. Dus ja, op het moment dat dit niet op goede grond kan vatten, dan moeten we gaan stemmen.

De **VOORZITTER**. Nog even snel een kort rondje. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik zou het voorstel van mevrouw Bokhove kunnen steunen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Steun voor het voorstel van mevrouw Bokhove.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Steun voor het voorstel.

De heer **COŞKUN** (sp). Hetzelfde.

De **VOORZITTER**. Hetzelfde. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, omdat het college het verzoek heeft gedaan voor het ordevoorstel zou ik het ook wel fijn vinden om daar

De **VOORZITTER**. Jazeker, maar ik luister nu even naar de raad. Het eindoordeel is aan de raad. Het college heeft u iets verzocht. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Nee voorzitter, ik wacht.

De **VOORZITTER**. Oké. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Steun voor het voorstel van mevrouw Bokhove.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik wacht ook even eerst de reactie van het college af en dan.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Steun voor het voorstel van GroenLinks.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Uiteraard steun. In eerste instantie gewoon antwoord geven en mochten er moties overblijven, prima om dat nog op donderdag te doen, maar ons ook morgen de ruimte geven om samen nog te kijken wat we vinden van de reactie van het college.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, volgens mij hebben wij in het verleden weleens gezegd: goh, kan het niet wat beter met de beantwoording et cetera. Nu zegt het college gewoon wat meer tijd voor zorgvuldigheid aan deze raad te vragen. Het gaat over € 3,7 miljard. Als dit nieuwe college, dat voor het eerst deze begroting aan deze raad meegeeft, aangeeft: wij zouden het graag goed en kwalitatief met uw raad willen bespreken, gun ons die tijd. Ik hoor ook het voorstel van mevrouw Bokhove en daar ben ik zeer van gecharmeerd. Maar ik voel ook mee met het college, dat zij zeggen: ook met een nieuwe wethouder erbij, dat zij in gezamenlijkheid goed integraal naar het geheel willen kijken. Dat hebben we niet met elkaar afgesproken in het presidium, ik was er overigens niet bij aanwezig, ik was afwezig. Maar goed, dan moet ik ook kijken, dan maar kwaliteit voor snelheid. Daar hebben we meer aan als raad dan dat we nu het college forceren iets te doen waarvan zij eigenlijk zeggen: dat komt de kwaliteit niet ten goede. Dus ik zou het voorstel van het college kunnen steunen.

De **VOORZITTER**. Ja, Forum voor Democratie.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ja voorzitter, het collegevoorstel klinkt goed.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik steun ook het voorstel van het college om gewoon donderdag hiermee verder te gaan en wat de heer Lansink zegt, kwaliteit boven snelheid.

De **VOORZITTER**. Dan kijk ik D66 nog een keer aan, want ik ga nu het voorstel in stemming brengen. Ja.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Er ligt volgens mij een nieuw voorstel van mevrouw Bokhove waar het college niet op heeft gereageerd. Er wordt voorgesteld om een schorsing te nemen, zodat het college tijd heeft om de beantwoording te doen van dat wat niet betrekking heeft op moties. Ik ben benieuwd hoeveel tijd het college inschat daarvoor nodig te hebben. En hoe kijkt het college naar dit nieuwe voorstel, want nu wordt er aan mijn linkerzijde gereageerd op een oud voorstel van het college. Er ligt iets nieuws. Ik ben heel benieuwd wat daarover wordt gevonden.

De **VOORZITTER**. Ja, het is overigens een goed gebruik dat we het oorspronkelijke voorstel in stemming brengen en niet het tegenvoorstel. Dus het is goed dat u dat weet. Mevrouw Mohamed-Hoesein. Dan ga ik naar het college. De locoburgemeester.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ja, het college heeft een voorstel gedaan. Het is aan uw raad om daarover te stemmen en een oordeel te vellen. We hebben net even overlegd, maar dit voorstel ligt nu voor. Dus ik zou zeggen: laten we daarover stemmen en dan de stemming afwachten. En afhankelijk van die stemming gaan we A of B doen. En B kan eventueel een ander voorstel zijn, maar mijn vraag namens het college was om donderdag verder te gaan, dus dan is het aan u om daarover een besluit te nemen.

De **VOORZITTER**. Dan breng ik het voorstel van het college in stemming. Wilt u dat voorbereiden? Volgens mij is alles erover gezegd. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Nou nee, dat is niet het geval, want kijk, normaal gesproken is het bij stemmingen zo dat het meest verstrekkende voorstel als eerste in stemming wordt gebracht. Voor mij is het zo dat het afhankelijk is van hoe de stemming verloopt voor het een, hoe we reageren op het andere. Ik zie het niet zitten om door te gaan in de volledige behandeling. Nu ligt het voor om te schorsen en alles door te schuiven naar de volgende behandeling, terwijl ik geïnteresseerd ben of we dus een middenweg kunnen vinden. En als ik nu tegenstem op dit voorstel, dan lijkt het alsof ik nu door wil gaan, en dat wil ik sowieso niet.

De **VOORZITTER**. Dat is helder, maar er zit hier een politiek volwassen locoburgemeester naast mij en die heeft daar net iets van gevonden. Ik kan hem nog een keer aankijken. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Jawel, dat voorstel heeft de locoburgemeester gehoord en daar heeft hij niets over gezegd. Hij blijft de raad vragen oordeel te geven over het voorstel dat is neergelegd. Dat begrijp ik toch? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja prima, mijn voorstel aan de raad is om daar iets van te vinden. Ik heb net een rondje gemaakt en volgens mij wordt er stemming over gewenst, dus dan breng ik dat voorstel maar in stemming. Staat dat voor? Het ordevoorstel betekent dus nu, als u ervoor stemt. Nog even goed duiden. Ja, dat is helder. Dan is het voorstel van het college daarmee verworpen. Dan gaan we naar het tweede voorstel. Daarmee is het tweede voorstel nog niet automatisch aangenomen. We gaan dus het tweede voorstel in stemming brengen, namelijk vandaag

reageren op vragen. De moties en de rest van de vergadering op donderdag. Dat is het voorstel dat mevrouw Bokhove net heeft uitgesproken. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, een punt van orde. Als u het voorstel van mevrouw Bokhove in stemming brengt en het voorstel wordt verworpen, wat gaan we dan doen?

De **VOORZITTER**. Dan gaan we schorsen en dan gaan we met elkaar overleggen. Ja sorry, nee, het wordt nu chaos. Wilt u alstublieft gaan zitten? We gaan het tweede voorstel in stemming brengen. Nee, we gaan stemmen. Vandaag reageren op vragen. De moties donderdag. Dat is het voorstel. Dat is het tweede voorstel van mevrouw Bokhove. We gaan stemmen en het staat er, de tekst is helder. Heeft iedereen kunnen stemmen? Dan is het vrij helder dat de raad vindt dat het college antwoordt op gestelde vragen en adviseren over de moties en de rest van de vergadering donderdag. Het brengt met zich mee dat ik aan het college vraag: gaat u dit redden? Hoe gaat u dat doen? Wilt u dat doen en onder welke omstandigheden?

De heer **MOTI** (pvda). Een punt van orde voorzitter.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Volgens mij hebben we gewoon gestemd. U bent de baas, het voorstel van mevrouw Bokhove is aangenomen, als ik het goed heb begrepen. Zoals ik het heb begrepen, gaan we tot 19.00 uur schorsen. Daarna doe ik gewoon de korte algemene beschouwingen en daarna komt de wethouder van Financiën, en de rest van de mensen die hier zitten, de wethouders, geven antwoorden op de gestelde vragen vandaag. Dan gaan we schorsen en dan gaan we donderdagochtend verder met de advisering van de moties. Dat is zoals ik het heb begrepen. U heeft erover gestemd, dus ja.

De **VOORZITTER**. Met andere woorden, mijn duiding van de gang van zaken is dat we nu gaan schorsen omdat het college toch nog voor die beantwoording van die inhoudelijke vragen enige overlegtijd nodig heeft. Onderling maar ook met de ambtenaren. Daar kunnen we nu ietwat vervroegd de dinerpauze voor inlassen. De vergadering wordt om 19.00 uur hervat met de inhoudelijke reactie als deel één van de eerste termijn van de zijde van het college. Wilt u even blijven zitten? De reactie op inhoudelijke moties en de tweede termijn zal donderdag aan de orde zijn. Dat is waar we nu staan. Mijnheer Moti, had u nog een ordepunt?

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, nee, prima, akkoord. Voor het gemak had ik nog wel een aangepaste motie en een nieuw amendement, die ik dan nu alvast wil indienen, zodat het college voldoende tijd heeft om daarover na te denken.

De **VOORZITTER**. Dat kunt u zeker.

De heer **MOTI** (pvda). Het gaat over een nieuw amendement. Dan gaat het over motie Betaalpauze. Amendement G trekken we terug en daar dienen we een nieuwe motie voor in. En amendement F hebben we aangepast en ik zal amendement D en E ook nog aanpassen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mag ik u verzoeken met het oog op al die wijzigingen in die moties en amendementen, dat u uw administratie goed bijhoudt, opdat er dingen niet verloren gaan.

De heer Moti heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 19A. De betaalpauze (toeslagenschandaal regeling) voor het hele gezin laten gelden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- slachtoffers van het toeslagenschandaal in aanmerking kunnen komen voor een betaalpauze van hun schulden;
- zij in de betaalpauze tijdelijk hun schulden bij de gemeente Rotterdam als schuldeiser niet hoeven af te lossen;
- ons ter ore is gekomen dat meerderjarige (inwonende) kinderen in het gezin niet in aanmerking komen voor de betaalpauze met als gevolg dat schuldeisers bij deze kinderen aankloppen voor het aflossen van schulden;

overwegende dat:
- een betaalpauze tijdelijke rust kan brengen voor slachtoffers van het toeslagenschandaal met schuldenproblematiek;
- van rust weinig sprake is wanneer de meerderjarige (inwonende) kinderen buiten de bescherming van de betaalpauze vallen;
- kinderen niet de verantwoordelijkheid horen te dragen voor de schulden van hun ouders, ongeacht de reden(en) van de schulden;
- deze problematiek slechts één van de vele punten is waar slachtoffers van het toeslagenschandaal tegenaan lopen;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken of een betaalpauze op Rotterdamse gemeentelijke vorderingen van alle gezinsleden, inclusief de meerderjarige (inwonende) kinderen, op basis van maatwerk mogelijk is;
- te lobbyen bij het rijk om de schuldenaanpak voor slachtoffers van het toeslagenschandaal te laten gelden voor alle gezinsleden, inclusief de meerderjarige (inwonende) kinderen;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, M.M. Vlasblom, P.J.H.D. Verkoelen, L.S. Vlieger en T.J. Vonk

Motie 78. Loodsen geven handen en voeten aan de menselijke maat;

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- de vraagwijzer richting geeft bij problemen maar geen ondersteuning biedt voor het gehele proces van de hulpvraag (of hulpvragen) van Rotterdammers;
- het Ombudsalert onderstreept dat Rotterdammers verdwalen in de zogenoemde lokettenjungle;

overwegende dat:
- één contactmoment (een telefoongesprek of een fysieke afspraak) vaak niet genoeg is om Rotterdammers effectief bij hun hulpvraag (of hulpvragen) te ondersteunen;
- effectieve ondersteuning kan vragen om de menselijke maat en om iemand die de gemeentelijke regelingen goed kent;

- een loods, die de Rotterdammers aan de hand neemt en samen met hen het hele proces doorloopt, van begin tot eind, en die werkt volgens de 'één gezin, één plan'-aanpak, kan voldoen aan het bieden van effectieve ondersteuning;

verzoekt het college om:
- bij het NPRZ-uitvoeringsprogramma 2023-2026 een pilot in te brengen met loodsen die worden opgenomen in twee wijkteams van nader te bepalen NPRZ-wijken;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema en T. Kind

Amendement F1. Verordening Rioolheffing 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

Besluit om de verordening Rioolheffing 2023 als volgt te wijzigen:

Artikel 6 Tarief:
1. Het tarief voor woningen bedraagt per perceel per belastingjaar:
    a. Indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer minder bedraagt dan € 50.000: € 55,00;
    b. Indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer € 50.000 of meer bedraagt: € 274,90;"

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7.9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14 miljoen op. De resterende € 3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve.

Amendement K. Nieuwe mecenaat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Cultuur de lasten t.b.v. de uitvoering van 'nieuw mecenaat' met € 150.000 te verhogen;
- het begrotingsjaar 2023 in het programma Algemene Middelen de algemene reserve te verlagen met € 150.000;"

w.g. G.J. Engberts

Toelichting:
Op 12 november 2013 is de motie 'Nieuw mecenaat' 13gr3095 aangenomen in de gemeenteraad van Rotterdam. Deze motie gaf opdracht aan het college om een 'nieuw mecenaat' vorm te geven en uit te voeren waardoor kunstwerken langdurig in bruikleen kunnen worden gesteld aan burgers. Het college zou volgens deze motie eenmalig een bedrag van € 150.000 beschikbaar moeten stellen. Hier is tot op heden geen uitvoering aan gegeven. De PvdA Rotterdam stelt om deze reden voor om dit bedrag eenmalig te onttrekken uit de algemene reserve.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik zie ook de heer Van der Velden staan.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, op één motie heb ik een extra medeondertekenaar, dus vandaar dat ik deze motie wil indienen. Dat is de motie over de brede welvaart.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 50. Brede welvaart

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- een schaalsprong in de toepassing van het brede welvaartsbegrip in de begrotingscyclus actief wordt bepleit door de Algemene Rekenkamer en de Raad van State en inmiddels ook omarmd is door het kabinet;

overwegende dat:
- beleid altijd de welvaart in de breedste zin van het woord zou moeten vergroten;
- van veel voorstellen onduidelijk is hoe ze bijdragen aan de brede welvaart;

verzoekt het college:
- om bij de evaluatie van de begroting in de eerste en tweede bestuursrapportages mee te nemen of een bepaling kan worden toegevoegd dat alle voorstellen worden vergezeld van een toelichting over hun bijdrage aan de brede welvaart;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Nog andere administratieve handelingen? Die zijn er niet. Dan schors ik de vergadering tot 19.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 8 november 2022

Notulen van de raadsvergadering van 8 november 2022 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb met dien verstande dat het voorzitterschap van 20.37 tot 20.45 uur is waargenomen door mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER**. De vergadering is heropend. Mag ik u stilte vragen? Ik geef graag het woord aan de locoburgemeester.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voorzitter, een punt van orde.

De **VOORZITTER**. Ja.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voordat we verdergaan, zou ik de raad willen vragen of iedereen akkoord zou zijn om iets meer spreektijd erbij te krijgen, omdat gelet op de spreektijd van de meeste fracties en omdat we natuurlijk vanavond nog doorgaan maar donderdag ook nog hebben, zou ik willen voorstellen of we nog twee uur extra spreektijd zouden kunnen afspreken.

De **VOORZITTER**. Het verzoek is om twee uur spreektijd op te plussen. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, volgens mij zitten we al achter de schermen veel ruimer in de spreektijd omdat we de eerste dertig seconden van een interruptie niet hebben meegerekend, dus dat er dan nu fracties zijn die tegen hun limiet aanlopen, dan ben je zelf wel heel slordig met je eigen tijd omgegaan.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (lr). Volgens mij waren het de woorden van mevrouw Maassen. Zij zei: moeten we niet de spreektijden in de minuten die we per blokje meegeven wat terugsnoeien, gezien het feit dat we die interruptietijd geven. Ja goed, ik heb het flink gedaan, ik heb niet op mijn handen gezeten en ik heb nog elf minuten. Dus ja, voor mij hoeft het niet.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, we hadden toch afgesproken om bij ordedebatten van de raad gewoon gelijk tot stemming over te gaan. Ik zou dat graag willen doen.

De **VOORZITTER**. Ja, als u gelijk wilt stemmen dan kan dat. Dan gaan we gelijk maar stemmen. Het ordevoorstel is de spreektijd opplussen met twee uur. Nee, er wordt niet fractiegewijs gestemd, er wordt per individu gestemd en iedereen had hier om 19.00 uur moeten zijn. Dat hadden we afgesproken. Heeft iedereen die aanwezig is kunnen stemmen? Nee, er mag niet voor anderen worden gestemd. Het gaat goed. Dan is het voorstel met 20 stemmen verworpen. Dan geef ik het woord aan de locoburgemeester. Het is daarom ook altijd heel belangrijk dat raadsleden echt op tijd zijn, omdat er altijd een raadslid om stemming kan vragen. Dus het is daarom wel van belang dat u bij het verzoek van de voorzitter om op tijd te zijn, er ook altijd bent. De locoburgemeester.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Ja, dank u wel voorzitter. Eén stad, de titel van ons coalitieakkoord en de slogan van dit college. Ik heb hem vandaag verschillende malen voorbij zien komen. We praten vandaag over de begroting, waarin een aantal speerpunten van dit college zijn neergezet, boter bij de vis. Maar een belangrijke rode draad door ons coalitieakkoord is de menselijke maat. De menselijke maat/maatwerk. En ik wil dat aan twee voorbeelden toelichten. Ik begin met veiligheid. We krijgen er dit jaar € 16 miljoen bij en dat loopt op tot € 30 miljoen. Daar zal ik zo ook nog wat over zeggen. Maar dat is, je hebt altijd geld tekort. Het gaat er natuurlijk ook over hoe je die extra boa's, die extra camera's nu zo inzet dat het ook voldoet aan de behoefte van de Rotterdammers. Een voorbeeld. Ik ben het afgelopen jaar heel veel pleintjes langs geweest in Rotterdam waar overlast was, en dan kwam ik daar 's middags om een uur of drie, en dan keek ik zo eens om me heen en dan liep er een oud vrouwtje een hond uit te laten en er lag hier en daar misschien wat rommel op de grond, meestal niet, en daar zaten de boa's een broodje te eten, even rustig op het bankje. Ik chargeer natuurlijk. De mensen die last hadden van die overlast 's avonds spraken mij daarop aan. Zij zeiden: mijnheer Simons, dit kan toch niet. Ze moeten hier 's avonds zijn. Dat is gewoon een heel simpel voorbeeld hoe je je boa's veel effectiever kunt gaan inzetten. Dat is ook maatwerk waar de Rotterdammers behoefte aan hebben. Datzelfde geldt in Rozenburg, waar we vorige week vrijdag waren, met het Cruyff Court. Daar zeggen ze ook: ja, jullie moeten er zijn als de overlast er is. Daar zijn we al gewoon mee begonnen en dat rollen we al uit. Een ander voorbeeld van de menselijke maat, en dat is misschien nog wel de belangrijkste, zijn de wijkhubs. Het vorige college is ermee begonnen en wij gaan dit verder groots uitrollen. Dan heb je twee aspecten. Ten eerste moet je gewoon panden krijgen. We staan nu op negentien panden en tegen het eind van het jaar zitten we tegen de dertig en eind volgend jaar hebben we ten minste 39 wijkhubs. Maar wat natuurlijk nog veel belangrijker is, is wat je daar gaat doen, de programmering van die wijkhubs. En overal waar ik kom in Rotterdam, en ik ga zoveel mogelijk weg hier van het stadhuis om werkbezoeken af te leggen, is dat mensen het zo ontzettend belangrijk vinden om gehoord en gezien te worden en dat ze ook enorme behoefte hebben om gewoon ergens in hun wijk een plek te hebben waar ze met een vraag over de energietoeslag terechtkunnen. En sommige mensen, en best ook wel veel Rotterdammers, dan kunnen wij zeggen: dat moet je met je DigiD doen en zus en zo, nee, die hebben daar toch wat behoefte aan extra ondersteuning. Die energietoeslag is een mooi voorbeeld. Daar doen we het best wel goed, want 85% van de mensen in Rotterdam heeft die energietoeslag al aangevraagd. Maar we gaan natuurlijk ook voor die laatste 15%. Maar overal waar ik kom in Rotterdam, het maakt niet uit welke wijk, word ik aangesproken op schoon, heel en veilig. Dat is gewoon een onderwerp dat overal leeft. Ik zal er zo nog een aantal andere noemen. En zo'n wijkhub is nu bij uitstek een plek waar een marinier, een stadsmarinier of een politieagent of een boa gewoon ook spreekuur

kan houden. Gewoon laagdrempelig, voor de mensen, dat ze weten waar ze moeten zijn. Nou, we hebben nog veel wildere plannen met die wijkhubs, want je zou ’s avonds ook voor de jongeren natuurlijk wat in kunnen richten, want de programmering is nu nog heel beperkt. We hebben ook geloof ik een jongerenhub die open is tussen 13.00 en 15.00 uur. Ja, dat schiet natuurlijk niet op. En ik dacht ook: zouden die jongeren dat nu leuk vinden? Ik was laatst in Rozenburg, niet afgelopen vrijdag maar een paar weken daarvoor, en toen werd er verteld: die wijkhub of een andere gemeentelijke plek was twee uur ’s avonds open, op twee avonden. En die was gewoon vol. Dus er is echt enorm veel behoefte aan ontmoetingsplekken. En dan heb ik het nog niet over de ouderenrestaurants en dergelijke. Dus de menselijke maat, maatwerk, zichtbaar, dicht bij de Rotterdammers, doen waar ze om vragen. Want het heeft geen zin om de hele stad vol met camera’s te hangen, maar het heeft wel zin, als je kunt vaststellen met die bewoners: hier heb je echt een probleem, hier hangen we gewoon even tijdelijk een camera op, ter preventie en als het moet voor de opsporing. Een ander punt dat hier heel erg dichtbij zit, is de uitvoering. Wij hebben als college gezegd: plannen zijn belangrijk. Visies ook, missie, allemaal belangrijk. En je moet ook weten waar je naartoe gaat. Maar het wordt ook weleens gewoon tijd om dingen te gaan doen. Daar hebben mensen ook behoefte aan, de Rotterdammers. Dan zeg ik altijd: kijk, dit college heeft best wel grote ambities als je kijkt naar de nieuwe oeververbinding. Daarvan kun je vinden wat je wilt hè, maar dat is een heel groot project. En daar gaan we ook vaak toch wel hard voor rennen allemaal. Maar er zijn natuurlijk heel veel kleine dingen in de wijken die in de categorie 'veel voor weinig' passen. Een extra prullenbak, soms een mosquito, gewoon een plek waar Rotterdammers naartoe kunnen gaan. Een plek waar ouderen ’s avonds gezamenlijk de maaltijd kunnen nuttigen. Daar is echt behoefte aan. Want we hebben de afgelopen dertig jaar gewoon met zijn allen meegemaakt, dat is gewoon gebeurd, dat in de wijken alles is verdwenen. Het politiebureau is verdwenen, de soos en allerlei andere terminologieën van een ver verleden. Daar zijn we gewoon in doorgeschoten. Dat heeft ook, dat is best wel heel ambitieus, want je moet natuurlijk ook tegen de ambtenaren zeggen die nu gewend zijn in Rotterdam te werken, ik stel het natuurlijk allemaal een beetje zwart-wit: het is wel de bedoeling dat je gewoon twee dagen in Charlois of in Hillegersberg of in IJsselmonde gewoon daar direct contact hebt met de Rotterdammers om hen verder te helpen. Die uitvoering zetten we dus centraal. Maar ook doelmatigheid. Want ondanks dat het nu ogenschijnlijk lijkt dat we best nog wel wat reserves hebben, en daar wil ik dan één opmerking over maken, de wethouder Financiën zal daar mogelijk nog wat over zeggen. Dat is bijvoorbeeld dat we voor de wijkhubs en de programmering, maar ook Wijk aan zet, want dat hoort daar natuurlijk eigenlijk ook bij, daar hebben we nu € 30 miljoen voor begroot, maar afhankelijk van wat de wijkraden in hun wijkakkoorden en in hun wijkplannen zetten, dat moet natuurlijk financieel opgelost worden, uitgevoerd worden door de clusters. En als daar geen geld of onvoldoende geld voor is, dan gaan we dat bij de voorjaarsnota gewoon van geld voorzien. Dat geldt ook voor de kleine kernen, want de motie van het CDA is terecht. Die heeft terecht geconstateerd dat voor de TROP nu geen geld is gereserveerd. Dat zetten we nu allemaal op een rijtje van al die plannen die er afgelopen jaren zijn gemaakt. En ik kan u vertellen dat dat er heel wat zijn. Maar er is gewoon toch verrekte weinig van gerealiseerd. Dat zetten we allemaal op een rijtje, samen met de wijkakkoorden en de wijkplannen, zodat we in één keer gewoon een heel gerichte aanpak kunnen doen van grotere en kleinere dingen in de Rotterdamse wijken om zo ook hopelijk in de categorie veel voor weinig… en dat we ook zichtbaar zijn voor die Rotterdammers. Dat is een heel belangrijk punt.
Schoon, heel en veilig heb ik gezegd. Armoede, daar hebben we natuurlijk ook vandaag terecht veel over gesproken. We kunnen gewoon constateren dat voordat de echte crisis uitbrak, we € 20 miljoen boven op het reguliere budget, zeg maar het budget van het voorgaande college, en daar hebben wethouder Yigit en wethouder Versnel ook nog een budget gekregen van ons voor de laatste maanden van dit jaar. Dat is het Actieplan Geldzorgen, van ruim € 4 miljoen, om gelijk te kunnen helpen als mensen echt door het ijs

zakken. We doen dus wat we kunnen, maar we moeten ook realistisch zijn. Ik las vanochtend in de krant dat de inflatie wat was gezakt, ik geloof van 14,3% naar 14,1%. Het gaat de goede kant op. Maar die inflatie is natuurlijk zo hoog en die holt de koopkracht van zoveel mensen uit, gecombineerd met de enorm stijgende energielasten, dat wij heel oneerlijk zouden zijn, of heel erg onrealistisch als we zouden gaan beweren hier vanuit dit stadhuis dat we dat gaan oplossen. Dat kunnen we gewoon niet oplossen en daar moeten we ook gewoon eerlijk in zijn. We moeten gewoon doen wat we kunnen en hopen dat de gure wind, dat het gure weer snel overwaait en dat we weer in normalere situaties komen. Als ik in de wijken ben word ik ook vaak aangesproken door Rotterdammers die zeggen: ik heb een dochter van 24 en een zoon van 26 en die wonen nog steeds thuis. Wat gaat u daaraan doen mijnheer Simons? Dan probeer ik gewoon altijd eerlijk uit te leggen dat wij de wooncrisis, die natuurlijk in heel Nederland geldt, niet kunnen oplossen, maar we hebben wel een enorm hoog ambitieniveau. Tegen de 4000, zoveel mogelijk betaalbare woningen daar gaan we op inzetten. De nood is hoog en we doen wat we kunnen. Dan is klimaat natuurlijk ook belangrijk. Kijk, de ene helft van Rotterdam maakt zich zorgen over het klimaat en de andere helft van Rotterdam maakt zich zorgen over de energierekening. Maar het is mooi dat je met een aantal maatregelen die beide groepen kunt helpen, bijvoorbeeld met grootschalige isolatie. Daar zal mijn collega Zeegers ook nog wat over zeggen. Ik zal nog wat zeggen over de haven. Want mijnheer Van der Velden weet sinds vorige week dat ik de energietransitie namens dit college in de haven doe. Dat er toch nog wel wat gebeurt, want zo somber is het ook allemaal niet. Om te beginnen met walstroom. We leven in een gejuridificeerde samenleving en dat kan ik mooi uitleggen aan de casus van walstroom op de Wilhelminapier. Ik was net een week wethouder, ik zat in de commissie, we hadden het over walstroom, en ik dacht: nou, vlak na het reces is dat wel geregeld. Maar ik moest eerst wachten op het advies van de Eneco-commissie. Daarna gingen de mensen betrokken bij Cruise Port en het Havenbedrijf een zienswijze indienen. Nou goed, dat duurt en dat duurt allemaal veel te lang en vanochtend hebben we de geheimhouding bekrachtigd hè, maar ik ga zoveel mogelijk delen met jullie, maar we moeten wel twee weken nog de tijd nemen, want er kan in de komende twee weken nog een zienswijze komen. Dat mechanisme is eigenlijk wat mij betreft het teken van een low trust society. In plaats van een high trust society, de tijd van Jan Terlouw met de veter door de brievenbus, het touwtje door de brievenbus. Ja, daar kun je een veter voor gebruiken. Maar goed, dat deden wij thuis altijd, maar dat is dan al echt een hele tijd geleden. Daar hebben we natuurlijk ook last van in de haven, dat alles gejuridificeerd is en dat we uitspraken van de Raad van State, waar we gewoon mee hebben te dealen, die dan toch zeggen: ja, die stikstof en Porthos dat is allemaal ingewikkeld. Nou, er is nog wel een opening. Maar wat ik ermee wil zeggen is dat we ons moeten committeren aan het landelijk klimaatdoel. Dat is 55% CO_2-reductie in 2030. Nou, ik heb ook gewoon naar de staatjes gekeken en vanochtend werd terecht geconstateerd dat de enige variabele de afgelopen jaren de kolencentrale was. Nou, de kolencentrale is weer opgedraaid, dus u kunt wel raden wat er met de CO_2-uitstoot gaat gebeuren. Maar ik was dus nogal kritisch naar het Havenbedrijf: wat gaan jullie nu doen? Maar er liggen gewoon gelukkig allemaal plannen en daar zijn ook de grote bedrijven van de fossiele industrie voor nodig om die energietransitie door te maken, de BP's, de Shells, enzovoort, ik ga ze niet allemaal noemen. En dan hopen we natuurlijk dat de Raad van State of het kabinet dat stikstofprobleem op een gegeven moment oplost, want anders gaat die waterstofhub die we zo graag willen zijn… En van mensen die wat minder op hebben met het klimaat is het ook ontzettend belangrijk als je denkt van: welke werkgelegenheid hebben wij over twintig jaar in de haven? Zijn we nog steeds de grootste haven? Hebben we er dan nog steeds een paar honderdduizend mensen werken, direct en indirect? Dus ook daarvoor moet je gewoon volledig inzetten op die transitie. Het gaat gewoon gebeuren, of we het nu leuk vinden of niet. En we moeten zorgen dat we ook de toekomstige werkgelegenheid in Rotterdam behouden. Ik doe er alles aan door gewoon mensen aan te spreken en ook af en

toe maar te hopen dat dat met dat stikstof ook niet al te lang duurt, en ook met waterstof en ook met de walstroom. Ik heb gevraagd aan het Havenbedrijf hoe het ervoor staat. Er waren een aantal projecten. In 2030 moet het in orde zijn want dan komt er een richtlijn van de EU. Ik dacht: dat duurt nog een tijd, en walstroom is heel ouderwetse technologie. Het bestaat allemaal al, vijftig jaar geleden lagen ook schepen in dokken, die hadden we ook gewoon aan de walstroom. Ik ben nu samen met Hamburg en met Antwerpen bezig om als drie grootste havens van Noordwest-Europa, daar het voortouw in te nemen en te proberen een versnelling aan te brengen. Het moet toch gebeuren en het is ook heel belangrijk voor ons, voor ons als stad. De haven en de bewoning komt gewoon steeds dichter bij elkaar en het is belangrijk dat de lucht schoon is en dat er geen geluidsoverlast is. In de Coolhaven is recent ook… daar heb je gewoon walstroom. Daar wordt dan onvoldoende gebruik van gemaakt. Dan denk ik ook: dan moet er gehandhaafd worden. Nou, ik heb een aantal speerpunten van dit college benoemd. We hebben zo ook nog een heel aantal collega's die ook graag wat extra's over hun portefeuille willen zeggen. Ik heb vanochtend en vanmiddag ook met veel plezier en belangstelling naar u geluisterd. Ik ben het soms ook wel eens met de kritiek dat de plannenmakerij soms wel wat lang duurt. Ik ben ook ongeduldig. Ik denk ook: waarom kan dat nu nog niet, waarom moeten we daar nog een maand op wachten? Maar goed, dat is het ongeduld. We moeten ook zorgvuldige en goede plannen maken en die dan uitvoeren. Dat was wat mij betreft een korte algemene beschouwing mijnerzijds en dan ga ik nu op de vragen over.

De **VOORZITTER**. Ja, gaat uw gang.

De heer **SIMONS** (lr) (locoburgemeester). Leefbaar Rotterdam heeft een vraag gesteld: wat doen jullie nu om het MKB te ondersteunen? We hebben een aantal rijksmaatregelen. Dat is de TEK-regeling, het voorstel om energie-intensieve bedrijven die minimaal 12,5% van hun omzet daaraan toeschrijven, compensatie te geven van 50%. Wij geven ook advies via bijvoorbeeld de Ondernemersbalie aan bedrijven, hoe je dat het best kunt aanvragen. We hebben ook nog een subsidieregeling van de energievouchers. Die loopt gewoon nog door. Op het ogenblik, in november, december, januari, daar heb ik net een brief over gestuurd, gaan we circa 250 MKB-bedrijven langs met de klusbus om te zorgen, even heel simpel, voor tochtstrips en andere maatregelen die direct effect hebben. En ik kan me voorstellen – want die vraag heb ik ook gesteld – kan dat niet wat meer, maar je moet ook de mensen hebben die dat kunnen en die zijn gewoon ook niet beschikbaar. Wij lobbyen wat af, ook bij het ministerie, om gewoon ook gerichte ondersteuningsmaatregelen voor het MKB. Dan hebben we nog de invordering van de TOZO. Daarvan heeft het college recent besloten dat de ondernemers ruimte krijgen om de betaling tot maximaal zes maanden uit te stellen. Dat zijn de maatregelen die we nu hebben genomen. Volt heeft de vraag gesteld over het MKB-programma. Die waren bezorgd dat de startups, scale-ups, sociale ondernemers buiten de boot zouden vallen. Dat is niet zo, daar is nu ook gewoon aandacht voor. Daar zal aandacht voor blijven en die komen ook gewoon terug in het MKB-brede ondernemersplan dat eraan komt, dus dat zeg ik hierbij toe. Dan zijn er nog vragen van D66 over de nachtburgemeester. We hebben een uitvraag bij de horeca, de nachthoreca, of die gaat er binnenkort uit, om met een voorstel te komen voor een nachtburgemeester en dat zullen we dan hopelijk kunnen realiseren in het eerste kwartaal van volgend jaar. Want wij vinden echt, dat wij hier vanuit deze zaal of vanuit onze kamers geen nachtburgemeester kunnen aanwijzen. Dat moet echt gewoon uit het nachtleven zelf komen. Ja, nachtvergunningen, daar hebben we het vaak over gehad. Iedereen in deze stad weet inmiddels dat we ongeveer tien nachtvergunningen te vergeven hebben. Ja, dat is echt aan de ondernemers zelf om met een plan en een locatie aan te komen. Er zijn verschillende locaties, zelfs op de Coolsingel, waar dingen mogelijk zijn. Het is natuurlijk de vraag, gezien de gure economische wind of er op korte termijn echt heel veel belangstelling voor is. Tot op heden zijn er wel wat aanvragen en die worden ook

gewoon allemaal serieus opgepakt. Dan heb ik nog één vraag van de SP, 39 wijkakkoorden naar één stadsakkoord. Dat lijkt ons juist geen goed idee, want we gaan voor de menselijke maat, maatwerk. En echt, in Hillegersberg is er wat anders aan de hand dan in Charlois. Ik heb ook nog een aantal andere vragen van u gehad, maar die waren direct gekoppeld aan uw moties, dus die ga ik donderdagochtend beantwoorden.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder Financiën.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. De eerste begroting van onze bestuursperiode en op dit moment zien de gemeentelijke financiën er solide uit. Want de begroting is meerjarig op orde en de reserves zijn op peil, dus dat is op zich goed nieuws. De inzet is natuurlijk ook om financieel stevig in het zadel te blijven, want we hebben een huishoudboekje, ook wij als gemeente, dat op orde moet blijven, ook en misschien wel zeker in deze ingewikkelde tijd waarin we met z'n allen zitten. Het moet op orde blijven, zodat we de investeringen kunnen doen die onze stad sterker maken en ook zodat we in de bres kunnen springen voor de groepen in onze stad die dat heel hard nodig hebben. We moeten daarbij uiteindelijk natuurlijk samen optrekken. Dat doen we niet als gemeente alleen. Zorginstellingen, woningstichtingen, ondernemers, onderwijsinstellingen, wijkteams, noemt u het allemaal maar op, en de haven, ook genoemd door mijn collega Simons. Met z'n allen staan we ervoor. Voorzitter, hoewel zowel het structureel saldo als het weerstandsvermogen op niveau is, en velen hebben daar ook iets over gezegd in eerste termijn, weten we wel dat er ook altijd na oplevering van zo'n begroting nog wat zaken nakomen. Dat is nu eenmaal hoe dat gaat, de wereld stopt niet als je een begroting hebt opgeleverd natuurlijk. Laat ik een voorbeeld noemen, het rijksbudget voor de bijstand, de BUIG, waar een negatief effect in zit dat verwerkt zal moeten worden. Maar we weten ook bijvoorbeeld dat er een onderhandeling gaande is voor de cao Gemeenteambtenaren, waar mogelijk een financieel effect uit naar voren komt. Laat ik het zo zeggen. Dat zijn even twee voorbeelden van zaken die nu natuurlijk nog niet in deze begroting kunnen zitten, maar we weten wel dat het bestaat. Bovendien voorzitter, is het structureel exploitatiesaldo voor volgend jaar, 2023, zo goed als 0. En van op je geld blijven zitten is dus echt geen sprake. Maar wel zien we een ontwikkeling in de jaren erna. Dat klopt zeker, en vooral vanwege een meevaller in het Gemeentefonds overigens, maar goed. En nee, we hebben toen niet als college gezegd: hé goh, dan gaan we nog even snel allemaal ideeën voor de jaren 2024 en daarna snel even opwerpen en financieel in de begroting vastleggen, zonder de tijd te nemen om daar echt een goede afweging met elkaar in te kunnen maken. Dat zou ook echt niet verstandig zijn om dat te doen voor de jaren 2024 en verder. Maar het is ook niet nodig. Het is ook niet nodig gelukkig. Want 2024 is nog even weg. We krijgen nog een voorjaarsnota voor dat jaar en we krijgen nog een begroting ook voor dat jaar. Dan hebben we dus ook nog alle tijd om dat op een goede manier ook hier in deze zaal met elkaar te bespreken voorzitter. Voorzitter, daarmee heb ik een algemeen overzicht gegeven rond deze begroting en gereageerd op stellingen op mijn portefeuille, in ieder geval vanuit de eerste termijn van de raad. Ik had niet echt vragen genoteerd, maar donderdag ga ik natuurlijk nog in op ingediende moties en amendementen en zaken die met betrekking daartoe dan weer aan bod komen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder Kasmi.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter. Ik had één korte vraag. Niet gesteld, maar naar aanleiding, er zijn wel een aantal mensen die een opmerking hebben gemaakt over de manier waarop deze keer de erfpachtconversie – die heeft zijn weerslag gevonden uiteindelijk in de begroting – maar hoe de besluitvorming rondom die erfpachtconversie was gegaan. Als u nu terugkijkt, vindt u dat nu een net proces geweest of zou u dat in de toekomst anders doen?

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Voorzitter, duidt mevrouw Bokhove op de gevolgen van dit deel van de financiën in het coalitieakkoord? Begrijp ik dat goed? Ja, dat debat hebben we – ik wil het niet herhalen, maar hoe vind ik dat proces gegaan? Regulier rondom een coalitievorming. Dus eens in de vier jaar gaat dat op die manier. Ja, nu is het erfpacht maar het kan van alles zijn hè, daar niet van, maar goed. Er komt een coalitieakkoord met daarbij enkele financiële gevolgen en het verzoek van de coalitiefracties om dat te verwerken in een begroting uiteraard. Dat hebben we ook gewisseld bij de coalitieakkoordbespreking hier.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Een niet-beantwoorde vraag.

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik begrijp dat de wethouder net zegt: die lijn gaat pas vanaf 2024. Dat klopt, maar mijn vraag was: hoe kan het nu zijn dat het college het weerstandsvermogen laat oplopen tot bijna 2 in 2026? Dat is ook precies wat in de tabellen staat. Ik vroeg waarom. En ja, dat u zegt: wij doen het nu zo en dat gaan we dan wel bekijken. Nee, u bent nu een uitwerking van een collegeakkoord aan het doen. Ik neem toch aan over vier jaar. Dus waarom doet u het komend jaar niets aan het feit dat u een keertje in 2026 op 2 zit? Dat snap ik niet. Dat begrijp ik echt niet. En die algemene reserves lopen op. Waarom gebeurt dat? Waarom gaan we die dan niet in bijvoorbeeld die € 200 miljoen stoppen?

De **VOORZITTER**. Helder, mevrouw Verkoelen.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ja, ik heb gedacht daarop gereageerd te hebben met mijn bijdrage. Kijk, 2026 komt nu in beeld. Vorig jaar was die er nog niet, dan doe je tot 2025. Je doet het volgend jaar en de drie jaar daarna. Dus 2026 komt nu in beeld. Dat zag er niet goed uit. Extra geld van het rijk gekregen in 2026. Dan kun je zeggen nu: o jee, we krijgen tientallen miljoenen meer van het rijk in 2026 dan voorheen in het hoofd zat, omdat je jezelf niet rijk moet rekenen. Moet je kijken wat je krijgt, maar we hebben wat gekregen, dat is mooi. Nu meteen een plan, snel, € 60 miljoen of weet ik veel wat uitgeven in 2026. Nee, dat lijkt mij dus onverstandig en onnodig. Voor volgend jaar, de begroting 2023, laten we wel zijn, de doorkijk voor 2024, 2025, 2026 is belangrijk. Ik denk vooral eigenlijk om je ervan te vergewissen, ik denk dat dat ook de achterliggende reden is van het BBV en van de regels op dit punt, om je ervan te vergewissen dat er niet ongelofelijk veel geld ergens weggaat en dat je over een aantal jaren een enorm probleem hebt dat je niet aan zag komen. Daarom heb je die meerjarenraming, dan zie je het aankomen. Nu is het andersom, dat is op zich geen vervelend nieuws, we zien dat er wat ruimte is meerjarig. Maar om dan te zeggen: dan moeten we nu op stel en sprong heel snel besluiten wat we met tientallen miljoenen in 2026 doen, nee, daar hebben we echt niet voor gekozen. We zeggen: daarin willen we een goede totaalafweging in maken, ook volgend jaar, vanaf 2024, een goede totaalafweging maken en daar hebben we ook nog tijd voor. We hebben nog een voorjaarsnota voor medio volgend jaar en over een jaar nog een begroting natuurlijk voor 2024 dan weer. Dus er is ook nog tijd voor om dat op die manier te doen. Zolang je die besluiten niet hebt genomen, dan landt het natuurlijk in de algemene reserve, want dat is dan de verzamelbak zal ik maar zeggen van het resultaat. Dus daar komt hij dan automatisch in. Dus of je zegt: we gaan op stel en sprong heel veel geld uitgeven over een aantal jaren en leggen dat nu vast, of je zegt: waarom zouden we dat nu doen? Dat is niet verstandig, laten we daar even de tijd voor nemen. En daar hebben we dan ook het gesprek over met u.

De **VOORZITTER**. Nu laat ik de tijd lopen mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Onnodig? Het is wel nodig. Daar hebben we het de hele dag over gehad. € 200 miljoen tekort in 2026. Het staat echt in uw lijstje. Het is toch slim als we daar nu op vooruitlopen? Dan hoeven we misschien een aantal maatregelen niet te nemen, waar de heer Moti het over had, die mensen die in één keer in januari dadelijk problemen hebben. Dat is toch wel degelijk een punt waar je over na moet denken? Dan kun je toch niet gaan zeggen: dat zie ik wel in 2026? Dan hebben heel veel ouderen in één keer een hele hoop zorg minder. Krijgen ze het dan in 2026 in één keer weer wel?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Nee, voor volgend jaar 2023, sluit ongeveer hè, en die opgave is € 16 miljoen hè, volgend jaar. € 16 miljoen. Een brief in januari, maar goed, dat gaat mijn college allemaal uitleggen, maar financieel-technisch zeg ik: dat is solide, dat is goed. Zo doe je het op de goede manier. En we moeten nu niet zeggen: wat doen we in 2026 nu met 1,94 of anderszins? Daar is ook helemaal geen reden toe. Het is niet zo dat wij nu besluiten nemen waardoor je nu al weet hoe het allemaal in 2026 – € 200 miljoen, het is ook geen € 200 miljoen natuurlijk, dat weet mevrouw Verkoelen hoop ik ook - € 200 miljoen is anders opgebouwd, dus het is niet allemaal € 200 miljoen minder-meer. Er zit ook die € 200 miljoen, als we niets zouden doen € 200 miljoen. Maar we gaan wat doen en verwachten nog geld van het rijk. En er zijn nog gelden voor jeugd binnengekomen enzovoorts. Dus het is niet € 200 miljoen moeten we vinden. Zo is het sowieso al helemaal niet, dus dat bedrag moeten we in die zin nuanceren, financieel gezien. Maar we hebben inderdaad nog tijd om te kijken hoe we daar überhaupt mee willen omgaan. Wat nu belangrijk is, wat binnenkort belangrijk is, is natuurlijk 2023 saldo ongeveer 0. Dat is solide, dat is goed. Over de invulling gaat u spreken, en invulling 2026, ja, daar is nog tijd voor. Het is niet zo dat we nu voorstellen doen die leiden tot onherroepelijke gevolgen in 2026. Dat is gewoon niet zo. Dus een geruststelling voor mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, mijns inziens bagatelliseert de wethouder toch te veel de meerjarenraming. Hij doet alsof de begroting voor komend jaar het belangrijkst is en de meerjarenraming is een beetje fijn om te hebben, want dan heb je dat doorkijkje. Het is andersom. De provincie toetst juist op de meerjarenraming om te kijken of de begroting structureel in evenwicht is. En als je volgend jaar een verlies hebt maar in de meerjarenraming blijkt dat je begroting op orde is, dan keurt de provincie je begroting gewoon goed. De meerjarenraming wordt juist belangrijk gevonden. En dan de vraag aan de wethouder voorzitter, want ik begrijp toch uit het verhaal: ja, het is wel handig om zo'n buffer te hebben hè, want je weet nooit wat er gebeurt in zo'n lopend jaar. Dat is natuurlijk elk jaar zo hè. Elk jaar krijgen we nadat de begroting gestuurd is een septembercirculaire van het rijk. Elk jaar vinden er cao-onderhandelingen plaats, of om de twee jaar en soms om de drie jaar, dat ligt eraan. Maar zo zijn er elk jaar wel heel veel dingen te verzinnen die we niet weten in de begroting, nadat de begroting is gepubliceerd. En eigenlijk zegt de wethouder: vanwege al die onzekerheden moeten we een hogere buffer dan 1,0 houden. Dan is mijn vraag: waarom, en wat zou dan de hoogte van die buffer wel moeten zijn volgens u?

De **VOORZITTER**. Wethouder.
De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). De uitleg over de provincie klopt en daarom is het dus ook fijn om te hebben. Je merkt dat in het debat in deze zaal het natuurlijk logisch is dat het meestal gaat over 2023. Dat is niet zozeer vanwege de financiële toetsing van de

provincie als toezichthouder. Gelukkig kunnen die gerust toetsen en dan kunnen we daar toch weer met een goed gevoel naar uitzien wanneer zij dat doen. Dat is natuurlijk niet onbelangrijk. Daarom doe je ook die doorkijk. Je doet het niet voor niks. Maar als je ziet dat dat op orde is, dan is dat goed nieuws en dan ga je toch meestal, merk ik in de loop van de jaren, je vooral richten op de budgetten voor volgend jaar. En nee, ik zeg niet: er zijn dingen die je niet weet maar ja, dat is altijd zo dus we moeten een enorme buffer aanhouden. Wat ik zeg is dat 2026 in beeld erbij is gekomen. Dat is nieuw. We zien een meevaller. Dat is op zich fijn. Een tegenvaller is toch vervelender dan een meevaller op een aantal punten. Er zijn natuurlijk ook tegenvallers, dat heb ik ook genoemd. Ik zeg: nu moet je niet zeggen: laten we dan op stel en sprong nu maar besluiten gaan nemen voor 2024 en verder. Laten we dan kijken: hoe ontwikkelt het zich? Die tijd hebben we ook nog, die besluiten kunnen we met elkaar nemen. En dan kun je ook een goede totaalafweging maken. Niet alleen het college, ook u als raad. Dat is veel verstandiger om dat op een financiële manier, vanuit financiën bekeken, op zo'n manier te doen. Los natuurlijk van de inhoud van de wensen, mogelijkheden, onmogelijkheden enzovoorts. Daar heb ik het nu even niet over. Dat is een solide manier om het te doen.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan gaan we naar wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Op mijn portefeuille heb ik welgeteld drie vragen kunnen noteren uit de betogen die de raad heeft gehouden, voorzitter. En één motie en een amendement, maar zoals afgesproken komen we daar donderdag op terug. Ik ga ze even in chronologische volgorde af. Dan begin ik bij mevrouw Bokhove van de fractie van GroenLinks. U vroeg naar de stand van zaken rondom de motie die in de vorige collegeperiode al ingediend was over € 1,00 voor de lokale omroep. Om dat te verhogen naar € 1,00. Daarover kan ik u het volgende melden. We hebben daarover gesprekken gevoerd met het rijk. Zoals u weet zijn wij niet meer dan eigenlijk een doorgeefluik wat de gelden, de middelen betreft richting de lokale omroepen. We hebben tot nu toe altijd € 0,65 per inwoner gekregen voor de lokale omroep hier in Rotterdam. Naar aanleiding van gesprekken kan ik u melden dat dat verhoogd wordt naar in ieder geval € 0,80 per inwoner. Dus dat is goed nieuws. Dan komen we al heel erg in de buurt van die € 1,00. Het huidige budget van de lokale omroep bedraagt € 400.000,00 en als we dus naar € 0,80 gaan, komt dat op iets meer dan € 530.000,00 uit. Dan komen we nog iets van € 130.000,00 tekort. En voor die laatste € 130.000,00 ben ik nu binnen de gemeente Rotterdam in ons concern aan het kijken hoe we vanuit hier gemeentelijke opdrachten richting de lokale omroep, om toch op die ongeveer € 1,00 uit te komen. Maar dat is waar we nu staan en ik zal binnenkort bij de afdoening van de motie daar uitgebreid bij u op terugkomen. Maar weet dat ik daar mijn best voor doe om dat in ieder geval voor elkaar te krijgen. Het is overigens goed om te weten dat de staatssecretaris voor Media niet zolang geleden heeft aangegeven dat ze het bestel opnieuw wil bekijken en ook gaat kijken of ze de financiering die nu eigenlijk via ons loopt, of nog steeds zo wil houden. De kans, de verwachting is dat het over twee jaar helemaal naar het rijk gaat. Dus wij zijn dan nog de komende twee jaar verantwoordelijk en dan gaat het naar het rijk. Maar we moeten even afwachten hoe dat gaat. Dan ben ik aangekomen bij mevrouw Maassen van de fractie van D66. Ook u had één vraag. Die spitst zich toe op het onderwijs, over segregatie. U vraagt daarin aan mij of er al een gesprek is gevoerd over segregatie. Daar kan ik bevestigend op antwoorden, sterker nog, die gesprekken worden al heel lang en voortdurend met elkaar gevoerd, omdat we vinden dat het hier in Rotterdam veel minder gesegregeerd moet. We hebben daarop dus ook allerlei programma's om juist ontmoeting tussen met name basisschoolkinderen te bevorderen. We zijn bezig met het opnieuw kijken naar de vestigingen, met name op Rotterdam-Zuid, van het opnieuw vestigen van onderwijslocaties. Daarbij komt ook nog, goed om te weten voor zover misschien ten overvloede, dat

segregatie natuurlijk voor een belangrijk deel ook komt vanwege de manier waarop de woningen verspreid zijn over Rotterdam en hoe mensen ook natuurlijk – we hebben ook gewoon een woonsegregatie. De meeste mensen gaan altijd in de buurt naar een school en als het gaat om een zogenaamde zwarte of witte wijk, dan zul je ook zien dat het langs die lijnen eerder gesegregeerd zal zijn. Maar we werken eraan, gesprekken worden constant gevoerd, dus top of mind. Dan ben ik bij de fractie van DENK. Ook daar één vraag van mevrouw Mohamed-Hoesein over onder- en overadvisering. U geeft aan dat u daarover niets kunt terugvinden in de begroting. Dat klopt. Wij hebben het zelf over passend adviseren en de discussie over onder- en overadvisering zit daar. Dus er is wel aandacht voor en zeker in het beleid, omdat we weten dat dit een heel belangrijk onderdeel is als het aankomt op kansengelijkheid, dat er nu nog bij te veel jongeren in Rotterdam sprake is van onderadvisering. Dus daar worden ook heel veel gesprekken over gevoerd, daar zijn we alert op. Maar het staat op die manier in de begroting. Dan uw vraag die u hieraan verbond, is de nationaal coördinator racisme en discriminatie. Die is niet zo lang geleden met een handreiking gekomen richting de docenten. Ik ga ervan uit dat die docenten daar kennis van hebben genomen. Van mijn kant zal ik in ieder geval, dat was uw vraag, ook dit onder de aandacht brengen bij het onderwijs. Daar waar mogelijk zullen we dat uiteraard in het beleid meenemen. Zoals u wellicht weet zijn we nu bezig met een nieuw Rotterdams onderwijsbeleid voor de komende vier jaar en dat komt gewoon zoals u gewend bent van ons straks richting de commissie waar u nog allerlei opmerkingen, inspraak en invloed op kunt uitoefenen. Dit was het op mijn terrein voorzitter.

De **VOORZITTER**. Bij de tweede vraag van D66 had mevrouw Nunnely volgens mij nog een nadere vraag.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben ook nog de vraag aan de wethouder of het centrale aanmeldbeleid in het primair onderwijs ook al besproken wordt. Hoe wordt dat aangepakt? Daar zijn we nog wel heel nieuwsgierig naar.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, dank voor de aanvullende vraag. Het centrale aanmeldpunt is inderdaad waar ze in Utrecht mee aan de slag zijn gegaan. Wij hebben dat nu nog niet omdat we nu ook zelf onderzoek aan het verrichten zijn hoe het nu binnen het onderwijs hier in Rotterdam gesteld is. Op basis daarvan gaan wij kijken of zo'n centraal aanmeldpunt inderdaad ook iets zou zijn wat voor Rotterdam werkt of niet. Maar daar zijn we nu in het proces nog niet op aangekomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). En is dat een toezegging dat dat wordt meegenomen in het nieuwe onderwijsbeleid?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Nou, wat ik u kan toezeggen is dat we het nu aan het onderzoeken zijn, om er eerst een goed beeld van te krijgen hoe het nu echt gesteld is in Rotterdam. En als daartoe aanleiding is, dan zou zo'n initiatief natuurlijk een van de instrumenten kunnen zijn om in te zetten. Het zou ook iets anders kunnen zijn, maar daar kom ik heel graag nog met u over te spreken als we straks met elkaar het gesprek voeren over de komende vier jaar wat we dan op het Rotterdams onderwijsbeleid gaan doen. En dan is dit natuurlijk onderwerp van gesprek wat mij betreft. Het is ook aan u, maar wat mij betreft in ieder geval. Dank u zeer voorzitter.
De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter en ook dank aan alle insprekers of algemene beschouwingen die wij deze dag hebben gehoord en alle input die u heeft gegeven. Ik zal op een aantal terreinen, klimaat, bouwen en wonen, wat vragen beantwoorden. Een deel dat met moties samenhangt doe ik dus donderdag. Maar zoals een aantal van u ook heeft aangegeven, lopen we tegen een aantal crises op. Dat zit zeker op klimaat, het zit zeker ook op wonen en nu ook op bouwen. Daar zal ik kort even op ingaan. Vooral GroenLinks, Volt en de Partij voor de Dieren hebben aangegeven, BIJ1 ook, of die ambitie wel ambitieus genoeg is. En die plannen, waar blijven ze? En zit er wel voldoende drive op het klimaatprogramma? Daarvan is het oordeel van het college dat we daar echt heel serieus mee aan de slag gaan, dat heb ik in de commissie ook gezegd. We hebben een target genomen van -25%. Maar we hebben in ons coalitieakkoord ons verbonden aan die 55% CO_2-daling en dat vertaald naar de stedelijke omgeving, omdat juist dat is waarop wij kunnen sturen. De transitie in de haven, dat hebben we gezien, daar heeft wethouder Simons al het een en ander over gezegd. Dat is voor ons een knop waar we nauwelijks aan kunnen draaien, dus laten we nu juist, omdat wij ook gefocust zijn op niet plannen maken maar vooral op de uitvoering, zorgen dat we die resultaten halen omdat het daarover gaat. We moeten die CO_2-vermindering in de stad gerealiseerd hebben en dat is echt beter door zaken in de uitvoering goed aan te sturen. Vandaar dat we voor deze target ook hebben gekozen en dat we er ook voor kiezen, want dat was ook nog een punt van aandacht, waarom zit klimaat bij meerdere wethouders? Dat is nu juist iets wat we als college goed vinden, dat we zeggen: als je op die uitvoering wilt kunnen sturen, dan is het ook goed om de verantwoordelijk wethouder voor Mobiliteit, voor Haven, dat die juist ook over die energietransitie en klimaataanpak gaat, want dan kan hij daar ook op sturen. En anders blijft dat toch bij één wethouder zitten. Dus vandaar dat we daarvoor hebben gekozen. We kiezen er ook voor dat wij weliswaar het klimaat over verschillende wethouders hebben belegd, dat de overkoepelende verantwoordelijkheid nog wel bij mij ligt en dat wij intern een governance hebben afgesproken hoe wij sturen op die CO_2-daling, op initiatieven uit de stad en hoe we die vertalen naar plannen in de praktijk. Dat doen wij ook gezamenlijk en om even in te gaan op de vraag van de heer Van der Velden van de Partij voor de Dieren, die praattafels, zo noemde u het. Wij hebben ook gezegd dat wij daar op een andere manier naar gaan kijken. Wij zijn eigenlijk meer op zoek naar aanjagers. Wij willen die verbinding met de stad zeker organiseren, maar hoe kunnen we het actiegericht maken en kijken waar mensen nu tegenaan lopen in de samenleving en waar kunnen we elkaar versterken en helpen? Dus dat gaan wij een klein beetje anders organiseren ten opzichte van de voorgaande periode. Die was heel nuttig en heel goed, dat je het gesprek organiseert, maar nu is de volgende slag: iedereen is zich bewust van de urgentie, nu gaat het er echt om, om stappen te zetten, grote stappen te zetten om die reductie te halen. Dus vandaar dat wij op een andere manier met dat akkoord en die tafels willen omgaan. Maar daar kom ik bij u op terug. Er werd ook gezegd: we zitten dan in de wachtstand en waar blijven dan al die plannen? Nou, dat beeld wil ik echt even weghalen. Wij zijn ontzettend bezig in de uitvoering met allerlei zaken te doen, om die energielasten te verminderen en het klimaat te verbeteren. Er is al genoemd, de energieklussers, waar wethouder Simons al over sprak. We hebben VVE-subsidies die we geven, ontzorgen VVE's in het maken van hun beslissingen daarin. We zijn ontzettend met isolatie bezig, wat de heer Simons ook al aangaf. Ik ben in gesprek met allerlei omgevingen over het plaatsen van windmolens. We halen huizen van het gas af. We leggen zonnepanelen neer en daar hebben we ook een schooldakenrevolutie. We zijn ermee bezig met al die zaken. Het warmtenet proberen we nog zo goed als mogelijk uit te rollen, dus we zijn met allerlei zaken bezig, duurzame gebiedsontwikkeling en in de bouw gaan we ook verder met de verduurzaming in de nieuwbouw. Dus dit om maar even te zeggen wat we allemaal doen. Ik begrijp heel goed dat u zegt: ik wil dat graag ook op papier, zodat we er eens keertje over kunnen spreken. Dat heb ik in de commissie ook toegezegd. We komen met een plan van aanpak voor dat hele palet, maar om nu te zeggen: we staan stil, dat is

echt iets wat ik kan weerspreken. D66 vroeg ook nog, en ook anderen, over dat burgerberaad. Er was ook het verzoek, volgens mij van Volt, dat is dan volgens mij weer een motie, maar goed, omdat het zowel een vraag als een motie is doe ik het maar even zo. We komen daar zo snel mogelijk bij u op terug. Dus dan weet u al wat mijn beantwoording is over uw motie. Want wij willen graag met u in gesprek, zo snel mogelijk, over hoe we dat burgerberaad gaan vormgeven. En dan zal het eerste kwartaal van volgend jaar het gesprek georganiseerd worden. Dus als we het hebben over klimaat, hebben we van alles in gang gezet, plannen komen uw kant op en we zitten er stevig in. Een aantal van u heeft ook gevraagd naar hoe het zit bij het bouwen. We zien daar ook bouwkosten stijgen en milieueisen spelen ons parten. En een aanpak, daar heeft met name BIJ1, maar volgens mij ook de SP over gezegd: die sloop, hoe zit dat nu? Dus wat wij hebben gezegd: we gaan echt zoals ook het vorige college heeft neergezet met die omgevingsvisie, daar gaan we mee verder. Dat gaat over goede groei. Dus het gaat over als je ergens iets bouwt, dan neem je dat in de volledigheid de omgeving ook mee. Dat je zowel kijkt naar de economische kant, naar de buitenruimte, naar het voorzieningenniveau en naar woningen. Dat je dat in de hele gebiedsontwikkeling meeneemt en daar gaan wij met dit college gewoon mee verder. En we voegen daar ook nog de groene groei bij, dus we doen het met duurzame gebiedsontwikkeling, daar zetten we ook stappen in. We hebben natuurlijk wel de uitspraken van de rechter. Daar is ook al door Leefbaar Rotterdam het een en ander over gezegd. Ja, wij moeten opnieuw kijken: doen wij onze milieutoetsing goed? Daar ben ik mee bezig om dat allemaal echt even goed uit te zoeken. Om goed te kijken of we die toetsing in ieder geval voor de komende periode… niet meer op dit soort argumenten kunnen worden – nou ja, dat bestemmingsplannen vernietigd worden vanwege mogelijk ontbrekende milieutoetsing. Dus daar kijken we goed naar. En als het gaat om de vernieuwing, de bouwopgave en sloop, dan hebben we eigenlijk gezegd: we zullen de komende jaren nog steeds blijven slopen. Er zijn 320.000 woningen in Rotterdam. Daarvan is een deel gewoon technisch op, niet goed. Dan is echt voor de bewoners van die woningen nieuwbouw beter. En als het kan met renovatie, daar komen we ook nog met een leidraad uw kant op. Als het kan met renovatie et cetera, dan doen we dat. Maar vaak is dat dan gewoon onbetaalbaar en dan is sloop toch een betere optie. Dus sloop zal nog steeds plaatsvinden. Het kan ook zijn dat we slopen omdat we andere maatschappelijke doelen willen en RISE is daarvan een voorbeeld, maar we kennen ook nog in Rotterdam-Zuid de Goereesestraat, als ik het wel heb. Dat we daar zeggen: om andere redenen gaan we hier wel voor sloop kiezen, maar we nemen de mensen daar veel meer in mee. Dat is ook al met de stadsvernieuwing 2.0 in gang gezet. Ik kom binnenkort ook met het toekomstperspectief Carnisse, waarin we veel meer in gesprek met bewoners, ze meenemen, dat ze ook op een goede manier weten wat hen te wachten staat. Dat ze kunnen meedenken over hoe ze kunnen terugkeren naar de buurt et cetera. Dus al die plannen komen nog uw kant op. Maar dat we veel beter met de mensen, de menselijke maat, ook in stadsontwikkeling, goed gaan verankeren, daar hebben wij echt ook de plannen voor. En als het gaat om wonen, mijn laatste onderdeel, mevrouw Verkoelen, u gaf ook aan: hoe zit het nu met die particuliere huur, kijkt u daar wel goed naar? Maar ook die plannen komen, we hebben het over de begroting, maar we komen nog te spreken over de evaluatie van Goed huren en verhuren. Wat zijn daar de resultaten van en hoe gaan we daarmee verder? En een platform met particuliere verhuurders. Dat is ook vormgegeven zodat we met elkaar goed het gesprek kunnen voeren. Daar zetten we echt stappen in en het lijkt me ook goed om in de commissie echt inhoudelijk daar meer op in te gaan van wat daar nu de resultaten zijn en hoe we dit verder kunnen aanpakken. Uw vraag over de particuliere sector, dat de sociale woningen van de particuliere sector worden meegerekend in het totaalbeeld van de sociale woningen. Daar hebben we het in de commissie natuurlijk ook uitgebreid over gehad. Vanuit het college is toch het standpunt: laten we vooral aansluiten bij de landelijke definitie die nu wordt gemaakt. Er wonen nu mensen toch in particuliere sociale woningen. We gaan de regulering daarop verbeteren, door middel van

het wetsvoorstel Goed verhuurderschap en het landelijk programma Betaalbaar wonen. Er komen allemaal maatregelen met een verhuurdersvergunning et cetera en algemene regels om juist ook in die particuliere sector te sturen op beter verhuurderschap. Dus het lijkt me goed om daar met elkaar in de commissie over te spreken om te kijken hoe we dat in Rotterdam doen. Dan hoop ik op deze manier wel alle vragen te hebben beantwoord, maar ik zie een schuddend hoofd.

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Ik was even benieuwd naar de mogelijkheden voor innovatieve woningvormen. Dat was nog een vraag die wij in ieder geval ook hadden gesteld die ik volgens mij ook elders in de zaal hoorde. Dat ging dan specifiek over de woningcoöperaties.

De **VOORZITTER**. Woningcoöperaties, volgens mij was dat ook een motie als ik me niet vergis.

De heer **DE HAAN** (d66). Hij is ook bij de vragen gesteld.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik had hem even nog niet beantwoord omdat ik hem ook als motie had, dus vandaar. Nou, dan kan ik daar nu ook het antwoord op geven. Er is vandaag een evaluatie uw kant op gestuurd, twee evaluatierapporten over coöperatief wonen in Rotterdam. Er zijn vele gedachten, we hebben er veel over gesproken en het lijkt me heel goed om aan de hand van die evaluatie en ook wat ik in de brief heb gezegd, een gesprek met de initiatiefnemers, de stad, om echt met elkaar een breed gesprek te hebben over hoe wij nu kijken naar coöperatief wonen en hoe we daar ook met initiatiefnemers en die rapporten in de hand een goede doorzet in kunnen doen. Dus dat is mijn antwoord daarop.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, ik heb ook nog één onbeantwoorde vraag. Dat was de vraag over de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport, waarom we daar nu zo nodig op moesten wachten bij het woonakkoord. Dat zijn de aanbevelingen over het transparanter en rechtvaardiger maken van het woonbeleid en waarom daar niet nu gelijk mee aan de gang te gaan? Dat hoeft toch niet te wachten op het woonakkoord?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Daar staan natuurlijk een aantal maatregelen in die we gewoon in gang zetten, dus als het gaat om meer transparantie, als duidelijker aangeven van wat is wel een zeker feit en wat is subjectief of wat is een inschatting of in onze communicatie daarin duidelijker zijn. Dat soort maatregelen die we gelijk kunnen invoeren, dat gaan we uiteraard doen. Maar grosso modo heeft u een amendement aangenomen. U zult daar mogelijk niet voor hebben gestemd, maar er is een amendement aangenomen door de raad om de definitieve reactie op het Rekenkamerrapport uit te stellen tot na de behandeling van het woonakkoord, dus dat is iets wat vanuit uw raad is besloten. Wat wij nu al kunnen dat doen wij. Ja.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik hoor wethouder Zeegers heel vaak de uitdrukking zeggen: ja, de plannen komen nog uw kant op. Maar we hoorden bij de

inleiding van mijnheer Simons dat het tijd is om dingen te gaan doen. Dus mijn vraag is: wanneer gaat u eens een keer dingen doen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja dank u wel. Nou, ik heb een heel lijstje opgenoemd wat wij allemaal deden. Die kan ik nog weer herhalen, maar het is grotendeels wat er al in de vorige periode in gang is gezet. Daar gaan wij gewoon mee door. Aardgasvrij, isoleren, zonnepanelen, windmolens, noem maar op, al die zaken meer. Ik heb een extra impuls gegeven in de duurzame gebiedsontwikkeling en in duurzaam bouwen. Daarin zijn we extra impulsen aan het doen, dus dat is wat er gaande is. Maar ik begrijp ook heel goed dat we de zaken inzichtelijk moeten maken voor de raad, zodat u daar zelf ook nog het gesprek over kunt voeren, dus met dat plan ga ik komen. En sommige zaken zijn ook subsidieregelingen die we uw kant doen opkomen zodat u weet dat dat in gang is gezet. Dus dat zijn een aantal plannen die ik nu zoal noem.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u. Ja, in het klimaat mis ik toch wel één essentieel ding. 90% van de CO_2-uitstoot komt gewoon door bedrijven. U zegt dat u daar eigenlijk niets aan gaat doen. Waarom gaat u daar nu niets aan doen? Waarom heeft u nu niet die enorme ambitie? U heeft zelf meegestemd met het uitroepen van de noodtoestand voor het klimaat toen u nog raadslid was. Waarom heeft u nu niet die enorme ambitie om nu ook eens een keer de bedrijven aan te spreken in plaats van de klimaatverandering alleen maar bij het individu te leggen? Dat doet u ook met armoede. Dat is natuurlijk kenmerkend voor het neoliberale systeem. Wanneer gaat u nu eens de bedrijven aanspreken dat zij hun CO_2-uitstoot naar beneden brengen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, ik denk dat het goed is dat je alle inzet moet doen en alle focus, dat je het meeste resultaat haalt als je je bezighoudt met de zaken waar je daadwerkelijk ook over gaat. Dat is waar het gaat over de bouw, dus om nu te zeggen dat we alles bij het individu leggen, dat weerspreek ik. In de bouw nemen we maatregelen om die te verduurzamen. Nou ja, goed, we ondersteunen VVE's met subsidies en met besluitvormingstrajecten om daar hun zonnepanelen neer te leggen of verdere isolatiemaatregelen te doen, dus we helpen wel degelijk. We zeggen niet: los het maar op. Nee, we helpen. Er wordt geïnvesteerd in aardgasvrij. Het is niet misselijk wat we daarin doen. Dus we doen ontzettend veel. Het is echt niet zo dat we iedereen aan zijn lot overlaten. Dat herken ik helemaal niet. Maar als het gaat om het aanspreken van bedrijven, als je dat al zou willen doen, is dat iets wat op het bordje van de landelijke overheid zou liggen. Wij kunnen daarin vrij weinig dingen afdwingen, dus je kan mensen stimuleren, je kan ze faciliteren, je kan er convenanten mee afsluiten door meer samenwerking te regelen. Dat is wat je op lokaal niveau kan doen. Dat is wat wij ook doen, wij hebben ook afspraken bijvoorbeeld met zorg, met corporaties maken we afspraken, dus dat doen wij. Maar als het gaat om het dwingend opleggen van zaken bij het bedrijfsleven, dan zijn wij daar niet toe bevoegd. Dus daarom doen we dit zoals we dit doen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u. Dit is dus kenmerkend voor het klimaatbeleid van dit college. Dat is dat je weer naar het rijk gaat wijzen zoals u ook met de gelden doet.

Ja, als de gelden, maar stel nu dat de gelden van het rijk nu eens niet komen. Maar u kunt ook sturen bijvoorbeeld om druk te leggen op de provincie, om vergunningen niet meer af te geven voor vervuilende bedrijven, dus dat we gewoon als Rotterdam zeggen: heeft u een vervuilend bedrijf met veel CO_2-uitstoot? Wegwezen, u bent hier niet welkom. Wij rollen juist de groene loper uit voor duurzame bedrijven. Dus er zijn zat middelen waar u als wethouder aan kunt sleutelen. Dus ik zou zeggen: neem deze tips ter harte en ga eens een keer aan de slag.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, scherper vergunnen, daar zijn we mee bezig. Daar heb ik ook het gesprek met de provincie over. Wij gaan dus wel degelijk kijken hoe je nu nog scherper kunt kijken naar wat er aan verduurzaming mogelijk is bij die bedrijven en dat ook in je vergunningverlening opnemen. Dus dat is iets wat wij gaan doen, dus ik denk dat ik daarmee tegemoetkom aan een aantal zaken die u noemt. Kijk, uw visie om helemaal alle contacten te verbreken met de fossiele industrie, dat is niet de visie van dit college noch van mij persoonlijk, dat dat de manier is waarop we op korte termijn dit moeten aanpakken. Wij geloven heel erg in die samenwerking, samen met het rijk, samen met de lokale overheid, met het bedrijfsleven kijken hoe die versnelling kan, en ook zien wat er wel gebeurt hè. Want er gebeurt ontzettend veel. Shell investeert in een waterstoffabriek. We hebben die industrie ook nodig. We gebruiken ook nog steeds plastic, dus we kunnen niet nu gelijk alle bedrijven het land uitjagen, dat gaat gewoon niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik hoorde toch wethouder Simons die dan gaat over de haven. Hij zei: ja, dan kom ik bij die havenbedrijven, ze hebben heel veel plannen. Ja, dat is natuurlijk makkelijk zeggen, want dan houd je gewoon de status quo-positie. Ik bedoel, ik wil maar noemen, nog nooit hebben de grote fossiele bedrijven zoveel verdiend als het afgelopen half jaar. Exxon, het laatste kwartaal € 20 miljard winst. BP € 8 miljard winst. Shell € 10 miljard winst. Chevron € 13 miljard winst. Total € 10 miljard winst. En u zegt: nee, we vallen ze niet meer lastig. Ik zou juist zeggen, zeker via wethouder Simons dan, want u wilt kennelijk niet van portefeuille veranderen: gooi er nu eens een keer de beuk in bij die Rotterdamse bedrijven, van: nu is het echt serieus, nu moet het naar beneden die CO_2-uitstoot. En niet weer naar het ministertje, toevallig minister Jetten: o minister Jetten, ik heb zo'n probleem met die bedrijven, kunt u ze eens een keer aanspreken? Nee, doe het zelf nu eens een keer!

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, zo zou ik het nooit aan minister Jetten vragen, maar goed, ik denk, als je effectief wilt handelen dan moet je ook bevoegdheden hebben om daarop te sturen. Dus dat is ook waarvan ik zeg: het is aan het rijk om eventuele maatregelen, die wettelijke CO_2-heffingen, al die zaken meer, te doen. En niet je grote broek aantrekken en niets voor elkaar krijgen. Het is wel zo dat wij ten eerste die bedrijven hier niet willen wegsturen, we willen ze wel helpen en stimuleren in verdere verduurzaming. Dat doen wij op allerlei manieren. Shell investeert, volgens mij is het € 1 miljard of zelfs meer, in het hier neerzetten van een waterstoffabriek en zo zijn er meerdere bedrijven. Er wordt daadwerkelijk geïnvesteerd. Die plannen kosten tijd om uit te werken, dus dat kun je niet de ene dag bedenken en de volgende dag al neerzetten. Dat is allemaal gaande. En ik ben het ermee eens dat het allemaal sneller moet, dat ben ik helemaal met u eens, dus we moeten

blijven duwen daarop. Maar we moeten ons ook wel realiseren dat wij weinig bevoegdheden hebben om echt afdwingbare veranderingen te realiseren.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Ja, ik twijfelde toch om te gaan staan, maar u triggerde mij wel omdat u zei dat u best wel veel dingen wilde gaan doen om de bouw te gaan verduurzamen en dat er natuurlijk ook wel gesloopt moet worden omdat sommige panden niet meer in de juiste staat zijn. Maar in tijden van crisis, klimaatverandering, hoge bouwkosten, hoe rijmt u dat dan met verduurzaming van de bouw en ook het slopen van een heel complex dat energielabel A heeft? Het spreekt elkaar een beetje tegen wat mij betreft.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, nee, dat kan ik me goed voorstellen. We kunnen alles laten staan, en zeker de RISE, of de Pompenburgflat, heeft een goed energielabel. Dat erken ik onmiddellijk. We hebben daarvan gezegd: die slopen we omdat we daarmee andere maatschappelijke doelen bereiken, namelijk heel veel meer woningen rond ov-knooppunten en dat is ook ontzettend belangrijk. We willen juist ook die hoogbouw realiseren zodat bij ov-punten mensen hun woning kunnen vinden en niet per definitie altijd aangewezen zijn op een auto waarmee je weer verder een duurzame gebiedsontwikkeling realiseert. Dus er zal zeker gesloopt worden, maar wat we zeggen is dat we dat doen op het moment dat die huizen in zeer slechte staat zijn en renovatie niet meer mogelijk is. Het is ook voor mensen beter om in een goed huis te wonen. Voor hun gezondheid is dat echt beter. Dus dat, maar ik ga er even van uit dat daar niet uw pijnpunt zit, maar juist bij zo'n gebouw als de RISE. Het kan zijn dat er een maatschappelijk doel is dat we dan hoger achten. Dus dat is mijn antwoord daarop.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voorzitter, wethouder Zeegers zegt dat ze over het klimaat gaat. Dat staat in haar naam, maar ze noemt eigenlijk alleen maar dingen die gaan over de bouw, dus eigenlijk precies mijn punt van mijn eerdere betoog. Ik hoor haar zeggen: we gaan ook nog eens kijken wat we kunnen gaan doen richting de bedrijven na een sterk betoog van de Partij voor de Dieren. Wat gaat u doen wanneer en waarom heeft u dat niet al gedaan?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, volgens mij heeft de heer Simons gezegd hoe we met het MKB, het wat kleinere bedrijfsleven omgaan om daar die verduurzaming te realiseren. Dus ik dacht, ik ga niet herhalen wat hij al gezegd heeft. We kijken ook naar fairtradegemeente zijn, dat zijn we trouwens, dus op allerlei fronten zijn wij bezig en ook wat we zelf aan zonnepanelen op onze eigen daken kunnen leggen. Dus op de volle breedte doen we dingen. Ik heb u ook al gezegd: er komt een overallplan aan. Daar is ook naar gevraagd door de heer Moti en in schriftelijke vragen van D66, geef eens aan hoe, als je dat doel van -25% hebt, wat is dan de visie en de aanpak om dat te realiseren? Ik vind dat een heel legitieme vraag dat we daar inzicht in geven en ook uw gedachten daarbij ophalen, dus dat plan komt eraan. En ondertussen zijn wij natuurlijk met allerlei zaken bezig. De heer Simons zei al hoe hij daar met het havenbedrijfsleven over heeft gesproken, echt dat impuls op die walstroom en ook de waterstof. Dat zijn de zaken die wij daarin doen en daar gaan we mee verder en dat gaan we intensiveren. Ik ga ook zeker spreken met het grote bedrijfsleven, daar hebben we het net over gehad. De heer Simons en ik gaan ook met het grote bedrijfsleven in de haven spreken. Maar goed, we zitten net in het begin. Al die dingen

gaan we doen en gaan gepland worden, maar we hebben het nu over een begroting en al die plannen komen dus uw kant op.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dank u voorzitter en dank ook aan de raadsleden. Er zijn ontzettend veel zorgen om de zorg in Rotterdam en dat merkte ik vorige week al toen we een indringend debat in de commissie hadden. Dat herhaalde zich eigenlijk vandaag. Ik kan die zorgen ook heel erg goed begrijpen en ik ga proberen u vandaag wat meer duiding te geven, nog meer dan vorige week. Ik hoop u ook te overtuigen dat die zorgen verklaarbaar en logisch zijn, maar dat ze niet op voorhand nodig zijn. Ik zou als de voorzitter mij toestaat graag willen beginnen met een aantal cijfers te noemen om even de situatie in een juiste context te schetsen en daarna dieper in te gaan op de zorgen die in de raad leven. Allereerst, het aantal mensen dat in Rotterdam gebruikmaakt van de WMO, bij de start in 2015, was 22.000. Inmiddels is het opgelopen naar 31.000 en als de voorspellingen kloppen gaan ze aan het eind van deze collegeperiode richting de 30.000. Dat is bijna een verdubbeling. In 2018 gaven we als gemeente € 650 miljoen uit aan de zorg. In 2021 was het € 791 miljoen en volgend jaar wordt het € 914 miljoen. En dat bedrag blijft de rest van de collegeperiode om en nabij gehandhaafd. In 2020 was 15% van de Rotterdamse bevolking ouder dan 66 jaar. Dat wordt aan het eind van dit decennium, 2030, bijna 20%. Dus we zien eigenlijk op alle vlakken dat de cijfers enorm oplopen. En dan is het vervelende daarbij dat we in de regio Rijnmond 3500 mensen tekortkomen in de zorg op dit moment en ook dat gaat volgens de laatste berekeningen over zes jaar oplopen richting de 10.000 mensen tekort. Samengevat, het huidige stelsel is onhoudbaar, onuitvoerbaar en onbetaalbaar en daar kunnen we als gemeente onze ogen niet voor sluiten. Dat betekent dat de gemeente of het college heeft nagedacht hoe het die opgave gaat vormgeven. Laten we twee dingen in ieder geval vaststellen. Het frame dat deze stad € 200 miljoen minder aan zorg gaat uitgeven, klopt niet. We houden de huidige uitgaven die al enorm zijn opgelopen, die blijven op hetzelfde niveau. Wat wij gaan proberen is om die meervraag naar zorg op een andere manier in te delen, zodat de zorgkosten behapbaar blijven. Als we niets doen en we gaan op de huidige voet verder en de stijging zet door, hebben we aan het eind van deze collegeperiode € 1,1 miljard aan zorgkosten. Dat is bijna een derde van de hele stadsbegroting. Dat is onhoudbaar. En los dat je met elkaar van mening kunt verschillen hoe we dit moeten gaan oplossen, hoop ik dat er in ieder geval consensus is dat we iets moeten doen. Die € 200 miljoen, dat bedrag is een beetje gaan rondzingen. Ten eerste is het iets minder en het is dus ook geen bezuiniging, maar dat is dus het extra bedrag dat als we niets zouden doen, we dat zouden uitgeven. Dus dat wil ik eerst stellen. Die besparing hebben we ongeveer in drie delen verdeeld. Een derde doen we uit de algemene middelen, dus die leggen we als stad bij. We zeggen: we komen tekort, maar we nemen ook onze bijdrage als stad. Een derde gaan wij in Den Haag bepleiten dat het niet houdbaar is dat de vraag naar zorg toeneemt en dat er geen extra geld uit Den Haag komt. Dat is onhoudbaar. Dus daar gaan wij als college heel erg ons best voor doen en dat zou ook helpen als de partijen in de raad bij hun fracties daar hun best voor gaan doen. Het derde deel, het andere een derde deel, is dus een verandering in de manier van hoe wij de zorg in Rotterdam gaan organiseren. Daar zijn we dus vorige week in de commissie een stuk dieper op ingegaan. En in de veegbrief die u allemaal gekregen heeft, wordt een aantal zaken genoemd. Het andere dat ik naast dat het geen bezuiniging is, heel helder wil maken, is dat niemand in deze stad op 1 januari geen zorg meer krijgt. Dus echt, dat wil ik benadrukken. Alle zorgtrajecten die nu lopen, lopen gewoon ook door. Waar wij naar gaan kijken, is hoe we dus op een andere manier daar invulling aan kunnen geven. Het komende jaar hebben we daar een besparing in de uitgaven op geboekt van ongeveer € 16 miljoen. We denken daar al ettelijke miljoenen voor gevonden te hebben, maar we hebben ook een aantal zaken die nog in onderzoek zijn,

waarvan we nog niet echt zeker weten of dat wel gaat werken. Daar spreken we over met mensen in het veld. Want het allerslechtste wat we kunnen doen is bij zo'n grote opgave om nu maar een helder beeld te kunnen schetsen zogenaamd, allerlei dingen de arena in te gooien die achteraf niet houdbaar blijken. Dus wat hebben we gezegd: in de eerste commissievergadering na het kerstreces kom ik met een tot op de komma uitgesplitste duiding van die € 16 miljoen. Dat is het eerste wat nu belangrijk is, voor het komende jaar. En daarna gaan we natuurlijk verder kijken hoe we dan die grotere besparing gaan vormgeven in de jaren daarna. Maar dat zal er ook van afhangen hoe bepaalde dingen die we in 2023 al gaan doen, uitwerken. Dus dat is in het kort eventjes de situatie schetsen, in een juist perspectief plaatsen, dat in ieder geval paniek niet nodig is, maar dat er natuurlijk wel een uitdaging is die we met elkaar vorm moeten geven en waar ik ook heel graag met de commissie het gesprek over aanga, want wij kunnen met goede voorstellen komen, of misschien in uw ogen minder goede voorstellen, maar daarin gaan we natuurlijk wel samen de kar trekken, samen proberen het zo goed mogelijk in te vullen. Kun je dan garanderen dat iedereen de zorg krijgt? Dat was ook nog een discussie. Dat niemand meer buiten de boot valt? We kunnen in ieder geval garanderen als gemeente dat wij gewoon onze wettelijke plicht te allen tijde na zullen komen. Wij hebben gewoon de wettelijke plicht om zorg te verlenen aan mensen die zorg nodig hebben, die recht op zorg hebben. Maar we proberen wel zorg te verlenen op een manier die bij mensen past. We hebben nu al wel een aantal dingen gezien waarvan we zeggen: daar gaat het nu niet helemaal op de meest efficiënte manier. Ik kan daar dadelijk als daar behoefte aan is ook een aantal voorbeelden van geven. Maar waar ik geen invloed op heb is natuurlijk hoeveel geld wij uit het rijk krijgen en hoe de arbeidsmarkt zich gaat ontwikkelen. We gaan natuurlijk alles op alles zetten om mensen voor de zorg te interesseren en dat te faciliteren. Maar we kunnen het niet garanderen. Dus ja, wij kunnen garanderen dat we iedereen de zorg bieden die daar recht op heeft. Maar we kunnen nooit helemaal uitsluiten dat er excessen kunnen ontstaan die buiten onze invloedssfeer liggen, zeg maar. Dus dat wilde ik eventjes als duiding geven voor de vragen en de zorgen die er leven. Er zijn een aantal maatregelen concreet genoemd in de veegbrief. Als daarover vragen zijn kan ik daar natuurlijk dieper op ingaan. Als het voldoende is, wilde ik het bij deze zo houden en gaan we in de commissie er dieper op in.

De **VOORZITTER**. Helder, dank voor deze duiding. Ja, toch nog een vraag? D66.

De heer **ELBAY** (d66). Ja voorzitter, collega Maassen heeft namens D66 een aantal vragen gesteld waar de wethouder geen antwoord op heeft gegeven. We zouden graag willen weten hoe het staat met de 200 transitieplekken die zijn overeengekomen in het coalitieakkoord. Zou de wethouder de raad daarover willen informeren? En vorig jaar is er een motie aangenomen van collega Verkoelen van 50PLUS om met een plan van aanpak te komen ten aanzien van de daklozen en de daklozenopvang. Het college heeft toegezegd om in juni 2023 met een plan te komen. Het wordt een koude winter. Zou de wethouder wellicht eerder met zo'n plan willen komen en kan hij dit dan ook vandaag toezeggen? Een ander punt of een vraag eigenlijk die nog niet is beantwoord. Het gaat eigenlijk om het volgende: hebben er gesprekken plaatsgevonden met instanties over cultuursensitieve zorg? En of de wethouder of het college bereid is om met een Roze Loper Keurmerk te werken? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Een viertal vragen. Heeft u dat allemaal paraat wethouder?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nou, allereerst de transitieplekken had ik hier genoteerd staan voor mijn collega Zeegers, dus daar moet ik heel even dan met haar overleggen, want die heb ik niet voorbereid. Over de buitenslaapplekken, daarvan is toegezegd dat er een plan van aanpak komt in het voorjaar. Dus ik neem aan dat de afspraak is dat dat naar u toe komt

in het tweede kwartaal van 2023, dus ja, op dit moment kan ik er weinig over zeggen of er extra maatregelen zijn genomen voor de opvang. Die plannen zijn bij mij op dit moment in ieder geval niet bekend. We hebben hier in ieder geval geen winteropvang zoals in Amsterdam en Den Haag en die gaat er ook niet komen. Dat kan ik in ieder geval wel vanuit het college melden. Het beleid is ook dat alleen mensen die recht hebben op opvang, ook opgevangen worden. Mensen die er geen recht hebben, daar is dan nu wel een pilot voor bezig, dat weet u waarschijnlijk ook. Dat binnen een week als je meewerkt aan je uitzetting of je wordt begeleid naar werk. Die pilot loopt nu aardig en men gaat waarschijnlijk ook wel serieus bekijken of die voortgezet kan worden. Maar in principe is de opvang natuurlijk alleen voor mensen die daar recht op hebben en dat beleid verandert in ieder geval niet. En het plan van aanpak komt uw kant op.

De **VOORZITTER**. De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Voorzitter, nog even concreet. Het wordt een koude winter en het is belangrijk dat we daklozen dan ook opvangen op een waardige manier. Dat verdienen alle mensen wat D66 betreft die thuis- en dakloos zijn. Kan de wethouder toezeggen om dit plan dan ook eerder op te pakken en eerder in kaart te brengen, zodat we dan ook met z'n allen vooruit kunnen en weten waar we als Rotterdam voor staan?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, ik heb u net in ieder geval een aantal kenmerken van het beleid geschetst, dat we geen winteropvang à la Amsterdam en Den Haag hebben, dat we nu een pilot hebben met de opvang waar mensen in terechtkunnen terwijl ze er eigenlijk geen recht op hebben maar omdat ze aangeven dat ze willen meewerken aan hun terugkeer dan wel begeleid naar werk kunnen worden. En ja, als u het mij vergeeft, er zijn geloof ik vijf of zes moties ingediend over dakloosheid, dus het was echt een beetje de bedoeling van het college om daar aanstaande donderdag bij die moties ook de duiding te geven. Ik heb daar nu, terwijl ik een week wethouder ben, me wel ingelezen op wat de dakloosheid inhoudt, dus ik weet er wel wat van zoals u merkt. Maar in detail kan ik nu ook niet alles geven, maar we hebben wel heel veel moties die we gaan bespreken op dit punt. Over de transitieplekken wil ik even naar een collega kijken.

De **VOORZITTER**. Volgens mij komt het antwoord op dat punt van wethouder Achbar. Ja? Is het een goed idee voor u allebei als ik voorstel dat het concrete antwoord op die vraag gecombineerd wordt met de behandeling van de motie die op donderdag terugkomt? Dat is het verzoek van de wethouder. Ja, akkoord? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, toch even één punt eigenlijk van orde. We gaan nog moties bespreken, daarna gaat er nog over gestemd worden. Dat doen we hier aan deze kant van de tafel. Ik hoor nu net een wethouder die zegt: een permanente winteropvang gaat er niet komen. Dat is niet aan de wethouder voorzitter. Hij is net begonnen dus ik zie het door de vingers, maar aan de andere kant: de besluiten worden aan deze kant van de tafel genomen. Wij beslissen of er een winteropvang komt. Daarvoor is een motie ingediend, daar gaat over gestemd worden. Wellicht vindt er nog debat plaats. Maar het is niet aan een wethouder om vooraf te zeggen wat er wel en niet gaat gebeuren. Ik vind dat echt non-dualisme, ik vind het echt een misser. Het is aan het begin, maar u moet echt even oppassen. Hier maken we de beslissingen en u voert ze uit.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, dat is mooi applaus. Waar ik hier voor sta is het collegebeleid. En het collegebeleid is tot nu toe dat wij zo'n winteropvang niet kennen. Dus

wat ons betreft komt die er niet. Maar uiteraard, als u donderdag met z'n allen of qua meerderheid besluit dat we het wel moeten uitvoeren, dan ben ik de meest democratische man in deze zaal en dan gaan wij het uitvoeren. Maar op dit moment draag ik uit wat ons beleid is en dat kunt u mij hopelijk niet kwalijk nemen.

De **VOORZITTER**. Ik zag mevrouw Vlasblom ook staan, maar u bent gaan zitten. Helder. Mijnheer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Voorzitter, nog een laatste vraag, tenminste, die is echt onbeantwoord, of het college al gesprekken heeft gehad met cultuursensitieve zorgorganisaties en of het college bereid is om met een Roze Loper Keurmerk te werken.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Daar moet ik het antwoord op schuldig blijven. Daar wil ik dan graag op terugkomen, dat moet ik even uitzetten. Dat weet ik zo niet.

De **VOORZITTER**. Die vraag houden we open voor donderdag. Was dat het mijnheer Elbay? Ik zie dat er behoefte is aan fractieoverleg. Mijnheer Elbay, u houdt antwoord tegoed op twee vragen voor donderdag. Goed, dan noteren we dat. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, er is toch nog wel één vraag even opengebleven, dus graag in technische tijd. Het was eigenlijk de vraag die zowel de heer Vonk als ik hadden gesteld naar aanleiding van de interventie van de heer Lansink, die aangaf dat er niet wordt bezuinigd op het zorgaanbod. Ik heb de wethouder wel horen zeggen dat de mensen die nu een arrangement hebben, dat blijven houden. Maar ik lees ook de brief en die heb ik ook net in het debat voorgelezen, dat u wel bij nieuwe aanvragen mensen gaat beperken, dus niet een arrangement gaat geven, dan wel de indicaties, de omvang, het aantal uren, mensen minder krijgen. Kunt u daar nog op reageren, want er bestaat aan deze kant van de zaal toch wel verwarring hoe we de teksten die u in de veegbrief heeft gemeld, moeten lezen. Is het de lezing van de heer Lansink – ik zeg het maar even zwart-wit. Of klopt de lezing van de heer Vonk en van mij?

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, dat is een heel terechte vraag (buiten microfoon om). Ik heb zo'n harde stem dat je het bijna niet merkte. Dat is een heel terechte vraag en daar wil ik ook graag dieper op ingaan. Het is niet zo dat we gaan beperken daarin, maar we gaan het iets anders indelen. Ik zal u een aantal voorbeelden schetsen. Bijvoorbeeld bij de huisartsenposten hebben we daar nu in 40% van de gevallen iemand van Jeugd en Gezin zitten om extra ondersteuning in de eerste lijn te geven. Nou, dat willen we gaan uitbreiden naar alle huisartsenposten in Rotterdam. Dat betekent dat er meer in de eerste lijn voorkomen wordt, dat er indicaties gesteld worden, dat mensen direct doorgestuurd worden naar een zware vorm van zorg. Dat is een van de dingen. Oudere mensen krijgen nu bijvoorbeeld geïndiceerde dagbesteding, terwijl heel vaak in hun geval het beter zou zijn om niet-geïndiceerde dagbesteding te krijgen en daar hebben die mensen meer aan. Maar nu is het vaak een automatisch gevolg daarvan. Er schijnen, maar dat is een onderzoek, mensen zowel bij Werk en inkomen als bij MO in de kaartenbak te zitten die in een traject zitten van re-integratie. We weten niet precies hoe groot die overlap is, maar daar zit een overlap. Dat zijn we nu ook aan het uitzoeken. Dus er zijn op verschillende manieren aanwijzingen dat het soort indicatiestelling minder zwaar kan, en we hebben nu ook een beetje iets, als iemand 24-7 hulp nodig heeft, zit in de ggz, en die zit in een traject en dat traject slaat niet aan. Dan

is nu eigenlijk de modus dat we dan een nog zwaarder traject gaan inzetten, terwijl die eigenlijk zou moeten uitstromen naar de Wet langdurige zorg. En dat gebeurt nu nog eigenlijk te weinig en we denken dat we daar ook nog veel slagen in kunnen maken. Dus het is niet zozeer dat we gaan proberen om hekken op te zetten om de instroom te beperken, maar we denken dat we binnen het huidige veld door die indicatiestelling aan te passen, meer maatwerk te leveren, meer zorg die bij de persoon past, dat we daar echt heel goed het verschil kunnen gaan maken.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het wordt toch wel een beetje onduidelijk. Ik heb heel goed geluisterd naar wat de wethouder zegt. Eigenlijk komt het erop neer dat het college zegt: heel veel mensen zouden zorg krijgen die ze eigenlijk niet nodig hebben en wij gaan het anders organiseren zodat ze die zorg niet krijgen. Heel veel mensen krijgen nu een indicatie, een medische indicatie, en eigenlijk is dat niet nodig. Maar dan snap ik dus niet waarom u die knip maakt tussen bestaande gevallen en nieuwe gevallen. Als u van mening bent dat heel veel mensen nu zorg krijgen die ze niet nodig hebben, die een verkeerde indicatie hebben gehad, waarom maakt u die knip dan?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nou, ik weet niet over welke knip u het heeft, ik schets gewoon het totaalbeeld. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

De **VOORZITTER**. Laat u de wethouder even uitspreken en dan mag u dadelijk.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Wat ik hier probeer te doen, (er wordt buiten de microfoon gesproken). U wilt het juiste antwoord krijgen maar dan moet u het juiste antwoord wel kunnen horen natuurlijk. Wat ik hier probeer te doen is een situatie schetsen hoe de zorg er nu voor staat en wat er gebeurt als we niets doen. En dan vraagt u aan mij: ja, maar u zegt ook dat u misschien minder indicaties gaat geven en dergelijke. Maar ik leg u dus juist uit dat dat een combinatie is van instroom en van bestaande gevallen waar je nog eens een keertje heel kritisch naar kunt kijken. Er zijn ook mensen die nu met multiproblematiek zitten, die hebben schulden, die zijn neerslachtig, die krijgen allerlei trajecten tegelijk. Terwijl we er misschien ook voor kunnen kiezen: laten we nu eerst die schulden aanpakken. Als dat opgelost is, is misschien het volgende traject niet meer nodig. Dus ik heb u nu vijf voorbeelden gegeven van gevallen waarin mogelijk winst te halen is, andere indicaties. Ja, ik weet niet hoeveel u er wilt hebben. U vroeg er vanmiddag aan iemand om drie, de oude debattruc. Maar ik geef er nu vijf aan u. En op zich is het op een gegeven moment denk ik ook wel duidelijk wat het idee is erachter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nee voorzitter, ik probeer duidelijkheid te krijgen wat dit college nu gaat doen. De plannen in de begroting geven daar geen inzicht in, ook al was dat wel beloofd door het college voor de zomer, dat die plannen tijdens de begroting gepresenteerd zouden worden. Dat is niet gebeurd. En nu wordt het nog steeds onduidelijk. De vraag is gewoon concreet: u geeft aan, het college geeft aan, de heer Lansink heeft aangegeven, mensen die nu allemaal zorg krijgen blijven die zorg houden. En u zegt net weer opnieuw: bij bestaande gevallen zullen we ook weer opnieuw kijken naar de indicaties. Dat betekent dus dat die mensen hun indicatie kunnen kwijtraken, hun zorgaanbod kunnen kwijtraken. Het wordt mij in ieder geval niet duidelijk wat u gaat doen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Oké, dan ga ik het nog één keer proberen uit te leggen. Er zijn nu mensen die zorg krijgen, maar die krijgen nu soms geïndiceerde zorg, een geïndiceerde dagbesteding, waarvan wij denken: ze hebben wel recht op zorg, maar een niet-geïndiceerde dagbesteding zou beter zijn. Dus we gaan kijken of binnen de zorg die iemand nu krijgt en die hij ook houdt, of binnen die zorg er een verschuiving plaatsvindt. We gaan proberen om in meer huisartsenposten eerstelijnshulp te krijgen, zodat er minder verwijzingen komen. We zouden gek zijn, want in die 40% waar ze nu zijn, werkt dat enorm. Ik vind het klip-en-klaar, u niet. Ik kan het gewoon niet duidelijker vertellen.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan gaan we aan de linkerzijde van de tafel verder met wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, dan zijn we inderdaad aangekomen bij de jeugdafdeling van dit college. Dat is de zijde aan deze kant, allemaal onder de 40. Dus wij gaan met jeugdig enthousiasme de vragen in hoog tempo beantwoorden voorzitter. Allereerst de vraag van GroenLinks over de luchthaven. Er is geen debat of geen moment dat ik in deze raadzaal sta dat het niet over de luchthaven gaat. In mijn geval vorige week donderdag nog, nu ook. En daarvan wil ik eigenlijk alleen zeggen: we gaan het participatietraject afwachten. We zijn ook bezig met die enquête. En dan gaan we het allemaal met elkaar bespreken en dan wordt er een besluit genomen vanuit de raad over wat we daarmee willen. Wat zijn de concrete doelstellingen voor autoluw? Die concrete doelstellingen zijn er nog niet, want, dat heb ik ook gezegd in de commissie, we gaan dat eerst bespreken in de commissie. Dat verkeerscirculatieplan doen we samen met het autoluwfonds. Dat heb ik toegezegd aan de heer Moti, en die afspraak wil ik natuurlijk nakomen, dat we dat allemaal netjes met elkaar gaan bespreken en dan zullen we ook doelstellingen kunnen formuleren. Want dat moet je eerst netjes met elkaar op die manier doen en dan komen er ook doelstellingen uit. Dan hoeveel minder auto's er straks in het straatbeeld zijn. Een vergelijkbaar verhaal, daar kan ik nu niet zoveel over zeggen. Ik heb daar bijvoorbeeld ook geen getal op. Overigens denk ik wel dat het betaald parkeren meer effect heeft op het aantal auto's op straat dan onder andere het autoluwfonds, en zeker op korte termijn. Wanneer komt er een reactie op het initiatiefvoorstel van de luchthaven? Ook binnenkort, nog dit jaar komt er ook gewoon een reactie van het college op het initiatiefvoorstel. De vraag van Leefbaar Rotterdam welke concrete verwachting ik als wethouder heb van jaarlijks € 2,4 miljoen extra voor de afvalinzameling. Ik denk dat het ging over die 1% indexering? We hebben inderdaad te maken met gestegen kosten, lasten. We willen ook die afvalstoffenheffing kostendekkender maken. Het wordt nu nog voor een groot deel uit de algemene middelen gehaald, dus daar kunnen we niet meer extra mee doen, maar dan maak je dan minder door uit de algemene middelen te gaan, om het totaal te dekken. Dan hoeveel afvalrunners ik de komende jaren ga inzetten. Nou, op dit moment, we hebben het al uitgebreid… het is ook geen nieuw concept, we hebben het getest, al gepilot in de vorige collegeperiode, dat is erg succesvol geweest en we willen het nu uitbreiden. Het zijn nu 62 mensen al, dus dat hebben we al een beetje uitgebreid. Er zijn er nu al 62 die dat doen en het zou heel goed mogelijk zijn dat we dat ook verder uitbreiden de komende tijd, want we werken daar heel erg op basis van waar er vraag is. En hoe gaat het met dat algoritme? Dat wordt nu het komende half jaar getest en dat helpt ons om digitaal te schouwen, zodat de mensen dat niet meer op straat hoeven te doen, zodat die vervolgens kunnen helpen met schoonmaken. Hoe staat het met autoluw en eenrichtingsverkeer Nieuwe Binnenweg en Eendrachtsplein? Een vraag van D66. Dat is een traject waar we nu verkennende gesprekken aan het voeren zijn met onder andere ondernemers. Dat wil ik ook betrekken uiteindelijk straks met het verkeerscirculatieplan en autoluw, dus begin volgend

jaar, februari. Maar als je dat bijvoorbeeld zou willen doen, daar wil ik het graag met de raad over hebben, dan zou je wel altijd moeten beginnen met een experiment, tenminste dat raden we altijd aan, om te kijken hoe dat inderdaad gaat. Nou, daar zijn de experimenten weer. Dan, over experimenten gesproken, hoe het gaat met het experiment bij de Erasmusbrug. Die motie willen we binnenkort afdoen. Dat is de motie 'Rechtsaf borgen, weg met links'. Ja, ik heb de titel niet bedacht. Maar dat is wel de motie van de raad die ik zomaar wel zou kunnen herhalen natuurlijk. Die wordt binnenkort afgedaan en dan zit je met een uitvoeringstermijn tussen de negen maanden en twee jaar. Dat ligt eraan omdat we gewoon in afstemming met andere werkzaamheden moeten kijken wanneer we die uitvoeringswerkzaamheden moeten doen. Dat is standaard. We moeten altijd zoeken naar manieren om te kijken wanneer we het kunnen doen in afstemming met andere werkzaamheden. Hoe staat het met 40 hectare bijenlandschap? Voorzitter, mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Van Wifferen, aan u het woord.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, hebben we het nu over het experiment bij de West-Kruiskade? Dat waren gewoon dingen die je neer kan zetten. Hoezo moet dat twee jaar duren?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het was de vraag over de Erasmusbrug.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). O nee, dan snap ik hem.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Oké, dan het bijenlandschap. Mevrouw Maassen maakte al een woordgrap, bijenlandschap erbij. Je zou ook kunnen zeggen, 40 nectare, dat is ook een woordgrap over het bijenlandschap. Het is allemaal mogelijk hier op deze dinsdagavond. Daar zijn we nu bezig met een strategisch plan voor dat bijenlandschap en die realisatie hebben we ook ingeboekt voor 2023-2026, dus die stuur ik dan ook naar de raad. En tot slot, een vraag van Volt of het college bereid is om de doelstelling op afvalscheiding ambitieus te formuleren. Nee, we bespreken overigens de grondstoffennota, die stuur ik zeer binnenkort aan de raad. Ik ben inderdaad heel erg veel bezig met plannen in de steigers aan het zetten mevrouw Verkoelen, dus die komt ook binnenkort naar de raad. Ik stel voor dat we dat dan inhoudelijk bespreken. Ik zeg er wel bij, want er werd ook gerefereerd volgens mij naar een VNG-norm. In Rotterdam is het wel met wijkcontainers anders dan bijvoorbeeld in een gemeente waar alleen maar laagbouw is, waar iedereen een kliko heeft waarin ze kunnen scheiden. Dus dat is wel de realiteit, ook het in perspectief plaatsen van dat VNG-gemiddelde. Dat is mijn laatste vraag voorzitter en daarmee ben ik dan door mijn vragen heen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan gaan we even kijken of de raad het met u eens is wethouder. Mevrouw Verkoelen, u heeft een vraag die nog niet beantwoord is? Twee vragen die nog niet beantwoord zijn. Zijn er nog andere raadsleden die vragen hebben die niet beantwoord zijn? Mevrouw Verkoelen, aan u het woord.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, ik vroeg u of de opbrekingen, wat die deden in de stad, hoe het daarmee stond. En het andere was natuurlijk, daar heb ik het uitgebreid over gehad, de Roseknoop, over de zorgvuldigheid en wat daar nu gebeurd is met betrekking tot de financiële haalbaarheid, hoe het daarmee staat.
De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, daar gaat een motie over, dus daar was ik van plan om donderdag op te reageren. En over die recordfile van afgelopen… die had niets te maken met die werkzaamheden. Die had te maken met regenachtig weer. Dan gaan mensen veel de auto gebruiken, ongelukken op de snelwegen. Dus dat komt allemaal bij elkaar. Dus dat had geen verband met de werkzaamheden in de stad. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Wij hadden nog een vraag over circulariteit, maar ik weet niet of dat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Maassen, u kunt uw vraag in technische tijd herhalen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Graag. Even kijken. Dat er nog een wereld te winnen is aan circulariteit en hoe we meer initiatieven kunnen ondersteunen die zich inzetten voor een circulaire stad.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, dat is ook denk ik weer onderdeel van die grondstoffennota, want dat ziet heel erg op circulariteit, dus het hergebruik van grondstoffen. We ondersteunen een initiatief, we zijn bezig met een upcycle mall, ook met onderwijs, op scholen, we ondersteunen allerlei initiatieven, dat doen we ook zelf om naar die circulaire economie te gaan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Ik kijk nogmaals de raadzaal in. Zijn er nog andere raadsleden die openstaande vragen hebben die herhaald moeten worden? Prima, dan geef ik nu het woord aan wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Sneller dan mijnheer Karremans kan ik dat niet vrees ik. Dank u wel voorzitter. Mevrouw Elfilali heeft gewezen op het voorlopige budget voor de BUIG. Dat valt fors tegen, daar hebben we het ook in de commissie over gehad. Ik kan u melden dat het college vandaag heeft besloten om ook formeel in bezwaar te gaan tegen die voorlopige beschikking en we zijn ook bezig om in G4-verband bij de minister te pleiten voor een andere verdeelsystematiek, omdat alle grote steden door deze nieuwe verdeling in negatieve zin worden getroffen. We weten niet zeker tot wat voor correctie dat natuurlijk gaat leiden maar het is in ieder geval belangrijk voor u om te weten dat we dat hele pad zorgvuldig afwandelen. En de zorg die natuurlijk onder de vraag lag is heel duidelijk: laat dit niet ten koste gaan van uiteindelijk de begeleiding die we mensen bieden om te reactiveren om uiteindelijk uit te kunnen stromen naar werk indien mogelijk. En dat willen we natuurlijk ook absoluut niet, sterker nog, daarmee zouden we onszelf ook eigenlijk verder in de vingers snijden omdat een belangrijke manier om weer in de pas te komen met een lager budget is natuurlijk juist om meer mensen te helpen activeren en uiteindelijk uit te laten stromen naar passend werk. Dus dat willen we absoluut voorkomen. Daarnaast heeft mevrouw Elfilali ook gepleit voor een meer skills-based arbeidsmarkt. Daar heb ik ook met uw collega Kind in de commissie over van gedachten gewisseld. Dat pleidooi sluit heel erg aan bij wat daar ook op het moment over wordt gedacht en besproken in de arbeidsmarktregio waar we morgen een bijeenkomst hebben met allerlei partners ook hier in Rotterdam om erover te praten, omdat het zeker bijvoorbeeld voor nieuwkomers maar ook voor jongeren en zeker ook voor ouderen belangrijk is dat we een arbeidsmarkt hebben waarbij het minder gaat om papiertjes die je hebt en waarin dat wat je kunt, je competenties, je vaardigheden, dat die daarin belangrijker zijn. Ik denk en ik vertrouw erop dat we daar verder over met elkaar in gesprek zullen gaan als we het hebben over de strategie die we als gemeente hebben om het aantal mensen in

de bijstand in de komende jaren terug te brengen. Dan hebben mevrouw Maassen en de heer Lansink gesproken over personeelstekorten. Dat houdt ons natuurlijk allemaal onwijs bezig. Inderdaad, er zijn nogal wat priemende cijfers. Een op de drie bedrijven die zou kunnen groeien, maar die dat niet kan omdat de mensen niet vindbaar zijn. Allerlei ook maatschappelijk vitale diensten zoals de zorg, beschreven door collega Buijt, waar we echt tegen grote knelpunten aanlopen omdat er onvoldoende personeel is. Dat zien we ook in de techniek. De samenwerking in de techniekssector waar mevrouw Maassen op wees, is een mooi voorbeeld van werkgevers die ook samen concluderen: het water staat ons aan de lippen en wij moeten in de benen komen en heel belangrijk, wij moeten ook de knip trekken. Een half miljard trekken die samenwerkende bedrijven uit. Dat is heel significant en dat geeft mij hoop. Dat stemt mij hoopvol dat we bijvoorbeeld zoiets als waar we zelf mee bezig zijn, het Rotterdams Arbeidsmarktperspectieffonds, dat we daar ook echt voldoende betrokkenheid van werkgevers zullen kunnen krijgen. Maar collega Simons en ik zijn bijvoorbeeld ook in gesprek over een vergelijkbare samenwerking met het Havenbedrijf en zo proberen we op zoveel mogelijk van die sectoren die ook echt strategisch van belang zijn voor het goed functioneren van de maatschappij, samenwerkingen op te tuigen. En zoals gezegd, morgen is er ook bijvoorbeeld een belangrijke conferentie waarbij we met het UWV, de regiogemeenten en allerlei betrokkenen praten over hoe we in deze situatie van hyperkrapte op de arbeidsmarkt zorgen dat we het onbenut arbeidspotentieel naar passend werk begeleiden. Dan heeft ten slotte mijnheer Van Drunen van Leefbaar Rotterdam ernaar gevraagd hoe het zit met de uitvoering van de inflatie en energiekostenbrieven aangekondigde maatregelen. Dat staat eigenlijk steeds in die brieven erbij wat de ingangsdata zijn. Dus een aantal wil ik er wel van noemen en mijnheer Yigit zal er ook nog een aantal noemen uit de armoede- en schuldenportefeuille. Maar bij mij in Werk en inkomen gaat het bijvoorbeeld om het mogelijk maken van uitstel van betaling van kleine ondernemers die TOZO moeten terugbetalen. Dat is al ingegaan. Het verhogen van de giftengrens voor mensen in de bijstand. Dat is al ingegaan, sterker nog, dat was al ingegaan voordat de brief werd verzonden. En het voorstel bijvoorbeeld van mevrouw Reitema om de bijstand rond de kerst een paar dagen eerder uit te betalen dat gaan we evident op dat moment netjes doen. Daarmee ben ik er. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dank voorzitter. Voor mij een drietal vragen. De eerste, van Leefbaar Rotterdam, gaat over de opvang. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de lobby richting het rijk? Nou ja, het staat in het coalitieakkoord hè, dus we blijven de gesprekken wel voeren in verschillende gremia. Ik denk dat het nieuws u ook heeft bereikt vandaag dat er een nieuwe wet komt, dus dat zal ook denk ik voor de nodige gesprekken zorgen en dan zullen wij dit natuurlijk blijven aandragen tijdens de gesprekken. Dan gaat de tweede vraag, van D66, over het koloniaal slavernijverleden. Het gaat om de € 200 miljoen die ergens in de lucht hangt in de media, maar ik moet daarbij wel zeggen dat er nog niet ergens officieel ons het bericht heeft bereikt dat er ook echt € 200 miljoen beschikbaar is. Wat ik wel kan zeggen is dat wij vanuit Rotterdam budget hebben waar Rotterdammers gebruik van kunnen maken om de afschaffing van het koloniaal en slavernijverleden volgend jaar te vieren. En als dat geld er straks is willen we zeker ook de verschillende organisaties blijven aanmoedigen om ook van het landelijke budget gebruik te maken. Dan als derde vraag voorzitter, is de vraag ook van D66, de heer Elbay over de tweehonderd transitieplekken. Ook dat staat in het coalitieakkoord. Daarvan hebben we gezegd dat wij tweehonderd transitieplekken willen, verspreid over de stad voor acute opvang, denk aan gescheiden ouders, asielzoekers, of andere kwetsbare groepen. Dat zit in de pijplijn, daar hebben we € 1,5 miljoen voor gereserveerd op dit moment. Maar dat zit in de pijplijn. En dat waren mijn vragen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Ja, mijnheer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Nog even heel kort. In de pijplijn, wat is uw verwachting qua realisatie van die tweehonderd transitieplekken wethouder?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Zo'n concreet antwoord moet je me even dan ten goede houden. Daar kan ik op een later moment even op terugkomen. Ik kan zeggen dat er nu al een aantal aanwezig zijn in de stad. Dat exacte aantal was ik ondertussen ook al aan het opvragen. Hoeveel hebben we er daar nu al van? Dus die moet je nog even ten goede houden.

De **VOORZITTER**. Dank. En gefeliciteerd met de mooie looptijd in New York, als marathonloper. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik doe het u niet na. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ik had ook nog een vraag over cyber en een meedenken over alternatieven voor de digitaal achterblijvenden. Ik weet niet of u die gemist heeft. Wanneer digitalisering onder, ja, hij komt weer? Oké, nee. Digitalisering ouderen en dergelijke, groepen die achterblijven. Hoe gaan we die meenemen om alternatieven aan te bieden? Dat is één. En waarom wordt er in cyber security op 2024 minder geïnvesteerd, omdat het erg belangrijk is.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, op een deel van de vraag kan ik antwoord geven. Een ander deel is wethouder Organisatie en Financiën. Als het gaat om die kloof tussen ouderen en het systeem, of mens en systeem, zoals ik het noem. Ik heb in de commissie aangegeven dat wij nu vanuit de organisatie en vanuit mijn portefeuille bezig zijn om een goede inventarisatie te maken. Om vervolgens naar de raad toe te komen met een voorstel als bespreekdocument hoe wij die kloof tussen mens en systeem willen verkleinen, maar ook om te voorkomen dat mensen die gebruikmaken van onze systemen uitgesloten worden oftewel gediscrimineerd worden. Dus dat stuk komt nog uw kant op.

De **VOORZITTER**. Yes? Hartelijk dank. Wethouder Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Er zijn een aantal moties en amendementen die we dus donderdag gaan bespreken, maar ook een tweetal vragen op het gebied van armoede en schulden. Een van de vragen was van Leefbaar Rotterdam. Wat gaat u doen met de € 20 miljoen die dus ook bestemd is voor het Armoedefonds? Nou, als onderdeel van ons beleidsplan Armoede en schulden hebben wij dus ook een plan dat wij met u en met de stad willen om die € 20 miljoen ook goed in te zetten, vooral voor de aanpak van kinderarmoede. Zoals u weet hebben wij ook een leerstoel in samenwerking met de Hogeschool Rotterdam en de Erasmus Universiteit, die ook onderzoek doen naar de effectiviteit van regelingen van interventies die wij als gemeente doen ook op het gebied van kinderarmoede. Het is mijn wens als wethouder Armoede om ook die vicieuze cirkel van kinderarmoede te doorbreken en om daarom ook met doordachte plannen te komen die ook bewezen effectief zijn en ook gestut worden met wetenschappelijk onderzoek. Dus daar zullen wij ook die bevindingen van meenemen om het geld zo effectief mogelijk te besteden. Volt had ook een vraag als het gaat om het creëren van meer bewustwording over het leren omgaan met geld bij kinderen. Dat vinden wij heel erg belangrijk. Dat staat ook in de hoofdlijnennotitie die wij volgende week gaan bespreken, het leren omgaan met geld. Dat doen wij op dit moment met het programma Het gouden ei. Dat wordt aangeboden door de

gemeente Rotterdam voor groepen 7 en 8 van de basisschool. En ook geven wij subsidies aan verschillende partners die op het vmbo-praktijkonderwijs en mbo lessen verzorgen over hoe je het best kan omgaan met geld. Dan heb je al ook in het kader van preventie daar een investering in gebracht. En ook de Kredietbank verzorgt verschillende educatielessen op scholen om ook hier aandacht aan te besteden. Dit waren de twee vragen die ik heb gekregen op mijn terrein voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee voorzitter, dat is nog niet helemaal zo. Ik had het over uw aanvalsplan. Niet uw nota van uitgangspunten, niet uw hoofdlijnennotitie, maar uw aanvalsplan, waarvan de technische vragen nog steeds niet beantwoord zijn en wat we eigenlijk al hebben liggen van het moment af dat het allemaal misging en de kranten vol stonden. Dus het aanvalsplan om op korte termijn iets te gaan doen met maatregelen. Waar zijn ze?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, als mevrouw Verkoelen heeft opgelet, dan hebben wij drie weken geleden een actieplan Geldzorgen gepresenteerd waar we € 4,5 miljoen voor hebben uitgegeven. Dat is niet niks. Ik kan u de maatregelen noemen die wij hebben opgenomen. We hebben extra capaciteit als het gaat om schuldhulpverlening gerealiseerd. We hebben ingezet op schoolontbijt, samen met de Stichting Jeugdeducatiefonds waar op 85 scholen een aanbod is gedaan en waar nu al 48 scholen gebruik van willen maken. Dat hebben ze aangegeven. En we hebben een witgoedregeling zoals u weet mevrouw Verkoelen van € 500.000,00 voor juist kwetsbare mensen, ook ouderen die soms een kapotte machine of koelkast hebben. Die kunnen met die € 500.000,00 ook gebruikmaken om een energiezuinig apparaat gratis te krijgen van Fonds Bijzondere Noden. We hebben inderdaad ook een boodschappenkaart voor mensen die acuut in problemen komen. Ik weet nog dat mijnheer Vonk mij een tijdje geleden had gebeld met stichting Goud van Noord, waar dat soort gevallen ook zichtbaar werden. Ook voor die mensen hebben wij dus ook boodschappenkaarten die zij kunnen gebruiken voor acute noden. En zoals u weet subsidiëren wij natuurlijk ook de Voedselbank, de Kledingbank, waar alle Rotterdammers zich natuurlijk ook kunnen melden die niet in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dat zijn de bestaande maatregelen die er al lagen bij de wethouder van het vorige college. Nu wil ik weten wat we extra gaan doen, want daar ging het over. We kwamen juist extra tekort. We zitten met een extra probleem. Wat gaan we nu extra doen? Daar ging het aanvalsplan over. Ik bedoel, we hebben de vele vragen gesteld die u zegt, kom maar schriftelijk, dan ga ik antwoorden. En we hebben er drie commissies over gedaan en nog ligt het er niet. Daar gaat het mij nu om.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, de maatregelen die ik net heb genoemd, die zijn niet van het vorige college. U weet donders goed als u kijkt naar het Actieplan Geldzorgen, dan ziet u ook de nieuwe acties een voor een. Die kunt u ook nalezen, want in alle eerlijkheid heb ik u niet gezien in de commissie. Misschien heeft u het gemist, maar het

is wel een voor een opgeschreven, ook in het Actieplan Geldzorgen actie, waarin dus de nieuwe acties van het college bekend worden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Als ik er niet ben, is het misschien net als u die er nooit was vier jaar, en er toch was. Ik lees het wel eens na hoor. Ik kijk echt na, ik zit op woensdagochtend in de commissie, ik volg u op de voet en ik heb schriftelijke vragen erover gesteld, net zoals de andere leden van de commissie. Dus ik wens niet dat u gaat zeggen dat ik er niet was. Dat is niet relevant voor het feit dat ik wel weet wat er precies gebeurt.

De **VOORZITTER**. Daarmee bent u ook aan het einde van uw spreektijd. Wethouder was u klaar? Er was net nog een vraag blijven liggen rondom cyber. Volgens mij komt het antwoord daarop donderdag. Dat raakt ook aan cyber security. En de wethouder en ik moeten even met elkaar uitmaken wie die vraag pakt ook naar aanleiding van de motie Segers. Dus als u dat nog even tegoed wilt houden, dan komt die donderdag terug. Goed zo. Aan mij heeft u geen vragen gesteld, wel een drietal moties en die komen ook donderdag. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ook in technische tijd alstublieft. Ik heb één vraag gesteld en ik weet eigenlijk niet wie er verantwoordelijk is voor de beantwoording. Daarom heb ik rustig gewacht, maar dat is of het college kritisch is op de relaties die wij hebben met andere landen, die bijvoorbeeld mensenrechten aan hun laars lappen en welke keuzes daarin worden gemaakt. En ik kijk dan naar het college.

De **VOORZITTER**. Dan vrees ik dat ik dat ben. Dan heb ik hem gemist. Vindt u het goed dat ik gewoon vanuit mijn voorzittersstoel opsta? Want anders hebben we geen stoel aan deze tafel.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Wij onderhouden eigenlijk relaties niet zozeer met landen als wel vaak met steden. Maar goed, die liggen in landen waar doorgaans internationaal niet een dispuut ligt bij de Verenigde Naties, bijvoorbeeld dat er niet gevochten wordt om een stukje grond of een provincie of iets van dien aard. Daar blijven wij meestal ook weg. Dat is het eerste criterium. Het tweede criterium is dat we dat altijd in lijn doen met het beleid van de Nederlandse regering. Rotterdam heeft geen eigenstandig buitenlands beleid. Wij volgen het beleid van de Nederlandse regering. Soms kan het zinvol zijn, en dat is echt in de afgelopen jaren in mijn geval voorgekomen, dat Nederland een wat bekoelde relaties heeft met een bepaald land, maar dat de Nederlandse regering het toch zinvol vindt dat Rotterdam in dat land wel actief blijft. En dat je op die manier toch een waakvlamrelatie blijft onderhouden om allerlei andere internationale belangen die een rol spelen. Het is natuurlijk wel zo dat die relaties vaak in het teken staan van internationale handel, maar u heeft als raad, de vorige raad, moet ik er even bij zeggen, zeer grondig onze nota Internationaal beleid besproken. Dat was eigenlijk voor het eerst in mijn ambt als burgemeester. En u heeft op een aantal onderdelen dat internationaal beleid ook verzwaard. Daar hebben meen ik GroenLinks, PvdA en D66 ook moties voor ingediend en u heeft ook als het goed is een bijgewerkte notitie ontvangen. Dat is het kader waarbinnen wij opereren. Ik moet erbij zeggen dat in al die jaren dat ik dat buitenlands beleid doe in relatie tot de haven, maar soms leid ik ook nationale delegaties op verzoek van de Nederlandse regering, dat dat bijna altijd goed is gegaan. Ik ben eigenlijk in één geval teleurgesteld. Dat is Rusland. Daar is in het aangaan van een relatie gebaseerd op wederzijds vertrouwen eigenlijk wat mij betreft in de afgelopen twee jaar toch wel een deuk in gekomen. Dat kun je op allerlei manieren nu reconstrueren. Daar heb ik mijzelf denk ik lichtelijk in vergist ook. En ik denk dat

het goed is dat we dat ook de komende periode goed tegen het licht houden of we die relatie op die manier ook graag zouden willen continueren. Maar we hebben wel gezegd dat we niet alleen relaties onderhouden met de officials in Rusland, maar ook met burgers. Met culturele instellingen. Zeker in Sint-Petersburg. En dat een definitieve breuk ook een definitieve breuk betekent met fatsoenlijke culturele maatschappelijke instellingen. Vandaar dat we gekozen hebben voor het bevriezen en niet voor het doorknippen van die relaties in afwachting van betere tijden. Maar er is dus een nota die is aangenomen door de raad, eigenlijk vlak voor de verkiezingen. Volgens mij was is dat zelfs in januari of februari van het vigerende jaar, mede onder invloed van de raad is die grondig besproken, aangepast, geamendeerd en nu ligt er een nieuw kader voor. Dat is eigenlijk het algemene verhaal. Doorgaans gaat het goed. In al die jaren op één plek teleurgesteld.

De **VOORZITTER**. Ik doe nog even een veegronde. Is er nog iets blijven liggen? Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Ik had ook een vraag gesteld in het kader van subsidies en inkoop en aanbestedingen. Namelijk de vraag of het college het met mij eens is dat je via bijvoorbeeld onze subsidieverordening en onderliggende beleidsregels ook bepaalde doelen kan bereiken en of het college bereid is om daarnaar te kijken of we daarmee bijvoorbeeld duurzaamheidsdoelen of innovatie extra kunnen markeren.

De **VOORZITTER**. Dat is voor de wethouder Organisatie.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ja voorzitter, dank u zeer. Ik heb ze nu niet allemaal paraat. Was er niet ook een motie over ingediend? Niet over dit onderwerp. De vraag is of wij kunnen kijken naar de subsidierelaties en of wij daarin mee kunnen nemen het aspect van duurzaamheid?

De **VOORZITTER**. Nog een korte toelichting mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ik zal misschien even proberen te herformuleren voorzitter. Mijn vraag was, enerzijds kun je door middel van subsidies, aanbestedingen, het inkoopbeleid bijvoorbeeld ook bepaalde doelen stimuleren, bijvoorbeeld duurzaamheid. En mijn concrete vraag was of het college bereid is om te kijken naar de subsidieverordening en de onderliggende wet- en regelgeving, beleidsregels, om te kijken of je daar extra eigenlijk een stimulans kunt geven aan bijvoorbeeld duurzaamheid. Maar je kunt ook innovatie of welzijn daarvoor nemen.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Een onderzoek wil ik niet. Even ernaar kijken, daar wil ik niet graag nee tegen zeggen, maar nu wordt hij wel een beetje diffuus. Doe maar duurzaamheid via subsidierelaties, nou ja, welzijn mag ook. Of heb ik het nu niet goed? Dan denk ik, ja, of doe maar iets anders. Doe maar mobiliteit of zoiets. Ja, het kan van alles zijn. Ik weet wel, dat gaat even niet over de subsidieverordening. Wel in het inkoopbeleid zitten dat soort doelen wel degelijk verweven. Bij het selecteren bij aanbestedingen of andere vormen van inkoop. Daar zit hij wel. ik weet niet zeker bij subsidies. De subsidierelatie zelf an sich… Ik zou er even naar kunnen kijken wat er op dat punt al gebeurt. Zal ik het zo eens afsluiten? Is dat handig? Dank u zeer. Ja, merci.

De **VOORZITTER**. Ik kijk de raad nog een keer rond. Is er nog iets blijven liggen? Wethouder Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nou, raadslid Moti. Ik doe keihard mijn best.

De **VOORZITTER**. Voor de gelegenheid. Moet kunnen.

De heer **MOTI** (pvda). Ik wil even van de gelegenheid gebruikmaken. We hebben wat ambtelijke technische feedback gekregen op onze amendementen en je zult net zien dat in elk amendement net een woordje anders moet. Dus we moeten ze allemaal opnieuw indienen. Dus vandaar dat ik even van de gelegenheid gebruikmaak, dan kan het college op de juiste versies donderdag reageren. En we hebben ook een aangepaste motie 21.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende motie en amendementen ingediend.

Motie 21A. Een plek om kennis te delen en geschiedenis te herdenken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- er het komende jaar extra middelen zijn uitgetrokken om bijzondere aandacht te besteden aan de herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij; er samen met de gemeenschappen in Rotterdam invulling aan het programma 'Een gedeelde geschiedenis' gegeven dient te worden middels dit bedrag;
- dit programma tot 2024 doorloopt;

overwegende dat:
- de slavernijgeschiedenis ook na het jaar 2024 relevant blijft;
- er vanuit de stad de behoefte klinkt om een plek te realiseren waar mensen kunnen samenkomen en, middels door hun gekozen wegen, invulling kunnen geven aan het herdenken van en leren over het koloniaal- en slavernijverleden en de doorwerking daarvan;
- niet alle gemeenschappen een even krachtige stem hebben in het maatschappelijk debat;

verzoekt het college om:
- samen met de relevante gemeenschappen te onderzoeken hoe invulling gegeven kan worden aan hun behoeften aan onder meer ontmoeting verbinding en kennisdeling en welke vorm hierbij passend is, bijvoorbeeld met een permanente plek in de stad;
- in dit onderzoek de representatie van alle groepen die geraakt werden door de koloniale- en slavernijgeschiedenis en doorwerking daarvan, te waarborgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Balwantsingh, L.S. Vlieger, M.M. Vlasblom en T.J. Vonk

Amendement C1. Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. het kindtegoed met 3,7 miljoen, het jeugdtegoed met 2,3 miljoen, het AOW-tegoed met € 6,3 mln. en de IIT met € 5,0 mln.

te verhogen (in totaal € 17,3 mln.);
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Belastingen de baten t.b.v. eenmalige compensatie lokale heffingen 2023 met € 8,0 mln. te verhogen.
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Bestaande Stad de baten t.b.v. opbrengsten rioolheffing met € 6,0 mln. te verhogen;
- het begrotingsjaar 2023 in het programma Algemene Middelen de algemene reserve te verlagen met € 3,3 mln;"

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met €100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7.9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14.000.000 op. De resterende € 3.300.000 dekken we uit de algemene reserve.

Amendement D1. Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2024 en verder

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- de meerjarenraming voor 2024 en verder voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. het kindtegoed met € 3,1 mln., het jeugdtegoed met € 1,6 mln., het AOW-tegoed met € 5,1 mln. En de IIT met € 4,2 mln. jaarlijks te verhogen (in totaal € 14,1 mln.);
- de meerjarenraming voor 2024 en verder voor het programma Beheer van de Stad de baten t.b.v. opbrengsten rioolheffing in 2024 met € 2,3 mln., in 2025 met € 4,3 mln. en in 2026 met € 4,2 mln. te verhogen;
- de meerjarenraming voor 2024 en verder in het programma Algemene Middelen de algemene reserve in 2024 met € 11,8 mln., in 2025 met € 9,8 mln. en in 2026 met € 9,9 mln. te verlagen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen willen wij toepassen voor huishoudens die tot 140% van het WSM/WML verdienen. We maken de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Het resterende deel kan gedekt worden uit de algemene reserve, zonder een gat in de begroting te slaan.

Amendement E1. Verordening Afvalstoffenheffing 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de verordening Afvalstoffenheffing 2023;

besluit om de verordening Afvalstoffenheffing 2023 als volgt te wijzigen:

Artikel 4:
1. De belasting bedraagt per perceel, per kalenderjaar indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht aanvangt in de loop van het belastingjaar bij de aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door:
   a. één persoon: € 319,40
   b. twee personen: € 382,60
   c. drie personen of meer: € 414,20;
2. In afwijking van het eerste lid:
   a. is het tarief, indien het belastingtijdvak een gedeelte van een kalenderjaar of gedeelten van kalenderjaren omvat, gelijk aan de som van zoveel twaalfde delen van het voor het desbetreffende kalenderjaar geldende tarief als daarvan kalendermaanden behoren tot het belastingtijdvak;
   b. bedraagt de belasting, indien de huishoudelijke afvalstoffen afkomstig zijn van onzelfstandige wooneenheden, zoals een perceel dat gebruikt wordt voor kamerhuur of voor huisvesting van studenten, voor een perceel waarop meerdere personen verblijven, per kalenderjaar:
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door één persoon: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel a;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door twee personen: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel b;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 3 tot en met 5 personen: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel c;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 6 tot en met 10 personen: € 1.269,70;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 11 tot en met 15 personen: € 1.983,10;
      - indien het perceel op 1januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door meer dan 15 personen: € 1.983,10 vermeerderd met € 152,40 voor elke extra persoon boven de 15 personen."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar €600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op

dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7,9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14.000.000 op. De resterende € 3.300.000 dekken we uit de algemene reserve.

Amendement F2. Verordening Rioolheffing 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de verordening Rioolheffing 2023;

besluit om de verordening Rioolheffing 2023 als volgt te wijzigen:

Artikel 6. Tarief
1. Het tarief voor woningen bedraagt per perceel per belastingjaar:
   a. Indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer minder bedraagt dan € 50.000: € 55,00;
   b. Indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer € 50.000 of meer bedraagt: € 274,90."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7.9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit €14 miljoen op. De resterende € 3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve

De motie en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Het verzoek aan de raadsleden om toch voor zover u de andere moties al heeft gelezen en beoordeeld, nog eens goed naar uw stukken te kijken. Het betreft hier de motie 'Een plek om kennis te delen en de geschiedenis te herdenken'.
Een amendement 'Begroting Inkomensondersteunende maatregelen 2023'.
Een amendement 'Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2024 en verder'. Dat is een nieuw amendement.
Dan 'Verordening afvalstoffenheffing 2023', ook een nieuw amendement.
En ook een nieuw amendement F, 'Verordening Rioolheffing 2023'. Dus graag uw stukken goed bekijken. Dat geldt ook voor de collegeleden in de aanloop naar donderdag. Als dit zo ongeveer alles is, ik doe nog één keer een check. Dan is dat het. Dan sluit ik deze vergadering en zie ik u graag – nog heel even geduld – (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Schors ik of sluit ik de vergadering? Excuses, ik schors de vergadering en ik zie u graag woensdag, nee, donderdag om 10.00 uur. Mag ik, als iedereen de zaal uit is, de fractievoorzitters vragen even bij mij te komen? De vergadering is gesloten.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 10 november 2022 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 12.50 uur tot 14.54 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren.

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering, gehouden op 8 november 2022.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.43 tot 11.48 uur is waargenomen door de heer A.C. de Bondt.

6. Heropening en mededelingen

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering van 8 en 10 november 2022, ik heet u van harte welkom. Ook welkom aan degenen die op een afstand deze raadsvergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er zijn berichten van verhindering ontvangen van mevrouw Aafjes-van Aalst en mevrouw De Jong en ik meld u ook dat de beide dames met elkaar gepaird zijn voor de stemmingen van vandaag. Uw voorzitter is vanmiddag in verband met de herdenking van de razzia tussen 13.00 en 14.30 uur kort afwezig. Wethouder Karremans moet voor dringende overleggen over de mobiliteit in Nederland zich bij de minister van I&W in Den Haag vervoegen, vanaf 12.00 uur, maar hij verlaat de zaal omstreeks 11.15 uur en daarom zal hij straks als eerste aanvangen met de advisering over moties. Op 8 november jl. is er een document ontvangen van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw-Reijerwaard. Dit document bevat geheime informatie en bevindt zich thans in de digitale kluis, op grond van wettelijke bepalingen dient u geheimhouding op te leggen. Ik stel u voor dit punt straks toe te voegen aan agendapunt 10.4, Oplegging geheimhouding. Wenst iemand hierover iets te zeggen? Het punt komt nog. Dan voegen wij het punt toe aan 10.4 straks ter behandeling. Ten aanzien van de spreektijd het volgende. Ik stel u voor één uur spreektijd te hanteren voor de rest van de begroting en één uur spreektijd voor de rest van de agenda. Dat wil zeggen in totaal twee uur spreektijd naar believen in te zetten voor de rest van de agenda van vandaag. Mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik zou een ander voorstel aan deze raad willen doen. Ik heb 'nee' gezegd tegen het voorstel van de griffie als advies bij schorsen vergadering, dat vind ik eigenlijk niet helemaal de juiste procedure want ik vind dat bij een geschorste vergadering de raad eigenlijk een voorstel zou moeten doen over hoe die met de tijd zou willen omgaan en kijkend naar het feit dat ik bijvoorbeeld gewoon elf minuten over had et cetera, stel ik voor om over de gehele dag 1,5 uur aan de raad te geven.

De **VOORZITTER**. Dus niet twee uur, maar 1,5 uur totale spreektijd voor vandaag. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja voorzitter hier wreekt zich dat we alles van tevoren dicht willen spijkeren. We hadden een afspraak, vier uur voor de eerste vergadering en 1,5 uur voor de tweede vergadering en dat was een schorsing, dus we zouden op 8 november jl. vier uur doen en we zouden… Als de griffier even stil is dan vertel ik mijn verhaal en dan mag de griffie daarna zeggen wat die ervan vindt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, dit bevalt mij echt niet.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nee maar ik ben tegen u aan het praten en dan vind ik het vervelend dat ik steeds…

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, u spreekt de griffie zeer regelmatig vanaf daar toe en dat moet u echt niet doen. Nee en dat is niet de eerste keer, daar moet u echt mee ophouden. U spreekt uitsluitend de voorzitter en de leden van de raad aan. De griffier is een ambtenaar, u moet daarmee ophouden.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja snap ik, dan begin ik opnieuw. We hebben in het presidium het volgende afgesproken. Vier uur voor het eerste deel, dat was een afspraak waarin we er op 8 november jl. van uitgingen dat we het dan tot en met de tweede termijn zouden behandelen. Dan zouden we de tweede dag, op donderdag, 1,5 uur voor de rest van de vergadering nemen, dat was het idee. Nu hebben we op de eerste dag die tweede termijn niet gedaan, die komt nu, en eigenlijk zou formeel gezien het zo moeten zijn dat we de tijd van 8 november meenemen naar vandaag omdat de tweede termijn nog niet is behandeld. Dus de overgebleven tijd van 8 november zou nu moeten komen plus de 1,5 uur voor de afspraak die we voor deze tweede dag hebben gemaakt. Dat is niet gelukt omdat er geen tijdwaarneming is opgenomen en daarmee heeft de griffie een nieuw voorstel gedaan waarover we het in de presidiumapp al hebben gehad, laten we het dan gewoon oplossen: we pakken een halfuurtje van vandaag af en nog een uur voor de behandeling van de tweede termijn, dan kom je op de twee uur uit. Ik denk dat dit op zich een redelijk voorstel is.

De **VOORZITTER**. Ik probeer u te volgen mevrouw Verkoelen, wat is uw concrete voorstel?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Om die twee uur aan te houden omdat we anders gewoon echt serieus 1,5 uur...

De **VOORZITTER**. Dus uw voorstel is twee uur voor vandaag.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja en dat heeft te maken met het feit dat we gewoon de tweede termijn niet hebben afgehandeld.

De **VOORZITTER**. Dan bent u het dus eens met het voorstel van de voorzitter.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja ja, maar ik wilde het aan de heer Lansink duidelijk maken omdat wordt gedaan alsof we die 1,5 uur… Die hadden we namelijk al staan, die 1,5 uur stond er al voor vandaag.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, op 8 november jl. zijn we een halfuur bezig geweest met een ordevoorstel over of de vergadering wel of niet moest worden voortgezet. Laten we dat niet doen, zonde van onze tijd, maar gewoon tot stemming overgaan. Ik zou uw voorstel als eerste in stemming willen brengen en daarna het voorstel van de heer Lansink.

De **VOORZITTER**. Nee het voorstel van de Lansink zal als eerste in stemming worden gebracht, dat is namelijk het meest vergaande in beperkende zin. Mijn voorstel is het minst vergaand en ik breng in stemming dat de raad vandaag 1,5 uur over de rest van de agenda vergadert. Als u daarvoor bent dan steunt u de heer Lansink en als u daar tegen stemt dan doen wij twee uur daarna de volgende stemronde. Het voorstel is nu 1,5 uur spreektijd voor vandaag.

Het voorstel is met 25 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen.

De **VOORZITTER**. Het voorstel heeft het gehaald, 25 stemmen voor en 18 tegen. Er wordt 1,5 uur verdeeld op de klok. We proberen rond 12.45 uur zoals te doen gebruikelijk een lunch voor u te organiseren en, ik weet niet of dit gaat lukken, maar wellicht valt die samen met een schorsing die na de eerste termijn van de zijde van het college gewenst wordt en ook om tijd te organiseren voor fractieberaad. Mocht dat niet samenvallen dan kan het zijn dat ik eerder schors, afhankelijk van hoe snel het college adviseert. Er is mij verzocht om na de eerste termijn van het college een schorsing te organiseren en dat gaan we ook doen.

7. Begrotingsdebat (voortzetting)
7.1 Debat over de begroting voor 2023 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.8.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we nu aan de eerste termijn van de zijde van het college beginnen, namelijk 7.1 de advisering over de moties. Als eerste wethouder Karremans. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ik heb op 8 november jl. twee moties ingediend en beide zijn in een hele lichte vorm gewijzigd, dat betreft alleen een tekstuele wijziging en het toevoegen van een ondertekenaar. De gewijzigde moties zoals die er nu zijn, zijn al in een eerder stadium met het college gedeeld en het heeft geen invloed…

De **VOORZITTER**. Ik hoop ook bij de raad.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja.

De **VOORZITTER**. Dan nemen we die moties graag in, dan kan het college die ook gebruiken bij de advisering. Kan iemand die moties aanreiken, is er een bode beschikbaar? De heer Vonk is gepromoveerd.
De heer Van Drunen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 16A. Lief, klein stoer zakje

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting;

constaterende dat:
- sinds november 2021 is er in Nederland een verbod op de verkoop en handel van nicotinezakjes zonder tabak;

- Nederland een opmars kent van het gebruik van snus;
- snus een schadelijke werking heeft door de nicotine, namelijk verhoging van bloeddruk en schade aan de vaatwanden;
- het risico op verslaving door de nicotine bij zuigtabak (snus) groot is;
- snus voornamelijk populair is onder minderjarigen;

overwegende dat:
- gebruikende jongeren een mogelijke prooi zijn van criminelen, met name in de omgeving van basisscholen en speeltuinen;
- toenemende populariteit van snus onder Rotterdamse kinderen en - jongeren;
- een nieuw gevaar voor het welzijn van Rotterdamse jongeren opdoemt;

verzoekt het college:
- een brede campagne te starten om kinderen- en jongeren te wijzen op de bijkomende gevaren van het gebruik van snus (vaak verpakt in een lief of stoer blikje);
- deze campagne niet alleen gericht is op het op het gezondheidsaspect maar ook op het gevaar om misbruikt te worden voor geldelijk gewin van criminelen;
- en gemeentelijk beleid te ontwikkelen met als doel het gebruik van snus te ontmoedigen - en tegen te gaan bij Rotterdamse kinderen- en jongeren;
- daarbij specifiek de aandacht te leggen op het weerbaar maken van Rotterdammertjes in de basisschoolleeftijd van 9-12 jaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans, A.R. Oostdijk, F. Elbay, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk, R. Moti en E.P.J. Verweij

Motie 17A. Voor een (winkel)straat om trots op te zijn!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- voorgaande colleges begonnen zijn met een plan voor het opknappen van de Beijerlandselaan;
- vanuit dit voornemen de huidige aanpak van Alliantie Hand in Hand is opgetuigd, welke zich voor tien jaar inzet (2019-2029) voor een vitale lokale economie en een aantrekkelijk woonklimaat op de Beijerlandselaan en Groene Hilledijk;
- deze aanpak gericht is op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, overlast en problematische verhuur, met de pijlers aanpak Ondermijning, Fysiek, Branchering en Woonprogramma;

overwegende dat:
- in het recent verschenen rapport Van Rijn omtrent NPRZ gesteld wordt dat de aanpak op de Beijerlandselaan aansprekend is, ook als signaal naar bewoners;
- de aanpak van Alliantie Hand in Hand heeft geresulteerd tot een significante vermindering van foute ondernemingen, wat de aantrekkelijkheid van het gebied als geheel verbeterd en vermoedelijk verder zal verbeteren;
- een sterke actieve winkeliersvereniging, bonafide vastgoedbeheerders en woningcorporaties een belangrijke rol kunnen spelen in de mate en kans op succes van een dergelijke brede aanpak;

- op de Slinge gewerkt wordt met een BIZ, ondermijning een grote doorn in het oog is en het winkelgebied zichzelf kenmerkt als wijkcentrum voor een groot gebied, waarbij het ontwikkelen tot een 'aantrekkelijke stedelijke boulevard met een combinatie van winkels en andere voorzieningen' als een van de grote speerpunten geldt;
- de Wolphaertsbocht als grote uitdaging het versterken van de samenwerking tussen ondernemers en pandeneigenaren kent, maar daarentegen grote maatschappelijke uitdagingen kent en stevig gebukt gaat onder ondermijnende criminaliteit;
- de Crooswijkseweg vooralsnog geen actieve ondernemersvereniging heeft, waar 'transformatie van een deel van het gebied' geldt als belangrijke opgave, tezamen met het gegeven dat de straat verloedert en gebukt gaat onder ondermijnende criminaliteit;
- deze drie straten op basis van bovengenoemde uitdagingen, problemen, maatschappelijke functie voor de lokale gemeenschap, maar ook de langetermijnkansen, een gericht plan van aanpak verdienen om de omgeving als geheel een stevige upgrade te geven van de leefbaarheid;
- er verschillende potjes zijn waar vanuit deze plannen kunnen worden aangewend;

verzoekt het college:
- het onderzoeken van financieringsmogelijkheden om de aanpak, vergelijkbaar met die van de alliantie Hand in Hand op de Groene Hilledijk/Beijerlandselaan, uit te breiden naar de Slinge, Crooswijkseweg en Wolphaertsbocht/Katendrechtse Lagedijk, zodat de leefbaarheid verbeterd kan worden en fenomenen als (ondermijnende) criminaliteit en verpaupering intensief en structureel aangepakt kunnen worden;
- voor de Voorjaarsnota 2023 te onderzoeken welke integrale aanpak noodzakelijk is voor desbetreffende straten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en D.A. van Groningen

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. Hetzelfde geldt voor GroenLinks, ook na wat overleg is er een kleine wijziging in het dictum van motie 14 gekomen. Dus die dien ik ook opnieuw in.

De **VOORZITTER**. Ook die is bekend bij de raad neem ik aan.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Grotendeels, maar er zit een kleine wijziging in.

De **VOORZITTER**. Het is goed gegaan, de raadsleden kennen hem ook?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). De motie is bekend en we willen graag dat de wethouder adviseert op de nieuwe versie.

De **VOORZITTER**. Ja, dat is de motie 'Daad bij woord, koester en ondersteun mantelzorgers'. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14A. Daad bij woord: Koester en ondersteun mantelzorgers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- Rotterdamse mantelzorgers op dit moment slechts aanspraak kunnen maken op een mantelzorgcadeau in de vorm van een cadeaukaart van € 50,00 of een Rotterdampas met € 25,00 OV-tegoed per jaar;
- een van de gestelde doelen voor de komende collegeperiode als volgt luidt 'Rotterdamse mantelzorgers blijven vitaal en voelen zich ondersteund in hun zorgtaak';
- vanuit het rijk circa € 5 miljoen voor mantelzorgondersteuning aan Rotterdam wordt toegekend waarvan inzichtelijk is hoe € 3,8 miljoen wordt besteed;
- bovenstaande doel gemeten wordt aan de hand van het aantal vragen van mantelzorgers en partners dat bij de Mantelfoon binnenkomt;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord wordt uitgesproken dat mantelzorgers een belangrijke rol in de samenleving vervullen en het college de mantelzorgers om deze reden zal 'koesteren en ondersteunen';
- de opties vanuit het mantelzorgcadeau erg beperkt zijn en wellicht niet voldoen aan de behoeftes van de Rotterdamse mantelzorgers;
- uit de gesprekken met de Mantelfoon veel belangrijke inzichten komen over de vragen en behoeftes van mantelzorgers;
- mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in het beantwoorden van de zorgvraag waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn;

spreekt uit:
- erkenning en dank aan alle mantelzorgers van Rotterdam;

verzoekt het college
- te onderzoeken hoe doelmatig de rijksmiddelen ten behoeve van ondersteuning en waardering van mantelzorgers worden besteed;
- te onderzoeken hoe het mantelzorgcadeau uitgebreid kan worden en in dit onderzoek mee te nemen wat de behoefte van mantelzorgers zelf zijn;
- met een plan te komen over hoe, binnen het huidig budget, de communicatie over de mantelzorgwaardering en ondersteuning kan worden bevorderd;
- hierover binnen zes maanden te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, M.M. Vlasblom, T.J. Vonk en S. van de Peppel

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, ik zocht nog even het nummer op, maar dat gaat te lang duren. Ik heb hier een gewijzigde motie, 'Twee kanten van dezelfde medaille', met dezelfde ondertekenaars die ik opnieuw wil indienen.
De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 74A. Twee kanten van dezelfde medaille

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:

- er in alle Rotterdamse wijken veel initiatieven zijn die bijdragen aan vroegsignalering van armoede en schuldenproblematiek, of die nou klein en informeel of groot en formeel zijn;
- deze initiatieven moeite hebben om elkaar te vinden;
- de gemeente voor een uitdaging staat om deze initiatieven in kaart te brengen;
- de initiatieven niet altijd de kennis hebben om succesvol een signaalfunctie in te vullen;

overwegende dat:
- wijkinitiatieven en informele netwerken in zijn algemeenheid, sneller het vertrouwen krijgen van Rotterdammers in de armoede of schuldenproblematiek;
- wijkinitiatieven daadkrachtiger en efficiënter kunnen optreden als zij de verbinding met elkaar leggen;
- de gemeente er baat bij heeft om structureel te monitoren welke initiatieven er in de wijk aanwezig zijn;
- de gemeente als enige partij beschikt over de middelen om de verbindende rol in de wijk op zich te nemen en om de benodigde kennis onder bestaande en toekomstige wijkpartners- en initiatieven te verspreiden;
- wetende dat in de nieuwe welzijnsopdracht hiervoor aan de welzijnsaanbieders ook opdracht is gegeven om (wijk)partijen aan elkaar te verbinden;

verzoekt het college:
- de komende maanden goed te volgen of de welzijnsaanbieders slagen in het verbinden en versterken van deze partijen - en hierover in het voorjaar van 2023 (voor de voorjaarsnota) te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema, L.S. Vlieger en T.J. Vonk

De **VOORZITTER**. Drie kanten van dezelfde medaille. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). In overleg met de wethouder op 9 november jl. heb ik drie moties die ik aanpas. De eerste is 'Wat wil de Rotterdammer', dat is eigenlijk een niet-noemenswaardige verandering, maar daarin heb ik wel gewezen op de ouderen. 'Geen carte blanche voor de oplopende kosten in de zorg', daarvan heb ik het dictum enigszins aangepast en ik heb in overleg met de wethouder de motie 'Uit de lengte of de breedte' gewijzigd. Dus ik dien drie gewijzigde moties in. Ik heb ze niet met de raad gedeeld want ik ga ervan uit dat ze nu het RIS ingaan.

Motie 59A: Uit de lengte of de breedte!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college constateert dat de beschikbare schaarse middelen het college dwingen om scherpe keuzes te maken;
- er niet alleen een financieel probleem is, maar ook een personeelsprobleem in de zorg;

overwegende dat:
- het stadsbestuur maatregelen wil doorvoeren die zeer arbeidsintensief zijn zoals het toepassen van de menselijke maat in de zorg;
- 50PLUS voor dergelijk maatwerk is maar dat dit ook arbeidsintensief is;

- de personeelsproblemen een algemeen verschijnsel zijn waar we voorlopig nog geen oplossing voor hebben;

draagt het college op:
- in de onderbouwing van het maatregelenpakket voor de € 16 miljoen ook de borging van de menselijke in de zorg garanderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 60A. Wat wil de Rotterdammer?

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- dit nieuwe college de menselijke maat als uitgangspunt wil hanteren in de dienstverlening aan Rotterdammeers met een zorgvraag;
- de te verlenen zorg moet aansluiten bij de behoeften van Rotterdammers;

overwegende dat:
- de grootste kritiek van de Rekenkamer in haar rapport 'Broze Bedoelingen' was dat de gemeente geen idee had waar de Rotterdammer behoefte aan had en er toch een masterplan 'Ouder en Wijzer' is geformuleerd;
- de voormalige wethouder Zorg pas in tweede instantie in gesprek met de Rekenkamer tot de conclusie kwam dat inzicht in de behoefte van de Rotterdammer de basis moet zijn voor de dienstverlening aan Rotterdammers.

draagt het college op:
- niet in dezelfde valkuil te stappen als het vorige college en eerst goed te inventariseren waar de oudere Rotterdammers met onder andere hun verschillende achtergronden behoefte aan hebben;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 62A. Geen carte blanche voor de oplopende kosten in de zorg!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college constateert dat de beschikbare schaarse middelen het college dwingen om scherpe keuzes te maken;
- het college constateert in het coalitieakkoord dat het totale tekort oploopt tot ongeveer € 200 miljoen per jaar;
- het college in de begroting een bezuiniging van € 16 miljoen opneemt;
- het college in juni 2022 aangeeft dat er voor de tekorten een maatregelenpakket gaat opzetten en deze voor de begroting 2023 gaat presenteren;

- het college deze afspraak niet nagekomen is en er geen maatregelenpakket voorligt voor de € 200 miljoen maar ook niet voor de € 16 miljoen voor 2023;

overwegende dat:
- bij de begroting 2023 wel de bezuiniging van € 16 miljoen is opgenomen maar er zelfs geen maatregelenpakket voor deze € 16 miljoen aangeleverd is door het college;
- 50PLUS Rotterdam geen Carte Blanche wenst te geven voor deze beleidsperiode en zelfs niet voor 2023 voor de € 16 miljoen;

draagt het college op:
- de bezuinigingen op te schorten en tekorten uit de algemene reserves aan te vullen;
- de hoogste prioriteit te geven aan het opzetten van een goed maatregelenpakket dat de tekorten van € 200 miljoen voorkomt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Helder. Nog meer technische wijzigingen? Dank u zeer. Dan wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Zoals afgesproken zal ik de moties die op mijn portefeuille zijn ingediend allemaal van een advies voorzien. Allereerst motie 7 van GroenLinks, 'An offer you can't refuse'. Die ga ik helaas wel refusen en ontraden. Dat is de motie over het onderzoek naar een alternatieve financieringsopzet om te kijken of toch een metrotunnel mogelijk is. Er zitten heel veel assumpties die niet kloppen en omissies in die motie, zo hebt u het over € 2,5 miljard. Dat is de goedkoopste variant, prijspeil 2022, je moet rekening houden met einde werk en dan zit je op een veel hoger bedrag. Hij gaat ook uit van een rijksbijdrage die ik totaal niet realistisch vind en die ook niet realistisch is. Alleen al daarom moet ik hem afwijzen, maar we hebben dat commissiedebat ook gehad, een metroverbinding is geen realistische optie, ook niet als je nog een onderzoek voor € 1 miljoen per jaar gaat doen. Dat is het advies op motie 7. Dan motie 8 van GroenLinks over de ov-fiets. Ik sta er positief tegenover, maar in principe is dat gewoon staand beleid en in die zin overbodig. Aan de andere kant sta ik er positief tegenover en kan ik er ook wel mee uit de voeten. Dan motie 24 van de PvdA. Die gaat ook over de brug, dat is eigenlijk een vergelijkbaar verhaal met andere getallen. Het gaat natuurlijk over de brug, maar in die zin ook over de metro en die ontraad ik ook. Dan motie 27, 'Ga nu maar weg, meldt verkeersaso in de gemeentelijke app, van de VVD.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik houd wel van een snelle beantwoording, maar deze gaat wel heel snel. Ik snap dat u het niet met motie 24 en de motie van GroenLinks eens bent, maar misschien kunt u nog wel iets zeggen over de techniek die in de motie wordt toegepast, of dat technisch haalbaar is, en dan kunt u natuurlijk nog altijd wel de politieke opvatting hebben dat u het niet steunt, maar ik zou toch wel graag een oordeel van het college over de techniek horen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ten eerste is een afschrijvingstermijn van 90 jaar zeer ongebruikelijk en ook niet verstandig. Als je kijkt naar de Maastunnel dan zit je op 50 jaar, dan moet je alweer groot onderhoud doen en daar houdt de motie al geen rekening mee. Je hebt dus al te maken met een veel kortere termijn. De langste die we in de stad hebben, was 50 jaar, de Maastunnel. Dat is al heel lang en daar zit niet eens een metro in, dus je zult bij dat soort investeringen mogelijk met kortere afschrijvingstermijnen te maken hebben. Dat maakt het verhaal al onmogelijk, alleen al daarom. Het gaat ook uit van een omslagrente van 1,5%, we zien de rente alweer stijgen dus dat vinden we ook niet realistisch. Het gaat uit van een bepaalde rijksbijdrage die we ook niet realistisch vinden en het gaat ook nog eens niet uit van prijspeil einde werk waar je rekening moet houden met forse kostenstijgingen. Die technische punten ontbreken in die doorrekening waardoor het een veel te rooskleurig verhaal wordt. Dat is de uitleg die ik er summier aan kan geven. Dat was motie 24.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Op zich klinken deze drie punten mij best plausibel in de oren. Zo'n motie is ook bedoeld om ervoor te zorgen dat je eigenlijk geen deuren sluit, luiken sluit of bruggen sluit, net als eerder een motie is aangenomen om ervoor te zorgen dat de uitvoering van de brug zo is dat er eventueel ook zwaarder materieel zoals een metro overheen kan en dan moet je die op termijn ook kunnen financieren. We proberen met deze moties… Het zijn onderzoekmoties, dan kom je er ook achter dat je misschien wel of niet iets over het hoofd hebt gezien. Ik zou toch eigenlijk wel die uitdaging… Misschien is de motie in deze vorm niet goed, maar misschien kunnen we hier wel op een later moment verder over spreken omdat het volgens mij altijd goed is om te kijken of er met een andere rekensystematiek of met andere input toch nog andere mogelijkheden zijn. Dan kun je later vergelijken want volgens mij moet u ook gewoon de koers die u hebt ingezet volgen, maar dat je daarnaast altijd nog kijkt: als ik in the end… Alle plannen zijn pas over vier jaar klaar, of we dan niet zo lang moeten zorgen dat er alternatieve berekeningen in de lucht zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, die afschrijvingstermijn staat natuurlijk gewoon in de wet en dat mag tot 90 jaar, dat even terzijde, maar de omslagrente. Daarvan geeft het college aan 'we zien de rente stijgen, dus we vinden het gebruikmaken van de huidige omslagrente van 1,5% die in de huidige begroting staat niet realistisch', maar tegelijkertijd zie ik dat het college in de begroting wel tientallen miljoenen, honderden miljoenen, aan investeringen voorstelt waarbij wel wordt uitgegaan van die omslagrente van 1,5%, investeringen die ook de komende 10, 20, 30, 40 jaar meegaan. Zou het college een reflectie willen geven op waarom bij de investeringen die het college voorstelt wel een omslagrente van 1,5% kan worden gebruikt en bij dit soort investeringen niet.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik denk dat de wethouder Financiën daar straks even een antwoord op moet geven, maar op al die andere punten alleen al als een van die punten die de PvdA aanhaalt, als die assumptie niet klopt, dan is hij al volstrekt onrealistisch. Dus dat heeft niet alleen te maken met die 1,5% rente. Die 90 jaar is misschien wel wettelijk mogelijk, maar dan heb je te maken met nog veel hogere kosten en dan klopt die € 32 miljoen per jaar niet want dan moet je op een gegeven moment gaan vervangen. Dat is ook een opgave die je naar achteren schuift en die je uiteindelijk wel moet betalen. Dat zeg ik ook tegen mevrouw Bokhove, we kunnen wel blijven onderzoeken, maar dan blijft het even onrealistisch. We hebben het op allerlei manieren bekeken, het is in de commissie en in de raad geweest, we hebben met zijn allen onmogelijk vaak doorgerekend wat de

mogelijkheden zijn, maar ze zijn er niet. Een metrotunnel is niet realistisch, die businesscase is er niet en op basis daarvan kun je hem onmogelijk rondrekenen. Dus dan zou het ook erg zonde zijn om daar vervolgens € 1 miljoen per jaar aan te besteden. Dus dat is onze mening over deze motie voorzitter. Dan motie 29 over informatieborden Biodiversiteit in Rotterdam van Volt. Ik ben met het burgerraadslid van Volt op werkbezoek geweest en het thema was Biodiversiteit. Dit is een prachtige motie die daarop aansluit want wat wij kwamen veel te weinig borden rond bijenlinten tegen om uit te leggen waarom we bepaalde groenprojecten doen. Tegelijkertijd zag ik ook dat heel veel van de borden die er waren aan fietspaden stonden. Dat schiet natuurlijk ook niet op, dus we moeten kijken of we ze kunnen gaan verplaatsen en ze zo goed mogelijk voor wandelaars beschikbaar kunnen maken. Dus die kan ik omarmen. Dan motie 40 van de Partij voor de Dieren over nieuwe bankjes van echt duurzaam materiaal. Daar heeft de Partij voor de Dieren ook schriftelijke vragen over gesteld, dat gaat over Cumaru, en die hebben we natuurlijk ook beantwoord. Diezelfde punten worden in deze motie aangehaald en in die beantwoording hebben we ook gezegd dat we op dit moment aan dat keurmerk voldoen. Ik ga de motie ontraden, maar ik zeg toe dat ik best wil onderzoeken of we meer dan één houtsoort kunnen gebruiken, zodat we niet alleen afhankelijk zijn van Cumaru, maar het is onmogelijk om daar nu mee te stoppen omdat we ook met contracten zitten en dat ook weer heel veel geld zou kosten. Ik wil toezeggen dat we alternatieven gaan onderzoeken zodat we niet alleen afhankelijk zijn van Cumaru, maar tegelijkertijd ontraad ik de motie. Dan motie 41 van de Partij voor de Dieren, daarover zijn ook schriftelijke vragen gesteld. Als u het goed vindt dan maak ik hem even af, die ga ik namelijk omarmen, Dat gesprek met ProRail en NS kunnen we altijd aangaan om er bij hen op aan te dringen dat er in het gebied rond Rotterdam Centraal geen duiven meer worden vergast. Ik heb in de beantwoording en hier in de raad al gezegd dat wij dat zelf niet doen, maar NS en ProRail doen dat wel en wij kunnen dat gesprek met hen aangaan.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Allereerst dank voor de toezegging op motie 41, maar even terug naar motie 40. Hier om de hoek staan bankjes van hout van bomen die er 500 jaar over doen om te groeien en die worden gekapt in het Amazonegebied. Vindt u het zelf niet het toppunt van decadentie dat wij de Rotterdammer op dit soort bankjes laten zitten terwijl dat heel eenvoudig te voorkomen is door gewoon te stoppen met de inkoop van deze prachtige boom. Ik vind het ook heel decadent dat een westers land gaat inkopen in de Amazone, daar prachtige bomen van 500 jaar oud gaat kappen en dat hier iemand met zijn dikke gat op zo'n bankje kan zitten, dat kan toch ook van andere materialen? Ik snap de onwil niet waarom u deze motie niet wilt omarmen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dit hebben we ook beantwoord in de schriftelijke vragen. Die bankjes en dat hout voldoen gewoon naar de keurmerken Duurzaamheid en er zit ook herplant bij, ik denk dat we het daar gewoon niet over eens zijn. We zitten nu ook gewoon in contracten als het gaat om het Cumaru en het hout. Dus ik kan daar niet zomaar uitstappen, maar ik heb toegezegd dat we willen kijken hoe we alternatieven anders dan Cumaru kunnen gaan gebruiken want ik sta natuurlijk open voor mogelijkheden die alternatiever en beter zijn. Dat kan ik erop toezeggen, maar nu ermee stoppen dat gaat gewoon simpelweg niet vanwege de redenen die ik genoemd heb.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik ben toch benieuwd wat het de gemeente Rotterdam zou kosten als u dat contract voor deze houtsoort opzegt. Daar ben ik

dan wel heel nieuwsgierig naar want het kan ook een politieke keuze zijn om gewoon te zeggen: dat vinden wij de moeite waard.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het zijn twee dingen. 1, dat kan ik best voor u uitzoeken, dat moeten we dan even uitzoeken. Het tweede is dat het nu gewoon voldoet aan het duurzaamheidskenmerk. Daar staan wij ook achter en we hebben geen reden om daaraan te twijfelen. De Partij voor de Dieren zegt 'wij zijn het daar niet mee eens en wij vinden dat een andere houtsoort gebruikt moet worden' en dan willen we best naar alternatieven kijken, dat is de toereiking die ik de heer Van der Velden wil doen, maar dat zijn twee verschillende argumenten. Dus 1, we kunnen uitzoeken wat de kosten zijn om er nu mee te stoppen, maar dat zou ik niet doen omdat we ook denken dat het gewoon goed duurzaam hout is en 2, we kunnen in de toekomst kijken of we naar alternatieven kunnen gaan en wat dat zou kosten. Dat kunnen we dan aan de raad voorleggen. Dat wil ik u toereiken, maar verder dan dat kan ik niet gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank voorzitter. Dat met die keurmerken is allemaal leuk en aardig maar dat is hetzelfde met, ik noem maar een voorbeeld, met tonijnvissers. Die vissen op tonijn, dan vangen ze ook 100 dolfijnen, die gooien ze weg of die doden ze en zeggen ze 'het is zo'n duurzaam keurmerk'. Dat geldt eigenlijk ook voor deze bomen. Dat je bomen gaat kappen in de Amazone om hier bankjes van te maken vind ik decadentie ten top en ik vind het ook niet passen bij een stad als Rotterdam. Maar goed u wilt er niet vanaf, jammer.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden, mag ik u erop wijzen dat u op het scherm bekend staat als mevrouw Van de Peppel, ik vermoed dat u verschillende… Ik heb bijna de neiging om te zeggen 'dan moet u uw betoog overdoen', maar ik accepteer hem dan maar. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik ben eigenlijk wel van mijn à propos nu, met wie ik nu gedebatteerd heb, dat begrijpt u wel. Ik hoorde geen vraag overigens, maar de mening van de Partij voor de Dieren is duidelijk, volgens mij heb ik mijn standpunt daar tegenover gezet en daarmee kom ik bij motie 41, ook van de Partij voor de Dieren. Die heb ik net al gedaan, dat is dus omarmen. Dan motie 42 van de Partij voor de Dieren, 'Taakstelling voor bomenplant', die gaat over het aanplanten van 500 bomen, toe te voegen aan het gemeentelijk bomenbestand. Dat is ook onze ambitie en het is mooi om dat ook in die motie vast te leggen om een stok achter de deur te hebben. Niet een stok van hout en zeker niet van Cumaru als ik de heer Van der Velden aankijk, dan zijn we het daar snel over eens. Dan 'Burgerwetenschap voor meer kennis en biodiversiteit, motie 43. Die motie komt eigenlijk iets te vroeg want we zijn nu aan het kijken hoe we citizen science op de beste manier ook hiervoor kunnen inzetten. Nu wordt al direct voorgesorteerd met een app, terwijl we juist ook de functies in apps goed tegen het licht willen houden en we over een aantal functies denken dat die er juist bij moeten, maar we zijn er gewoon nog niet uit met betrekking tot dat citizen science. Ik vind hem iets te vroeg en er zijn ook al landelijke apps om rond biodiversiteit aan citizen science te doen. Om die reden ga ik hem omarmen, ik sta er niet onwelwillend tegenover maar in die zin komt hij op dit moment iets te vroeg. Dan 'Actieplan tegen stroperij', dat is motie 45. Die ga ik omarmen want die draagt mij op bij het Dagelijks Bestuur van het recreatieschap Rottemeren te pleiten voor een gecoördineerde actie op handhaving op stroperij in het gebied. Dat kan ik doen, dus die ga ik omarmen en daar zijn we het ook mee eens. Dan motie 64. Dan mis ik nog een motie van de Partij voor de Dieren over visserij, ik kijk even of ik die… Die is wel ingediend toch? Ja. Die motie heb ik hier nu niet,

maar die doe ik even uit mijn hoofd. Ik weet niet welke motie dat is, maar dat is een motie om visserij in recreatieschap Rottemeren tegen te gaan. O ja hier is hij, dat is motie 39. Sorry, hij zat dubbel. Dat is een motie om bij het Dagelijks Bestuur van recreatieschap Rottemeren te pleiten voor het stoppen met het uitgeven van visrecht in de wateren die tot het eigendom van het recreatieschap behoren. Ik ken de politieke mening van de Partij voor de Dieren, maar vissen is niet verboden en je hebt daar ook gewoon een vergunning voor nodig. Dus in die zin ga ik hem ontraden en daarbij geef ik ook mee: ook al zou je dat doen dan hebben we nog steeds niet, in Rotterdam niet maar ik weet ook in andere gemeenten en ook bij het recreatieschap niet, genoeg capaciteit om daar überhaupt op te handhaven. Om die reden ontraad ik hem. Dan motie 63 van 50PLUS, 'Wordt de Roseknoop niet duur'. Het dictum roept het college op de gunning die gepland staat voor eind november 2022 niet te doen voordat de vakcommissie van de gemeenteraad de renovatie en financiering heeft kunnen bespreken. Dat heeft de gemeenteraad kunnen bespreken, namelijk op 15 juni jl. Dus dat is besproken in de commissie, ik weet niet of mevrouw Verkoelen daar toen bij was. Dat is de dag voordat ik als wethouder Mobiliteit werd geïnstalleerd en dat deed ik toen zelf nog niet, maar daar is het wel besproken en we bespreken op 30 november a.s. het bereikbaarheidsplan in de commissie. Die Roseknoop moet door, we hebben geen andere mogelijkheid om daarmee door te gaan, anders komt de hele planning in de war.

De **VOORZITTER**. Ik stel vast dat mevrouw Verkoelen niet in de zaal is terwijl haar moties wel worden geadviseerd. Misschien kunnen we haar vragen om binnen te treden.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Zal ik even wachten tot ze er is?

De **VOORZITTER**. U kunt gewoon doorgaan.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Oké. Dat is motie 64, 'Wordt de Roseknoop gerenoveerd'. 'Draagt het college op de renovatie van de Roseknoop aan te passen aan de nieuwe situatie waarin het bestemmingsplan Feyenoord City met een nieuw stadion niet meer bestaat'. We doen de Roseknoop niet vanwege Feyenoord City, dat was onderdeel van de gebiedsontwikkeling maar dat houdt verder geen verband met een oud of nieuw stadion. Het gaat namelijk om waterophoging, het gaat om het vervangen van de tramrails van de RET die daar helemaal op zijn en het verkeersveiliger maken van het kruispunt. Die relatie is er in die zin niet, althans niet in de zin van dat het moet worden uitgesteld of aangepast. Dus die ga ik ontraden. U hebt het gehoord op de tv? Mooi. Dan ben ik tot slot bij het amendement van de ChristenUnie, dat is om de 20% korting op de parkeervergunning voor iedereen te schrappen en die alleen aan minima ten goede te laten komen. Dat is een afspraak uit het coalitieakkoord, het is natuurlijk een afspraak die door een aantal partijen in de raad is gemaakt en ik geef mee dat het daartegen in gaat, maar het geeft naar onze mening ook een verkeerde prikkel omdat we het ov en natuurlijk ook andere vormen van vervoer juist willen stimuleren en niet per se alleen de auto. Dat waren de argumenten. Voorzitter, op basis van die argumenten kan ik hem ontraden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter van de orde. De wethouder werd geïnterrumpeerd toen hij onze verkeersasomotie wilde behandelen en ik heb nog geen advies van hem gehoord.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, die motie kan ik omarmen voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Nog heel even kort over het amendement dat zojuist werd ontraden. Ik heb ongeveer 1,5 jaar geleden een initiatiefnotitie 'Onbekommerd parkeren in de wijk' ingediend en die is toen netjes afgehandeld, maar daar is niet zo veel mee gebeurd. Ik constateer eigenlijk dat dit amendement more or less om hetzelfde vraagt en ik wil de wethouder om een reactie vragen want wat hier volgens mij wordt gepoogd en wat ik eerder ook poogde was om te kijken of je voor die eerste parkeervergunning van mensen die echt geen cent te makken hebben en die hun auto wel nodig hebben, daar werken die stimulerende maatregelen wat minder voor, iets van minimabeleid kunt doen waardoor die mensen, waarvoor ook € 10,00 per maand te veel is, wel worden ontzien. Misschien kan de wethouder dat niet nu doen, maar ik wil hem wel vragen of we in de commissie nog een keer kunnen terugkomen op wat we daar dan wel kunnen doen. We hebben eerder een initiatiefnotitie gehad en we hebben nu een amendement, maar we krijgen het kennelijk niet voor elkaar en ik denk wel dat er breed draagvlak voor is.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dit amendement gaat inderdaad direct in tegen coalitieafspraken want die zegt ook 'haal die 20% korting voor iedereen weg' terwijl we die juist hebben ingevoerd omdat we overal binnen de ring weer betaald parkeren gaan invoeren. Dat is natuurlijk wel de context waarin je dat moet zien en daarbij zeg ik ook dat die parkeervergunning nu wordt gebruikt als een inkomensmaatregel om inkomensbeleid te voeren en ik ben van de afdeling Mobiliteit, Parkeren, Plantjes, Bomen en boa's, maar niet van de afdeling Inkomensbeleid. Als de raad dat wil dan zou ik het op een andere manier doen. Als u de minstbedeelde Rotterdammers wilt ondersteunen zijn daar andere mogelijkheden voor, anders dan via de parkeervergunning zou ik zeggen want je krijgt een heel rare vorm van inkomensbeleid op iets wat daar totaal geen verband mee heeft. Voorzitter, dat is de argumentatie die ik daarbij zou willen meegeven want als de heer Segers daar iets mee wil, doe dat dan via een andere weg.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ik ben dat gedeeltelijk met de wethouder eens, maar niet helemaal want het hoort volgens mij wel echt bij mobiliteit. Het is daar echt aan gekoppeld, maar ik stel vast dat het mogelijkerwijs goed is om daar een regeling voor in te dienen, zodat we het er in de commissie over kunnen hebben. Dan kan het college zelf bepalen met welke afvaardiging het komt.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ook alvast steun om het een keer te gaan bespreken want we zien nu dat juist mensen die echt geen alternatieven hebben en die de auto echt nodig hebben moeten gaan betalen terwijl ze de middelen daar niet voor hebben. Mensen die gemakkelijker een alternatief kunnen financieren, daar kan ik het mee…, maar u zegt nu 'we willen mensen stimuleren om het ov te gebruiken', maar u zegt het tegen de mensen die vaak geen alternatief hebben omdat ze een baan ergens in de haven hebben die met het ov gewoon niet bereikbaar is. Het is dus eigenlijk een heel slecht argument, het treft juist de armen. Het zou juist een argument zijn om te zeggen 'dan moeten we iets verzinnen' en als u zegt 'dit is tegen het coalitieakkoord, dit kunnen we niet maken tegenover de partijen die hier zitten' dan kan ik daar nog enigszins in komen, maar dan moeten we echt een andere manier verzinnen. Ik hoop op steun om daar nog eens over te spreken want het is wel onbevredigend dat dit zo blijft hangen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dat nodigt niet uit tot een reactie. Wel een reactie van de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter, het lokt inderdaad een reactie uit. Het is namelijk het vorige college waarin zowel het CDA als de ChristenUnie, toen nog als ChristenUnie-SGP, deel van uitmaakte, die de kosten voor de parkeervergunningen hebben verdubbeld en dit college probeert die schade nog enigszins te repareren.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja sorry dat lokt dan weer een reactie uit, dit is heel makkelijk. Ik legde net heel goed uit wat wij proberen te doen en dat deden wij ook als coalitiepartij in de vorige coalitie met het indienen van een initiatiefnotitie. Ik houd er niet van dat dit op deze manier in een keer van tafel wordt geveegd want het is echt iets anders en het siert de heer Van Drunen niet.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, om even geschiedvervalsing tegen te gaan, deze coalitie gaat de parkeertarieven met in totaal € 100 miljoen verhogen.

De **VOORZITTER**. Goed, volgens mij is alles gezegd. De locoburgemeester.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, even een punt van orde. Ik hoor u dit al twee dagen zeggen en ik hoop dat hij niet als locoburgemeester maar als wethouder Haven antwoordt.

De **VOORZITTER**. Nee hij doet het eerst vanwege zijn coördinerende rol voor het collegebeleid en daarna gaat hij geleidelijk over naar zijn rol als wethouder. Dat zijn beide functies in één verenigd. We doen het overigens al jaren zo dat we de locoburgemeester als eerste het woord geven.

De heer **SIMONS (lr)** (wethouder). Ja dank u voorzitter, ik voeg me graag in de traditie, maar ik ga het nu wel over de moties hebben. Ik heb motie 17 voor me, 'Voor een winkelstraat om trots op te zijn'. Dat is zo'n mooie motie, daar zou toch eigenlijk niemand op tegen kunnen zijn. Het is natuurlijk wel een project van de lange adem, maar er worden ook mooie voorbeelden genoemd en ik zie deze motie ook om eigenlijk... Er lopen al verschillende aanpakken om het allemaal goed samen te voegen en er in het voorjaar van 2023 een mooi overzicht van te geven en te kijken welke financiële middelen we beschikbaar hebben. Dus ik omarm motie 17. Dan krijgen we motie 35, 'Energietransitie gebeurt in de haven'. Daar ben ik het wel mee eens, daar maak ik me ook hard voor en dat wil ik ook graag blijven doen. Dus daarom ontraad ik deze motie. Dan krijgen we de motie 'Strategie voor branchering'. Uw raad heeft in december 2021 een kader Vitale kernen vastgesteld waarin duidelijk staat hoe we die aangewezen gebieden echt vitaal willen houden. Elk gebied is anders en vastgoedeigenaar en winkeliers hebben daar natuurlijk gewoon zelf een groot belang bij, maar die weten ook van de hoed en de rand, hoe het daar zit. De gemeente speelt ook een rol en de gemeente kijkt natuurlijk ook verder dan alleen naar de belangen van de vastgoedeigenaar en de winkeliers. Daarvoor hebt u ook een kader meegegeven. Ja, daar zijn we net een jaar mee bezig en wat u voorstelt is eigenlijk dat we hier in deze raad bepalen wat goed is in Charlois of Hillegersberg. Ik denk dat we dat niet moeten willen, we willen juist meer vertrouwen aan de samenleving geven en nogmaals, het kader is er pas een jaar en in 2024 wordt het geëvalueerd. Dus om deze redenen ontraad ik deze motie.

Dan de motie 'Verbreek alle banden met de fossiele industrie'. Die ontraad ik ten stelligste want we hebben de fossiele industrie eenvoudigweg nodig voor de energietransitie. Volgens mij zag ik op 9 november jl. nog een berichtje van minister Kaag dat er serieus geld nodig is voor de energietransitie. Dat hebben verschillende fracties in deze raad de afgelopen jaren ook aangegeven, zonder betaalbaarheid is het allemaal niet haalbaar. Dus ook deze motie ontraad ik. 'Tot ziens snackkarren rondom scholen'. In eerste instantie vind je dat een sympathiek idee, maar je moet ook kijken of dit in de praktijk het verschil gaat maken. Ik heb een zoon van 13 en ik kan wel een beetje zien waar hij zijn geld aan uitgeeft, dan gaat hij naar de Albert Heijn of met zijn vriendjes naar de Mac. Ik ontraad hem dat ten stelligste en wij proberen hem ook allerlei groenten voor te schotelen waarbij hij dan een vies gezicht trekt. Ondanks dat het ogenschijnlijk een sympathiek idee is, ontraad ik hem toch omdat ik denk dat het weinig zoden aan de dijk zet en het een enorme impact op vijftig ondernemers heeft die ook niet zomaar ergens anders naartoe kunnen. Gelukkig kan ik ook weer een motie omarmen, dat is de motie 'Aardbeien voor een euro ook na werktijd'. Daarbij merk ik wel op dat we ook op de markten zien dat de langetermijntrend is dat er minder mensen naar de markt gaan. We moeten ook kijken naar de kosten als we langer opengaan, maar u vraagt ook om dat goed uit te werken en dat ga ik voor u doen. De motie 'Wijkgericht begroten en rekenen' ontraad ik ten stelligste eenvoudigweg omdat de wijkakkoorden in de maak zijn en hier worden voorgelegd en u alle informatie krijgt. Daar moet wel of geen geld bij en dat gaan we in het voorjaar van 2023 met z'n allen doen. U noemt bijvoorbeeld ook het betaald parkeren, om dat erbij te betrekken, maar dan kunnen we ook de ozb erbij betrekken, allemaal hele ingewikkelde constructies terwijl de ozb klip en klaar in de jaarrekening en de begroting staat. Dus ik wil het graag simpel houden en ik heb in de commissie en in uw raad de begroting voor Wijk aan zet op één A4'tje samengevat en we gaan weer praten over de onderliggende stukken. Ik geef volledige transparantie, maar volgens mij zijn alle ingrediënten om ook gewoon goed inzicht te houden en te kunnen sturen voor u al aanwezig en dat moment komt in het voorjaar van 2023. Daarom is deze motie overbodig en ontraad ik hem.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Het is prima dat de wethouder transparant wil zijn, inzicht wil geven en denkt dat zijn begroting dat ook doet, maar het blijkt dat hij zelf niet zo veel inzicht heeft in hoe de begroting in elkaar zit. Er is geen inzicht in in welk gebied en in welke wijk de middelen van Stadsbeheer, Stadsontwikkeling enzovoort neerdalen. Daar wordt al 20 jaar om gevraagd en dat wordt niet gegeven. Dat was in de tijd van de deelgemeenten al zo en dat is nog zo. Dat was bij de gebiedscommissies al zo en nu weer. Als je een wijkakkoord maakt, gaat het niet alleen over de inhoud, maar ook een beetje over hoe dat dan in de begroting neerslaat en dat inzicht ontbreekt overal in de stad. Dat wordt niet gegeven omdat uw ambtenaren dat niet willen uitzoeken of om andere redenen dat niet willen geven. Dus het is absoluut niet transparant.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ik had eigenlijk verwacht dat de heer Struijvenberg hierop zou reageren want het is oprecht bedoeld om te kijken of we de P&C-documenten voor de raad maar ook voor de stad iets inzichtelijker kunnen maken. Dat is eigenlijk de vraag. U zwaaide in de commissie inderdaad met een papier en daar was ik u ook erkentelijk voor, maar ik had hem eerlijk gezegd toen zelf nog niet zo gemakkelijk kunnen vinden. Bovendien ging dat over de bewoners initiatieven en dat is één onderdeel, zo heb ik het begrepen. Hoe gaaf zou het zijn als je heel gemakkelijk in de begroting en de jaarrekening kunt zien: dit is wat wij in de wijken investeren, opgebouwd uit een aantal componenten. Ik noemde al een aantal voorbeelden in

de motie, maar het is ook aan de uitwerking om te kijken wat wel en niet kan. Ik heb dat heel ruim gelaten: kom met een voorstel en doe een onderzoek. Maar dat het een beetje helderder wordt in de stukken. Ik had daar een reactie van de wethouder Financiën op gevraagd want het is echt puur een vraag over de transparantie in de P&C-documenten.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS (lr)** (wethouder). Ja mijnheer Vonk, het overzicht dat ik u heb gegeven ging over alle aspecten van Wijk aan zet, de hele € 30 miljoen die we daaraan geven. Dus u hebt die transparantie gewoon al.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. De wethouder is aan het woord, u mag niet zomaar het woord grijpen.

De heer **COŞKUN** (sp). Ik zei ook 'voorzitter'.

De **VOORZITTER**. Ja, maar dat moet u niet doen, ik zie u als u gaat staan. Wethouder Simons moest zijn zin nog afmaken. Bent u klaar? Nu wel.

De heer **SIMONS (lr)** (wethouder). De nestor wil het woord.

De **VOORZITTER**. Ruw verstoord. Als u staat, zie ik u en ik zoek altijd een logisch moment in het betoog van de wethouder opdat u een interruptie kunt plegen. Ik heb u gezien.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik wil niet het woord als nestor, maar als lid van deze gemeenteraad namens de SP. Voorzitter, het is echt een misvatting dat het om € 30 miljoen gaat. Wij geven € 3,5 miljard uit in 39 wijken die wij zo hebben ingedeeld. Dat is veel en veel meer dan € 30 miljoen per wijk. Het geld dat we uitgeven slaat neer in die wijken, dat gaat echt over veel grotere budgetten van Stadsbeheer, MO en noem allemaal maar op. Dat inzicht hebben we nu niet en dat krijgen we blijkbaar ook niet van u.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ik zal het nog een keer zeggen. We hebben het in de commissie over Wijk aan zet gehad en u hebt het hele overzicht daarvan gewoon gekregen. Natuurlijk gebeuren er heel veel andere dingen ook in de wijk, gelukkig maar, maar als ik u begrijp dan wilt u eigenlijk geen begrotingsraad meer, maar wilt u een begrotingsraad over 39 wijken en dan moeten we dus 39 begrotingen maken. Dat lijkt me gewoon echt onwenselijk en dat lost niets op, maar mijnheer Vonk, ik ben wel gevoelig voor uw oproep om het gewoon zo goed mogelijk inzichtelijk te maken in de P&C-cyclus en de begroting. Ik denk dat we daar de afgelopen jaren best wel mooie stappen in hebben gezet, maar het kan altijd beter en misschien kan de wethouder Financiën daar nog een toevoeging op doen of herkent hij zich in deze lijn. Nogmaals, in het voorjaar van 2023 krijgen we de input van alle 39 wijken met alles wat ze willen. Ik heb eerder in de commissie al aangegeven dat ik daar ook de kleine kernen bij betrek, dus dat we alles in één keer kunnen voorzien van het benodigde geld om het uit te voeren. Wij als college, ik als wethouder, committeer me aan de target dat we 75% van waar de wijken mee komen halen, dus ik denk dat alle ingrediënten aanwezig zijn en dat we samen serieus werk maken van de behoeften en de noden in de wijk. Dan kom ik toch nog even terug want anders denkt u dat ik deze motie ga omarmen, maar dat ga ik dus niet doen. Ik raad de motie 'Wijkgericht begroten en rekenen' af. Volgens mij heb ik dan alle moties gehad. O nee ik heb er nog eentje, de TROP, een heel sympathieke motie. Ik

heb zelf ook geconstateerd dat het hard nodig is dat er boter bij de vis komt want er zijn al jaren mooie plannen, maar behalve dan natuurlijk dat er een metro is aangelegd en dat het plein daar prachtig is geworden, zijn er ook andere zaken te doen. Dus ik zie dit als een aanmoediging voor het beleid om ook door te pakken. Ik heb in de commissie en net ook al gezegd dat we in het voorjaar van 2023 komen met een overzicht van alle plannen die de afgelopen jaren zijn gemaakt met daarbij wat ze kosten en hoe we daar echt daadwerkelijk werk van gaan maken. Ik ben ook wethouder Kleine kernen, ik wil daar natuurlijk goed invulling aan geven, met serieus geld daarvoor en dat de mensen in de kleine kernen het gevoel hebben dat ze er echt bij horen en dat horen ze ook. Dus dank u voor deze motie, die omarm ik.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Wethouder Financiën.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik moest nog reageren op een vraag van mevrouw Elfilali van 8 november jl. over duurzaamheid als subsidiecriterium. De subsidieverordening maakt het op zich al mogelijk om bij subsidieregelingen verplichtingen op te nemen, ook bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, maar ik denk dat het wel mogelijk moet blijven om ook bijvoorbeeld als individuele bewoner een eenvoudige subsidie aan te vragen. Als we daar allerlei doelen aan koppelen, over duurzaamheid maar het kunnen ook andere nuttige doelen zijn, denk ik dat we ons doel voorbijschieten. Per subsidieregeling kan het dus wel. Voorzitter, de moties.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter en ook dank voor het antwoord van de wethouder. Ik heb zelf ook geconstateerd dat het inderdaad mogelijk is, maar mijn vraag was eigenlijk… Misschien in technische tijd want ik ben mijn vraag nu misschien een beetje aan het herhalen. Mijn vraag was eigenlijk of het college bereid is om duurzaamheid strakker en dus eigenlijk meer te verankeren ofwel in de subsidieverordening ofwel in de onderliggende regelgeving. Ik ben het er natuurlijk helemaal mee eens dat je ook andere doelen moet kunnen blijven stimuleren, maar mijn vraag ging specifiek over of dit mogelijk is.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Mijn antwoord is: nee, niet in de subsidieverordening. Het kan wel in subsidieregelingen, maar dan moeten we per regeling en per subsidie bekijken waar u het wel wilt, maar in de verordening, waarvoor ik verantwoordelijk ben, zeg ik: doe het niet want we belasten allerlei initiatieven in de stad dan te veel met in dit geval duurzaamheid, maar je kunt ook op allerlei andere punten natuurlijk zeggen: dit is toch ook goed en dit is ook nuttig. Dat is allemaal waar, maar ik ontraad u om dat centraal in de subsidieverordening te stoppen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voor de verheldering. Kan ik hieruit opmaken dat er een exercitie komt en dat we inderdaad per subsidieregeling gaan kijken of we duurzaamheid daar strakker in kunnen verankeren?

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Nee, maar het staat natuurlijk ieder raadslid, ook mevrouw Elfilali, vrij om dat debat te voeren bij het bespreken van subsidieregelingen met alle vakwethouders, ook met mij als vakwethouder voor de subsidies die onder mij vallen. Dat zou dan de aanvliegroute zijn en dan ligt het voor de hand dat over de ene

subsidie waarschijnlijk niet zo veel wordt gevraagd, maar misschien over de andere wel. Voorzitter, dan de moties. Motie 18, 'Werken voor de stad moet lonen' van de PvdA en anderen. Over dit idee is eerder gesproken met wethouder Vreugdenhil en dat zal ik allemaal niet herhalen, ik geloof dat de indiener daar al naar verwees. Vandaar ook de laatste bullet om te lobbyen bij het rijk om wettelijke beperkingen weg te nemen. Als gemeente zelf, als gemeentelijke organisatie, hanteren we dat minimumloon van € 14,00 al en het is helder waar wij staan, maar de wettelijke beperkingen gaan wel verder dan Nederland. Er zijn ook Europese aanbestedingsregels en dat betekent niet alleen lobbyen in Den Haag, maar ook lobbyen in Brussel en dat wordt een vrij ingewikkelde en langdurige lobby waarvan ik me afvraag wat de kans op succes is en als het al succesvol zou zijn, na vele jaren dan dus, wordt de uitvoering daarvan nogal lastig want dan moet je van ieder bedrijf checken wat die wel en niet aan lonen betaalt. Niet getreurd, het is een stuk gemakkelijker om in Nederland een wettelijk minimumloon van € 14,00 in te voeren. Als dat wordt ingevoerd, hoef je die looneis eigenlijk de facto niet meer te stellen en hoef je ook niet bij al je aanbestedingen te bekijken of ze ergens nog een loon onder dat bedrag betalen. Dus om die reden ontraad ik motie 18.

De **VOORZITTER**. Een interruptie van mijn kant. Wethouder Karremans was vergeten op een motie te preadviseren. Als hij dat nog even tussendoor mag doen. Mijnheer Moti is inmiddels gaan staan, dat eerst maar even.

De heer **MOTI** (pvda). Laten we eerst het debat over motie 18 afronden. De motie vraagt om daar waar wij zelf al € 14,00 als minimumloon kunnen invoeren, dat is het eerste dictum en het tweede dictum is om de belemmeringen weg te nemen, dat ook te doen. Ik ben blij dat het college van mening is dat € 14,00 de norm moet zijn en daarvoor ook bij het rijk wil lobbyen, maar wij vragen ook om dat te doen daar waar we het zelf kunnen doen en in kaart te brengen waar we dat zelf niet kunnen, om dat te onderzoeken. Daar eindigde het debat de vorige keer en met deze motie willen we dat een stap verder brengen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dan ben ik wellicht niet helemaal goed geïnformeerd over het verleden. Ik heb begrepen dat dit deel van het debat met de heer Vreugdenhil is gewisseld en dat daarom de laatste bullet kwam. Daarom ging ik alleen even op de laatste bullet. Ik wil wel op de andere bullets ingaan, maar ik had het idee dat ik dan dingen zou gaan herhalen, over het proportionaliteitsbeginsel en dat soort zaken, of heb ik dat mis want dan moet ik dat inderdaad nog doen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). De vorige keer heeft de PvdA een motie ingediend om het in te voeren. Het college heeft toen geantwoord: we zouden dat graag willen want we zijn ook voor € 14,00, maar er zijn juridische belemmeringen om dat te doen. Daar borduurt deze motie voort. Dat werd een soort welles-nietesdiscussie tussen de raad en het college, in ieder geval tussen de PvdA-fractie en het college en vandaar dat wij nu deze motie indienen. Laat het zien, onderzoek dan wat die belemmeringen zijn, daar willen we graag inzicht in hebben. We willen ook kijken of de gemeente die belemmeringen zelf niet kan wegnemen en daar waar de gemeente die niet kan wegnemen, in overleg met het rijk te treden.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Het antwoord is dat ik ze niet kan wegnemen, dus bij dezen het onderzoek. Je hebt te maken met het proportionaliteitsbeginsel dat je bedrijven in Nederland… Zolang we hier de wetten en regels hebben die we hebben en we ook nog Europese aanbestedingsregels hebben, die er nu eenmaal zijn en die wij allemaal, ook in Nederland en ook als gemeente Rotterdam, moeten hanteren, kunnen we niet eisen dat een bedrijf waarmee wij zakendoen minimaal € 14,00 per uur betaalt, dat gaat niet. Dus of je verandert die regel, maar dat is nogal ingewikkeld, ik vraag me af of er dan langjarig kans op succes is en als het al lukt is het qua uitvoering enorm ingewikkeld, waarom zouden we dat dan toch proberen als de andere route veel logischer is, kijken of er in Nederland een minimumloon van € 14,00 kan worden ingevoerd, dan ben je klaar.

De heer **MOTI** (pvda). Deze uitleg wordt door heel veel mensen in dit land betwist, onder andere door de vakbonden die honderden juristen in dienst hebben en vandaar dat ik u vraag om dat juridisch te onderzoeken, daar gaat deze motie over.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ik weet niet wat zo'n onderzoek nog meer naar voren gaat brengen dan de kern die ik zojuist weergaf. Het heeft geen zin om alle subsidies dan… Kijken waar wel en niet en het antwoord is niet. Dus dan hoef ik niet al die verschillende subsidies langs te lopen want dit is het algehele antwoord voor de subsidies… Sorry, voor de inkoop en aanbestedingen. Excuses ik bedoelde dus inkoop en aanbestedingen. Ik vraag me dus ook af waarom we zo'n lobby zouden doen voor de belemmering die ik constateer als een andere route mij veel korter, veel succesvoller en veel beter uitvoerbaar lijkt.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nogmaals, het college gaat uit van de premisse dat het proportionaliteitsbeginsel wordt geschonden als je in de inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden een minimumloon hanteert. Dat wordt door heel veel juristen in het land betwist en zolang het college daaraan vasthoudt, komen we natuurlijk geen stap verder. Vandaar dat wij vragen het te laten zien. Ik wil de opvattingen van het college getoetst hebben, dat willen we onderzocht hebben.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik kan enerzijds het standpunt van de heer Moti wel begrijpen, maar tegelijkertijd begrijp ik ook uit de woorden van de wethouder dat er wel enigszins onderzoek heeft plaatsgevonden op basis waarvan hij dit standpunt inneemt, dat dit onderzoek is gedaan door de juristen van de gemeente en dat op basis van dit onderzoek een onderbouwd standpunt wordt meegegeven.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dit wordt wel heel gek want voor de verkiezingen was het notabene mevrouw Mohamed-Hoesein die hier op het podium van het stadhuis met veel trots zei 'wij gaan voor die € 14,00, wij zetten onze handtekening', de heer Simons was daar ook bij, die deed hetzelfde, en nu zeggen ze 'wat we hebben getekend dat kan helemaal niet'. Als u dat wist, waarom hebt u daar dan een handtekening onder gezet? U draait gewoon, geef dat gewoon toe en ik wil dit gewoon onderzocht hebben, ik wil gewoon van juristen zien dat het klopt wat dit college zegt want we hebben hier geen juristen achter de

tafel. Waarom blokkeert u dat onderzoek, waarom wilt u niet gewoon juridisch uitgezocht hebben of dat wel of niet kan, waarom slikt u wat het college hier zegt voor zoete koek terwijl u wel een handtekening hebt gezet en bij de FNV-manifestatie mooi weer speelde?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, dit is het omdraaien van wat ik zeg, dit is eigenlijk gewoon het omkeren van wat de wethouder zegt. De wethouder gaf twee routes aan om dat te bereiken en u kiest ervoor om één route te benadrukken, namelijk de route met de meeste weerstand. U kiest er dus voor om ervoor te zorgen dat er meer hobbels op de weg komen om die € 14,00 per uur te realiseren. Dat is wat verteld moet worden en niet dat u hier staat te roepen: laat het onderzoeken, laat de juristen er werk op zetten, laten we nog meer mensen daarmee aan de slag laten gaan. Er is kennelijk al duidelijk onderzoek gedaan, dat geeft de wethouder aan, er is een standpunt ingenomen, de andere route kan worden gevolgd en misschien ook veel sneller tot uitvoering komen. Ik vind het jammer dat u ons tegenover elkaar plaatst terwijl inderdaad ook ik, daar mijn handtekening heb gezet en ook ik daar tot nu nog voor vecht.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter en daar zit juist de pijn want we hebben onze handtekening gezet onder de route dat we het als Rotterdam zelf zouden doen. Dat stond in de tekst, dat werd ons gevraagd en daar hebben we onze handtekening onder gezet. Daar heeft mevrouw Mohamed-Hoesein haar handtekening onder gezet, daar heeft de heer Simons namens Leefbaar Rotterdam zijn handtekening onder gezet. Rotterdam zou dat zelf doen, maar nu duikt u daarvoor weg en schermt u met juridische belemmeringen. Laten we dan die juridische belemmeringen in kaart brengen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ik scherm niet met juridisch onmogelijkheden, ik geef juist aan dat de route die deze gemeente, dit college, zegt te willen inzetten te willen volgen. Ik merk ook dat ik harder ga schreeuwen, maar dat maakt het punt niet beter of slechter, het maakt het punt alleen maar slechter mijnheer Moti. Ik denk dat we hier wel gewoon samen kunnen optrekken. Ik nodig u uit om daarin samen op het trekken om het wel te realiseren en niet te roepen om iets wat eigenlijk niet klopt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ja voorzitter, over manifesten heb ik niets te zeggen, maar wel als wethouder over dit idee. Dan voeg ik nog expliciet iets toe aan de redenen die ik al heb genoemd. Zelfs als… dan is de uitvoering daarvan nogal gecompliceerd, om bij alle bedrijven waarmee we zakendoen te checken wie hoeveel loon gaat krijgen. De betere route voor de mensen zelf is om te pleiten voor een wettelijk minimumloon van € 14,00, dan ben je klaar. Dat is reden 2 en daarom ontraad ik deze motie.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Nu doet de wethouder weer net of het leven moeilijk is. Er staat helemaal niet dat je moet onderzoeken of dat allemaal bij de aanbestedingsregels, bij de procedures… Bij de bestekken die u zelf schrijft kunt u gewoon opnemen dat u dat wilt en bedrijven die dat niet doen, kunnen misschien naar Europa gaan en zeggen 'wij willen onze

mensen maar € 10,00 in plaats van € 14,00 geven', maar ik denk niet dat een bedrijf dat doet. Dus neem het gewoon op als verplichting en anders kun je niet meedingen naar werk voor de gemeente Rotterdam. Dat is helemaal niet ingewikkeld, dat is gewoon besluiten om dat in alle bestekken en aanbestedingen op te nemen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dan is de vraag of dat ook de route van de heer Moti is; hanteer het in je bestek, maar controleer het niet. Als men inschrijft en zegt 'wij betalen € 14,00' dan is het goed. Daar gaat de heer Coşkun toch op in, op dat deel van mijn betoog, dat het lastig te controleren is? Hij zegt 'dat is helemaal niet lastig te controleren, je neemt het gewoon op in je bestek'. Oké maar dan hoeven we het dus niet te controleren, volgens hem in ieder geval.

De heer **COŞKUN** (sp). Nee precies, maar gelukkig hoeven we dat niet alleen te doen, net zo goed als we niet alleen hoeven te controleren of ergens sprake is van kinderarbeid of dat er in China sprake is van weet ik veel wat. Dat staat ook algemeen in de publieke belangstelling, dat je zakendoet met fatsoenlijke bedrijven en niet met bedrijven die minder dan € 14,00 betalen. Dat is gewoon een standpunt, dat kun je vastleggen in je bestek, dat is ook niet zo moeilijk om te controleren en als er dan een bedrijf komt uit Griekenland of weet ik veel waarvandaan die ook werk voor de gemeente Rotterdam wil doen maar zich niet wil houden aan die € 14,00 dan zeg je: jammer, dan doet u niet mee.

De **VOORZITTER**. U verdergaan.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Helder voorzitter. Dan is het betoog van de heer Coşkun in ieder geval, ik weet niet of de heer Moti dat steunt maar goed dat moet hij dan zelf maar zeggen, neem het gewoon op en dan is het klaar. Dan vervalt mijn argument dat het zo lastig te controleren is want dat hoef je dan niet te doen. Hij maakt non-verbaal wat misbaar, maar dat is dan toch gewoon hoe het zit? Ik wil wel weten waar nu om wordt gevraagd voorzitter. Ik heb twee argumenten om het niet te doen. 1, wettelijk-juridisch en 2, uitvoerbaarheid. De heer Coşkun zegt 'het is wel uit te voeren, u neemt het gewoon op in het bestek'. Nee, ik denk ook niet dat wij bij ieder bedrijf waarmee wij zakendoen checken of er geen kinderarbeid plaatsvindt wat gewoon niet mag, dat gaat niet, maar de heer Coşkun zegt: zo doe je het hier ook, je neemt het op in je bestek en als iemand zegt 'dat doe ik, dat is oké' dan klaar. Of niet want wat zegt hij dan, 'je moet het wel controleren'? Dat is ook goed, maar dan komt mijn argument dat het lastig te controleren is weer naar voren.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Het college, de wethouders, moeten altijd controleren of iedereen zich aan de wettelijke regels houdt, maar als een bedrijf zegt dat het iedereen minimaal € 14,00 gaat betalen dan ga je ervan uit dat dit ook gebeurt en als blijkt dat dit niet gebeurt dan heb je een ernstig gesprek met dat bedrijf neem ik aan.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Helder, de heer Coşkun pleit voor: controleer het niet, maar zijn er signalen dat… dan kun je die natuurlijk uitlopen. Nu toch weer wat misbaar voorzitter. Ik ontraad de motie. Voorzitter, dan motie… Pardon, de heer Karremans.

De **VOORZITTER**. Ja even tussendoor, hij zit op hete kolen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja met excuus van mijn kant voorzitter want er is nog een motie van DENK, motie 56 over deelscooters: om een plan van aanpak op hoofdlijnen te maken om parkeerplaatsen te realiseren voor deelscooters of tweewielers om overlast tegen te gaan. Ja, hoe heb ik zo'n goede motie over het hoofd kunnen zien, ik omarm hem voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder van Financiën, u kunt verdergaan.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dank voorzitter. Motie 26, 'Doelmatigheid in dienstverlening' van de VVD en D66. Hierin wordt de Berenschotmethode als optie genoemd, het zou ook een andere methode kunnen zijn, maar bijvoorbeeld de Berenschotmethode om te bezien of deze ons zou kunnen helpen de doelmatigheid van onze bestedingen verder in kaart te brengen. Dat lijkt me interessant om te bekijken en dan gaan wij zien wat ons dat verder oplevert, dus ik wil u die motie aanbevelen. Motie 38, 'Erken het risico van klimaatschade' van de Partij voor de Dieren en anderen. Voorzitter, de klimaatschade an sich is natuurlijk heel breed te interpreteren, maar ik zou de motie willen uitvoeren, waarbij ik wel enige ruimte vraag om tot de goede en ook werkbare invulling te komen. Als ik het zo lees, tussen de regels door misschien, heeft de motie dat ook in gedachte omdat de mogelijkheid van klimaatschade als restrisico op te nemen, ook nog wordt vermeld. Dus ik omarm motie 38 daarom. Motie 50, 'Brede welvaart' van de Partij voor de Dieren. Onze tweejaarlijkse Staat van de stad is opgebouwd aan de hand van de zogenaamde Sustainable Development Goals, die geven invulling aan het brede welvaartsbegrip en omdat er al voor is gekozen om die te hanteren, ontraad ik deze motie. Dan de amendementen E en F van de PvdA en 50PLUS, als u het mij toestaat dan behandel ik die in één keer. Deze amendementen stellen voor om de Afvalstoffenheffing met 7,9% en de rioolheffing voor woningen met 6,3% te verhogen, ik geloof dat de rioolheffing voor bedrijfspanden ongemoeid wordt gelaten. Het college heeft bewust gekozen voor de tarieven zoals het die in onze verordeningen voorstelt en daarom ontraad ik deze amendementen, maar we weten dat deze amendementen natuurlijk wel samenhangen met het achterliggende doel van de amendementen C en D, daar zal mijn collega op reageren. Tot slot amendement J, 'Wachtkamer woonakkoord' van de ChristenUnie en anderen. Bij dit amendement wordt bepaald dat de bijzondere erfpachtbaten eerst naar het onderwerp Wonen moeten gaan en dat het restant daarna regulier kan worden ingezet. Het college maakt liever een totale afweging bij het besteden van onze middelen in plaats van ons nu al vast te leggen op één specifiek onderwerp en daarom ontraad ik dit amendement.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Volgens mij wordt het amendement net verkeerd uitgelegd. De bedoeling is om het geld te parkeren om te kijken, afhankelijk van de uitkomst van het Woonakkoord, niet dat het geld dan vervolgens naar wonen moet, maar wel een deel zodat je het geld snel beschikbaar kunt stellen. Dat is net even anders dan hoe u het net zei. Zo is het bedoeld.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ik heb niet geprobeerd dat anders te interpreteren of te verwoorden. Het restant komt dan beschikbaar voor reguliere besteding, zo noem ik dat even; andere zaken. Eerst wonen en dan de rest. Ik moet het amendement ontraden, sorry voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik kan vrij kort zijn, ik heb een motie en een amendement. Ik begin bij de motie van de Partij voor de Dieren over fossielvrij onderwijs. Die motie is vaker ingediend en ik denk dat de fractie van de Partij voor de Dieren inmiddels weet wat het antwoord hierop is. Wij gaan niet over het curriculum of het lespakket dat op scholen wordt aangeboden. U kent mijn lijn daarin ook, geen politieke inmenging vanuit de gemeente Rotterdam omdat ik weet dat er verschillende wensen binnen deze gemeenteraad leven en ik denk dat het niet verstandig is om de scholen vanuit hier allerlei dingen ten aanzien van de inhoud op te dragen, dus die moet ik helaas ontraden. Dan ligt er ook een amendement van de fractie van de PvdA over amendement K, dat ik helaas ook moet ontraden. Het gaat hier om een incidentele bijdrage van een heel oude motie die inderdaad voorligt. Ik herken het knelpunt heel erg, maar ik wil heel graag de tijd krijgen om op een later moment goed te kijken hoe we dit eventueel structureel kunnen regelen.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dat laatste hoor ik dan maar als een toezegging. De motie krijgt bijna een koperen jubileum, hij is uit 2013. Ik hoop dat we dat niet vieren.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ik ben het met heer Engberts eens dat hij er al veel te lang ligt en ik zou ook heel graag nog in deze collegeperiode, sterker nog zo snel mogelijk willen afdoen, maar geeft u mij de tijd om er goed naar te kijken, ook omdat ik het structureel wil regelen. Het gaat hier om een eenmalige bijdrage. Voorzitter, dat was het van mijn kant. Dank u zeer.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ik heb een aantal amendementen en moties en ik begin met amendement A van GroenLinks, 'Put your money where your mouth is'. Die moet ik helaas ontraden. We zetten € 100 miljoen in voor het duurzaamheidstransitiebudget en daarvoor gaan we zo veel mogelijk bij het rijk halen, dat hebben we natuurlijk uitgebreid besproken en uw voorstel gaat hier tegenin door al een financiële claim neer te leggen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). De € 100 miljoen is opgebouwd uit de € 20 miljoen die u hier zelf organiseert en het is helemaal niet duidelijk of de resterende € 80 miljoen ook komt. Hebt u gedacht in scenario's, hoe u ervoor zorgt dat er alsnog financiering komt als het rijksbudget niet volgt, waar wilt u dat vandaan halen? Dat vind ik niet terug in de begroting en wat dat betreft is het altijd prettig als er mensen meedenken om ervoor te zorgen dat het wel wordt gevuld. Een deel van het budget dat we daarvoor willen vrijmaken zien wij bijvoorbeeld ook in de volgende motie, 'Rotterdam Paris Proof'.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik begrijp uw behoefte. We hebben gezegd dat we zo veel mogelijk met landelijke middelen vullen. Daar zijn wij nu druk mee doende en als het allemaal niet lukt, kijken wij later hoe we dat verder gaan doen, maar daar loop ik nu niet op vooruit en ik moet dit amendement ontraden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik hoor hierin een toezegging. Op het moment dat er geen rijksmiddelen komen, zorgt u voor wijzigingen op de lopende begroting om te zorgen dat alsnog € 100 miljoen gegarandeerd kan worden uitgegeven.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dat heb ik niet gezegd. Wij doen ons uiterste best om dat op allerlei manieren te vullen en ik loop daar niet op vooruit, dat is wat ik zei.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Regeren is vooruitzien en ik roep de wethouder op om in ieder geval ook met een plan B te komen. Dat is misschien wel een beetje in lijn met de Partij voor de Dieren, dat u ons er stante pede over informeert op het moment dat de financiering van het rijk niet loskomt omdat u bijvoorbeeld onvoldoende cofinanciering hebt omdat u daar niet voldoende geld voor hebt vrijgemaakt, dat u niet probeert mensen zand in de ogen te strooien door te zeggen dat dit geld er wel komt, maar dat er alsnog boter bij de vis komt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik blijf bij mijn eerdere antwoord, wij zorgen ervoor dat wij zo veel mogelijk geld overal vandaan organiseren en later volgt hoe dat allemaal uitpakt. Het amendement 'Begroting goed verhuren en opkoopbescherming'. Ook dit moet ik ontraden omdat het tegen het coalitieakkoord ingaat, in ieder geval de middelen die we daarvoor hebben neergezet. Dan heb ik de motie 'Rotterdam Paris Proof'.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Kan er iets meer toelichting worden gegeven op welke punten dit tegen het coalitieakkoord ingaat?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Wij hebben in het coalitieakkoord afgesproken om daarvoor een bepaalde hoeveelheid middelen vrij te maken en zo is dat ook vertaald in de begroting. Dit is de begroting zoals we die nu voorleggen en daarom gaat hij daar tegenin.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik kan me niet herinneren dat ik in het coalitieakkoord heb gezien dat het gehalveerd zou worden, maar er komen natuurlijk ook wettelijke verplichtingen en wettelijke mogelijkheden op ons af. We willen die allemaal heel graag inzetten. Op welke manier willen de wethouder en het college dat financieren?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). U loopt nogal op de zaken vooruit. Dat is in 2024 en we hebben het nu over de begroting 2023, daarvoor kunnen we gewoon het werk doen dat we moeten doen.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). In de beantwoording van onze technische vragen werd gesteld dat we niet kunnen doen wat er aan wettelijke verplichtingen komt als het budget zo blijft. Ik vraag me toch af hoe we dat gaan betalen.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik heb de beantwoording van de technische vragen niet helemaal scherp, maar we hebben nu een bepaalde inzet op Goed huren-verhuren en die inzet zou worden stopgezet per 2024. Wij hebben in de onderhandelingen besloten om toch een deel daarvan door te zetten, maar gezien de knelpunten hebben we het vanaf 2024 niet volledig doorgezet. Dat gaat over de huidige aanpak Goed huren-verhuren. Er komt een Wet goed verhuurderschap aan waarbij wel degelijk uitvoeringsbudget komt, niet heel veel, vooral om dat meldpunt in te richten en verder handhaven wij dan de algemene regels. Dat moet volgens ons te doen zijn met dat budget, maar dan moeten we natuurlijk wel kijken hoe we die algemene brede aanpak Goed huren-verhuren zoals we die nu in gang hebben gezet kunnen doorzetten. Daar zijn wij nog goed naar op zoek, we kijken daar nog scherp naar en ik kan nu nog niet concreet zeggen hoe dat eruitziet.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). We wisten uit de beantwoording van de technische vragen een ding zeker, dat het weinig is om te doen wat we willen. Ik zie toch wel een soort patroon in dit college: onze ambities en de vervulling daarvan zijn afhankelijk van wat er van het rijk komt. We weten dat we er bij nieuwe wetgeving eigenlijk wel vanuit kunnen gaan dat het altijd te weinig is. Dus dit amendement helpt deze wethouder en het college om de ambities waar te maken en wat ons betreft blijft hij van harte aanbevolen aan de raad.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik begrijp uw punt heel goed, we moeten ook heel scherp kijken wat we wel en niet gaan doen. We zitten inderdaad ook met grote financiële problemen op het terrein van de zorg, we moesten allerlei keuzes maken en dit is zoals het nu uitpakt, maar we kijken echt scherp hoe we ervoor zorgen dat we de noodzakelijke dingen kunnen blijven doen. Daar zijn we nu nog niet uit en vooralsnog zien wij dat we in dat programma niet de volledige aanpak kunnen doorzetten. Dat is de terechte constatering, maar we doen ons best om dat wel voor elkaar te krijgen. De motie 'Rotterdam Paris Proof'. Ook deze moet ik ontraden. Zo hebben we het ook in de toelichting op het programmaonderdeel en de begroting Energietransitie vormgegeven, de uitstoot in de gebouwde omgeving maakt integraal onderdeel uit van de targets die we hebben neergezet. Dus een extra target er bovenop is een extra belasting van de administratie en wat ons betreft zit het gewoon in de targets die gaan over de CO_2-uitstoot in de hele stad en dan nemen we de gebouwde omgeving, de mobiliteit en uitstoot elders mee. Dus daar zit hij in en deze moet ik ontraden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Mevrouw Zeegers heeft als klimaatwethouder het programma Paris Proof zelf ondertekend, niet alleen de ambitie, en dan is het best logisch dat wij als raad kijken hoe u uitgaven gaat doen en inzet gaat plegen om dat ook uit te voeren. Kijken we na vier jaar of het gelukt is of kunnen we ook van tevoren kijken of die ambitie… Wij vragen om een routekaart om ook daadwerkelijk te kunnen toetsen of we de stappen zetten en of we die voldoende snel zetten. We willen gewoon een wethouder die controleerbaar is op haar targets en dat wij eventueel tussentijds kunnen bijplussen en eventueel de gemaakte keuzes om Rotterdam klimaatneutraal te maken kunnen wijzigen. Hier wordt gevraagd die ambitieuze afrekenbare doelstellingen te formuleren, maar ook ons voor de voorjaarsnota van 2023 een routekaart te presenteren. Dat lijkt me echt niet te veel gevraagd.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik ben het helemaal met mevrouw Bokhove eens dat het college goed afrekenbaar moet zijn, vandaar dat wij die targets in de begroting hebben neergezet en daarbij ook hebben gezegd: op het moment dat wij duidelijkheid hebben over hoe de zaak financieel in gang wordt gezet en wat we wanneer kunnen doen dan gaan wij meer concrete informatie aan die doorloop toevoegen. Je kunt het nu al per jaarschijf volgen, nog niet over de volle breedte maar over een aantal zaken wel en zo zijn wij dan afrekenbaar. Ik heb u ook toegezegd te komen met een plan van aanpak om dat target te halen, die toezegging heb ik ook gedaan. Ik zal begin 2023, laten we zeggen in het eerste kwartaal, met een plan daarvoor komen en dan we moeten natuurlijk ook afspreken hoe we de voortgang monitoren. Ik kan me goed voorstellen dat we daar dan concretere afspraken over kunnen maken. Voor nu moet ik deze ontraden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik vind dit wat teleurstellend en ik moet ook een aantal dingen concluderen, namelijk dat we pas over een jaar weten wat de wethouder precies wil gaan doen. Dan is er nog drie jaar om het uit te voeren terwijl er dan nog niet eens duidelijk is of er wel voldoende financiering voor is. Zo gaan we natuurlijk echt achter de feiten aanlopen. Ik voel hier zo veel meer urgentie, maar de wethouder zegt steeds 'stil maar, wacht maar, het komt allemaal wel'. Ik vind het echt heel spijtig. We hadden deze motie bedacht om u een beetje aan te moedigen, maar u wilt die uitdaging niet omarmen, dat vind ik jammer.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Waarvan akte. Op zich is het niet heel vreemd, het duurt altijd even voor je plannen en afspraken hebt gemaakt, dus het lijkt me helder dat wij die tijd ook nodig hebben. Er is inmiddels ongelooflijk veel geld richting Rotterdam gegaan, we gaan binnenkort mogelijk ook een Just Transition Fund openstellen. Er zijn ongelooflijk veel gelden en wij willen kijken hoe we die zo veel mogelijk in Rotterdam kunnen inzetten en daar ook onze targets aan verbinden. Dat daargelaten. Motie 4, 'Energietransitiefonds ook beschikbaar voor energiecoöperaties'. Het lijkt ons goed om te kijken in hoeverre energiecoöperaties onder dat fonds kunnen vallen. Het lijkt mij in ieder geval een nastrevenswaardig doel en deze zal ik graag omarmen, we gaan ons best om dat ook te regelen. Motie 5, 'Haalbaar en betaalbaar collectief wonen'. Ook deze moet ik ontraden. Die gaat over het collectief wonen, coöperatieve woonvormen. Ik heb een evaluatie uw kant op doen komen en het lijkt me heel goed om met die evaluatie in de hand en het stadsgesprek dat we daarover willen organiseren een doorkijk te maken: hoe gaan we die coöperatieve woonvormen verder invulling geven en mogelijk maken. Dan motie 6, 'Opkoopbescherming voor betaalbaar wonen'.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter dank u wel. Over collectief, haalbaar en betaalbaar, we moeten meer betaalbaar maken. Ik was afgelopen week op het Stadsmakerscongres met ambtenaren, met mensen uit de stad, met mensen die zelf een collectief particulier opdrachtgeverschap willen beginnen. Die zijn al jaren met de stad in gesprek, maar het komt niet van de grond. Daar is meer voor nodig en dit is een voorstel waarmee je het wel kunt bereiken. Ik vind het dan ook erg teleurstellend dat dit niet omarmd wordt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dit is een heel specifiek voorbeeld van het aanpassen van de grondprijs. Dit is een vorm waarin je dat zou kunnen doen, maar we moeten dit echt verder uitzoeken. Ik kom met die evaluatie en ik wil dat gesprek ook in de volle breedte aangaan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Bent u goed op de hoogte van de andere steden waar dit gewoon al wordt gedaan?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Zoals gezegd gaan we over die evaluatie spreken en ik kan deze motie nu niet omarmen. We hebben die evaluatie inderdaad, dat kunt u ook zien, er zijn allerlei steden, ook internationaal, met elkaar vergeleken en dat onderzoek is ontzettend interessant. Dat is uw kant opgekomen en het lijkt me goed om aan de hand daarvan te kijken hoe we met die coöperatieve woonvormen moeten omgaan. Dan hebben we motie 38. O nee, ik sla ik er een over. 'Opkoopbescherming voor betaalbaar wonen': de uitbreiding van de opkoopbescherming mogelijk te maken door die halvering van het budget. Het budget was stopgezet en we hebben het weer voor een deel doorgezet. Dat doet een aanslag op onze begroting en dat kan ik dus niet omarmen. Dan de motie 'Goede voorbereiding op het Rotterdams klimaatberaad' van Volt. Ik heb in de beantwoording van de eerste termijn ook aangegeven dat ik zeker bereid ben om dat klimaatberaad in het eerste kwartaal van 2023 met u te bespreken. We denken er nu over na en we komen met een voorstel uw kant op. Ik hoop dat ik daarmee tegemoetkom aan wat u graag wilt en dat u misschien wel tevreden kunt zijn met deze toezegging. Dat is mijn vraag aan Volt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Ik kan zeker met deze toezegging leven en ik kondig bij dezen ook maar aan dat ik de motie intrek omdat het overeenkomt met wat ik in de motie vraag.

De **VOORZITTER**. Welk motienummer is dat?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Motie 28. Waarvoor dank, want dat scheelt weer een heel afdoeningsproces. We komen gewoon uw kant op en we gaan het daar goed over hebben.

De **VOORZITTER**. Motie 28 van Volt wordt ingetrokken.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Motie 30, 'Belofte coöperatief wonen'. Ook hiervoor geldt dat het college zeker goed aan de slag wil met coöperatief wonen, maar dat wel eerst in de volle breedte goed met elkaar wil bespreken. Dus deze moet ik ontraden en ik hoop echt het goede gesprek in de commissie over die vormen van coöperatief wonen met u te kunnen voeren.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dan geldt hier eigenlijk hetzelfde voor, omdat de wethouder aangeeft dat er een evaluatie komt, we stukken krijgen en we er met elkaar over in gesprek gaan, trek ik bij dezen ook deze motie in en houd ik hem even in mijn achterzak voor het gesprek dat we met elkaar gaan hebben.

De **VOORZITTER**. Motie 30 wordt ingetrokken.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Goed om te weten dat de twee evaluatierapporten uw kant inmiddels op zijn gegaan, dus ze zijn er al. Dan hebben we 'Combineer functies vastgoed'. Dat is eigenlijk iets wat we al doen. We hebben het beleid in de Omgevingsvisie dat wij bij gebiedsontwikkelingen altijd kijken naar alle functies die er in zo'n gebied nodig zijn, economische versterking, cultuur, onderwijs, voorzieningenniveau, groen, buitenruimte, mobiliteit en wonen uiteraard. Dat nemen we in het hele palet mee en dat zit ook in onze ontwikkelopdrachten die wij doen. Dus deze is staand beleid en zal ik daarom ook ontraden. Dan hebben we de motie…

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali nog.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voorzitter, met dit antwoord ben ik wat minder tevreden. Ik constateer dat we aan de ene kant veel leegstand hebben en aan de andere kant ook naarstig op zoek zijn naar bedrijfsruimtes. Dus ook al is het staand beleid, kennelijk is dat niet helemaal effectief en ik verzoek de wethouder toch om hier nog een keer naar te kijken. De motie is ook bedoeld om juist een extra push te geven aan het combineren van verschillende functies en het lijkt mij dat dit nog wel nodig is.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja dank u wel. Staand beleid is ook het transformatiebeleid van kantoren. We zien daarin dat de leegstand meevalt, zo groot is die leegstand niet. In sommige gevallen hebben we het helemaal niet meer en in andere gebieden is het zeer kleinschalig en kijken we echt met maatwerk hoe we die transformatie kunnen doen. Soms is het financieel-technisch te duur of niet haalbaar en soms heeft het ook allerlei stikstofgevolgen, die regels zijn ook van toepassing. In die zin is het staand beleid wat wij daarin doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dan vraag ik me toch af hoe ik het kan toetsen want het kan staand beleid zijn, maar ik constateer toch dat er behoefte is aan meer flexibiliteit, het combineren van verschillende functies. Hoe kan de wethouder mij in ieder geval meenemen en hoe kan ik het beleid toetsen?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Het transformatiebeleid is de vorige periode neergezet en ik kan me goed voorstellen dat wij dat weer even onder de aandacht brengen omdat daarin staat hoe wij dat doen. Dat is in ieder geval het kader waarop u ons kunt afrekenen. Dat is in ieder geval een middel en dan kunt u misschien kijken... Als u toch situaties in de stad ziet die daar niet mee in overeenstemming zijn kunt u mij daarover concreet aan mijn jasje trekken. Dat zou een manier zijn om dat te doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dan zou ik misschien toch iets meer willen. Is het mogelijk om middels een brief of op een andere manier toch even wat meer inzicht te geven in dat staande beleid, zodat ik daar in ieder geval iets mee kan doen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik zal er in ieder geval voor zorgen dat dit staande beleid uw kant op komt en dan kijken we even of nog een soort aanvullende huidige stand van zakenschets handig is om daarmee ook een actualisatie te hebben. Dan kunt u aan de hand daarvan bekijken of u daar nog aanvullende maatregelen wilt zien of niet. Dan zeg ik dat toe.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). De motie 'Actief een handtekening onder klimaatadaptief'. Die doet een oproep om klimaatadaptief bouwen meer kracht bij te zetten door die handtekening te plaatsen en die kan ik omarmen, dat zullen wij graag doen. Dan hebben we motie 44, 'Een inclusieve gemeente is natuurinclusief'. Ook deze kan ik omarmen. Ook hiervoor geldt dat wij graag onze handtekening zetten onder zaken die te maken hebben met natuurinclusief bouwen. Dan hebben we de motie 'Zoek op internet naar misstanden bij de particuliere huurmarkt'. Die moet ik helaas ontraden. We hebben geen wettelijke mogelijkheden om verhuurders te dwingen die hoge huren te verminderen, daar hebben we nu geen wettelijk kader voor. Als we al Funda afgaan op misstanden, dat is een redelijk tijdintensief voorstel, dan kunnen wij weinig met die informatie doen omdat we daarvoor geen juridische handvatten hebben.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja maar dat is juist de kracht van deze motie. Dan hebt u in ieder geval de inventarisatie waarop we maar steeds zitten te wachten en dan kunt vanaf daar proberen om wet- en regelgeving te maken die we dan hier kunnen gaan toepassen. Dat is het idee. Dat begint toch met eerst eens 'meten is weten'.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). We hebben er nu voor gekozen om onze capaciteit op Goed huren en verhuren vooral in te zetten in de praktijk in de wijken waar mensen rondlopen en waar wij mensen helpen met al die dingen. Dan zouden we daar iemand van weg moeten trekken om al deze analyses te maken terwijl we ook weten dat er binnenkort wetgeving komt die in ieder geval de sociale huur afdwingbaar maakt, waarin we dus al veel beter kunnen handhaven op die zaken en mogelijk, dat is nog onderwerp van discussie, ook op de middenhuur. We krijgen wel wetgeving op basis waarvan kan worden gehandhaafd en dat zal dan door middel van de verhuurdersvergunning moeten. Dus er komt iets in de pijplijn en het lijkt mij verstandig om daarop te wachten en nu onze mensen echt in te zetten op het werken in de praktijk in de wijken en buurten om de huurders daarmee te helpen. Dan de laatste motie die ik heb, 76, 'The office'. Op zich gaat u ook over transformatie van kantoren om dat inzichtelijk te maken. Ik heb net al aangegeven dat de leegstand begint mee te vallen, het is er op sommige plekken natuurlijk nog wel. Wij hebben die transformatieagenda, maar het helpt om dat helemaal super inzichtelijk hier op tafel te leggen, die analyse gaat ons ontzettend veel tijd kosten en die capaciteit hebben we gewoon niet. Ik snap uw punt wel goed en net als mevrouw Elfilali al aangaf, wat ik wel kan doen… Wij gaan een bouwakkoord afsluiten met ontwikkelaars en bouwers en dat we dan met hen afspreken om ook op de

kantorenmarkt actief te zijn in die transformatie, dat kan ik toezeggen. Als u uw dictum zo wilt aanpassen dan kan ik de motie omarmen, maar zoals hij nu is moet ik hem helaas ontraden.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank via u aan de wethouder voor de argumentatie voor het ontraden van de motie, maar ik denk dat hij juist helpt. U kunt natuurlijk wel de nadruk leggen op dat het in beeld brengen ons tijd, capaciteit en dus geld gaat kosten, maar ik zou juist zeggen: je moet het in beeld brengen juist om ervoor te zorgen dat je ook kunt acteren. Deze motie was eigenlijk bedoeld als een aanmoediging omdat er in het coalitieakkoord niets over transformatie staat en in de begroting maar heel weinig. We hebben weer nieuwe stikstofuitspraken die zaken allemaal weer ingewikkelder maken waarbij het mijns inziens voor de hand ligt dat het gemakkelijker wordt om dingen die er al staan te transformeren in plaats van te slopen en nieuwbouw te doen. Dus deze helpt en ik zou zeggen juist die eerste stap is om het in kaart te brengen en ik snap niet zo goed waarom daar de capaciteit niet op wordt ingezet. Wat gebeurt er dan wel in dat transformatiebeleid want de stukken die daarvoor zijn, die u net ook al aan mevrouw Elfilali noemde gaan vooral over het CO_2-neutraal maken van kantoorpanden enzovoort, maar die gaan niet heel specifiek over waar we die transformatie willen gaan doen. U moet daar volgens mij juist uw capaciteit op inzetten.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik zal zeker terugkomen op het transformatiebeleid, de aanpak en hoe we dat nu doen. Heel veel kantoorpanden zijn niet van de gemeente en om die allemaal in kaart te brengen, hoe de bezetting daar is, dat is een ontzettend tijdintensief traject.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dan kan ik de wethouder geruststellen want dat is ook niet wat ik vraag. Ik vergelijk het met hoe we ook bijvoorbeeld winkelstraten in beeld brengen. Daar willen we concentreren, we willen brancheren en dan brengen we gewoon winkelstraten in alle wijken in beeld. Dat is ook allemaal niet van ons, althans het meeste niet, en dat is wat ik hiermee bedoel. Dus breng die stad in beeld daar waar er kansen zijn om mogelijkerwijs die transformatie verder op gang te brengen. Ik heb reden gezien om deze motie in te dienen omdat er, met alle respect, niet al te veel ambitie blijkt uit dat wat er in de begroting over is opgenomen, namelijk één zinnetje en in het coalitieakkoord helemaal niets. Ik vraag u toch nog een keer: zet in op het in kaart brengen. U hoeft van mij niet minutieus in kaart te brengen welke kantoorpanden, welke plekken dat zijn en wat dat mogelijk aan vierkante meters kan opleveren, maar zoals we dat doen met winkelstraten. Kunt u zich daar dan misschien wel iets bij voorstellen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nee, dat vind ik lastig voor te stellen. Er zijn ontzettend veel kantoren in deze stad, we merken dat de leegstand afneemt en dat dit ook iets is wat in de markt gewoon gebeurt. Als wij dat allemaal moeten bijhouden, waar staat het leeg en waar staat het niet leeg, dan kunnen we het beter in de praktijk regelen en afspraken maken met die kantooreigenaren, de pandeigenaren die ook inderdaad geïnteresseerd zijn in die transformatieagenda, het is niet altijd rendabel; het transformeren van die kantoren zorgt ook voor stikstofuitstoot, dan alles op voorhand te inventariseren wat een ongelofelijke berg werk is.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter afrondend. Ik vind het teleurstellend want eigenlijk zegt de wethouder 'we laten dit aan de markt' en dat is volgens mij precies niet wat we moeten doen. Volgens mij moeten we als stad de ambitie uitspreken. We hebben hier een ontzettend woningtekort, we hebben problemen met bouwen en die problemen worden alleen maar groter omdat er allemaal stikstofuitspraken zijn. Ik doe hier een voorstel want hier heb je een kans om extra te intensiveren en u zegt eigenlijk 'de markt lost het wel op, die komt wel naar ons toe en dan kunnen we kijken wat we doen. Ik ben overigens ook niet van plan om capaciteit in te zetten om het in beeld te brengen'. Daarmee laat u wat mij betreft op dit punt nul ambitie zien terwijl dit nou juist een punt is waarop je dat wel zou kunnen laten zien en dat vind ik zeer teleurstellend voorzitter. Ik ga het dictum niet aanpassen, dan gaat die motie het maar niet halen, maar ik zal er wel regelmatig op terugkomen bij de wethouder.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik denk dat het belangrijk is om te weten hoe groot het probleem is voordat we daar grote woorden over zeggen. Wat de analyse nu is, is dat de leegstand meevalt, dat zeggen onderzoeksbureaus en het lijkt me belangrijk om te kijken wat de feitelijke situatie is en daar waar we in gesprek zijn met de eigenaren van dat vastgoed die bereid zijn, die hun bedrijven willen transformeren dan doen we dat uiteraard, maar it takes two to tango en ook die eigenaar moet het daarmee eens zijn. Wat ons betreft maken we daar afspraken met de bouwwereld en de vastgoedwereld over en gaan we het op die manier regelen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Toch steun voor het pleidooi van de heer Segers-Hoogendoorn want ook hier laat u zien dat u de rol die de overheid kan nemen om dit proces te versnellen eigenlijk laat liggen. In de motie die wij hebben ingediend, 'Rotterdam Paris Proof', vragen we ook meer tijd in het transformeren van panden te stoppen want dat is qua stikstofuitstoot, qua duurzaamheid vele malen slimmer om te doen. U wilt die regie hier niet nemen en dat vind ik heel erg zonde.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Het is niet gezegd dat ik daar niets mee zou willen, ik wil alleen deze vorm niet, ik wil hier wel degelijk regie op voeren.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik hoorde vanuit de oppositie vooral heel veel somberheid, dat het wellicht niet snel genoeg gaat. Ik geef u mee dat er in de vorige periode met het al aangehaalde transformatiebeleid honderdduizenden vierkante meters zijn omgevormd. Dat is ook gewoon gedaan met het beleid dat er al lag en dat beleid verandert ook niet. Dus in die zin denk ik niet dat er reden voor somberheid is. Er is wel een complexiteit aan toegevoegd, namelijk dat we in de vorige periode vele vierkante meters meer leegstand in deze stad hadden, maar het gaat goed met de stad, er is vraag naar kantoorruimte en dat is ook een heel goed teken. Ik zou niet aan deze kantoorpandeigenaren willen vragen om hun medewerkers eruit te jagen om er vervolgens iets anders in te doen want ik ben ook blij met die bedrijvigheid. Volgens mij is er geen reden voor somberheid. Het

beleid blijft staan, dat is de afgelopen jaren succesvol geweest en ik zou zeggen: niet maken wat niet kapot is.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Het verbaast mij helemaal niet dat de heer Lansink alles aan de markt wil overlaten, zo kennen wij zijn partij en dat is op zich heel consistent. Het woord 'somber' is totaal niet op zijn plek, wij spreken het college aan op ambitieloosheid op dit punt. Dat is wat het is en noem het beestje bij het naampje, het heeft niets met somberheid te maken, ik ben zeer positief. Mijnheer Lansink, als al mijn moties worden aangenomen dan ben ik nog een stuk positiever over deze stad. Dus het is niet somber, maar het is ambitieloos wat het college op dit vlak doet en daar spreken we het college op aan.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, u gaat rap met uw tijd. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Het is helemaal niet zo erg dat hij rap in zijn tijd gaat, dan hebben we misschien nog wat meer tijd voor mij. Voorzitter, het verhaal van de heer Segers klopt natuurlijk niet want hij doet of wij als overheid de kantoorpanden wel even gaan aanpakken. Het is natuurlijk ook gewoon de markt want het is ook van de markt, sinds ik de laatste memo daarover heb gehad, zijn die kantoorpanden in ieder geval niet van de gemeente Rotterdam tenzij u zegt mijnheer Segers Hoogendoorn dat wij dat als overheid allemaal gaan subsidiëren. Dat zou ik onze ondernemers hartstikke aanbevelen, maar ik denk dat we dat vooral niet moeten doen want ik ben verdomd blij dat die markt af en toe, en in Rotterdam heel vaak zeker in afgelopen jaren, gewoon zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. Daar heeft die ons helemaal niet bij nodig, dat gaat vanzelf, 100.000 m² zijn al omgevormd met het beleid dat er staat. Dus u maakt iets wat niet kapot is.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder u kunt verdergaan. Bent u klaar? Ik check even bij de raad of er behoeftes is aan een korte pauze, ook omdat het warm is in deze zaal. We doen er trouwens alles aan om het een beetje naar beneden krijgen, maar dat duurt even, of dat u wilt doorgaan. Zullen we tien minuutjes pauzeren? Dan schors ik de vergadering voor tien minuten tot 11.55 uur. Mag ik u dan ook verzoeken om dan stipt terug te zijn.

(De vergadering is geschorst.)

heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en verzoek u te gaan zitten. Van de orde, de heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter omdat ik verwacht dat de heer Versnel natuurlijk ook ergens de moties gaat bespreken reik ik graag een licht aangepaste motie en een extra bijtekening in zijn portefeuille aan.

De **VOORZITTER**. Is het alleen een extra handtekening?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee, het is ook een aangepaste motie.

De **VOORZITTER**. Dan is het handig dat de raad zich daarvan vergewist. Ik dank u zeer. De heer Lansink heeft de volgende motie ingediend.

Motie 25A. 'Voldoende capaciteit bijzondere onderzoeken bijstandsfraude'

"De gemeenteraad in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van Begroting 2023 en Tweede Herziening 2022;

constaterende dat:
- bij heronderzoeken de rechtmatigheid gecontroleerd wordt door bijstandsgerechtigden uit te nodigen op basis van een aselecte steekproef, een themaonderzoek of op basis van een risico-inschattingsmodel;
- de doelstelling om in 2022 6.400 heronderzoeken uit te voeren niet gehaald wordt;

overwegende dat:
- naast de heronderzoeken naar aanleiding van ontvangen signalen van fraude bijzondere onderzoeken gedaan worden;
- deze bijzondere onderzoeken ervoor zorgen dat bijstandsfraude gericht eerder en beter aangepakt kan worden;
- het doen van rechtmatigheidsonderzoeken op basis van signalen van fraude prioriteit dient te hebben boven tiet doen van de aselecte heronderzoeken;
- bij deze onderzoeken de menselijke maat geborgd dient te worden;

verzoekt het college om:
- bij het inzetten van de capaciteit het doen van rechtmatigheidsonderzoeken/bijzondere onderzoeken op basis van signalen van fraude prioriteit te geven boven het doen van heronderzoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.J.C. Becker, P.J.H.D. Verkoelen en J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Op mijn portefeuille zijn dertien moties ingediend en veel daarvan hebben betrekking op de zorgen die er bij de raad leven over de dakloosheid. Die variëren van een target daarvoor tot een permanente winterregeling, verschillende moties die met dat onderwerp te maken hebben. Als de raad het goed vindt, wil ik die bundelen, dat zijn er vijf en het gaat om de moties 13, 20, 57, 65 en 69. Daarna ga ik de andere acht die op verschillende terreinen liggen even een voor een langslopen. De door mij genoemde moties ontraad ik alle vijf en waarom? Dat heeft verschillende redenen. Op dit moment werkt de regeling die het vorige college in 2019 heeft aangeboden en die de raad heeft omarmd goed. In Rotterdam hoeft in principe niemand op straat te slapen. We hebben geen plekken te weinig in de opvang, we hebben voldoende voorzieningen, maar er zijn helaas dertig mensen die zich aan de zorg willen onttrekken, die weigeren gewoon en dat is een probleem, maar dat is niet omdat er geen opvang is. We zien ook een toename van het aantal EU-migranten die vaak in erbarmelijke omstandigheden werken en wonen waarvan het contract beëindigd wordt en die op straat terechtkomen. Dat is op dit moment een groep van ongeveer 100 mensen in wisselende samenstellingen. Onder andere dankzij een pilot die op voorspraak van de ChristenUnie in het voorjaar van 2021 is aangenomen, zien we dat ook dat op zich heel goed werkt. Dus eigenlijk is er op dit moment voor niemand in Rotterdam een reden, tenzij je er zelf voor een kiest, om op straat te slapen. Ik snap de zorgen die bij mensen leven, maar op zich zijn alle vijf de moties niet

nodig. Daaraan toevoegend, GroenLinks vraagt om een target. We hebben in principe geen target nodig om gewoon te snappen dat de ambitie is om dat aantal zo laag mogelijk te houden. We hebben in het college afgesproken dat we vijftien targets kiezen en dat moet ook echt de kern van het beleid zijn, ook op voorspraak van de Rekenkamer, en dit leent zich in onze ogen niet voor een target.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Het zijn grote woorden dat niemand op straat hoeft te slapen tenzij je ervoor kiest. Met andere woorden, de mensen die nu op straat slapen kiezen ervoor. Dat zijn grote woorden voorzitter en ik kan me nauwelijks voorstellen dat de raadsleden het hiermee eens zijn. We hebben onlangs ook schriftelijke vragen gesteld omdat een stichting aan de bel trok die zei dat er in Capelle veertig mensen op de wachtlijst staan waarvan het grootste deel uit Rotterdam komt, die geen huis hebben en die in een auto of een parkeergarage moeten slapen. Dat zijn overigens rechthebbenden, dat zijn Rotterdammers. Daar hebben we schriftelijke vragen over gesteld en we komen nog wel over de beantwoording te spreken. Voorzitter, de winter staat voor de deur en ik denk dat het niet alleen de daklozen ontzettend veel rust zal geven als ze zouden weten dat ze in ieder geval in de winter onderdak kunnen krijgen, maar ook voor de organisatie die het moet organiseren want met de winterkouderegeling moet je op en af, dat is duur en ingewikkeld en voor het personeel en de hele organisatie een grote belasting, maar vooral ook voor omgeving. Ik zie de schriftelijke vragen van de VVD en Leefbaar Rotterdam over de overlast alweer komen en dan denk ik: precies, dat heb je dan zelf veroorzaakt als je het beleid blijft houden dat deze mensen in de winter niet permanent kunnen worden opgevangen. Geen onderdak bieden, maar wel klagen over de overlast, dat kan niet. Ik doe vooral een beroep op de raad om die argumenten te laten meewegen om net als in Amsterdam en Den Haag wel voor deze permanente opvang te kiezen. Ik begrijp uw argumentatie, dat dit een slecht idee zou zijn, dan ook niet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove over hetzelfde denk ik.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, het was natuurlijk één antwoord. Ik hoef het pleidooi van de heer Vonk niet te herhalen, maar ik wil het wel direct onderstrepen. De wethouder gaf aan dat hij hierop geen collegetarget wil formuleren en dat kan ik begrijpen omdat je daar een aantal van kiest, maar ik verzoek de wethouder om wel doelstellingen op de eigen portefeuille te formuleren. U zegt dat u niet hoeft te twijfelen over de doelstellingen en dat betekent volgens mij dat de doelstelling dan nul is, niemand slaapt op straat, maar die doelstelling wel helder te formuleren met indicatoren zodat die controleerbaar wordt. Het hoeft voor mij niet op targetniveau, maar ik wil wel weten wat de wethouder doet en dat wil ik controleerbaar hebben. Misschien moeten we van 'collegetarget' 'doelstelling' maken en wil de wethouder hier een toezegging op doen, zodat we hem wel controleerbaar kunnen afrekenen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Om met het laatste te beginnen, dat is inderdaad een heel ander verhaal dan een collegetarget, maar zoals voor de zomer van 2022 aan de raad is toegezegd, komt er een nieuw plan van aanpak voor dakloosheid, dat is u voor het voorjaar van 2023 toegezegd. Uiteraard wordt daarin van alles meegenomen waaronder natuurlijk ook hoe we die ambities gaan waarmaken. Het is dus logisch dat dit soort zaken in het u toegezegde plan terugkomt, ik neem het dus graag ter harte. Wat betreft de woorden van mijnheer Vonk, u zegt 'grote woorden'. Ik probeer me zo veel mogelijk op de feiten te baseren en uit de feiten blijkt dat er buiten de EU-migranten, waarvan het aantal wel

aantoonbaar toeneemt maar waarvoor nu een werkende pilot, nota bene op uw verzoek, in het leven is geroepen en die werkt ook daadwerkelijk, ik zal daar straks nog een paar cijfers over geven... U verwijst naar Amsterdam en Den Haag, maar daar is de situatie echt anders. In Amsterdam en Den Haag hebben ze een structureel tekort aan opvangplekken en wij hebben dat niet, wij zien geen toename in rechthebbende daklozen, die toename is er in Rotterdam niet, nog niet in ieder geval. In Den Haag gelden echt strenge regels bij die permanente winteropvang. Daar moet je binding met de regio hebben, daar moet je ook verklaren dat je wilt meewerken aan terugkeer c.q. integratie of terugkeer naar werk. Het is niet zo dat daar een hele vrijblijvende winterregeling is, die is eigenlijk te vergelijken met de pilot die wij nu al hebben. Ik blijf standhouden, in Rotterdam heb je óf opvang, die is voldoende voorhanden, of je werkt mee aan re-integratie naar werk of terugkeer naar land van herkomst en dat is een werkende situatie. De situatie in Amsterdam en Den Haag is onvergelijkbaar met die in Rotterdam want daar zijn tekorten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik heb net goed naar de wethouder geluisterd, hij adviseerde op de motie en die heet 'Niemand slaapt op straat'. Volgens mij geeft hij aan dat dit ook zijn doelstelling is en dat hij indicatoren gaat opstellen, zodat we dat goed kunnen controleren op resultaten en middelen. Dus dat hij deze motie eigenlijk toezegt. Is dat een 'ja' of een 'nee'?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik wil toezeggen dat het, als wij met een plan van aanpak komen, vanzelfsprekend is dat daarin een aantal zaken staat die wij willen nastreven en dat we daarin ook uitleggen hoe we dat bereiken. Het lijkt mij iets wat je met ieder plan doet, dus ook met dit plan. Als u dit als een toezegging ziet dat wij dat gaan beargumenteren en zeggen hoe we dingen gaan bereiken dan is dat een toezegging.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dat klinkt als een 'ja' en daarmee kunnen wij deze motie intrekken omdat het aantal daklozen naar nul moet en daar in deze periode afrekenbare doelen worden gekoppeld. Dus dan kunnen we wat dat betreft deze motie intrekken.

De **VOORZITTER**. Welk motienummer is dat mevrouw Bokhove?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dat is nummer 13.

De **VOORZITTER**. Motie 13 wordt ingetrokken. Dan ga ik naar mevrouw Verkoelen.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Voorzitter, ik wil toch één correctie maken want mevrouw Bokhove maakt het nu net nog even snel in de afronding iets breder met afrekenbare doelen en dergelijke. Ik vind het niet meer dan normaal dat je een plan aan de raad aanbiedt waarin je aangeeft wat je van plan bent en hoe je dat gaat bereiken. Uiteraard mag u mij en ons college op elk plan aanspreken als we dat niet waarmaken, maar ik vind afrekenbare doelen wel heel erg geconcretiseerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja dank u wel voorzitter. De wethouder trekt het allemaal een beetje bij elkaar en dat mag natuurlijk. Ik heb de motie aangenomen gekregen dat er een

plan van aanpak komt, dat had ik natuurlijk graag voor de winter gezien, ik vind het erg jammer dat je dat in juni indient en het pas in het voorjaar daarna krijgt, Ik hoop dat u gaat dienen wat de moties van GroenLinks en de ChristenUnie zijn, maar mijn verhaal was anders. Omdat het pas in het voorjaar komt zeg ik 'doe nou wat voor deze winter' want we gaan een probleem krijg, we gaan meer daklozen krijgen en daarom kwam ik met het idee 'leg er voor mijn part maar even een hotelboot neer'. Uw voorstel om in april a.s. met iets te komen is hartstikke leuk, maar daar hebben de daklozen die nu de winter ingaan helemaal niets aan en daar gaat het probleem over. Ik zou daar graag iets van u over horen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Aansluitend op de vraag van mevrouw Verkoelen, kan de wethouder aangeven of de wethouder voorziet dat er op dit moment en in de komende maanden een probleem met betrekking tot dakloosheid in Rotterdam is.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dat vind ik een goede vraag en daarop aanvullend, maar als dat zo is, gaat u er dan mee akkoord dat we iets doen want daar gaat het mij om. Ik heb signalen dat het wel zo is en ik ben heel benieuwd wat de wethouder ziet. Als ze er komen dan moeten we natuurlijk wel iets doen en laten we hen dan niet in allerlei hokjes overal in de stad plaatsen, maar kom dan met een goede voorziening.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja dank u voorzitter. Laat klip en klaar zijn dat we in Rotterdam natuurlijk al een winterkouderegeling hebben, als de gevoelstemperatuur 0°C of lager is dan gaat de opvang ook voor iedereen open, ongeacht je status, rechthebbend of niet rechthebbend, laten we dat even vaststellen. Dat staat niet ter discussie, dat hebben we al. Daarnaast is de constatering dat het aantal reguliere mensen dat rechthebbende is al jaren stabiel is. Er moeten niet ineens wonderen van het nieuwe plan verwacht worden, we hebben nu een werkend plan dat in 2019 in werking is gesteld en dat laat ook zien dat het beleid werkt in tegenstelling tot Den Haag en Amsterdam. Dus we moeten nu niet het beeld schetsen dat er op dit moment een hele acute situatie is. Uiteraard verandert de zaak als het over een tijd wel zo blijkt te zijn, maar op dit moment moet je je beleid baseren op de situatie zoals die nu is en de situatie zoals die nu is, wat ik in het begin al zei, is dat er op dit moment voldoende opvang is voor iedereen die rechthebbend is en dat we een toename zien in het aantal EU-migranten dat op straat komt te staan en in veel gevallen ook overlast veroorzaakt, wat ook nadelig is voor andere Rotterdammers.

De **VOORZITTER**. De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Ik ben blij dat de wethouder aankomende winter geen problemen verwacht, maar dat wil niet zeggen dat we stil moeten staan. In juni 2022 is een motie aangenomen waarin ook is toegezegd dat het college met een plan van aanpak komt. Ik vond het te gek voor woorden dat we er een jaar over doen om met een plan van aanpak te komen, dat moet gewoon veel eerder gebeuren. Dat betekent dus dat we de komende winter overslaan en dat we pas in juni 2023 aan uw plan kunnen sleutelen en ik vind dat simpelweg te laat, dat moet veel eerder gebeuren. Kan de wethouder toezeggen dat hij eerder met een plan van aanpak kan komen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). We hebben nu steeds de focus op de winter, maar het plan van aanpak gaat natuurlijk over dakloosheid in den brede, ook over de tien maanden dat het hier beter weer is. Laten we het ook niet verengen tot puur de winter, het is een totaalpakket. Ik ben het met u eens dat een jaar rijkelijk lang is en zoals u begrijpt heb ik me nog niet verdiept in de reden dat het een jaar is en, ik zeg dat nu zo en misschien worden mensen daar niet blij van, maar ik kan op hoofdlijnen, in concepten en dergelijke, misschien in maart 2023 wel al een aantal richtingen en gedachtes hebben van waar wij naartoe gaan. Het is natuurlijk niet zo dat dit plan pas in juni 2023 klaar is, daar wordt nu al aan gesleuteld. Dus ik stel me zo voor dat we een modus kunnen bedenken waarin de commissie al inzicht krijgt in een aantal hoofdlijnen van dit beleid en dat u zelf aan de voorkant kunt meedenken, meebeslissen en suggesties kunt doen, 'we missen dit' of 'wat denk je hiervan?'. Die suggestie zou ik willen doen, maar ik vind het niet opportuun om nu te zeggen 'we hebben dat plan volgende week klaar', dat is gewoon niet fair. Die geste zou ik u en de commissie willen doen.

De **VOORZITTER**. De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Hoor ik het goed dat u zegt dat u in maart 2023 al met een plan kunt komen waarin u dan ook de situatie waar Rotterdam op dit moment voor staat kunt schetsen?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nee, u was ook heel even afgeleid toen ik het woord tot u richtte en ik denk dat u dat net hebt gemist. Ik zei: het plan staat voor juni 2023, dat is nu eenmaal zo, maar daar wordt nu natuurlijk al wel aan gewerkt. Ik kan me voorstellen dat we in maart 2023 al de contouren van dat plan hebben en ik stel me voor dat ik die contouren op hoofdlijnen naar de commissie laat komen, dat u dan ook de gelegenheid krijgt om aan de voorkant mee te denken en dat we dat plan, waarover u dan al hebt kunnen meedenken en suggesties voor hebt kunnen doen, dan in gezamenlijkheid in juni 2023 bespreken. Dat is wat ik zei.

De **VOORZITTER**. De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Daar kan ik me in vinden voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja dank voorzitter. Ik ben wel een beetje verbaasd over de stelligheid waarmee de wethouder zegt dat de verwachting is dat het cijfer gelijk blijft. Bent u het niet met mij eens dat de cijfers over dak- en thuisloosheid ontzettend onbetrouwbaar zijn omdat het heel erg moeilijk te meten is, vooral omdat heel veel mensen die dak- en thuisloos zijn in eerste instantie niet op straat slapen maar nachtverbindingen pakken om toch binnen te blijven of bij een onbekende op de bank gaan liggen en daardoor niet worden meegeteld? Dat zijn wel degelijk mensen die deze opvang nodig hebben. Bovendien is het bij 5°C ook niet prettig om buiten te slapen en ik snap niet waarom zo'n streng onderscheid wordt gemaakt tussen wanneer het wel of niet opengaat want ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat we ook bij 5°C niet lekker op straat kunnen slapen. Die cijfers zijn erg onbetrouwbaar en mijn motie gaat specifiek over het onderzoek over wat wel de mogelijkheden zijn. Niet per direct iets open, natuurlijk zie ik dat het liefst, maar laten we dan in ieder geval wel bekijken wat de mogelijkheden zijn en niet uitgaan van cijfers die heel onbetrouwbaar zijn.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). We kunnen natuurlijk discussiëren over of cijfers wel of niet onbetrouwbaar zijn. U hebt een punt dat een aantal Rotterdammers nu nog gewoon bij kennissen en vrienden op een bank mogen slapen en dat houdt natuurlijk een keer op, er komt een keer een moment dat die persoon ook zegt 'ik ben er nu even klaar mee. Daar hebt u gelijk in, die komen dan wel op straat te staan. Die worden dan een keer op straat aangetroffen en die worden doorgeleid naar hulp, die worden doorgeleid naar opvang, maar op een gegeven moment stromen er ook mensen uit. Het is een constant proces met mensen waarvoor een oplossing wordt gevonden en mensen die van die bank op straat komen. Tot nu toe is het beeld dat dit al jarenlang redelijk in evenwicht is, dat het behapbaar is en dat hier in principe voor iedereen die echt op straat komt opvang beschikbaar is. Uiteindelijk moet je beleid wel op cijfers en niet op aannames baseren. Dat is eigenlijk hoe we er nu voorstaan en dat onderzoek is niet echt nodig.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ik ben het volledig met u eens dat beleid niet op aannames moet worden gemaakt, maar ik vind het wel een aanname als wordt gezegd dat mensen doorschuiven. Wie weet krijgen 100 mensen die nu op banken slapen morgen te horen 'je bent niet meer welkom', wat gaan we daarmee doen? Of mensen die nu niet recht hebben op reguliere opvang, maar het wat te koud wordt om buiten te slapen. Sorry, ik vind de grens van 0°C echt te laag. Wat vindt u daarvan, vindt u het wel oké dat die mensen bij 2, 3, 4, 5°C buiten slapen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). We praten volgens mij langs elkaar heen. Er hoeft niemand op straat te slapen, niet bij 5°C en niet bij 0°C. Bij een gevoelstemperatuur van 0°C doen we de opvang ook voor niet-rechthebbenden open, maar iemand die rechthebbend is, een Rotterdammer die van de bank op straat terechtkomt, hoe vervelend ook, hoeft ook bij 5°C niet op straat te slapen. Die discussie over de temperatuur is in dezen niet relevant.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Oké, maar een mens is toch een mens en niet rechthebbende of niet-rechthebbende? Vindt u het dan wel normaal dat deze mensen die niet-rechthebbend zijn bij 5°C op straat slapen? Daar hebben we als stad toch ook een verantwoordelijkheid voor? Dat zijn mensen die in de problemen zitten in onze stad.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Absoluut en daarvoor zijn we ook die pilot gestart voor de mensen niet rechthebbenden zijn, voor hen hebben we die tijdelijke opvang nu geopend, dat is de pilot en we zien dat het ook werkt. Mensen worden dan opgevangen en krijgen het aanbod: werk je mee, zullen we je naar werk begeleiden of ga je terug naar het land van herkomst, ga je terug naar je familie, het avontuur in Rotterdam is op een mislukking uitgelopen. Sommige mensen erkennen dat en werken daaraan mee en voor anderen is dat problematischer.

De **VOORZITTER**. Dan ga ik naar de heer Vonk. Ik heb u gezien, u staat op mijn lijstje achter de heer Vonk. U bent een fractie later opgestaan.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, ik hoorde de wethouder zeggen dat de mensen die op straat slapen ervoor kiezen om op straat te slapen, dat heb ik genoteerd, behalve de EU-arbeidsmigranten want die zijn niet rechthebbend, die hebben als mens geen recht op

onderdak. Dat hoorde ik de wethouder zeggen. Dan ga ik even in op het punt over de EU-arbeidsmigranten want u refereert steeds aan die geweldig succesvolle pilot dankzij de ChristenUnie. Dat waren vijf plekken in een nachtopvang waar mensen een week mogen verblijven. De veldwerkers geven aan dat ze niet eens de moeite nemen om die mensen daar naartoe te brengen omdat een week helemaal geen zin heeft. Deze pilot moet worden geëvalueerd en volgens mij zei u daar op 8 november jl. ook al iets over, kunt u toezeggen dat die pilot inderdaad wordt geëvalueerd en dat we gaan kijken of we niet alleen de periode van opvang, dus langer dan een week, oprekken zodat meer mensen niet meer op straat hoeven te slapen, maar ook het aantal, dus niet meer vijf en niet meer in een nachtopvang die toch al beschikbaar was maar in een fatsoenlijke opvang? Kunt u toezeggen dat we dat gaan opschalen?

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans wil een vraag aan de heer Vonk stellen.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja dank voorzitter. De heer Vonk probeert nu een heel zwaar moreel punt te scoren, maar hij is er toch bekend mee dat de capaciteit van de nachtopvang al jaren hoger is dan de bezettingsgraad. Er zijn gewoon bedden vrij, er is ruimte voor mensen die daar recht op hebben die daar nu geen gebruik van maken, hoe kan hij dat dan noemen?

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). We hebben deze discussie in de commissie heel vaak gevoerd en die kan ik in de dertig seconden die ik nu nog heb niet voeren. We gaan het straks nog over de zorgkosten hebben en dan kom ik daar graag op terug want het is wel duidelijk dat dit echt een farce is. Het is duidelijk dat er mensen op straat slapen die daar niet voor gekozen hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ik concludeer dat de heer Vonk zegt 'het is te kort om erop in te gaan, maar het is een farce en de cijfers schuif ik terzijde. Helder.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Even voor de orde.

De **VOORZITTER**. Dat weet ik niet. U bent met elkaar in debat, dus het kan niet van de orde zijn lijkt mij.

De heer **VONK** (cu). Ik zou heel graag op dit punt met de heer Ceulemans in debat gaan. Ik heb ook echt wel feiten die ik kan overleggen, maar echt serieus, ik kan dat in vijftien seconden waar we het nog over de zorgkosten moeten hebben niet doen. Het is niet onbeleefd en ik wil er ook niet voor weglopen, ik wil alleen even het punt markeren: omdat de spreektijd mij niet gegund is, kan ik niet met de heer Ceulemans in debat hoe graag ik dat ook zou willen.

De **VOORZITTER**. Toch was dat niet van de orde, dat was gewoon een inhoudelijke opmerking. Sorry, het was niet van de orde. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik dacht dat we het systeem hadden dat je, ook als je onderling wordt geïnterrumpeerd, even die dertig seconden krijgt om antwoord te geven. Dat zie ik nu niet gebeuren.

De **VOORZITTER**. Dat is juist, maar daar wenst de heer Vonk geen gebruik van te maken en dat is aan hem.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik heb op 8 november jl. nauwgezet gekeken naar hoe het nieuwe systeem werkt. Als je daar staat en je door iemand aan deze kant wordt geïnterrumpeerd dan heb je dertig seconden om te reageren, maar als ik dan bijvoorbeeld naar aanleiding van mijn interruptie op de spreker wordt geïnterrumpeerd door iemand anders in de zaal dan krijg ik weer dertig seconden als daarop wordt geïnterrumpeerd, dat is wel correct. Wat de heer Engberts ook zegt, dat systeem heb ik op 8 november weten te ontwaren en volgens mij is dat zojuist niet gebeurd.

De **VOORZITTER**. Het maakt niet uit waar je staat, een interruptie is een interruptie en dan heb je dertig seconden om antwoord te geven. Het kan zijn dat de techniek hem per ongeluk gemist heeft, maar als u daar een antwoord op kunt geven…, maar dertig seconden ja. (Er wordt buiten de microfoon gesproken). U met de orde van het debat bemoeien op deze manier, ook buiten de microfoon, is buitengewoon storend mijnheer Moti, niet doen. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ik krijg inderdaad even tijd om te reageren zonder dat de tijd loopt. De bezettingsgraad van de nachtopvang is inderdaad niet 100%, daar zit altijd frictie in, dat hebben de medewerkers ook altijd aangegeven, mensen komen bijvoorbeeld op het laatste moment niet opdagen bijvoorbeeld omdat ze verward zijn of omdat ze toch ergens op de bank kunnen slapen. Het is logisch dat de bezettingsgraad lager dan 100% is, maar dat wil niet zeggen dat er altijd plek voor iedereen is want ook de organisaties geven aan dat er niet voor iedereen altijd plek is en dat zal ook blijken want bij de winterkouderegeling zoals we die in 2021 hadden, mag iedereen bij de nachtopvang naar binnen en dan zullen we zien dat er ook mensen zijn die wel degelijk rechthebbend zijn, maar die geen plek in de nachtopvang hebben. Dat hebben we in 2021 ook gezien, dus die zijn er.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja dank voorzitter. Ik vind dit toch best een interessante opmerking want ik heb toch die vraag voorbij zien komen over overlast en meer mensen op straat, maar Leefbaar Rotterdam constateert nu dat er geen hoge bezettingsgraad is. Moeten we misschien even kijken of we, ter uitzondering in de winter, geen onderscheid kunnen maken tussen rechthebbenden en niet-rechthebbenden, maar dat mensen gewoon het recht hebben om warm te slapen, ook in de winter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik wilde een halfuur geleden al aan de wethouder vragen of hij kan aangeven wat in dit geval rechthebbend is want ik ben wat dat betreft een beetje de kluts kwijt. Dat zou ik graag willen. Als u met de heer Vonk praat, hebt u het steeds over structureel, maar ik heb het erover dat ik echt denk dat u niet gelijk hebt en dat het deze winter niet redelijk in evenwicht zal zijn en daar heb ik u aan mijn zijde, dan gaan we iets doen. Dat is mijn punt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik wil dan even wat cijfers geven waaruit blijkt dat het beleid met betrekking tot EU-arbeidsmigranten die op straat zijn terechtgekomen wel werkt. Als je het extrapoleert, lag het aantal mensen dat aan werk is geholpen in september 2022 35% hoger. In 2021 waren dat er over het hele jaar 130 en als je dit naar 2022 extrapoleert, kom je op 175 mensen. Vrijwillig terugkeren naar het land van herkomst, over heel 2021 170 en in 2022 komen we op 230 uit, een stijging van 35%. Gedwongen terugkeer en uitzetting, mensen die zesmaal zijn geregistreerd: in 2021 50 en in 2022 komen we op 71 uit, een stijging van 40%. Het beleid waarin we de capaciteit aanwenden voor mensen die rechthebbend zijn werkt in principe en het zou geen goed signaal zijn als we dat werkende beleid nu bijstellen. Mijn antwoord is: nee, we gaan dat niet anders doen want dit beleid werkt op zich. Wie is rechthebbend en wie is niet-rechthebbend? Rechthebbend is iedereen die in Rotterdam woont en op straat terechtkomt door pech of andere omstandigheden en niet-rechthebbend zijn mensen die illegaal in Nederland verblijven, daarvoor heb je in principe de LVV's, of arbeidsmigranten die niet genoeg status hebben opgebouwd om in aanmerking te komen voor sociale voorzieningen in Nederland. Die krijg je pas na verloop van tijd en als je sneller op straat komt dan moet je terugkeren naar het andere EU-land. Dat is het onderscheid.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Om welke nationaliteiten gaat het bij die gedwongen terugkeer?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Die heb ik niet uitgesplitst, maar ik kan u zeggen dat dit met name gaat om Polen, Roemenen en Bulgaren. Ik heb de exacte onderverdeling op dit moment niet paraat, maar dat kan ik wel voor u uitzoeken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Voorzitter, is de wethouder zich ervan bewust dat Polen et cetera EU-burgers zijn, dat zij onder het vrij verkeer van personen vallen en dat je dus niet kunt spreken van gedwongen terugkeer. Ze hebben net als wij in heel Europa dat hebben het recht om overal vrij te bewegen.

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Is mevrouw Elfilali zich ervan bewust dat ook EU-burgers die hier zijn na uit mijn hoofd zes registraties wel gedwongen teruggestuurd kunnen worden? Er kunnen nog zo veel Europese regels van toepassing zijn, ook Polen, Bulgaren, Roemenen en noem maar op die zesmaal zijn geregistreerd omdat ze een boete hebben gekregen of omdat er een notitie van is gemaakt, kunnen gedwongen teruggestuurd worden, dat geldt ook voor die groep.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Is de heer Ceulemans zich ervan bewust dat we binnen Europa een verdrag hebben en dat er vier vrijheden gelden voor mensen die EU-burger zijn?

De heer **CEULEMANS** (lr). Ik verzin het niet, dit is gewoon staand beleid, dat kunt u straks aan wethouder Versnel vragen. Ik heb hier schriftelijke vragen over gesteld en daar antwoord op gekregen, ook EU-burgers waarvan zesmaal een registratie is gemaakt vanwege dakloosheid of overlast kunnen gedwongen teruggestuurd worden.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Mijn vraag was gericht aan de wethouder en als hij die nationaliteiten nu niet paraat heeft dan ontvang ik die later nog ter informatie.

De **VOORZITTER**. Wilt u iets toevoegen wethouder?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nee, dit was het.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja dank voorzitter. Ik vind het best interessant dat een notitie vanuit dakloosheid kan worden gemaakt en dat dit een grond is om iemand terug te sturen, maar dat terzijde. Ik zie in de begroting ook veel woorden over pilots, kunnen we niet starten met een pilot waarin we geen onderscheid tussen mensenlevens maken en waarin geen sprake is van onrechtmatig en rechtmatig, maar waarin dit gewoon mensen zijn die dakloos zijn en dat we die gewoon bij voorbaat opvangen, wat vindt u daarvan, staat u daarvoor open?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nee, daar sta ik niet voor open. Ik vind onderscheid tussen mensen onwenselijk, maar we hebben ook bepaalde regels. Om een stad goed te laten functioneren, moeten we bepaalde regels opstellen en die kunnen soms voor de ene groep en soms voor de andere groep minder gunstig uitpakken. Dat wil niet per se zeggen onderscheid want natuurlijk geen onderscheid alleen op basis van mens-zijn, maar wel op basis van regels in een stad. Om een stad goed te laten functioneren zijn er wel regels nodig.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Wat is dan de beargumentering van de wethouder dat het een slecht idee is, welke negatieve effecten kan het hebben als mensen gewoon worden opgevangen, zodat er minder overlast op straat is en mensen gewoon lekker binnen kunnen slapen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Je kunt daarover echt een dagenlange discussie voeren met alle argumenten voor en tegen, maar dat lijkt me niet handig. Voor ons is in ieder geval belangrijk dat we een bepaalde capaciteit hebben. Die capaciteit is binnen de regels die we hebben nu voldoende en daarbij wil ik het graag laten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom gaat zitten, u kunt verdergaan.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik wil hiermee het blokje over de dakloosheid…

De **VOORZITTER**. Toch de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Sorry. De wethouder zei 'ik ben tevreden, het is stabiel', maar dat lijkt mij eerder een reden tot zorg en daar gaat onze motie ook over. We hebben ons internationaal gebonden aan de afspraak om het aantal dakloze mensen in 2030 naar nul te brengen, het eindpunt is niet een opvang, maar het eindpunt is dat je een dak boven je hoofd, een woning, hebt en je vanaf daar verder kunt leven. Wij zien eigenlijk helemaal geen aanpak daarin om aan te sluiten op wat internationaal en landelijk is afgesproken.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Daar is precies dat plan van aanpak voor, dat komt eraan en ik heb toegezegd daar op hoofdlijnen bij u op terug te komen, dus die toezegging wil ik doen. Natuurlijk is het einddoel dat niemand dakloos is, dat is natuurlijk logisch, dat is heel barmhartig en het einddoel van de stad is ook dat niemand in armoede leeft. Daar werken we ook al 70 jaar aan en dat is ook een hele harde opgave. Natuurlijk is dat het einddoel, dat snappen we, maar we weten ook dat de realiteit anders is en dat nieuwe plan van aanpak komt er onder andere om het aantal zo laag mogelijk te krijgen.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). We hebben het heel veel gehad over wat het rijk deze dagen doet, bent u dan ook bereid om in dat plan van aanpak aan te sluiten op het plan dat landelijk wordt ontwikkeld, waar ook gewoon geld voor beschikbaar is en waar ook een traject in zit?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik zeg toe dat we daar heel nadrukkelijk naar zullen kijken.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja dan pak ik even de andere moties erbij. Ik ben normaal zeer georganiseerd, maar nu moet ik even kijken waar ik die heb gestopt, niet hier. Dus dan moet het deze zijn en dat klopt.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om motie 20 in te trekken. Bij dezen.

De **VOORZITTER**. Motie 20 is bij dezen ingetrokken.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dan begin ik bij motie 48 van de Partij voor de Dieren, 'Zorgkosten dalen door druk op te schalen'. We zijn het eigenlijk eens met het uitgangspunt, maar de link die wordt gelegd tussen de zorgkosten en activiteiten met vergunningverlening voor waterschappen en provincie vinden wij te vergezocht en die wil ik ontraden. Motie 52 is een hele interessante, 'Een extern deskundig oordeel WMO-aanvraag hulphond'. Ik heb hier echt nadrukkelijk naar gekeken en ik heb er ook met mevrouw Van de Peppel over gesproken. Ik sta echt welwillend tegenover uw inzet hierin, ik heb u goed aangehoord en ik ben ook echt ontvankelijk voor uw argumenten, maar de tijd is voor mij te kort om op dit moment alle consequenties te overzien. Ik zeg toe dat ik er welwillend naar wil kijken en mijn verzoek aan u is om hem even aan te houden, dus niet in te trekken maar aan te houden. Dan heb ik iets meer tijd om hier nader met u over te praten en het iets meer ambtelijk te laten uitzoeken. Dat is mijn verzoek aan u, dat is hoe het nu is.

De **VOORZITTER**. Wethouder een motie aanhouden kan niet, een motie kan alleen ingetrokken worden en daarna opnieuw worden ingediend.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Excuus, dat is dan een denkfout van mij. Dan is het verzoek…

De **VOORZITTER**. Een kwestie van inburgeren zou ik zeggen, het komt allemaal goed. Mevrouw Van de Peppel heeft natuurlijk alle tijd om erover na te denken. U kunt verdergaan.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dan hebben we motie 59 van 50PLUS, 'De menselijke maat'. De menselijke maat moet echt in het DNA van elke Rotterdammer, van elke bestuurder, zitten en ik zou heel flauw kunnen zeggen 'ik heb hem niet nodig want hij is overbodig', maar ik kan er ook niet tegen zijn want wie kan er tegen de menselijke maat zijn, dat is echt oordeel raad. Motie 60 vind ik wel echt overbodig. Dat ik niet in valkuilen moet stappen. Nee, dat was ik sowieso niet van plan en dit is echt onderdeel van het staande beleid, dat we echt aan de voorkant goed inventariseren waar alle groepen behoefte aan hebben, dus deze zou ik willen ontraden. Motie 62 van 50PLUS, 'Geen carte blanche voor oplopende kosten in de zorg'. Dat is inderdaad juist de reden dat we die kosten onder controle willen houden. U schrijft ook de bezuinigingen op te schorten. Het woord 'bezuinigen' klopt natuurlijk sowieso niet want het is juist het in de hand houden van de uitgaven en die wil ik ook ontraden. Motie 66 over dementie, een ziekte om niet te vergeten, is heel sympathiek en ik vraag mevrouw Verkoelen om deze in te trekken met de toezegging dat ik binnen het college van B&W mijn best ga doen om hier weer het potje voor te gebruiken. Dat kan ik u toezeggen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50PLUS). Voorzitter, daarmee trek ik de motie 'Een ziekte om niet te vergeten' inderdaad in, met genoegen.

De **VOORZITTER**. Dat was motie 66.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik ben geen nummer voorzitter, ik doe het altijd gewoon op de motie.

De **VOORZITTER**. Fijn mevrouw Verkoelen. Motie 66 is ingetrokken.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dan heb ik motie 68 van de ChristenUnie, GroenLinks en de PvdA, 'Geen onomkeerbare stappen in de uitvoering te zetten'. We hebben juist afgesproken dat ik in de eerste commissie in januari 2023 met een specificatie van de voorgenomen besparingen kom. Daar hebt u ook invloed op en ik zou deze niet willen omarmen omdat ik heb toegezegd dat we daar in januari 2023 in gezamenlijkheid over gaan praten en ik u dan een aantal zaken zal voorleggen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Deze motie vraagt om het inderdaad in januari 2023 te bespreken en dat hebt u toegezegd, maar dan in ieder geval niet nog voordat we het hebben besproken stappen in de uitvoering te zetten want we draaien de systematiek al om, eerst budget dan plan. Laten we dan niet alvast met de uitvoering beginnen en dan pas het plan vaststellen, dat vragen we eigenlijk.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik heb natuurlijk een aantal maatregelen gezien, dat het echt in meer dan 90% of misschien wel meer 95% van de gevallen sowieso zo is omdat dit gedachten zijn die zijn uitgezet en waarop we nog een terugkoppeling verwachten. Uiteindelijk gaan we daar een definitieve keuze in maken, dus u hoeft zich daar sowieso geen zorgen om te maken, maar ik kan het ook niet helemaal uitsluiten. Stel dat er nu al iets gevonden is dat aantoonbaar werkt, waar iedereen het erover eens is dat dit zo effectief

werkt en zo enorm scheelt, dan zou ik door deze motie 'nee' moeten zeggen ondanks dat we er 100% van overtuigd zijn dat het werkt. Nogmaals, dat is in hooguit een of twee gevallen het geval: dat mogen we niet doen omdat ik heb toegezegd dat we niets in werking stellen. Ik zeg niet dat die beperking aan de orde is, maar die zou mij te veel beperken in dezen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Iedereen kan dat vinden, maar de raad gaat hierover en dat is het principiële punt, dat we als raad zeggen: het is zo'n gevoelig ding wat we met die zorg gaan doen, zo gevoelig, laten we dan als raad in ieder geval wel aan zet blijven en gewoon daar eerst een klap op geven en dan de zaak in werking stellen. We gaan er in januari 2023 al over praten, dus waar hebben we het eigenlijk precies over, het is eigenlijk een principiële kwestie. Het is voor ons moeilijk om voor deze begroting te stemmen als we het plan niet eens kennen en dit zou ons kunnen helpen om ons over de streep trekken, helpt u ons ook een beetje.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk, daarmee bent u door uw spreektijd. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Dit is voor de PvdA ook heel belangrijk punt. Eigenlijk draait het college het nu om, het was het college dat gewoon al beloofd had, meerdere toezeggingen, hij zit naast u, om de plannen al bij de begroting aan de raad te presenteren. Het college is daar nalatig in geweest en nu vraagt u ons een carte blanche door in te stemmen met bezuinigingen zonder te weten wat het is en u wilt geen pas op de plaats maken. Ik verzoek u dringend om het voorstel dat de heer Vonk en de PvdA met anderen hebben gedaan echt wel een kans te geven want wij willen niet instemmen met bezuinigingen als we niet weten waarvoor we tekenen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink in de richting van de heer Moti.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). U schermt een beetje met 'we kunnen niet instemmen met de begroting', maar stel dat de wethouder zegt 'dat ga ik doen, ik ga met u mee', stemt u dan voor de begroting?

De **VOORZITTER**. U mag daar kort op reageren, u krijgt dertig seconden hè.

De heer **MOTI** (pvda). Het zou heel veel helpen, maar die eindbalans maken we aan het einde van het debat op.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Precies want u bent toch sowieso van plan om tegen te stemmen, dus u wilt eigenlijk niet het eerlijke antwoord van de wethouder. U kunt een beetje boe roepen et cetera, maar zo ligt de bal er natuurlijk wel bij.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik reageer op de woorden van de heer Lansink, dus als u de tijd stop kunt zetten.

De **VOORZITTER**. De tijd stilzetten, een beetje opletten. Het is dertig seconden. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, er zijn al echt veel seconden vanaf gegaan. Voorzitter, de heer Lansink luistert niet. Ik heb gezegd 'wij gaan aan het eind van dit debat de balans opmaken', dan hoort u wat wij vinden en dit zou enorm helpen in die balans.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik vind dat we van onze kant al enorm uw kant opgeschoven zijn door met een aantal voorbeelden te komen. Ik heb er daarnaast nog eens vijf uit de veegbrief genoemd. Ik heb u heel erg meegenomen, ik heb u toegezegd dat we daar in januari 2023 tot op de komma een uitwerking op gaan doen, dat u daar zelfs nog over kunt meepraten en u blijft het frame van een carte blanche gebruiken. Op een bedrag van € 16 miljoen waar we het hele jaar de tijd voor hebben, dat minder dan 0,3% van de hele begroting is blijft u het framen als 'we geven het college daarmee een carte blanche'. Als u dan toenadering zoekt en dergelijke dan had u dat van uw kant ook bij uw woordkeuze kunnen betrekken, los van het feit dat we het gewoon principieel niet eens zijn. Ik wil het hier echt bij houden. Wij komen met een hele nauwgezette uitwerking en ik wens nogmaals te benadrukken dat het niet gaat over bezuinigingen, maar over een rem op de uitgaven. Ik heb ook gezegd dat er per 1 januari 2023 geen enkel hek omlaaggaat en dat niemand die nu nog zorg krijgt dat straks niet meer krijgt. Dat zijn allemaal garanties die ik u gegeven heb en u blijft dan doorgaan op de laatste paar procenten van die € 16 miljoen. Dat had u ook zelf anders kunnen doen en als dat voor u een afweging is om wel of niet voor te stemmen dan ligt dat bij u.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter dit is heel krom, het college draait het weer voortdurend om. Het college heeft hier meerdere keren toegezegd, en daar horen we hen helemaal niet meer over, dat de plannen voor de begroting gepresenteerd zouden worden. U en uw hele team hebben nagelaten om die plannen te presenteren. Dat is niet de schuld van de raad of van de PvdA, maar dat is uw schuld. U neemt wel € 200 miljoen aan bezuinigingen in de begroting op, maar u laat na om de raad te vertellen hoe dat gaat uitpakken en nu zegt u dat u bewegingen maakt richting de raad, Nee, u moet gewoon uw toezegging nakomen, u had die plannen al lang op tafel moeten leggen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Voorzitter, ik heb weinig zin om het hele debat van de commissie en 8 november jl. over te doen. U herhaalt nu steeds uw argumenten als een langspeelplaat. Die heb ik weerlegd door te zeggen dat we zorgvuldigheid boven snelheid kiezen, dat er ook een enorme verandering is in de omstandigheden gezien de inflatie en dergelijke. Dat hebben we uitgewisseld en u blijft dan praten over de € 200 miljoen, terwijl het gaat om € 16 miljoen waarvan een deel bekendgemaakt is en waarvan de rest begin januari 2023 naar u toe komt. We vinden elkaar niet en dat kan op een gegeven moment, maar het heeft weinig zin om steeds dezelfde argumenten te blijven herhalen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, als het college had gezegd 'we hebben meer tijd nodig' prima, maar dan had het geen bezuiniging voor 2023 moeten voorstellen, dan had het moeten zeggen 'we hebben meer tijd nodig om de plannen uit te werken en in 2023 kunnen we nog niet bezuinigen en in 2023 zullen we u bezuinigingsvoorstellen voorleggen', maar dat

is niet gebeurd, er wordt eerst een bezuiniging voorgelegd en de plannen moeten maar later komen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Zorgvuldigheid boven snelheid, dat is precies wat deze motie vraagt en het is dus totaal onbegrijpelijk waarom u daar niet in meegaat. Ik kan het niet beter verwoorden dan zoals de ChristenUnie het zegt, we doen nu al eerst een uitgave en dan een plan. Oké, dat is kennelijk de manier van werken waar we nu met elkaar in beland zijn en daar is GroenLinks het al in hoge mate niet mee eens. Het enige wat we nu vragen is even pas op de plaats tot het plan bij ons ligt en pas dan aan de gang gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik snap echt oprecht de verhitte discussies vanuit de oppositie niet. Het is aan het begin van elke collegeperiode heel nuance om gewoon vast te stellen hoe het coalitieakkoord in de begroting wordt vertaald en dat de plannen daarna worden ingevuld. Ook in onze periode die wij vier jaar geleden hadden regende het stelposten, wij moesten dat toen als coalitie aan Leefbaar Rotterdam uitleggen. Ik heb daar toen ook smakelijk op gereageerd en dat zal ik ook nu weer richting u doen. Het is een stelpost waarin een tekort wordt ingeboekt, een tekort wordt ingeboekt. Ik zeg het nogmaals want u blijkt niet te luisteren, een tekort wordt ingeboekt. Het is geen bezuiniging, maar een tekort dat wordt ingeboekt en waar u in januari 2023 tot aan de komma toe een uitleg over krijgt. Nogmaals, ook voor de pers voordat u het verkeerd opschrijft, het is een tekort dat wordt ingeboekt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Wat was het mijnheer Lansink? Kunt u dat zeggen, een tekort?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik ga naar motie 70 van de ChristenUnie, PvdA, Partij voor de Dieren en GroenLinks, de motie 'In je kracht gezet worden'. Die vind ik zeer sympathiek en die zal ik omarmen en een positief stemadvies geven. Dat was het.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. We zitten op een belangrijk moment voor de lunch. Als u mij dat vraagt, adviseer ik u door te gaan met de resterende wethouders en de burgemeester, zodat de lunchpauze kan samenvallen met politiek beraad in de fracties over de moties. Als u dat praktischer vindt dan doen we dat. Als er mensen zijn die toch vinden dat ze nu moeten gaan lunchen dan schors ik. U gaat akkoord met mijn voorstel? Ja. Ik adviseer degene die echt niet kan wachten om even naar buiten te lopen en ergens een broodje te scoren. Ik zie dat de meerderheid van de raad waarschijnlijk wil doorgaan. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik snap het en ik snap ook het gevoel van de rest van de raad om maar door te gaan, maar als je nog met je fractie wilt overleggen en het eten hier op de gang is, werkt dat volgens mij niet. Ik denk ook dat we onszelf de mogelijkheid moeten gunnen om gewoon even op ons gemak te eten en op te laden.

De heer **MOTI** (pvda). Laten we toch maar even schorsen voor de lunch voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dan stel ik voor, als u mij dat toestaat, dat ik als portefeuillehouder nog vier korte moties adviseer want ik ben tussen 13.00 en 15.00 uur weg. Nee, dat was niet de reden. Anders levert dit een probleem in de advisering van de moties op. Ik wil de raad graag dienen, dat is ook de reden. Mag ik mevrouw Kockelkoren vragen de voorzittershamer vast te houden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de burgemeester voor het adviseren over een viertal moties.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik heb een aantal moties die ik graag van advies wil dienen. Dat is de motie van de ChristenUnie over koffietijd in de wijk. Ik wil hier overigens de aanwezigheid van de heer Vonk in de wijkbijeenkomsten die we de afgelopen tijd hebben georganiseerd noemen. Ik heb hem ongeveer driemaal in mijn publiek gezien en dat is fijn, dat geeft altijd een goed gevoel, dat niet alleen de burgemeester maar ook raadsleden luisteren naar wat er gezegd wordt, dat is plezierig. Op basis van mijn ervaring van de afgelopen jaren met het stationeren van een wijkagent in de wijk gedurende een bepaald tijdstip voor een spreekuur heb ik al eens eerder tegen de heer Vonk, maar ook tegen mevrouw Coenradi gezegd dat ik dat niet zou willen herhalen. Ik heb te vaak meegemaakt dat op verschillende plekken agenten voor een vast spreekuur zaten en er niemand kwam. Dat betekent dat je een agent een uur lang onttrekt aan de openbare ruimte en dat is niet zo handig. Ik wil in samenwerking met wethouder Karremans wel graag een toezegging doen. Wij bewegen richting vaste koppels boa's in de wijken, dus echt vast in de wijk, en we gaan kijken hoe wij een manier kunnen vinden om te voldoen aan de wens om boa's met enige regelmaat aanspreekpunt voor de buurten te laten zijn. Dat is niet overal in alle wijken in dezelfde mate, dat verschilt en de wensen en vraagstukken zijn ook verschillend. Als u mij de ruimte geeft om hiermee een beetje te worstelen richting de boa's dan doe ik dat samen met wethouder Karremans, de wethouder Handhaving, en dan komen we graag bij u terug.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Vonk. U hebt eigenlijk geen spreektijd meer.

De heer **VONK** (cu). De burgemeester had een vraag en ik krijg dertig seconden. U kunt hem zo uitleggen, dus ik ga mee met de uitleg van de motie en ik ben blij met de omarming.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Goed zo, dan doen we dat zo. Dan de motie van het CDA, 'Het hack is van de dam'. Wethouder Struijvenberg en ik hebben een beetje lopen zoeken naar waar dit past want gaat dit over de organisatie van de stad Rotterdam of over cyberveiligheid in zijn algemeenheid want dan past dit bij mij en ik denk dat het bij mij past. U weet dat er tot en met 2024 middelen zijn en daarna niet meer, dus we moeten even kijken hoe het college hierin staat. Er zijn hiervoor geen middelen in het coalitieakkoord vrijgemaakt, maar wellicht zijn er nog landelijke middelen voor te vinden. U vraagt mij dit uit te zoeken en dat ga ik doen. Wat dat betreft omarm ik deze motie graag. Dan een motie van DENK en GroenLinks, 'Een fluit voor wethouder Buijt'. O die komt later aan bod, excuses. De andere motie komt later in een tweeminutendebat. Dat is het volgens mij voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen, een punt van orde?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja want ik hoorde de burgemeester wel iets zeggen en ook dat hij tussen 13.00 en 15.00 uur weg is. Mijn inschatting is dat het dan nog wel eens behandeld zou kunnen worden. Dat betekent dat u het dan niet aan de wethouder, maar aan de locoburgemeester overdraagt, heb ik dat goed begrepen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik doe er alles aan om dat onderwerp helemaal zelf met u te doen. Het is een integriteitskwestie en er zijn ook wettelijke taken van de burgemeester. Volgens mij is het verstandig dat ik dat echt met u doe. Desnoods nodig ik u uit om een wat langere theepauze te nemen. Ik ben graag zo snel mogelijk terug om dit agendapunt, het tweeminutendebat, zelf met u te doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dan constateer ik dat we hiermee het deel voor de lunch kunnen afronden en dat we gaan schorsen tot 13.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 10 november 2022

Notulen van de raadsvergadering van 10 november 2022 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 12.50 uur tot 14.54 uur en van 16.35 uur tot 16.45 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren.

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer V.P.G. Karremans, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dames en heren, ik verzoek u om plaats te nemen zodat we ook echt weer kunnen verdergaan. Ook een verzoek aan wethouder Achbar, die heeft de behandeling van de moties nog niet gehad, of hij ook zo spoedig mogelijk naar de zaal kan komen. Dan kijk ik alvast naar de raad of er nog wijzigingen of andere zaken zijn alvorens we verdergaan met de behandeling van de moties. Mevrouw Morkoç. Even stilte alstublieft, dan gaan we weer beginnen.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. De begrotingsbehandeling is zojuist stilgezet omdat er naar alle waarschijnlijkheid een rat, een muis of een ander dier is gevonden. Om dat moment toch even te waarmerken wil ik graag een motie vreemd aan de orde van de dag indienen, die breed is ondersteund, om de rat aan het Natuurhistorisch Museum te doneren. Ik heb contact met het Natuurhistorisch Museum gehad en dat wil de rat, de muis of het andere dier met veel liefde verwelkomen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 79. Begrotingsrat doneren aan het Natuurhistorisch Museum

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de Begroting 2023;

constaterende dat:
- er naar alle waarschijnlijkheid een rat, een muis of ander 'plaagdier' is gevonden;
- de behandeling van de begroting daarom is stilgezet;

overwegende dat:

- deze rat van historische waarde is;
- uit een gesprek met het Natuurhistorisch Museum is gebleken dat zij geïnteresseerd zijn in de rat;

verzoekt het college:
- de rat te doneren aan het Natuurhistorisch Museum;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, M.S. Abrahamse, R.T.J. van der Velden, T.J. Vonk, M. Verhoef, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Ik moet u er wel op wijzen dat een motie vreemd aan de orde van de dag eigenlijk niet kan, maar dat wel een motie bij de begroting kan worden ingediend. Even voor de goede orde. Ja, dan halen we het 'vreemd' weg en zien we hem als een motie bij de begrotingsbehandeling. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Mag ik hier een vraag over stellen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Als we het debat over de begroting weer hebben geopend mag u daar ook een vraag over stellen. Dan geef ik u het woord.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Er zijn heel veel dode ratten in de stad, wat maakt deze dode rat zo bijzonder dat we hem aan het Natuurhistorisch Museum moeten doneren?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Ik wil D66 bedanken voor de vraag omdat ik zo langer over deze rat kan praten. Deze rat is zeer historisch omdat hij de raad heeft stilgezet en dat een historisch moment voor de raad is. Daarnaast is het vrij gebruikelijk voor een Natuurhistorisch Museum om een aantal dieren dat enige waarde of een verhaal heeft tentoon te stellen, zoals bij de muis van de Tweede Kamer, die ligt daar ook. Ik denk daarom dat het heel speciaal en leuk zou zijn en ook mooi voor de rat die is overleden, wat heel zielig is, om hem aan het Natuurhistorisch Museum te doneren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan voor de procedure, dit is een motie bij de begroting, Begrotingsrat. Ja u krijgt straks ook het woord, ik reageer even op de motie. De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik zie dat de heer Van Schaik staat en ook de heer Kind, die stond er in mijn ogen eerder.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Net iets eerder.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel mijnheer Van Schaik. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Een oprechte vraag want dit is een vrij ongebruikelijke motie. Valt deze motie onder de wethouder Buitenruimte of onder de wethouder Cultuur?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dat laat ik geheel aan het college over. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Voorzitter mijn oren klapperen hiervan, dit is een totaal zinloze motie. Vele Rotterdammers hebben dagelijks ratten in hun huiskamer lopen en ik heb daar meer dan genoeg aandacht voor gevraagd, moeten we al die ratten naar het Natuurhistorisch Museum opsturen? Jongens, laten we nou verdergaan met waarmee we bezig zijn, met de begroting, en dit soort onzin achterwege laten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Waarvan akte. Het voorstel om verder te gaan lijkt mij wel goed overigens. De heer Moti

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter in technische tijd wil ik even een paar aangepaste moties indienen. In motie 78 zijn een paar dingen veranderd, amendement C zijn een paar dingen veranderd en een nieuwe motie, 'Weg met het quotum'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti heeft de volgende moties en een amendement ingediend.

Motie 78A. Loodsen geven handen en voeten aan de menselijke maat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- de vraagwijzer richting geeft bij problemen maar geen ondersteuning biedt voor het gehele proces van de hulpvraag (of hulpvragen) van Rotterdammers;
- het ombudsalert onderstreept dat Rotterdammers verdwalen in de zogenoemde lokettenjungle;

overwegende dat:
- één contactmoment (een telefoongesprek of een fysieke afspraak) vaak niet genoeg is om Rotterdammers effectief bij hun hulpvraag (of hulpvragen) te ondersteunen;
- effectieve ondersteuning kan vragen om de menselijke maat en om iemand die de gemeentelijke regelingen goed kent;
- een loods, die de Rotterdammers aan de hand neemt en samen met hen het hele proces doorloopt, van begin tot eind, en die werkt volgens de 'één gezin, één plan'-aanpak, kan voldoen aan het bieden van effectieve ondersteuning;

verzoekt het college om:
- bij de voorbereiding van het NPRZ-uitvoeringsprogramma 2023-2026 de mogelijkheid van het toevoegen van de loodsfunctie bij vraagwijzers in nader aan te wijzen focuswijken in te brengen;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema en T. Kind

Motie 80. Weg met het quotum

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november 2022 ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:

- er een nieuwe asielwet voorligt waarin gemeentes per 1 september 2023 verplicht kunnen worden tot de opvang van asielzoekers als voor die tijd het tekort aan opvangplekken niet is opgelost;

overwegende dat:
- het gehanteerde quotum in Rotterdam dus van rechtswege teniet zal worden gedaan;
- Rotterdam door het quotum voor het opvangen van asielzoekers niet een evenredige bijdrage levert in de opvang voor mensen die vluchten voor oorlog en geweld;
- het krijgen van een aanwijzing van het kabinet om asielzoekers verplicht op te vangen omdat onze stad niet evenredig bijdraagt aan de opvang van deze groep onze eer te na is;

verzoekt het college:
- met het kabinet in overleg te treden om per 1 januari 2023 1500 extra opvangplekken voor asielzoekers te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti en M.M. Vlasblom

Amendement C2. Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2023

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. het kindtegoed met € 3,7 miljoen, het jeugdtegoed met € 2,3 miljoen, het AOW-tegoed met € 6,3 miljoen en de IIT met € 5 miljoen te verhogen (in totaal € 17,3 miljoen);
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Belastingen de baten t.b.v. eenmalige compensatie lokale heffingen 2023 met € 8 miljoen te verhogen;
- het begrotingsjaar 2023 voor het programma Beheer van de stad de baten t.b.v. opbrengsten Rioolheffing met € 6 miljoen te verhogen;
- het begrotingsjaar 2023 in het programma Algemene Middelen de algemene reserve te verlagen met € 3,3 miljoen;"

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

<u>Toelichting</u>
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100,00. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375,00, het jeugdtegoed naar € 600,00 en het AOW-tegoed naar € 550,00. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240,00. Deze inkomensondersteunende regelingen willen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de Afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7,9%. Daarnaast maken we de Rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14 miljoen op. De resterende €3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik sluit direct aan bij de heer Moti om een andere motie van ons in te dienen, het enige wat is aangepast is de ondertekening.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Was dat trouwens ook voor deze moties? Nee, die zijn aangepast, dank u wel. Deze moties worden verwerkt door de griffie. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja dank u wel voorzitter. Het is eigenlijk vrij technisch, ook ik moet een extra amendement indienen op het amendement over de wachtkamer Woonakkoord dat wij reeds hebben ingediend. Daarbij hoort nog een financiële vertaling, die zat nog niet in het amendement. Bij dezen eigenlijk een aanvulling op dat amendement, zodat ook de technische vertaling daar goed in zit. Dat maakt het de raad nog gemakkelijker om voor dat amendement te stemmen.

Amendement L. Amendement op begroting t.b.v. wachtkamer woonakkoord

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023 en raadsvoorstel over afdoening motie Vonk over 'Kader voor conversie' besluit de begroting als volgt te wijzigen:

(oud, p20)

	2022	2023	2024	2025	2026
Toevoeging erfpachtconversies aan RIM	-127.900	-131.000	0	0	0

(nieuw, p20)

	2022	2023	2024	2025	2026
Toevoeging erfpachtconversies aan Bestemmingsreserve Wachtkamer Woonakkoord	-127.900	-131.000	0	0	0

w.g. T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Toelichting
- de reserve heeft als doel de middelen beschikbaar te houden voor de uitwerking van het Woonakkoord;
- de einddatum van de reserve is 31-12-2023, daarna wordt het restant van de reserve toegevoegd aan de Rotterdamse Investeringsmotor."

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mevrouw Elfilali, ook met een motie?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ook technische tijd. Ik maak even gebruik van de gelegenheid om een motie die ik heb ingediend over het combineren van functies vastgoed, ik ben even mijn eigen titel kwijt maar in ieder geval die motie, na de toezegging die ik van wethouder heb gekregen om in de voor informatie over het onderwerp toe te sturen met een soort oplegger met een actualisatie, met die toezegging, als ik hem zo goed heb begrepen, kan ik de motie intrekken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Hebt u het nummer van de motie?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ik zal hem even opzoeken, momentje.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank. Dan ga ik intussen even naar de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ik heb het nummer niet, dat kan ik u alvast vertellen, maar ik wil naar aanleiding van mijn debat met wethouder Zeegers de motie 'The office' met een aangepast dictum opnieuw indienen conform het debat dat wij gevoerd hebben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 76A. The office

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- er een wooncrisis is;
- bouwplannen extra bemoeilijkt worden door recente stikstofuitspraken;
- transformatie van gebouwen kansrijk is om een deel van de nood te ledigen;
- in de conceptbegroting 2023 ook wordt gesproken over de kansen van transformatie van kantoorgebouwen;

overwegende dat:
- deze kansen in de conceptbegroting beperkt blijven tot het benoemen van één project en een aantal vierkante meters;
- meer concrete plannen nodig zijn om deze kansen te benutten;

verzoekt het college:
- de transformatieopgave expliciet onderdeel te maken van een nieuw bouwakkoord;
- aan de gemeenteraad terug te koppelen hoeveel woningen daarmee naar verwachting gerealiseerd kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, R.T.J. van der Velden, P.J.H.D. Verkoelen, M.M. Vlasblom, T. Kind, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan ga even terug naar mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, het is motie 31, 'Combineer functies vastgoed'. Tenminste als ik de toezegging goed heb begrepen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan constateer ik dat de aangepaste moties hiermee zijn ingediend. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Wij willen nog een motie intrekken en dat is nummer 7, 'An offer you can't refuse'. We hebben naar de wethouder geluisterd en die heeft wat andere overwegingen, maar er volgen nog veel debatten over de oeververbinding en wij willen graag dat er een alternatieve mogelijkheid in stand blijft en verder wordt doorgerekend. We gaan ook graag verder aan de slag met de drie punten waarvan de wethouder zei dat hij bezwaren zag en we zullen daar in de volgende commissievergadering in ieder geval op terugkomen. Voor nu kunnen we de motie intrekken, maar dat betekent niet dat het onderwerp voor ons van tafel is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan kunnen wij verder met de beantwoording van de zijde van het college en we gaan door met wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb de indrukwekkende hoeveelheid van twee moties te adviseren en dat ga ik met plezier doen. Om te beginnen nummer 25 van de VVD, 50PLUS en D66. In het nieuwe beleidskader voor de Participatiewet die in Q1 van 2023 naar de gemeenteraad komt beschrijven we ook hoe we de komende jaren werk maken van de rechtmatigheid in de bijstand. Daarvoor geldt een aantal uitgangspunten. Een is dat fraude in Rotterdam nooit mag lonen. We willen de rechtmatigheid ook verzekeren op een manier waarbij we veel oog hebben voor de menselijke maat en we moeten dat natuurlijk doen binnen de daarvoor beschikbare capaciteit. Ik zal in het beleidskader schetsen of we alles wat we belangrijk vinden binnen de beschikbare capaciteit kunnen doen oftewel of het nodig is om een prioritering aan te brengen en zo ja dan zal in dat beleidskader een voorstel zitten over hoe we dat dan precies willen doen. Als u mij de ruimte geeft om hem op die manier uit te werken dan kan ik deze motie omarmen. Dan motie 78 van de PvdA en Volt. Wij vinden de loodsfunctie een interessante gedachte die ook erg aansluit op de manier waarop wij die hulpverlening, zeker in de NPRZ-wijken, willen organiseren en ik ga dat zoals gevraagd met veel plezier inbrengen als de raad voor die motie stemt. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dat gaan we verder met wethouder Achbar. Eerst mevrouw Bokhove met een interruptie?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nee niet met een interruptie. Excuses, ik heb wel een motie ingetrokken… O, technische tijd ook want voordat de wethouder tot beantwoording overgaat zijn er ook nog twee gewijzigde versies van moties die wij willen indienen. Excuses dat dit net niet in één keer ging. Er is een nieuwe versie van motie 14, 'Daad bij woord koesteren en ondersteun mantelzorger' en voordat wethouder Yigit straks gaat beantwoorden, hebben wij ook een nieuwe versie van 'Taaltrajecten in het vizier' en dan is er eentje met een extra ondertekening, die ga ik niet meer toelichten, maar die twee moties zijn belangrijk voorafgaand aan de beantwoording.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 14B. Daad bij woord: Koester en ondersteun mantelzorgers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- Rotterdamse mantelzorgers op dit moment slechts aanspraak kunnen maken op een mantelzorgcadeau in de vorm van een cadeaukaart van €50 of een Rotterdampas met

€ 25 OV-tegoed per jaar;
- een van de gestelde doelen voor de komende collegeperiode als volgt luidt 'Rotterdamse mantelzorgers blijven vitaal en voelen zich ondersteund in hun zorgtaak.';
- er vanuit het rijk circa € 5 miljoen voor mantelzorgondersteuning aan Rotterdam wordt toegekend waarvan inzichtelijk is hoe € 3,8 miljoen wordt besteed;
- bovenstaande doel gemeten wordt aan de hand van het aantal vragen van mantelzorgers en partners dat bij de Mantelfoon binnenkomt;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord wordt uitgesproken dat mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in de samenleving en het college de mantelzorgers om deze reden zal 'koesteren en ondersteunen';
- de opties vanuit het mantelzorgcadeau erg beperkt zijn en wellicht niet voldoen aan de behoeftes van de Rotterdamse mantelzorgers;
- er uit de gesprekken met de Mantelfoon veel belangrijke inzichten komen over de vragen en behoeftes van mantelzorgers;
- mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in het beantwoorden van de zorgvraag waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn;

spreekt uit:
- erkenning en dank aan alle mantelzorgers van Rotterdam;

verzoekt het college:
- in samenwerking met mantelzorgers en de Mantelfoon te evalueren hoe de uitbreiding van de mantelzorgondersteuning geland is;
- hierin mee te nemen welke alternatieve mantelzorgcadeau's aangeboden kunnen worden;
- te onderzoeken of het nodig is de mantelzorgwaardering en mantelzorgondersteuning breder bekend te maken onder mantelzorgers;
- hierover binnen 6 maanden te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, M.M. Vlasblom, T.J. Vonk en S. van de Peppel

Motie 11B. Taaltrajecten in het vizier

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- het doel van dit college is om in 2023 6350 taaltrajecten opgestart te hebben;
- in 2019 9287, in 2020 6608 en in 2021 7726 trajecten zijn gestart;
- het aantal afgeronde taaltrajecten in 2022 boven de 6000 zal eindigen;
- de inkoopprijs van de taaltrajecten voor 2023 hoger is;

overwegende dat:
- in de vorige collegeperiode zowel het aantal gestarte als het aantal afgeronde trajecten werd bijgehouden;
- de verwachte instroomcijfers lager liggen dan het gemiddelde van de afgelopen vier jaar;

- het goed beheersen van de Nederlandse taal ontzettend belangrijk is voor onder andere iemands perspectief op de arbeidsmarkt, zelfvertrouwen en het verkrijgen van een goed sociaal netwerk;
- vanaf 2024 er mogelijk weer WEB-middelen beschikbaar komen voor taal;
- het van belang is om hoog in te zetten op het aantal gestarte taaltrajecten, omdat een deel hiervan het traject niet succesvol afrondt;

verzoekt het college:
- zowel het aantal gestarte als het aantal afgeronde taaltrajecten bij te houden;
- zodra er meer duidelijk is over de toekomstig beschikbare WEB-middelen, de ambitie voor de te starten taaltrajecten naar boven bij te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T, Kind, S. Reitema, M.M. Vlasblom en S. van de Peppel

De moties zijn voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan ga ik zorgen dat die straks bij de wethouder komen. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dank voorzitter. Ik heb iets meer moties dan mijn collega Versnel en ik zal iets meer tijd nodig hebben. Ik begin met motie 33 van D66. Daarvan kan ik zeggen dat wij die kunnen omarmen. Wij pakken dit punt op binnen de reeds bestaande overlegstructuur, namelijk de veiligheidsalliantie bestaande uit een aantal maatschappelijke organisaties in de gemeente, en wat mij betreft kan ik daar positief over zijn, die omarmen wij.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maasen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Zit u ook bij die gesprekken? Voor mij is het ook belangrijk dat er niet alleen een gesprek op ambtelijk niveau met de betrokken organisaties plaatsvindt, maar ook echt op het niveau van de wethouder met de in de motie genoemde organisaties.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Er zullen ongetwijfeld regelmatig gesprekken met mij gevoerd worden, ik voer verschillende gesprekken met verschillende maatschappelijke organisatie en ik zal zeker ook hier een aantal malen aan tafel zitten. Dus ja. Er staan ook nog twee punten in het dictum die voor wethouder Kasmi zijn, als college omarmen wij deze motie, maar dat u weet dat de uitvoering van de twee laatste punten in het dictum onder wethouder Kasmi vallen. Dan heb ik een motie van de PvdA, 'Het verleden een plek geven met de naam van de toekomst'. Ondanks dat het dictum van de motie in lijn is met de inzet van het college en hoe graag ik het ook zou willen, kies ik hier wel voor zorgvuldigheid boven snelheid want u vraagt in uw motie per direct. Daar heb ik gewoon iets meer tijd voor nodig en om die reden moet ik hem helaas ontraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Andere steden doen het al, waar hebt u dan de tijd voor nodig?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Als u zegt 'direct' dan denk ik dat ik dat morgen al zou moeten doen, maar ik heb wel iets meer tijd nodig om processen in gang te zetten en te onderzoeken hoe groot die groep is. Dus ik wil daar iets meer tijd voor hebben. Per direct gaat mij niet lukken, vandaar dat ik die motie ontraad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Per direct is niet door de indieners bedoeld als direct nadat de hamer gevallen is. De wethouder mag het ook lezen als 'zo snel mogelijk'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ik lees hem als volgt. In die zin kies ik hier voor zorgvuldigheid boven snelheid en er ligt ook een andere motie waarin wordt gevraagd onderzoek naar de situatie in Rotterdam te doen. Dat geeft mij iets meer ruimte en lucht om te onderzoeken wat ik hierin kan betekenen. De strekking van het dictum is in lijn met wat het college wil en daarom ontraad ik hem.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Mag ik vragen hoe lang de wethouder voor dat onderzoek nodig denkt te hebben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Daar kan ik nu geen antwoord op geven voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Volgens mij is het onderzoek gewoon een belletje naar de gemeente Utrecht en dan klaar. Dus het hoeft niet langer te duren dan een dag. Kan de wethouder daarop reageren?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Voorzitter, nu wordt mijn manier van werken ingevuld door de heer Moti. Op het moment dat er een motie ligt en ik daar een advies op geef, is dat het advies. Ik begrijp dat dit misschien een teleurstelling voor de heer Moti is, maar op het moment dat u mij vraagt dit per direct in te voeren dan is mijn antwoord dat ik dat op deze manier ontraad en ik iets meer tijd nodig heb.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Iets meer tijd is prima, maar dan zou de raad toch ook wel mogen weten hoe veel meer tijd, dat is gewoon een hele normale vraag.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Eerst mevrouw Mohamed-Hoesein met een reactie.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter want de door DENK ingediende motie geeft de wethouder juist wel de ruimte om dat onderzoek te doen en vandaaruit terug te

koppelen en met een inventarisatie te komen ook daarna dat stukje te kunnen oppakken. Als de heer Moti wil aansluiten op de motie dan kan dat heel goed.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, de eerste vraag is hoelang dat onderzoek gaat duren. Kan de wethouder dat gewoon aangeven?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). In lijn met wat mevrouw Mohamed-Hoesein zegt, dat is motie 55 dan kan ik die ook direct van advies voorzien. Die zou ik kunnen omarmen omdat ik daar inderdaad iets meer ruimte krijg. Met de suggestie van mevrouw Mohamed-Hoesein, pak dan die ruimte door deze motie te steunen, zijn we er wat mij betreft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Volgens mij zijn de fractie van DENK en die van de PvdA het eens, dit moet zo snel mogelijk gebeuren en als u daarvoor eerst een belletje naar Utrecht wilt plegen, prima dan krijgt u de tijd voor dat belletje naar Utrecht, maar wij hebben er geen zin in dat u zes maanden de tijd neemt voor dat belletje naar Utrecht. Wij willen gewoon van u weten hoelang dat onderzoek gaat duren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik snap de urgentie en ik denk dat de heer Moti ook terecht zegt dat we hier zij aan zij staan, maar als het echt alleen zou gaan om een belletje dan vind ik het best wel moeilijk om dat te plaatsen in de verhouding dat het vorige college dat kennelijk ook met een belletje had kunnen doen en er blijkbaar niet eens een onderzoek voor nodig was. Ik wil de wethouder toch die ruimte gunnen en mijnheer Moti, het aanbod staat er.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ik constateer dat we een beetje in een cirkeltje ronddraaien. Natuurlijk krijgt u nog het woord, maar probeer dit onderwerp op een gegeven moment wel af te ronden want we komen er niet echt. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, als reactie op de woorden van mevrouw Mohamed-Hoesein die mij net een vraag stelde. Ik zie dat de tijd toch te vaak doortikt, ik had nog wat seconden. We kunnen steeds naar achteren kijken, maar volgens mij schiet geen enkele Rotterdammer daar iets mee op. We willen dit zo snel mogelijk invoeren, dat gaf u in uw termijn ook aan. Er zijn steden die het al doen, dus zo ingewikkeld is het niet, we hoeven geen wetenschappers te raadplegen om te kijken hoe het moet, het is gewoon een beleidsmedewerker in Utrecht bellen om te vragen hoe je dat implementeert en de dag daarna kunnen wij het ook doen. Vandaar dat ik vraag, als het niet zo ingewikkeld is, of het college kan aangeven hoeveel tijd het nodig heeft voor dat onderzoek waar u om vraagt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Helder, dank u wel. Daarmee bent u op dit moment door uw tijd heen.

De heer **MOTI** (pvda). Daar protesteer tegen voorzitter, van de orde. Ik had echt nog tijd over, maar als de klok ook bij een interruptie doorloopt dan gaat er onnodig tijd weg terwijl ik echt nog interrupties aan het beantwoorden was.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ik begrijp dat bij de interrupties de tijd ook heeft stilgestaan. Mevrouw Maassen even in een reactie. Ik vraag dat straks even na. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter ik heb heel veel begrip voor de heer Moti dat hij dit graag snel regelt, maar ook de mensen op wie het betrekking heeft zijn erbij gebaat om dit zorgvuldig uit te zoeken en te zorgen dat er een zorgvuldig proces plaatsvindt. Het is uiteraard fijn om het morgen geregeld te hebben, maar het is juist een heel erg gevoelig proces dat heel erg raakt aan de mensen omdat het gaat over hun achternaam, hun identiteit en wie ze zijn. Dus dan is het juist belangrijk om daar zorgvuldig mee om te gaan en daar even de tijd voor te nemen om het goed te kunnen doen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti, gaat uw gang.

De heer **MOTI** (pvda). Wij verschillen niet van mening met de fractie van D66, en ik denk met niemand in deze zaal, over hoe belangrijk het voor bepaalde mensen in onze stad is, nazaten van de slavernij. Die route is er al, we kunnen in Nederland de namen al wijzigen, ook in Rotterdam, maar er is een hoge financiële drempel en de vraag die voorligt is of we bereid zijn die financiële drempel weg te nemen na wat we deze groep hebben aangedaan. Utrecht en Amsterdam hebben dat direct gedaan en wij willen dat in graag in Rotterdam ook. Als u het hebt over een zorgvuldig proces dan gaat het vooral over het wegnemen van de financiële drempels en dat hoeft toch niet zo lang te duren.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Als de PvdA een beetje slim is dan gaat u voor het doel en niet voor wiens motie de meerderheid krijgt. Volgens mij is het mooie van de motie van mevrouw Mohamed-Hoesein dat er enerzijds een goede inventarisatie plaatsvindt van 'waar hebben we het nu over' en anderzijds zou ik de burgemeester willen oproepen om in zijn lobby bij het rijk in het kader van het slavernijverleden ook te kijken hoe wij er financieel misschien ook nog enigszins een compensatie uit kunnen halen. Als u dat nu allemaal in de motie van mevrouw Mohamed-Hoesein wilt lezen dan snapt u dat dit heel kansrijk is en dat u gewoon krijgt wat u wilt, maar wel op een manier die voor iedereen in deze raad behapbaar is. Dus ik zou zeggen pak dat nu eens even op, ga voor de outcome en niet voor wie hier wel of niet een meerderheid voor een motie krijgt.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik heb juist gezegd dat wij ons heel goed kunnen vinden in wat DENK hier heeft ingebracht, daar zit geen verschil in, maar wij willen dat deze motie niet nog eens een jaar lang alles naar achteren schuift omdat we heel veel tijd voor een zogenaamd onderzoek nodig hebben. Zo ingewikkeld is deze materie niet, één telefoontje naar Utrecht om te vragen hoe de ambtelijke organisatie het daar heeft geïmplementeerd is voldoende. Daar willen wij gewoon een antwoord van het college op: hoelang denkt het voor dat onderzoek nodig te hebben?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja een vraag aan de heer Moti. Heeft Utrecht het ook in een dag ingevoerd, of is daar in Utrecht bijvoorbeeld ook een onderzoek, een verkenning, een inventarisatie aan voorafgegaan? Wie zou hier een beroep op kunnen en mogen doen zodat we voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van een regeling die is bedoeld voor een

groep die we erkenning willen geven want daar gaat het om, erkenning voor wat deze groep heeft meegemaakt, wat wordt meegedragen, en het is meer dan alleen maar een financiële drempel weghalen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ben in mijn termijn op 8 november jl. uitgebreid ingegaan op dat punt van erkenning en leed weghalen en daarover verschillen we niet van mening. Het gaat erom of we ook de daad bij het woord voegen. Daar gaat het over, voegen we de daad bij het woord en dat willen we wat de PvdA betreft zo snel mogelijk doen. Nee, Utrecht en Amsterdam hebben niet eerst maandenlang onderzoek gedaan om te kijken hoe ze het moesten doen, die hebben gewoon gezegd 'we gaan dit doen' en zijn het gaan doen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti, ik wijs u erop dat u door uw spreektijd heen bent. Ja, ik zie dat u uw hoofd schudt, maar…

De heer **MOTI** (pvda). U hebt tijdens de voorzitterswisseling een stukje gemist voorzitter. Mijn tijd is net terwijl ik interrupties aan het beantwoorden was per ongeluk doorgelopen en alle spreektijd die ik net heb gebruikt was ook voor het beantwoorden van allerlei interrupties. De heer Lansink, mevrouw Maassen en mevrouw Mohamed-Hoesein hebben vragen gesteld en die heb ik netjes beantwoord.

De **VOORZITTER**. Het is fijn. U weet van mij dat ik altijd gebruikmaak van mijn voorzittersbarmhartigheid, maar als het echt op is dan is het gewoon op. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ik doe nog een poging. Ik herhaal het aanbod dat wij hebben gedaan dat altijd staat vanuit deze raad en in ieder geval vanuit mijn fractie en ik denk dat ook D66 als medeondertekenaar zich daarachter heeft geschaard. Teken mee met de motie waarmee de wethouder de ruimte krijgt om een zorgvuldig proces in te gaan en hier zorgvuldig mee om te gaan en daarbij inderdaad de urgentie die wij allemaal hebben uitgesproken meenemend.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Dank voor het aanbod en ik denk dat we daar zeker gebruik van willen maken, maar ik verzoek u wel om dan ook een termijn aan het onderzoek te verbinden, zodat we niet ellenlang gaan wachten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed- Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ik kijk ook even of dit wordt toegevoegd aan mijn spreektijd. Uiteraard, wij vragen de wethouder om daar urgent mee aan de slag te gaan. Ik denk dat wethouder heeft meegekregen welke behoefte de raad heeft, maar ik vind het te eng om daar een concrete termijn aan te verbinden, dat beperkt ook de ruimte van de wethouder. Als de wethouder meer ruimte nodig zou moeten hebben dan verwacht ik daar waar nodig binnenkort een terugkoppeling van.

De **VOORZITTER**. We gaan luisteren naar de wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ik vind het fijn wat mevrouw Mohamed-Hoesein over die ruimte aangeeft. Mevrouw Mohamed-Hoesein, ik kan u vertellen dat ik die urgentie ook

voel en als u antwoord wilt op de vraag die u stelt over hoe snel dat is dan kan ik tegen u zeggen dat ik hoop in het voorjaar van 2023 met een regeling te komen voor de eventuele naamswijziging, maar geef me wel de ruimte om te inventariseren en te kijken hoe groot de groep is.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ik heb nog een aantal moties voorzitter, ook motie 21A van de PvdA, 'Een plek om kennis te delen en geschiedenis te herdenken'. Die kan ik omarmen. Ik moet er wel bij zeggen dat het al gebeurt met het stadsprogramma, we zetten bijvoorbeeld in op professionalisering van organisaties. Onlangs was de oprichting van SABI, een kennisgroep, in 2023 komt er een nieuwe stimulansregeling bedoeld voor organisatieontwikkeling en in 2023 zetten we de subsidieregeling voort. Daarnaast zijn en gaan we in gesprek met gemeenschappen en juist gelet op het belang van duurzaamheid beginnen we deze zoektocht niet bij de vorm, maar bij de variatie in de behoefte van de gemeenschap in de stad. Afhankelijk daarvan kijken we wat daarvoor nodig is en hoe de gemeente kan faciliteren. Soms gaat het om het verbinden van netwerken of bijvoorbeeld plekken. Ik zie motie 55, daar heb ik al een advies op gegeven, dat is de motie van DENK. Ik heb hem maar direct gekoppeld aan de motie van de PvdA over naamswijziging. Daar ben ik positief over, dus omarmen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti, u hebt geen spreektijd meer.

De heer **MOTI** (pvda). Ja dat klopt, maar ik wil… Ik heb de wethouder gehoord over motie 22 en 23 en wij zouden met die uitleg kunnen leven. Wij willen motie 23A intrekken ten gunste van motie 22.

De **VOORZITTER**. Motie 23A wordt ingetrokken.

De heer **MOTI** (pvda). Ik mag dit soort opmerkingen nog wel maken hè?

De **VOORZITTER**. Jazeker. U kunt verdergaan.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dan motie 9 van GroenLinks, 'Zonder geld geen doorstroom'. Daarvan kan ik zeggen dat de middelen nu niet in de begroting zijn opgenomen. Het logische moment zou bijvoorbeeld de voorjaarsretraite zijn en om die reden ontraad ik deze motie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dank u wel. Volgens mij vergeet de wethouder toe te lichten waar de middelen dan wel zijn gebleven want in het coalitieakkoord stond daarvoor een hoger bedrag dan we nu in deze begroting terugvinden en dan is altijd de vraag waar die middelen zijn gebleven en waarom ze niet worden ingezet.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Die middelen zijn op dit moment niet opgenomen, die worden besproken tijdens de voorjaarsretraite. Ik kan wel zeggen dat die trajecten wel gewoon zullen doorgaan en dus gewoon plaatsvinden. Dan ga ik door met motie 10.

De **VOORZITTER**. Ik krijg net door de heer Moti aangereikt dat ik abusievelijk heb gezegd dat motie 23 is ingetrokken, maar dat is motie 22. Dat u dat in uw administratie bijwerkt. U kunt verdergaan. Motie 22 is ingetrokken en niet motie 23.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dan heb ik motie 10 van GroenLinks, 'Iedere jongere een pet en nood breekt wet'. Dat gaat over de AMV'ers. We hebben daar een uitgebreide actualiteitenraad over gehad en ik heb toen aangegeven hoe wij dat in Rotterdam doen. Ik moet zeggen dat de situatie rondom de opvang van jonge asielzoekers onwenselijk is en dat die wat mij betreft een goede oplossing verdient. Deze jongeren moeten goed opgevangen worden. Ik heb tijdens de actualiteitenraad een heel uitgebreid verhaal gehouden over hoe wij dat in Rotterdam doen en wat ervoor nodig is om dat te kunnen doen, maar ik zie op dit moment niet de oplossing dat wij iets kunnen betekenen en om die reden ontraad ik deze motie.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). U ziet waarschijnlijk geen oplossing binnen de huidige afspraken die u met de coalitie hebt gemaakt, maar als u uw hart laat spreken dan denk ik dat u die wel zou zien. Een paar korte vragen. Hebt u al een telefoontje van de staatssecretaris gehad? Dat is volgens mij het moment waarop u misschien wel de nood echt ziet, u ziet dat er crisis is en u dan misschien wel voorbij het coalitieakkoord kunt gaan. De nieuwe regeling, de dwangwet komt er natuurlijk aan en in de tussentijd is er extra…. Ja, spreidingswet, maar dat u in ieder geval gedwongen kunt worden om uiteindelijk wel uw taken te gaan doen. Er is nu ook een aanbod van het rijk om € 2.500,00 extra bij te dragen op het moment dat wij zelf naar voren stappen. Wacht u tot u wordt gedwongen door het rijk of zegt u 'ik kan voor deze kinderen misschien wel naar voren stappen waardoor het ook voor de gemeente aantrekkelijker is.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Voorzitter, ik denk dat mevrouw Bokhove een aantal zaken door elkaar haalt. Op het moment dat ze het heeft over de coalitieafspraken dan vallen AMV'ers daar niet onder omdat die via het Nidos lopen, het Nidos is verantwoordelijk voor het plaatsen van AMV'ers in de verschillende gemeenten. Als mevrouw Bokhove het goed had doorgelezen, was wel bekend dat AMV'ers vaak in pleeggezinnen worden geplaatst. Het probleem bij het opvangen van AMV'ers is dat er een gebrek aan pleeggezinnen is en daarom refereerde ik aan de actualiteitenraad, daar heb ik daar uitgebreid bij stilgestaan. Ik heb ook aangegeven dat het ook mij raakt en dat ik vind dat kinderen heel snel moeten worden opgevangen. Wij hebben op dit moment geen andere oplossing dan… Ik heb tijdens het gesprek met de manifestondertekenaars expliciet gevraagd wat de grootste uitdaging is en dat is zoeken naar pleeggezinnen in Rotterdam. Als daar een motie voor lag, had ik die misschien wel kunnen omarmen, maar zaken met elkaar combineren, een spreidingswet met de AMV, lijkt mij in dezen niet de juiste route. Dat even gezegd hebbende voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, volgens mij staat er in de motie om samen met de organisaties te zoeken naar extra mogelijkheden. U zegt dat u hem had omarmd als dat erin had gestaan, dat staat er ook in.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dan blijf ik hem ontraden want dat heb ik al gedaan, ik ben in gesprek geweest met de manifestondertekenaars en daar heb ik die vraag expliciet neergelegd.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). 'Lief klein stoer zakje' van Leefbaar Rotterdam en een aantal andere ondertekenaars kan ik omarmen. Dat is een belangrijk onderwerp dat opkomt onder jongeren. Ik wil daar wel even een opmerking bij maken vanwege het dictum. Hij wordt nu nog steeds redelijk vernauwd en als ik de ruimte krijgt om die campagne te starten, maar dat te koppelen aan de preventieaanpak Alcohol en drugs en de voorlichting ook in te zetten voor snus, als ik hem zo mag lezen en zo mag uitzetten dan kan ik hem zeker omarmen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dat lijkt mij een uitstekende aanpak voorzitter.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dank voorzitter. Dan motie 58 'Waardering voor mantelzorgers' van mevrouw Verkoelen. 'in kaart te brengen welke financiële voordelen mantelzorg heeft voor het gemeentelijke zorgbudget'. Die moet ik ontraden en dat heeft ermee te maken dat dit onderzoek een aantal jaren geleden al eens is gedaan door Ecorys in opdracht van Mantelzorg Nederland. Motie 14 is aangepast, maar er is nog steeds een aantal bullets waarvan het fijn zou zijn als ze er niet in zouden staan en om die reden moet ik hem nog steeds ontraden. Ondanks dat ik een tekstsuggestie heb gedaan, is hij nog steeds niet voldoende om te omarmen. Dus ook de gewijzigde motie 14 ontraad ik. Motie 34, 'Gevestigd, niet vertegenwoordigd' van D66, mevrouw Nunnely, kan ik omarmen. Het vertrouwen in de overheid is zeker laag, in het bijzonder bij bepaalde groepen binnen onze stad. Het college onderschrijft het belang om waar mogelijk aanvullend te investeren in de kennis en het vertrouwen van deze groepen in de politiek. Er zit wel een tweede punt bij en dat is de tweede bullet in uw dictum. Daar gaat uw raad zelf over, ik wil wel even expliciet gezegd hebben dat u als raad voor uitvoering aan zet bent.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Wat bedoelt u daar expliciet mee wethouder?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Op het moment dat u vraagt dat er evenknieën vanuit het buitenland met u mee moeten lopen dan is het niet aan mij om dat voor u te organiseren, maar dat zou dan via de griffier voor u georganiseerd moeten worden. Dat is even de route. Motie 47 van de Partij voor de Dieren, 'Een kind is niet te koop', moet ik helaas ontraden. De uitsluiting van bepaalde marketing wordt meegenomen in het programma van eisen van elke volgende aanbesteding behorend bij reclameconcessies. In het programma van eisen behorende bij een nieuwe reclameconcessie staat het de gemeente vrij om beperkingen met betrekking tot de inhoud op te leggen. Landelijk speelt een discussie over de rol van gemeenten bij het opleggen van beperkingen aan reclameboodschappen en het college is hierin onder andere gebonden aan landelijke regelgeving en weigeringsgronden in de APV,

maar wat we wel al doen, dat wil ik ook wel even genoemd hebben want ook dat heeft wel mijn aandacht als wethouder… Dus waar mogelijk wil ik echt dingen graag doen. De gemeente Rotterdam is vanaf 2017 partner van de alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding en de gemeente zet onder meer in op het gezond en kinderenmarketingvrij maken van kantines in gemeentelijke accommodaties zoals NME-locaties, zwembaden en sporthallen en daarnaast ondersteunen we scholen in de aanpak naar een gezondere kantine. Het sportbedrijf zet zich in om alle horecavoorzieningen waarvan de exploitatie volledig in handen is van het sportbedrijf te laten voldoen aan een gezonder aanbod van voeding en drinken gebaseerd op de richtlijnen Eetomgeving. Dat is wat we doen. Dan de op een na laatste motie, 'Experts aan de slag voor geen kinderen'. Dat is een motie die ik samen met de burgemeester oppak en die kunnen wij omarmen. Wij onderstrepen het belang van preventieve inzet in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit, we moeten een alternatief bieden voor de verleidingen zodat veel kwetsbare jongeren niet ten prooi vallen aan die sluwe criminelen. Ik moet er wel bij zeggen dat het college op dit moment wacht op bericht van het ministerie van JenV over de toekenning van een aanvraagpreventie met gezag. Dus die kunnen we omarmen. Dan heb ik nog een motie en dat is motie 73, 'Een warme douche voor verenigingen', van het CDA. Deze kunnen we omarmen, maar ik wil er wel bij zeggen dat deze motie financiële inzet vraagt, maar dat er geen dekking bij zit. Heel zwart-wit zou het advies moeten zijn ontraden, maar ik vind het wel een belangrijke motie. We zijn er hier en daar al mee bezig, dus hij is in lijn met wat wij voornemens zijn. Als we deze motie zo mogen interpreteren dat we de opdracht krijgen om uit te zoeken hoe we een fonds of iets vergelijkbaars kunnen inrichten, we deze mogen richten op de verenigingen waar de situatie urgent is en we hier voor het einde van 2022 op terug kunnen komen. Als ik hem zo mag lezen dan kan ik hem omarmen. Alright, Ik ben er doorheen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik zit een hele tijd te kijken en te kauwen op de tekstexegese die ik nog even als uitdaging van de heer Achbar krijg. Volgens mij zijn wij met het college eens dat het belangrijk is om te evalueren hoe de uitbreiding van mantelzorgwaardering is geland en dat willen we samen met de Mantelfoon en de mantelzorgers doen. Volgens mij willen we ook samen onderzoeken of het nodig is de mogelijkheden van de mantelzorgwaardering breder bekend te maken en te kijken waar die behoeftes liggen, of die mantelzorgcadeaus groter zijn. Volgens mij willen we dat ook samen terugkoppelen aan de raad. Dat staat in net iets andere bewoordingen in de motie die bij u is ingediend en ik zie werkelijk niet wat het verschil is en waarom dat niet omarmd kan worden, maar misschien moeten we buiten deze sessie nog een keer een soort tekstexegese doen want volgens mij zitten we op een lijn en het zou doodzonde zijn als we straks op de dag van de mantelzorgers geen mantelzorgmotie kunnen aannemen.

De **VOORZITTER**. Wethouder wilt u daar iets op zeggen of is dat voor de koffiepauze straks?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ik deel die mening. Op de dag van de mantelzorger een motie aannemen die niet uitgevoerd kan worden, is ook niet een doel op zich. Daarom hoopte ik dat er wel een motie zou liggen, zeker in het teken van dag van de mantelzorg. Dus zo constructief sta ik erin. Als er een motie zou liggen die ik kan omarmen dan doe ik dat met alle liefde, ik denk dat u dat hebt gemerkt bij een aantal moties die ik wel heb omarmd, die uitvoerbaar zijn, maar dan moet er wel goede motie liggen. Een goede motie, zelfs met de suggestie die ik heb gedaan. Probeer hem dan ook zodanig neer te zetten zoals die wordt gedaan. Gemakkelijker kan ik het niet maken.

De **VOORZITTER**. Ik zie ruimte voor een gesprek straks. Wij zijn nu toe aan de tweede termijn van de zijde van de... O ik dacht dat de heer Yigit al geweest was. De heer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, last but not least de moties vanuit mijn portefeuille. Ik begin met de motie van GroenLinks, 'Wees geen krenten, gun energietoeslag aan studenten'. We hebben hierover vaker het debat gevoerd. Zoals u weet is de energietoeslag die wij hebben ontvangen, of het budget daardoor, voor de groep tot 120% en voor de aanvulling tot 140% hebben wij natuurlijk een donatie van de Stichting De Verre Bergen gehad. Zoals u weet, voeren wij al lange tijd een lobby voor studenten en krijgen wij ook nog middelen van het rijk om te kijken wat we via de individuele bijzondere bijstand voor die studenten kunnen betekenen. Ik verwacht binnen ongeveer een week wat scenario's richting u te kunnen sturen zodat wij dat met u kunnen bespreken. Dus deze motie moet ik in deze vorm ontraden. Dat geldt ook voor amendement B met dezelfde strekking van GroenLinks. Dan ga ik naar de motie van GroenLinks over taaltrajecten in het vizier. Die motie kan ik omarmen. Het is een goede motie, de WEB-middelen voor 2025 en 2026 zijn op dit moment nog niet bij ons bekend. Op het moment dat we daar ook aanspraak op maken, willen we die ambitie naar boven bijstellen en wij kunnen deze motie van GroenLinks omarmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Een korte vraag. Er is nu budget voor een bepaalde instroom en wij hebben gezien dat dit soms best kan fluctueren. Stel nou dat je in 2023 bijvoorbeeld 6500^{e} inschrijver bent, mag je dan starten of niet?

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Dat is altijd een stukje maatwerk. Als wij budget hebben en we zien dat er Rotterdammers zijn die zo'n taaltraject nodig hebben dan gaan wij daar altijd in mee dat is ook onze insteek. Voorzitter, dan heb ik een motie van GroenLinks, 'Weg met schulden'. Laat allereerst ook heel duidelijk zijn dat wij in plaats nu een ander target hebben dat zich richt op enkelvoudige ondersteuning en niet alleen op meervoudige en complexe vraagstukken. We beginnen met die targets die we hebben en vervolgens kunnen wij vanuit de intake die we hebben ook andere Rotterdammers begeleiden. Op het moment dat iemand zich bij een intake aanmeldt houden onze schuldhulpverleners die persoon vast en bieden ze een vervolg. Dat kan in de vorm van een budgetmaatje of een wat lichtere vorm van hulp zijn, maar je kunt ook gaan voor een schuldhulpregeling waar je dan ook een zwaarder instrument als KBR kunt inzetten. Ik moet deze motie dus wel ontraden. Dan kom ik bij de motie van de PvdA en andere ondertekenaars over een betaalpauze voor het hele gezin. Deze motie kan ik omarmen, dat is een goede motie voor gedupeerde ouders en het gezin, ook voor de kinderen in het bijzonder. We gaan dit onderzoeken en de motie van mevrouw Reitema en anderen wil ik omarmen. Dan hebben we ook een motie van de Partij voor de Dieren, 'Neem de Dierenvoedselbank mee in het actieplan geldzorgen'. Zoals u weet hebben wij een subsidierelatie met de Dierenvoedselbank en we zijn voornemens om die ook in 2023 voort te zetten. Ik wil hem wel omarmen met de lezing dat wij contact leggen met de Dierenvoedselbank en gaan kijken wat we in facilitaire zin kunnen doen, zoals we dat ook in het actieprogramma Geldzorgen hebben opgeschreven. Ik kan de motie op die manier wel omarmen. Dus we nemen contact met de Dierenvoedselbank op en we gaan kijken wat we in facilitaire zin extra kunnen doen, net als bij de reguliere Voedselbank waarvan wij hebben gezegd: als bijvoorbeeld een oudere niet naar de Voedselbank kan gaan wegens een beperking of andere problemen dan gaan wij wel naar de mensen zelf. Wij willen het bij de Dierenvoedselbank op dezelfde manier insteken. Dus ik kan deze motie omarmen. Dan heb ik een motie van de ChristenUnie, de motie 'Samen ben je meer'. Dat is ook een goede motie die we kunnen omarmen, we hebben het hier ook in de commissie over gehad. Wij

willen die differentiatie als uitgangspunt zeker in het onderzoek meenemen. Het lijkt me gewoon een goede motie dus die gaan we omarmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik worstel een beetje met het dictum van deze motie omdat je er van alles in kunt lezen. Er wordt ook gezegd dat iets als uitgangspunt wordt genomen en ook als uitgangspunt maar dan wel weer in een onderzoek. Ik vraag me af hoe dat dan wordt ingevuld en hoe dat zit in de verdere uitwerking van het onderzoek naar die mix in regelingen, ook omdat hier volgens mij van alles in te lezen is en mij dus niet duidelijk is wat dan eigenlijk precies het uitgangspunt is dat we gaan hanteren en hoe ik dan het uitgangspunt moet zien in een onderzoek waarin je dus gewoon gaat kijken hoe dingen in elkaar zitten.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Wij onderzoeken momenteel de mogelijkheden om de inkomensondersteunende regelingen die wij hebben zodanig aan te passen dat er een optimale mix bestaat tussen het recht, de hoogte, de beoogde doelgroep en het bereik. We willen echt een optimale mix en deze motie helpt ons om ook te kijken naar die optimale mix. Met die uitleg kan ik hem zeker omarmen. Dan heb ik nog de amendementen van de PvdA die ik met uw goedvinden in een keer behandel want die gaan over 2023 en 2024. Voorzitter, het is een sympathiek voorstel maar ik moet het helaas wel ontraden. Het college heeft natuurlijk ook een hele brede opgave, denk maar aan jeugd, zorg en klimaat en we hebben het ook over wonen gehad. Zoals u weet hebben wij ook afspraken gemaakt om de middelen evenredig te verdelen en daarnaast hebben we € 20 miljoen extra voor het kinderarmoedefonds gekregen die wij gaan inzetten. Daarnaast gaan we ook de hoogte van de inkomensondersteunende regelingen baseren op de bijgewerkte minimaeffectrapportage die het NIBUD gaat uitvoeren. Dus deze amendementen moet ik helaas ontraden.

De **VOORZITTER**. Wethouder Yigit is klaar. In de rebound heb ik nog twee wethouders die nog iets te adviseren hebben en ik begin bij wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja dank u wel voorzitter. Het CDA en andere ondertekenaars hebben een nieuw dictum van de motie 'The office' ingediend waarin wordt gevraagd om de transformatieopgave van kantoorgebouwen onderdeel te maken van een nieuw bouwakkoord en daarover terug te koppelen. Dat zal ik graag doen, dat heb ik ook aangegeven en die kan ik inderdaad omarmen. Dan was er nog een andere motie van de Partij voor de Dieren die ik vergeten was te beantwoorden, 'Zorgkosten dalen door druk op te schalen'. Die is mij in de eerste ronde even ontgaan, maar die staat nu weer helder op mijn netvlies. U geeft daarin aan in gesprek te gaan met de provincie en waterschappen om hen te verzoeken striktere kaders te stellen aan de vergunningverlening, een scherpe vergunning. Dat hebben wij opgenomen in ons coalitieakkoord en in die zin is hij overbodig want we gaan het gewoon doen. Dus daar hoeft u zich geen zorgen over te maken, maar als motie is hij dus overbodig. Als laatste wil ik mevrouw Elfilali nog een antwoord geven. Zij gaf aan een bepaalde motie over de kantorenaanpak in te trekken onder de toezegging dat ik het beleid met een stand-van-zakenbrief zou toezenden. Dat was de toezegging die ik graag gestand doe.

De **VOORZITTER**. Dat was helder. Volgens mij heeft wethouder Achbar ook een motie over het hoofd gezien.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder) Nee voorzitter ik zie niets over het hoofd, die heeft de PvdA net ingediend en dat is de motie 'Weg met het quotum'. Die ga ik ontraden, dat is in het

kort het antwoord. Het wekt de suggestie dat wij niet in gesprek zijn met het kabinet. Wij zijn continu in gesprek met het kabinet over de asielcrisis en er is nu nog niet zo veel bekend over hoe die wet vorm gaat krijgen dus daar gaan we ook nog niet over in gesprek. Dus ik ontraad hem.

De **VOORZITTER**. Helder.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Een punt van orde voorzitter. Ik had een motie…

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers is van haar plaats, wilt u terugkomen?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Het gaat over de motie Toegankelijkheid en ik weet niet precies… Ik heb daarover overleg gehad met…

De **VOORZITTER**. De motie Toegankelijkheid.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja. Ik heb daar overleg over gehad met de PA van wethouder Karremans. Die is nu niet aanwezig, maar die is volgens mij nog niet geadviseerd.

De **VOORZITTER**. Wethouder Karremans wordt normaal gesproken vervangen door wethouder Versnel, maar als geen van…

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik ben heel snel ingeseind door de heer Karremans en deze motie kan omarmd worden.

De **VOORZITTER**. Wethouder Karremans beschikt over hele bijzondere bruggen, telepathisch, hartelijk dank. Ik kijk nog even mevrouw Bokhove aan die aan het begin van de vergadering tegen mij zei 'voor het begin van de tweede termijn zou ik wel eens behoefte kunnen hebben aan een schorsing voordat we aan de tweede termijn kunnen beginnen'. Is dat nog steeds het geval? Ja. Hoeveel tijd hebt u nodig, tien minuten, een kwartier? Een kwartiertje, dan schors ik voor vijftien minuten. Ik wil u toch een praktisch ding meegeven en dat is dat, als we voor vijftien minuten schorsen, het ook vijftien minuten is. De consequentie kan zijn dat ik de vergadering heropen en dat er een ordevoorstel op tafel ligt waarover terstond wordt gestemd. Daar kunt u over en weer nadelige gevolgen van hebben. Dan moet u mij dat niet kwalijk nemen. Dus een kwartier schorsen is een kwartier schorsen. Tot over vijftien minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Ik ga de fracties langs voor zover ze nog spreektijd hebben en dat doe ik in dezelfde volgorde van sprekers als op 8 november jl. We beginnen bij mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. We willen na twee dagen vergaderen even de tussenstand opmaken in het kader van moties en amendementen die zijn omarmd. Wij moeten na twee dagen vergaderen constateren dat er echt te weinig urgentie wordt gevoeld op klimaat, op wonen, op armoedebestrijding. We horen heel veel sussende woorden, maar het is wachten, wachten, wachten. Veel woorden, maar vooralsnog loze beloften die we graag ingevuld zien. We hebben geen substantiële verandering qua beleid gezien, we zien

geen euro verschuiven in deze begroting, twee dagen vergaderen en geen euro verschoven. Dit zijn de adviezen van het college, maar de raad gaat over de begroting en we hebben al eerder gezegd 'it takes two to tango' en we kijken ook naar onze collega-raadsleden van andere partijen om ruimhartig te zijn en de oppositie hier ook een kans te geven, de raad bestaat niet alleen uit de coalitiepartijen. We willen ook graag dat de informatie met de Rotterdammer wordt gedeeld en daar hebben we nog een paar moties over. 'Maak de begroting inzichtelijk voor alle Rotterdammers', 'Zorg dat de begroting beter leesbaar is' en we hebben nog een gewijzigde motie op het advies van de heer Achbar over de mantelzorgers en een nieuwe motie over garages. Die doe ik u allemaal in één stapeltje toekomen. Dat was onze bijdrage in tweede termijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 81. Leesbaarheid van de begroting

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- 21% van de bevolking van de gemeente Rotterdam laaggeletterd is;
- het taalgebruik van de begroting 2023 ver boven b1-niveau ligt;
- het college in zijn coalitieakkoord de ambitie uitspreekt burgers zo veel mogelijk te willen laten meedoen;

overwegende dat:
- goede informatievoorziening voor Rotterdammers een basistaak van de gemeente is;
- het belangrijk is dat Rotterdammers kunnen begrijpen waar de gemeente geld aan uitgeeft en welke financiële keuzes worden gemaakt;
- door de begroting toegankelijker te maken, de gemeente het voor scholen mogelijk maakt om de begroting met leerlingen te bespreken;

verzoekt het college:
- de leesbaarheid van de (toekomstige) begrotingen te verbeteren door een publieksversie los te koppelen;
- organisaties zoals Brede Raad en ervaringsdeskundigen in te schakelen om de begroting en webpagina's te testen op leesbaarheid en deze indien nodig te verbeteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en M.M. Vlasblom

Motie 82. Maak de begroting inzichtelijk voor alle Rotterdammers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- de Rotterdamse begroting in al haar omvang niet overzichtelijk en toegankelijk wordt weergegeven en gepubliceerd voor Rotterdammers;

overwegende dat:

- het van groot belang is de begroting met alle Rotterdammers te delen en dit makkelijker is wanneer deze toegankelijk wordt gepubliceerd;
- andere gemeenten, zoals Arnhem, er werk van maken de begroting per programma visueel overzichtelijk en toegankelijk te presenteren;

verzoekt het college:
- aan de begroting een overzichtelijke infographic toe te voegen die de begroting inzichtelijk en toegankelijk te maken voor alle Rotterdammers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en M.M. Vlasblom

Motie 83. Waar is de garage?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college parkeren in garages en P+R-voorzieningen wil bevorderen in plaats van parkeren op straat;
- de bezettingsgraad van gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen in 2022 30% is;
- het college de bezettingsgraad in 2026 heeft geraamd op 38%;

overwegende dat:
- het college de ambitie heeft om de stad autoluw te maken;
- het verminderen van straatparkeren bijdraagt aan een betere verdeling van de openbare ruimte en verbetering van de leefomgeving;
- informatie over de vindbaarheid en beschikbaarheid van parkeerplekken in garages en P+R-voorzieningen het gebruik van deze locaties zal stimuleren;

verzoekt het college:
- te onderzoeken op welke wijze de bezettingsgraad van gemeentelijke garages verhoogd kan worden;
- hierbij ook in te zetten op het gebruik van communicatie via de gemeentelijke websites en social media;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

Motie 84. Daad bij woord: Koester en ondersteun mantelzorgers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting voor 2023;

constaterende dat:
- Rotterdamse mantelzorgers op dit moment slechts aanspraak kunnen maken op een mantelzorgcadeau in de vorm van een cadeaukaart van € 50,00 of een Rotterdampas met € 25,00 ov-tegoed per jaar;
- een van de gestelde doelen voor de komende collegeperiode als volgt luidt: 'Rotterdamse mantelzorgers blijven vitaal en voelen zich ondersteund in hun zorgtaak.';

- vanuit het rijk circa € 5 miljoen voor mantelzorgondersteuning aan Rotterdam wordt toegekend waarvan inzichtelijk is hoe € 3,8 miljoen wordt besteed;
- bovenstaande doel gemeten wordt aan de hand van het aantal vragen van mantelzorgers en partners dat bij de Mantelfoon binnenkomt;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord wordt uitgesproken dat mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in de samenleving en het college de mantelzorgers om deze reden zal 'koesteren en ondersteunen';
- de opties vanuit het mantelzorgcadeau erg beperkt zijn en wellicht niet voldoen aan de behoeftes van de Rotterdamse mantelzorgers;
- uit de gesprekken met de Mantelfoon veel belangrijke inzichten komen over de vragen en behoeftes van mantelzorgers;
- mantelzorgers een belangrijke rol vervullen in het beantwoorden van de zorgvraag waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn;

spreekt uit:
- erkenning en dank aan alle mantelzorgers van Rotterdam;

verzoekt het college:
- samen met Mantelfoon en mantelzorgers te evalueren hoe de uitbreiding van mantelzorgwaardering is geland;
- te onderzoeken of het nodig is om de mogelijkheden voor mantelzorgwaardering breder bekend te maken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, M.M. Vlasblom, T.J. Vonk en S. van de Peppel

Motie 79A. Begrotingsrat doneren aan het Natuurhistorisch Museum

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van de begroting 2023;

constaterende dat:
- naar alle waarschijnlijkheid een rat, of een muis of ander 'plaagdier' is gevonden;
- daarom de behandeling van de begroting is stilgezet;

overwegende dat:
- deze rat van historische waarde is;
- uit een gesprek met Het Natuurhistorisch Museum is gebleken dat zij geïnteresseerd zijn in de rat;

verzoekt het college:
- de rat te doneren aan het Natuurhistorisch Museum;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, M.S. Abrahamse, R.T.J. van der Velden, T.J. Vonk, M. Verhoef, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, P.J.H.D. Verkoelen, M.M. Vlasblom, I. Elfilali en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u. Ik zie dat niet alle wethouders binnen zijn en ik zou het wel fijn vinden als alle wethouders hier zitten want de moties gaan nu over alle portefeuilles, Dus voor zover ze nog niet binnen zijn graag het verzoek om binnen te treden. GroenLinks komt met een aantal nieuwe moties, 'De leesbaarheid van de begroting', 'Maak de begroting inzichtelijk voor alle Rotterdammers', 'Waar is de garage?', 'Daad bij woord: Koester en ondersteun mantelzorgers' en 'Begrotingsrat doneren aan het Natuurhistorisch Museum'. Dat zijn de moties die zojuist zijn ingediend. Mijnheer Van Drunen wenst gebruik te maken van zijn spreektijd.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter ook ik wil na twee dagen vergaderen de balans opmaken en die ziet er toch wel iets anders uit dan die van GroenLinks. Leefbaar Rotterdam is van mening dat dit college de prioriteiten keurig op orde heeft en dat ook de advisering of de beantwoording van de moties en de vragen die daar omheen hangen allemaal op een keurige manier zijn uitgelegd. De vragen die er waren zijn helder beantwoord en wat ons betreft kunnen we straks gewoon voor de begroting stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Moti, u hebt geen spreektijd, niet zo heel veel meer, maar u mag nog wel.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, we hebben hier twee lange dagen stevig gedebatteerd en ik ben blij dat het debat stevig was maar nooit op de man, laten we dat vooral zo houden. Desondanks heb ik toch wel een nare afdronk van het debat want we zien toch te weinig beweging richting de keuzes die de PvdA zou maken. We vinden dat dit college onvoldoende antwoord geeft op de tweedeling in onze stad, onvoldoende ambities toont en dat het college zich vooral opstelt als een uitvoeringsloket van kabinet Rutte IV; als het kabinet iets wil dan gaan we dat doen en anders hebben we geen plannen. Dat vinden we zeer teleurstellend en gezien de tijd houd ik het daarbij voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter en zelfs bij de laatste woorden van de heer Moti ben ik het niet met hem eens want zo stevig vond ik het debat niet. Ik ga al vijf jaar mee in deze gemeenteraad en ik moet u eerlijk zeggen dat ik het een redelijk kabbelend debat vond. Dat is ook verfrissend, dus kennelijk zijn die problemen allemaal niet zo groot dat we daarom op deze raadsvloer over elkaar heen stampelen, maar dat we vooral aan elkaar willen meegeven welke accentverschillen we in deze begroting zien. Voorzitter, er komt veel op deze stad af, dat heb ik in mijn betoog ook aangegeven en dat hebben eigenlijk al onze collega's hier in de raad ook aangegeven. Ik denk dat we een antwoord op al die problemen hebben en dat het vooral ook een discussie was 'is bij het een nu voldoende geld en inzet of bij het ander?' en dat daarbij de idealen van de verschillende partijen ook wat doorschemeren, maar dat geen enkele partij eigenlijk zegt dat er echt iets van het bordje is afgevallen. Ik vind dat heel erg goed. Dus er ligt een stevig pakket aan maatregelen waarbij de stad echt gaat voelen waar de problemen zitten en we voldoende middelen en daadkracht hebben om die problemen ook echt op te lossen. Ik wens deze raad, maar zeker ook het college, heel veel succes om in 2023 de juiste dingen te doen voor de stad waarvan we allemaal zo houden. Ik dank u vriendelijk mijnheer de voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Inderdaad twee dagen vergaderen en als ik even, los van de inhoud, de balans opmaak dan valt ons vooral op dat coalitiepartijen naar de oppositie wijzen en andersom. Ik zou zeggen, laten we daar een beetje van wegblijven en laten we het meer open houden. Kijkend naar onszelf missen we op een aantal cruciale punten toch nog wel wat ambitie. Op dit moment is mijn afdronk dat de begroting zoals die wordt gepresenteerd toch wel wat lijkt op gatenkaas, misschien ook wel magere gatenkaas. Als ik kijk naar klimaat, digitalisering, innovatie en de zorg, maar ook de EU dan zitten daar toch nog wel wat mankementen. Om het nu kort te houden wil ik in ieder geval een motie indienen waarin wij het belang van geldbewust opgroeien willen markeren, ook geluisterd hebbende naar wat de wethouder daarover heeft gezegd. Dat is een motie om daaraan een aandachtsboost te geven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 85. Geldbewust opgroeien

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- kinderen die al op jonge leeftijd (vanaf 5 jaar) met geld leren omgaan als volwassene een kleinere kans hebben op financiële problemen;
- meerdere projecten worden georganiseerd om hulp te bieden bij het goed leren omgaan met geld;

overwegende dat:
- investeren in het geldbesef van kinderen vanaf de basisschool latere financiële problemen kan voorkomen;

verzoekt het college:
- de week van het geld van 27 maart tot en met 31 maart 2023 aan te grijpen om vanuit de gemeente extra aandacht en communicatie te besteden aan het geldbesef van kinderen;
- die week ook aan te grijpen om de reeds bestaande projecten extra te promoten bij scholen opdat kinderen en jongeren via de scholen ook gaan deelnemen aan deze projecten;
- na een paar maanden te kijken wat dit concreet heeft opgeleverd (aan afname van schoolpakketten/lespakketten op scholen). Als sprake is van afname, wordt de aandachtsboost jaarlijks herhaald;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, S. Reitema, M.M. Vlasblom en L.S. Vlieger

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik vind dit heel bijzonder want mevrouw Elfilali zegt als Volt 'laten we niet in oppositie- en coalitietermen denken, maar hier een beetje samen dingen willen bereiken', maar vervolgens hoor ik wel dezelfde klachten als de rest van de oppositie in haar

verhaal terug. Ik ben benieuwd wat de handreiking is die Volt naar de coalitie zou willen doen om die saamhorigheid in deze raad te vinden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ik denk dat mevrouw Maassen niet goed naar mijn woorden heeft geluisterd. Wij proberen juist die gatenkaas met een aantal voorstellen te vullen. Daarvoor heb ik net een motie ingediend en ik wil, via u voorzitter, nu graag het woord geven aan mijn collega Kind want we hebben nog een aantal andere moties die wellicht antwoord geven op de vraag van mevrouw Maassen.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). 2 minuut 19 als motie-indiener van dienst namens de fractie Volt. De eerste motie is 'Integrale herziening van de Rotterdamse digitaliseringsagenda'. We zien dat de digitalisering nu nog een beetje verspreid is. We hebben een digitaliseringsagenda en daarvan willen we graag in 2023 een integrale update zien. Dat is de eerste motie. De tweede motie heet 'Maak optimaal gebruik van onlineplatform MijnRotterdam' Daarmee zijn we in 2022 gestart en dat platform biedt gigantisch veel mogelijkheden om allerlei cijfers uit de wijk transparant en open met de bewoners te communiceren. Het richt zich nu vooral op de bewonersinitiatieven en de wijkakkoorden en daarmee kunnen we nog veel meer doen, dus deze motie gaat daarover. Laten we die doorontwikkelen en daar optimaal gebruik van maken. Dan de jongerenhubs. Die kunnen we helaas niet in alle wijken van Rotterdam realiseren en dat komt ook omdat we daar € 200.000,00 tot € 250.000,00 voor begroten. Ik hoor geluiden uit de stad, ook van jongerenorganisaties die daar innovatief en creatief over willen nadenken. Denk aan zeecontainers of bussen die we kunnen ombouwen, ga daar creatief mee om, nodig partners en jongeren uit en kijk op die manier of je het slimmer kunt organiseren en daardoor met die jongerenhubs ook meer impact kunt maken. Dan de motie 'Schep orde in flyers en brochures in het Sociaal Domein'. U herkent het misschien wel, u loopt een vraagwijzer binnen, u loopt een huis van de wijk binnen. Daar staat altijd een wand met heel veel flyers, soms zijn die verouderd, soms overlappen ze elkaar en soms spreken ze elkaar tegen. Dat kan beter, dit is verouderd, dit moeten we anders willen, denk bijvoorbeeld aan de Uitagenda bij cultuur waarop al die evenementen keurig gebundeld zijn. Volgens mij moeten we naar zoiets toewerken voor het Sociaal Domein om het voor Rotterdammers overzichtelijker en toegankelijker te maken. Dan de motie 'Stimuleer werken in de wijk en praktijk'. Een vlammend betoog van wethouder Simons op 8 november jl.: ik zeg af en toen tegen mijn medewerkers op beleids- en strategisch niveau 'ga die wijken in, ga met mensen praten en ga ook op flexplekken in de wijk zitten' en daar staan wij volledig achter. Wijk aan Zet betekent ook dat we uit de torens moeten komen en naar de wijk moeten gaan. Die flexplekken zijn er en er zijn thuiswerkmogelijkheden, dus onze medewerkers die op afdelingen werken en die relevante dingen voor de wijken doen, veiligheid, jongerenwerk, armoede, welzijn: ga lekker op flexplekken in de wijk zitten en moedig dat ook vooral aan.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende moties ingediend.

Motie 89. Stimuleer werken in de wijk en praktijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, op 8 en 10 november bijeen ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023,

constaterende dat:
- dit college beleid beter wil laten aansluiten op de leefwereld van bewoners in de wijken en inzet op het vergroten van de menselijke maat;
- dit college inzet op het vergroten van de mogelijkheden voor medewerkers van de gemeente Rotterdam om in de wijken werkzaam te zijn;

overwegende dat:
- er in het huidige beleid vooral wordt ingezet op mogelijkheden voor medewerkers in de uitvoering van beleid, zoals: jongerenwerkers, wijkteams en medewerkers van de vraagwijzers om in de wijk werkzaam te zijn;
- medewerkers op beleids- en strategisch niveau de mogelijkheid hebben om een deel van hun werktijden thuis te werken;
- er verschillende flexplekken in de wijken aanwezig zijn, bijv. in de huizen van de wijk of bij partners in de stad;
- kennis over de wijken bijdraagt aan relevante inzichten over de praktische uitwerking van gemeentelijk beleid en zo als input kan dienen voor beleidsverbetering;

verzoekt het college:
- medewerkers die op beleids-en strategisch niveau werkzaam zijn op thema's die relevant zijn voor het beleid in Rotterdamse wijken (o.a. veiligheid, jongerenwerk, armoede, welzijnswerk en de wijk aan zet) aan te moedigen om een deel van hun werktijd op flexplekken in de wijken en/of in de praktijk te werken;
- hierbij rekening te houden met de beschikbaarheid van voldoende werkplekken voor medewerkers in de uitvoering en initiatieven in de wijken;

en gaat over de tot de orde van de dag"

w.g. T. Kind, I. Elfilali, T.J. Vonk, A.J.A. Maassen en S. van de Peppel

Motie 90. Schep orde in flyers- en brochures in het sociaal domein

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- flyers en brochures binnen het sociaal domein een belangrijke rol spelen in de communicatie van programma's, projecten en initiatieven richting bewoners;
- op veel locaties van de gemeente en partners in de stad de gelegenheid wordt geboden om flyers en brochures te verspreiden;

overwegende dat:
- dit leidt tot onoverzichtelijke situaties, bijvoorbeeld wanneer bewoners geconfronteerd worden met tientallen flyers en brochures die overlappen en/of niet actueel zijn;
- deze manier van communiceren averechts kan werken, bijvoorbeeld als bewoners de flyers en brochures als een overdaad aan informatie ervaren, informatie niet goed begrijpen of afhaken;
- het printen van ongelezen flyers en brochures onnodig slecht is voor het milieu;

verzoekt het college:

- samen met partners in de stad een plan uit te werken, waarin het slim bundelen en het overzichtelijk en duidelijk presenteren van flyers-en brochures in het sociaal domein centraal staat;
- hierin goede voorbeelden van andere clusters in mee te nemen, zoals de Uitagenda, waarin alle initiatieven rondom kunst en cultuur gebundeld worden;
- de mogelijkheid van een digitale versie hierin mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 91. Denk innovatief bij de realisatie van jongerenhubs

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- het college deze periode wil inzetten op talentontwikkeling en het vergroten van weerbaarheid van jongeren;
- het college als onderdeel hiervan aan het einde van deze collegeperiode twintig jongerenhubs wil realiseren;
- jongerenhubs een belangrijke rol vervullen bij het verkleinen van de afstand tussen gemeentelijk beleid en de leefwereld van jongeren;

overwegende dat:
- niet in iedere wijk een jongerenhub kan worden gerealiseerd;
- het college de kosten van een jongerenhub inschat op een bedrag tussen de € 200.000,00 en € 250.000,00;
- behoefte aan het versterken van de weerbaarheid en talentontwikkeling niet ophoudt bij de grenzen van de wijken;
- de kosten voor jongerenhubs omlaag kunnen worden gebracht als er creatief en innovatief wordt nagedacht over ruimtes in de wijken, bijvoorbeeld door slim gebruik te maken van ruimtes van partners en initiatieven in het wijknetwerk en te zoeken naar innovatieve oplossingen zoals het ombouwen van zeecontainers of bussen;

verzoekt het college:
- creatieve denkers, partners en bedrijven in de stad, Young010 en jongeren uit te nodigen om na te denken over innovatieve en duurzame concepten voor jongerenhubs;
- in de ontwikkeling van deze concepten de huidige budgettaire ruimte mee te wegen;

en gaat over de tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 92. Maak optimaal gebruik van onlineplatform MijnRotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:

- het college aangeeft dat Wijk aan Zet en de menselijke maat uitgangspunten zijn van beleid, waarin betrouwbaarheid, transparantie en openbaarheid centraal staan;
- Rotterdam in 2021 is gestart met het digitale platform MijnRotterdam;

overwegende dat:
- MijnRotterdam op dit moment wordt ingezet rondom een aantal initiatieven op wijkniveau zoals grote bewonersinitiatieven, wijkakkoorden en projecten in de wijken;
- MijnRotterdam in 2023 wordt doorontwikkeld;
- relevante informatie over Rotterdamse wijken verspreid is over verschillende platforms en websites zoals wijkdashboards, het wijknieuws en wijkindexen;
- een aantal mogelijkheden om open en transparant te communiceren richting bewoners in de wijken nog niet worden benut op MijnRotterdam, denk aan de wijkprogrammering, wijkbudgetten, jaarplannen van welzijnsorganisaties en de inzet van kleine bewonersinitiatieven;

verzoekt het college:
- in de doorontwikkeling van MijnRotterdam zo veel mogelijk in te zetten op het toegankelijk, transparant en open communiceren over gemeentelijk beleid op wijkniveau;
- hierin de informatiebehoefte en wensen van bewoners mee te nemen;
- in het tweede kwartaal van 2023 terug te koppelen over de plannen ten aanzien van de doorontwikkeling van MijnRotterdam;

en gaat over de tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, S. Reitema en R.G.C. Seegers-Hoogendoorn

Motie 93. Meer impact met Europese fondsen en subsidies

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord vooral naar het rijk wordt verwezen aangaande externe financiering beleidsmaatregelen;
- het aanwenden van Europese subsidies en fondsen steeds belangrijker wordt om externe middelen te verkrijgen;

overwegende dat:
- de gemeente Rotterdam een team heeft dat gespecialiseerd is in Europese fondsen en subsidies;
- de gemeente Rotterdam de laatste jaren succesvolle aanvragen heeft gedaan voor verschillende Europese fondsen en subsidies, zoals: het Europees Sociaal fonds, Horizon Europe en Erasmus+;
- ondanks deze goede prestaties kansen voor het verkrijgen en benutten van Europese fondsen en subsidies worden gemist;
- ook partners in de stad zich inzetten op het verkrijgen en benutten van Europese fondsen en subsidies.

verzoekt het college:
- samen met partners in de stad te onderzoeken wat er nodig is om als stad meer impact te maken bij het verkrijgen en benutten van Europese Fondsen en Subsidies;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 94. Integrale herziening Rotterdamse digitaliseringsagenda

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- digitalisering steeds belangrijker wordt binnen het beleid van lokale overheden, denk hierbij aan kunstmatige intelligentie en algoritmes, informatieveiligheid, datagedreven werken, de beweging richting smart cities, het gebruik van applicaties, digitale dienstverlening, e-health en digitale inclusie;
- het wenselijk is om het thema Digitalisering integraal te benaderen omdat deelthema's onderling samenhangen;

overwegende dat:
- Rotterdam in 2018 is gestart met een digitaliseringsagenda en deze in 2020 is herzien;
- verschillende deelthema's rondom digitalisering niet zijn opgenomen in de huidige digitaliseringsagenda;

verzoekt het college:
- een overzicht te presenteren van alle programma's rondom digitalisering, inclusief verantwoordelijk wethouder, planning en financiële paragraaf;
- de huidige digitaliseringsagenda in 2023 integraal te herzien;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, S. Reitema, R.G.C. Seegers-Hoogendoorn, M.M. Vlasblom, M.H. Biljoen en A.R. Oostdijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Een vraag van mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, geen vraag aan de heer Kind. Ik ben medeondertekenaar van deze motie en ik wil eigenlijk aanvullen dat het, zoals ik in de commissie met de heer Versnel heb gewisseld, niet wordt gezien als wantrouwen naar de ambtenaren, maar als aanmoediging. Ik ben zelf ook ambtenaar geweest, niet bij de gemeente, en ik weet ook dat het ondanks alle wensen en behoeftes af en toe lastig is om in contact met de burger te staan. Ik denk dat de ambtenaren hier in de gemeente het beste met iedere Rotterdammer in en buiten deze stad voor hebben en ik zie het als een aanmoediging om te zeggen: laten we elkaar blijven opzoeken en niet letterlijk en figuurlijk als een motie van wantrouwen naar de ambtenaar die voor deze gemeente werken.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind, een extra toelichting op uw motie.

De heer **KIND** (volt). Dat was een mooie aanvulling. Er staat iets in het coalitieakkoord waar wij helemaal achter staan, namelijk dat we meer publieke sportvoorzieningen in de buitenruimte gaan creëren waaronder Urban Sports en CrossFit. Daar staan wij volledig

achter, maar dan moet je dat wel gaan regelen. Er zijn op dit moment twee subsidies, de subsidieregeling Urban Sports en Citylab010, subsidieregeling Urban Sports gaat niet echt over innovatie, daar mag wat meer in, en Citylab010 richt zich niet specifiek op Urban Sports. Wij willen een impuls aan beide subsidies geven: nodig mensen uit, nodig creatieve denkers uit en kijk zelfs of er binnen de sportbegroting meer ruimte kan ontstaan om die subsidiebedragen eventueel op te krikken, zodat we nog meer publieke sportvoorzieningen kunnen realiseren in tijden waarin het duurder is geworden om lid te worden van een sportvereniging. Nog twee, ik ben bijna klaar. Dan de motie 'Neem de nacht serieus, geef de nachtburgemeester mandaat en middelen'. In het coalitieakkoord staat dat we de komende tijd een gekozen nachtburgemeester willen gaan verkiezen. Wij willen dat die nachtburgemeester echt serieus wordt, dus dat die geen symbolische maar een formele functie krijgt, bijvoorbeeld als onafhankelijk adviseur van het college. Dat willen we laten onderzoeken en we willen ook laten onderzoeken welke middelen nodig zijn om die nachtburgemeester in zijn kracht te zetten. Deze motie wordt medeondertekend door BIJ1, D66 en GroenLinks. Dan de laatste motie, mijn collega wees net al op gatenkaas. Soms moet er nog iets verzonnen worden en dan denken we graag mee. In het coalitieakkoord staat meerdere keren dat er aandacht is voor eenzaamheid onder ouderen en dat vinden wij ook heel belangrijk, daar moeten we vooral mee doorgaan, maar het Jeugdinstituut en het CBS hebben gemeld dat jongeren tussen de 15 en 25 jaar van alle leeftijdscategorieën op dit moment de meest emotionele eenzaamheid ervaren en we willen dat we daaraan, binnen de huidige beleidskaders, meer aandacht besteden. Ik dien deze motie samen met GroenLinks in. Daarmee rond ik af voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende moties ingediend.

Motie 86. Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- er de laatste jaren veel aandacht is voor eenzaamheid onder ouderen;
- in het coalitieakkoord meerdere keren wordt verwezen naar maatregelen om eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord geen aandacht wordt besteed aan eenzaamheid onder jongeren;
- eenzaamheid onder jongeren niet is ondergebracht in het beleidsdocument 'Heel de Stad' de inkoopstrategie Jeugdhulp en de huidige welzijnsopdrachten;
- het Jeugdinstituut en het CBS melden dat jongeren tussen de 15 en 25 jaar van alle leeftijdscategorieën de meeste emotionele eenzaamheid ervaren;
- emotionele eenzaamheid gerelateerd is aan allerlei negatieve effecten voor de ontwikkeling van jongeren, zoals gezondheidsrisico's, een lagere kwaliteit van leven en het uit de weggaan van sociale gelegenheden;

verzoekt het college:
- inzichtelijk te maken welke interventies op dit moment worden ingezet om eenzaamheid onder jongeren te bestrijden;
- binnen bestaande beleidskaders meer aandacht te besteden aan eenzaamheid onder jongeren;

- het advies van maatschappelijke partners en jongeren mee te nemen in de verdere uitwerking van beleid rondom het bestrijden van eenzaamheid onder jongeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali en L.S. Vlieger

Motie 87. Neem de nacht serieus: geef de nachtburgemeester mandaat en middelen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- het Rotterdamse nachtleven van groot belang is voor de economie en de sociale structuur van de stad;
- het college heeft aangegeven via stemming een nieuwe nachtburgemeester te gaan verkiezen;

overwegende dat:
- het wenselijk is om te voorkomen dat de Rotterdamse nachtburgemeester vooral een symbolische functie zal worden;
- het wenselijk is om de Rotterdamse nachtburgemeester een formele functie te geven, bijvoorbeeld als onafhankelijk adviseur van het college;
- het wenselijk is om de Rotterdamse nachtburgemeester middelen te geven om daadwerkelijk impact te kunnen maken;

is van mening dat:
- Jules Deelder in principe onvervangbaar is;

verzoekt het college:
- te onderzoeken hoe er toegewerkt kan worden naar een stemmingsprocedure waarin de onafhankelijkheid van de nieuwe Rotterdamse nachtburgemeester wordt geborgd, bijvoorbeeld via een combinatie van publieke stemming en een onafhankelijk juryoordeel;
- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de nieuwe Rotterdamse nachtburgemeester een formele functie te geven richting het college, bijvoorbeeld als onafhankelijk adviseur van het college;
- te onderzoeken welke middelen er nodig zijn om de Rotterdamse nachtburgemeester optimaal in diens kracht te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, M.M. Vlasblom, J.M. Nunnely en J. Bokhove

Motie 88. Impuls voor subsidieregelingen Urban Sports en Citylab010

"De gemeenteraad van Rotterdam op 8 en 10 november bijeen ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:

- sport en bewegen belangrijk is voor de gezondheid van Rotterdammers, maar niet voor iedereen betaalbaar is;
- Urban Sports bijdragen aan een aantrekkelijke publieke ruimte;
- het college meer publieke sportvoorzieningen in de buitenruimte wil creëren, waar Rotterdammers gratis kunnen sporten, zoals CrossFit-rekken en voorzieningen voor Urban Sports en skaters.

overwegende dat:
- creatieve en innovatieve concepten kunnen bijdragen aan het realiseren van impactvolle publieke sportvoorzieningen, bijvoorbeeld door functies te combineren en maximaal gebruik te maken van de bestaande ruimte;
- bewoners en organisaties in de stad op dit moment gebruik kunnen maken van de subsidieregelingen Urban Sports en Citylab010 voor het realiseren van sportvoorzieningen in de publieke ruimte;
- de subsidieregeling Urban Sports geen specifieke aandacht besteedt aan creatieve en innovatieve concepten;
- de subsidieregeling Citylab010 wel aandacht besteedt aan innovatieve en creatieve concepten, maar niet specifiek gericht is op Urban Sports;

verzoekt het college:
- een impuls te geven aan de subsidieregelingen Urban Sports en Citylab010, met als doel meer creatieve en innovatieve denkers te stimuleren om ideeën voor impactvolle sportconcepten te ontwikkelen voor de Rotterdamse publieke ruimte;
- hierin de mogelijkheden van een verhoging van de subsidiebedragen, het toewerken naar een nieuwe Urban Sports agenda, participatieve beleidsvorming en het actief uitnodigen van creatieve en innovatieve denkers mee te nemen;
- nieuwe concepten binnen de subsidieregelingen Urban Sports en Citylab010 te realiseren;

en gaat over de tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, R.G.C. Seegers-Hoogendoorn, E.P.J. Verweij, N. Balwantsingh en F. Elbay

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Allereerst willen wij een aangepaste versie van de motie 'Gevestigd, maar niet vertegenwoordigd' indienen, ook naar aanleiding van de reactie van de wethouder op de motie.

De **VOORZITTER**. Welke motie is dat mevrouw Maassen?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). De motie 'Gevestigd, maar niet vertegenwoordigd'.

De **VOORZITTER**. Hebt u een nummer?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). 34

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 34A. Gevestigd, maar niet vertegenwoordigd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van agendapunt 7.1, Debat over de begroting voor 2023, en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.7;

constaterende dat:
- het Sociaal en Cultureel Planbureau op 11 oktober jl. het rapport 'Gevestigd, maar niet thuis' heeft uitgebracht over de integratie van migranten in Nederland;
- in dit rapport signalen beschreven staan over zowel het lage institutionele vertrouwen van Nederlanders met bijvoorbeeld een migratieachtergrond (maar ook Nederlanders zonder migratieachtergrond), als hun gevoelsmatige ervaring dat hun belangen niet goed worden vertegenwoordigd in de politiek;
- Rotterdam een grote gemeenschap kent van Nederlanders met laag institutioneel vertrouwen;

overwegende dat:
- de diverse gemeenschappen die leven in Rotterdam mogelijk ook ervaren dat hun geluid politiek gezien onvoldoende gehoord wordt;
- gesprekken aangaan met deze Rotterdammers, bijvoorbeeld die met Afrikaanse roots, van groot belang is om het institutionele vertrouwen en de verbintenis van deze groepen met Rotterdam te doen groeien;
- bij goed burgerschap ook de kans hoort om adequaat gehoord te worden en de gemeente hierin een faciliterende rol zou moeten vervullen;

besluit:
- de mogelijkheden en wenselijkheid om periodiek evenknieën uit de landen van herkomst uit te nodigen om met de Rotterdamse raad mee te lopen te onderzoeken;

verzoekt het college:
- de mogelijkheden te onderzoeken om te investeren in het vertrouwen van (jonge) Rotterdammers door in samenwerking met maatschappelijke organisaties eens per halfjaar een kennissessie te organiseren gericht op het vergaren van input voor hoe Rotterdammers meer betrokken kunnen worden bij de Rotterdamse politiek en daarbij de financiering mee te nemen in het onderzoek;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, A.J.A. Maassen, T. de Haan, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, N. Balwantsingh en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Motie 34 wordt gewijzigd ingediend.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dan begin ik met een praktische vraag. Volgens mij hebben we één vraag die we in de eerste termijn hebben gesteld niet van het college beantwoord gekregen, namelijk die over de transitieplekken. Die is ook vandaag nog niet beantwoord en ik vraag het college om die in de tweede termijn misschien toch te beantwoorden. Dan inderdaad een korte reflectie van mij op deze eerste begrotingsraad voor mij. Ik heb er in ieder geval veel plezier aan beleefd en ik deel met de heer Moti dat het een prettig debat

was op de inhoud, waar we volgens mij wel met elkaar nog enigszins van mening over verschillen. Ik zie een volwassen stad met een positieve toekomst voor me die veel zelfvertrouwen heeft en we doen Rotterdam ernstig tekort door daar in deze raad met veel negatief sentiment over te spreken. Bij deze stad past zelfvertrouwen en ook ambitie want ik deel met u dat er ook nog heel veel ambitie ligt om te werken naar de stad van de toekomst zoals ik die in mijn eerste termijn heb geschetst. Die ambities hebben we opgenomen in het coalitieakkoord en wat mij betreft kunnen we daar nog een schepje bovenop doen. Ik hoop dat ik samen met uw raad, hard op de inhoud en zacht op de persoon, de komende vier jaar kan werken aan die stad van de toekomst, hoe die er dan ook voor ons allen mag uitzien.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik wil de tweede termijn gebruiken om nog een vraag aan het college te stellen en die vraag is bestemd voor de wethouder Klimaat. Ik zou daar graag opheldering over willen hebben omdat het ook met de begroting heeft te maken. Vandaag is namelijk bekend geworden dat u een klimaatcontract gaat opstellen om in 2030 klimaatneutraal te zijn en daarmee dus fossielvrij, maar het college heeft nergens zijn nieuwe ambitie uit de doeken gedaan, niet in de stukken, niet op het RIS en mijn vraag is of ik het goed begrijp dat de passage over de klimaatdoelstellingen in het coalitieakkoord 'Eén stad' hierdoor is opengebroken en indien nee, waarom niet en welke gelden u hiervoor gaat vrijmaken.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Mohamed-Hoesein. U hebt een motie?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, nog een aangepaste motie.

De **VOORZITTER**. Een aangepaste motie van de zijde van de Partij voor de Dieren, wilt u hem ophalen? Ja, hij komt eraan. De motie 'Extern deskundig oordeel WMO-aanvraag Hulphond. Is dat een nieuwe motie mijnheer Van der Velden of een aangepaste motie?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Een aangepaste motie over de hulphond.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 52A. Extern deskundig oordeel WMO-aanvraag Hulphond

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de begroting 2023;

constaterende dat:
- Rotterdammers een beroep kunnen doen op maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Rotterdam, om zo hun maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid te bevorderen;
- de gemeente thans aanvragen van Rotterdammers voor een hulphond als WMO-maatwerkvoorziening categorisch weigert omdat ze een hulphond beschouwt als therapeutisch hulpmiddel;
- zorgverzekeraars de kosten voor gebruik van een blindengeleidehond, ADL-assistentiehond en signaalhond kunnen vergoeden, maar geen aanvragen voor andere typen hulphond in behandeling nemen;

overwegende dat:

- voor reeds zeventig Nederlandse gemeenten bekostiging van een hulphond voor aandoeningen zoals PTSS, autisme of addison onder de reikwijdte van de WMO valt en zij aanvragen van hulpbehoevende inwoners op hun merites beoordelen;
- externe deskundigen de hulpvraag van inwoners centraal stellen en onafhankelijk van gemeentebeleid een oordeel kunnen vellen over de voordelen van een hulphond voor maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid;

verzoekt het college:
- aanvragen voor de bekostiging van een hulphond (niet zijnde: blindengeleidehond, ADL-assistentiehond, signaalhond) in het kader van de WMO in behandeling te nemen door een extern deskundig oordeel op te vragen over de merite van een dergelijke maatwerkvoorziening voor de aanvrager;
- opvolging te geven aan de uitkomst van het externe deskundige advies;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, Z.P. Coşkun en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik zie dat ik vijf minuten op de klok heb staan en dat gebeurt me niet zo vaak aan het einde van een raadsvergadering. Ik zal ze niet allemaal opmaken, maar ik wil beginnen met het college dankzeggen voor de beantwoording van alle vragen en de toelichting die het college op diverse vragen vanuit de raad heeft gegeven, maar ook voor de toelichting op de begroting zoals die nu voorligt. Voorzitter, ik stel vast dat er enorm vaak is uitgesproken dat de samenwerking met de stad wordt opgezocht en dat doet mij deugd. Ik constateer ook binnen de raad samenwerking en vooral de behoefte om goed te doen voor de Rotterdammer, dat we dat centraal stellen stemt mij hoopvol en stemt mij ook gerust dat wij vanuit de raad aan de slag kunnen en ik hoop ook met dit college als bestuurders om de Rotterdammers daadwerkelijk verder te helpen en in hun kracht te zetten. Voorzitter, wat vooral van belang is, is dat wij dit college op pad sturen en de opdracht hebben meegegeven: ga aan de slag voor de Rotterdammers. Voorzitter, ik heb nog een aangepaste motie waarin alleen de ondertekenaars zijn aangepast en dat is de motie 'Naamsverandering tot slaaf gemaakten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende motie ingediend.

Motie 55A. Naamsverandering tot slaaf gemaakten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 november en 10 november ter bespreking van 'Debat over de begroting 2023 en de daarbij behorende voorstellen';

constaterende dat:
- veel Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders een Nederlands klinkende achternaam hebben die hen herinnert aan het slavernijverleden;
- mensen die hun achternaam willen veranderen € 835,00 moeten betalen;
- mensen die hun naam willen veranderen hieraan voorafgaand een psychologisch onderzoek moeten ondergaan om aan te tonen dat er echt geleden wordt onder de naam;

- uit onderzoek is gebleken dat het bestuur, burgers en instituties van Rotterdam direct en indirect hebben aangezet tot, geïnvesteerd in en geprofiteerd van koloniale exploitatie en op slavernij gebaseerde productiesystemen in Amerika, Afrika en Azië;

overwegende dat:
- het onwenselijk is dat Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders, die afstammen van tot slaaf gemaakte mensen, dagelijks moeten lijden onder hun achternaam;
- een psychologisch onderzoek te moeten ondergaan om aan te tonen dat je echt hinder ondervindt van je achternaam belastend en denigrerend is;
- afstammelingen van slaven moeten worden bijgestaan in het opnieuw eigenen en uitdragen van hun oorspronkelijke identiteit;
- niet iedere afstammeling van een tot slaaf gemaakte mens beschikt over voldoende middelen om zijn/haar slavennaam af te kopen;

draagt het college op:
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden die worden ingezet in andere steden in dit verband en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, A.J.A. Maassen en N. Balwantsingh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Alleen ondertekenaars aangepast. Dank. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Na twee dagen begrotingsbehandeling moet ik toch zeggen dat ik als nieuw raadslid heel veel heb geleerd en enigszins mijn frustraties heb moeten inhouden, maar dat dit wel een bijzondere ervaring was. Ik heb niet heel veel tijd om uitgebreid te reflecteren op deze twee dagen dus wil deze kostbare minuten ook gebruiken om toch aan al mijn collega-raadsleden te vragen om even diep in hun hart te kijken om toch mogelijk te maken, om te onderzoeken wat we kunnen doen voor de dakloze Rotterdammer, ongeacht status, ongeacht rechtmatigheid of alle andere termen die we gebruiken om mensen te onderscheiden. Laten we dit gewoon regelen. Mensen hebben net als wij allemaal het recht om lekker in een warm bed te slapen en ik als ervaringsdeskundige die lange tijd thuisloos is geweest kan vertellen dat dit het meest verschrikkelijke is wat een mens kan overkomen. Dus laten we allemaal even diep in ons hart kijken en toch kijken wat we kunnen doen in deze stad. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dank u wel voorzitter. Het coalitieakkoord 'Eén stad' van 16 juni 2022 moest een stevige basis krijgen in deze begroting. 50PLUS constateert na twee dagen dat dit helaas onbegonnen werk is gebleken. Er zijn weinig wapenfeiten bijgekomen en het hangt niet op accentverschillen zoals de heer Lansink wil doen geloven. Voor 50PLUS is deze begroting een gatenkaas zoals Volt zei met wel heel weinig kaas en daarmee is voor 50PLUS het coalitieakkoord 'Eén stad' een lege stad geworden. Ik hoop dat het in 2023 beter zal zijn, maar deze keer was het ruim onvoldoende.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk, een enkele zin mag wel.

De heer **VONK** (cu). Dank u voor de coulance voorzitter, een paar zinnen dan als dat mag. Ik begon mijn bijdrage in de eerste termijn met de opmerking 'vertrouwen begint bij de bereidheid van de ander om het te geven' en hoewel het mij de afgelopen twee dagen wel moeilijk is gemaakt om dat ook te doen, kies ik er toch voor om voor deze begroting te stemmen. Wij hebben onze pijnpunten duidelijk kunnen maken, wat ons betreft te weinig aandacht voor kwetsbare mensen, te weinig ideeën en te veel geld dat wordt opgepot, dat vinden wij. We hebben dat duidelijk kunnen maken, maar een begroting is meer dan de pijnpunten, we moeten ook door, we moeten samen door en ik wil dat vertrouwen uitspreken, maar ik heb ook gezegd dat ik er dan ook van uitga dat het wordt waargemaakt en ik zie ernaar uit om dat vertrouwen met elkaar waar te maken en samen deze stad weer verder te brengen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, ik sluit me eigenlijk aan bij de woorden van de heer Vonk. Sterker nog, ik wil allereerst excuus maken aan de heer Vonk omdat ik de vorige keer door de heer Lansink werd uitgedaagd en begon met de kreet 'Jezus'. Dat had ik niet moeten doen want Jezus is van oorsprong een katholieke kreet die uit mijn hart komt en die gewoonte moet ik afleren omdat protestanten zich daardoor blijkbaar gekwetst kunnen voelen en ik probeer dat dus in te houden. Dat als eerste voorzitter. Ik schrok op 8 november jl. ook wel van het college dat zichzelf een beetje een brevet van onvermogen gaf door niet te durven antwoorden op de inbreng die hier gebracht werd, men wilde eerst overleggen met de ambtelijke top. Voorzitter, laat ik het netjes zeggen, dan word je toch een soort buikspreekpop van de ambtelijke top en die positie, die rol, dat wens ik niet dat onze wethouders zijn, dus laten we dat achterwege laten. Ik ben het wel met de heer Vonk eens, er moet een begroting zijn anders kunnen de ambtenaren niet werken, maar er zijn wel ontzettend veel gemiste kansen. Een van de dingen ging over Voor 14, het college kiest er blijkbaar toch voor om zaken te doen met bedrijven die openlijk niet € 14,00 aan hun werknemers willen betalen. Dat moeten we gewoon niet willen en de meeste partijen hebben dat ondertekend. Ga daar gewoon achter staan, wees niet zo laf en blijf voor je principes opkomen. Ik heb bijvoorbeeld ook geen antwoord gekregen op mijn voorstel, en dan kijk ik naar mevrouw Zeegers, over een icoon voor de volkshuisvesting op de plek waar dat stadion niet gaat komen. Waarom krijgen we geen antwoord op dat soort voorstellen voorzitter? Maar goed om een lang verhaal kort te maken, laten we deze begrotingsdebatten evalueren in het presidium, hoe we deze debatten spannender en vooral effectiever kunnen maken, zowel korter en krachtiger in de commissies als op dinsdag en donderdag hier. Ik heb gepleit voor een beter Rotterdam voor hetzelfde geld en dat begint met een betere voorbereiding op de begroting. Dat ligt niet aan onze ambtenaren want die doen hun best, nogmaals dank voor het vele werk dat jullie allemaal achter de schermen doen dank daarvoor. We zijn niet in debat met die ambtenaren, maar met het college en met elkaar en hier, achter die tafel en in die stoelen begint een betere begroting voor hetzelfde geld. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter dank. Het coalitieakkoord was al tamelijk leeg, daar hebben wij toen genoeg woorden aan besteed, en dan kijk je uit naar een begroting van het eerste beleidsrijke jaar, maar deze eerste begroting is wat mij betreft toch ronduit teleurstellend. Natuurlijk gebeurt het allemaal onder een financieel moeilijk gesternte, maar dat wil niet zeggen dat je geen ambitie aan de dag kunt leggen en met name daarop vind ik het heel zwak. Er zijn weinig concrete plannen, er is veel wachten op en uiteindelijk is de conclusie van het CDA dat dit voor een stad als Rotterdam ambitieloos is en dat past daar

niet bij. Wij hebben met vijf moties geprobeerd er een beetje pit en richting in te krijgen en ik voel steun op dien moties. Daar laat ik het voor nu bij. Dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank voorzitter. Ik heb de afgelopen dagen veel sterke moties voorbij zien komen en goede debatten gehoord. Ik heb veel geleerd, dit is de eerste keer dat ik erbij mocht zijn en alles aanhorend verwacht ik dat de komende periode afhankelijk van de stemming over de moties een flinke stap kan worden genomen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Ik heb bij het college gecheckt of er behoefte is aan een korte schorsing en dat is niet het geval, het college kan verder. Ik geef als eerste het woord aan wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja dank u voorzitter. Een kort stichtelijk woord over hoe het college de begrotingsbehandeling tot nu toe heeft beleefd. De stemming moet natuurlijk nog komen maar goed ik vond het een mooie begrotingsbehandeling met goede inhoudelijke discussies waarin ook de verschillen goed naar voren kwamen. Al met al heb ik in ieder geval, en ik denk de meeste mensen achter de tafel en ik check het ook nog even, gewoon een goed gevoel bij deze begrotingsbehandeling. Dan heb ik ook nog drie moties mogen ontvangen van Volt die in mijn portefeuille vallen. Ik heb even niet de titels, die komen er nog aan, maar de eerste is 'Maak optimaal gebruik van online platform MijnRotterdam'. Die kan ik omarmen, natuurlijk wel even met de winstwaarschuwingen dat alles wat met ICT te maken heeft soms ingewikkeld is en tijd kost. Dus we gaan het zo veel mogelijk optimaliseren en in de geest van deze motie handelen. De nachtburgemeester staat ook in het coalitieakkoord. U roept ons op om daar werk van te maken, zo interpreteer ik de motie en ik verwacht ook dat er in het eerste kwartaal van 2023 een nachtburgemeester kan worden aangesteld. Eigenlijk moeten burgemeesters natuurlijk gekozen worden, dus daar moeten we nog even naar kijken, maar dat gaat ongetwijfeld goed komen. Ook vanuit dit principe en dat het gewoon onderdeel is van het coalitieakkoord voelen wij ons gesteund om daar werk van te maken. Dus deze kan ik ook omarmen. Dan 'Stimuleer flexwerken in de wijk en de praktijk'. Ik ben er gewoon echt groot voorstander van dat, ik zeg het nu een beetje heel lelijk en ik kijk ook even naar de ambtenaren op de tribune, het gewoon goed is om af en toe letterlijk uit je ivoren toren te komen, gewoon de wijk in, maar wel één opmerking. De mensen komen daar straks natuurlijk voor een advies of een praatje en ze moeten niet in de weg lopen, maar als ze wat kunnen toevoegen dan zijn ze van harte welkom en zoals u weet zijn we ook nog bezig met het uitrollen en de programmering van de wijkhubs. Met deze opmerkingen kan ik ook deze motie omarmen. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Wethouder Financiën, nog moties?

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dank u zeer voorzitter, een aantal bereikt mij nu een beetje laat, maar ik ga er gewoon aan beginnen. Amendement L is een technisch amendement dat bij amendement J over het Woonakkoord hoort. Dat heb ik ontraden en dat geldt dan voor deze technische aanvulling ook. Ik begrijp waarom die wordt ingediend. Dan motie 81 van GroenLinks, 'Leesbaarheid van de begroting', die combineer ik met motie 82 van GroenLinks, 'Maak de begroting inzichtelijk voor alle Rotterdammers' die zegt: doe eens aan de ene kant een publieksversie waarin we dan toch dezelfde gegevens op een wat andere manier presenteren en voeg daar een infographic aan toe. Dat is nummer 82, dat lijkt mij een uitstekend idee voorzitter. Dus ik wil de moties 81 en 82 omarmen. Dan hebben we motie 93 van Volt die zegt 'meer impact met Europese fondsen en subsidies', maar er staat mij iets bij. Sorry, die gaat u doen. O nou dan pak ik zomaar een motie af potverdrie, dat zou

ik toch niet moeten doen. Pardon, in de haast gaat dat snel. De integrale Rotterdamse digitaliseringsagenda, mag ik die wel doen? Die mag ik doen. Die is van Volt en anderen en die zegt: maak eens een overzicht van programma's rondom digitalisering want dat gaat breder dan alleen de digitalisering van de gemeente zelf als ik het goed begrijp. Volgens mij kan ik deze motie omarmen, een overzicht presenteren van programma's rondom digitalisering en dan dus met de verantwoordelijk wethouder, dan pak ik hem met mijn collega's op die manier op. Voorzitter, die zou ik willen omarmen. Overigens zegt die ook 'kom met een herziening, een actualisatie, in 2023', dat hebben wij dan te doen. Motie 94 zou ik willen omarmen. Doe ik de motie Begrotingsrat? Er waren veel vragen over wie dat doet. Dan doe ik hem. Helaas voor de indieners, er is geen rat gevonden sorry.

De **VOORZITTER**. Wethouder Kasmi hebt u nog moties? Nee. Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter, ik moest alleen nog een vraag beantwoorden. Volgens mij wil mevrouw Morkoç nog iets over de motie zeggen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank u wel voorzitter. Het is ontzettend jammer dat er geen restanten meer zijn van de rat die wij zo graag willen herdenken en omdat dit zo is, moeten we de motie helaas terugtrekken. Ik betreur het enorm.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Wethouder Zeegers alsnog.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag te behandelen van de heer Van der Velden van de Partij voor de Dieren over een akkoord dat is gesloten. In het kader van de European Green Deals zijn wat missies geformuleerd en u hebt daar schriftelijke vragen over gesteld. Ik stel dus ook voor om die gewoon even netjes allemaal uit te werken en te beantwoorden. Dan kunnen we het hele plaatje daarvan schetsen, wat het precies behelst en wat onze inzet daarbij is.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Voor mij is het wel een heel belangrijk antwoord omdat dit echt invloed op de begroting kan hebben want dan is deze begroting eigenlijk niet meer geldig. Als u een contract gaat sluiten voor Rotterdam klimaatneutraal 2030 heeft dat invloed op de fossiele industrie en alles en dat is wel van invloed op mijn stemgedrag, of ik wel of niet met de begroting kan instemmen. Als dit een onzekerheid blijft dan lijkt me dat de hele raad niet met de begroting kan instemmen. Ik hoor toch graag nog kort en bondig van u of u dat klimaatcontract wel of niet gaat opstellen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nee, het was een initiatief vanuit Europa waarbij steden zich kunnen aansluiten. We zijn uw schriftelijke vragen goed aan het doornemen, er zitten geen verplichtingen in maar dat klinkt een beetje flauw, vandaar dat ik er toch wat dieper in wil duiken, in wat het allemaal behelst. Wij zijn dat aan het uitwerken en ik kom erop terug. U hebt daar schriftelijke vragen over gesteld en die antwoorden komen uw kant op.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Had het het college dan niet gesierd om dit aan de raad te melden, waarom moet ik hier zelf achter komen terwijl dit toch een essentieel onderdeel is. Ik heb nog op het RIS gezocht, nergens staat iets over deze deal. U gaat het waarschijnlijk doen met Eindhoven, Helmond, Groningen, Amsterdam, Utrecht en Den Haag en mijn vraag is: waarom weet de gemeenteraad dit niet?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Daar hebt u een goed punt mijnheer Van der Velden. Naar ik heb begrepen is dit al enige tijd geleden, maar dat wil ik voor de zekerheid uitzoeken. Ik heb begrepen dat deze missieovereenkomst al enige tijd geleden is afgesproken, dus wij moeten even de archieven in en wij komen erop terug.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u, maar als u in 2030 klimaatneutraal wilt zijn dan lijkt me dat het college de motie van de Partij voor de Dieren moet gaan omarmen en afscheid nemen van de fossiele industrie. Ik hoor dan toch graag een antwoord van u of van de andere wethouder want ik vind dit wel heel essentieel. Rotterdam 2030 fossielvrij en klimaatbestendig dat is nogal wat, misschien kunt u daarop reageren.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik heb begrepen dat er geen verplichtingen uit deze samenwerkingsafspraak volgen. Het is iets waarmee experimenteerruimte aan gemeenten wordt geboden om te kijken wat er nodig is om zover te komen in 2030. Het lijkt mij heel verstandig dat ik me er meer in verdiep voordat ik hier heel veel over zeg en dat gaan we doen door middel van de beantwoording van uw schriftelijke vragen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik vind het toch nog wel een leuk staartje aan het einde van de begroting. Dat geeft mij ook de gelegenheid om te bespiegelen op deze begroting. We begonnen op 8 november jl., we hadden afspraken gemaakt in het presidium en alles en we zouden het erover hebben, maar ik kom eigenlijk tot de conclusie, een beetje wat de SP ook zei, dat we deze dag eigenlijk ook schriftelijk hadden kunnen afdoen. Ik heb wethouders gezien die de tekst van hun ambtenaren letterlijk van hun iPadje oplazen. Laten we die tweede dag van de begroting de volgende keer anders doen en niet die split maken. Hoe wij gaan stemmen over de begroting, wij vinden het klimaat zwaar tekort en dat weegt voor ons heel zwaar, maar ik wacht af hoe wordt gestemd op de verschillende moties.

De **VOORZITTER**. Dank. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik heb nu voor de derde keer aan mevrouw Zeegers gevraagd wat zij vindt van het idee van een icoon voor de volkshuisvesting op de plek van het voormalige stadion dat er niet gaat komen. Ik heb uit de krant begrepen dat OMA en andere architectenbureaus bezig zijn om iets te ontwikkelen en ik zou die opdracht aan OMA en anderen graag willen zien en misschien is het mogelijk dat u antwoord geeft op mijn suggestie dat daar een icoon voor de volkshuisvesting wordt gerealiseerd.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik herinner me dat we dat in het debat van de actualiteitenraad hebben gedaan, vandaar dat die vraag wat is weggezakt. Tegelijkertijd is het geen enkel punt om daar nu weer op te antwoorden. Toen heb ik ook aangegeven dat OMA, EFFEKT en LOLA Landcape volgens mij bezig zijn met die alternatieve invulling. Er is al een jaar geleden aan de raad gecommuniceerd dat er vanwege de uitspraken van de BVO destijds wordt gewerkt aan een alternatieve invulling. Daar is men mee bezig en die opdracht is overigens door de Stigam verleend, om goed te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn. Daarin gaat men zoals te doen gebruikelijk bij een gebiedsontwikkeling met alle stakeholders in gesprek en dat zal hoogstwaarschijnlijk wat intensiever gebeuren als wij definitief weten wat er met het nieuwe stadion gebeurt. Uw suggestie kunt u altijd hier in de raad indienen, u kunt die altijd meegeven, maar daar kan ik nu niet op vooruitlopen.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Wethouder Karremans, hebt u nog moties?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja.

De **VOORZITTER**. Wethouder Buijt is even voor een gesprekje op zijn kamer. Ik weet niet of er voor hem nog moties zijn ingediend, misschien kan zijn persoonlijk medewerker dat even checken. Dat is niet het geval, helder oké.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb nog een motie van GroenLinks, 'Waar is de garage?' om autoverkeer in de binnenstad te stimuleren. Nee hoor, dat is niet zo, maar de titel doet dit natuurlijk wel een beetje vermoeden. 'Om te onderzoeken op welke wijze de bezettingsgraad van gemeentelijke garages verhoogd kan worden en hierbij ook gebruik te maken van social media'. Laten we dat als gemeente eens gaan uitproberen en die ga ik omarmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u. Wethouder Versnel, wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, wat herziene moties. In motie 34 is de tweede bullet in het dictum weggelaten omdat dit de rol van de raad was en wij kunnen hem nu volledig omarmen waarbij de raad niets gevraagd wordt, alleen om voor de motie te stemmen. Ook een gewijzigde motie van GroenLinks, 'Daad bij woord: koestert en ondersteun mantelzorgers'. Met de wijziging en de tekstsuggestie die is overgenomen, zoals het er nu staat, kunnen wij deze motie omarmen. Dan hebben we een nieuwe motie van Volt, 'Impuls subsidieregeling Urban Sports', motie 88. Die kunnen we omarmen. Ik lees die motie als een aanmoediging om meer in te zetten op innovatie en creativiteit bij de ontwikkeling van jongerenhubs. Ik kan niet toezeggen dat het ons gaat lukken om naast de huizen van de wijk jongerenhubs te creëren zoals de door u genoemde bus of containers, maar ik ben graag bereid om met de welzijnsaanbieders het gesprek aan te gaan over hoe zij meer kunnen doen met participatie. Als ik het zo mag lezen dan kan ik hem zeker omarmen. Ik stel voor dat wij u rond de zomer van 2023 informeren over de uitkomst daarvan. Dan motie 90, 'Schep orde in de flyer- en brochurechaos in het Sociaal Domein'. Die kunnen we omarmen. Het college is zich ervan bewust dat de informatievoorziening in het Sociaal Domein vele afzenders kent op diverse gemeentelijke loketten, welzijns- en zorgaanbieders en regionale of private samenwerkingspartners en dat dit tot een groot en soms versnipperd informatieaanbod leidt. Wat ons betreft pakken we graag de handschoen op om te bekijken of meer structuur en samenhang in de informatiestroom kan worden aangebracht door het huidige informatieaanbod in beeld te brengen en met een verbetervoorstel te komen. Nog een motie van Volt, nummer 91, 'Denk out of box'. Die kunnen we omarmen. O, die heb ik net gehad, het is volgens mij dezelfde. Nummer 86, 'Aandacht voor eenzaamheid van jongeren'. Die kunnen we omarmen. Wij onderschrijven het belang van het inzetten op

eenzaamheid, ook onder jongeren. Er gebeurt veel in de stad, maar de inzet is soms nog in beeld bij de partners of het is enigszins versnipperd. Wij hopen door het aanbod goed te communiceren en beter op elkaar af te stemmen ook dat jongeren beter en sneller de juiste hulp krijgen. Wat dat betreft kunnen we hem omarmen. Volgens mij ben ik er doorheen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Wethouder Yigit, hebt u nog moties? Mevrouw Maassen heeft nog een vraag.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja ik heb een vraag. We zijn bijna bij het eind van de sprekers van het college en ik heb nog steeds geen antwoord…

De **VOORZITTER**. De transitieplekken.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Exact. Tenzij de heer Yigit daar antwoord op gaat geven, maar dat is niet mijn vermoeden.

De **VOORZITTER**. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder) U hebt gelijk, die heb ik even gemist maar dat was een vraag en geen motie toch? Wat ik daarover kan zeggen is dat de transitieplekken die wij hebben en zoals die omschreven zijn, bedoeld zijn als tijdelijke kortdurende woonplekken en vooral als tussenstap tot het betrekken van een reguliere woning voor een breed scala aan doelgroepen. Ik heb deze week al aangegeven daarbij te denken aan gescheiden ouders, maar ook statushouders en andere groepen die opvang, met name acute opvang, nodig hebben dan wel tijdelijke huisvesting behoeven. Het betreft niet per definitie aparte locaties, het kan ook gaan om een combinatie met andere doelgroepen. We hebben in het coalitieakkoord eenmalig € 1,5 miljoen opgenomen voor deze transitieplekken en we nemen er 200 in op, dus dat is zeker nog wel een uitdaging en daarvoor moeten we nog even met een plan komen over hoe we dit verder uitwerking kunnen en moeten geven. Ik kan wel alvast zeggen dat ik dit ook snel wil oppakken omdat het een belangrijk punt is, dus we verwachten dat dit plan aan het eind van het eerste kwartaal van 2023… en met name de diversiteit en de beoogde doelgroepen vergt de nodig afstemming, hoe we daarmee omgaan als we die 200 transitieplekken in de stad realiseren.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind u had volgens mij nog een vraag, maar u bent gaan zitten. Nee, het gaat over. Helder. Wethouder Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ik heb nog een motie van Volt, 'Geldbewust opgroeien'. Het is heel belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd leren omgaan met geld, dan hebben ze als volwassene ook minder kans om in de financiële problemen te komen. Ik wil deze motie omarmen, we willen daar in de week van het geld op scholen extra aandacht aan besteden.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Er is één motie in mijn richting ingediend en als u het goed vindt, doe ik dat vanaf mijn plek.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dat is een motie van Volt over meer impact met Europese fondsen en subsidies. Ik was vandaag verheugd in Binnenlands Bestuur te lezen dat de stad Rotterdam de meeste rijksfondsen gebruikt. Als u het nog niet gelezen hebt, is het denk ik handig om dat te lezen. We slagen erin om per inwoner € 7.500,00 per jaar deze kant op te krijgen daar waar dit gemiddeld per gemeente in Nederland € 2.500,00 is. Dus we

zitten op het vinkentouw als het gaat om het binnenhalen van financiën buiten het gemeentefonds om en die tocht is nog niet klaar, daar kan ik u over een paar dagen of misschien een paar weken misschien nog verder over informeren. Ik denk dat dit van belang is. De voorzitter van de Europese Commissie heeft een paar weken geleden niet voor niks nota bene in Rotterdam het 'Herstel financiën' van onze overheid gepresenteerd. € 4,7 miljard, de verwachting is dat 40% daarvan in en rond Rotterdam wordt aangewend voor de energietransitie de komende jaren. Dat zijn forse middelen en toch wil ik deze motie wel omarmen met één restrictie. Er staat in 'te onderzoeken'. Ik vind dat we niet zo veel te onderzoeken hebben, ik beschouw deze motie als een aanmoediging om met nog veel meer regionale partners, werkgevers, onderzoeksinstellingen en universiteiten, maar misschien ook wel met andere steden binnen Europa die soortgelijke ideeën als wij hebben, samen te werken. Er komen met enige regelmatig vanuit Brussel calls voor steden die met elkaar dingen willen ondernemen, dat we daar veel meer op inschrijven en proberen zo veel meer geld vanuit Brussel deze kant op te krijgen. Dus als u mij toestaat dat ik hem lees als een aanmoediging om daar verder mee door te gaan en niet nog een keer te onderzoeken, we weten wel hoe het spel in Brussel werkt, dus gewoon met enige regelmaat, voorrijden en zeggen: u hebt een probleem, kan ik u helpen om dat probleem op te lossen? Zo doen wij dat dan om zo veel mogelijk dat geld deze kant op te krijgen. Met die duiding wil ik deze motie heel graag omarmen. Akkoord? Goed zo, dank u.

7.2. Het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023.

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu aan de rest van de agenda toegekomen. Dat is 7.2, het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik wil motie 86, 'Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren', in aangepaste vorm indienen, er is een ondertekenaar bij gekomen.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 86A. Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023;

constaterende dat:
- er de laatste jaren veel aandacht is voor eenzaamheid onder ouderen;
- in het coalitieakkoord meerdere keren wordt verwezen naar maatregelen om eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord geen aandacht wordt besteed aan eenzaamheid onder jongeren;
- eenzaamheid onder jongeren niet is ondergebracht in het beleidsdocument 'Heel de Stad', de inkoopstrategie Jeugdhulp en de huidige welzijnsopdrachten;
- het Jeugdinstituut en het CBS melden dat jongeren tussen de 15 en 25 jaar van alle leeftijdscategorieën de meeste emotionele eenzaamheid ervaren;
- emotionele eenzaamheid gerelateerd is aan allerlei negatieve effecten voor de ontwikkeling van jongeren, zoals gezondheidsrisico's, een lagere kwaliteit van leven en het uit de weg gaan van sociale gelegenheden;

verzoekt het college:
- inzichtelijk te maken welke interventies op dit moment worden ingezet om eenzaamheid onder jongeren te bestrijden;
- binnen bestaande beleidskaders meer aandacht te besteden aan eenzaamheid onder jongeren;
- het advies van maatschappelijke partners en jongeren mee te nemen in de verdere uitwerking van beleid rondom het bestrijden van eenzaamheid onder jongeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, L.S. Vlieger en M.M. Vlasblom

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U krijgt als raad straks nog de kans om moties gewijzigd in te dienen dan wel in te trekken et cetera, maar dat doen wij voordat we gaan schorsen voor het gereedmaken van de stemmingen. De motie 'Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren' wordt aangepast ingediend voor wethouder Achbar. Iemand over 7.2?

7.3. Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen;
- *a. Verordening onroerende-zaakbelastingen 2023;*
- *b. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2023;*
- *c. Verordening precario- en reclamebelasting 2023;*
- *d. Algemene legesverordening 2023;*
- *e. Verordening logiesbelasting 2023;*
- *f. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023;*
- *g. Verordening afvalstoffenheffing 2023;*
- *h. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2023;*
- *i. Verordening Rioolheffing 2023;*
- *j. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2023*
- *k. Verordening rechten markten 2023;*
- *l. Verordening precario standplaatsen 2023;*
- *m. Retributieverordening Openbare werken 2023;*
- *n. Verordening lijkbezorgingsrechten 2023;*
- *a. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2023;*
- *o. Verordening liggeld woonschepen 2023;*
- *p. Verordening leges Omgevingsvergunning 2023.*

De **VOORZITTER**. Dan 7.3, het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen. Iemand daarover? We hadden vroeger een raadslid dat wel eens een komma ontdekte in een tabel die verkeerd stond, die is nu wethouder van Financiën. Voor de nieuwe raadsleden, dat is geen grap, dat is echt gebeurd.

7.4 Het voorstel tot vaststelling van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar 7.4, het voorstel tot vaststelling van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026. Niet.

7.5. Het voorstel tot vaststelling van het afwegingskader voor het toetsen van projecten die aanspraak willen maken op middelen uit het Duurzaamheidstransitiebudget.

De **VOORZITTER**. 7.5, het voorstel tot vaststelling van het afwegingskader voor het toetsen van projecten die aanspraak willen maken op middelen uit het Duurzaamheidstransitiebudget. Nee.

7.6 Het voorstel tot vaststelling van de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Rotterdam 2022'.

De **VOORZITTER**. Het voorstel tot vaststelling van de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Rotterdam 2022'. Niet.

7.7 Het voorstel tot vaststelling van de investeringsplannen voor 2022.

De **VOORZITTER**. 7.7, het voorstel tot vaststelling van de investeringsplannen voor 2022. Mijnheer Van der Velden, u bent gaan zitten?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, ik had even een ordevraag want ik kan het gemist hebben. Dit zijn toch geen hamerstukken?

De **VOORZITTER**. Nee, dit zijn behandelstukken die horen bij de begroting.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). De stemming volgt nog?

De **VOORZITTER**. Het zijn bijlagen bij de begroting.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dat snap ik, oké.

De **VOORZITTER**. De hamerstukken komen straks.

7.8 Het voorstel met betrekking tot de bestemming van niet begrote erfpachtbaten in 2022 en 2023, alsmede tot afdoening van de motie- Vonk 'Kader voor conversie'.

De **VOORZITTER**. 7.8, het voorstel met betrekking tot de bestemming van niet begrote erfpachtbaten in 2022 en 2023, alsmede tot afdoening van de motie Vonk 'Kader voor conversie'. Nee.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Toch even een technische vraag van de orde. Wij hebben bij de begroting amendement, uit mijn hoofd E en F ingediend, die hebben betrekking op de verordening. Die hebben we gewoon ingediend tijdens het debat over de begroting omdat we dachten dat al die onderwerpen tegelijkertijd werden besproken. Ik ga er wel van uit dat u door hebt dat dit amendementen op de verordening en niet op de begroting zijn.

De **VOORZITTER**. Zeker. We gaan er ook van uit dat dit zo is.

10. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**. Dan de hamerstukken.

10.1 Het voorstel tot toekenning van een dwangsom wegens niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift inzake voorkeursrecht gemeenten

De **VOORZITTER**. 10.1, het voorstel tot toekenning van een dwangsom wegens niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift inzake voorkeursrecht gemeenten.

10.2 Het voorstel naar aanleiding van het advies van de Algemene bezwaarschriftencommissie inzake een bezwaarschrift tegen het besluit tot vaststelling van het Kiesreglement wijkraden 2022.

De **VOORZITTER**. Het voorstel naar aanleiding van het advies van de Algemene bezwaarschriftencommissie inzake een bezwaarschrift tegen het besluit tot vaststelling van het Kiesreglement wijkraden 2022.

10.3 Het voorstel met betrekking tot het uitbrengen van een zienswijze met betrekking tot de begroting 2023 en eerste begrotingswijziging 2022 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard.

De **VOORZITTER**. Het voorstel met betrekking tot het uitbrengen van een zienswijze met betrekking tot de begroting 2023 en eerste begrotingswijziging 2022 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Daar stemmen wij tegen.

De **VOORZITTER**. Dan noteren wij dat de Partij voor de Dieren geacht wordt tegen 10.3 te hebben gestemd.

10.4 Oplegging geheimhouding op het rapport van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard inzake 'Actualisatie grondexploitatie 2022'.

De **VOORZITTER**. Oplegging geheimhouding op het rapport van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard inzake 'Actualisatie grondexploitatie 2022'. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja tegen en ook tegen dat vorige, de reactie Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard, ook daar is 50PLUS tegen.

De **VOORZITTER**. U moet er wel een beetje bijtijds bij zijn want de hamer is eigenlijk gevallen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dat kunt u zeggen, maar ik stond en u kijkt niet altijd een bepaalde kant op.

De **VOORZITTER**. Het ligt aan mij fijn, oké prima.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik stond en ik ging zitten.

11 REGULIERE DEBATTEN

De **VOORZITTER**. Er zijn vandaag geen reguliere debatten aangevraagd voor de rest van de agenda behalve dan nog het tweeminutendebat. Ik zie dat de heer Van der Velden is gaan staan.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dat klopt omdat ik nog moest tegen stemmen bij 10.4, maar mevrouw Verkoelen eiste alle aandacht op, dus u zag mij waarschijnlijk niet, vandaar.

De **VOORZITTER**. Het verraste mij dat u niet was gaan staan, maar dat geeft niet. Dan noteren wij dat nu ook tegen 10.4 heeft gestemd, Partij voor de Dieren. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Voor ons ook tegen bij 10.4.

De **VOORZITTER**. BIJ1 stemt tegen 10.4, waarvan akte.

12 TWEEMINUTENDEBATTEN

12.1 Tweeminutendebat over 'Het indienen van een motie fluit voor wethouder Buijt', aangevraagd door mevrouw Verkoelen e.a.

De **VOORZITTER**. Mag ik mevrouw Kockelkoren vragen behulpzaam te zijn bij het voorzitten van het volgende agendapunt?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). We zijn bij het tweeminutendebat over het indienen van de motie 'Fluit voor wethouder Buijt', aangevraagd door mevrouw Verkoelen. Mag ik aan u het woord geven.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik houd het gewoon kort want dit is al eerder besproken, natuurlijk toen de wethouder in dienst trad. Ik lees het op. Op 31 oktober 2022 is Ronald Buijt als wethouder geïnstalleerd. Hij was clubscheidsrechter van de KNVB-jeugdwedstrijden bij Alexander '66. Door onze eigen voorgestelde verordening, dat is de Rotterdamse gedragscode Bestuurders 2022, artikel 4 lid 4, heeft hij zijn vrijwilligersfunctie als clubscheidsrechter daarom moeten neerleggen, maar wethouder Ronald Buijt heeft als wethouder Zorg geen bemoeienis met de wethoudersportefeuille Sport. Dus vindt de gemeenteraad dat de zelfopgelegde beperking in dit geval niet van toepassing is en stelt voor om de wethouder dispensatie te verlenen voor zijn clubscheidsrechterschap van de KNVB-jeugdwedstrijden bij Alexander '66.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Een fluit voor wethouder Buijt!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van tweeminutendebat 'Een fluit voor wethouder Buijt';

constaterende dat:
- op 31 oktober Ronald Buijt als wethouder is geïnstalleerd;
- Ronald Buijt clubscheidsrechter van KNVB-jeugdwedstrijden bij Alexander '66 is;

overwegende dat:
- wethouder Buijt vanwege de door de gemeenteraad eigen voorgestelde verordening (Rotterdamse gedragscode bestuurders 2022, artikel 4 lid 4) zijn vrijwilligersfunctie als clubscheidsrechter van KNVB-jeugdwedstrijd bij Alexandria '66 heeft moeten neerleggen;
- wethouder Ronald Buijt als wethouder Zorg geen bemoeienis heeft met de portefeuille Sport;

- deze door gemeenteraad zelf opgelegde beperking in dit geval dus ook niet van toepassing is;

draagt het college op:
- wethouder Ronald Buijt dispensatie te verlenen voor zijn clubscheidsrechterschap van de KNVB-jeugdwedstrijden bij Alexander '66;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, R. Moti, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, B. van Drunen, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden, P.J.P. Lansink-Bastemeijer, A.R. Oostdijk en N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Zijn er nog anderen van de mede-indieners die hier iets aan willen toevoegen? De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u wel voorzitter, ik zal het kort houden. De jongens en meisjes die voetballen hebben gewoon keihard een scheidsrechter nodig en iedere scheidsrechter is wat dat betreft meegenomen. We willen juist dat onze jeugd gaat rennen, gaat bewegen, en als we dit soort gedragscodes zo strikt blijven hanteren dan schieten we onszelf in de voet en dan wordt voetballen helemaal lastig.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De heer Moti, een korte opmerking.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik zal het heel kort houden. Integriteit is heel belangrijk en zoals Ien Dales al zei, een beetje integer bestaat niet, maar we moeten ook niet doorslaan. Als de wethouder Sport lid van een sportvereniging wil worden moet dat gewoon kunnen en wij gunnen de heer Buijt zijn vrijwilligerswerk als scheidsrechter voor de jeugd in Rotterdam.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik sluit me aan bij de eerste woorden van de heer Moti, namelijk dat integriteit heel erg belangrijk is voor het vertrouwen in de politiek en in het bestuur en dat we daar niet lichtzinnig mee moeten omgaan. Onze fractie vraagt zich dan ook af of dit de manier is, door middel van een motie, om dat toetsingskader eigenlijk aan te passen. Wij vragen ons ook af of wij hier in de raad het juiste instrument hebben gevonden om daar een uitzondering op te maken. Ik kijk ook naar de burgemeester om daar misschien een reflectie op te geven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik wil even een correctie op de woorden van mevrouw Maassen maken. Het is niet aanpassen want dan hadden we het met een amendement gedaan. We vragen met een motie om een uitzondering.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Waardoor je inderdaad de regels die van toepassing zijn afbuigt. Die regels gaan over integriteit en onze opvatting is daar niet lichtzinnig mee om te gaan. Dus als er een uitzondering wordt gemaakt, vragen wij ons af of dit het instrument is en dat is

niets ten nadele van de heer Buijt die ik al zijn vrijwilligerswerk gun, maar dat is de manier waarop wij moeten omgaan met de kaders die we stellen voor integriteit voor onze bestuurders en voor ons als raad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Mevrouw Efilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Ik sluit me eigenlijk aan bij de woorden van mevrouw Maassen. Onze partij Volt hecht ook aan integriteit en ook aan transparantie, maar ook vooral aan helderheid. Inderdaad niets ten nadele van de heer Buijt, maar in mijn ogen wordt het ingewikkeld als we een gedragscode hebben en we daar vervolgens een uitzondering op maken en misschien een keer wederom een andere uitzondering. Het wordt dan een warboel van uitzonderingen op een regel wat kan leiden tot willekeur en ik vraag me toch af waarom niet voor een amendement is gekozen want hoe gaan we bijhouden hoeveel uitzonderingen op de regel we hebben? In die zin ben ik het eigenlijk helemaal eens met mevrouw Maassen, is dit inderdaad de juiste route en kan het niet op een andere manier.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ja dank u wel. U bent ook door uw spreektijd heen. De heer Kuzu.

De heer **KUZU** (denk). Ja voorzitter, ik denk dat wij heel blij mogen zijn met bestuurders in deze stad die hun rol in de samenleving vervullen, ook op vrijwillig vlak. Ik kan me dan ook heel moeilijk voorstellen dat, wanneer je fluit voor de jeugd, dit zou botsen met de integriteitstsregels. Ik denk dat de heer Buijt ook ervaren, wijs en verstandig genoeg is om die afweging te maken. Wij zijn daarom ook medeondertekenaar van de motie van mevrouw Verkoelen en wij gunnen het de heer Buijt dat hij ook in het weekend af en toe beweegt nadat hij een lange dag heeft gezeten op zijn stoel.

De **VICEOORZITTER**. Dank u wel. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, volgens mij zijn bij integriteit de regels wellicht niet eens zo belangrijk als de cultuur en het benoemen van de banaan. Dat heb ik ooit eens bij integriteitscursussen geleerd en mijn fractie lacht mij daar tot op de dag van vandaag over uit. Het gaat erom dat als je denkt dat het ergens zou kunnen spelen het vooral heel belangrijk is dat we in de openbaarheid benoemen dat het misschien wel of niet iets zou kunnen betekenen voor het ambt dat men draagt. Ik vind het dus eigenlijk heel sjiek dat we hier als raad met zijn allen in alle openbaarheid en in alle transparantie, zodat iedereen het erop kan naslaan, zeggen 'mijnheer Buijt, pakt u uw fluit' en dan kan ik zeggen 'bent u links- of rechtsdragend', maar dat doe ik niet… heb ik het toch weer gedaan. Door die banaan maar weer te benoemen, dat we dat besluit in alle openbaarheid hebben genomen. Daarmee is wat mij betreft de kous af en kan de heer Buijt blijven fluiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Een korte opmerking van mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u voorzitter. Ik bracht het inderdaad als eerste in die hoorzitting naar voren omdat ik het zo jammer vond dat onze regels zo knellend waren. Ik dacht dat wij hier een verordening hadden die te strikt was en dit is een manier om daar onderuit te komen, maar ik vrees inderdaad ook voor willekeur en ik vraag de burgemeester die hier de integriteit in de gaten houdt: is er geen mogelijkheid voor een versnelde procedure om te evalueren of we de regels moeten aanpassen en dat zo snel mogelijk te doen, zodat we gewoon de heer Buijt binnen de regels kunnen laten fluiten. Als het knelt en het bespreekbaar is dan moet er een manier zijn om wel met dit soort regels om te gaan. Ik

ben vooral benieuwd naar het antwoord van de burgemeester voordat wij tot stemming overgaan omdat we wel het doel voor ogen hebben om mijnheer Buijt weer te laten fluiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Volgens mij hebben we de vragen gesteld en ik geef het woord aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter ik snap alle overwegingen hoor, maar mevrouw Bokhove zei tot slot 'ik wil weten of het hier knelt'. Ik zou bijna willen zeggen: het knelt en het doet zeer. Het doet behoorlijk zeer en het verrast mij dat uw raad hier ruimhartig de ruimte wil pakken om eigen regels die de raad gemaakt heeft ook opzij te zetten. Dat verrast mij niet in de laatste plaats omdat mevrouw Verkoelen bij de laatste aanscherping van de gedragscode een prominente hoofdrol heeft gespeeld. Dat was bij het vertrek van wethouder Visser, weet u het nog wel? Daar moest nog in allerlei aanvullende brieven worden vermeld hoe het gedrag van de heer Visser, die inmiddels niet meer werkzaam is bij de gemeente Rotterdam, aan banden werd gelegd om elke vorm van schijnbetrokkenheid bij de gemeente Rotterdam te organiseren. Ik raad u dit ten stelligste af. U kent mijn regel, doorgaans zeg ik 'de bal op de lijn is in', maar hier moet de bal ruimschoots van de lijn blijven, juist ook om te vermijden dat hier een vorm van schijnbelangentegenstelling aan de orde zou zijn. Wethouder Buijt, een zeer gewaardeerde collega, besluit niet in zijn eentje in het college, wij zijn een collegiaal bestuur. Een wethouder besluit niet in zijn eentje in het college, dat weet iedereen die wethouder is geweest, we besluiten collegiaal. In zijn rol als betrokkene bij een sportvereniging die gesubsidieerd wordt door de stad Rotterdam, die ook nog eens een keer wordt gesubsidieerd vanwege het aanbrengen van klimaatmaatregelen bij die vereniging… Het gaat dus om een behoorlijke financiële betrokkenheid van de gemeente Rotterdam bij een sportorganisatie waar een wethouder in welke vorm dan ook vrijwilliger is en, of hij koffie schenkt, fluit of de doelen neerzet, dan zeggen onze gedragsregels, en dan ga ik formeel zijn, in artikel 4 lid 4: geen nevenfuncties. Dat kun je niet zomaar even opzijzetten. Ik wil heel graag mijn collega-wethouders hieromtrent ook in bescherming nemen. Ik wil überhaupt niet dat wij in een positie komen dat we hier een keer te spreken krijgen over een wethouder die in de nevenfunctie elders aan beïnvloeding heeft blootgestaan, waardoor hier maatregelen… dan wel dat we hier in een verkeerd daglicht komen te staan. Ik snap ook de joligheid die hieraan vastzit een beetje, je moet toch kunnen fluiten, de titel van de motie zegt dat ook het is een fluit voor Buijt. Ik zou het u niet aanraden en als collega's, dat wil ik ook tegen wethouder Buijt zeggen: doe het niet, don't go there. Zelfs als u de regels aanpast dan zal ik als verantwoordelijke voor de integriteit vanuit het college tegen de individuele wethouder zeggen: don't go there. Vanzelfsprekend, als u de regels wilt aanpakken dan kunt u de regels aanpassen want dat is aan u, de gedragscode is van u. Vraagt u mij om u uit te nodigen daartoe de deur open te zetten dan is mijn antwoord: nee, ik zal u niet uitnodigen daartoe de deur open te zetten. Voorzitter, ik ben niet zo vaak streng in de raad, maar vandaag toch wel. Alstublieft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Er is geen tweede termijn bij een tweeminutendebat, dus ik kan helaas het woord niet geven. Ik wil nog wel even zeggen: de motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. Dan gaan wij het besluit terugzien in het stemvenster.

13 BENOEMINGEN

13.1 Het voorstel tot herbenoeming van een lid van de commissie voor Welstand en Monumenten.

De **VOORZITTER**. Aan de orde is onderdeel 13.1, het voorstel tot herbenoeming van een lid van de commissie voor Welstand en Monumenten. Zijn er insprekers? Zo niet dan gaan we stemmen Ik benoem in het stembureau als voorzitter mevrouw Vlieger, mevrouw Van de Peppel, de heer Verweij en de heer Lansink, komt u helpen alstublieft. Mag ik u vragen te gaan zitten, we hebben een uitslag. Mevrouw de voorzitter.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Dank u wel voorzitter. Als voorzitter van het meest efficiënte beste stemtelbureau allertijden, heb ik de eer om over te gaan tot de uitslag van de stemming over de herbenoeming van een lid voor de commissie voor Welstand en Monumenten. In totaal zijn er 43 stemmen uitgebracht, 5 blanco, 7 tegen en 31 voor en daarmee hebben wij iemand herbenoemd voor de commissie Welstand en Monumenten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dan stel ik vast dat de heer Roos is herbenoemd in de commissie voor Welstand en Monumenten.

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

14.1 Motie vreemd aan de orde van de dag 'De mevrouw Pelgerstraat', aangevraagd door het lid Verkoelen.

De **VOORZITTER**. We gaan richting het einde van de agenda en daarna gaan we de stemmingen doen, maar we hebben nog motie vreemd aan de orde van de dag. Ik wil even melden dat de gang van zaken zo is dat de indiener of indieners een korte toelichting geven, geen bijdrage van andere leden, geen interrupties, het college reageert kort, geen nawoord voor de indiener. Dan weet u ook wat de spelregels zijn. Nog een keer, indiener of indieners een korte toelichting, geen bijdrage van andere leden van de raad, geen interrupties, het college reageert kort en geen nawoord voor de indiener. Motie vreemd aan de orde van de dag, 'De mevrouw Pelgerstraat', aangevraagd door mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja dank u voorzitter. Grarda Pelger, in de volksmond mevrouw Pelger genoemd, was de afgelopen jaren een van de belangrijkste boegbeelden van het protest tegen de sloop van de Tweebosbuurt. Mevrouw Pelger is geboren in 1939 en heeft haar hele leven gewoond in een pand uit 1904 aan de Hilledijk in de Tweebosbuurt. Mevrouw Pelger moest in 2021 vanwege de sloop van haar woning aan de Hilledijk verhuizen naar de Riebeekstaat en daar is mevrouw Pelger op vrijdag 28 oktober jl. op 83-jarige leeftijd overleden. Wij zouden graag met zijn allen ter nagedachtenis aan mevrouw Pelger en als eerbetoon aan alle Tweebossers die vanwege de sloop uit hun huis in de Tweebosbuurt moesten een straat in de nieuwe Tweebosbuurt naar mevrouw Pelger willen vernoemen. We verzoeken het college of de wethouder, om dat precies te weten, in de nieuw te bouwen wijk op de locatie waar ooit de gesloopte woningen van de Tweebosbuurt stonden, want daar komt een nieuwe wijk, in overleg en in afstemming met de commissie Straatnamen en gedenktekens een straat naar mevrouw Pelger te vernoemen. Dat is medeondertekend door de SP, de Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, BIJ1, DENK en Volt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De mevrouw Pelgerstraat!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022 ter bespreking van een motie vreemd aan de orde van de dag;

constaterende dat:
- bij de start van de nieuwe beleidsperiode in 2018 direct het raadsbesluit is genomen om de Tweebosbuurt te slopen;
- als gevolg van dit raadsbesluit op 21 juni 2021 is gestart met de sloop van 535 sociale huurwoningen en 64 bedrijfsruimten en particuliere woningen in de Tweebosbuurt;
- op de plek van de gesloopte woningen en bedrijfsruimten 101 duurdere vrije sector huurwoningen en 143 koopwoningen terugkomen;
- door een motie van de raad de gezichtsbepalende gevels van de panden op de Hilledijk 183 en 185 in de Tweebosbuurt behouden zullen blijven door deze te verplaatsen richting dijklichaam;

overwegende dat:
- Grarda Pelger, in de volksmond mevrouw Pelger genoemd, de afgelopen jaren een van de belangrijkste boegbeelden van het protest tegen de sloop van de Tweebosbuurt is geweest;
- mevrouw Pelger, geboren 1939, haar hele leven heeft gewoond in een pand uit 1904 aan de Hilledijk in de Tweebosbuurt;
- mevrouw Pelger in 2021 vanwege de sloop van haar woning aan de Hilledijk moest verhuizen naar de Riebeekstraat;
- mevrouw Pelger op vrijdag 28 oktober op 83-jarige leeftijd is overleden;
- ter nagedachtenis aan mevrouw Pelger en als eerbetoon aan alle Tweebossers die vanwege de sloop uit hun huizen in de Tweebosbuurt moesten, een straat in de 'nieuwe' Tweebosbuurt naar mevrouw Pelger te vernoemen.

verzoekt het college:
- in de nieuw te bouwen wijk op de locatie waar ooit de gesloopte woningen van de Tweebosbuurt stonden, in overleg en afstemming met de commissie Straatnamen en gedenktekens, een straat naar mevrouw Pelger te vernoemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden, M.M. Vlasblom, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, I. Elfilali en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. De motie verzoekt het college een straat te vernoemen. Dat doet het college niet zelf, dus wat ik kan doen, en met die uitleg kan ik hem wel omarmen, is namens de gemeenteraad een briefje naar de Straatnamencommissie sturen, maar ik zeg er wel bij dat ze inmiddels zo veel briefjes over straatnamen van mij hebben dat ze daar een ruime vergaderkamer mee kunnen behangen. Deze gaan we opsturen als de raad met de motie instemt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Wij zijn nu aan het eind van onze beraadslagingen. Ik kan me voorstellen dat er wat schorsingstijd nodig is om de stemmingen in de fracties et cetera, maar ook aan de kant van ons en de griffier goed voor elkaar te krijgen. Is het een goed idee als we twintig minuten schorsen? Dan hervatten we om 17.15 uur.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, zou ik een halfuur mogen vragen?

De **VOORZITTER**. Ik ben gul vandaag, een halfuur is ook goed. Dan hervatten we de vergadering om 17.25 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

15 Stemvenster

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten. Als iedereen gezeten is, vraag ik de deur dicht te doen. Voordat we beginnen met de stemmingen meld ik u dat ik hedenochtend heb gemeld dat mevrouw De Jong van BIJ1 en mevrouw Aafjes-van Aalst zijn gepaird voor de stemmingen van vandaag. Dat betekent dat we straks bij de stemmingen een totaal van 43 stemmen zullen hebben. Ten tweede verzoek ik u om het aantal stemverklaringen te beperken, alleen als er een hele bijzondere motivatie is om ergens voor of tegen te stemmen dan kan dat, maar geen stemverklaringen bij de eigen moties. Dat lijkt mij denk ik ook zinvol, dat bespoedigt een en ander. Daarna wil ik u aan de voorkant nog even zeggen in de techniek dat wanneer de raad moties 1 en 3A verwerpt, de stemming over de amendementen A en B die daar betrekking op hebben vervallen. Heeft iedereen dat door? Wanneer de moties 1 en 3A worden verworpen dan vervallen de stemmingen over de amendementen A en B omdat die daaraan verwant zijn. Helder? Mevrouw Verkoelen, u kijkt mij aan.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dat heeft mij altijd verwonderd, maar dat zal mijn politieke school zijn. God, nu ga ik straks bijna op mijnheer Coşkun lijken. Volgens mij moeten amendementen eerst en dan komen moties pas in de tweede ronde. Dus ik twijfel een beetje over wat u zegt. Amendementen horen eigenlijk als eerste behandeld te worden bij een voorstel en dan pas de moties.

De **VOORZITTER**. Ik snap dat heel goed. Onze argumentatie hierbij is dat er eerst een politieke meerderheid moet zijn voor het bewandelen van dat pad om vervolgens dat geld te re-alloceren. Daarom stel ik u voor deze volgorde te doen. Ik zag aankomen dat hier misschien een gesprekje over was, vandaar dat ik u dat aan het begin van de stemmingen even meld. Dus als er geen politieke meerderheid ontstaat om te gaan langs de wegen van 1 en 3 dan heeft het stemmen over de amendementen om het geld te re-alloceren geen zin. U kunt het krijgen zoals u wilt.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Met enige moeite. Een motie is een verzoek en een amendement is echt een aanpassing van een voorstel en voor een aanpassing van een voorstel stemmen is iets wat uitgevoerd wordt. Het college kan altijd onderbouwd met een motie bij de raad terugkomen: we hebben het toch niet gedaan. Dat geldt niet voor een amendement. Dus ik blijf twijfelen of u het wel juist doet.

De **VOORZITTER**. Ik heb aangegeven waarom, dat lijkt me helder. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, voor zover ik me kan herinneren is het in deze raad gebruikelijk om eerst de moties te doen, dan de amendementen en dan het voorstel zelf. Dat is gebruikelijk en dat is ook normaal. Ik weet dat er gemeentes zijn die dat omkeren, maar eigenlijk is het normaal om eerst na het debat een uitspraak te vragen over moties, vervolgens gaat het over het voorstel zelf en je moet eerst de amendementen doen en dan stemmen over het al dan niet geamendeerde voorstel. Dat was gebruikelijk sinds ik meeloop in dit huis, dat is nog niet zo lang

De **VOORZITTER**. Dat was in mijn herinnering de afgelopen 14 jaar ook zo. Ik wilde dat even melden anders krijgen we tussentijds discussie over de orde van het stemmen want ik zag het al aankomen. Wij gaan stemmen. Gaan we stemverklaringen doen? Over alle motie in een keer? Ook goed. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik heb twee stemverklaringen. De eerste stemverklaring gaat over motie 71, 'Samen ben je met meer'. We begrijpen heel goed dat het af en toe nadelig is om een groot huishouden te hebben, maar we vinden ook dat de motie te weinig aandacht geeft aan het feit dat je als alleenstaande soms ook financieel in het nadeel kunt zijn. Daarom stemmen wij tegen. Bij de motie 'Een fluit voor wethouder Buijt' willen we nogmaals benadrukken dat het niet gaat over de wethouder als persoon die wij het niet gunnen, maar dat we bezwaar hebben tegen de manier waarop we nu van het integriteitskader zouden afwijken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Dank voorzitter. Drie stemverklaringen van onze kant. Ten eerste motie 16 over de schadelijke bijwerkingen van snus. Wij vinden de stigmatisering en het criminaliseren hiervan bij de gebruikers en bestellers nu een beetje problematisch en daarom stemmen we tegen. Verder motie 46, de snackkarren bij scholen. We zijn het er helemaal mee eens dat kinderen gezond moeten eten, maar dat kan vanwege de kosten helaas niet altijd dus zullen we tegen stemmen. Motie 70, 'In je (netwerk)kracht gezet worden'. Wij geloven niet echt in de obsessie met zelfredzaamheid en vinden dat de gemeente hier gewoon aan zijn taak moet voldoen dus we zullen tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja dank u wel voorzitter. Ik zal afwijkend stemmen bij agendapunt 12 en hoewel ik juist blij ben dat een wethouder bij de stad betrokken is en meerdere wethouders dat zouden doen, kan ik het toch ook niet over mijn hart krijgen om voor te stemmen als er een subsidierelatie is en volgens dat kader zal ik tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Drie korte stemverklaringen voorzitter. Twee bij moties over mantelzorgers. U kent het CDA als een partij die altijd als eerste voor mantelzorgers zou opkomen, maar toch stemmen wij tegen motie 14, waarbij het gaat om het inzetten van de rijksmiddelen voor het mantelzorgcadeau omdat wij denken dat dit geld veel effectiever ingezet kan worden dan voor een cadeau. Wij stemmen ook tegen motie 58, 'Waardering voor mantelzorgers'. Voor de titel zouden we er absoluut blind voor gaan, maar het is een formalisering van het werk dat mantelzorgers doen en wij vinden nou juist dat dit informeel en vrijwilligerswerk moet blijven. Ten slotte voorzitter gaan wij uiteindelijk met veel piepen en kraken tegen motie 53, 'Aardbeien voor de euro' stemmen omdat u het CDA ook kent als een partij die niet per se alleen altijd op de zondag, maar überhaupt tegen het verruimen van openingstijden van winkels, zo ook marktlieden en kleine ondernemers, is. Dank u.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Toevallig dezelfde motie al de heer Segers-Hoogendoorn aangeeft, 53 'Aardbeien voor een euro ook na werktijd'. Een persoon in onze

fractie zal anders stemmen dan de rest van de fractie en als fractie in zijn geheel stemmen wij tegen motie vreemd aan de orde van de dag, 'De mevrouw Pelgerstraat' en dat is niet omdat wij geen oog hebben voor de tragische omstandigheden in de laatste levensfase van mevrouw Pelger, maar omdat we willen voorkomen dat we in een situatie belanden waarin te pas en te onpas moties worden ingediend met verzoeken om straten naar personen te vernoemen.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik heb een stemverklaring over motie 55, de naamswijzigingen. Ik zal anders stemmen dan de rest van de fractie. Het gaat over het veelbesproken onderzoek en het veelbesproken telefoontje met Utrecht. Dat heb ik gepleegd en het antwoord is, ik zal straks ook aan de wethouder meegeven wie hij morgen moet bellen, het is piece of cake, het kan direct worden ingevoerd.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Een paar stemverklaringen. Motie 53, 'Aardbeien voor een euro'. Wij zijn op zich voor Aardbeien voor een euro, maar de verruiming van tijden en zeker op de zondag lijkt ons een heel slecht idee, ook om marktkooplieden daarin mee te nemen die daar misschien helemaal niet op zitten te wachten. Bovendien denken wij dat het garanderen van de zondagsrust zoals de Wet op de zondagsrust dat voorschrijft onmogelijk is met marktactiviteiten op zondag. Dat moeten we met zijn allen gewoon niet willen, niemand is toch tegen meer stilte en rust in de stad. Dan motie 58 over de mantelzorgers. Ook daar zullen wij tegen stemmen op de dag van de mantelzorg. Er gebeurt al heel veel in het kader van waardering waaronder de motie van GroenLinks waar wij natuurlijk ook op staan en waar wij van harte voor zullen stemmen, dus deze motie is wat ons betreft geen goede. Dan de misstanden op de particuliere huurmarkt. Wij snappen de redenering van het college en toch vinden wij het een logisch uitvloeisel, ook van het Rekenkamerrapport dat hierover gaat. We moeten op zoek naar onorthodoxe maatregelen en daarom vinden wij dit een goede motie en zullen we daar voor stemmen. Als laatste de nachtburgemeester en het selectieproces. Wij zijn sowieso tegen een gekozen burgemeester en we zien het ook een beetje als een hellend vlak als we nu een verkiezing gaan organiseren, dat moeten we niet willen. Bovendien vinden wij dat een nachtburgemeester ons gegeven moet worden, dat moet iets zijn dat ontstaat en niet vanuit een selectieprocedure. Dus zijn wij daarop tegen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik sluit me aan bij wat de ChristenUnie net over de nachtburgemeester zei. Ik vind het een hartstikke leuk initiatief, maar zo'n nachtburgemeester moet inderdaad eigenlijk uit de samenleving zelf oppoppen. Dus ook daar zal 50PLUS tegen stemmen. Motie 53, 'Aardbeien voor een euro, ook na werktijd'. 50PLUS staat daar erg positief tegenover, maar er is een probleem waarom wij tegen zullen stemmen en dat is dat het ook heel vaak eenpitters zijn die op zo'n markt staan en op het moment dat we ook de zondag daarbij betrekken, kom je in de situatie terecht dat heel veel ondernemers worden gedwongen om veel langer open te zijn dan ze kunnen. Het is voor hun marktaandeel wat minder goed wanneer dat gebeurt, dus dan moeten ze mee of ze verdienen niets en dat is de reden waarom wij tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik had wel 100 stemverklaringen willen geven, maar dat heb ik niet gedaan en ik heb ook weinig moties ingediend, wel een paar mee getekend. Wij zullen voor de meeste moties stemmen al zijn ze in onze ogen overbodig en had het effectiever op een andere manier gekund. Ik wil nog wel iets zeggen over de moties 17 en 25. Wij snappen die moties, maar we vinden ze te stigmatiserend, de ene voor de straat en de andere voor de mensen die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering, daarom stemmen wij daar tegen. Dan nog iets over de fluitmotie. Die wil ik geen flutmotie noemen, maar ik wil wel zeggen dat het een hellend vlak is als we toestaan dat wethouders nevenfuncties vervullen in door ons gesubsidieerde instellingen. Ik raad echt iedereen aan om dat vlak niet op te gaan. We moeten dat echt niet doen en daarom zal de SP tegen die motie, de fluitmotie, stemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. Motie 24 gaat over een brug/tunnel, maar eigenlijk over die allebei in het leven houden, een alternatief onderzoek. Wij hebben zelf onze motie die daarover gaat ingetrokken omdat er bezwaren op inhoudelijke gronden waren, waar nog een aantal zaken verder uitgezocht en uitgewerkt moet worden. Dat zijn dezelfde punten waarom wij dan ook niet voor deze motie zullen stemmen, omdat we vinden dat dit nog in de commissie aan de orde moet komen. Motie 37. Wij zien ook het liefst zo snel mogelijk de hele fossiele industrie vertrekken, maar we kunnen niet uitsluiten dat daarvoor gesprekken met de haven en Deltalinks nodig zijn, dus we zullen tegen die motie stemmen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Nog een aanvulling op amendement J over erfpachtgelden. Wij blijven bij het principe dat wij vinden dat die erfpacht gelden niet op deze manier, zoals het college heeft gedaan, moeten worden besteed en we zullen daarom tegen dit amendement stemmen omdat het eigenlijk ook over erfpachtgelden gaat, los van de constructie zoals we die eerst in de raad moeten vaststellen.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik kijk nog een keer de raadzaal in. Nog stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen, zet u schrap.

Motie 1, 'Put your money where your mouth is'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks. Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 2, 'Rotterdam Paris Proof'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 3A, 'Wees geen krenten, gun energietoeslag aan studenten'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 4, 'Energietransitiefonds ook beschikbaar voor energiecoöperaties'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 5, 'Haalbaar en betaalbaar collectief wonen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 6, 'Opkoopbescherming voor betaalbaar wonen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 8A, 'Op de OV-fiets'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, 'Zonder geld geen doorstroom'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 10, 'Iedere jongere een bed, nood breekt wet'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 11B, 'Taaltrajecten in het vizier'. De motie is met 30 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van D66, lid Rehim Zadeh van DENK, Forum voor Democratie en VVD.

Motie 12, 'Weg met de schulden'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren PvdA, SP en Volt.

Motie 15A, 'Doorwerken aan een fysiek toegankelijk stad'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 16A, 'Lief, klein stoer zakje'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 17A, 'Voor een (winkel)straat om trots op te zijn!'. De motie is met 41 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en SP.

Motie 18, 'Werken voor onze stad moet lonen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 19A, 'De betaalpauze (toeslagenschandaalregeling) voor het hele gezin laten gelden'. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 21A, 'Een plek om kennis te delen en geschiedenis te herdenken'. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 23A, 'Het verleden een plek geven met een naam van de toekomst'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 24, 'Laat de raad kiezen tussen een brug of tunnel'. De motie is met 31 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 25A, Voldoende capaciteit bijzondere onderzoeken bijstandsfraude'. De motie is met 29 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, leden Moti en Reitema van de PvdA, SP en Volt.

Motie 26, 'Doelmatigheid in de dienstverlening een feit'. De motie is met 37 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, Partij voor de Dieren en Volt.

Motie 27, 'Ga weg: Meld verkeersaso in de gemeentelijke app!'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren en Volt.

Motie 29, 'Meer informatieborden over biodiversiteit in Rotterdam'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 32, 'Actief (een handtekening) onder klimaatadaptief'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 33, 'Queer acceptatie vergt representatie'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 34A, 'Gevestigd, maar niet vertegenwoordigd'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 35, 'Energietransitie gebeurt in de haven'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren en Volt.

Motie 36, 'Strategie voor branchering'. De motie is met 36 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren en Volt.

Motie 37, 'Verbreek alle banden met de fossiele industrie'. De motie is met 39 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 38, 'Erken het risico van klimaatschade'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 39, 'Hengelvrije Rottemeren'. De motie is met 31 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren, leden Balwantsingh, Engberts en Reitema van de PvdA en SP.

Motie 40, 'Nieuwe bankjes van echt duurzaam materiaal'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 41, 'Stop met het vergassen van duiven bij Rotterdam Centraal'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd lid van de fractie van 50PLUS.

Motie 42, 'Taakstelling voor bomenplant'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 43, 'Burgerwetenschap voor meer kennis over biodiversiteit'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 44, 'Een inclusieve gemeente is natuur inclusief'. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 45, 'Actieplan tegen stroperij in de Rottemeren'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 46, 'Tot ziens snackkaren rondom scholen'. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 47, 'Een kind is niet te koop'. De motie is met 32 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, leden Biljoen en Kockelkoren van GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 48, 'Zorgkosten dalen door druk op te schalen'. De motie is met 35 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks en Partij voor de Dieren.

Motie 49, 'Fossielvrije onderwijs'. De motie is met 39 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 50, 'Brede welvaart'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 51, Neem de Dierenvoedselbank op in het actieplan Geldzorgen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 52A, 'Extern deskundig oordeel WMO-aanvraag Hulphond'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 53A, 'Aardbeien voor een euro, ook na werktijd'. De motie is met 36 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, lid Van Schaik van Leefbaar Rotterdam, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 54, 'Experts aan de slag voor Geen kinderen in de criminaliteit'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 55, 'Naamsverandering tot slaaf gemaakten'. De motie is met 31 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en lid Engberts van de PvdA.

Motie 56, 'Laat deelscooters niet in de weg staan'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 69, 'Daklozen zitten altijd in de kou'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 57A, 'Permanente winteropvang'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 58, 'Waardering voor mantelzorgers!'. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en Volt.

Motie 59A, 'Uit de lengte of de breedte!'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van SP.

Motie 60A, 'Wat wil de Rotterdammer?'. De motie is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren en PvdA.

Motie 61, 'Zoek op internet naar misstanden bij de particuliere huurmarkt!'. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 62A, 'Geen carte blanche voor de oplopende kosten in de zorg!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 63, 'Wordt de Roseknoop niet te duur?!'. De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 64, 'Wordt de Roseknoop juist gerenoveerd?' De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 65, 'In Rotterdam slaapt niemand op straat!'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en Volt.

Motie 67A, 'Koffietijd in de wijk'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 68, 'De gemeenteraad het laatste woord'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 70, 'In je (netwerkkracht) gezet worden'. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 71, 'Samen ben je met meer'. De motie is met 22 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van D66, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 72, 'Wijkgericht begroten en rekenen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 73, 'Een warme douche voor verenigingen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 74A, 'Twee kanten van dezelfde medaille'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 75,'TROP of eronder'. De motie is met 40 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PPLUS en Partij voor de Dieren.

Motie 76A, 'The office'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 77, 'Het 'hack' is van de dam'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 78A, 'Loodsen geven handen en voeten aan de menselijke maat'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 80, 'Weg met het quotum'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 81, 'Leesbaarheid van de begroting'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 82, 'Maak de begroting inzichtelijk voor alle Rotterdammers'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 83, 'Waar is de garage?'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 84, 'Daad bij woord: Koester en ondersteun mantelzorgers'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 85, 'Geldbewust opgroeien'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 86A, 'Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 87, 'Neem de nacht serieus: geef de nachtburgemeester mandaat en middelen'. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie en Partij voor de Dieren.

Motie 88, 'Impuls voor subsidieregelingen urban sports en Citylab010'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 89, 'Stimuleer werken in de wijk en praktijk'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 90, 'Schep orde in flyers- en brochures in het Sociaal Domein'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 91, 'Denk innovatief bij de realisatie van jongerenhubs'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 92, 'Maak optimaal gebruik van online platform MijnRotterdam'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 93, 'Meer impact met Europese fondsen en subsidies'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 94, 'Integrale herziening Rotterdamse digitaliseringsagenda'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Amendement C2, 'Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2023'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement D1. Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2024 en verder

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026;

besluit om de begroting als volgt te wijzigen:
- De meerjarenraming voor 2024 en verder voor het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving de lasten t.b.v. het kindtegoed met € 3,1 miljoen, het jeugdtegoed met € 1,6 miljoen, het AOW-tegoed met € 5,1 miljoen en de IIT
  met € 4,2 miljoen jaarlijks te verhogen (in totaal € 14,1 miljoen);
- De meerjarenraming voor 2024 en verder voor het programma Beheer van de Stad de baten t.b.v. opbrengsten rioolheffing in 2024 met € 2,3 miljoen, in 2025 met € 4,3 miljoen
  en in 2026 met € 4,2 miljoen te verhogen;
- De meerjarenraming voor 2024 en verder in het programma Algemene Middelen de algemene reserve in 2024 met €11,8 miljoen, in 2025 met €9,8 miljoen en in 2026 met € 9,9 miljoen te verlagen."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

<u>Toelichting</u>

We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen willen wij toepassen voor huishoudens die tot 140% van het WSM/WML verdienen. We maken de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Het resterende deel kan gedekt worden uit de algemene reserve, zonder een gat in de begroting te slaan.

Amendement D1, 'Begroting inkomensondersteunende maatregelen 2024 en verder'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement E1. Verordening Afvalstoffenheffing 2023
"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022, ter bespreking van de verordening Afvalstoffenheffing 2023;

besluit om de verordening Afvalstoffenheffing 2023 als volgt te wijzigen:
artikel 4:

1. De belasting bedraagt per perceel, per kalenderjaar indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht aanvangt in de loop van het belastingjaar bij de aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door:
   a. één persoon: € 319,40;
   b. twee personen: € 382,60;
   c. drie personen of meer: € 414,20.
2. In afwijking van het eerste lid:
   a. is het tarief, indien het belastingtijdvak een gedeelte van een kalenderjaar of gedeelten van kalenderjaren omvat, gelijk aan de som van zoveel twaalfde delen van het voor het desbetreffende kalenderjaar geldende tarief als daarvan kalendermaanden behoren tot het belastingtijdvak;
   b. bedraagt de belasting, indien de huishoudelijke afvalstoffen afkomstig zijn van onzelfstandige wooneenheden, zoals een perceel dat gebruikt wordt voor kamerverhuur of voor huisvesting van studenten, voor een perceel waarop meerdere personen verblijven, per kalenderjaar:
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door één persoon: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel a;
      - indien het perceel op 1januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door twee personen: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel b;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de wordt gebruikt door drie tot en met vijf personen: het tarief genoemd in het eerste lid, onderdeel c;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 6 tot en met 10 personen: € 1.269,70;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door 11 tot en met 15 personen: € 1.983,10;
      - indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht wordt gebruikt door meer dan 15

personen: € 1.983,10 vermeerderd met € 152,40 voor elke extra persoon boven de 15 personen."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting
We willen het kind- en jeugdtegoed en het AOW-tegoed ophogen met € 100. Daarnaast willen we de individuele inkomenstoeslag verdubbelen. Dit houdt in dat het kindtegoed opgehoogd wordt naar € 375, het jeugdtegoed naar € 600 en het AOW-tegoed naar € 550. De individuele inkomenstoeslag willen we verdubbelen, dit komt uit op € 240. Deze inkomensondersteunende regelingen wij toepassen voor huishoudens die tot 150% van het WSM/WML verdienen. We gaan dit dekken door de afvalstoffenheffing niet te bevriezen. Op dit moment is de index 0%, wij verhogen deze naar 7,9%. Daarnaast maken we de rioolheffing kostendekkend naar 98%. Bij elkaar levert dit € 14 miljoen op. De resterende € 3,3 miljoen dekken we uit de algemene reserve.

Amendement E1, 'Verordening Afvalstoffenheffing 2023'. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement F2, 'Verordening Rioolheffing 2023'. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement H, 'Begroting Goed verhuren en opkoopbescherming'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement I, 'Kwijtschelding parkeervergunning lage inkomens'. Het amendement is met 31 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie, PvdA, SP en Volt.

Amendement J, 'Wachtkamer Woonakkoord'. Het amendement is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement K, 'Nieuw mecanaat'. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Amendement L, 'Op Begroting TBV wachtkamer woonakkoord'. Het amendement is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

De **VOORZITTER**. 7.2, 'Voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023'. U kunt stemmen. Ik ga ervan uit dat alle stemverklaringen gedaan zijn, maar als u… Zijn er stemverklaringen bij dit onderdeel, over 7.2 en de rest? Ja, de heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ondanks dat onze amendementen op de verordening het niet hebben gehaald, zullen wij wel voor alle verordeningen stemmen want we vinden het belangrijk dat de gemeente wel in staat is om gewoon belastingen te innen voor de

maatschappelijke doelen die we hebben. We zullen daarentegen niet voor de kadernota Lokale lasten stemmen want de uitgangspunten die hierin staan zijn niet de onze, wij vinden dat bepaalde tarieven echt kostendekkend moeten zijn, daar hebben we ook dit keer een amendement voor ingediend en door met de kadernota in te stemmen laten we dat uitgangspunt los en dat vinden we niet goed. We zullen wel voor de klimaattransitiebudgetten stemmen, ook al hebben we daar wel wat kritiek op, maar we zullen daar gewoon voor stemmen evenals het beleidskader Weerstandsvermogen, dat is een prima beleidskader, en het raadsvoorstel Investeringsvoorstel. Voorzitter, dan rest nog de begroting natuurlijk en daar heeft mijn fractie toch vrij uitvoerig en indringend met elkaar over gesproken, maar wij zullen niet voor stemmen. De keuzes die nu in de begroting voorliggen zijn, niet dat we het op één punt oneens zijn, maar gewoon niet de keuzes die we doen. Het is een begroting waarin, zoals de heer Van Elk al een keer zei, Grieks wordt begroot met allerlei stelposten, maar vooral ook het eerlijk delen principe, hoe zorgen we ervoor dat de mensen die het het hardst nodig hebben de steun ook krijgen, dat die hierin niet wordt waargemaakt. Een begroting met heel weinig concrete plannen, weinig ambitie en dat maakt dat onze fractie tegen deze begroting zal stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik zal even het rijtje erbij pakken. In tegenstelling tot de heer Moti die mij net voor was hebben wij wel degelijk principiële bezwaren tegen de verordening van de Afvalstoffenheffing, wij zien 'de vervuiler betaalt' niet genoeg terug en wij vinden dat ook niet genoeg doorgelegd aan de Rotterdammers. Zo ook de Rioolheffing en met name ook de ozb, omdat dit volgens ons niet eerlijk wordt toegerekend gezien de systematiek die wordt gehanteerd. Dus we zullen tegen die verordening stemmen. De kadernota Lokale lasten, daar zullen wij dan voor stemmen. Nee, even kijken hoor. Nee, daar zijn we dus daarmee ook tegen. De middelen uit het duurzaamheidstransitiebudget. Wij hopen dat dit wordt gevuld met de € 100 miljoen, maar we zijn het in ieder geval wel eens met het kader waarmee dat gedaan wordt en wij kunnen ons vinden in de beleidsnota Weerstandsvermogen. Wij zijn niet voor de investeringsplannen zoals ze nu zijn voorgesteld, met name door hoe de erfpachtbaten zijn begroot en wij zijn ook tegen het kader voor conversie zoals dat naar ons is toegekomen. Wij zijn het niet eens met die gang van zaken. Dan de hele begroting. We hebben in ieder geval in diverse bijdragen kunnen zien dat wij aan de voorkant de begroting en de voorstellen niet ambitieus vinden. Wij vinden het wel congruent aan de koers van dit college en van deze coalitie. GroenLinks zou echt voor de stad graag andere keuzes maken, veel ambitieuzer, meer inzetten op klimaatbeleid, het tegengaan van de grote verschillen in onze stad en wij hebben daarover een aantal voorstellen gedaan die niet zijn aangenomen. Dat is altijd het goed recht van de coalitie, maar wij betreuren ook dat er vandaag toch een weinig open houding was naar moties van de oppositie, pas als ze helemaal waren afgezwakt zagen wij wat tegemoetkoming. Dit is echt te mager voor ons en wij zullen daarmee tegen de begroting in zijn geheel stemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja dank voorzitter, een stemverklaringen over het hele pakket, alles wat betrekking heeft op de begroting. In alle eerlijkheid hebben wij lang getwijfeld en veel gesproken binnen onze fractie want, wat ik ook al aangaf in onze inbreng, we waren toch wel wat teleurgesteld; weinig ambitie, met name op klimaat. Dat doet pijn en we misten ook een aantal zaken, digitalisering, innovatie. Wat ik al zei, het is een magere gatenkaas en wij hebben dus in ieder geval als partij geprobeerd die gaten wat te vullen en dat is op zich een stap. We zijn nog steeds kritisch en op dit moment hebben we besloten om het college het voordeel van de twijfel te geven. Dus wij zullen voor de begroting stemmen, maar we

hopen wel dat er de komende maanden wat meer onderbouwing en wat meer diepgang in de plannen komt. We zien dit als een handreiking, ook omdat we eigenlijk af willen van het gevoel coalitie versus oppositie. Dus laten we ook proberen die verbinding met elkaar te vinden, dat is in ieder geval wat onze partij probeert te doen en dat zullen we blijven doen, maar dat wil niet zeggen dat we niet kritisch zijn en dat we onze beoordelende rol zullen behouden.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter in het verleden hebben wij heel vaak tegen de begroting gestemd omdat we echt vinden dat je met hetzelfde geld veel meer kunt doen, een veel beter Rotterdam zou kunnen maken. Ik snap de gevoelens van de collega's van de PvdA, GroenLinks en anderen wel, maar tegelijkertijd moet de stad wel verder, de ambtenaren hebben wel een begroting nodig want je hebt wel een kader nodig, anders kun je geen geld meer uitgeven. Dus er moet wel een begroting zijn. Stel dat, dan zouden we alles over moeten doen. Tegelijkertijd is dit ook wel een begroting die het coalitieakkoord weerspiegelt met weinig visie en weinig ambitie en ook wel het doorgaan op de ingeslagen weg. Blijkbaar is deze coalitie, dit college en deze begroting iets wat de Rotterdammers die zijn gaan stemmen mogelijk hebben gemaakt. Dus nogmaals, wij gaan met die Rotterdammers een hele andere begroting maken, maar voorlopig zullen de Rotterdammers het met deze begroting moeten doen en dat willen we hen duidelijk maken door voor deze begroting te stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja dank u wel voorzitter. Zoals gezegd neem ik het hele pakket in één keer. Het coalitieakkoord 'Eén stad', ik heb dat in juni jl. niet voor niets echt uitgebreid beoordeeld met heel veel moties en toen ben ik echt naar huis gestuurd met 'ga rustig slapen, maakt u zich niet ongerust, voor de volgende begroting is het allemaal klaar', maar er is eigenlijk helemaal niets klaar, geen plannen, geen diepgang, er is geen cent gewijzigd in deze begroting. Ja en dat vind ik erg tegenvallen en dermate tegenvallen dat ik denk: ja kom op, een college met zo veel mensen achter de tafel, daar had wat meer uit moeten komen. Dus zal 50PLUS echt tegen de begroting stemmen want wij denken echt dat er echt iets beters moeten komen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlasblom.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). Ja ik weet niet of het hierbij ook nodig is want als mensen hebben opgelet dan was mijn bijdrage dat het allemaal vies tegenvalt, dus ik ga tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Allereerst, wij zullen tegen agendapunt 7.7 en 7.8 stemmen en voor de andere. Met betrekking tot de begroting, wat voor ons heel erg zwaar weegt, dat zult u wel begrijpen, is: de klimaatcrisis is nu, de klimaatverandering wacht niet, elke dag zien we de gevolgen en dan moet je nu handelen. Wij vinden het gebrek aan ambitie van dit college met betrekking tot het klimaat echt schokkend, wij zien de urgentie niet terug en dat is voor ons heel zwaarwegend. Daarom zullen wij tegen de begroting stemmen.

De **VOORZITTER**. Stemverklaringen? Niet dan gaan wij stemmen over de resterende onderwerpen onder de begroting. Omdat ik zie dat u op de verschillende onderdelen van de thema's misschien apart wilt stemmen, breng ik ze separaat in stemming. Dus ik loop straks al die verordeningen een voor een langs, maar eerst 7.1, daar hebben we het stemmen gestaakt of hadden we een uitslag? 7.2, als u hem even opnieuw aanbiedt. U kunt stemmen over het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting.

7.2, 'Voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023'. Het voorstel is met 30 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren en PvdA.

Dan onder 7.3. Ik breng de onderdelen in stemming zoals ze alfabetische zijn aangegeven, zodat u ook in de gelegenheid bent om eventueel voor of tegen separate onderdelen van die verordeningen te stemmen. Is er stemming nodig, is er behoefte aan stemming? Als er geen behoefte aan stemming is dan kunnen we namelijk verder. Behoefte aan stemming is als u nee stemt, als u tegen stemt. Dan gaan we stemmen.

7.3.A, 'Verordening onroerendzaakbelastingen 2023'. De verordening is met 36 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1 en GroenLinks.

Ik ga u dus voortdurend vragen of er behoefte aan stemming is.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Volgens mij kan het raadsvoorstel in een keer want wij hebben een overallafweging gemaakt.

De **VOORZITTER**. Nee, ik heb geen zicht op bij welke onderdelen welke fracties tegen zouden willen stemmen. Dus voor de zekerheid breng ik die onderdelen allemaal in stemming en daarom vraag ik u of er behoefte is aan stemming. B, behoefte aan stemming? Ja, dan stemmen we.

7.3.B, 'Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2023'. De verordening is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

C, Verordening precario- en reclamebelasting 2023. Behoefte aan stemming? Nee. Dan gaan we naar D, Algemene legesverordening 2023. Behoefte aan stemming? Nee. Dan E, Verordening logiesbelasting 2023. Behoefte aan stemming? Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023. Behoefte aan stemming? Verordening afvalstoffenheffing 2023. Ja. Wilt u meewerken, als één collega ja roept dan zwijgt u. Dus de andere onderwerpen zijn met algemene stemmen aangenomen. Dan gaan we naar G, daar is behoefte aan stemming, de verordening afvalstoffenheffing 2023, die breng ik in stemming.

7.3.G, 'Verordening afvalstoffenheffing 2023'. De verordening is met 36 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1 en GroenLinks.

Nogmaals, als ik u vraag of er behoefte aan stemming is, alleen als u behoefte aan stemming hebt dan zegt u 'ja' en bij de overige niet. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2023. Behoefte aan stemming? Niet. Dan is die gearresteerd. Verordening Rioolheffing 2023. Behoefte aan stemming? Ja. Dan gaan we stemmen.

7.3.I, 'Verordening Rioolheffing 2023'. De verordening is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van GroenLinks.

Dan onder J, Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2023. Behoefte aan stemming? Ja. We gaan stemmen.

7.3.J, 'Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2023'. De verordening is met 36 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1 en GroenLinks.

Dan onder K, Verordening rechten markten 2023. Behoefte aan stemming? Nee. Dan is die aangenomen. Verordening precario standplaatsen 2023. Behoefte aan stemming? Nee. Dan is die aangenomen. Retributieverordening Openbare werken 2023. Behoefte aan stemming? Dan is die aangenomen. Verordening lijkbezorgingsrechten 2023. Behoefte aan stemming? Nee. Dan is die aangenomen. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2023. Behoefte aan stemming? Dat is niet het geval, dan is die aangenomen. Verordening liggeld woonschepen 2023. Behoefte aan stemming? Niet. Dan is die gearresteerd en dan Q, Verordening leges Omgevingsvergunning 2023. Geen behoefte aan stemming, dan is die aangenomen. Dan gaan we naar 7.4, het Voorstel tot vaststelling van de Kadernota Lokale lasten. Ik weet dat er wel behoefte aan stemming is, ook gezien het feit dat mij signalen van GroenLinks bereikt hebben. We gaan stemmen over 7.4

7.4, 'Voorstel tot vaststelling van de Kadernota Lokale lasten 2022-2026'. Het voorstel is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1 en GroenLinks en PvdA.

Dan 7.5, het voorstel tot vaststelling van het afwegingskader voor het toetsen van projecten die aanspraak willen maken op middelen uit het Duurzaamheidstransitiebudget. Behoefte aan stemming hier? Dat is niet het geval, aangenomen. 7.6, het voorstel tot vaststelling van de beleidsnota ‘Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Rotterdam 2022’. Behoefte aan stemming hier? Niet. Dan is die aangenomen. Dan 7.7, het voorstel tot vaststelling van de investeringsplannen voor 2023. Ik weet dat de Partij voor de Dieren hier een stemming wenst. Dan gaan we hierover stemmen.

7.7, 'Voorstel tot vaststelling van de investeringsplannen voor 2023'. Het voorstel is met 34 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks en Partij voor de Dieren.

Dat geldt ook voor 7.8. De Partij voor de Dieren wenst hier stemming over. Het voorstel m.b.t. de bestemming van niet begrote erfpachtbaten in 2022 en 2023, alsmede tot afdoening van de motie- Vonk 'Kader voor conversie'. U kunt stemmen.

7.8, 'Voorstel m.b.t. de bestemming van niet begrote erfpachtbaten in 2022 en 2023, alsmede tot afdoening van de motie- Vonk 'Kader voor conversie'. Het voorstel is met 34 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks en Partij voor de Dieren.

9 was overbodig en de hamerstukken zijn gehamerd. 10.1, 10.2, 10.3 en de oplegging geheimhouding hebben we ook gehad. Dan zijn we nu aangekomen bij 12.1. Moeten we de begroting als geheel nog afdoen? 7.2 ja sorry, het is ook voor mij laat, al die stemmingen. Dan gaan we naar 12.1, het tweeminutendebat Een fluit voor wethouder Buijt. U kunt stemmen.

Motie 1, 'Een fluit voor wethouder Buijt'. De motie is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, D66, GroenLinks, SP, Volt en lid Abrahamse van de VVD.

Motie 1 vreemd aan de orde van de dag. 'De mevrouw Pelgerstraat!'. De motie is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en VVD.

16 Sluiting

De **VOORZITTER**. Zo zijn we aan het einde gekomen van deze lange vergadering over de begroting, een mijlpaal voor deze raad na de verkiezingen. Ik wens u straks een fijne borrel en wel thuis en tot de volgende keer. Wel thuis.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	1429
In memoriam oud-raadslid en oud-wethouder J.H.A. (Johan) Henderson	1429
Mededelingen	1430
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 8 en 10 november 2022	1431
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 20 en 31 oktober 2022	1431
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 week 42 tot en met 44	1431
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet	1431
Het voorstel tot herbeoordeling van de geheimhouding en openbaarmaking van de huurovereenkomst met Cruise Port Rotterdam B.V. en de overeenkomst voor de walstroominstallatie met Cruise Port Shore Power B.V.	1432
Debat over de begroting voor 2023 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.7	1432
Het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023	1432
Het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2022 en de begroting 2023	1432
Verordening onroerende-zaakbelastingen 2023	1432
Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2023	1432
Verordening precario- en reclamebelasting 2023	1432
Algemene legesverordening 2023	1432
Verordening logiesbelasting 2023	1432
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023	1432
Verordening afvalstoffenheffing 2023	1432
Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2023	1432
Verordening rioolheffing 2023	1432
Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2023	1432

Onderwerp	Pagina
Verordening rechten markten 2023	1432
Verordening precario standplaatsen 2023	1432
Retributieverordening Openbare werken 2023	1432
Verordening lijkbezorgingsrechten 2023	1432
Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2023	1432
Verordening liggeld woonschepen 2023	1432
Verordening leges Omgevingsvergunning 2023	1432
Het voorstel tot vaststelling van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026	1432
Het voorstel tot vaststelling van het afwegingskader voor het toetsen van projecten die aanspraak willen maken op middelen uit het Duurzaamheidstransitiebudget	1432
Het voorstel tot vaststelling van de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Rotterdam 2022'	1432
Het voorstel tot vaststelling van de investeringsplannen voor 2022	1432
Het voorstel met betrekking tot de bestemming van niet begrote erfpachtbaten in 2022 en 2023, alsmede tot afdoening van de motie- Vonk 'Kader voor conversie'	1432
Heropening en mededelingen	1617
Debat over de begroting voor 2023 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 7.2 tot en met 7.8.	1619
Het voorstel tot toekenning van een dwangsom wegens niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift inzake voorkeursrecht gemeenten	1713
Het voorstel naar aanleiding van het advies van de Algemene bezwaarschriftencommissie inzake een bezwaarschrift tegen het besluit tot vaststelling van het Kiesreglement wijkraden 2022	1713
Het voorstel met betrekking tot het uitbrengen van een zienswijze met betrekking tot de begroting 2023 en eerste begrotingswijziging 2022 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard	1713
Oplegging geheimhouding op het rapport van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard inzake 'Actualisatie grondexploitatie 2022'	1713
Tweeminutendebat over 'Het indienen van een motie fluit voor wethouder Buijt', aangevraagd door mevrouw Verkoelen e.a.	1714
Het voorstel tot herbenoeming van een lid van de commissie voor Welstand en Monumenten	1717
Motie vreemd aan de orde van de dag 'De mevrouw Pelgerstraat', aangevraagd door het lid Verkoelen	1718
Stemvenster	1720
Sluiting	1736

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 15 december 2022.

De griffier,

De voorzitter,

